არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი

ეროვნული კომისიის

დადგენილება №10

2014 წლის 17 აპრილი

ქ. თბილისი

„ქსელის წესების“ დამტკიცების შესახებ

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია **ადგენს:**

მუხლი 1

დამტკიცდეს „ქსელის წესები“თანდართული რედაქციით.

მუხლი 2

1. ეს დადგენილება, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნულისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ამ დადგენილების პირველი პუნქტით დამტკიცებული „ქსელის წესების“ 110-112-ე მუხლები, 113-ე მუხლის პირველი-მე-3 და მე-5-მე-7 პუნქტები, 114-ე-115-ე მუხლები, 116-ე მუხლის პირველი-მე-3 და მე-5-მე-9 პუნქტები, 117-ე-165-ე მუხლები, 168-ე მუხლი, 169-ე მუხლის მე-2-მე-3 პუნქტები, 170-ე-175-ე მუხლები, 176-ე მუხლის მე-2-მე-3 პუნქტები და 177-ე მუხლის მე-2 პუნქტი, 178-ე-182-ე მუხლები, 183-ე მუხლის პირველი და მე-3-მე-7 პუნქტები, 185-ე მუხლის პირველი-მე-3 და მე-5-მე-9 პუნქტები, 186-ე-234-ე მუხლები, 237-ე-240-ე მუხლები, 242-ე მუხლის პირველი-მე-3 და მე-5-მე-9 პუნქტები, 243-ე-311-ე მუხლები, 314-ე მუხლი, 315-ე მუხლის მე-2-მე-3 პუნქტები და 316-ე-322-ე მუხლები ამოქმედდეს 2021 წლის 12 ივლისიდან.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის თავმჯდომარე	ირინა მილორავა
კომისიის წევრი	მაია ნადირაძე
კომისიის წევრი	გოჩა შონია
კომისიის წევრი	სერგო მესხი

ქსელის წესები

თავი I
ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. მოქმედების სფერო, მიზნები და ამოცანები

1. ქსელის წესები (შემდგომში „წესები“) განსაზღვრავს საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეთა და მაძიებლების მიერ გადამცემი ქსელის განვითარების, მართვის, ხელმისაწვდომობისა და უსაფრთხო სარგებლობის პროცედურებს, პირობებს, პრინციპებსა და სტანდარტებს.

2. ამ წესების მოქმედება ვრცელდება მაძიებელსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის ქვემოთ ჩამოთვლილ მონაწილეებზე:

ა) (ამოღებულია - 30.06.21 №35);

ბ) ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატი;

გ) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი;

დ) ელექტროენერგიის მწარმოებელი;

ე) განაწილების ლიცენზიატი;

ვ) მომხმარებელი, რომელიც მიერთებულია გადამცემ ქსელზე;

ზ) სხვა მომხმარებელი, რომელიც არ არის ამ პუნქტის „ვ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული, მაგრამ თავისი პარამეტრებით თუ ადგილმდებარეობით ხვდება ამ წესების მოქმედების სფეროში (მათ შორის, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეობის უფლების მქონე მოსარგებლეები);

3. წესების ამოცანაა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ პირებს (სუბიექტებს) შორის ურთიერთობების რეგულირება, მათი უფლებების, მოვალეობების, პასუხისმგებლობებისა და ანგარიშვალდებულებების განსაზღვრა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს:

ა) გადამცემი ქსელის გამჭვირვალე, არადისკრიმინაციული და ეკონომიური (უმცირესი ღირებულების პრინციპით) ხელმისაწვდომობა და გამოყენება მისი უსაფრთხო, საიმედო და ეფექტიანი ექსპლუატაციის გათვალისწინებით;

ბ) მოსარგებლეებისა და მაძიებლებისათვის ტექნიკური პირობის მოთხოვნების დადგენა;

გ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეთა შორის სათანადო ინფორმაციის გაცვლა.

4. წესები მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა: გადამცემი და გამანაწილებელი ქსელის ხელმისაწვდომობისა და გამოყენების ტექნიკურ-ეკონომიკური და ოპერირების კრიტერიუმები, მისი გაფართოებისა და გაუმჯობესების დაგეგმვა, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის რეჟიმები და სტანდარტები, ელექტროენერგიის მიწოდებისა და მოთხოვნების გრაფიკების შედგენა და განხორციელება, მონაცემთა და ინფორმაციის გაცვლა, ელექტროენერგიის აღრიცხვის პოლიტიკა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.

მუხლი 2. ტერმინების განმარტება

1. წესების მიზნებისთვის ქვემოთ ჩამოთვლილ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობები:

ა) მოსარგებლე - პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის "დ"-"ზ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილე;

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებელი - წარმოების ლიცენზიატი და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური;

გ) მაძიებელი – კონტექსტიდან გამომდინარე, გადამცემ ან გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების მსურველი;"

დ) განმცხადებელი – მაძიებელი ან მოსარგებლე, რომელიც მიმართავს გადაცემის ან განაწილების ლიცენზიატს ახალი მიერთების ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადით;

ე) მიერთების განაცხადი - ამ წესებით დადგენილი ფორმით შედგენილი წერილობითი მიმართვა ქსელთან მიერთების ან არსებული კავშირის მოდიფიკაციის შესახებ;

ვ) წლიური ანგარიში - ანგარიში, რომელშიც შეჯამებულია ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილის მუშაობის წლიური საექსპლუატაციო მონაცემები დადგენილი ფორმით;

ზ) დადგმული სიმძლავრე – აქტიური სიმძლავრე, რომლითაც მოწყობილობას შეუძლია ხანგრძლივად მუშაობა გადატვირთვის გარეშე, ტექნიკური პირობების ან საპასპორტო მონაცემების შესაბამისად;

თ) მომხმარებლის დატვირთვის ავტომატური გამორთვა - პროცესი, რომლის დროსაც ხდება წინასწარშერჩეული მომხმარებლის დატვირთვის ავტომატურად გათიშვა ავარიულ რეჟიმში;

ი) ძაბვის ავტომატური რეგულატორი - სისტემა, რომლის მიზანია სალტეზე ძაბვის დასაშვები სიდიდის შენარჩუნება, გენერატორის აგზნების დენის ავტომატური რეგულირებით ან/და ძალოვანი ტრანსფორმატორების ტრანსფორმაციის კოეფიციენტის ავტომატური ცვლილებით;

კ) სრული გათიშვა - სიტუაცია, როცა ელექტროენერგეტიკული სისტემა ჩამქრალია და შეუძლებელია მისი აღდგენა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ინსტრუქციების გარეშე;

ლ) ელექტროსადგური - ობიექტი, რომელიც შედგება ერთი ან მეტი ენერგობლოკი/აგრეგატისაგან და განკუთვნილია ელექტროენერგიის წარმოებისათვის (გენერაციისთვის);

მ) ენერგოსისტემის (ენერგოსისტემის ნაწილის) აღდგენა ნულოვანი მდგომარეობიდან (შემდგომ – სისტემის აღდგენა ნულოვანი მდგომარეობიდან) – სრულად ჩამქრალი ელექტროენერგეტიკული სისტემის აღდგენა ისეთი ელექტროსადგურის მეშვეობით, რომელსაც შეუძლია მუშაობის დაწყება გარედან ელექტროენერგიის მიღების გარეშე;

ნ) (ამოღებულია - 21.07.17, №19);

ო) (ამოღებულია - 21.07.17, №19);

პ) მიერთების ხელშეკრულება – ერთის მხრივ, განმცხადებელსა და, მეორეს მხრივ, გადაცემის ლიცენზიატსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შორის დადებული ხელშეკრულება, რომელშიც განსაზღვრულია გადამცემ ქსელთან მიერთების ახალ წერტილებში მოსარგებლის ჩართვის პირობები და ვადები;

ჟ) მიერთების თარიღი – პროექტით გათვალისწინებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ტესტირების წარმატებით დასრულებისა და საექსპლუატაციოდ მზადყოფნის თარიღი;

რ) მიერთების წერტილი – წერტილი, სადაც მოსარგებლის აქტივები ფიზიკურად უერთდება გადამცემ ან გამანაწილებელ ქსელს;

ს) კრიტიკული დატვირთვა - მდგომარეობა, როდესაც ქვესადგურების ელექტრომოწყობილობის/დანადგარების ან/და გადამცემი ხაზების დატვირთვა ხანგრძლივად დასაშვები სიმძლავრის 90%-100%-ის ფარგლებშია;

ტ) I დონის SCADA – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის საკუთრებაში არსებული პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი, რომლის დანიშნულებაა ელექტროენერგეტიკული სისტემის რეჟიმული პარამეტრების მონაცემთა შეგროვება, მონიტორინგი და მართვა;

ტ[1]) II დონის SCADA – გადაცემის ლიცენზიატის საკუთრებაში არსებული პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი, რომლის დანიშნულებაა კონკრეტული ქვესადგურის ან/და გადამცემი ქსელის რეჟიმული პარამეტრების მონაცემთა შეგროვება, მონიტორინგი და მართვა;

ტ[2]) III დონის SCADA – განაწილების ლიცენზიატის ან/და მწარმოებლის საკუთრებაში არსებული პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი, რომლის დანიშნულებაა გამანაწილებელი ქსელის ან/და მწარმოებლის კონკრეტული ობიექტების რეჟიმული პარამეტრების მონაცემთა შეგროვება, მონიტორინგი და მართვა;

ტ[3]) I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტი – მოწყობილობათა კომპლექსი, რომელიც განთავსებულია გადაცემის ლიცენზიატებისა და მოსარგებლეების (ელექტროენერგიის მწარმოებელი და განაწილების ლიცენზიატი) ობიექტებზე და უზრუნველყოფენ რეალურ დროში:

ტ[3].ა) III დონის SCADA-ისა და II დონის SCADA-ის მონაცემთა შეგროვებას და I დონის SCADA-ში გადაგზავნას;

ტ[3].ბ) III დონის SCADA-სა და II დონის SCADA-ს მეშვეობით, ელექტროენერგიის გადამცემი ქსელის, ამ წესების 45-ე მუხლის მე-8 პუნქტით, აგრეთვე, შესაბამისი შეთანხმების საფუძველზე, 45-ე მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული ობიექტების მართვას, სადაც განთავსებულია ეს ელემენტი;

უ) მომხმარებლის დატვირთვის მართვა – ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ავარიული რეჟიმის პირობებში მომხმარებლის დატვირთვის რეგულირება სიხშირის დასაშვებ ფარგლებში შენარჩუნების მიზნით;

ფ) პირდაპირ მიერთებული მომხმარებელი - გადამცემ ქსელში პირდაპირ ჩართული მომხმარებელი, გენერაციის და განაწილების კომპანიების გარდა;

ქ) ნორმალური რეჟიმი – ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის რეჟიმი, რომლის დროსაც უზრუნველყოფილია ყველა მომხმარებლის ელექტროენერგიით მომარაგება მისი ხარისხის დასაშვები ზღვრების პირობებში;

ღ) ავარიული რეჟიმი – ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის რეჟიმი, რომლის დროსაც დარღვეულია მომხმარებლის ელექტროენერგიით მომარაგება და/ან ელექტოენერგიის ხარისხის მაჩვენებლები სცდება დასაშვებ ზღვრებს;

ყ) ელექტრომოწყობილობა - ელექტრული ნაკეთობების ერთობლიობა, რომელიც განკუთვნილია ელექტროენერგიის წარმოების, ტრანსფორმაციის, გადაცემის, განაწილების ან მოხმარებისთვის;

შ) ენერგობლოკი/აგრეგატი - დანადგარი, რომელიც განკუთვნილია ელექტროენერგიის წარმოებისათვის და განთავსებულია სხვადასხვა ტიპის ელექტროსადგურებში;

ჩ) გეგმური გათიშვა ფიქსირებული თარიღებით - ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების გეგმური გათიშვა, რომლის ვადა წინასწარ განსაზღვრულია ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილის მიერ და რომელიც არ შეიძლება შეიცვალოს ამ წესებით განსაზღვრული შემთხვევების გარდა;

ც) გეგმური გათიშვა მოქნილი თარიღებით – ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების გეგმური გათიშვა, რომლის ვადა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნით შეიძლება შეიცვალოს;

ძ) იძულებითი გათიშვა–ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების გათიშვა დაზიანების ან რაიმე სხვა დაუგეგმავი მიზეზის გამო;

წ) სიხშირის რეგულირება – ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში სიხშირის დასაშვები ზღვრული სიდიდეების ფარგლებში შენარჩუნების მიზნით, ენერგობლოკი/აგრეგატის აქტიური სიმძლავრის ავტომატური ცვლილება და/ან მოხმარების განტვირთვა;

ჭ) (ამოღებულია - 26.10.2021, №43);

ხ) ელექტროსადგურის მუშაობის გრაფიკი - ელექტროსადგურის საათობრივი წარმოების გეგმა;

ჯ) რემონტი – ეკონომიკურად მიზანშეწონილი სამუშაოთა კომპლექსი, რომელიმე ობიექტის (მოწყობილობა-დანადგარის) მუშაობისუნარიანი ან გამართული მდგომარეობის აღსადგენად;

ჰ) (ამოღებულია - 23.04.15 №11);

ჰ[1]) წყვეტადი დატვირთვა - დატვირთვა, რომელიც შეიძლება გაითიშოს ავტომატურად ან ოპერატორის მიერ ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში სიხშირის აღდგენის ან კონტროლის მიზნით;

ჰ[2]) დატვირთვის შეზღუდვა - დატვირთვის შემცირება მომხმარებლის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წინასწარ დაწესებული ლიმიტების ფარგლებში;

ჰ[3]) დატვირთვის ნებაყოფლობითი შემცირება - დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შერჩეული მოსარგებლის მოთხოვნის ნებაყოფლობითი შეთანხმებული შემცირება სიხშირის მართვის ხელშესაწყობად;

ჰ[4]) რემონტების გეგმა - გეგმების ერთობლიობა, რომელიც შეთანხმებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან და რომლებშიც მოცემულია გადაცემის ლიცენზიატის, ელექტროენერგიის მწარმოებლის, განაწილების ლიცენზიატის ან მომხმარებლის მოწყობილობათა გეგმური სარემონტო სამუშაოები;

ჰ[5]) მიერთების შეთავაზება – ქსელის მფლობელი ლიცენზიატის წინადადება განმცხადებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მის კუთვნილ ქსელზე მიერთებისათვის, რომელიც მოიცავს ტექნიკურ პირობასა და ამ წესებით გათვალისწინებულ სხვა დოკუმენტებს;

ჰ[6]) (ამოღებულია - 26.12.17 №46);

ჰ[7]) ოპერირების დაწყების თარიღი - დღე, როცა ელექტრომოწყობილობა/დანადგარი ტესტირების გავლის შემდგომ მიიღება ექსპლუატაციაში;

ჰ[8]) საოპერაციო ტესტები - საოპერაციო პროცედურების ჩამოყალიბების, კორექტირებებისა და პერსონალის სწავლების მიზნით, აგრეთვე ელექტროენერგეტიკული სისტემის ნორმალური რეჟიმიდან გადახრის პირობებში ოპერირების შესახებ ინფორმაციის მისაღებად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ჩატარებული ტესტები;

ჰ[9]) ელექტროენერგეტიკული სისტემა – ელექტროსადგურებისა და ელექტრული ქსელების ერთობლიობა, რომელიც დაკავშირებულია წარმოების, გადაცემის, განაწილებისა და მოხმარების უწყვეტი პროცესით და იმართება ერთიანი რეჟიმით;

ჰ[10]) პროექტის დაგეგმვის მონაცემები - მონაცემები, რომელთაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მოითხოვს მოსარგებლეებისგან ახალი მიერთების ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციისას;

ჰ[11]) რეგისტრირებული სიმძლავრე (ქონებული სიმძლავრე) - დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული სიმძლავრე, რომელიც წარმოადგენს ენერგობლოკის/აგრეგატის დადგმულ სიმძლავრეს გამოკლებული ენერგობლოკის/აგრეგატის იძულებით შეზღუდული სიმძლავრე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

ჰ[12]) რეგისტრირებული მონაცემები - სტანდარტული დაგეგმის ან დეტალური დაგემვის ის მონაცემები, რომელიც მიერთების შემდეგ ხდება ფიქსირებული;

ჰ[13]) რეგისტრირებული საოპერაციო მახასიათებლები - ენერგობლოკის/აგრეგატის ოპერირებისათვის საჭირო მახასიათებლების მნიშვნელობები, რომლებიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წესების თანახმად;

ჰ[14]) საიმედოობა - ელექტროენერგეტიკული სისტემის უნარი, შეინარჩუნოს მდგრადობა წარმოქმნილი შეშფოთებების დროს;

ჰ[15]) დაგეგმვის სტანდარტული მონაცემები - ზოგადი მონაცემები, რომელთაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ყოველწლიურად სთხოვს მოსარგებლეებს დამტკიცებული ფორმით;

ჰ[16]) ელექტროდანადგარი - ურთიერთდაკავშირებული მოწყობილობების ერთობლიობა, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერგიის წარმოებას, გარდაქმნას, გადაცემას, განაწილებას, დაგროვებასა და მოხმარებას;

ჰ[17]) ქვესადგური - ელექტრომოწყობილობათა ერთობლიობა, რომლის დანიშნულებაა ქსელის კომუტაცია, ელექტროენერგიის მიღება, გარდაქმნა, ტრანსფორმაცია და განაწილება;

ჰ[18]) ტესტირების პროგრამა – პროცედურები, რომლებიც აკონკრეტებს შესაბამისი ქმედებების თანმიმდევრობას და დროს, რომლის მიხედვით უნდა ჩატარდეს სისტემის შესაბამისი ელემენტების ტესტირება;

ჰ[19]) ნულოვანი წელი (წელი 0) – ნიშნავს მიმდინარე კალენდარულ წელს, პირველი წელი (წელი 1) – მიმდინარე წლის მომდევნო კალენდარულ წელს, მეორე წელი (წელი 2) – პირველი წლის მომდევნო კალენდარულ წელს და ა.შ.;

ჰ[20]) საათობრივი მონაცემების მიწოდება - ელექტრული პარამეტრების მიწოდებას ყოველი ერთსაათიანი შუალედით;

ჰ[21]) ტექნიკური მომსახურება – ოპერაციების კომპლექსი ან ოპერაცია მოწყობილობის მუშაობის უნარიანობის ან გამართული მდგომარეობის შესანარჩუნებლად დანიშნულებისამებრ გამოყენების, მზადყოფნის, შენახვისა და ტრანსპორტირების პირობებში;

ჰ[22]) (ამოღებულია - 26.10.2021, №43);

ჰ[23]) აქტიური სიმძლავრე - უწყვეტი ენერგიის საშუალო დროის მიხედვით ელექტრული ტალღის ერთი პერიოდის მანძილზე;

ჰ[24]) რეაქტიული სიმძლავრე – ძაბვისა და დენის ნამრავლი გამრავლებული მათ შორის ფაზური კუთხის სინუსზე;

ჰ[25]) აღრიცხვის მოწყობილობა – მრიცხველი და მზომი ტრანსფორმატორები;

ჰ[26]) საანგარიშსწორებო მრიცხველი – მრიცხველი, რომლითაც ხორციელდება ელექტროენერგიაზე (სიმძლავრეზე) ფინანსური ანგარიშსწორება;

ჰ[27]) საკონტროლო მრიცხველი – მრიცხველი, რომელიც განკუთვნილია საანგარიშსწორებო მრიცხველის კონტროლისათვის, ხოლო საანგარიშსწორებო მრიცხველის დაზიანების ან/და აღრიცხვის მონაცემების დაკარგვის შემთხვევაში მის ჩასანაცვლებლად;

ჰ[28]) აღრიცხვის წერტილი – ადგილი, სადაც ხდება ელექტროენერგიის აღრიცხვა/გაზომვა;

ჰ[29]) აღრიცხვის კვანძი – მოწყობილობათა ერთობლიობა, რომელიც განკუთვნილია აღრიცხვის წერტილში ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) გაზომვისა და აღრიცხვისათვის (დენის

ტრანსფორმატორები, ძაბვის ტრანსფორმატორები, კავშირის წრედები და ელექტრული ენერგიის მრიცხველი/მრიცხველები);

ჰ[30]) საბალანსო გაყოფის საზღვარი – ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის ელექტრული ქსელების ქონებრივი გაყოფის საზღვარი;

ჰ[31]) აღრიცხვის მოწყობილობების დამოწმება – ქმედებათა ერთობლიობა, განხორციელებული მეტროლოგიური სამსახურის ან იმავე უფლებამოსილების მქონე აკრედიტებული ორგანიზაციის მიერ აღრიცხვის (გაზომვის) მოწყობილობების დადგენილ მეტროლოგიურ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადასტურების მიზნით. დადებითი შედეგის შემთხვევაში შესაბამისობის დადასტურება ხდება დასამოწმებელი აღრიცხვის (გაზომვის) მოწყობილობებზე დამოწმების დამღის დადებით ან გაიცემა დამოწმების მოწმობა;

ჰ[32]) აღრიცხვის მოწყობილობების სიზუსტის კლასი – აღრიცხვის მოწყობილობის უდიდესი დასაშვები ფარდობითი ცდომილება, გამოსახული პროცენტებში;

ჰ[33]) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზებული (ესკაა) სისტემა – პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი, რომლის დანიშნულებაა ელექტროენერგიის ავტომატიზებული აღრიცხვა. ესკაა სისტემა მოიცავს აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლით კომპლექსს, მონაცემთა აღრიცხვის, შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს;

ჰ[34]) დენის ტრანსფორმატორი – გამზომი ტრანსფორმატორი, რომლის დანიშნულებაა გარდაქმნას დიდი სიდიდის ცვლადი დენი გაზომვებისათვის მოხერხებულ მნიშვნელობამდე და განკუთვნილია გამზომი ხელსაწყოების (ამპერმეტრი, მრიცხველი, ვატმეტრი და სხვა) ჩასართავად ცვლადი დენის ელექტრულ წრედებში;

ჰ[35]) ძაბვის ტრანსფორმატორი – გამზომი ტრანსფორმატორი, რომლის დანიშნულებაა მაღალი ძაბვის დადაბლება, რომელიც ცვლადი დენის დანადგარებში მიეწოდება გამზომ ხელსაწყოებს, რის გამოც უზრუნველყოფილია გამზომი ხელსაწყოების უსაფრთხო მომსახურება;

ჰ[36]) მიერთების მოდიფიკაცია – მოსარგებლის მიერ გადამცემ ქსელთან მიერთების სიმძლავრის გაზრდა, სარეზერვო კვების მოთხოვნა, მიერთების წერტილის შეცვლა, ქსელის ელემენტის ან კონფიგურაციის ცვლილება, ქვესადგურის სქემის ცვლილება, რაც იწვევს (ან შეიძლება გამოიწვიოს) გადამცემ ქსელზე ისეთ ზეგავლენას, რომლისთვისაც აუცილებელია ახალი ტექნიკური პირობის დადგენა ქსელის მფლობელის მიერ;

ჰ[37]) ქონებული სიმძლავრე – ელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე, შემცირებული გარკვეული სიდიდით საექსპლუატაციო პირობების შეუსაბამობის გამო საპროექტო პირობებთან;

ჰ[38]) მუშა სიმძლავრე – ელექტროსადგურის მაქსიმალური სიმძლავრე, რომელიც შესაძლებელია მიღებულ იქნეს დღე-ღამის ან/და მიმდევრობით რამდენიმე საათის განმავლობაში ხელმისაწვდომი პირველადი რესურსის (ჰიდრორესურსი, საწვავი და ა.შ.) შესაძლო მაქსიმალური გამოყენების პირობებში, ენერგობლოკის/აგრეგატის ტექნიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით (რემონტში გაყვანილი სიმძლავრეების გამოკლებით);

ჰ[39]) კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემა (კაას) – პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი, რომლის დანიშნულებაა იმ მონაცემების აღრიცხვა და შეგროვება, რომლებიც აუცილებელია ელექტროენერგიით (სიმძლავრის) საბითუმო ვაჭრობის ერთიანი ანგარიშსწორებისათვის, მათ შორის ორმხრივი პირდაპირი ხელშეკრულებებისა და საბალანსო ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მოცულობების დადგენისათვის;

ჰ[40]) აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობა – მხოლოდ ელექტროენერგიის აღრიცხვის მიზნებისთვის გამოყენებული საკომუნიკაციო/ქსელური მოწყობილობები;

ჰ[41]) აღრიცხვის საკომუნიკაციო წრედები – მხოლოდ აღრიცხვის მიზნებისთვის გამოყენებული საკომუნიკაციო/ინტერფეისის სადენები;

ჰ[42]) აღრიცხვის მოწყობილობების ტესტირება – აღრიცხვის მოწყობილობების გაზომვა სიზუსტის კლასის საპასპორტო მონაცემებთან შესაბამისობის დადგენაზე.

ჰ[43]) ტექნიკური პირობა – დოკუმენტი, რომელიც განსაზღვრავს განმცხადებლის ელექტრულ ქსელთან მიერთების ან მიერთების მოდიფიკაციისთვის საჭირო სამუშაოებსა და პირობებს;

ჰ[44]) განაწილების ლიცენზიატის ხუთწლიანი გეგმა (შემდგომში – ხუთწლიანი გეგმა) – განაწილების ლიცენზიატის მიერ ამ თავის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს მომდევნო ხუთი კალენდარული წლისათვის კონკრეტული განაწილების ლიცენზიატის მფლობელობაში არსებული ქსელის განვითარების გეგმას;

ჰ[45]) ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების საფასური – ორეტაპიანი გადასახდელი, რომელსაც გადამცემ ქსელზე მიერთების მსურველი უხდის გადაცემის ლიცენზიატს. გადამცემ ქსელზე მიერთების საფასური განისაზღვრება ინდივიდუალურად 500, 400, 330, 220, 110, 35 და 6-10 კვ ძაბვაზე მიერთებისთვის;

ჰ[46]) ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთება – პროცესი, რომელიც იწყება გადამცემ ქსელზე მიერთების მაძიებლის მხრიდან ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატისთვის განაცხადისა და საჭირო (მოთხოვნილი) დოკუმენტაციის წარდგენით და მთავრდება დანადგარების ტესტირების წარმატებით დასრულებით და საექსპლუატაციოდ გამზადებით;

ჰ[47]) გადამცემ ქსელზე მიერთების უზრუნველყოფის პერიოდი – დროის მონაკვეთი, რომელიც მიერთების პირველი ეტაპის შემთხვევაში მოიცავს მიერთების მაძიებლის მიერ გადამცემ ქსელზე მიერთების შესახებ სრულყოფილი განაცხადის წარდგენასა და მიერთების შეთავაზების მიღებას შორის პერიოდს, ხოლო მიერთების მეორე ეტაპის შემთხვევაში - მიერთების ხელშეკრულების ხელმოწერიდან დანადგარების ტესტირების წარმატებით დასრულებამდე და საექსპლუატაციოდ გამზადებამდე პერიოდს;

ჰ[48]) მიერთების უჯრედი – ელექტრული ქვესადგურის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც შედგება ერთი ელექტრული მინაერთის საკომუტაციო ან/და მიერთებისთვის საჭირო სხვა აპარატურის სრული ან ნაწილობრივი კომპლექტისაგან, აღრიცხვის უჯრედის და I დონის SCADA-ის კომუნიკაციის ელემენტის ჩათვლით;

ჰ[49]) ტექნიკური პროექტი – დოკუმენტი ან დოკუმენტების ერთობლიობა, რომელიც მოიცავს არსებულ ელექტრულ (გადამცემ ან გამანაწილებელ) ქსელზე გაცემული ტექნიკური პირობისა და მიერთების ხელშეკრულების შესაბამისად მისაერთებელი ახალი ობიექტის (ელექტროგადამცემი ხაზი, ქვესადგური, ელექტროსადგური) ძირითად მონაცემებს ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასის, გამტარის მასალისა და კვეთის, ანძების ტიპის, გენერატორების, ქვესადგურის სქემის (ტრანსფორმატორების, საკომუტაციო აპარტურის, მეორადი კომუტაციის, დამხმარე აპარატურის ტექნიკური მახასიათებლების და ა. შ) შესახებ;

ჰ[50]) ელექტროენერგიის აღრიცხვის უჯრედი – მიერთების უჯრედის ნაწილი, რომელიც მოიცავს ერთი ელექტრული მინაერთის ელექტროენერგიის აღრიცხვის კვანძს, მასთან დაკავშირებულ სხვა მოწყობილობებს, აგრეთვე კარადებს/ყუთ(ებ)ს და ფარ(ებ)ს/პანელ(ებ)ს.

ჰ [51]) ელექტროენერგიის გადაცემის სისტემის ოპერატორების ევროპული ქსელი – ელექტროენერგიის გადაცემის სისტემის ოპერატორების ევროპული ქსელი (შემდგომში – ENTSO-e), რომელიც ოპერირებას უწევს გამჭვირვალობის პლატფორმას;

ჰ [52]) გამჭვირვალობის პლატფორმა – ინფორმაციის ცენტრალური პლატფორმა, რომელიც დეტალურად განმარტებულია 58[1] მუხლში;

ჰ [53]) სატენდერო ზონა – ელექტროენერგიით ვაჭრობის უდიდესი გეოგრაფიული არეალი, რომლის შიგნითაც ბაზრის მონაწილეებს შეუძლიათ ენერგიის გაცვლა (ვაჭრობა) გამტარუნარიანობის განაწილების გარეშე (შემდგომში – სატენდერო ზონა);

ჰ [54]) საკონტროლო არეალი – ურთიერთდაკავშირებული სისტემის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც იმართება ერთი გადაცემის სისტემის ოპერატორის (დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი) მიერ და მოიცავს ქსელზე მიერთებულ ელექტროსადგურებსა და მომხმარებლებს (დატვირთვას);

ჰ [55]) ინფორმაციის მიმწოდებელი – გულისხმობს ორგანიზაციას, რომელიც ვალდებულია გააგზავნოს შესაბამისი ინფორმაცია გამჭვირვალობის პლატფორმაზე გამოსაქვეყნებლად;

ჰ [56]) ინფორმაციის პირველადი მფლობელი – გულისხმობს ორგანიზაციას, რომელიც ქმნის ინფორმაციას;

ჰ[57]) გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენა – გადამცემ ქსელთან 1998 წლის შემდეგ მიერთებული ობიექტის ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ინტეგრირებისთვის აუცილებელი გადამცემი ქსელის ელემენტების, მათ შორის, ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების იმავე პარამეტრებითა და პირობებით აღდგენა, რაც შესაბამისი ობიექტის მიერთების ტექნიკურ დოკუმენტშია (ტექნიკური პირობა, ტექნიკური გეგმა ან სხვა დოკუმენტი, რომლითაც განისაზღვრა მიერთებისთვის საჭირო სამუშაოები და პირობები) ასახული;

ჰ[58]) სამინისტრო – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;

ჰ[59]) მონაცემთა ჰაბი – გადამცემი სისტემის ოპერატორის ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემთა ცენტრალური ჰაბი, რომელიც მოიცავს ესკაა სისტემებს, ელექტროენერგიის

აღრიცხვაში გამოყენებულ პროგრამულ სისტემებს, მონაცემთა ცენტრალიზებული საცავისა და ამ მონაცემების დამუშავების პროგრამებს, ვებპლატფორმებსა და ვებპორტალებს.

1[1]. ამ წესების მიზნებისათვის ტერმინები „დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი“, „გადაცემის ლიცენზიატი“ და „გადაცემის სისტემის ოპერატორი“ – გულისხმობს იმ პირს, რომელსაც „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, მიღებული აქვს ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზია.

2. წესებში გამოყენებულ სხვა ტერმინებს აქვთ “ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ” საქართველოს კანონითა და სხვა მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 21 ივლისის დადგენილება №19- ვებგვერდი, 28.07.2017 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46- ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 22 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 29.04.2020 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 3. წესების მოთხოვნების შესრულების ვალდებულება

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, უზრუნველყოს სათანადო ღონისძიებების გატარება წესების მოთხოვნების შესასრულებლად.

2. წესების მოთხოვნების შესასრულებლად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების მიმართ განახორციელოს წესებით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარება, გასცეს განკარგულებები, მითითებები და ინსტრუქციები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა ადრესატისათვის. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებულნი არიან, შეასრულონ ამ წესების მოთხოვნები და პრინციპები, ხელმისაწვდომი გახადონ თავიანთი ელექტრომოწყობილობა და სისტემური მომსახურება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის და შეასრულონ მისი განკარგულებები, მითითებები და ინსტრუქციები.

მუხლი 4. მონაცემები, შეტყობინებები და კონფიდენციალურობა

1. წესებით გათვალისწინებული მითითების, განკარგულების, ინსტრუქციის გაცემა უნდა განხორციელდეს მხარეებს შორის ამ წესებით დადგენილი ფორმებითა და საშუალებებით.

2. გადამცემ ან გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებამდე ან გადაცემის ან განაწილების ლიცენზიატისათვის განაცხადის წარდგენამდე, განმცხადებლის მიერ შესაბამისი ლიცენზიატისთვის (მათ შორის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის) მიწოდებული ყველა მონაცემი მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ითვლება კონფიდენციალურ ინფორმაციად.

3. მოსარგებლის მიერ მონაცემების მოთხოვნის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, მიაწოდოს მას სათანადო მონაცემები. ამ მონაცემების გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ მოთხოვნაში მითითებული მიზნებისათვის და მოსარგებლემ უნდა დაიცვას მათი კონფიდენციალურობა საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.

მუხლი 5. მოსარგებლის ქსელის მართვა

1. თუ მოსარგებლის ქსელი (ან მისი ნაწილი და შესაბამისი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი) რეჟიმული თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, განახორციელოს აღნიშნული ქსელის მართვა და კონტროლი გადამცემი ქსელის ანალოგიურად, ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.

თავი II
გადამცემ ქსელთან მიერთების წესი

მუხლი 6. გადამცემ ქსელთან მიერთების წესის მიზნები და ამოცანები

1. ამ თავით და ამ წესების XV, XVI, XVII თავებით განსაზღვრული გადამცემ ქსელთან მიერთების წესი (შემდგომში „მიერთების წესი") განსაზღვრავს გადამცემ ქსელთან მიერთებისა და ქსელით სარგებლობის ძირითად ტექნიკურ-ორგანიზაციულ პირობებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის, მოსარგებლისა და მაძიებლისათვის.

2. მიერთების წესის მიზანია:

ა) გადამცემი ქსელისა და ამ ქსელზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების უსაფრთხო ექსპლუატაციისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის სტაბილური მუშაობის უზრუნველყოფა;

ბ) მიერთების წერტილებში გადამცემი ქსელის მახასიათებლების შესახებ მოთხოვნების განსაზღვრა. სათანადო ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების, სქემების, კონტროლისა და დაცვის სისტემის შერჩევა;

გ) მიერთების ხელშეკრულების ძირითადი პირობების განსაზღვრა.

3. მიერთების წესის ამოცანებია:

ა) განმცხადებლის გადამცემ ქსელთან მიერთების სამართლიანი და არადისკრიმინაციული წესებისა და სტანდარტების განსაზღვრა;

ბ) მიერთების წერტილებში გადამცემი ქსელის ნორმალური ფუნქციონირების სტანდარტების განსაზღვრა;

გ) გადამცემ ქსელთან მიერთების ტექნიკური გადაწყვეტისა და ექსპლუატაციის კრიტერიუმების განსაზღვრა ეკონომიკური მიზანშეწონილობის (უმცირესი ღირებულების პრინციპით) გათვალისწინებით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 7. ქსელთან მიერთების ძირითადი მოთხოვნები

1. ამ თავით და ამ წესების XV, XVI, XVII თავებით განსაზღვრული ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების წესები და მოთხოვნები, გარდა ამ წესების 27^{2} მუხლის მე-4 პუნქტისა და 27^{8} მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, ვრცელდება მხოლოდ იმ ობიექტის გადამცემ ქსელთან მიერთებაზე, რომელიც არ არის მიერთებული ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან და კანონმდებლობით დადგენილი პირობებით არ ხდებოდა მისი ელექტროენერგიით მომარაგება, ხოლო ელექტროსადგურის შემთხვევაში არ ხდებოდა ელექტროენერგიის ქსელში მიწოდება.
2. განმცხადებელმა, რომელსაც სურს გადამცემ ქსელთან მიერთება, განაცხადით უნდა მიმართოს გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატს და გააფორმოს მიერთების ხელშეკრულება დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატებთან.
3. მიერთების წერტილში ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნებს.
4. დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებული არიან, მიიღონ ან მიაწოდონ დადგენილი ხარისხის ელექტროენერგია მიერთების წერტილში.
5. გადამცემ ქსელზე მიერთება ხორციელდება ორ ეტაპად:
ა) პირველი ეტაპი მოიცავს ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების მაძიებლის მხრიდან გადაცემის ლიცენზიატისთვის განაცხადისა და წინამდებარე წესებით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის წარდგენას, გადაცემის ლიცენზიატის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან აღნიშნული დოკუმენტაციის შეთანხმებასა და მიერთების მაძიებლისთვის ამ წესების მე-10

მუხლით გათვალისწინებული მიერთების შეთავაზების წარდგენას;
ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთების მეორე ეტაპი მოიცავს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და მიერთების მაძიებელს შორის მიერთების ხელშეკრულების ხელმოწერას, მიერთების ტექნიკური პირობით გათვალისწინებული სამუშაოების შესრულებას შესაბამისი მხარეების მიერ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ტექნიკური პროექტის შეთანხმებას, ამ წესების 138-ე-144-ე, 201-ე-204-ე, 292-ე-295-ე და 297-ე - მე-300 მუხლებით განსაზღვრული ოპერატიული შეტყობინების პროცედურებსა და ამ წესების 152-ე-158-ე, 215-ე-220-ე, 308-ე, 309-ე მუხლებით გათვალისწინებული შესაბამისობის ტესტების წარმატებით დასრულებას.
6. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების შეთავაზების შესაძლო სტანდარტული ვარიანტებია:
ა) გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში მიერთების უჯრედის მოწყობა;
ბ) გადაცემის ლიცენზიატის გადამცემ ხაზში შეჭრა.
7.გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში მიერთების უჯრედის მოწყობის შემთხვევაში, უჯრედს აწყობს (ამონტაჟებს) გადაცემის ლიცენზიატი, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, საკუთარი სახსრებით, აწყობს (ამონტაჟებს) I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტს, როგორც გადაცემის ლიცენზიატის, ისე განმცხადებლის ქვესადგურში. მიერთებასთან დაკავშირებულ ყველა სხვა სამუშაოს ახორციელებს განმცხადებელი (მიერთების მსურველი). მიერთების აღნიშნული უჯრედი წარმოადგენს გადაცემის ლიცენზიატის საკუთრებას, ხოლო I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტი წარმოადგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის საკუთრებას.
8.გადაცემის ლიცენზიატის კუთვნილ ელექტროგადამცემ ხაზში შეჭრის შემთხვევაში ხდება გადაცემის ლიცენზიატის კუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის ჩაჭრა და მისი მაძიებლის კუთვნილ ქვესადგურამდე მიყვანა. ჩაჭრისა და ქვესადგურამდე მიყვანის სამუშაოებს, მათ შორის, გადამცემი ხაზის მთლიანობის აღსადგენად საჭირო სახაზო-საკომუტაციო მოწყობილობების შეძენასა და მონტაჟს, ახორციელებს გადაცემის ლიცენზიატი. გადაცემის ლიცენზიატი ასევე ახორციელებს მაძიებლის ქვესადგურში უჯრედის, აღრიცხვის კვანძის მოწყობას (მონტაჟს), ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მაძიებლის ობიექტში/ქვესადგურში, საკუთარი სახსრებით, აწყობს (ამონტაჟებს) I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტს. გადაცემის ლიცენზიატი ასევე პასუხისმგებელია ამ პუნქტით გათვალისწინებული სამუშაოების პროექტირებაზე (ტექნიკური პროექტის მომზადება), ქვესადგურამდე მიყვანისთვის საჭირო მონაკვეთზე მიწის საკუთრებისა თუ სხვა საჭირო ნებართვების მოპოვებაზე. ელექტროგადამცემ ხაზში განხორციელებული შეჭრის შედეგად აშენებული ელექტროგადამცემი ხაზი, უჯრედი და აღრიცხვის კვანძი წარმოადგენს გადაცემის ლიცენზიატის საკუთრებას, ხოლო I დონის SCADA კომუნიკაციის ელემენტი - დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის საკუთრებას.

8^{1}. გადამცემ ქსელზე მიერთების შემთხვევაში, გარდა გამანაწილებელი ქსელის ოპერატორის მიერთებისა, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი შეზღუდვები:

ა) 500 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ქსელზე დასაშვებია მიერთებულ იქნეს არანაკლებ 250 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ან გენერაციის ობიექტი;

ბ) 400 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ქსელზე დასაშვებია მიერთებულ იქნეს არანაკლებ 200 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ან გენერაციის ობიექტი;

გ) 330 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ქსელზე დასაშვებია მიერთებულ იქნეს არანაკლებ 150 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ან გენერაციის ობიექტი;

დ) 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ქსელზე დასაშვებია მიერთებულ იქნეს:

დ.ა) გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში მიერთების უჯრედის მოწყობის შემთხვევაში - არანაკლებ 80 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ობიექტი;

დ.ბ) გადაცემის ლიცენზიატის გადამცემ ხაზში შეჭრის შემთხვევაში - არანაკლებ 50 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ან გენერაციის ობიექტი;

ე) 110 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ქსელზე დასაშვებია მიერთებულ იქნეს:

ე.ა) გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში მიერთების უჯრედის მოწყობის შემთხვევაში - არანაკლებ 25 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ობიექტი;

ე.ბ) გადაცემის ლიცენზიატის გადამცემ ხაზში შეჭრის შემთხვევაში - არანაკლებ 10 მგვტ სიმძლავრის მოხმარების ან გენერაციის ობიექტი.

9. განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) ელექტროგადამცემ ქსელზე მიერთება უნდა განხორციელდეს მიერთების ხელშეკრულების მოქმედების ვადაში. გადამცემ ქსელზე მიერთების შესახებ ხელშეკრულების მოქმედების ვადა განისაზღვრება მხარეთა მიერ.
10. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების შესაძლო სტანდარტულ ვარიანტს განსაზღვრავს გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 25 ივლისის დადგენილება №17 - ვებგვერდი, 01.08.2019წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 22 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 29.04.2020 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 8. მიერთების განაცხადი

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეიმუშაოს გადამცემ ქსელთან მიერთების განაცხადის ფორმა და წარუდგინოს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას დასამტკიცებლად.

2. განმცხადებელი ვალდებულია, მიერთების განაცხადი შევსებული სახით წარუდგინოს იმ გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის კუთვნილ გადამცემ ქსელთანაც უნდა მოხდეს მიერთება.

3.მიერთების განაცხადის ფორმაში მოცემული უნდა იყოს შემდეგი ინფორმაცია:
ა) განმცხადებლის დასახელება, სამართლებრივი ფორმა, საბანკო რეკვიზიტები, მისამართი, ტელეფონის ნომერი და ელექტრონული ფოსტის მისამართი;
ბ) ტექნიკური ინფორმაციის მისაღებად გამოყოფილი პირის საკონტაქტო მონაცემები;
გ) მისაერთებელი ობიექტის დასახელება, მდებარეობა და გლობალური პოზიციონირების სისტემის (GPS) კოორდინატები;
დ) მისაერთებელი ობიექტის საქმიანობის ტიპი (სფერო);
ე) ახალი მიერთების ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ტიპები;
ვ) განმცხადებლის ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთების სავარაუდო თარიღი;
ზ) ობიექტის მისაერთებელი ნომინალური ძაბვის სავარაუდო საფეხური;
თ) მისაერთებელი ობიექტის:
თ.ა) საპროექტო სიმძლავრე - მწარმოებლის შემთხვევაში;
თ.ბ) აქტიური სიმძლავრე - სხვა მოსარგებლის შემთხვევაში;
თ.გ) რეაქტიური სიმძლავრე ან აქტიური სიმძლავრის კოეფიციენტი
ი) მოსარგებლის მოთხოვნის შემთხვევაში – ასევე ალტერნატიული ელექტრომომარაგების აუცილებლობა, ელექტროენერგიის მიწოდების შეწყვეტის პრევენციისთვის.
4. განაცხადი ხელმოწერილი უნდა იყოს უფლებამოსილი პირის მიერ.
5. მიერთების განაცხადს თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტები:
ა) მისაერთებელი ობიექტის განლაგების საკადასტრო რუკა ან ობიექტის განლაგების გეგმა;
ბ) მისაერთებელი ობიექტის დღე-ღამური (საათობრივი) გრაფიკი - ნებისმიერი სიმძლავრის გენერაციის ობიექტის ან/და ისეთი მომხმარებლის გადამცემ ქსელზე მიერთებისას, რომლის მიერ მოთხოვნილი სიმძლავრე აღემატება 1000 კვტ-ს;
გ) გენერაციის ობიექტის მიერთების განაცხადის შემთხვევაში – სამინისტროს მიერ გაცემული წერილობითი დოკუმენტი ან შესაბამისი ხელშეკრულება, რომლითაც დასტურდება მისაერთებელი ობიექტის ტექნიკურ-ეკონომიკური განხორციელებადობის (კვლევის) ან განხორციელების (მშენებლობის) ეტაპზე ყოფნის ფაქტი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 22 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 29.04.2020 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

მუხლი 9. მიერთების განაცხადის განხილვა

1.მიერთების პირველი ეტაპი იწყება მიერთების მაძიებლის (განმცხადებლის) მიერ გადამცემ ქსელზე მიერთების განაცხადის ელექტროენერგიის გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატთან რეგისტრაციით.
2. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელზე მიერთების განაცხადის

რეგისტრაციიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში გადაამოწმოს წარმოდგენილი განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტების ფორმალური სრულყოფილება (მათ შორის, მოიცავს თუ არა განაცხადი წესების მე-8 მუხლით გათვალისწინებულ ინფორმაციას, შეესაბამება თუ არა განაცხადი წესების 8^1 მუხლის მოთხოვნებს, გადახდილია თუ არა მიერთების პირველი ეტაპის საფასური და ა.შ.). ხარვეზის აღმოჩენის შემთხვევაში გადაცემის ლიცენზიატი როგორც მოკლე ტექსტური შეტყობინებით, ასევე წერილობით აცნობებს განმცხადებელს (მაძიებელს) ხარვეზის შესახებ და უსაზღვრავს 5 (ხუთი) სამუშაო დღეს ხარვეზის გამოსასწორებლად. თუ ხარვეზი მითითებულ ვადაში არ გამოსწორდა, გადაცემის ლიცენზიატი უბრუნებს განმცხადებელს (მიერთების მაძიებელს) განაცხადს, თანდართულ დოკუმენტაციას და მიერთების საფასურს (თუ იგი გადახდილია განმცხადებლის (მიერთების მაძიებელის) მიერ). განმცხადებლის (მიერთების მაძიებელის) მიერ გადაცემის ლიცენზიატისთვის განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტაციის განმეორებით წარდგენის შემთხვევაში, უნდა მოხდეს ხელახალი რეგისტრაცია. შესაბამისად, მიერთების უზრუნველყოფის პერიოდი იწყება თავიდან.

3.მაძიებლის (განმცხადებლის) მიერ ხარვეზის დადგენილ ვადაში გამოსწორების შემთხვევაში, მიერთების უზრუნველყოფის პერიოდში არ ჩაითვლება როგორც გადაცემის ლიცენზიატის მიერ მაძიებლისთვის (განმცხადებლისთვის) მიცემული ხარვეზის გამოსწორების ვადა, ასევე ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტაციის შემოწმების ვადა.

4.თუ განაცხადის რეგისტრაციიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის განმავლობაში განმცხადებელს (მაძიებელს) არ ეცნობება ხარვეზის თაობაზე, განაცხადი მიღებულად ითვლება.

5. ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტაციის განხილვის ვადა (მიერთების პირველი ეტაპი) განისაზღვრება დანართი №10-ით.

6.განაცხადის არსებითად განხილვისას, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია პირველი 5 სამუშაო დღის ვადაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დააზუსტოს მისაერთებელი ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთების წერტილის მდებარეობა.

7.გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, განაცხადის რეგისტრაციიდან დანართი №10-ით გათვალისწინებულ ვადაში არსებითად განიხილოს იგი და შესაბამისი ტექნიკური პირობის პროექტი გადაუგზავნოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. გადაცემის ლიცენზიატის მიერ მომზადებული ტექნიკური პირობის პროექტში ასახული უნდა იყოს შემდეგი საკითხები:

ა) მიერთების სავარაუდო წერტილი და ძაბვის საფეხურები;

ბ) მიერთების სავარაუდო სქემა, არსებული ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქციით ან ახლის დამატებით;

გ) მიერთების შერჩეული სტანდარტული ვარიანტი;

დ) აღრიცხვის უჯრედის მოწყობის პირობები გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში აღრიცხვის მოწყობის შემთხვევაში;

ე) გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში ძალოვანი მოწყობილობების მოწყობის პირობები.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დანართით №10 გათვალისწინებულ ვადაში განიხილოს განაცხადი, გადაცემის ლიცენზიატის კომენტარებთან ერთად და მიღებული გადაწყვეტილება გაუგზავნოს გადაცემის ლიცენზიატს. იმ შემთხვევაში, თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ ვადაში არ აცნობებს პასუხს გადაცემის ლიცენზიატს, განაცხადი ჩაითვლება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებულად.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გადაწყვეტილება უნდა მოიცავდეს:

ა) დადებითი გადაწყვეტილების შემთხვევაში – მიერთების ტექნიკურ პირობას და შეთავაზებას მიერთების შესახებ;

ბ) უარყოფითი გადაწყვეტილების შემთხვევაში – დასაბუთებულ უარს განაცხადის დაკმაყოფილებაზე.
10. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისგან გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ, ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატმა მიერთების მაძიებელს (განმცხადებელს) 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში უნდა გაუგზავნოს მიერთების შეთავაზება ან დასაბუთებული უარი განაცხადის დაკმაყოფილებაზე.
11. გადამცემ ქსელზე მიერთების პირველი ეტაპი სრულდება გადაცემის ლიცენზიატის მიერ განმცხადებლისათვის (მიერთების მაძიებლისათვის) გადამცემ ქსელზე მიერთების შეთავაზების წარდგენით, რომელიც მოიცავს ამ წესების მე-10 მუხლით გათვალისწინებულ დოკუმენტებს ან დასაბუთებული უარით მიერთებაზე.
12. განაცხადის განხილვის შედეგად გაცემული ტექნიკური პირობა უნდა შეესაბამებოდეს ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების ამ წესების მე-7 მუხლით განსაზღვრულ სტანდარტულ ვარიანტთაგან ერთ-ერთს.
13. მიერთების უზრუნველყოფის პირველი ეტაპის ვადის გაშვება არ ათავისუფლებს ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატს მიერთების შეთავაზების ან დასაბუთებული უარის წარდგენის ვალდებულებისგან.
14. მიუხედავად იმისა, დაეთანხმება თუ არა განმცხადებელი (მიერთების მაძიებელი) გადაცემის ლიცენზიატის მიერ წარდგენილ მიერთების შეთავაზებას, გადახდილი პირველი ეტაპის მიერთების საფასური განმცხადებელს უკან არ უბრუნდება.
15. 6-10 კვ და 35 კვ ძაბვაზე განაცხადის წარდგენის უფლებამოსილება (გარდა ელექტროენერგიის წარმოების მსურველისა, რომელსაც მიერთება სურს 6-10 კვ და 35 კვ ძაბვაზე) გააჩნია მხოლოდ ელექტროენერგიის განაწილების ლიცენზიატს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 25 ივლისის დადგენილება №17 - ვებგვერდი, 01.08.2019წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 9[1]. უარი გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე

1. ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან, კომპანიის ოფიციალურ ვებგვერდზე განათავსონ და ყველასთვის ხელმისაწვდომი გახადონ ინფორმაცია მათ კუთვნილ ქვესადგურებში არსებული თავისუფალი სიმძლავრეების თაობაზე. აღნიშნული ინფორმაციის განახლება გადაცემის ლიცენზიატებმა უნდა უზრუნველყონ ყოველკვარტალურად. გადამცემი ქსელის ქვესადგურებში არსებული თავისუფალი სიმძლავრეების გამოთვლის მეთოდოლოგია თანხმდება კომისიასთან.
2. გადამცემი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია, უარი უთხრას განმცხადებელს (მიერთების მაძიებელს) გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე ისეთ საგამონაკლისო შემთხვევებში, როდესაც მისაერთებელ ობიექტთან უახლოეს ქვესადგურში ან გადამცემ ხაზზე არ არსებობს თავისუფალი მისაერთებელი სიმძლავრე, ამასთან, მოთხოვნილია ისეთი მიერთება, რომლისთვისაც გადამცემი

სისტემა ვერ იქნებოდა მზად ამ მიერთების განსახორციელებლად, საჭიროა არსებული გადამცემი ქსელის მშენებლობა-რეკონსტრუქცია (გაძლიერება), რისი ფინანსური საშუალება გადამცემი სისტემის ოპერატორს არ გააჩნია (მიერთების საფასურის მიღმა) და არც უახლოესი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში არ არის გათვალისწინებული საინვესტიციო გეგმით. ასევე, თუ ასეთი მიერთება საფრთხის ქვეშ აყენებს მთლიანად გადამცემი სისტემის საიმედო ფუნქციონირებას ან მისი განხორციელება წინააღმდეგობაში მოდის ამ წესების მე-7 მუხლის 8^1 პუნქტით განსაზღვრულ პირობებთან, გარდა ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გასცეს მიერთების შეთავაზება, თუ გადამცემ ქსელზე მიერთების განაცხადის განხილვის დროისათვის გადამცემ ქსელს არ გააჩნია შესაბამისი თავისუფალი სიმძლავრე მოთხოვნილი განაცხადის დასაკმაყოფილებლად, მაგრამ გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის სამწლიანი ნაწილით გათვალისწინებულია გადამცემი ქსელის მშენებლობის ან/და გაძლიერების იმგვარი სამუშაოები, რომლებიც მისცემს საშუალებას გადაცემის ლიცენზიატს სამომავლოდ სრულად ან ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) შესაბამისი მოთხოვნა. ასეთ შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მიერთების შეთავაზების მოქმედების ვადის განსაზღვრისას იხელმძღვანელოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის სამწლიანი ნაწილით.
4. გადამცემ ქსელზე მიერთების მოთხოვნაზე უარი უნდა ეფუძნებოდეს გადაცემის ლიცენზიატის და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ განსაზღვრულ დეტალურ ტექნიკურ-ეკონომიკურ კრიტერიუმებს, რომლებიც სხვა საკითხებთან ერთად უნდა მოიცავდეს ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა, მისაერთებელ არეალში თავისუფალი სიმძლავრეების შექმნის ტექნიკური შეუძლებლობა, დამყარებული რეჟიმების ლიმიტები, გარდამავალი პროცესების მდგრადობის შეზღუდვები, მოკლე-შერთვის დენების სიდიდეებთან დაკავშირებული შეზღუდვები, აგრეთვე გადამცემი სისტემის საიმედოობასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები.
5. გადაცემის ლიცენზიატი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განსაზღვრავენ და კომისიას შესათანხმებლად წარუდგენენ ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ტექნიკურ-ეკონომიკური კრიტერიუმების ჩამონათვალსა და მათი შეფასების მეთოდოლოგიას. კომისიასთან შეთანხმების შემდეგ, გადაცემის ლიცენზიატი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უზრუნველყოფენ მათ ხელმისაწვდომობას საკუთარ ვებ-გვერდზე განთავსების გზით.
6. გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე დასაბუთებული უარი განმცხადებელს (მაძიებელს) უნდა ეცნობოს წერილობითი ფორმით, მიერთების პირველი ეტაპის უზრუნველყოფის ვადაში. წერილობით უარს თან უნდა დაერთოს ყველა ის დოკუმენტი, რომელიც გახდა გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე უარის საფუძველი. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელზე მიერთების უარის შესახებ შეტყობინება ყველა თანდართული დოკუმენტით ასევე გაუგზავნოს კომისიას, რომელიც თავის მხრივ, ამოწმებს უარის დასაბუთებულობას და, შემოწმების შედეგების თაობაზე, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით განსაზღვრულ ვადაში ატყობინებს გადაცემის ლიცენზიატსა და განმცხადებელს (მაძიებელს).
7. მიუხედავად გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე უარისა, განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მოთხოვნის შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულნი არიან, მიაწოდონ განმცხადებელს (მიერთების მსურველს) დეტალური ინფორმაცია მოთხოვნილი მიერთების პირობების სრულად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილებისათვის გადამცემ ქსელში (სისტემაში) გასატარებელი სამუშაოების შესახებ (საჭირო დანახარჯების ჩათვლით).
8. განმცხადებელი (მაძიებელი) უფლებამოსილია გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე უარი გაასაჩივროს კომისიაში ან სასამართლოში.
9. გადაცემის ლიცენზიატი არ არის უფლებამოსილი, გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე უარი

უთხრას ელექტროსადგურს შემდეგი მიზეზების გამო:
ა) გადამცემ ქსელში არასაკმარისი თავისუფალი სიმძლავრე;
ბ) ელექტროსადგურის მიერთების შედეგად გამოწვეული გადამცემი ქსელის ცალკეული უბნების ან ელემენტების შესაძლო გადატვირთვა;
გ) ელექტროსადგურის მიერთებისათვის საჭირო გადამცემი ქსელის გაძლიერებით გამოწვეული ფინანსური დანახარჯები.
10. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთებაზე უარის შემთხვევაში, განმცხადებელს (მაძიებელს) გადამცემ ქსელზე მიერთების პირველი ეტაპის გადახდილი საფასური უკან არ უბრუნდება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 20 დეკემბრის დადგენილება №31 - ვებგვერდი, 28.12.2018წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 25 ივლისის დადგენილება №17 - ვებგვერდი, 01.08.2019წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 24 დეკემბრის დადგენილება №42 - ვებგვერდი, 25.12.2024წ.

მუხლი 10. შეთავაზება მიერთების შესახებ

1. შეთავაზება მიერთების შესახებ უნდა მოიცავდეს:

ა) ტექნიკურ პირობას, რომელიც უნდა მოიცავდეს წესების 11^1 მუხლით გათვალისწინებულ საკითხებს;

ბ) მიერთების სავარაუდო თარიღებს;

გ) მიერთების ხელშეკრულების პროექტს;

დ) განმცხადებლის (მაძიებლის) მიერ მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად გადამცემ ქსელზე მიერთებისათვის გადასახდელ მეორე ეტაპის საფასურს, გარდა ამ წესების 10^1 მუხლით გათვალისწინებული არასტანდარტული მიერთების შემთხვევისა.

2. მიერთების თაობაზე ხელშეკრულებას მხარეებმა ხელი უნდა მოაწერონ შეთავაზებიდან 2 (ორი) თვის განმავლობაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში შეთავაზება (ასევე – ტექნიკური პირობა) ავტომატურად უქმდება. ამასთან, გადაცემის ლიცენზიატი უფლებამოსილია ერთჯერადად, არაუმეტეს 1 (ერთი) თვის ვადით გააგრძელოს აღნიშნული ვადა მაძიებლის დასაბუთებული წერილობითი მოთხოვნით, რომლითაც დასტურდება ობიექტური გარემოებები, რამაც ხელი შეუშალა მაძიებელს ხელშეკრულების ხელმოწერასა და გადაცემის ლიცენზიატისთვის წარდგენაში.

3. (ამოღებულია - 07.10.16, №24).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2023 წლის 31 იანვრის დადგენილება №3 - ვებგვერდი, 07.02.2023 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

მუხლი 10^1. არასტანდარტული მიერთება

1. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გადამცემ ქსელზე მიერთება შეიძლება განხორციელდეს არასტანდარტული მიერთების გზით, რა დროსაც მიერთების მაძიებელი საკუთარი სახსრებით უზრუნველყოფს მისაერთებელი ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთებას. ამავდროულად, გადაცემის ლიცენზიატი და მაძიებელი შესაძლებელია შეთანხმდნენ გადამცემ ქსელთან დაკავშირებული აუცილებელი ინფრასტრუქტურული ან/და სხვა შესაბამისი სამუშაოების მაძიებლის მიერ საკუთარი ხარჯებით სრულად ან ნაწილობრივ შესრულებაზე, რა შემთხვევაშიც ფორმდება დამატებითი შეთანხმება.

2. არასტანდარტული მიერთება შესაძლებელია განხორციელდეს:

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთების მოთხოვნაზე გადამცემი სისტემის ოპერატორის უარის შემთხვევაში;

ბ) მოთხოვნილ მიერთებაზე გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ მიერთების შეთავაზების გაცემის შემთხვევაში, თუ მიერთების მაძიებლისთვის მიუღებელია ამ შეთავაზებაში მოცემული მოთხოვნილი მიერთების თარიღი, რადგანაც იგი არსებითად განსხვავდება განაცხადით მოთხოვნილი მიერთების თარიღიდან და ისე აუარესებს მიერთების მაძიებლის მდგომარეობას, რომ აშკარად საფრთხის ქვეშ დგება მისაერთებელი ობიექტის მშენებლობისა და ექსპლუატაციაში გაშვების საკითხი (რაც უნდა დასტურდებოდეს მაძიებლის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაციით ან წერილობითი ახსნა/განმარტებით).

3. არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნა, მიერთების მაძიებელმა გადამცემი სისტემის ოპერატორთან უნდა შეიტანოს წერილობით, განცხადების სახით. განცხადებაში ჩამოთვლილი და აღწერილი უნდა იყოს არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნის გამომწვევი გარემოებები. იგი ასევე უნდა შეიცავდეს ყველა იმ გარემოებას, რაც გათვალისწინებულია ამ მუხლით არასტანდარტულ მიერთების შემთხვევაზე და ამ მიერთების შესრულების შედეგად გადაცემის მომსახურებაში შემავალი ქსელის (შექმნილი ქონების) გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრების საკითხს.

4. გადამცემ ქსელზე მიერთების მოთხოვნაზე გადამცემი სისტემის ოპერატორის უარის შემთხვევაში, არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნისას (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული არასტანდარტული მიერთებისას), მიერთების მაძიებელი და გადამცემი სისტემის ოპერატორი შესაძლებელია, წერილობით შეთანხმდნენ მოთხოვნილი მიერთების სამუშაოების მიერთების მაძიებლის მიერ შესრულების შესახებ, თუ არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნა ითვალისწინებს:

ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორისათვის პირობების გაუმჯობესებასა და იმ მიზეზ(ებ)ის აღმოფხვრას, ან/და გამორიცხვას, რაც საფუძვლად დაედო გადამცემი სისტემის ოპერატორის წერილობით უარს, მოთხოვნილ მიერთებაზე;

ბ) მიერთებისთვის საჭირო ახალი / სარეკონსტრუქციო ქსელისა და სამუშაოების საპროგნოზო-წინასწარ ხარჯთაღრიცხვას, მასთან დაკავშირებული სამუშაოების დეტალურ გეგმა-გრაფიკს (სამუშაოების დასრულების ვადების მითითებით). ამასთან, შეთავაზებაში დეტალურად უნდა იყოს მოცემული მისაერთებელი ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთების სამუშაოები, მათ შორის მიერთებისთვის საჭირო ახალი ქსელის მშენებლობისა და აუცილებლობის შემთხვევაში, არსებული გადამცემი ქსელის გაძლიერების (რეკონსტრუქციის) სამუშაოებიც (სრულად, თუ ნაწილობრივ), ასევე შესრულებული სამუშაოების შედეგად შექმნილი აქტივების გადმოცემის საკითხი;

გ) ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ გარემოებებს.

5. მიერთების შეთავაზებაში მოცემული ვადების მიუღებლობის შემთხვევაში (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში), მიერთების მაძიებელს შეუძლია მიმართოს გადაცემის სისტემის ოპერატორს ამ წესების მე-9 მუხლის მე-11 პუნქტით გათვალისწინებული შეთავაზების მიღების შემდეგ, მაგრამ არაუგვიანეს ამ შეთავაზებით გათვალისწინებული ვადისა. არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნის შესახებ განცხადების გადამცემი სისტემის ოპერატორთან დარეგისტრირების მომენტიდან, სტანდარტული მიერთების შეთავაზებით განსაზღვრული ვადის დენა ჩერდება. აღნიშნული ვადის დენა გაგრძელდება სისტემის ოპერატორის მიერ არასტანდარტულ მიერთებაზე უარის შემთხვევაში, აღნიშნული უარის მიერთების მაძიებლისთვის ჩაბარების მომენტიდან. ამასთან, მხარეთა მიერ არასტანდარტულ მიერთებაზე შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ გაცემული მიერთების შეთავაზება ავტომატურად უქმდება.

6. მიერთების შეთავაზებაში მოცემული ვადების მიუღებლობის შემთხვევაში (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში), ამ მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, მაძიებლის მიერ არასტანდარტული მიერთების შეთავაზება უნდა მოიცავდეს:

ა) მიერთებისთვის საჭირო ახალი ქსელისა და სამუშაოების საპროგნოზო-წინასწარ ხარჯთაღრიცხვას, სამუშაოების დეტალურ გეგმა-გრაფიკს (რომელიც მათ შორის უნდა მოიცავდეს ტექნიკური პროექტის მომზადების, პროექტის შეთანხმების, საჭიროების შემთხვევაში გარემოზე ზემოქმედების შეფასების მომზადების, სამშენებლო ნებართვების და ექსპლუატაციაში მიღების სამუშაოების დასრულების, მოწყობილობა დანადგარების საგარანტიო ვადებს და შესრულებული სამუშაოების შედეგად შექმნილი აქტივების საკითხსა და მათ გადმოცემის ვადებს);

ბ) მიერთების სამუშაოების დასრულების საერთო ვადას, რომელიც მიერთების უჯრედის მოწყობის შემთხვევაში, უნდა იყოს ამ წესის მე-9 მუხლის მე-11 პუნქტით გათვალისწინებული მიერთების შეთავაზებით განსაზღვრულ ვადაზე არანაკლებ 6 თვით ნაკლები, ხოლო ელექტროგადამცემი ხაზის შეჭრის შემთხვევაში – არანაკლებ 1 წლით ნაკლები;

გ) ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ პირობებს.

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ არასტანდარტული მიერთების განცხადების განხილვა:

ა) არ უნდა აღემატებოდეს არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნის მიღებიდან 2 კალენდარულ თვეს;

ბ) შეთანხმების შემთხვევაში მხარებმა უნდა გააფორმონ ხელშეკრულება არასტანდარტული მიერთების თაობაზე, ხოლო თუ ვერ მიაღწიეს შეთანხმებას – ამავე ვადაში გადამცემი სისტემის ოპერატორმა დასაბუთებული, წერილობითი უარი უნდა უთხრას მიერთების მაძიებელს;

გ) თუ მხარეები შეთანხმდნენ არასტანდარტულ მიერთებაზე (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში), მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულება უნდა შეიცავდეს პირგასამტეხლოს მიერთების მაძიებლის მიერ, არასტანდარტული მიერთების და მასთან დაკავშირებული სამუშაოების დროულად შეუსრულებლობის – ვადა გადაცილების შემთხვევაზე;

8. გადამცემი სისტემის ოპერატორისა და მიერთების მაძიებლის მიერ არასტანდარტულ მიერთების პირობებზე შეთანხმების შემთხვევაში, მხარეებს შორის 15 სამუშაო დღის ვადაში ფორმდება ხელშეკრულება.

9. ხელშეკრულება უნდა შეიცავდეს:

ა) მიერთების დასრულების ვადებს;

ბ) ხელშეკრულების ფასს, რომელიც წარმოადგენს მიერთებისთვის საჭირო ახალი ქსელისა და შესასრულებელი სამუშაოების საპროგნოზო-წინასწარ ხარჯთაღრიცხვას, თუ ხელშეკრულების სხვა ფასზე არ შეთანხმდებიან;

გ) პირგასამტეხლოს, მიერთების და მასთან დაკავშირებული სამუშაოების ვადაში, დროულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში (ხელშეკრულების ფასის 0.05% ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე).

დ) სანქციებს ხელშეკრულების დროზე ადრე შეწყვეტის შემთხვევაში;

ე) დებულებებს მასალის, დანადგარებისა და შესასრულებელი სამუშაოების ხარისხის, ვარგისიანობისა და გამძლეობის პირობების შესახებ;

ვ) დებულებებს შექმნილი ან/და რეკონსტრუირებული (გაძლიერებული) გადამცემი ქსელის (რაც საჭიროა ერთიანი გადამცემი სისტემის ფუნქციონირებისა და მართვისთვის), გადამცემი სისტემის ოპერატორის სახელზე აქტივის შექმნის ან/და რეგისტრაციის შესახებ ან სხვა, გადამცემი სისტემის ოპერატორისთვის მისაღებ სამართლებრივ გზას, რომლის შედეგად ახლად აშენებული გადამცემი ქსელი იქნება გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრებაში;

ზ) ნორმებს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ ტექნიკური პირობით განსაზღვრული მიერთების სამუშაოების პერიოდული ინსპექტირების შესახებ;

თ) დებულებებს მიერთების სამუშაოების დასრულების დასადასტურებლად განსახორციელებელი ქმედებებისა და შესაქმნელი დოკუმენტების შესახებ;

ი) ნორმებს მიერთების დასრულების შემდგომ, შესრულებული სამუშაოებისა და მასალის ხარისხის შემოწმების შესახებ;

კ) დებულებებს მიერთების სამუშაოებში ან/და შექმნილ აქტივებში ხარვეზის გამოვლენის შემთხვევაში, მათი გამოსწორების შესახებ;

ლ) ნორმებს სადავო საკითხების გადაწყვეტის თაობაზე;

მ) მიერთების ხელშეკრულების ვადის გაზრდის შესაძლებლობას (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში მიერთების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ სტანდარტული მიერთებით შეთავაზებულ ვადას).

10. ხელშეკრულებას გაფორმებისთანავე უნდა დაერთოს და მისი შემადგენელი ნაწილი უნდა გახდეს:

ა) მიერთების ტექნიკური პირობა;

ბ) მიერთების და მასთან დაკავშირებული სამუშაოების გეგმა-გრაფიკი.

11. ხელშეკრულების გაფორმების შემთხვევაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა გასცეს ახალი ტექნიკური პირობა, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს ამ ხელშეკრულების პირობებსა და მოიცავდეს უშუალოდ მისაერთებელი ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთების (მისაერთებელი ქსელის მშენებლობის) პირობას. ამასთან, მხოლოდ ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში შესაძლებელია, რომ ახალი ტექნიკური პირობა, ასევე მოიცავდეს გადამცემი ქსელის რეკონსტრუქციის (გაძლიერების) პირობებს (ასეთი აუცილებლობის შემთხვევაში).

12. ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, მიერთების პერიოდის განმავლობაში და მის დასრულებამდე, მხარეებმა ერთმანეთთან წერილობით უნდა შეათანხმონ ან/და ხელშეკრულებას დაურთონ, ასევე:

ა) მიერთების ტექნიკური პროექტი;

ბ) მიერთების განსახორციელებლად მისაღები აუცილებელი ნებართვები.

13. არასტანდარტული მიერთების შედეგად შექმნილი აქტივების გადაცემის მომსახურებაში შემავალი ქსელის მესაკუთრე, უპირობოდ უნდა იყოს გადამცემი სისტემის ოპერატორი (აღნიშნული პირობა მიერთების ხელშეკრულების არსებით პირობად უნდა იქნეს მხარეთა მიერ აღიარებული). წინააღმდეგ შემთხვევაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია უარი განაცხადოს არასტანდარტულ მიერთებაზე. ამასთან, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა არ უნდა

მოახდინოს ამ ახლად შექმნილი აქტივების გამოყენება ან/და ექსპლუატაცია სანამ, არ მოხდება ახალად შექმნილი ქონების რეგისტრაცია გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრებად.

14. არასტანდარტული მიერთების შედეგად გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრებაში დარეგისტრირებული (გადასული) აქტივი უნდა იყოს ნივთობრივად და უფლებრივად უნაკლო. უძრავი ქონება, რომელზეც განთავსდება აღნიშნული აქტივი, არ უნდა იყოს მესამე პირის საკუთრებაში, იპოთეკით დატვირთული ან/და სადავო.

15. გადამცემი სისტემის ოპერატორი პასუხისმგებელია იმ აქტივის გამართულ ექსპლუატაციაზე, რომელიც დარეგისტრირდება მის საკუთრებაში არასტანდარტული მიერთების შედეგად.

16. გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია უარი განაცხადოს არასტანდარტულ მიერთებაზე თუ მიერთების მაძიებელთან ვერ შეთანხმდა:

ა) მიერთების შედეგად შექმნილი ან სარეაბილიტაციო აქტივის საკუთრების საკითხზე;

ბ) პირგასამტეხლოს საკითხზე, მიერთების მაძიებლის მიერ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების დროულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში;

გ) მიერთების და მასთან დაკავშირებული სამუშაოებისა და მასალის შესაბამისი ხარისხით შესრულებაზე;

დ) მიერთების პერიოდში და მისი დასრულების შემდგომ ჩატარებული სამუშაოებისა და მასალის ხარისხის შემოწმების წესზე;

ე) არასტანდარტული მიერთების მოთხოვნა ან/და ხელშეკრულება არ შეიცავს ან არ შეესაბამება ამ მუხლით პირდაპირ გათვალისწინებულ პირობებს.

17. გადამცემი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს არასტანდარტულ მიერთებაზე, თუ:

ა) არ ეთანხმება არასტანდარტულ მიერთებას ტექნიკური გარემოებებიდან გამომდინარე;

ბ) შეთავაზებასთან დაკავშირებით გააჩნია რედაქციული ან/და ტექნიკური ხასიათის შენიშვნ(ებ)ი, რომელიც არ გამოსწორდა მიერთების მაძიებლის მხრიდან.

18. არასტანდარტულ მიერთებაზე უარი უნდა იყოს დასაბუთებული. უარის შემთხვევაში მიერთების მაძიებელს უფლება აქვს მიმართოს კომისიას, ან სასამართლოს.

19. გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია ხელშეკრულების გაფორმებიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში კომისიას ცნობის სახით წარუდგინოს მის მიერ გაფორმებული ხელშეკრულება, მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტაციასთან ერთად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2023 წლის 31 იანვრის დადგენილება №3 - ვებგვერდი, 07.02.2023 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 24 დეკემბრის დადგენილება №42 - ვებგვერდი, 25.12.2024 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

მუხლი 11. მიერთების ხელშეკრულება

1. მიერთების ხელშეკრულება ფორმდება განმცხადებელს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და შესაბამის გადაცემის ლიცენზიატს შორის. მიერთების ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს შეიმუშავებენ გადაცემისა და დისპეჩერიზაციის ლიცენზიატები და დასამტკიცებლად წარუდგენენ კომისიას.
2. მიერთების ხელშეკრულება უნდა ასახავდეს შემდეგ ძირითად მოთხოვნებს:
ა) მხარეთა მიერ წესების მოთხოვნების შესრულების ვალდებულებას;
ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებასთან დაკავშირებულ მხარეთა უფლებებსა და მოვალეობებს;
გ) მიერთების ხელშეკრულების მოქმედების ვადასა და მისი მოქმედების გაგრძელების შესაძლებლობას;
დ) მხარეთა პასუხისმგებლობას ხელშეკრულების პირობების არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში;
ე) მიერთების სამუშაოების შესრულებაზე პასუხისმგებელ მხარეებს .

3. იმ შემთხვევაში, თუ ობიექტის (გარდა გენერაციის ობიექტისა) მიერთების სამუშაოები ვერ განხორციელდება მიერთების ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადებში და ამავე ვადაში მოთხოვნილ იქნა აღნიშნული ვადის გაგრძელება, გადაცემის ლიცენზიატი უფლებამოსილია:

ა) ვადის გაგრძელების ობიექტური საფუძვლის არსებობისას, მხარის შესაბამისი დასაბუთებული მომართვის შემთხვევაში, ურთიერთშეთანხმებით, ერთჯერადად, არაუმეტეს 2 (ორი) წლის ვადით გააგრძელოს მიერთების ვადა;

ბ) უარი თქვას მიერთების ვადის გაგრძელებაზე. მიერთების ვადის გასვლის შემთხვევაში, მიერთების განსახორციელებლად საჭირო იქნება მაძიებლის მიერ გადაცემის ლიცენზიატისთვის ხელახალი განაცხადის წარდგენა და ამ თავით დადგენილი მიერთების ეტაპების ახლიდან გავლა (მათ შორის, შესაბამისი საფასურის ხელახლა გადახდა).

4. იმ შემთხვევაში, თუ გენერაციის ობიექტის მიერთების სამუშაოები ვერ ხორციელდება მიერთების ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადებში, მაძიებელს უფლება აქვს გადაცემის ლიცენზიატს მიმართოს მიერთების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის გაზრდაზე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შესაბამისი გენერაციის ობიექტის განხორციელების (მშენებლობის) მიზნით დადებული ხელშეკრულების მოქმედების ვადა შეიცვლება (გაიზრდება), ასეთი ვადის ცვლილების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის საფუძველზე. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, შესაბამისი დოკუმენტის წარმოდგენის საფუძველზე, გაზარდოს მიერთებისთვის გათვალისწინებული ზღვრული ვადა, ამავე დოკუმენტით განსაზღვრული ახალი ვადის გათვალისწინებით. ყველა სხვა შემთხვევაში, მაძიებლის მოთხოვნის საფუძველზე, მიერთებისთვის განსაზღვრული ზღვრული ვადის გაზრდა დაუშვებელია.

5. იმ შემთხვევაში, თუ მაძიებელს (გენერაციის ობიექტის შემთხვევაში) უარი ეთქვა სამშენებლო ეტაპზე გადასვლის დამადასტურებელი დოკუმენტის გაცემაზე/შესაბამისი განხორციელების

(მშენებლობის) ხელშეკრულების გაფორმებაზე, ან შეწყდა ასეთი დოკუმენტის, მათ შორის, კვლევის ეტაპზე ყოფნის დამადასტურებელი ხელშეკრულების მოქმედება, აღნიშნული წარმოადგენს გადამცემ ქსელთან მიერთების ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველს. ასეთ შემთხვევაში გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, აღნიშნული საფუძვლის დადგომიდან არაუგვიანეს 1 (ერთი) თვის ვადაში მიიღოს გადაწყვეტილება ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ და წერილობითი შეტყობინება გაუგზავნოს მიერთების მაძიებელს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

მუხლი 11[1]. ტექნიკური პირობა

1. ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედო მუშაობის უზრუნველყოფის მიზნით, ტექნიკური პირობა ყველა ტიპის მისაერთებელი ობიექტისათვის უნდა განსაზღვრავდეს შემდეგ საკითხებს:
ა) განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) გადამცემ ქსელთან მიერთების წერტილ(ებ)ს, ძაბვის საფეხურების მითითებით;
ბ) განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მიერ გადამცემ ქსელთან მიერთებისთვის საჭირო ინფრასტრუქტურის (ელექტროგადამცემი ხაზი, ქვესადგური, სატრანსფორმატორო პუნქტი და ა.შ.) მოწყობის ან/და არსებული ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქციის პირობებს;
გ) ახალი საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილ(ებ)ის მოწყობის აუცილებლობას და, ასეთი აუცილებლობის შემთხვევაში - აღრიცხვის უჯრედ(ებ)ის მოწყობისათვის საჭირო პირობებს;

დ) საკონტროლო აღრიცხვის წერტილ(ებ)ის მოწყობის აუცილებლობას და, ასეთი აუცილებლობის შემთხვევაში - საკონტროლო აღრიცხვის წერტილ(ებ)ის ადგილმდებარეობასა და ელექტროენერგიის აღრიცხვის შესატყვისი უჯრედ(ებ)ის მოწყობისათვის საჭირო პირობებს;
ე) ელექტროენერგიის მრიცხველის ზედა დონის ესკიზა სისტემაში ჩართვის პირობებს;
ვ) რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირების პირობებს ძაბვის რეგულირების მიზნით;

ზ) ავარიის საწინააღმდეგო ავტომატიკის მუშაობაში მონაწილეობის პირობებს, განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მიერ მისაერთებელი ობიექტის მინაერთ(ებ)ისათვის რელეური დაცვის მოწყობის, ასევე რელეური დაცვის დანაყენების ანგარიშის პირობებს.

თ) I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტის განმცხადებლის ობიექტზე/ქვესადგურზე მოწყობის პირობებს;
ი) ალტერნატიული ელექტრომომარაგების პირობებს და სქემას, ასეთი აუცილებლობის შემთხვევაში.
2. გარდა ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული საკითხებისა, საჭიროების შემთხვევაში, ელექტროსადგურ(ებ)ის გადამცემ ქსელზე მიერთების ტექნიკური პირობა დამატებით უნდა მოიცავდეს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის სიჩქარის რეგულირების პირობებს
ბ) სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის შესაძლებლობას;
გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროსადგურის ავტომატური დისტანციური მართვის შესაძლებლობას;
დ) ელექტროსადგურის გენერატორ(ებ)ზე, საკუთარ მოხმარებასა და სხვა მინაერთ(ებ)ზე ელექტროენერგიის აღრიცხვის უჯრედების მოწყობის პირობებს;
ე) ელექტროსადგურების მიერ რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფას ქსელის წესებით დადგენილ ფარგლებში.
3. ტექნიკურ პირობაში მკაფიოდ უნდა იყოს გამიჯნული გადაცემის ლიცენზიატის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის და განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მიერ შესასრულებელი სამუშაოები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46- ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №81 - ვებგვერდი, 30.12.2020 წ.

მუხლი 11^2. გადამცემ ქსელთან მიერთების საფასური და მისი გადახდის ვადები

1. გადამცემ ქსელზე მიერთების საფასური განისაზღვრება 500, 400, 330, 220, 110, 35 და 6-10 კვ ძაბვაზე. მისი გადახდა გათვალისწინებულია ორ ეტაპად.

2. მიერთების პირველი ეტაპის საფასურის გადახდა ხდება განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მიერ, გადამცემ ქსელზე მიერთების თაობაზე განაცხადის შეტანისას. მისი ოდენობა დამოკიდებულია ძაბვის საფეხურზე და მოცემულია წინამდებარე წესების დანართში №10.

3. მიერთების ხელშეკრულების გაფორმების შემდგომ, მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის გადახდა ხდება:

ა) გენერაციის ობიექტის შემთხვევაში – ამ ობიექტის განხორციელების (მშენებლობის) თაობაზე მაძიებელსა და სამინისტროს შორის შესაბამისი ხელშეკრულების გაფორმებიდან 20 (ოცი) სამუშაო დღის ვადაში. ამასთან, თუ გადამცემ ქსელთან მიერთების ხელშეკრულების გაფორმების მომენტისთვის გენერაციის ობიექტსა და სამინისტროს შორის უკვე გაფორმებულია განხორციელების (მშენებლობის) თაობაზე შესაბამისი ხელშეკრულება, მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის გადახდა უნდა მოხდეს გადაცემის ლიცენზიატთან მიერთების ხელშეკრულების ხელმოწერიდან 20 (ოცი) სამუშაო დღის ვადაში;

ბ) სხვა მაძიებლის (გენერაციის ობიექტის გარდა) შემთხვევაში – მიერთების ხელშეკრულების ხელმოწერიდან 20 (ოცი) სამუშაო დღის ვადაში;

გ) მხარეები უფლებამოსილი არიან ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ ვადაში წერილობით შეთანხმდნენ მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის ერთჯერადად, არაუმეტეს 50%-ის გადახდის განწილვადებაზე.

3[1]. გადაცემის ლიცენზიატი უფლებამოსილია არ დაიწყოს მიერთების მეორე ეტაპის სამუშაოები, სანამ მიერთების მაძიებლის მიერ არ მოხდება მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის სრულად გადახდა, ან ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული წესით 50%-ის გადახდა და დარჩენილი ნაწილის განწილვადებაზე შეთანხმება. მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის გადახდის ვადის გასვლის შემთხვევაში, როდესაც ადგილი აქვს საფასურის სრულად გადაუხდელობას ან განწილვადებაზე შეუთანხმებლობას, გადამცემ ქსელთან მიერთების ხელშეკრულება წყდება, რის შესახებაც გადაცემის ლიცენზიატი წერილობით აცნობებს მაძიებელს. ასეთ შემთხვევაში, მიერთების I ეტაპის საფასური მაძიებელს უკან არ უბრუნდება.

3[2]. თუ გენერაციის ობიექტის შემთხვევაში, მიერთების ხელშეკრულების გაფორმებიდან ყოველი 3 (სამი) წლის თავზე ჯერ კიდევ არ არის დამდგარი მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის გადახდის ვალდებულება გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, მოითხოვოს გენერაციის ობიექტის ტექნიკურ-ეკონომიკური განხორციელებადობის (კვლევის) ან განხორციელების (მშენებლობის) ეტაპთან დაკავშირებული პროცესების მიმდინარეობის შესახებ დოკუმენტის წარმოდგენა და მის წარმოსადგენად მაძიებელს განუსაზღვროს 2 (ორი) თვის ვადა. მაძიებლის მიერ განსაზღვრულ ვადაში, აღნიშნული დოკუმენტის წარუდგენლობა წარმოადგენს გენერაციის ობიექტის ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების გაფორმებული ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველს. ასეთ შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია აღნიშნული საფუძვლის დადგომიდან არაუგვიანეს 1 (ერთი) თვის ვადაში გაუგზავნოს ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ წერილობითი შეტყობინება მიერთების მაძიებელს.

4. მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის ოდენობა დამოკიდებულია მოთხოვნილი ძაბვის საფეხურზე და მიერთების სქემაზე. მიერთების მეორე ეტაპის საფასურის ოდენობა ძაბვის საფეხურებისა და მიერთების სქემების მიხედვით, მოცემულია წინამდებარე წესების დანართებში №11 და №12. გადაცემის ლიცენზიატის კუთვნილ ელექტროგადამცემ ხაზში შეჭრის შემთხვევაში, მიერთების მეორე ეტაპის საფასური წარმოადგენს დანართებით №11 და №12 შესაბამის ძაბვის საფეხურზე ელექტროგადამცემი ხაზისა მშენებლობისა და უჯრედის მოწყობისათვის გათვალისწინებული საფასურების ჯამს. იმ შემთხვევაში, თუ გადამცემ ქსელზე მიერთების სქემა ითვალისწინებს განმცხადებლის ობიექტის ალტერნატიულ ელექტრომომარაგებასაც, მიერთების მეორე ეტაპის საფასური განისაზღვრება ამ პუნქტის შესაბამისად როგორც ძირითადი, ასევე ალტერნატიული ელექტრომომარაგებისათვის გაანგარიშებული მიერთების საფასურების ჯამით.

5. 500, 400, 330 კვ და 6-10 კვ ძაბვაზე მიერთების საფასურის მეორე ეტაპის გამოთვლა ხდება გადაცემის ლიცენზიატის მიერ შედგენილი ხარჯთაღრიცხვის საფუძველზე, რომელიც მოიცავს მხოლოდ ამ წესების მე-7 მუხლის მე-7 ან მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებულ სამუშაოებს. შესაბამისად, მიერთების მეორე ეტაპის საფასური წარმოადგენს ამ სამუშაოების საფასურს. აღნიშნულ სამუშაოებს ახორციელებს გადაცემის ლიცენზიატი.

6. მიერთების პირველი ეტაპისთვის განსაზღვრული საქმიანობის ამ წესების დანართში №10 განსაზღვრულ ვადებში შეუსრულებლობის შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია მიერთების მაძიებელს დაუბრუნოს მიერთების პირველი ეტაპისთვის გადახდილი საფასური.

7. მიერთების მაძიებლის ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთება, დანადგარების ტესტირების და საექსპლუატაციოდ გამზადების ჩათვლით, უნდა მოხდეს მიერთების ხელშეკრულების მოქმედების ვადაში.

8. მიერთების ხელშეკრულების მხარეებს უფლება არ აქვთ, დაუსაბუთებლად განაცხადონ უარი მიერთების თაობაზე ხელშეკრულების ვადის გაგრძელებაზე.

9. მიერთების შესახებ ხელშეკრულების გაუქმების (ვადის გასვლის) შემდგომ, თუ გადამცემ ქსელზე მიერთება არ განხორციელდა განმცხადებლის (მიერთების მაძიებლის) მიზეზით, მიერთების მაძიებელი ვალდებულია, ხელახლა მიმართოს განაცხადით გადაცემის ლიცენზიატს და თავიდან გაიაროს წინამდებარე წესებით განსაზღვრული ყველა პროცედურა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

მუხლი 11[3]. საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროექტით გათვალისწინებული ელექტროსადგურის მიერთება

1. სამინისტრო უფლებამოსილია, „საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად საქართველოს მთავრობის მიერ მოწონებული საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროექტის ფარგლებში, ელექტროსადგურის გადამცემ ქსელთან მიერთების მიზნით, ამ მუხლით დადგენილი წესით, მიერთების სპეციალური განაცხადით მიმართოს ელექტროენერგიის გადაცემის შესაბამის ლიცენზიანტს. მიერთების სპეციალური განაცხადის ფორმას შეიმუშავებს გადამცემი სისტემის ოპერატორი და დასამტკიცებლად წარუდგენს კომისიას.

2. მიერთების სპეციალურ განაცხადზე ვრცელდება ამ წესების მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები, გარდა ამავე პუნქტის „ე“ და „ი“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა. მიერთების სპეციალურ განაცხადში დამატებით მიეთითება საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროექტის მოწონების შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების რეკვიზიტები.

3. ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიანტი მიერთების სპეციალურ განაცხადს განიხილავს ამ წესების მე-9 მუხლით დადგენილი პროცედურის შესაბამისად, ამ მუხლით დადგენილი პირობების გათვალისწინებით.

4. ამ წესების მე-11 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად და ამ მუხლით დადგენილი პირობების გათვალისწინებით, ელექტროენერგიის გადაცემის შესაბამის ლიცენზიანტსა და სამინისტროს შორის, იდება მიერთების სპეციალური ხელშეკრულება.

5. საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულებით შესაბამისი პირობის გათვალისწინების შემთხვევაში, „საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შერჩევის პროცესში გამარჯვებული მონაწილე წარმოადგენს სამინისტროს უფლებამონაცვლეს მიერთების სპეციალურ ხელშეკრულებაში, რის შესახებაც სამინისტრო დაუყოვნებლივ აცნობებს გადაცემის ლიცენზიანტს.

6. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების ორივე ეტაპის საფასურს იხდის „საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შერჩევის პროცესში გამარჯვებული მონაწილე, შესაბამისი საჯარო და კერძო თანამშრომლობის ხელშეკრულების დადებიდან 1 თვის ვადაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.

მუხლი 12. ტექნიკური პროექტის შეთანხმება

1. ამ წესების მე-7 მუხლის მე-7 და მე-8 პუნქტების გათვალისწინებით, განმცხადებელი (მიერთების მაძიებელი) ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელზე მიერთების მეორე ეტაპის განმავლობაში, გაცემული ტექნიკური პირობისა და მიერთების შესახებ ხელშეკრულების შესაბამისად მოამზადოს ტექნიკური პროექტი და წარუდგინოს იგი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესათანხმებლად.
2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ტექნიკური პროექტის წარდგენიდან 20 სამუშაო დღის ვადაში შეითანხმოს იგი ან, საჭიროების შემთხვევაში, მისცეს მიერთების მაძიებელს ან გადაცემის ლიცენზიატს კონკრეტული შენიშვნები.
3. იმ შემთხვევაში, თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ტექნიკური პროექტის წარმოდგენიდან 20 სამუშაო დღის განმავლობაში არ მიაწვდის შენიშვნებს მიერთების მაძიებელს ან/და გადაცემის ლიცენზიატს - ტექნიკური პროექტი შეთანხმებულად ჩაითვლება.
4. ტექნიკური პროექტის განმეორებით წარდგენის შემთხვევაში, თუ შენიშვნები გამოსწორებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება არ აქვს გამოთქვას შენიშვნა პროექტის იმ კომპონენტებზე, რომელიც წარმოდგენილი იყო პროექტის თავდაპირველ ვერსიაში და არ შეცვლილა. ასეთ შემთხვევაში, სხვა შენიშვნებისა თუ პირობების არარსებობისას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ითანხმებს განმეორებით წარმოდგენილ პროექტს.
5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ტექნიკური პროექტის შეთანხმება ნიშნავს, რომ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი იღებს პასუხისმგებლობას პროექტში ასახულ მხოლოდ გადამცემ ქსელთან განმცხადებლის ობიექტის მიერთებისთვის დადგენილ პირობების ნაწილზე და ამ პირობების „ქსელის წესებით“ დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე. ტექნიკური პროექტის შეთანხმება ხდება წერილობითი სახით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

მუხლი 12[1]. მიერთების წერტილის სქემები და ნახაზები

1. მიერთების წერტილის სქემები და ნახაზები წარმოადგენს ტექნიკური პროექტის ნაწილს. იგი მზადდება ყოველი მისაერთებელი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარისათვის და მოიცავს პროექტირების ნორმებით განსაზღვრულ ყველა საჭირო ნახაზს.
2. განმცხადებელი და გადაცემის ლიცენზიატები ამზადებენ და ერთმანეთს წარუდგენენ მიერთების წერტილამდე მათ მხარეს არსებული ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის ნახაზსა და სქემას, რომელიც მზადდება მიერთების ხელშეკრულებისა და ტექნიკური პირობის მოთხოვნების შესაბამისად.
3. გადაცემის ლიცენზიატი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებით, ამზადებს და გადასცემს განმცხადებელს მიერთების წერტილამდე გადაცემის ლიცენზიატის მხარეს არსებული განმცხადებლისათვის აუცილებელი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ნახაზებსა და სქემებს, მიერთების ხელშეკრულების ან ტექნიკური პროექტის მოთხოვნების შესაბამისად.
4. თუ მიერთების წერტილი განმცხადებლის მფლობელობაში არსებულ ობიექტზეა, მიერთების უჯრედის ნახაზებს ამზადებს განმცხადებელი, ყველა სხვა შემთხვევაში მიერთების უჯრედის ნახაზებს ამზადებს გადაცემის ლიცენზიატი. მიერთების უჯრედის ნახაზები უნდა შეთანხმდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.
5. მიერთების წერტილის ნახაზები და სქემები ზუსტად უნდა ასახავდეს მიერთების წერტილში პირველადი და მეორადი კომუტაციის ელექტრულ მიერთებებსა და მასთან დაკავშირებულ მოწყობილობებს.
6. მიერთების წერტილების ნახაზების შტამპი უნდა მოიცავდეს უფლებამოსილი პირების სახელებსა და გვარებს, თარიღებსა და ხელმოწერებს.
7. ამ მუხლის შესაბამისად შეთანხმებული მიერთების წერტილების სქემები და ნახაზები დაერთვება ტექნიკურ პროექტს. მიერთების წერტილის სქემებისა და ნახაზების თითო ეგზემპლარი ინახება თითოეულ მხარესთან.
8. გადაცემის ლიცენზიატისა და განმცხადებლის მიერ მიერთების წერტილის ნახაზების მომზადების ის საკითხები, რომლებიც არ არის დარეგულირებული ქსელის წესებით (პროცედურები, ვადები, გაფორმების სტანდარტები და სხვა) საჭიროების შემთხვევაში, მხარეთა შეთანხმებით აისახება მიერთების ხელშეკრულებაში.
9. მიერთების წერტილის ნახაზები გამოყენებულ უნდა იქნეს მიერთების ობიექტთან დაკავშირებით განსახორციელებელი სამშენებლო, საექსპლუატაციო, სარემონტო თუ საპროექტო სამუშაოების დროს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016წ.

მუხლი 13. განმცხადებლის ობიექტის გადამცემ ქსელზე მიერთება (ექსპლუატაციაში მიღება)

1. განმცხადებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაციაში გაშვების წინ აუცილებელია ჩატარდეს წინასწარი ტესტირება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მითითებების შესაბამისად. განმცხადებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაციაში მიღების პროცედურები განისაზღვრება ამ წესების 138-ე-144-ე, 201-ე-204-ე, 292-ე-295-ე და 297-ე - მე-300 მუხლების შესაბამისად.

2. (ამოღებულია - 26.10.2021, №43).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 14. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 15. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 16. ჰარმონიკული დამახინჯება

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი გათვლილი უნდა იყოს ჰარმონიკული დამახინჯების დასაშვები დონეებისთვის.

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული არცერთი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი არ უნდა იწვევდეს გადამცემ ქსელში ძაბვის ჰარმონიკულ დამახინჯებას 1.5%-ზე მეტით, ხოლო ცალკეული ჰარმონიკების შემთხვევაში – 1%-ზე მეტით.

მუხლი 17. ძაბვის ასიმეტრია

1. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარმა არ უნდა გამოიწვიოს გადამცემ ქსელზე მიერთების წერტილებში, უქმი სვლიდან ნომინალურ დატვირთვამდე ფაზათაშორისი ძაბვის ასიმეტრია ერთ პროცენტზე (1%) მეტით.

მუხლი 18. ძაბვის რხევა და ციმციმი

1. მოსარგებლემ უნდა უზრუნველყოს, რომ:

ა) ძაბვის რხევა მისი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის მიერთების ნებისმიერ წერტილში, დატვირთვის ცვლილების დროს არ აღემატებოდეს ძაბვის ნომინალური სიდიდის ერთ პროცენტს (1%);

ბ) მიერთების წერტილში ძაბვის ციმციმი არ უნდა აღემატებოდეს P_{st}=0.8 და P_{lt}=0.6 ზღვრებს, 95%-ის სანდოობის ინტერვალით, გაზომვების ერთი კვირის განმავლობაში.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გადაწყვეტილებით ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ძაბვის ნებისმიერი ცვალებადობა შეიძლება ნებადართული იყოს არაუმეტეს სამ პროცენტამდე (3%), იმ პირობით, თუ ეს საფრთხეს არ უქმნის გადამცემ ქსელს ან გადამცემ ქსელზე მიერთებულ სხვა მოსარგებლეებს.

მუხლი 19. ძაბვის ცვალებადობა გარდამავალი რეჟიმის დროს

1. განმცხადებლის ქსელის დაპროექტებისას და არსებულის ექსპლუატაციისას გათვალისწინებული უნდა იყოს ისეთი ზომები, რომლებიც ამცირებენ გარდამავალი რეჟიმის ზემოქმედებას გადამცემ ქსელზე.

მუხლი 20. ნეიტრალის დამიწების რეჟიმი

1. 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის ძალოვან ტრანსფორმატორს უნდა გააჩნდეს ნეიტრალის დამიწების მოწყობილობა. მიწასთან მოკლე შერთვის დასაშვები კოეფიციენტი არ უნდა აღემატებოდეს 1.4-ს. კოეფიციენტის ზუსტი სიდიდე უნდა განისაზღვროს ტექნიკურ პირობაში ან/და ტექნიკურ პროექტში ასახული გაანგარიშების საფუძველზე. მიერთების შემდგომ კოეფიციენტის დასაშვებ ზღვრებში ცვლილება უნდა შეთანხმდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

მუხლი 21. ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაცია

1. მოსარგებლემ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის გადამცემ ქსელზე მიერთების თითოეული წერტილი უნდა უზრუნველყოს საკომუტაციო მოწყობილობით.

2. მოსარგებლე უნდა ფლობდეს და ექსპლუატაციას უწევდეს მიერთების წერტილიდან თავის მხარეზე არსებულ ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარს.

3. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, ფლობდეს და ექსპლუატაცია გაუწიოს გადამცემ ქსელს მიერთების წერტილის ჩათვლით.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ოპერატიულად მართოს გადამცემი ქსელი და მასზე მიერთებული ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი მოსარგებლესთან შეთანხმების შესაბამისად.

5. მოსარგებლე ვალდებულია, შეასრულოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულება წარმოებული ან მოხმარებული სიმძლავრისა და ელექტროენერგიის მართვის უზრუნველსაყოფად.

6. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაციისა და უსაფრთხოების წესების დაცვაზე პასუხიმგებლობა ეკისრება მოსარგებლეს.

მუხლი 22. ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვა და ავტომატიკა

1. მოსარგებლე ვალდებულია გადამცემ ქსელზე მიერთებული მის მფლობელობაში არსებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარები აღჭურვოს შესაბამისი რელეური დაცვისა და ავტომატიკის საშუალებებით, იანგარიშოს შესაბამისი მოკლე შერთვის დენები და დაცვის დანაყენები. ანგარიშისთვის საჭირო პარამეტრებს მოსარგებლეს აწვდის შესაბამისი სისტემის ოპერატორი.

2. ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვისა და ავტომატიკის სქემებსა და პარამეტრებს ითანხმებს და მათი მუშაობის დანაყენებს ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

3. რელეური დაცვის სქემებმა უნდა უზრუნველყონ დაზიანებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების სწრაფი და სელექტიური გამორთვა გადამცემი ქსელიდან. ამ სქემების ზოგად მოთხოვნებს ითვალისწინებს ეს წესები, ხოლო მათი კონკრეტიზაცია, განმცხადებლის მისაერთებელი ობიექტის ინდივიდუალური მახასიათებლების მიხედვით, განხორციელდება ტექნიკურ პირობაში ან/და შესაბამის ტექნიკურ პროექტში.

4. გადამცემ ქსელზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვისა და ავტომატიკის საშუალებებს მათი საპასპორტო მონაცემებისა ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნის შესაბამისად უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება სწრაფმოქმედებისა და სელექტიურობის დადგენილი დონის უზრუნველსაყოფად.

5. ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვისა და ავტომატიკის სწორი და წარმატებული მოქმედების უნარი, რელეური დაცვისა და ავტომატიკის საიმედოობის მაჩვენებლის მიხედვით უნდა აღემატებოდეს 99%-ს.

6. რელეური დაცვისა და ავტომატიკის მეშვეობით გადამცემ ქსელზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ამორთვის დრო (რელეური დაცვისა და ავტომატიკის ამუშავების მიზეზის წარმოშობიდან, ამომრთველის მიერ ელექტრული რკალის ჩაქრობამდე) არ უნდა აღემატებოდეს ცხრილში მოცემულ მაჩვენებლებს.

ქსელის ძაბვა	გათიშვის დრო
330 კვ და უფრო მაღალი	80 მილიწამი

220 კვ	100 მილიწამი
110 კვ	120 მილიწამი

7. ალბათობა იმისა, რომ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის გათიშვას დასჭირდება ამ მუხლის მე-6 პუნქტში განსაზღვრულზე მეტი დრო, უნდა იყოს ერთ პროცენტზე (1%) ნაკლები.

8. ამომრთველის მოქმედების უარის შემთხვევაში, მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარები და გადაცემის ლიცენზიატის გადამცემი ქსელი მიერთების წერტილებში აღჭურვილი უნდა იყოს ამომრთველის უარის რეზერვირების ავტომატიკით, რომელიც არაუმეტეს 300 მილიწამში გათიშავს სალტეზე მიერთებულ ყველა შესაბამის ამომრთველს.

9. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვისა და ავტომატიკის მუდმივი და ცვლადი დენის წრედებში სამუშაოების ჩატარება მოსარგებლის მიერ ან მისი სახელით დაუშვებელია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ნებართვის გარეშე.

10. ამ წესების მოთხოვნების ფარგლებში, განმცხადებლის მისაერთებელი ობიექტის ინდივიდუალური მახასიათებლების გათვალისწინებით, ტექნიკური პირობით ან/და ტექნიკური პროექტით განისაზღვრება მოსარგებლის ქსელში ავტომატური განმეორებითი ჩართვის ელექტრომოწყობილობის დამონტაჟების აუცილებლობა და პირობები.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია:

ა) დაამონტაჟოს სასისტემო ავტომატიკა, სისტემური ავარიის თავიდან აცილების მიზნით;

ბ) განახორციელოს მომხმარებელთა გათიშვები სიხშირის და ძაბვის ზვავისებური ვარდნის თავიდან აცილების მიზნით.

12. გენერაციის ობიექტი აღჭურვილი უნდა იყოს დაცვის სისტემით, რომელიც აგზნების დაკარგვის შემთხვევაში გამორთავს შესაბამის გენერატორს.

13. სისტემური საჭიროებიდან გამომდინარე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ელექტროენერგიის მწარმოებლისაგან მოითხოვოს ასინქრონული რეჟიმისგან დაცვის სისტემის დაყენება მათ ენერგობლოკებზე/აგრეგატებზე, რაც უნდა აისახოს ტექნიკურ პირობაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.

მუხლი 23. განმცხადებლის ელექტროსადგურისათვის დადგენილი მოთხოვნები

1. ნომინალური სიმძლავრის კოეფიციენტის მნიშვნელობები ელექტროსადგურების ენერგობლოკების/აგრეგატებისათვის უზრუნველყოფილი უნდა იყოს შემდეგ საზღვრებში:

არაოფიციალური ვერსია

დასახელება	cosφ
თბოსადგურები	0.85-0.90
ჰიდროსადგურები	0.80-0.85

1[1].ელექტროსადგურები დადგმული სიმძლავრისა და მათდამი წაყენებული მოთხოვნების შესაბამისად იყოფა A, B, C, D ტიპის ელექტროსადგურებად. ელექტროსადგურების ტიპები მოცემულია ამ წესების დანართ №31-ში, ხოლო მათდამი წაყენებული მოთხოვნები წარმოდგენილია №32-ე დანართის ცხრილებში.

1[2]. (ამოღებულია - 26.10.2021, №43).

2. გენერატორს უნდა შეეძლოს, მიაწოდოს ნომინალური აქტიური სიმძლავრე გენერატორის სალტეზე.

3. (ამოღებულია - 26.10.2021, №43).

4. ნორმალურ რეჟიმში, ამ წესების 30-ე დანართში განსაზღვრულ ზღვრებში ძაბვის ცვალებადობა ზეგავლენას არ უნდა ახდენდეს გენერატორის სალტეზე მიწოდებულ აქტიური სიმძლავრის სიდიდეზე.

5. ამწევი ტრანსფორმატორის გადამრთველი, საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორი და გენერატორის აგზნების სისტემა უნდა დაპროექტდეს და შეირჩეს ისე, რომ გენერატორმა იმუშაოს გადამცემი ქსელის ნომინალურ ძაბვაზე და შეძლოს რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირება გენერატორის სიმძლავრის მახასიათებლი მრუდის შესაბამისად. გენერატორის რეაქტიული სიმძლავრე არ უნდა შეიზღუდოს მთავარი ან დამხმარე ელექტრომოწყობილობების საკონტროლო დაცვის სისტემებითა და შეუთანხმებელი ოპერატიული ჩარევით.

6. გენერატორს უნდა შეეძლოს რეაქტიული სიმძლავრის მოხმარების რეჟიმში გადასვლა მისი სიმძლავრის მახასიათებელი მრუდის მიხედვით, გადამცემ ქსელთან მუშაობის მდგრადობის შენარჩუნების გათვალისწინებით.

7. ნორმალურ პირობებში გენერატორის რეაქტიული სიმძლავრის მიწოდება გენერატორის სალტეზე, აქტიური სიმძლავრის ნომინალური სიდიდის შენარჩუნებით, უნდა უზრუნველყოფდეს ძაბვის დონის შენარჩუნებას ნომინალურიდან ± 5% ინტერვალში და გადამცემ ქსელთან მდგრადი მუშაობის შენარჩუნებას.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია წინასწარ შერჩეული ელექტროსადგურისაგან მოითხოვოს სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის უზრუნველყოფა. ასეთი ელექტროსადგურები სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენას ახორციელებენ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ხელშეკრულების საფუძველზე. ხელშეკრულების გაფორმებაზე უარის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა მიმართოს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას. ხელშეკრულების გაფორმების შემთხვევაში, ელექტროსადგური ვალდებულია მოთხოვნისთანავე დაუშვას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წარმომადგენელი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის პროცესის ტესტირებისა და გამოკვლევის პროცესში მონაწილეობის მისაღებად.

9. (ამოღებულია - 26.10.2021, №43).

10. ენერგობლოკი/აგრეგატი აღჭურვილი უნდა იყოს სიჩქარის რეგულირების სისტემით, ნორმალურ პირობებში სიმძლავრის რეგულირებით სიხშირის ცვლილების მიმართ მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

11. ელექტროენერგიის მწარმოებელს გადამცემი სისტემის ოპერატორთან წინასწარი შეთანხმების გარეშე არ აქვს უფლება შეცვალოს სიჩქარისა და სიხშირის რეგულატორის დანაყენები.

11^1. 10 მგვტ და მეტი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების (აგრეთვე მარეგულირებლის სტატუსის მქონე ნებისმიერი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების) ჰიდროაგრეგატის სიჩქარის ავტომატური რეგულირების სისტემამ უნდა უზრუნველყოს დატვირთვის ცვლილება არანაკლებ 3,33%/წმ სიჩქარით.

11^2. ამ მუხლის 11^1 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნისგან ელექტროენერგიის მწარმოებლის გათავისუფლება შესაბამისი არსებული ჰიდროაგრეგატის ნაწილში დასაშვებია შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ზემოაღნიშნული სიჩქარის პარამეტრი იზღუდება ქარხანა-დამამზადებლის საპასპორტო პირობებით ან/და –

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლის მიერ წარმოდგენილ საექსპერტო დასკვნაში ცალსახად და არაორაზროვნად არის მითითებული შემდეგი ორივე გარემოების არსებობის შესახებ:

ბ.ა) ჰიდროაგრეგატს არ შეუძლია აღნიშნული პარამეტრის დაცვა;

ბ.ბ) საექსპერტო კვლევის ფარგლებში ჩატარებული ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის საფუძველზე დგინდება, რომ აღნიშნული პარამეტრის მიღწევა დაკავშირებულია არაგონივრულად დიდ და გაუმართლებელ ხარჯებთან და აქედან გამომდინარე – ეკონომიკურად მიზანშეუწონელია.

11^3. ამ მუხლის 11^1 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნისგან ელექტროენერგიის მწარმოებლის გათავისუფლება შესაბამისი ახალი ჰიდროაგრეგატის (გარდა მარეგულირებლის სტატუსის მქონე ჰიდროელექტროსადგურების ჰიდროაგრეგატებისა) ნაწილში დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერგიის მწარმოებლის მიერ პროექტირების ეტაპზე წარმოდგენილ საექსპერტო დასკვნაში ცალსახად და არაორაზროვნად არის მითითებული ამ მუხლის 11^2 პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გარემოების შესახებ.

11^4. ამ მუხლის 11^2 და 11^3 პუნქტებით გათვალისწინებული საფუძვლებით 3,33%/წმ სიჩქარის პარამეტრის მოთხოვნისგან ელექტროენერგიის მწარმოებლის გათავისუფლების შემთხვევაში, შესაბამისი ჰიდროაგრეგატის მიერ დასაცავ სიჩქარის პარამეტრად მიიჩნევა:

ა) არსებული ჰიდროაგრეგატის შემთხვევაში – შესაბამის საექსპერტო დასკვნასა და ქარხანა-დამამზადებლის მიერ გაცემულ საპასპორტო პირობებში მითითებულ პარამეტრებს შორის უფრო ნელი სიჩქარის პარამეტრი;

ბ) ახალი ჰიდროაგრეგატის შემთხვევაში – შესაბამის საექსპერტო დასკვნაში მითითებული სიჩქარის პარამეტრი.

11^5. ამ მუხლის 11^2 და 11^3 პუნქტებით გათვალისწინებული საექსპერტო დასკვნა გაცემული უნდა იყოს შესაბამის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აკრედიტებული ორგანოს/პირის მიერ.

11^6. ამ მუხლის 11^2 – 11^4 პუნქტების მიზნებისთვის, არსებულ ჰიდროაგრეგატად ითვლება ის ჰიდროაგრეგატები, რომელთა მიმართაც ტექნიკური პირობა გაცემულია ამ მუხლის 11^1 – 11^5 პუნქტების ძალაში შესვლამდე, ხოლო ახალ ჰიდროაგრეგატებად – რომელთა მიმართ ტექნიკური პირობა გაიცემა ამ მუხლის 11^1 – 11^5 პუნქტების ძალაში შესვლის შემდეგ.

12. ავტონომიურ რეჟიმში მუშაობა მოეთხოვება C და D ტიპის ელექტროსადგურებს. ავტონომიურ რეჟიმში მუშაობის დროს C ტიპის ელექტროსადგურის გენერატორის სიჩქარის რეგულირების სისტემას უნდა შეეძლოს იმუშაოს 47.0 ჰც - 53.0 ჰც სიხშირის ფარგლებში, ხოლო D ტიპის ელექტროსადგურის გენერატორის სიჩქარის რეგულირების სისტემას ასევე უნდა შეეძლოს იმუშაოს 45.0 ჰც – 55.0 ჰც სიხშირის დიაპაზონში, თუ არ იზღუდება დამამზადებლის საპასპორტო პირობებით.

13. თითოეულ გენერატორს, გარდა A ტიპის ელექტროსადგურისა, უნდა ჰქონდეს სწრაფმოქმედი აგზნებისა და ძაბვის ავტომატური რეგულირების სისტემები, რომლებიც ელექტროსადგურის გენერატორის სალტეზე ფაქტფაქტობრივ ძაბვას აკონტროლებენ და მუდმივად ჩართულნი არიან მოქმედებაში.

14. ძაბვის ავტომატური რეგულირების სისტემამ დანაყენების ± 0.5% -იანი სიზუსტით უნდა უზრუნველყოს გენერატორის სტაბილური ძაბვის შენარჩუნება ამ წესების 40^2 მუხლში მოცემულ ძაბვის ზღვრებში, ისე რომ შენარჩუნებული იყოს გენერატორის სტატიკური მდგრადობა.

15. სტატიკური აგზნების შემთვევაში, აღმგზნების ძაბვის ზედა ზღვარი მინიმუმ ორჯერ, ხოლო მოსრიალე კონტაქტების გარეშე აგზნებების შემთხვევაში 1.6-ჯერ უნდა აღემატებოდეს გენერატორის აგზნების ნომინალურ ძაბვას. აგზნების სისტემას უნდა შეეძლოს ზედა ზღვრული ძაბვის შენარჩუნება არანაკლებ10 წამის განმავლობაში.

16. ყველა გენერატორი აღჭურვილი უნდა იყოს ძაბვისა და აგზნების ავტომატური რეგულირების და რეაქტიული სიმძლავრის შემზღუდავი მოწყობილობით. ელექტროენერგიის მწარმოებელს არ აქვს უფლება, აგზნების მოწყობილობა გადაიყვანოს ავტომატურიდან ხელით მართვის რეჟიმზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წინასწარი თანხმობის გარეშე.

17. რეაქტიული სიმძლავრის დისპეტჩირების მიზნით გენერაციის ობიექტის სამაღლებელ ტრანსფორმატორებს უბდა გააჩნდეს ხვიათა გამომყვანების გადამრთველები. ტრანსფორმაციის

კოეფიციენტი, გადამრთველების დიაპაზონი და ბიჯის სიდიდე სრულად უნდა აკმაყოფილებდეს რეაქტიული სიმძლავრისათვის ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს.

18. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მიიღოს აღრიცხვის კონტროლის და ელექტროსადგურის სხვა მონაცემები, რომლებიც მას შესაძლოა დასჭირდეს კანონმდებლობით დაკისრებული ვალდებულებების შესრულების მიზნით.

19. ამ წესების 30-ე დანართში მოცემულ ძაბვების ცვალებადობის დიაპაზონში და გადამცემ ქსელში ერთ ან რამდენიმე ფაზაზე მოკლე ჩართვისას, ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს უწყვეტი მუშაობა, რომელთა შედეგადაც მიერთების წერტილებში ძაბვა შეიძლება დაეცეს 500 მილიწამის განმავლობაში ნომინალური ძაბვის 0-დან 80%-მდე, ხოლო მომდევნო ერთი (1) წამის მანძილზე ძაბვის ცვალებადობა იყოს ნომინალური ძაბვის 80-110%-მდე დიაპაზონში, რის შემდეგაც ძაბვა კვლავ აღდგება ნომინალური ძაბვის 90-110%-მდე.

20. უკუმიმდევრობის დენების წარმოშობისას გენერატორს უნდა შეეძლოს მუშაობა საქართველოში აღიარებულ საერთაშორისო სტანდარტში ასახული მოთხოვნების შესაბამისად. გენერატორი არ უნდა გამოირთოს აგრეთვე იმ მინაერთის სარეზერვო დაცვის მოქმედებამდე, რომელზეც მოკლე ჩართვის გამო გადამცემ ქსელში წარმოიშვა უკუმიმდევრობის დენები.

21. გენერატორის ამწევი ტრანსფორმატორის (110 კვ და ზევით) მაღალი ძაბვის გრაგნილი ვარსკვლავისებურად უნდა იყოს ჩართული, ხოლო ნეიტრალი დამიწებული. ამწევი ტრანსფორმატორის ნეიტრალი, როცა ელექტროსადგური ქვესადგურის გვერდით მდებარეობს, მიერთებული უნდა იყოს ქვესადგურის დამიწების კონტურთან.

22. ელექტროსადგურები უნდა იქნეს დაპროექტებული იმგვარად, რომ სიხშირის ცვალებადობამ 121-ე მუხლის პირველ პუნქტში მოცემულ ფარგლებში არ გამოიწვიოს მათი მწყობრიდან გამოსვლა. ელექტროენერგიის მწარმოებელი პასუხისმგებელია, დაიცვას ენერგობლოკები/აგრეგატები დაზიანებისაგან, რაც შეიძლება გამოიწვიოს სიხშირის აღნიშნულ ზღვრებს გარეთ გასვლამ. ამ შემთხვევაში გადაწყვეტილებას ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელიდან გათიშვაზე იღებს ელექტროენერგიის მწარმოებელი.

23. გადამცემი ქსელიდან გათიშვის შემდეგ ელექტროსადგური ვალდებულია, იმუშაოს ამ მუხლის მე-12 პუნქტით გათვალისწინებულ სიხშირის ზღვრებში გამოყოფილ დატვირთვაზე (ავტონომიურ რეჟიმში).

24. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, ელექტროსადგურზე უზრუნველყოს სინქრონიზაციის კონტროლი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მითითებულ ამომრთველებზე, რაც, ელექტროსადგურის კონფიგურაციიდან გამომდინარე, უნდა მოიცავდეს:

ა) საგენერატორო ამომრთველებს;

ბ) ძალოვანი ტრანსფორმატორის მაღალი ძაბვის ამომრთველს;

გ) ელექტროსადგურის გადამცემ ქსელთან მაკავშირებელ 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის გადამცემ ხაზის ამომრთველს.

25. (ამოღებულია - 26.10.2021, №43).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46- ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 24. მოთხოვნები განაწილების ლიცენზიატებისა და გადამცემ ქსელთან მიერთებული მომხმარებლების მიმართ

1. გადამცემი ქსელის ნომინალურ (110კვ და ზემოთ) ძაბვებზე, გადამცემ ქსელში ჩართული სამფაზა ტრანსფორმატორებისა და ტრანსფორმატორთა ჯგუფების მაღალი ძაბვის გრაგნილებს, რომლებიც ვარსკვლავისებურად არიან შეერთებულნი, უნდა ჰქონდეთ ვარსკვლავისებური კავშირის ნულოვან (ნეიტრალურ) წერტილში დამიწების შესაძლებლობა. დამიწების მიზნით ნეიტრალის გამომყვანი გამოტანილი უნდა იყოს კორპუსის გარეთ.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წერილობითი მოთხოვნის შესაბამისად, გადაცემის და განაწილების ლიცენზიატებმა უნდა მიიღონ ყველა ზომა, რათა უზრუნველყოფილი იყოს სიხშირული განტვირთვის ავტომატიკით მომხმარებლის გამორთვა.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მოსარგებლეს მოსთხოვოს სიხშირული განტვირთვის ავტომატიკის დამონტაჟება თავის მხარეს.

4. განაწილების ლიცენზიატები და გადამცემ ქსელზე მიერთებული მომხმარებლები ვალდებულნი არიან, უზრუნველყონ, რომ მიერთების წერტილში სიმძლავრის კოეფიციენტი იყოს არანაკლებ 0,85. ამ მიზნით განაწილების ლიცენზიატებმა და გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა მომხმარებლებმა უნდა უზრუნველყონ სათანადო ღონისძიებების გატარება, მათ შორის შესაბამისი საშუალებების მონტაჟი.

5. განაწილების ლიცენზიატებმა დაბალი ძაბვის სისტემაში რეაქტიული სიმძლავრის კომპენსაცია უნდა განახორციელონ დატვირთვის წერტილთან უშუალო სიახლოვეს, ამ წესების 40^2 მუხლში მითითებული ძაბვის ზღვრების შენარჩუნების მიზნით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 24^1. მოთხოვნები მომხმარებლების სიმძლავრის ცვლილებისადმი

1. მოხმარების ობიექტი ქსელთან მიერთებისას და ასევე არსებული მოხმარების ობიექტი სიმძლავრის გაზრდისას, ნორმალური ოპერირების რეჟიმში არ უნდა იწვევდეს სისტემის სიხშირის გადახრას 0.2 ჰც-ზე მეტი სიდიდით სისტემის იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობისას.

2. ცვალებადი ენერგიის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგური (მათ შორის, ქარის და მზის ელ. სადგურები) ქსელთან მიერთებისას და, ასევე, ასეთი ტიპის არსებული სადგური სიმძლავრის გაზრდისას, ნორმალური ოპერირების რეჟიმში აქტიური სიმძლავრის ცვლილებით (არაავარიულ და სიხშირის რეგულირების რეჟიმში) არ უნდა იწვევდეს სისტემის სიხშირის ცვლილებას 0,2 ჰც-ზე მეტად.

3. ახალი მოხმარების ობიექტი და ცვალებადი ენერგიის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგური ქსელთან მიერთებისას, ასევე არსებული მოხმარების ობიექტი და ცვალებადი ენერგიის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგური სიმძლავრის გაზრდისას, ვალდებულნი არიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, მოთხოვნის შემთხვევაში, მიერთების ან/და მოდიფიკაციის განაცხადთან ერთად წარუდგინოს სიმძლავრის მოხმარების/გენერაციის ტიპიური გრაფიკი, სადაც მაქსიმუმ 1 წამიანი გრანულირებით ასახული იქნება მაქსიმალური სიდიდით და სიჩქარით სიმძლავრის ცვლილება, რომელსაც შესაძლოა ადგილი ჰჰქონდეს ნორმალურ მუშა პროცესში (არაავარიულ ან/და სიხშირის რეგულირების რეჟიმში).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.

მუხლი 25. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის ოპერატიულ მართვასთან, ტექმომსახურებასთან და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საკითხები

1. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის მართვისა და ტექმომსახურების პასუხისმგებლობა ეკისრება მის მფლობელს.

2. ნებისმიერი მოსარგებლე, რომლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარები მდებარეობს გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში, მათზე სამუშაოების შესასრულებლად ვალდებულია,

დაიცვას გადაცემის და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დადგენილი ინსტრუქციები და მოთხოვნები.

3. თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და/ან გადაცემის ლიცენზიატი ასრულებს სამუშაოებს საკუთარ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებზე, რომლებიც განთავსებულია მოსარგებლის ობიექტზე, იგი ვალდებულია, დაიცვას ამ ობიექტისთვის დადგენილი უსაფრთხოების ინსტრუქციები და მოთხოვნები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

მუხლი 26. ობიექტისა და ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების იდენტიფიკაცია

1. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, საჭიროების მიხედვით მიაწოდოს თითოეულ მოსარგებლეს ინფორმაცია თავისი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ნომენკლატურისა და ნუმერაციისა სისტემის შესახებ. მოსარგებლე ვალდებულია, გამოიყენოს აღნიშნული ნუმერაციის სისტემა თავის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებთან მიმართებაში.

2. ის მხარე, რომელიც ახორციელებს ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მონტაჟს, პასუხისმგებელია, უზრუნველყოს საკუთარ ობიექტზე მკაფიო და არაორაზროვანი ფირნიშების არსებობა, ობიექტისა და ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის იდენტიფიკაციის მიზნით.

3. ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის თითოეული კომპონენტის ნუმერაცია ნაჩვენები უნდა იყოს ობიექტის ელექტრულ სქემაზე.

მუხლი 27. ობიექტებზე დაშვება

1. გადაცემის ლიცენზიატისა და მოსარგებლის ობიექტებზე დაშვებასთან დაკავშირებული დებულებები განისაზღვრება ამ წესებითა და მიერთების ხელშეკრულებით.

2. მოსარგებლე უზრუნველყოფს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და გადაცემის ლიცენზიატის, აგრეთვე კანონმდებლობით უფლებამოსილი ორგანიზაციების წარმომადგენლების დაუბრკოლებელ დაშვებას (მათი ხელსაწყოების, ელექტრომოწყობილობებისა და სატრანსპორტო საშუალებების ჩათვლით) მიერთების უჯრედზე (მიერთების წერტილის მოსარგებლის ობიექტზე არსებობის შემთხვევაში) და მოსარგებლის შენობა-ნაგებობების შიგნით არსებულ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის და/ან გადაცემის ლიცენზიატის აპარატურაზე.

3. გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურზე არსებული მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაცია უნდა განხორციელდეს საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. დისპეტერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს, შეამოწმოს ასეთ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებთან დაკავშირებული ტესტირების შედეგები და ტექნიკური მომსახურების ჩანაწერები ნებისმიერ დროს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს აგრეთვე აქვს

უფლება, შეამოწმოს მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარები მიერთების წერტილში, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში.

4. მოსარგებლის ობიექტზე არსებული გადაცემის ლიცენზიატის ყველა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის ექსპლუატაცია უნდა განხორციელდეს საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, გადაცემის ლიცენზიატი და მოსარგებლე ვალდებულნი არიან, გამოყონ პერსონალი უსაფრთხოების საჭირო ზომების მიღებისა და ოპერატიული საქმიანობის განხორციელების მიზნით.

თავი II[1]. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის წესი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 22 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 29.04.2020 წ.

მუხლი 27[1]. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის ზოგადი პირობები

1. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის წესი (შემდგომში – მიერთების მოდიფიკაციის წესი) განსაზღვრავს გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციისა და ქსელით სარგებლობის ძირითად ტექნიკურ-ორგანიზაციულ პირობებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის, გადაცემის ლიცენზიატისთვის და განმცხადებლისთვის.

2. მიერთების მოდიფიკაციის წესის მიზანია, უზრუნველყოს გადამცემი ქსელისა და ამ ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების საიმედო და უსაფრთხო ექსპლუატაცია და ელექტროენერგეტიკული სისტემის სტაბილური მუშაობა მისი შეცვლილი გარემოებებისადმი, მიერთების ტექნიკური პირობის მოთხოვნებისა და პარამეტრებისადმი ცვლილება/მისადაგების გზით;

3. მიერთების მოდიფიკაციის წესის ამოცანებია:

ა) განმცხადებლის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის სამართლიანი და არადისკრიმინაციული წესებისა და სტანდარტების განსაზღვრა;

ბ) მიერთების მოდიფიკაციის წერტილებში გადამცემი ქსელის ნორმალური ფუნქციონირების პირობებისა და პარამეტრების განსაზღვრა;

გ) გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის ტექნიკური გადაწყვეტისა და ექსპლუატაციის კრიტერიუმების განსაზღვრა ეკონომიკური მიზანშეწონილობის (უმცირესი ღირებულების პრინციპის) გათვალისწინებით.

მუხლი 27[2]. ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის ძირითადი მოთხოვნები

1. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის წესები და მოთხოვნები ვრცელდება იმ ობიექტის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციაზე, რომელიც უკვე არის მიერთებული ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან და ხდება ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ტექნიკური მახასიათებლების შეცვლა (გაუმჯობესება) ან ახლის დამატება, კერძოდ:

ა) ქვესადგურის სქემის ცვლილება;

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთების სიმძლავრის გაზრდა;

გ) სარეზერვო კვების მოთხოვნა ან მიერთების წერტილის შეცვლა;

დ) ქსელის ელემენტის ან კონფიგურაციის ცვლილება.

2. განმცხადებელმა, რომელსაც სურს გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაცია, ამ წესების 27[3] მუხლით გათვალისწინებული განაცხადით უნდა მიმართოს გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატს (რომლის ქსელთან არსებული მიერთების მოდიფიკაციაც სურს განმცხადებელს) და გააფორმოს მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულება დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატებთან.

3. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაცია ხორციელდება ორ ეტაპად:

ა) გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპი მოიცავს განმცხადებლის მხრიდან ამ წესების 27[3] მუხლის შესაბამისად, გადაცემის ლიცენზიატისთვის განაცხადისა და წინამდებარე წესებით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის წარდგენას, გადაცემის ლიცენზიატის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან აღნიშნული დოკუმენტაციის შეთანხმებასა და განმცხადებლისათვის მიერთების მოდიფიკაციის შეთავაზების წარდგენას;

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის მეორე ეტაპი მოიცავს გადაცემის ლიცენზიატს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და განმცხადებელს შორის მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულების ხელმოწერას, მიერთების მოდიფიკაციის ტექნიკური პირობით გათვალისწინებული სამუშაოების შესრულებას შესაბამისი მხარეების მიერ, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დანადგარების ტესტირების წარმატებით დასრულებასა და საექსპლუატაციოდ მომზადებას.

4. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაცია ხორციელდება მაშინ, როდესაც ობიექტი გადამცემ ქსელთან მიერთებულია გადაცემის ლიცენზიატის ელექტროგადამცემ ხაზში შეჭრის ან გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურში უჯრედის მოწყობის გზით. გადაცემის ლიცენზიატის ელექტროგადამცემ ხაზზე განშტოებით მიერთების მოდიფიკაციის აუცილებლობის შემთხვევაში, მოდიფიკაციის მსურველი ვალდებულია, წარუდგინოს გადაცემის ლიცენზიატს ახალი მიერთების განაცხადი და მიერთება განახორციელოს ამ წესების მე-7 მუხლით დადგენილი ერთ-ერთი სტანდარტული ვარიანტისა და პირობების მიხედვით.

5. განმცხადებლის ელექტროგადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაცია უნდა განხორციელდეს მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულებაში მითითებულ მიერთების მოდიფიკაციის

უზრუნველყოფის ვადაში, რომელიც განისაზღვრება მხარეთა მიერ შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობიდან გამომდინარე.

მუხლი 27[3]. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი

1. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის (შემდგომში – მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი) ფორმას შეიმუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცნზიატი და წარუდგენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას დასამტკიცებლად. მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადში მოცემული უნდა იყოს შემდეგი გაინფორმაცია:

ა) განმცხადებლის დასახელება, სამართლებრივი ფორმა, საბანკო რეკვიზიტები, მისამართი, ტელეფონის ნომერი და ელექტრონული ფოსტის მისამართი;

ბ) ტექნიკური ინფორმაციის მისაღებად განმცხადებლის მიერ გამოყოფილი პირის საკონტაქტო მონაცემები;

გ) გადამცემ ქსელთან მიერთებული ობიექტის (რომლის მიერთების მოდიფიკაციაც ხორციელდება) დასახელება, გლობალური პოზიციონირების სისტემის (GPS) კოორდინატები;

დ) ობიექტის საქმიანობის ტიპი (სფერო);

ე) მიერთების მოდიფიკაციის არსი;

ვ) მოთხოვნილი სრული (არსებულის გათვალისწინებით) აქტიური სიმძლავრე - სიმძლავრის გაზრდის შემთხვევაში;

ზ) განმცხადებლის ობიექტის მიერთების მოდიფიკაციის უზრუნველყოფის

სავარაუდო თარიღი;

თ) ობიექტის მისაერთებელი ნომინალური ძაბვის სავარაუდო საფეხური;

ი) სამოდიფიკაციო ობიექტის:

ი.ა) მაქსიმალური არსებული აქტიური დატვირთვა;

ი.ბ) სიმძლავრის კოეფიციენტის მნიშვნელობა.

კ) განმცხადებლის ობიექტზე მოწყობილობა/დანადგარების მოდიფიკაციის შემთხვევაში:

კ.ა) ელემენტის დასახელება;

კ.ბ) ელემენტის მახასიათებელი ნომინალური პარამეტრები;

ლ) დამატებითი ინფორმაციის გრაფა.

მ) განმცხადებლის მოთხოვნის შემთხვევაში – ასევე ალტერნატიული ელექტრომომარაგების აუცილებლობა, ელექტროენერგიის მიწოდების შეწყვეტის პრევენციისთვის.

2. მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი ხელმოწერილი უნდა იყოს უფლებამოსილი პირის მიერ.

3. მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადს თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტები:

ა) სიმძლავრის გაზრდის შემთხვევაში ობიექტის დღე-ღამური (საათობრივი) ან/და სახასიათო დატვირთვის გრაფიკი;

ბ) ელექტრული ცალხაზოვანი სქემა, ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ელექტრული პარამეტრების მითითებით.

4. განმცხადებელი ვალდებულია, სრულყოფილად შეავსოს მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი დამტკიცებული ფორმის შესაბამისად და წარუდგინოს იმ გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის კუთვნილ გადამცემ ქსელთან უნდა მოხდეს არსებული მიერთების მოდიფიკაცია.

5. ამ წესების 27^6 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ მოდიფიკაციის პირველი ეტაპის საფასურს განმცხადებელი იხდის მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის შეტანისას.

მუხლი 27^4. მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის განხილვა

1. მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპი იწყება განმცხადებლის მიერ გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის ელექტროენერგიის გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატთან რეგისტრაციით.

2. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის რეგისტრაციიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში გადაამოწმოს წარმოდგენილი განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტების შესაბამისობა ამ წესების მოთხოვნებთან (მათ შორის, მოიცავს თუ არა განაცხადი ამ წესების 27^3 მუხლით გათვალისწინებულ ინფორმაციას, გადახდილია თუ არა მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპის საფასური და ა.შ.). ხარვეზის აღმოჩენის შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი წერილობით აცნობებს განმცხადებელს ხარვეზის შესახებ და უსაზღვრავს 5 (ხუთი) სამუშაო დღეს ხარვეზის გამოსასწორებლად. თუ ხარვეზი მითითებულ ვადაში არ გამოსწორდა, გადაცემის ლიცენზიატი განმცხადებელს უბრუნებს მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადს, თანდართულ დოკუმენტაციას და მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპის საფასურს (თუ იგი გადახდილია განმცხადებლის მიერ). განმცხადებლის მიერ გადაცემის ლიცენზიატისთვის განაცხადის განმეორებით წარდგენის შემთხვევაში, უნდა მოხდეს მისი ხელახალი რეგისტრაცია. შესაბამისად, მიერთების მოდიფიკაციის უზრუნველყოფის პერიოდის ათვლა იწყება თავიდან.

3. განმცხადებლის მიერ ხარვეზის დადგენილ ვადაში გამოსწორების შემთხვევაში, მიერთების მოდიფიკაციის უზრუნველყოფის პერიოდში არ ჩაითვლება როგორც გადაცემის ლიცენზიატის მიერ განმცხადებლისათვის მიცემული ხარვეზის გამოსწორების ვადა, ასევე ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტაციის შემოწმების ვადა.

4. თუ მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის რეგისტრაციიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის განმავლობაში განმცხადებელს არ ეცნობება ხარვეზის თაობაზე, მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი მიღებულად ითვლება.

5. ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადისა და თანდართული დოკუმენტაციის განხილვის ვადა (მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპი) განისაზღვრება 35 სამუშაო დღით.

6. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის წარმოებაში მიღებიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში არსებითად განიხილოს იგი და შესაბამისი ტექნიკური პირობის პროექტი გადაუგზავნოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. გადაცემის ლიცენზიატის მიერ მომზადებული ტექნიკური პირობის პროექტში ასახული უნდა იყოს შემდეგი საკითხები:

ა) მიერთების მოდიფიკაციის წერტილი და ძაბვის საფეხური;

ბ) მიერთების მოდიფიკაციის სქემა, არსებული ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქციით ან ახლის დამატებით;

გ) აღრიცხვის უჯრედ(ებ)ის მოწყობის პირობები;

დ) ძალოვანი მოწყობილობების მოწყობის პირობები.

7. მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის განხილვისას, თუ გამოიკვეთება, რომ მოთხოვნილი ცვლილებები არ საჭიროებს ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციას, მოდიფიკაციის პროცედურა წყდება, გადახდილი პირველი ეტაპის საფასური განმცხადებელს სრულად უბრუნდება უკან (10 სამუშაო დღის ვადაში), ხოლო მოთხოვნილი ცვლილებების განხორციელებაზე თანხმობა წარედგინება განმცხადებელს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წერილით.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, 20 სამუშაო დღის ვადაში განიხილოს მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადი თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, ასევე გადაცემის ლიცენზიატის მიერ მომზადებული ტექნიკური პირობის პროექტი და ტექნიკური პირობის საბოლოო რედაქცია (დადებითი გადაწყვეტილება) ან უარი მიერთების მოდიფიკაციაზე (უარყოფითი გადაწყვეტილება). მიერთების მოდიფიკაციაზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უარყოფითი გადაწყვეტილება უნდა ეფუძნებოდეს ამ წესების 9^1 მუხლით განსაზღვრულ გადამცემ ქსელთან მიერთების მოთხოვნაზე უარის თქმის ტექნიკურ-ეკონომიკურ კრიტერიუმებს.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისგან გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ, ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატმა 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში განმცხადებელს

უნდა გაუგზავნოს მიერთების მოდიფიკაციის შეთავაზება ან დასაბუთებული უარი მიერთების მოდიფიკაციის განაცხადის დაკმაყოფილებაზე.

10. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპი სრულდება გადაცემის ლიცენზიატის მიერ განმცხადებლისათვის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის შეთავაზების წარდგენით (რომელიც მოიცავს ამ წესების 27^4 მუხლით გათვალისწინებულ დოკუმენტებს) ან დასაბუთებული უარით მიერთების მოდიფიკაციაზე.

11. მიერთების მოდიფიკაციის უზრუნველყოფის პირველი ეტაპის ვადის გაშვება არ ათავისუფლებს ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზიატს მიერთების მოდიფიკაციის შეთავაზების ან დასაბუთებული უარის წარდგენის ვალდებულებისგან.

12. მიუხედავად იმისა, დაეთანხმება თუ არა განმცხადებელი გადაცემის ლიცენზიატის მიერ წარდგენილ მიერთების მოდიფიკაციის შეთავაზებას ან უარს, გადახდილი პირველი ეტაპის მიერთების საფასური განმცხადებელს უკან არ უბრუნდება.

13. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის უარის შესახებ შეტყობინება ყველა თანდართული დოკუმენტით ასევე გაუგზავნოს კომისიას, რომელიც თავის მხრივ, ამოწმებს უარის დასაბუთებულობას და, შემოწმების შედეგების თაობაზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში ატყობინებს გადაცემის ლიცენზიატსა და განმცხადებელს.

მუხლი 27^5. შეთავაზება მიერთების მოდიფიკაციის შესახებ

1. შეთავაზება მიერთების მოდიფიკაციის შესახებ უნდა მოიცავდეს:

ა) ტექნიკურ პირობას, რომელიც უნდა მოიცავდეს ამ წესების 11^1 მუხლით გათვალისწინებულ საკითხებს;

ბ) მიერთების მოდიფიკაციის სავარაუდო თარიღს;

გ) მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულების პროექტს;

2. მიერთების მოდიფიკაციის თაობაზე ხელშეკრულებას მხარეებმა ხელი უნდა მოაწერონ შეთავაზებიდან 1 თვის განმავლობაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, შეთავაზება (ასევე - ტექნიკური პირობა) ავტომატურად უქმდება. აღნიშნული ვადის გაგრძელება შესაძლებელია მხოლოდ მხარეთა წერილობითი შეთანხმებით.

3. გადაცემის ლიცენზიატის მიერ შესასრულებელი სამუშაოების ჩამონათვალი დგინდება მხარეთა შორის გაფორმებული მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულებით, რომელიც დასტურდება მხარეთა შორის გაფორმებული მიღება-ჩაბარების აქტით.

მუხლი 27[6]. მიერთების მოდიფიკაციის საფასური

1. გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციის პირველი ეტაპის საფასური განისაზღვრება 2500 ლარით დღგ-ის ჩათვლით და გადაიხდება ამ წესების 27[3] მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად.

2. მიერთების მოდიფიკაციის მეორე ეტაპის საფასურის გადახდა ხდება შესაბამისი ლიცენზიატის მიერ 27[5] მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მიერთების მოდიფიკაციის სამუშაოების შესრულების შემდეგ, ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად. მიერთების მეორე ეტაპის საფასური განისაზღვრება ლიცენზიატის მიერ მიერთების მოდიფიკაციის მიზნით გაწეული მომსახურების ღირებულებით, რაც დადასტურებულ უნდა იქნეს აუდიტორული დასკვნით. აუდიტორულ დასკვნას ამზადებს მხარეთა ურთიერთშეთანხმებით შერჩეული აუდიტორი.

მუხლი 27[7]. მიერთების მოდიფიკაციის ტექნიკური პროექტის შეთანხმება და ობიექტის საექსპლუატაციოდ მომზადება

1. ობიექტის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაციისას, საპროექტო დოკუმენტაციის შეთანხმება და ობიექტის საექსპლუატაციოდ მომზადება ხორციელდება იმავე პროცედურებისა და პირობების შესაბამისად, როგორც ეს განსაზღვრულია ახალი მიერთებისას, ამ წესების II თავით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

2. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების მოდიფიკაცია, დანადგარების ტესტირებისა და საექსპლუატაციოდ მომზადების ჩათვლით, უნდა განხორციელდეს მიერთების მოდიფიკაციის ხელშეკრულებით განსაზღვრული მიერთების უზურნველყოფის ვადაში.

3. მოდიფიკაციის ფარგლებში შემენილი/გადაცემული/შექმნილი ქონების საკუთრება განისაზღვრება საბალანსო გაყოფის წერტილის პრინციპით - იმ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის საკუთრებასთან ან/და მფლობელობასთან (მათ შორის ოპერირება, მოვლა-პატრონობა) დაკავშირებული საკითხები, რომელიც მოდიფიკაციის მსურველის მიერ მონტაჟდება გადაცემის ლიცენზიატის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, წესრიგდება მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულებით.

მუხლი 27[8]. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის პროცედურები და ხელშეკრულება

1. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მსურველმა (შემდგომში - მიერთების აღდგენის მსურველი), რომელსაც სურს ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენა, აღდგენის მოთხოვნის შესახებ წერილობით უნდა მიმართოს გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატს და გააფორმოს ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის ხელშეკრულება.

2. ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელთან ამ მუხლის შესაბამისად მიერთების აღდგენის შესაძლებლობის მტკიცების ტვირთი ეკისრება მიერთების აღდგენის მსურველს.

3. მიერთების აღდგენის მსურველი ვალდებულია, გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მოთხოვნა წარუდგინოს გადაცემის იმ ლიცენზიატს, რომლის კუთვნილი გადამცემი ქსელის ელემენტები/მოწყობილობები უნდა აღდგეს ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან მიერთების აღდგენის მიზნით.

4. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენა არ ხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ გადამცემი ქსელის კონფიგურაცია იმდენად არის შეცვლილი, რომ ობიექტის მიერთების პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენა შეუძლებელია ან/და იწვევს ქვესადგურის გაფართოებასთან ან/და გაძლიერებასთან დაკავშირებულ დამატებით ინფრასტრუქტურულ სამუშაოებს (დანახარჯებს) ან/და ხელს უშლის/ზღუდავს ქსელთან მიერთებული ობიექტების სრულფასოვან, საიმედო, უსაფრთხო და ხარისხიან ელექტრომომარაგებას. გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატი ვალდებულია, წარუდგინოს მიერთების აღდგენის მსურველს შესაბამისი დასაბუთება. ასეთ შემთხვევაში, მიერთების აღდგენის მსურველი უფლებამოსილია, წარუდგინოს გადაცემის ლიცენზიატს ახალი მიერთების განაცხადი და მიერთება განახორციელოს ამ წესების მე-7 მუხლით დადგენილი პირობებისა და მიერთების შეთავაზების ერთ-ერთი სტანდარტული ვარიანტის შესაბამისად.

5. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენა ხორციელდება ორ ეტაპად:

ა) პირველი ეტაპი მოიცავს მიერთების აღდგენის მსურველის მხრიდან გადაცემის ლიცენზიატისათვის ქსელთან მიერთების აღდგენის მოთხოვნისა და წინამდებარე წესით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის წარდგენას, აღნიშნული მოთხოვნის ელექტროენერგიის გადაცემის შესაბამის ლიცენზიატთან რეგისტრაციას, გადაცემის ლიცენზიატის მიერ აღნიშნული დოკუმენტაციის განხილვას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებას და გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის ხელშეკრულების გაფორმებას;

ბ) მეორე ეტაპი მოიცავს მხარეების მიერ სამუშაოების შესრულებას აღდგენის ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად.

6. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მოთხოვნა უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) მიერთების აღდგენის მსურველის დასახელება, მისი სამართლებრივი ფორმა, მისამართი, ტელეფონი, ელექტრონული ფოსტის მისამართი, საიდენტიფიკაციო კოდი, საბანკო რეკვიზიტები, უფლებამოსილი პირის ხელმოწერა;

ბ) აღსადგენი ობიექტის სახელწოდება, მდებარეობა, გლობალური პოზიციონირების სისტემის (GPS) კოორდინატები; საქმიანობის სფერო, პარამეტრები, ტექნიკური მახასიათებლები.

7. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მოთხოვნას თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტები:

ა) საკადასტრო ნახაზი ან სქემატური გეგმა;

ბ) ხაზის ქსელთან მიერთების და ამ მიერთების პარამეტრების დამადასტურებელი სათანადო ტექნიკური დოკუმენტაცია (მიერთების ტექნიკური პირობა, მიერთების პროექტი, პროექტის შეთანხმების დოკუმენტი), რაც ადასტურებს გადამცემ ქსელთან მიერთების გამართულ ფუნქციონირებას 1998 წლის შემდეგ;

გ) მიერთების ტექნიკური პარამეტრები და სპეციფიკაცია;

დ) შესაძლებლობა, აღდგენილ იქნეს იგივე პარამეტრებით, რომლებიც თანხვედრაშია მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან.

8. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მოთხოვნას გადაცემის ლიცენზიატი არსებითად განიხილავს რეგისტრაციიდან ერთი თვის ვადაში, რის შემდეგაც დაინტერესებულ მხარეს აცნობებს გადაწყვეტილებას. შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატი უზრუნველყოფს მოცემულ ვადაში გადაწყვეტილების შეთანხმებას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ან/და მისგან დასაბუთებული მოსაზრებების მიღებას აღდგენის შეუძლებლობის შესახებ.

9. გადაცემის ლიცენზიატის გადაწყვეტილება გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის თაობაზე შეიძლება იყოს დადებითი ან უარყოფითი:

ა) იმ შემთხვევაში, თუ დადასტურდა გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის საფუძვლები და აუცილებლობა, ამასთანავე არსებული ინფრასტრუქტურა საშუალებას იძლევა, განხორციელდეს გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენა თავდაპირველი სახით, იმავე პარამეტრებითა და პირობებით, გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატი იღებს დადებით გადაწყვეტილებას გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის თაობაზე, ამზადებს გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის ხელშეკრულების პროექტს ამ მუხლით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად და ხელმოსაწერად წარუდგენს მხარეებს. ხელშეკრულებას ხელს აწერენ როგორც შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატი, ასევე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის მსურველი;

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენაზე უარყოფითი გადაწყვეტილების შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი დაინტერესებულ მხარეს წერილობით აცნობებს დასაბუთებულ უარს მისი მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე ყველა იმ გარემოებაზე მითითებით, რაც გახდა გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის უარის საფუძველი. გადაწყვეტილებას თან უნდა დაერთოს ყველა ის დოკუმენტი, რომლებსაც განხილვისას დაეყრდნო გადაცემის ლიცენზიატი.

10. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის უარის შესახებ შეტყობინება ყველა თანდართული დოკუმენტით ასევე გაუგზავნოს კომისიას, რომელიც, თავის მხრივ, ამოწმებს უარის დასაბუთებულობას და შემოწმების შედეგების თაობაზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში, ატყობინებს გადაცემის ლიცენზიატსა და მიერთების აღდგენის მსურველს.

11. აღდგენისას სამუშაოები ანაზღაურდება საბალანსო გაყოფის წერტილის შესაბამისად.

12. გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის ხელშეკრულება უნდა მოიცავდეს შემდეგ ძირითად საკითხებს:

ა) იმ სამუშაოების დეტალურ ჩამონათვალს, რომლებიც აუცილებელია გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის განხორციელებისათვის;

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის ხელშეკრულების მოქმედების ვადასა და მისი მოქმედების გაგრძელების შესაძლებლობას;

გ) გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენასთან დაკავშირებულ მხარეთა უფლებებსა და მოვალეობებს;

დ) ხელშეკრულებაში ცვლილების განხორციელების შესაძლებლობას;

ე) მხარეთა პასუხისმგებლობას ხელშეკრულების პირობების არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში;

ვ) ინფორმაციას გადამცემ ქსელთან მიერთების აღდგენის სამუშაოების შესრულებაზე პასუხისმგებელი პირების შესახებ;

ზ) აღდგენილ ინფრასტრუქტურაზე საკუთრების უფლების საკითხებს (მათ შორის, შესაბამის ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემის პროცედურასა და წესს).

13. გადამცემ ქსელთან მიერთების ხელშეკრულებას მხარეებმა ხელი უნდა მოაწერონ ხელშეკრულების პროექტის წარდგენიდან 1 (ერთი) თვის ვადაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, შეთავაზება ავტომატურად ჩაითვლება ძალადაკარგულად. აღნიშნული ვადის გაგრძელება შესაძლებელია მხოლოდ მხარეთა წერილობითი შეთანხმებით.

14. იმ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის საკუთრებასთან ან/და მფლობელობასთან (მათ შორის ოპერირება, მოვლა-პატრონობა) დაკავშირებული საკითხები, რომელიც მიერთების აღდგენის მსურველის მიერ მონტაჟდება გადაცემის ლიცენზიატის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, წესრიგდება მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულებით.

თავი III
გადამცემი ქსელის დაგეგმვის წესი

მუხლი 28. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის წესის მიზნები

1. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის წესის (შემდგომში „დაგეგმვის წესი“) მიზანია გადამცემი ქსელის დაგეგმვის პროცედურების, ტექნიკური მოთხოვნების, აგრეთვე ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებსა და მაძიებლებს შორის თანამშრომლობისა და ინფორმაციის გაცვლის პროცედურების განსაზღვრა, გადამცემი ქსელის დაპროექტების, მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და შემდგომი გაფართოების დაგეგმვის კოორდინაციის უზრუნველსაყოფად.

2. დაგეგმვის წესი განსაზღვრავს:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებისა და მაძიებლების პასუხისმგებლობას გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმასთან დაკავშირებით;

ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებსა და მაძიებლებს შორის ურთიერთობის მექანიზმებს;

გ) გადამცემი ქსელის დაგეგმვის კრიტერიუმებს და სტანდარტებს, რომელთა დაცვით დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატებმა უნდა უზრუნველყონ გადამცემი ქსელის უსაფრთხო, საიმედო და ეფექტიანი მუშაობა;

დ) იმ ინფორმაციასა და მონაცემებს, რომლებსაც გადაცემის ლიცენზიატი, მაძიებელი და მოსარგებლე წარუდგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გადამცემი ქსელის განვითარების დაგეგმვის მიზნით;

ე) იმ ინფორმაციასა და მონაცემებს, რომელსაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი წარუდგენს გადაცემის ლიცენზიატებს, მაძიებლებსა და მოსარგებლეებს ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების შერჩევისათვის.

მუხლი 29. გადამცემი ქსელის დაგეგმვა

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ხორციელდება გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმის შემუშავება, მათ შორის ყველა საჭირო კვლევა და შეფასება.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უზრუნველყოფს გადაცემის ლიცენზიატების, მაძიებლებისა და მოსარგებლეებისაგან მონაცემების შეგროვებასა და კოორდინაციას, აგრეთვე ინფორმაციის გაცვლას მეზობელი ქვეყნების ელექტროენერგეტიკული სისტემის ოპერატორებთან.

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეიმუშაოს გადამცემი ქსელის განვითარების ერთიანი გეგმა ათწლიანი პერიოდისათვის, რომელსაც წარუდგენს სამინისტროსა და საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ამ თავში აღნიშნულ და სხვა საჭირო ინფორმაციაზე დაყრდნობით შეადგინოს ელექტროენერგიის წარმოება-მოხმარების ათწლიანი საპროგნოზო ბალანსი.

5. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები და მაძიებლები ვალდებულნი არიან, შეასრულონ დაგეგმვასთან დაკავშირებული პირობები, ამ თავის დებულებების შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.

მუხლი 30. ძირითადი პრინციპები

1. დაგეგმვის პროცესში სხვა გარემოებებთან ერთად გათვალისწინებულ უნდა იქნეს:

ა) საიმედოობის ტექნიკური მოთხოვნები;

ბ) ეკონომიკური და ოპერატიული მართვის, ტექმომსახურების, რელეური დაცვისა და ავტომატიკის საკითხები;

გ) ელექტროენერგიის წარმოების, მოხმარებისა და განაწილების ობიექტებთან კოორდინაციის საკითხები;

დ) საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და გარემოს დაცვის მოთხოვნები.

2. გადამცემი ქსელის განვითარების ერთიანი გეგმა უნდა ითვალისწინებდეს საიმედოობის, ეკონომიკურობის, გარემოს დაცვის, განვითარების პროგნოზების, სისტემათაშორისი კავშირებისა და ადგილობრივი გადამცემი ქსელის დაგეგმვის საკითხებს.

3. ამ წესებში გადამცემი ქსელის საიმედოობის შესაფასებლად გამოიყენება ორი კრიტერიუმი:

ა) ადეკვატურობა – ელექტროენერგეტიკული სისტემის უნარი უწყვეტად დააკმაყოფილოს მომხმარებელთა მოთხოვნილება ელექტროენერგიაზე, როგორც ქსელის ელემენტის გეგმიური, ასევე მოულოდნელი გათიშვის პირობებში.

ბ) მდგრადობა - ელექტროენერგეტიკული სისტემის უნარი გაუძლოს შეშფოთებებს, როგორიცაა მოკლე ჩართვა ან ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების მოულოდნელი გათიშვა.

4. დაგეგმვის ეს მოთხოვნები მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული განვითარების სხვადასხვა სცენარებისა და გაუთვალისწინებელი სიტუაციების ალბათობის შეფასებისას.

5. გადამცემი ქსელის განვითარების დაგეგმვის დროს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებმა და მაძიებლებმა უნდა იხელმძღვანელონ დაგეგმვის კრიტერიუმებითა და სტანდარტებით.

6. განმცხადებლის მხრიდან მიერთების ძვირადღირებული საინჟინრო გადაწყვეტილებების შემოთავაზების შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია შესთავაზოს მხარეებს გონივრული ალტერნატივა ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედო და უსაფრთხო ფუქციონირების უზრუნველყოფის მოთხოვნების დაცვით.

7. გრძელვადიანი გეგმები ყოველწლიური პერიოდულობით უნდა გადაიხედოს.

8. დაგეგმვის პროცესი უნდა შედგებოდეს შემდეგი ძირითადი ეტაპებისაგან:

ა) მონაცემების შეგროვება;

ბ) მონაცემების დამუშავება;

გ) მოდელირება;

დ) ნაკლოვანების აღმოფხვრის ან შემცირების ოპტიმალური გეგმის შემუშავება;

ე) გადამცემი ქსელის განვითარების ერთიანი გეგმის მომზადება.

9. დაგეგმვის პროცესი უნდა მოიცავდეს:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობას წლის სეზონების მიხედვით;

ბ) მოკლევადიან პერიოდში ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის დეტალურ შესწავლას;

გ) გრძელვადიან პერიოდში ელექტროენერგეტიკული სისტემის სტრატეგიული დაგეგმვის მოთხოვნებს.

10. დაგეგმვის პროცესი უნდა დაიწყოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის შეფასებით. პოტენციური რისკების გამოვლენის შემთხვევაში, განხორციელდეს რისკების დეტალური ანალიზი, მისი აღმოფხვრის ან შემცირების მიზნით.

11. ელექტროენერგეტიკული სისტემის დაგეგმვის მოკლევადიანი პერიოდი განისაზღვრება 1-დან 5 წლამდე, ხოლო გრძელვადიანი 5-დან 10 წლამდე პერიოდით.

12. ელექტროენერგეტიკული სისტემის განვითარების გეგმა უნდა იძლეოდეს გამოვლენილი რისკების აღმოფხვრის ან/და შემცირების შესაძლებლობას.

მუხლი 31. გადამცემი ქსელის დაგეგმვისათვის საჭირო მონაცემები

1. განმცხადებლები გადამცემ ქსელში ჩართვამდე და მოსარგებლეები ქსელში ჩართვის შემდგომ, ასევე გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ელექტროენერგეტიკული სისტემის განვითარების დაგეგმვის უზრუნველსაყოფად წარუდგინონ ინფორმაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამტკიცებული ფორმებისა და განსაზღვრული პერიოდულობის მიხედვით.

2. განაწილების ლიცენზიატები, ელექტროენერგიის მწარმოებლები ნებისმიერი სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან/და ცალკეული ენერგობლოკის/აგრეგატის შემთხვევაში, ხოლო მომხმარებლები 5 მგვტ-ზე მეტი დადგმული სიმძლავრის შემთხვევაში, ვალდებულნი არიან, ასეთი საწარმოო საშუალებების დაგეგმილი კონსერვაციისას, აგრეთვე ექსპლუატაციიდან და დისპეტჩერული მართვიდან გაყვანის შემთხვევაში 24 თვით ადრე შეატყობინონ აღნიშნული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

3. მეზობელ სისტემებთან კავშირების შესასწავლად ელექტროენერგეტიკული სისტემის განვითარების მოდელირებისათვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ისარგებლოს მეზობელი ქვეყნების ქსელის მონაცემებით.

მუხლი 32. გადამცემი ქსელის დაგეგმვისათვის საჭირო მონაცემების კლასიფიკაცია

1. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის მონაცემები იყოფა ოთხ ძირითად კატეგორიად:

ა) წინასწარი საპროექტო მონაცემები;

ბ) საპროექტო მონაცემები;

გ) სტანდარტული მონაცემები;

დ) დეტალური (დამატებითი) მონაცემები.

2. საპროექტოა მონაცემები, რომლებიც უნდა წარმოადგინონ განმცხადებლებმა ახალი მიერთების ან არსებულის მოდიფიკაციის მოთხოვნის შემთხვევაში, მიერთების შეთავაზების მიღების შემდეგ.

3. სტანდარტულია მონაცემები, რომლებიც ყოველწლიურად უნდა წარმოადგინოს გადამცემი ქსელის ყველა არსებულმა მოსარგებლემ.

4. დეტალურია (დამატებითი) მონაცემები, რომლებიც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა შეიძლება მოითხოვოს დამატებით საპროექტო მონაცემების ან სტანდარული მონაცემების გარდა.

5. განმცხადებლის მიერ ახალი მიერთების ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციის მოთხოვნის დროს, მაგრამ მიერთების შეთავაზების მიღებამდე, განმცხადებლის მიერ წარდგენილი ყველა მონაცემი ჩაითვლება წინასწარ საპროექტო მონაცემებად. მიერთების შეთავაზების დადგენილი წესით მიღების შემდეგ, განმცხადებლის მიერ წარმოდგენილი წინასწარი საპროექტო მონაცემები და მოგვიანებით წარმოდგენილი დაზუსტებული მონაცემები ჩაითვლება საპროექტო მონაცემებად.

6. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებულნი არიან, ყოველწლიურად მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ მუხლით გათვალისწინებული სტანდარტული მონაცემები. ამ მონაცემების ჩაბარების ვადაა ყოველი წლის სექტებრის ბოლო სამუშაო დღე. ეს მონაცემები უნდა მოიცავდეს მომდევნო ხუთი წლის ინფორმაციას. მონაცემთა ჩაბარების ბოლო თარიღიდან მომდევნო თარიღამდე კონკრეტული წლის მონაცემებში ცვლილების არქონის შემთხვევაში განმცხადებელს შეუძლია, მონაცემების ჩაბარების მაგივრად წარადგინოს წერილობითი განაცხადი კონკრეტული წლისათვის მონაცემების უცვლელობაზე.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს, საჭიროებისამებრ მოითხოვოს მის მიერ დამტკიცებული ფორმის მიხედვით დამატებითი დეტალური მონაცემები. მოსარგებლე

ვალდებულია, მიაწოდოს მას აღნიშნული ინფორმაცია მოთხოვნის მიღებიდან ოცდაათი (30) სამუშაო დღის ვადაში.

8. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის მონაცემების კლასიფიკაცია ხდება შემდეგი მახასიათებლების მიხედვით:

ა) საპროგნოზო მონაცემები: ამ კატეგორიაში შედის მომდევნო ხუთი (5) წლისათვის მოსარგებლის მიერ შეფასებული საპროგნოზო მაჩვენებლები, წარმოებისა და მოხმარების პროგნოზების ჩათვლით;

ბ) დაგეგმილი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების სავარაუდო მონაცემები: ამ კატეგორიაში შედის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ან/და ელექტროსადგურის შესახებ განმცხადებლის მიერ გადამცემ ქსელთან მიერთებამდე შეფასებული სავარაუდო ინფორმაცია და პარამეტრების სიდიდეები;

გ) ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რეგისტრირებული მონაცემები: მონაცემები, რომლებიც მიერთების შემდეგ დაზუსტდა, როგორც საბოლოო სიდიდეები.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, დამატებით მოითხოვოს განმცხადებლისაგან ან/და მოსარგებლისგან მონაცემები და დამატებითი გათვლებისა და კვლევების ჩატარება საჭიროების მიხედვით.

10. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების მიერ წარმოსადგენ სტანდარტული დაგეგმვისა და დეტალური დაგეგმვის მონაცემების ჩამონათვალსა და ფორმას ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და აქვეყნებს საკუთარ ვებ-გვერდზე.

11. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე მოსარგებლე მიიჩნევს, რომ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მომზადებული საპროგნოზო მონაცემები სათანადოდ არ ასახავს მოსარგებლის დაგეგმვის მონაცემებს, იგი უფლებამოსილია, მიმართოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს აღნიშნული მონაცემების კორექტირების თხოვნით.

მუხლი 33. გადამცემი ქსელის შესწავლა დაგეგმვის მიზნით

1. დისპეტერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, პერიოდულად ან საჭიროებისამებრ ჩაატაროს გადამცემი ქსელის დაგეგმვისათვის საჭირო კვლევითი სამუშაოები, გადამცემი ქსელის ეკონომიკური, უსაფრთხო, საიმედო და სტაბილური მუშაობის უზრუნველსაყოფად. კერძოდ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, მოამზადოს:

ა) პროგნოზი მომდევნო ათწლიანი პერიოდის განმავლობაში გადამცემი ქსელის მუშაობის შესახებ;

ბ) გადამცემი ქსელის განვითარების პროექტების შეფასება;

გ) განმცხადებლის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის წარდგენილი პროექტების შეფასება;

დ) გადამცემი ქსელზე ან/და მოსარგებლეთა ქსელზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, რომელიც შეიძლება გამოწვეული იქნეს დატვირთვის პროგნოზული სიდიდეებით;

ე) კვლევების შედეგად გადამცემ ქსელში ან მოსარგებლის ქსელში გამოვლენილი ნაკლოვანებების იდენტიფიკაცია და აღმოფხვრის ღონისძიებების განსაზღვრა;

ვ) ნორმალურ და ავარიულ რეჟიმებში გადამცემი ქსელის მუშაობის შეფასება;

ზ) გადამცემი ქსელისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის შეფასება გარდამავალი პროცესების დროს;

თ) გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმები;

ი) ნებისმიერი სხვა შეფასება, რომელიც შეიძლება საჭირო გახდეს გადამცემი ქსელის უსაფრთხოებისა და საიმედოობის უზრუნველსაყოფად.

2. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის მიზნით ჩასატარებელ კვლევებში შეიძლება შედიოდეს:

ა) გადამცემ ქსელში დატვირთვის ნაკადგანაწილების შესწავლა;

ბ) მოკლე ჩართვის ანალიზი;

გ) სტატიკური და დინამიკური მდგრადობის შესწავლა;

დ) დამყარებული რეჟიმების შესწავლა;

ე) კვანძებში ძაბვის სიდიდეების კვლევა;

ვ) ელექტრომაგნიტური გარდამავალი პროცესების კვლევა;

ზ) გადამცემი ქსელის საიმედო მუშაობასთან დაკავშირებული კვლევები;

თ) სხვა სახის კვლევები საჭიროების მიხედვით.

მუხლი 34. კომპიუტერული მოდელირება

1. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის მიზნით მათემატიკური მოდელების გამოყენებით რეჟიმების დამუშავების მეთოდებსა და პროცედურებს ამტკიცებს დისპეჩერიზაციის ლიცენზიატი.

მუხლი 35. გადამცემი ქსელის დაგეგმვის კრიტერიუმები

არაოფიციალური ვერსია

1. გადამცემი ქსელის დაგეგმვისას უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ელექტროენერგიის სტანდარტული პარამეტრების შენარჩუნება ამ წესების 40 [1] მუხლის შესაბამისად, ელექტროენერგეტიკული სისტემის დატვირთვისა და ელექტროენერგიის წარმოების მოსალოდნელი სიდიდეების პირობებში.

2. გადამცემი ქსელის დაგეგმვისას გათვალისწინებული უნდა იყოს სასისტემო ავარიის თავიდან აცილებისა და სისტემის სტაბილურობის უზრუნველყოფის ღონისძიებები მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციების პირობებში, რომლებიც შეიძლება გამოწვეული იყოს:

ა) სისტემის ერთი ელემენტის მწყობრიდან გამოსვლით (N-1);

ბ) სისტემის ერთი ელემენტის მწყობრიდან გამოსვლით, პლუს ერთი ენერგობლოკის/აგრეგატის ავარიული გამორთვით (N-G-1);

გ) სისტემის ერთი ელემენტის შეკეთებაში ყოფნის დროს სისტემის სხვა ელემენტის ავარიული გამორთვით (N-1-1).

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული გარემოებების დადგომის შემდეგ, ელექტროენერგეტიკულმა სისტემამ უნდა შეინარჩუნოს სტაბილური მდგომარეობა ავარიის შემდგომი რეჟიმის პარამეტრების დასაშვები ზღვრების ფარგლებში ამ წესების 40 [1] მუხლის შესაბამისად.

4. ავარიის შემდგომ რეჟიმში გადამცემი ქსელის მუშაობის პირობები უნდა დადგინდეს სიმულაციის ტესტების შედეგების შესაბამისად. ისინი მოკლედაა შეჯამებული პირველ დანართში. აღნიშნული არ გამორიცხავს უფრო დეტალური ტესტირების შესაძლებლობას, რომელიც გადამცემი ქსელის კონკრეტული კომპონენტების უკეთ დაგეგმვის საშუალებას იძლევა.

5. დამატებითი დეტალური ტესტირება შეიძლება მოიცავდეს:

ა) ქვესადგურის საიმედოობის შეფასებას;

ბ) ძაბვის ვარდნის სიმულაციას;

გ) ასინქრონული რეჟიმის გაანგარიშებებს;

დ) დინამიკურ მდგრადობას;

ე) გადართვების სიმულაციებს;

ვ) სხვა საჭირო კვლევებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.

მუხლი 36. ავარიების კვლევა სხვადასხვა სცენარის დროს

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

1. ავარიული სიტუაციების კვლევის მიზანია ელექტროენერგეტიკული სისტემის ავარიის გავრცელებისა და სტაბილურობის დარღვევის თავიდან აცილების მიზნით შემდეგი სცენარების განხილვა:

ა) საბაზისო სცენარი;

ბ) მაღალი ალბათობის ავარიული სიტუაციები;

გ) მცირე ალბათობის ავარიული სიტუაციები.

2. საბაზისო სცენარი:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის საბაზისო სცენარი, ანუ ნორმალური რეჟიმი გულისხმობს ისეთ მდგომარეობას, როდესაც ელექტროენერგეტიკული სისტემის ყველა ელემენტი მუშა მდგომარეობაშია და რეჟიმის პარამეტრები ნორმალური ზღვრების ფარგლებშია. ასეთი სცენარისთვის კვლევა ხორციელდება დამყარებული რეჟიმის პირობებში;

ბ) საბაზისო სცენარში გათვალისწინებული დატვირთვების პირობებში ძაბვის ნორმალური სიდიდის უზრუნველსაყოფად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვა, მაშუნტირებელი რეაქტორი და სინქრონული კომპენსატორი, შემკრები სალტეების სექციონირება და რეგულირების სხვა საშუალებები. დატვირთვის მოსალოდნელი დონეებისა და ელექტროენერგიის წარმოების გრაფიკების მოდელირებისათვის შეიძლება საჭირო გახდეს რამდენიმე საბაზისო სცენარის შემუშავება.

3. მაღალი ალბათობის ავარიული სიტუაციები:

ა) ერთი ელემენტის მწყობრიდან გამოსვლის ტესტი (N-1) გულისხმობს ერთი ენერგობლოკის/აგრეგატის (შესაძლოა ცალკეულ შემთხვევებში ერთი ელექტროსადგურის) ან ელექტროგადამცემი ქსელის მხოლოდ ერთი ელემენტის მწყობრიდან გამოსვლის შესაძლებლობას. ერთი ელემენტის პოტენციური ავარიით გამოწვეული ზიანის მინიმუმზე დაყვანის მიზნით შესაძლოა, გამოყენებულ იქნეს ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვის, მაშუნტირებელი რეაქტორის გამოყენებისა და სალტეების სექციონირების მეთოდი;

ბ) ერთი ელემენტის და იმავდროულად ერთი ენერგონლოკის/აგრეგატის (შესაძლოა ცალკეულ შემთხვევებში ერთი ელექტროსადგურის) გათიშვის სცენარის (N-G-1) მეორე შესაძლო ავარიული სიტუაციისათვის მოსამზადებლად (ე.ი. ენერგობლოკის/აგრეგატის გათიშვიდან მეორე ელემენტის გათიშვამდე) შესაძლებელია (N-G-1) ვარიანტის მოდიფიკაცია, შემდეგი მეთოდების გამოყენებით: ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვა, მაშუნტირებელი რეაქტორის ჩართვა-გამორთვა, გენერაციის დისპეტჩერიზაციის გეგმის შეცვლა და სალტის სექციონირება;

გ) სისტემის ერთი ელემენტის შეკეთებისას სისტემის სხვა ელემენტის ავარიული გათიშვა (N-1-1) გულისხმობს გადამცემი ქსელის ერთი ელემენტის ან ერთი ენერგობლოკის/აგრეგატის (შესაძლოა ცალკეულ შემთხვევებში ერთი ელექტროსადგურის) გათიშვას იმ დროს, როდესაც სისტემის სხვა რომელიმე ელემენტი შეკეთების რეჟიმშია. შეკეთების პროცესი შეიძლება ისე იყოს დაგეგმილი, რომ სისტემა მზად იყოს მეორე ელემენტის ავარიული გათიშვისათვის,

შემდეგი მეთოდებით: ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვა, ფაზათა ძვრის კუთხის რეგულირება, სადისპეტჩერო გრაფიკის ცვლილება და სალტის სექციონირება;

დ) N-1-1 კვლევის ჩატარება შეიძლება ისეთი სიტუაციებისათვის, როდესაც ერთდროულად ორი ელემენტი იძულებით არის გათიშული, მაგრამ პირველ და მეორე გათიშვებს შორის არის საკმარისი დრო გადადინებების ნორმალურ ზღვრებში აღსადგენად;

ე) სისტემის ერთი ელემენტის შეკეთებისას სისტემის სხვა ელემენტის ავარიული გათიშვის (N-1-1) შემთხვევისათვის განსაზღვრული კრიტერიუმები შესაძლოა განსხვავებული იყოს იმის გათვალისწინებით, რომ (N-1-1) შემთხვევის ალბათობა ბევრად ნაკლებია ვიდრე (N-1)-ისა. (N-1-1) შემთხვევებისათვის დასაშვებია მოხმარების დატვირთვის გარკვეული შემცირება.

4. მცირე ალბათობის ავარიული სიტუაციები: ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის შენარჩუნების მიზნით სისტემამ უნდა გაუძლოს უფრო მწვავე, მაგრამ ნაკლებად მოსალოდნელ ავარიულ სიტუაციებსაც (სალტეების დაზიანება, სალტის მაერთებელი მოწყობილობის დაზიანება, ამომრთველების დაზიანება, რელეების არასათანადო მუშაობა, ორჯაჭვა ხაზის მწყობრიდან გამოსვლა და ა.შ.) ისე, რომ ამას არ მოჰყვეს ძაბვის ზვავი ან უკონტროლო კასკადური გათიშვები.

მუხლი 37. გადამცემი ქსელის მუშაობის სტანდარტები

1. მოკლე ჩართვის დენების დონეები:

ა) მოკლე ჩართვის დენების მაქსიმალური დონე არ უნდა აღემატებოდეს ელექტრომოწყობილობის მახასიათებლების 90%-ს;

ბ) 110 კვ და მეტი ძაბვის გადამცემი ქსელის ნეიტრალი, როგორც წესი, ყრუდ უნდა იყოს დამიწებული. მიწასთან ცალფაზა მოკლე შერთვის დროს მიწასთან მოკლე შერთვის ძაბვა არ უნდა აღემატებოდეს ნომინალური ფაზათაშორისი ძაბვის 80%-ს.

2. დინამიკური მდგრადობის ტესტირება:

ა) სისტემის დინამიკური მდგრადობა შენარჩუნებული უნდა იყოს სამფაზა მოკლე ჩართვის ან მიწასთან ორფაზა მოკლე ჩართვის დროს;

ბ) დინამიკური მდგრადობის ტესტის ჩატარების დროს გასათვალისწინებულია, რომ დაზიანებული ელემენტი ამორთულ იქნეს ძირითადი დაცვით. ამავე დროს ხაზის ავტომატურად განმეორებითი ჩართვის (აგჩ) მოწყობილობა უნდა იყოს მოქმედებაში;

გ) ტესტირების დროს ასინქრონული რეჟიმი ხანმოკლე დროითაც კი დაუშვებელია.

3. კასკადური გათიშვები:

ა) ავარიულმა სიტუაციამ არ უნდა გამოიწვიოს გადამცემი ქსელის მთლიანობის დარღვევა ან სისტემის გათიშვა გადამცემი ხაზების ან ელექტროსადგურის კასკადური გათიშვის გამო.

შესაძლო ავარიული სიტუაციების კვლევების შედეგები გათვალისწინებული უნდა იყოს სისტემის დაცვის ელექტრომოწყობილობის დაგეგმვის და რელეური დაცვის დანაყენების განსაზღვრის დროს;

ბ) სპეციალური დაცვის სქემები: გადამცემ ქსელში კასკადური გათიშვების გავრცელების და, შედეგად, სისტემის ჩაქრობის თავიდან აცილების მიზნით, შესაძლებელია, განხორციელებული იქნეს სპეციალური დაცვის სქემები.

4. ძაბვის ზვავისებური ვარდნის (ძაბვის კოლაფსი) თავიდან აცილების მიზნით გადამცემი ქსელის დატვირთვის დონესა და სტატიკური მდგრადობის დარღვევის დონეს შორის ყოველთვის უნდა იყოს შენარჩუნებული მდგრადობის მარაგი. იგი უნდა განისაზღვროს გადამცემი ქსელის დატვირთვის გაზრდისას ელექტროენერგეტიკული სისტემის მახასიათებლების შესწავლით.

5. სადენების პარამეტრების დასაშვები ზღვრები (ნორმალური და ავარიული):

ა) გადამცემი ხაზის სადენების თერმული პარამეტრები უნდა განისაზღვროს ყველაზე უფრო მეტად მგრძნობიარე ელემენტის პარამეტრების მიხედვით, იქნება ეს გამტარის მახასიათებლები, ჩაღუნვის ისარი, თუ ელექტრომოწყობილობის თერმული პარამეტრები;

ბ) ელექტრომოწყობილობათა ნორმალური და ავარიული თერმული მდგრადობის ზღვრები უნდა განისაზღვროს სეზონურობის თავისებურებების გათვალისწინებით. ნორმალური და გადატვირვის მდგომარეობების შესაბამისი პარამეტრების განსაზღვრისას, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ისეთი დამხმარე ელექტრომოწყობილობათა პარამეტრები, როგორიცაა გამანაწილებელი მოწყობილობა, ბუშინგი (შემყვანი იზოლატორი), გამზომი ტრანსფორმატორები, ტრანსფორმატორის ხვიათა გადამრთველი და სხვა;

გ) როგორც ნორმალური, ასევე ავარიული სიტუაციის დაგეგმვისას, მიუღებელია ელექტრომოწყობილობათა გადატვირთვა, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მომენტალურად ხდება სიტუაციის გამოსწორება (ავტომატური ან ოპერატორის მოქმედებით), მაგრამ დაცული უნდა იყოს დასაშვები ზღვრული პარამეტრები (დენის ძალა):

გ.ა) საჰაერო ხაზების შემთხვევაში ნომინალური დატვირთვის (დენის ძალა) 110% მნიშვნელობები 30 წუთის განმავლობაში;

გ.ბ) ტრანსფორმატორებისა და კაბელების შემთხვევაში დაცული უნდა იქნეს საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის, მწარმოებლისა და საერთაშორისო ელექტროტექნიკური კომისიის სტანდარტების მოთხოვნები.

6. ელექტროენერგეტიკული სისტემა ისე უნდა იყოს დაგეგმილი, რომ ძაბვა დარჩეს ამ წესების 40 [2] მუხლში მოცემულ ზღვრებში.

7. ძაბვის ცვლილების მნიშვნელობები:

ა) საბაზო სცენარით ოპერირებისას, ე.ი. როცა ყველა ხაზი მწყობრშია, ძაბვის (ნახტომისებური) ცვლილების მნიშვნელობა გამოწვეული კონდენსატორის და მაშუნტირებელი რეაქტორის გადართვით არ უნდა აღემატებოდეს ნომინალური ძაბვის 3.0%-ს;

ბ) გაუთვალისწინებელი შემთხვევისას (N-1), ძაბვის მაქსიმალური მნიშვნელობა ამ შემთხვევის წინ და მის შემდეგ არ უნდა იყოს 10%-ზე მეტი.

8. ელექტროენერგეტიკული სისტემა ისე უნდა იყოს დაგეგმილი, რომ სიხშირე დარჩეს ამ წესების 40^1 მუხლში მოცემულ ზღვრებში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 38. ავარიის თავიდან აცილების დამატებითი ღონისძიებები

1. გაუთვალისწინებელი შემთხვევის წინა პერიოდის (საბაზისო სცენარის) მოსამზადებლად ჩასატარებელია ქვემოთ ჩამოთვლილი ღონისძიებებიდან ის ქმედებები, რომლებიც მიმართულია სისტემის პარამეტრების ნორმალურ ზღვრებში აღსადგენად:

ა) ტრანსფორმატორის გრაგნილების ხვიათა გამომყვანების გადართვა;

ბ) ფაზათა ძვრის კუთხის რეგულატორების გამოყენება;

გ) მაშუნტირებელი რეაქტორის, სინქრონული და სტატიკური კომპენსატორის ჩართვა ან/და გამორთვა;

დ) სალტეების სექციონირება.

2. საბაზისო სცენარი მოიცავს როგორც ქსელის გადატვირთვებისა და ძაბვის ნორმალური პარამეტრებიდან გადახრების თავიდან აცილებას, ასევე პოტენციური ცალკეული გაუთვალისწინებელი შემთხვევის სცენარებისთვის სისტემის მომზადებას. საბაზისო სცენარი გამოიყენება გაუთვალისწინებელი შემთხვევების შესწავლის ამოსავალ წერტილად.

3. N-G-1 და N-1-1 შემთხვევებში იგულისხმება, რომ პირველი გათიშვიდან, მათ შორის, რომელიმე ელემენტზე სარემონტო სამუშაოების დაწყებიდან მეორე გათიშვამდე, საკმარისი დროა იმისათვის, რომ მომზადდეს სისტემა მეორე გათიშვისთვის. ამ დროს დასაშვებია ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარება და აგრეთვე გენერაციის დისპეტჩერიზაციის გეგმის შეცვლა (რედისპეტჩირება).

4. N-1 ან N-G-1 სცენარების შემთხვევებისას და იმის გათვალისწინებით, რომ ავარიის შემდგომი პარამეტრების ზღვრები არ დარღვეულა, სისტემის პარამეტრების ნორმალურ ზღვრებში აღსადგენად ჩასატარებელია ქვემოთ ჩამოთვლილი ქმედებები:

ა) ტრანსფორმატორის გრაგნილების ხვიათა გამომყვანების გადართვა;

ბ) ფაზათა ძვრის კუთხის რეგულატორების გამოყენება;

გ) მაშუნტირებელი რეაქტორის, სინქრონული და სტატიკური კომპენსატორის ჩართვა ან/და გამორთვა;

დ) გენერაციის დისპეტჩერიზაციის გეგმის შეცვლა (რედისპეტჩირება);

ე) გადართვები.

5. არჩეული უნდა იყოს ის ქმედებები, რომელთაც ყველაზე დიდი გავლენა ექნებათ ავარიული დარღვევების აღმოსაფხვრელად.

6. N-G-1და N-1-1 შემთხვევებში შეიძლება გამოყენებული იყოს დატვირთვის შემცირება მომხმარებელთა გათიშვის გზით, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ავარიის შემდგომი პარამეტრების ზღვრების დარღვევა.

7. გენერაციის დისპეტჩერიზაციის გეგმის შეცვლა (რედისპეტჩირება):

ა) მუშაობაში მყოფი ენერგობლოკების/აგრეგატების დატვირთვების შეცვლა დასაშვებია ხაზის ელემენტის (N-1) და ენერგობლოკების/აგრეგატების (G-1) ავარიული გამორთვის შემდეგ, რათა დაცული იყოს N-G-1 ან N-1-1 მოთხოვნა;

ბ) გადამცემი ქსელის ელემენტის გაუთვალისწინებელი, ავარიული გამორთვისას დასაშვებია ენერგობლოკების/აგრეგატების სიმძლავრეების ცვლილება გადამცემი ქსელის პარამეტრების ნორმალურ ზღვრებში აღდგენის მიზნით.

8. ძაბვის რეგულირება ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვის საშუალებით:

ა) ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანის მდგომარეობა შერჩეული უნდა იყოს საბაზისო სქემის, ენერგობლოკების/აგრეგატების ან ქსელის ელემენტის სარემონტო გამორთვის რეჟიმებისთვის, სანამ დადგება N-G-1 ან N-1-1 შემთხვევა;

ბ) როგორც ავარიისშემდგომი ქმედება, მისაღებია ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვა ორ ქვესადგურში ელექტროენერგეტიკული სისტემის პარამეტრების ნორმალურ ზღვრებში დასაბრუნებლად;

გ) ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანების გადართვა წარმოებს იმ ტრანსფორმატორებზე, რომლებიც ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს გადამცემ ქსელზე.

9. ფაზარეგულატორებისათვის არჩეულ უნდა იქნეს ფაზათა ძვრის კუთხის სათანადო მნიშვნელობა სხვადასხვა სცენარებისათვის საჭიროების მიხედვით.

10. მაშუნტირებელი რეაქტორის, სინქრონული და სტატიკური კომპენსატორის ჩართვა-გამორთვა გათვალისწინებული უნდა იქნეს სხვადასხვა სცენარებისათვის საჭიროების მიხედვით.

11. სალტეების სექციონირება და გადამცემ ქსელში გადართვები:

ა) სხვადასხვა სცენარის დამუშავებისას დასაშვებია სალტეების სექციებად დაყოფა, რათა ელექტროენერგიის მოხმარება არ გახდეს საერთო გადატვირთვის მიზეზი;

ბ) სხვადასხვა სცენარის განხილვისას, ავარიის თავიდან აცილების მიზნით, დასაშვებია, გადამცემ ქსელში საჭირო რაოდენობის გადართვების განხორციელება ელექტროენერგეტიკული სისტემის პარამეტრების ნორმალურ საზღვრებში დასაბრუნებლად.

12. დატვირთვის (მოხმარების) შეზღუდვა შეიძლება განხორციელდეს N-1-1 და N-G-1 სცენარების შემთხვევაში გადამცემ ქსელის ელემენტების გადატვირთვის თავიდან აცილებისა და ძაბვის ან სიხშირის დასაშვებ ფარგლებში შესანარჩუნებლად.

მუხლი 39. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმა

1. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმა უნდა შემუშავდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, გადამცემი ქსელის შესწავლის შედეგების გათვალისწინებით. ამ გეგმაში აღწერილი უნდა იყოს არსებული გადამცემი ქსელი, საჭირო მოდიფიკაციები და განვითარება.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეიმუშაოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმა და განაახლოს ყოველ წელიწადს.

3. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმაში განსაზღვრული უნდა იყოს გადამცემი ქსელის მოსალოდნელი რეჟიმები წლების მიხედვით და მითითებული იყოს გადამცემი ქსელის ის კვანძები, სადაც საჭიროა ახალი ელექტრომოწყობილობა/დანადგარების ექსპლუატაციაში შეყვანა ან არსებულის რეაბილიტაცია/რეკონსტრუქცია, ამ წესებით დადგენილი ელექტროენერგიის ხარისხის პარამეტრების უზრუნველსაყოფად და საიმედოობის კრიტერიუმების შესაბამისად.

4. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმაში მითითებული უნდა იყოს გადამცემი ქსელის ის კვანძები, სადაც ოპტიმალურია ახალი ელექტროსადგურების და/ან სხვა მოსარგებლეების მიერთება, რათა ხელი შეეწყოს კონკურენციას ელექტროენერგიის ბაზარზე და გადამცემი ქსელის განვითარებას გამჭვირვალე და არადისკრიმინაციული წესით.

5. თუ გადამცემი ქსელის ზოგიერთ უბანზე, სადაც გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმის მიხედვით დაგეგმვის კრიტერიუმების (N-1, N-G-1, N-1-1) და ელექტროენერგიის ხარისხის დადგენილი მოთხოვნების შესრულება ტექნიკურ-ეკონომიკური თვალსაზრისით მიზანშეუწონელია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმასთან ერთად საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას წარუდგინოს აღნიშნული ტექნიკურ-ეკონომიკური ანალიზი. ანალიზში განხილული უნდა იყოს შემდეგი საკითხები:

ა) დაგეგმვის კრიტერიუმების შეუსრულებლობით გამოწვეული ელექტროენერგეტიკული სისტემის ნორმალური მუშაობის დარღვევების ალბათობა და შედეგები;

ბ) დაგეგმვის კრიტერიუმების შესრულების მიზნით სისტემის გასაუმჯობესებლად ჩასატარებელი სამუშაოების სავარაუდო ღირებულება;

გ) ნორმალური მუშაობის დარღვევის ალბათობის შესამცირებლად საჭირო ღონისძიებების სავარაუდო ღირებულება.

6. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმა სხვა ინფორმაციასთან ერთად უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას გადამცემი ქსელის საექსპლუატაციო მახასიათებლების შესახებ, რომელიც მოიცავს:

ა) გადამცემი ქსელის ზოგად მახასიათებლებს, მეზობელი ქვეყნების გადამცემ ქსელებთან კავშირების გათვალისწინებით;

ბ) გადამცემი ქსელის არსებული მდგომარეობის შეფასებებს და იმ უბნების სრულ ანალიზს, რომლებიც დაგეგმვის კრიტერიუმებს არ აკმაყოფილებენ;

გ) 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის გადამცემი ხაზების გამტარუნარიანობას;

დ) გადამცემი ქსელის ნაკადგანაწილებას მაქსიმალური დატვირთვების დროს;

ე) მოკლე ჩართვის დენების სიდიდეებს 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის ქვესადგურების სალტეებზე;

ვ) გადამცემ ქსელში დანაკარგებს;

ზ) გადამცემი ქსელის განვითარებას, რომელიც ეფუძნება ელექტროენერგიის მოხმარების ზრდის პროგნოზს;

თ) გადამცემი ქსელის განვითარებას, რომელიც ეფუძნება ახალი ელექტროსადგურების მშენებლობის გეგმებს;

ი) ახალი სისტემათაშორისი ელექტროგადამცემი ხაზებისა და ქვესადგურების მშენებლობების შეთავაზებებს;

კ) მეზობელი ქვეყნების ელექტროენერგეტიკულ სისტემებთან დაგეგმილი გადადინებების მოცულობებს.

7. გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან, მოამზადონ თავიანთი გადამცემი ქსელების საინვესტიციო გეგმები გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმის საფუძველზე.

8. გადამცემი ქსელის განვითარების გეგმა უნდა ითვალისწინებდეს ელექტროენერგიის წარმოების წლიურ საპროგნოზო მოცულობებს ათწლიანი პერიოდისათვის.

9. გენერაციის პროგნოზირებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს:

ა) ათწლიანი პერიოდის მოხმარების პროგნოზი;

ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემისათვის საჭირო სიმძლავრის რეზერვი;

გ) არსებული ელექტროსადგურების მდგომარეობა;

დ) იმ დაგეგმილი ელექტროსადგურების პარამეტრები, რომლებთანაც ხელმოწერილია ურთიერთგაგების მემორანდუმი ან მიერთების ხელშეკრულება;

ე) იმპორტ-ექსპორტის სტატისტიკა და პროგნოზები;

ვ) ქვეყანაში ელექტროენერგიის მოხმარებისა და მიწოდების საპროგნოზო ბალანსების ანალიზი;

ზ) რეკომენდაციები ისეთი შემთხვევებისათვის, როდესაც დაგეგმილი ელექტროსადგურების ექსპლუატაციაში გაშვება გვიანდება;

თ) რეკომენდაციები სიმძლავრისა და ენერგიის მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად.

თავი IV
ოპერატიული მართვის წესი

მუხლი 40. ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის პროგნოზირება

1. დატვირთვის მონაცემების მიწოდება, ოპერატიული დაგეგმვა და კონტროლი უნდა განხორციელდეს შემდეგი პრინციპების დაცვით:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, მოსარგებლეების მიერ მიწოდებულ დატვირთვის მონაცემებზე დაყრდნობით, შეადგინოს მოთხოვნის პროგნოზები გრძელვადიანი დაგეგმვის ეტაპისათვის;

ბ) მოკლევადიანი ოპერატიული გეგმების შემუშავების ეტაპზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეიმუშაოს მოთხოვნების პროგნოზები ელექტროენერგიის მწარმოებლების, განაწილების ლიცენზიატებისა და სხვა მომხმარებლების მიერ მიწოდებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

2. რეაქტიული სიმძლავრის მოთხოვნა მოიცავს რეაქტიული სიმძლავრის მოთხოვნას მოსარგებლის სალტეზე, მაგრამ არ მოიცავს გადამცემი ქსელის რეაქტიულ გამტარობასა და რეაქტიულ კომპენსაციას ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში, რის საფუძველზეც

დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა უზრუნველყოს ჯამური რეაქტიული გამტარობისა და რეაქტიული კომპენსაციის მონაცემების ანგარიშის ჩატარება.

3. ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის პროგნოზირების ამოცანებია:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსის მომზადება მოსარგებლეების მიერ მიწოდებულ მონაცემებზე დაყრდნობით ისე, რომ გათვალისწინებული იქნეს სიმძლავრის საკმარისი რეზერვი;

ბ) მოკლევადიანი ოპერატიული გეგმების შემუშავების ეტაპებზე იმ ფაქტორების განსაზღვრა, რომელიც უნდა გაითვალისწინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა მოთხოვნების პროგნოზირების პროცესში.

4. გრძელვადიანი მოთხოვნის პროგნოზირებისთვის განაწილების ლიცენზიატები და მომხმარებლები ვალდებულნი არიან, მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მონაცემები მოთხოვნილი სიმძლავრისა და აქტიური ენერგიის შესახებ დაგეგმვის სხვადასხვა ეტაპისათვის.

5. ოპერატიული დაგეგმვის ეტაპის დროს (პირველი წლიდან მე-5 წლის ჩათვლით):

ა) არაუგვიანეს ყოველი წლის 30 სექტემბრისა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, წერილობით შეატყობინოს მოსარგებლეებს მოსალოდნელი წლიური პიკური მოთხოვნის თარიღი/დრო და მოსალოდნელი მინიმალური წლიური მოთხოვნის თარიღი/დრო.

ბ) არაუგვიანეს ყოველი წლის 30 ოქტომბრისა, თითოეული მოსარგებლე ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წერილობით შეატყობინოს მომდევნო ხუთწლიანი პერიოდის თითოეული წლის საპროგნოზო მონაცემები, კერძოდ:

ბ.ა) საათობრივი მოთხოვნა აქტიურ სიმძლავრეზე (მიერთების წერტილების მიხედვით და ჯამურად). ეს მონაცემები იანგარიშება მოსარგებლეებისთვის მოსალოდნელი მაქსიმალური დატვირთვის დღისათვის და აგრეთვე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მოსალოდნელი წლიური პიკური მოთხოვნილების დღისათვის;

ბ.ბ) წლიური მოთხოვნა (მიერთების წერტილების მიხედვით და ჯამურად) აქტიურ სიმძლავრეზე, მოხმარების კატეგორიების მიხედვით (მაგ: მოსახლეობა, კომერციული სექტორი, სამთავრობო დაწესებულებები, სამრეწველო მომხმარებლები, სასოფლო-სამეურნეო მომხმარებლები, გარე განათება, საავადმყოფოები და ა.შ.) სიტუაციის შესაბამისად;

ბ.გ) აქტიურ სიმძლავრეზე (მიერთების წერტილების მიხედვით და ჯამურად) შედგენილი საათობრივი მოთხოვნის პროგნოზი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიწოდებული მინიმალური მოხმარების დღისთვის;

ბ.დ) აქტიურ სიმძლავრეზე მოთხოვნა და სიმძლავრის კოეფიციენტი მიერთების წერტილებში მოსარგებლეების პიკური მოხმარების საათებში და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიწოდებული წლის პიკის საათებში;

ბ.ე) მიერთების წერტილებში აქტიურ სიმძლავრეზე მოთხოვნა და სიმძლავრის კოეფიციენტი - დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მოწოდებული წლის მინიმალური მოთხოვნის პერიოდში.

6. მოკლევადიანი დაგეგმვის ეტაპზე ერთი თვით ადრე მოსარგებლე ვალდებულია, წერილობით მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სიმძლავრის საათობრივი გრაფიკები.

7. ერთი დღით ადრე დაგეგმვის ეტაპზე მოსარგებლე ვალდებულია, შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიერთების ნებისმიერ წერტილში მომდევნო დღეს მოთხოვნის 1 მგვტ-ით ან მეტით ცვლილების შესახებ.

8. მოსარგებლე ვალდებულია, წერილობით მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მონაცემები თითოეული დღის აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრეების შესახებ, წინა კალენდარული დღის განმავლობაში საათებისა და მიერთების წერტილების მიხედვით.

9. ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის პროგნოზების პროცესში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი ფაქტორები:

ა) გასული პერიოდის მონაცემები ელექტროენერგიაზე მოთხოვნების შესახებ, გადამცემი ქსელის დანაკარგების ჩათვლით;

ბ) ელექტროენერგიის ბაზრის ოპერატორის მიერ მოწოდებული შესაბამისი მონაცემები და ინფორმაცია;

გ) ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების მაჩვენებლების ზრდის პროგნოზები;

დ) მიმდინარე და გასული პერიოდის ამინდის პროგნოზი;

ე) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის წინასწარ ცნობილი რემონტების გეგმა;

ვ) ელექტროენერგიის მწარმოებლების მიერ დაგეგმილი სიმძლავრის გრაფიკები;

ზ) ელექტროენერგიის მოსალოდნელი იმპორტი, ექსპორტი და ტრანზიტი;

თ) მოსარგებლეთა მიერ საჭიროების მიხედვით მიწოდებული სხვა ინფორმაცია.

10. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა ელექტროენერგეტიკული სისტემის მოთხოვნების პროგნოზები უნდა მოამზადოს სათანადო მეთოდოლოგიის გამოყენებით.

მუხლი 40[1]

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ისეთი რეჟიმით მუშაობა, რომ შენარჩუნებული იყოს ელეტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის პარამეტრები, ამ მუხლით განსაზღვრულ დასაშვებ ფარგლებში.

2. გადამცემ ქსელში ნომინალური სიხშირე უნდა იყოს 50 ჰერცი. ამასთან, ქვემოთ მოყვანილ გაუთვალისწინებელ შემთხვევაშიც 53.0 ჰერცზე მაღალი სიხშირე დაუშვებელია.

დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შეინარჩუნოს სიხშირე შემდეგ ფარგლებში:

ა) ნორმალურ რეჟიმში მუშაობის პირობებში:

f=50±0.5 ჰერცი – წლის არანაკლებ 97%-ის განმავლობაში;

ბ) ავარიულ რეჟიმში მუშაობის პირობებში:

47 - 53 ჰერცი;

გ) სიხშირის ნომინალური მაჩვენებლიდან მაქსიმალური დამყარებული სიხშირის გადახრა არ უნდა აღემატებოდეს ±0.8 ჰერცს;

დ) მაქსიმალური დინამიკური გადახრა არ უნდა აღემატებოდეს ±1.5 ჰერცს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვებგვერდი, 30.07.2019წ.

მუხლი 40[2]

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა უზრუნველყოს, რომ ნორმალურ პირობებში ძაბვის სიდიდეები შეესაბამებოდეს ამ პუნქტით განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

2. ნორმალურ და ავარიულ რეჟიმში ძაბვის სიდიდეების ცვლილება დასაშვებია შემდეგ ზღვრებში:

ა) ნორმალურ პირობებში ძაბვის დასაშვები გადახრა სხვადასხვა ნომინალური ძაბვისათვის მოცემულია ცხრილში:

ნომინალური ძაბვა (კვ)	110	220	330	400	500
ძაბვის დასაშვები ზღვრები	-5%/+10%	- 5%/+7%	± 5%		

ბ) ავარიული სიტუაციის შემდგომ ძაბვის დასაშვები გადახრა სხვადასხვა ნომინალური ძაბვისათვის მოცემულია ცხრილში:

ნომინალური ძაბვა (კვ)	110	220	330	400	500
ძაბვის დასაშვები ზღვრები	-10%/+15%	± 10%			

3. ავარიულ რეჟიმში ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული პარამეტრების ზღვრული მნიშვნელობიდან გადახრა დასაშვებია გაგრძელდეს არაუმეტეს 30 წუთისა.

4. ამ მუხლის მოთხოვნების სათანადო დონეზე შესასრულებლად გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურებში 110 კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის მქონე ტრანსფორმატორები და

ავტოტრანსფორმატორები აღჭურვილი უნდა იყოს ძაბვის რეგულირების ტექნიკური მოწყობილობებით. ამასთან, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ჩატარებული კვლევების საფუძველზე უნდა იქნეს გამოვლენილი 110 კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორები და ავტოტრანსფორმატორები, რომლებიც საჭიროებენ ძაბვის ავტომატურ რეჟიმში რეგულირების მოწყობილობებით აღჭურვას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 41. გამორთვების დაგეგმვა

1. გამორთვების დაგეგმვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების, მათ შორის, ენერგობლოკების/აგრეგატების, ელექტროგადამცემი ხაზების, ქვესადგურების გამორთვების დაგეგმვის, კოორდინაციისა და დამტკიცების საკითხები;

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლების/გადაცემის ლიცენზიატების მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის ოპერატიული დაგეგმვის მიზნით მიწოდებული გეგმური პარამეტრები.

2. გამორთვების დაგეგმვა ითვალისწინებს ისეთ გეგმურ გამორთვებს, რომლებმაც შეიძლება შეზღუდოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების სრული სიმძლავრე, კერძოდ:

ა) გრძელვადიან გამორთვებს;

ბ) მოკლევადიან გამორთვებს.

3. ელექტროენერგიის მწარმოებლები/გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან, შეატყობინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ელექტროსადგურზე, გადამცემ ქსელზე ან მასთან დაკავშირებულ მოწყობილობაზე და შენობა-ნაგებობებზე ჩასატარებელი ნებისმიერი სამუშაოების შესახებ, რომლებმაც შეიძლება ზემოქმედება მოახდინონ ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტების მიერ ელექტროენერგეტიკული სისტემისათვის მომსახურების გაწევის შესაძლებლობაზე.

4. ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს უფლება აქვს განახორციელოს მხოლოდ დაგეგმილი გამორთვები, გარდა 42^2-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა არ უნდა გადაუხვიოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის დაგეგმილი გამორთვების ან მოკლევადიანი დაგეგმილი სამუშაოების გრაფიკს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისაგან წინასწარი თანხმობის მიღების გარეშე.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, არ გასცეს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის დაგეგმილ გამორთვაზე ან მოკლევადიან დაგეგმილ გამორთვაზე თანხმობა მაშინაც კი, როცა გამორთვა წინასწარ დაგეგმილი იყო შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ავარიული შემთხვევის ან ავარიული შემთხვევის დადგომის საშიშროების დროს;

ბ) წყლის უქმი დაღვრის შემთხვევაში;

გ) გამორთვის შემთხვევაში არასაკმარისი იქნება გენერაციის სიმძლავრე პროგნოზირებული მოთხოვნისა და ოპერატიული რეზერვის დასაკმაყოფილებლად.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეუძლია მოსთხოვოს ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს ასეთი გამორთვის გადადება იმ პერიოდისათვის, როდესაც შემზღუდავი ფაქტორები მოხსნილი იქნება.

7. თუ ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის აღდგენისას, ნებისმიერ დროს, ელექტროენერგიის მწარმოებლისთვის/გადაცემის ლიცენზიატისათვის ცნობილი გახდება, რომ აღდგენა ვერ მოხერხდება შეთანხმებულ ვადებში, მან ამის შესახებ დისპეტჩერული განაცხადის პროგრამით დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, მიუთითოს დაგვიანების მიზეზები და ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის აღდგენის თარიღი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 21 ივლისის დადგენილება №19- ვებგვერდი, 28.07.2017 წ.

მუხლი 42. გრძელვადიანი გამორთვების გეგმები

1. გადამცემ ქსელში გამორთვების დაგეგმვის და გადამცემი ქსელის მოსარგებლეებთან გეგმური გამორთვების კოორდინაციის დროს, თითოეული მოსარგებლე ვალდებულია იმოქმედოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულების შესაბამისად.

2. ენერგობლოკის/აგრეგატის და გადამცემი ქსელის გამორთვების დაგეგმვისას ელექტროენერგიის მწარმოებელმა გადამცემი სისტემის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს გეგმა, რომელიც უნდა მოიცავდეს მომდევნო ორ კალენდარულ წელზე გაწერილ ვადებს.

3. გამორთვების გეგმა ნიშნავს მწარმოებლის/გადაცემის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტზე ჩასატარებელი სამუშაოების გამო დაგეგმილი გამორთვების ჩამონათვალს.

4. ელექტროენერგიის მწარმოებლის/გადაცემის ლიცენზიატის დასაბუთებისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართვის საფუძველზე, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია უფლებამოსილია თანხმობა გასცეს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესისგან განსხვავებული გეგმის მიღებაზე, თუ ეს აუცილებელია გადამცემი ქსელისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის გამართული და საიმედო ფუნქციონირებისათვის.

5. გამორთვების დაგეგმვის ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნები არ ვრცელდება ელექტროენერგიის იმ მწარმოებლებზე, რომელთა ჯამური დადგმული სიმძლავრე 10 მგვტ-ზე ნაკლებია.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 21 ივლისის დადგენილება №19- ვებგვერდი, 28.07.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.

მუხლი 42[1]. გრძელვადიანი გამორთვების დაგეგმვის პროცედურა

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია, ყოველი წლის 1 ივლისამდე საკუთარ ვებგვერდზე განათავსოს გამორთვების გეგმის სავალდებულო ფორმა ელექტროენერგიის მწარმოებლებისა და გადაცემის ლიცენზიატებისათვის დასაგეგმი წლების მიხედვით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია ყოველი წლის 5 ივლისამდე წერილობითი შეტყობინება გაუგზავნოს გადაცემის ლიცენზიატებსა და ელექტროენერგიის მწარმოებლებს გამორთვების გეგმების წარმოდგენის ან/და განახლების მოთხოვნით.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული ვალდებულების შეუსრულებლობა არ ათავისუფლებს გადაცემის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგიის მწარმოებელს ამ წესებით დადგენილ ვადებში გამორთვების გეგმების წარმოდგენის ვალდებულებისგან.

4. გამორთვების დაგეგმვის დაგვიანებით წარმოდგენის შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატის ან ელექტროენერგიის მწარმოებლის მოთხოვნები გაითვალისწინება სხვა გადაცემის ლიცენზიატის ან ელექტროენერგიის მწარმოებლის მიერ დროულად წარმოდგენილი გეგმების დაკმაყოფილების შემდეგ.

5. ნულოვანი წლის 5 აგვისტომდე:

ა) ელექტროენერგიის მწარმოებლები/გადაცემის ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან წერილობით მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ქვემოთ ჩამოთვლილი მონაცემები გეგმური გამორთვების შესახებ, რომლებიც ასახული უნდა იყოს გამორთვების გეგმებში:

ა.ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის დასახელება;

ა.ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლის შემთხვევაში – დადგმული და ქონებული სიმძლავრე, ელექტროგადამცემი ხაზის შემთხვევაში – გამტარუნარიანობა;

ა.გ) გამორთვის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა;

ა.დ) გამორთვის დაწყებისა და დასრულების დაგეგმილი თარიღები/საათები;

ა.ე) მითითება, გეგმური გამორთვის თარიღები მოქნილია თუ ფიქსირებული;

ა.ვ) თუ გეგმური გამორთვის თარიღები მოქნილია, მითითებული უნდა იყოს პერიოდი, რომლითაც ის შეიძლება შეიცვალოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისგან ასეთი მოთხოვნის მიღების შემთხვევაში;

ბ) ფიქსირებული თარიღების მქონე გეგმურ გამორთვებთან მიმართებაში, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა მიაწოდოს გამორთვის ფიქსირებული თარიღების საჭიროების დასაბუთება, თუ იგი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა მოითხოვა. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებელი/გადაცემის ლიცენზიატი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ვერ მიაწოდებს გონივრულ დასაბუთებას, ჩაითვლება, რომ გამორთვა დაიგეგმა მოქნილი თარიღებით და მისი თარიღი შეიძლება შეიცვალოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნის მიხედვით.

6. ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს უფლება აქვს ადრე წარმოდგენილ გეგმაში, გარდა პირველი წლისა, შეიტანოს მხოლოდ ისეთი შესწორებები, რომლებიც განპირობებულია შეცვლილ გარემოებებზე რეაგირების საჭიროებით (გონივრულ ფარგლებში). წინააღმდეგ შემთხვევაში ასეთი ცვლილებები არ მიიღება და ძალაში რჩება შესაბამისი წლისათვის ადრე წარმოდგენილი გამორთვების გეგმა.

7. ნულოვანი წლის 5 ოქტომბრამდე:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა.ა) გამორთვების შემოთავაზებული გეგმების გათვალისწინებით, განახორციელოს გადამცემი ქსელის საიმედოობის ანალიზი დაგეგმილი გამორთვების შესაბამისი პერიოდისათვის;

ა.ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლების/გადაცემის ლიცენზიატების მიერ წარმოდგენილ გეგმებში რაიმე ხარვეზის აღმოჩენის შემთხვევაში შეატყობინოს ელექტროენერგიის მწარმოებლებს/გადაცემის ლიცენზიატებს ამის შესახებ და ყველა ღონე იხმაროს შეთანხმების გზით პრობლემური საკითხების გადასაწყვეტად;

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში წერილობით მიმართოს ინფორმაციის მიმწოდებელს მიღებული ინფორმაციის შესახებ განმარტებების ან დამატებითი ინფორმაციის მიღების მიზნით. გამორთვების გეგმასთან დაკავშირებით შენიშვნების არსებობისას, ელექტროენერგიის მწარმოებელი/გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწოდოს წერილობითი ახსნა-განმარტება, მოთხოვნის მიღებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში;

გ) საჭიროების შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი გამორთვების გეგმებს განიხილავს იმ მოსარგებლეებთან, რომელთაც შეიძლება შეეხოთ კონკრეტული გამორთვა.

8. ნულოვანი წლის 5 ოქტომბრამდე, გადამცემი სისტემის ოპერატორი გამორთვების გეგმებს შესათანხმებლად უგზავნის შესაბამის ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გამორთვების გეგმის წარდგენიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში ელექტროენერგიის მწარმოებელი/გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია წერილობით დაუდასტუროს ან უარყოს მისი ცალკეული დაგეგმილი გამორთვები. ცალკეული დაგეგმილი გამორთვების უარყოფის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი 10 სამუშაო დღის

ვადაში წერილობით ეთანხმება შესაბამისი დაგეგმილი გამორთვების უარყოფას ან უარს ამბობს თანხმობის გაცემაზე.

9. ელექტროენერგიის მწარმოებლის/გადაცემის ლიცენზიატის მიერ გამორთვების გეგმის ცალკეული დაგეგმილი გამორთვის უარყოფის და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შესაბამისი დაგეგმილი გამორთვის უარყოფაზე თანხმობის გაცემის შემთხვევაში გამორთვების გეგმა შეთანხმებულად ითვლება იმ ნაწილში, რომლის შესრულებაც შესაძლებელია უარყოფილი დაგეგმილი გამორთვის გარეშეც. ელექტროენერგიის მწარმოებლის/გადაცემის ლიცენზიატის მიერ წერილობით უარყოფილი გამორთვების გეგმის ცალკეული დაგეგმილი გამორთვების ნაწილში იგულისხმება, რომ ამ პერიოდში გამორთვები არ ხორციელდება.

10. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებელი/გადაცემის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-8 პუნქტში მითითებულ ვადაში არც დაადასტურებს და არც უარყოფს გამორთვების გეგმას, იგი ითვლება დადასტურებულად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შედგენილი რედაქციით.

11. ნულოვანი წლის 1 ნოემბრამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა წერილობით უნდა მიაწოდოს შესაბამის ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს გამორთვების საბოლოო გეგმა, რომელშიც ნაჩვენები იქნება, თუ რომელი ენერგობლოკები/აგრეგატები, ელექტროგადამცემი ხაზი ან/და ქვესადგური როდის (პერიოდის მითითებით) შეიძლება გაჩერდეს.

12. გამორთვების საბოლოო გეგმა უნდა განსაზღვრავდეს მოქნილი და ფიქსირებული გამორთვების პერიოდებს, რომელიც დადასტურებული უნდა იქნეს ელექტროენერგიის მწარმოებლების/გადაცემის ლიცენზიატის მიერ ამ მუხლის მე-8– 10 პუნქტებით დადგენილი წესით.

13. ცვლილებების შეტანა გეგმიურ გამორთვებში ხორციელდება შემდეგ შემთხვევებში:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სურს მოქნილი გეგმიური გამორთვების თარიღების შეცვლა ელექტროენერგიის მწარმოებლების/გადაცემის ლიცენზიატების მიერ წარმოდგენილ გეგმაში მითითებული ალტერნატიული თარიღებით;

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სურს ფიქსირებული გეგმიური გამორთვების სხვა დროს გადატანა. ამ შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეუძლია, ელექტროენერგიის მწარმოებლის/გადაცემის ლიცენზიატის წინასწარი წერილობითი გაფრთხილების შემდეგ, მოითხოვოს დაგეგმილი გამორთვების გადატანა. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებელი/გადაცემის ლიცენზიატი დათანხმდება დაგეგმილი გამორთვების რაიმე სახით ცვლილებაზე, მაშინ იგი ვალდებულია, განახორციელოს გამორთვები ამ შეთანხმების ფარგლებში.

14. იმ შემთხვევაში, თუ ენერგობლოკი/აგრეგატი, რომლისთვისაც გამორთვების გეგმაში გაწერილია გამორთვები, ელექტროენერგიის მწარმოებელს, გონივრულ საფუძველზე დაყრდნობით, შეუძლია ჩაანაცვლოს იგივე ელექტროსადგურის სხვა ბლოკით (რომელსაც დაახლოებით იგივე სიმძლავრე და დისპეტჩირების პარამეტრები აქვს), ამის შესახებ წერილობით უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი

ვალდებულია გაითვალისწინოს აღნიშნული და შესაბამისად გააკორექტიროს საბოლოო გამორთვების გეგმა, თუ არ არსებობს უარის თქმის საფუძველი.

15. იმ შემთხვევაში, თუ გადამცემი ხაზი, რომლისთვისაც გამორთვების გეგმაში გაწერილია გამორთვები, გადაცემის ლიცენზიატს, გონივრულ საფუძველზე დაყრდნობით, შეუძლია ჩაანაცვლოს იმავე ქვესადგურის სხვა ელექტროგადამცემი ხაზით (რომელსაც დაახლოებით იგივე გამტარუნარიანობა აქვს), ამის შესახებ წერილობით უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია გაითვალისწინოს აღნიშნული და შესაბამისად, გადამცემი ქსელის საიმედოობის გათვალისწინებით, გააკორექტიროს საბოლოო გამორთვების გეგმა, თუ არ არსებობს უარის თქმის საფუძველი.

16. გეგმური სამუშაოების დამთავრების შემდგომ, თუ შეიცვალა ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრე ან გადამცემი ქსელის გამტარუნარიანობა, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა უნდა მიუთითოს სიმძლავრის (მგვტ) სიდიდე, რომელიც ენერგობლოკს/აგრეგატს შეეძლება მიაწოდოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემას, ხოლო გადაცემის ლიცენზიატმა – გადამცემი ქსელის გამტარუნარიანობა. აღნიშნული ინფორმაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა ეცნობოს წერილობით გეგმური სამუშაოების დასრულებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 21 ივლისის დადგენილება №19- ვებგვერდი, 28.07.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებგვერდი, 08.07.2021 წ.

მუხლი 42[2]. დაგეგმილი მოკლევადიანი, დაუგეგმავი და იძულებითი გამორთვები

1. ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს ნებისმიერ დროს, მაგრამ კონკრეტული გამორთვის დაწყებამდე არანაკლებ შვიდი (7) დღით ადრე, დისპეტჩერული განაცხადის პროგრამით შეუძლია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისაგან მოითხოვოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტზე ჩასატარებელი სამუშაოს გამო დაგეგმილი მოკლევადიანი გამორთვის უფლება არაუმეტეს 96 საათისა. მოთხოვნის შეტყობინება უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის დასახელებას;

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლის შემთხვევაში – გამოსართავი და ხელმისაწვდომი სიმძლავრის (მგვტ) სიდიდეებს;

გ) გამორთვის დაწყების დღეს და დროს ან დროის შესაძლო ინტერვალს;

დ) გამორთვის მოთხოვნილ ხანგრძლივობას.

2. მოთხოვნის მიღებისთანავე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა შეისწავლოს იგი და ელექტროენერგიის მწარმოებელთან/გადაცემის ლიცენზიატთან სიტუაციის განხილვის შემდეგ პასუხი აცნობოს სამი სამუშაო დღის განმავლობაში.

3. თუ ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტს სჭირდება გამორთვა ისე, რომ არ ემთხვევა დაგეგმილ ვადებს (გრძელვადიანი ან/და მოკლევადიანი გამორთვების გეგმებს), ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა დისპეტჩერული განაცხადის პროგრამით დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს აღნიშნულის შესახებ. ასეთი შეტყობინება უნდა მოიცავდეს:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის დასახელებას;

ბ) დაუგეგმავი გამორთვის მოსალოდნელი დაწყების დღეს, დროს და ხანგრძლივობას;

გ) ინფორმაციას გამორთვის ხასიათისა და გამორთული სიმძლავრის (მგვტ) სიდიდის შესახებ (მათ შორის ინფორმაციას სიმძლავრეზე, რომელიც შეიძლება ხელმისაწვდომი იქნეს გამორთვისას).

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული გამორთვა შეიძლება განხორციელდეს შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ავარიული შემთხვევის დადგომის ან ავარიის საშიშროების წარმოშობის დროს;

ბ) ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საფრთხის შექმნის შემთხვევაში;

გ) საკუთრებისათვის საფრთხის შექმნის შემთხვევაში;

დ) წყლის უქმი დაღვრის შემთხვევაში.

5. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შეტყობინების მიღებიდან უმოკლეს ვადაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა დაადასტუროს ან შესთავაზოს ელექტროენერგიის მწარმოებელს/გადაცემის ლიცენზიატს კორექტირების შეტანა გამორთვის დაწყების თარიღთან და პერიოდთან დაკავშირებით. კორექტირებაზე თანხმობის შემთხვევაში ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა უნდა დაუდასტუროს აღნიშნული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

6. იმ შემთხვევაში, როცა ადგილი აქვს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის იძულებით გამორთვას, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა დისპეტჩერული განაცხადის პროგრამით უნდა აცნობოს ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს დაუყოვნებლივ. ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის აღდგენის თარიღისა და დროის დადგენისთანავე ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა დისპეტჩერული განაცხადის პროგრამით დაუყოვნებლივ უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა უნდა უზრუნველყოს სათანადო ღონისძიებების გატარება ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის შეძლებისდაგვარად უმოკლეს ვადებში აღსადგენად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ნებისმიერ დროს განახორციელოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტისა და შესაბამისი ჩანაწერების შემოწმება.

7. ელექტროენერგეტიკული სისტემის ელემენტის იძულებით გამორთვისას, რომლის დროსაც მომხმარებელს შეუწყდა ან შეეზღუდა ელექტროენერგიის მიწოდება ან გამოიწვია საქართველოს

ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის დარღვევა, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა/გადაცემის ლიცენზიატმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უმოკლეს ვადებში უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია გამომწვევი მიზეზების შესახებ მაფიქსირებელი ჩანაწერების და შესაბამისი დოკუმენტაციის თანდართვით

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 21 ივლისის დადგენილება №19- ვებგვერდი, 28.07.2017 წ.

მუხლი 43. დამატებითი/სასისტემო მომსახურება

1. დამატებით/სასისტემო მომსახურებას, რომლებიც მნიშვნელოვანია გადამცემი ქსელის გამართულად ფუნქციონირებისათვის და რომლებიც განსაზღვრავენ ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მოწოდების ხარისხს, წარმოადგენს:

ა) სიხშირის შენარჩუნების რეზერვი (პირველადი რეზერვი);

ბ) სიხშირის აღდგენის რეზერვი (მეორეული რეზერვი);

გ) ჩანაცვლების რეზერვი (მესამეული რეზერვი);

დ) ძაბვის რეგულირება;

ე) სისტემის აღდგენა ნულოვანი მდგომარეობიდან.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სრულად უნდა აკონტროლებდეს ყველა დამატებით/სასისტემო მომსახურებას. მან უნდა განსაზღვროს, რომელი დამატებითი/სასისტემო მომსახურება უნდა იყოს გაწეული, როდის და ვის მიერ, რისთვისაც ამ წესების შესაბამისად შეიმუშავებს დამატებითი/სასისტემო მომსახურების გაწევის ინსტრუქციას, რომელსაც შესათანხმებლად წარუდგენს კომისიას.

3. დამატებითი/სასისტემო მომსახურების მიზნებს წარმოადგენს:

ა) იმ მიდგომების ჩამოყალიბება, რომელიც უზრუნველყოფს სიხშირისა და ძაბვის რეგულირებას გადამცემ ქსელში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ოპერატიული მართვის განსახორციელებლად;

ბ) რეზერვის ოპერატიული მართვისთვის დროის სხვადასხვა შუალედების დაწესება, რომლითაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახორციელებს რეზერვის მართვას და განსაზღვრავს პროცედურებს ენერგობლოკების/აგრეგატების და სხვა საშუალებების რეზერვის შესაფასებლად;

გ) მოთხოვნების შემუშავება იმ ელექტროსადგურებისათვის, რომლებიც მონაწილეობენ სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენაში.

3^1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და დამატებითი/სასისტემო მომსახურების უზრუნველმყოფ სუბიექტს შორის ფორმდება ხელშეკრულება, რომლის სტანდარტულ პირობებს

შეიმუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და შესათანხმებლად წარუდგენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას.

4. (ამოღებულია - 26.12.17 №46).

5. გადამცემ ქსელში ჩართული ყველა ენერგობლოკი/აგრეგატი, მიუხედავად იმისა, მონაწილეობს თუ არა დამატებითი/სასისტემო მომსახურების უზრუნველყოფაში, აღჭურვილი უნდა იყოს სიჩქარის ავტომატური რეგულირების სისტემებით. ყველა სიხშირის ავტომატური რეგულირების სისტემა უნდა მოქმედებდეს სიხშირის ± 0.015 ჰც გადახრაზე.

6. ელექტროენერგიის მწარმოებელს მხოლოდ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წინასწარი შეთანხმების შემდეგ, გამონაკლის შემთხვევაში, შეუძლია შეზღუდოს სიჩქარის რეგულატორის ქმედება:

ა) პერსონალის უსაფრთხოების მიზნით და/ან ენერგობლოკის/აგრეგატის დაზიანების თავიდან ასაცილებლად;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის საიმედოობის უზრუნველსაყოფად;

გ) როდესაც შეზღუდვა განხორციელებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისაგან მიღებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

7. ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედოობის, მთლიანობისა და მასზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების უსაფრთხოების უზრუნველყოფისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, აკონტროლოს გადამცემ ქსელში არსებული ძაბვები დადგენილ ზღვრებში, რომლის განსახოციელებლად უნდა მიმართოს შემდეგ საშუალებებს:

ა) ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ტევადური რეაქტიული სიმძლავრის მართვას მაშუნტირებელი რეაქტორებით;

ბ) რეაქტიულ სიმძლავრეზე (მგვარ) მოთხოვნის კონტროლსა და მართვას;

გ) გადამცემი ქსელში რეაქტიული სიმძლავრის (მგვარ) დანაკარგების კონტროლსა და მართვას;

დ) ენერგობლოკებზე/აგრეგატებზე რეაქტიული სიმძლავრის (მგვარ) მართვას;

ე) ტრანსფორმატორებზე ტრანსფორმაციის კოეფიციენტის ცვლილებას (ავტომატური და დისტანციური);

ვ) რეაქტიული სიმძლავრის მაკომპენსირებელი საშუალებების (სტატიკური კონდესატორები, სინქრონული კომპენსატორები) მართვას;

ზ) ძაბვის რეგულირების დინამიკურ სისტემას.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია განსაზღვროს და შეცვალოს (საჭიროების მიხედვით) გადამცემ ქსელში ძაბვის რეგულირების პროცედურები.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, მუდმივი დაკვირვება აწარმოოს ინსტრუქციებით მიხედვით საკონტროლო კვანძებში ძაბვებზე.

10. თითოეული ენერგობლოკის/აგრეგატის აგზნების სისტემა უნდა მუშაობდეს ძაბვის ავტომატური რეგულატორის მუდმივი კონტროლის ქვეშ. ელექტროენერგიის მწარმოებელს უფლება არ აქვს, გამოიყვანოს მუშაობიდან ძაბვის ავტომატური რეგულატორი ან შეზღუდოს მისი მოქმედება, გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილი შემთხვევებისა, რომლის დროსაც ელექტროენერგიის მწარმოებელმა დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს:

ა) პერსონალის უსაფრთხოების მიზნით და/ან ენერგობლოკის/აგრეგატის დაზიანების თავიდან ასაცილებლად;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის საიმედოობის უზრუნველსაყოფად;

გ) როდესაც შეზღუდვა განხორციელებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისაგან მიღებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

11. თუ ენერგობლოკი/აგრეგატი ძაბვის ავტომატური რეგულატორის გარეშე მუშაობს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეუძლია, შეზღუდოს ან საჭიროების შემთხვევაში მთლიანად გათიშოს ასეთი ენერგობლოკი/აგრეგატი იმისდა მიხედვით, რამდენადაც ეს აუცილებელია დადგენილი მოთხოვნების ფარგლებში გადამცემი ქსელის უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის.

12. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, დაავალოს ელექტროენერგიის მწარმოებელს მოახდინოს რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავების კორექტირება.

13. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, შეცვალოს ენერგობლოკის/აგრეგატის დატვირთვა ან დატვირთვის გრაფიკი, თუ ეს აუცილებელია გადამცემ ქსელში, მიერთების წერტილებში ძაბვების შესანარჩუნებლად ამ წესებით განსაზღვრულ დონეებზე. ამასთან, ასეთი ზომის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ ისეთი ავარიული სიტუაციების დასაძლევად, რომლებიც რისკის ქვეშ აყენებენ ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედოობას ან უსაფრთხოებას.

14. ძაბვის რეგულირების დამატებითი მექანიზმების გამოყენება დასაშვებია ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ავარიული პირობების გაჩენისას. ეს შეიძლება სხვა ზომებთან ერთად მოიცავდეს შემდეგ ზომებს:

ა) ელექტროენერგიის მწარმოებელთან შეთანხმებით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოითხოვოს ენერგობლოკის/აგრეგატის რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირება;

ბ) მომხმარებლის დატვირთვის კონტროლი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ამ წესებით დადგენილი ძაბვის ავარიული ზღვრებიდან გასვლის თავიდან ასაცილებლად.

15. გადამცემი ქსელის გათიშვისას გეგმის მიხედვით (ნორმალური მუშაობის პირობებში) ან/და ავარიული სიტუაციების დროს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეიძლება დასჭირდეს ისეთი მართვის განხორციელება, რამაც შეიძლება დროდადრო ზემოქმედება მოახდინოს მოსარგებლეების ფუნქციონირების საიმედოობაზე. ასეთ შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მოითხოვოს გადამცემი ქსელის ოპერატიული გადართვების განხორციელება შემდეგი მიზეზების გამო:

ა) ელექტრომოწყობილობა-ელექტროდანადგარების გამორთვა რემონტის, ტესტირების, რელეური დაცვის შემოწმების ან მოსარგებლეების მიერ სხვა სამუშაოების ჩატარების მიზნით;

ბ) ელექტრომოწყობილობა-ელექტროდანადგარების გამორთვა ავარიის საფრთხის არსებობის ან ავარიული რემონტის აუცილებლობის დროს;

გ) ძაბვის რეგულირების დროს;

დ) გადამცემ ქსელში სიმძლავრეების გადადინების შემცირება იმ სიდიდემდე, რომელიც შეესაბამება გადამცემი ქსელის ქვესადგურების შესაძლებლობებსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოების საჭიროებებს.

16. ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში გამორთვები შეიძლება განხორციელდეს ავტომატურად, წინასწარი შეტყობინების გარეშე, რელეური დაცვის და სასისტემო ავტომატიკის მოქმედებით.

17. ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ავარიის დროს დასაშვებია ავტომატიკის მოქმედებით გამორთვების განხორციელება, რომლის მიზანია სიმძლავრის გადადინებების, კვანძებში ძაბვისა და სიხშირის ცვალებადობის შეზღუდვა.

18. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეატყობინოს შესაბამის მოსარგებლეს გადამცემ ქსელში გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ქმედება გავლენას ახდენს მოსარგებლის მუშაობაზე.

19. თუ სისტემაში მოხდა ავარია ან ამოქმედდა რელეური დაცვა და სასისტემო ავტომატიკა და შეუძლებელია ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების განხორციელება, დასაშვებია მოსარგებლეების ინფორმირება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გატარებული ქმედებების შემდგომ.

20. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გათიშოს მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი, შემდეგი გარემოებების თავიდან ასაცილებლად:

ა) პერსონალის უსაფრთხოების რისკი;

ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის დარღვევის რისკი;

გ) ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის დაზიანების რისკი;

დ) გადამცემი ქსელის ელემენტების გადატვირთვა ავარიულ ლიმიტებზე მეტად;

ე) ძაბვისა და სიხშირის გადახრა ამ წესებით დადგენილი ზღვრების ფარგლებს გარეთ;

ვ) გადამცემ ქსელთან მიერთების პირობების ნებისმიერი მნიშვნელოვანი დარღვევა;

ზ) ნებისმიერი ქმედება ან უმოქმედობა, რომელმაც შეიძლება ხელი შეუშალოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს კანონმდებლობის საფუძველზე დაკისრებული მოვალეობების შესრულებაში.

21. რეზერვი წარმოადგენს გენერაციის გამოუყენებელ სიმძლავრეს, რომელიც გამოიყენება რეალურ დროში სიხშირის დასაშვებ ზღვრებში და მიწოდება-მოხმარების ბალანსის შესანარჩუნებლად, მოთხოვნის პროგნოზის უზუსტობისა და ენერგობლოკის/აგრეგატის მოულოდნელი გათიშვის შემთხვევებში. რეზერვი შედგება სიხშირის შენარჩუნების (პირველადი), სიხშირის აღდგენის (მეორეული) და ჩანაცვლების (მესამეული) რეზერვისგან.

22. სიხშირის შენარჩუნების რეზერვი (პირველადი რეზერვი) მოქმედებაში მოდის სიხშირის პირველადი რეგულირებისას. ელექტროენერგიის მწარმოებელი, რომლის ენერგობლოკი/აგრეგატი სისტემას სიხშირის შენარჩუნების რეზერვით (პირველადი რეზერვით) უზრუნველყოფს, ვალდებულია სიჩქარის რეგულატორი ამუშავოს სიხშირის ცვლილების მიმართ ავტომატურ რეჟიმში (თავისუფალი რეგულირების რეჟიმი). სიჩქარის ავტომატური რეგულატორის რეაგირების მაქსიმალური დრო არ უნდა აღემატებოდეს ორ (2) წამს. პირველადი რეგულირების დასრულების ანუ სიმძლავრის წონასწორობის აღდგენის დრო არ უნდა აღემატებოდეს 30 წამს. სიხშირის შენარჩუნების რეზერვს (პირველად რეზერვს) უნდა შეეძლოს მოქმედება არანაკლებ 20 წუთის განმავლობაში.

23. სიხშირის აღდგენის რეზერვის (მეორეული რეზერვის) გამოყენება ხდება სიხშირის მეორეული რეგულირებისას. სიხშირის აღდგენის რეზერვის ამოქმედების დრო შეადგენს შეშფოთებიდან 15 წუთს. სიხშირის აღდგენის რეზერვის მოქმედების ხანგრძლივობა შეადგენს 2 საათს.

24. ჩანაცვლების რეზერვი (მესამეული რეზერვი) იყოფა ორ საფეხურად:

ა) პირველი საფეხური მოქმედებაში უნდა მოვიდეს ავარიიდან 2 საათის განმავლობაში და უნდა შეეძლოს მუშაობა არანაკლებ 24 საათისა;

ბ) მეორე საფეხური მოქმედებაში უნდა მოვიდეს ავარიიდან 24 საათის განმავლობაში და უნდა შეეძლოს მუშაობა არაუმეტეს 1 წლისა.

24^1. ჩანაცვლების რეზერვის ამოქმედება გულისხმობს ელექტროსადგურის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მოთხოვნილ ვადაში, მაგრამ არაუადრეს ამ წესებით განსაზღვრული ვადისა, მოთხოვნილი სიმძლავრის აღებას, არაუმეტეს კონკრეტული ელექტროსადგურისთვის სიხშირის ჩანაცვლების რეზერვის დადგენილი მოცულობისა.

25. (ამოღებულია - 26.12.17 №46).

26. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, განსაზღვროს პირველადი, მეორეული და მესამეული რეზერვების მოცულობა, რომელიც ნებისმიერ დროს უნდა არსებობდეს სისტემის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად. ამ დროს, სხვა გარემოებებთან ერთად გათვალისწინებული უნდა იქნეს ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებები:

ა) ქვეყანაში მნიშვნელოვანი მოვლენები;

ბ) რეზერვების ეკონომიკური მაჩვენებლები;

გ) სისტემაში ჩართული ყველაზე დიდი დადგმული სიმძლავრის მქონე ენერგობლოკი/აგრეგატი, ასევე სისტემათაშორისი და შიდასასისტემო გადამცემი ხაზების გამტარუნარიანობები;

დ) კლიმატური პირობები, რომელმაც შეიძლება ზემოქმედება მოახდინონ (პირდაპირ ან არაპირდაპირ) ენერგობლოკების/აგრეგატების და გადამცემი ქსელის საიმედოობაზე;

ე) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ყველაზე დატვირთული ელემენტის გამორთვით გამოწვეული სიხშირის მოსალოდნელი ცვლილება, რომელიც გამოთვლილია ელექტროენერგეტიკული სისტემის მათემატიკური მოდელის გამოყენებით.

27. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა აღრიცხოს და აკონტროლოს დამატებითი/სასისტემო მომსახურების გამოყენების ხარისხი.

28. (ამოღებულია - 26.12.17 №46).

29. სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენა ხორციელდება შემდეგი სახითა და მოთხოვნების დაცვით:

ა) სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღსადგენად საჭიროა ისეთი ელექტროსადგურების არსებობა, რომლის ერთ ენერგობლოკს/აგრეგატს მაინც შესწევს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შესაბამისი მითითების მიღებიდან უმოკლეს ვადაში, ძაბვის არარსებობის პირობებში, გაშვების, ავტონომიურად მომხმარებლის დატვირთვისა და ქსელთან მიერთების უნარი;

ბ) ელექტროენერგიის იმ მწარმოებლებმა, რომელთა ვალდებულებაა სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენა, უნდა უზრუნველყონ სიხშირისა და ძაბვის წინასწარ განსაზღვრული დონეების შენარჩუნება და დატვირთვის აღება ელექტროენერგეტიკული სისტემის აღდგენის პერიოდში;

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა გადაამოწმოს სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის რეალური შესაძლებლობანი, ასეთი გათიშვის დადგომის შემთხვევაში;

დ) სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის განმახორციელებელმა ელექტროენერგიის მწარმოებლებმა უნდა უზრუნველყონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დამაკავშირებელი ხმოვანი და სხვა სახის კომუნიკაციების არსებობა და ოპერირება ელექტროენერგიის გარეშე

წყაროების გამოუყენებლად იმ პერიოდის მანძილზე, რომელიც განისაზღვრება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ;

ე) თუ სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის პროცესში, ენერგობლოკს/აგრეგატს არ შეუძლია პარამეტრების დადგენილ დონეზე შენარჩუნება, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა ამის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გასცეს შესაბამისი განკარგულება არსებული პრობლემების აღმოფხვრის მიზნით. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა შეიძლება პერსონალისა და ელექტრომოწყობილობა-ელექტროდანადგარების უსაფრთხოების მიზნებიდან გამომდინარე, განახორციელოს სიმძლავრის ცვლილება დამოუკიდებლად, რაც დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს;

ვ) ელექტროენერგიის მწარმოებელმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა წარუდგინოს ანგარიში ყველა გატარებული ქმედების შესახებ.

30. სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის განმახორციელებელ ელექტროენერგიის მწარმოებელთა ვალდებულებები ასახული უნდა იყოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან გაფორმებულ შესაბამის ხელშეკრულებაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 - ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

მუხლი 44. ოპერატიული ინფორმაციის გაცვლა და შეტყობინებები

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის ელექტროენერგეტიკული სისტემისა და ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების უსაფრთხოდ მართვისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ავარიული სიტუაციების დროს დროული და ეფექტიანი ოპერატიული კავშირის ჩამოყალიბება;

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და მოსარგებლეებს შორის გასაგზავნი ავარიული სიტუაციებისა და მათი გამომწვევი შემთხვევების ანგარიშის ფორმების მომზადება;

გ) იმ პროცედურების განსაზღვრა, რომლებიც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა გამოიყენოს მოსარგებლის მომსახურების ხარისხზე მატერიალური ზეგავლენის გამომწვევი მნიშვნელოვანი შემთხვევების გამოსაკვლევად.

2. შეტყობინებები ხორციელდება შემდეგი პრინციპების გათვალისწინებით:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა ნებისმიერი მოსარგებლე უნდა გააფრთხილოს მის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებზე იმ შესაძლო გავლენების შესახებ, რაც შეიძლება გამოიწვეული იქნეს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ოპერატიული მართვისას;

ბ) მოსარგებლემ უნდა შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს იმ შესაძლო მნიშვნელოვანი შემთხვევების შესახებ, რაც გავლენას მოახდენს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაზე;

გ) შეტყობინება უნდა გაიგზავნოს რეალური ვითარებიდან გამომდინარე, დაუყოვნებლივ და ამასთან, შეძლებისდაგვარად დეტალურად უნდა აღწერდეს არსებულ მდგომარეობას, საშუალებას აძლევდეს შეტყობინების მიმღებს განიხილოს და შეაფასოს მოსალოდნელი შედეგები და რისკები.

3. მოსარგებლის შეტყობინების მიღების შემდეგ, თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ჩათვლის, რომ მომხდარ შემთხვევას შეიძლება ჰქონდეს მნიშვნელოვანი ზეგავლენა გადამცემ ქსელზე, იგი უფლებამოსილია, მოსარგებლეს მოსთხოვოს დეტალური წერილობით ანგარიში ამ შემთხვევის შესახებ, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს:

ა) ამ წესებით დადგენილი სიხშირის ზღვრების დარღვევას;

ბ) ამ წესებით დადგენილი ძაბვის ზღვრების დარღვევას;

გ) მომხმარებლის გათიშვას;

დ) კუნძულოვან ან ავტონომიურ რეჟიმს;

ე) ელექტროენერგეტიკული სისტემის არასტაბილურობას.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა გამოიკვლიოს ნებისმიერი მნიშვნელოვანი შემთხვევა, რომელმაც შეიძლება მატერიალური ზეგავლენა მოახდინოს მოსარგებლეზე. ეს შემთხვევები შეიძლება მოიცავდნენ მიწოდებაში შეფერხებებს, გათიშვებს, ძაბვების ან სიხშირის გადახრებს, მომსახურების ხარისხის გაუარესებასა და სხვ. მნიშვნელოვანი შემთხვევის პირველადი ანგარიში ხელმისაწვდომი უნდა იყოს თხუთმეტი (15) სამუშაო დღის შემდეგ, ხოლო საბოლოო ანგარიში კი ორი (2) თვის მანძილზე. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა ინიცირება და კოორდინაცია უნდა გაუკეთოს ისეთ ქმედებებს, როგორიცაა კვლევა, ანგარიშის წერილობით მომზადება და მონაწილე მხარეების ჩართულობა პროცესში. მოსარგებლეებმა ყველა არსებული ინფორმაცია უნდა მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და მონაწილეობა მიიღონ კვლევაში, მიზანშეწონილობისა და საჭიროების მიხედვით.

5. მოსარგებლეებმა და გადაცემის ლიცენზიატებმა უნდა მოამზადონ და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა მიაწოდონ ყოველთვიური მუშაობის ანგარიში. ეს ანგარიშები უნდა მოიცავდნენ მუშაობის მონაცემებს, მნიშვნელოვანი მოვლენების შეფასებებსა და სხვა პრობლემებს, რომლებსაც ადგილი ჰქონდათ წინა თვის განმავლობაში; იმ ღონისძიებათა ჩამონათვალს, რომელიც გაატარეს მოსარგებლეებმა და გადაცემის ლიცენზიატებმა პრობლემების გადასაჭრელად და რეკომენდაციებს მომავალში მათი თავიდან ასაცილებლად. მოსარგებლეებმა აგრეთვე უნდა მოამზადონ და წარუდგინონ დისპეჩერიზაციის ლიცენზიატს კვარტალური და წლიური ოპერატიული მუშაობის ანგარიშები, რომლებიც უნდა მოიცავდეს ოპერირების მონაცემებს და ისეთ მნიშვნელოვან შემთხვევებს, რომლებმაც მატერიალური ზეგავლენა მოახდინეს გადამცემ ქსელსა თუ რომელიმე მოსარგებლეზე მოცემული კვარტლის ან წლის მანძილზე.

მუხლი 45. ოპერატიული კავშირი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, გადაცემის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის

1. ოპერატიული კავშირი გულისხმობს გადამცემი ქსელის სათანადო ფუნქციონირების და მართვის უზრუნველსაყოფად ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შორის სტანდარტული და გამართული კავშირის არხების და საშუალებების გამოყენებას ინფორმაციის დროულად გაცვლის მიზნით. მათ შორის:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების საკონტაქტო ინფორმაციის განსაზღვრას;

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის კავშირის საშუალებების დეტალურ აღწერას;

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის ინფორმაციის გაცვლის პროცედურის განსაზღვრას;

დ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების პერსონალისთვის უფლებამოსილების გადაცემის ზოგადი პროცედურის განსაზღვრას.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ეროვნული სადისპეტჩერო სამსახური და მოსარგებლის ოპერატიული მართვის პუნქტები უნდა იყოს აღჭურვილი დამოუკიდებელ, გამოყოფილ არხზე ჩართული ტელეფონითა და ფაქსის აპარატით, რომელიც გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ ოპერატიული მიზნებისთვის.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებულნი არიან, დაიცვან ერთმანეთისთვის გადაცემული ოპერატიული მონაცემების კონფიდენციალურობა, გარდა კანონმდებლობით და ამ წესებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

4. საკომუნიკაციო სისტემები და მოწყობილობა:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის კომუნიკაციის მიზნით სავალდებულოა I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტის და მონაცემთა გადაცემის სხვა სისტემების განთავსება. ყველა მოწყობილობა თავსებადი უნდა იყოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მართვის სისტემასთან;

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საკუთარი ხარჯით უზრუნველყოფს I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტის დანერგვას რეალურ დროში ინფორმაციის მონიტორინგის და მოსარგებლის ობიექტებზე არსებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მართვის მიზნით;

გ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ყველა მონაწილე ვალდებულია, უზრუნველყოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მოთხოვნილი პარამეტრების ხმოვანი კავშირის

განხორციელება, როგორც პირველადი, ისე ალტერნატიული კავშირის არხის უზრუნველყოფის გზით;

დ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის ყველა მონაწილე უზრუნველყოფს თავის ოპერატიული მართვის პუნქტზე ჩამწერი მოწყობილობის გამართულ ფუნქციონირებას;

ე) ყველა საკომუნიკაციო მოწყობილობის განთავსება, ფუნქციონირება და ტექნიკური მომსახურება უნდა განხორციელდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

5. მაკონტროლებელი და ჩამწერი მოწყობილობები:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უზრუნველყოფს I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტის განთავსებას მოსარგებლის შესაბამის ობიექტზე. იმ მოსარგებლეების ჩამონათვალს, რომელთა ობიექტებზეც აუცილებელია I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტის განთავსება, განსაზღვრავს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. შესაბამისმა მოსარგებლემ უნდა უზრუნველყოს კავშირის მოწყობილობაზე დისტანციური მართვისთვის საჭირო ყველა იმ ინფორმაციის მიწოდება, რომელიც განსაზღვრულია მიერთების ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად;

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლებმა უნდა უზრუნველყონ აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის გაზომვის შედეგები და ამომრთველის და გამთიშველის მდგომარეობების ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა თითოეულ ენერგობლოკზე/აგრეგატზე.

გ) გადამცემი ქსელის ფუნქციონირების შესახებ ინფორმაციის კონტროლის მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უზრუნველყოფს, მუშაობის ნორმალური რეჟიმის, გარდამავალი პროცესის და მოწყობილობების მდგომარეობის ჩაწერას და შენახვას;

დ) ენერგოსისტემის დინამიკური რეჟიმის კონტროლის მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უზრუნველყოფს შესაბამისი მოწყობილობის განთავსებას ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილის ობიექტზე.

6. I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტი:
ა) უზრუნველყოფს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და მოსარგებლეებს შორის ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის და მონაცემების გადაცემას და გაცვლას;
ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ერთმანეთს უკავშირდებიან სტანდარტული ციფრული ინტერფეისის საშუალებით. საკომუნიკაციო მოწყობილობის კარადები განთავსებული უნდა იყოს მოსარგებლის ობიექტზე შესაბამის ოთახში. მოსარგებლის ელექტროსადგურიდან და ელექტრომოწყობილობიდან საკომუნიკაციო მოწყობილობის კარადებამდე გაყვანილობისა და სიგნალების მიწოდების უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელია შესაბამისი მოსარგებლე;
გ) კავშირის ყველა საშუალება (I დონის SCADA-ს კომუნიკაციის ელემენტი-ს ჩათვლით) უნდა იყოს დაცული.
7. II და III დონის SCADA-ს და მონაცემთა გადაცემის სისტემების განთავსება ხორციელდება შემდეგი პირობების გათვალისწინებით:
ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებული არიან, შეათანხმონ

დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან II და III დონის SCADA-ს და მონაცემთა გადაცემის მოწყობილობების ტიპები;
ბ) II და III დონის SCADA-ს და მონაცემთა გადაცემის სისტემების დანერგვის, განთავსებისა და ექსპლუატაციის დანახარჯებს უზრუნველყოფს ელექტროენერგეტიკული სისტემის შესაბამისი მონაწილე.

8. III დონის SCADA-ს საკუთარი ხარჯით აწყობს „C" და „D" კატეგორიის გენერაციის ობიექტი.

9. I დონის SCADA-ს ელემენტს ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებულ მწარმოებლების ობიექტზე აწყობს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საკუთარი ხარჯით.

10. განაწილების ლიცენზიატები ვალდებულნი არიან, განაწილების ქსელში საკუთარი ხარჯით მოაწყონ III დონის SCADA, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, საკუთარი ხარჯით განათავსოს განაწილების ლიცენზიატის 110 კვ. ძაბვის ობიექტებზე I დონის SCADA-ს ელემენტი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.2016 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №43 - ვებგვერდი, 03.11.2021 წ.

მუხლი 46. გადამცემი ქსელის გადატვირთვის მართვა

1. გადამცემი ქსელის გადატვირთვის მართვის მიზანია ელექტროენერგეტიკული სისტემის ფუნქციონირების საიმედოობის, უსაფრთხოებისა და ამავე დროს ელექტროენერგიაზე მოსარგებლეების მოთხოვნის შეძლებისდაგვარად დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა.

2. გადამცემი ქსელის გადატვირთვა შეიძლება მოხდეს შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ენერგობლოკების/აგრეგატების გაუმართავი მუშაობის ან ავარიული გამორთვის დროს;

ბ) გადამცემი ხაზის ან ელექტროენერგეტიკული სისტემის რომელიმე სხვა ელემენტის გაუმართავი მუშაობის ან ავარიული გამორთვის დროს;

გ) ტესტირების, ტექნიკური მომსახურების ან რემონტის გამო გენერატორის ან ელექტროენერგეტიკული სისტემის რომელიმე ელემენტის გამორთვის დროს;

დ) დატვირთვის და/ან ძაბვის ისეთი ცვლილების დროს, რომელიც გავლენას ახდენს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ნაწილზე ან მთლიანად სისტემაზე;

ე) განაწილების ქსელში არსებული ისეთი შემთხვევების არსებობის დროს, რომელიც გავლენას ახდენს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობაზე;

ვ) როდესაც სიმძლავრის გადასაცემი მოცულობა აღემატება ელექტრო გადამცემი ხაზებისთვის განსაზღვრულ ლიმიტს (გამტარუნარიანობა);

ზ) როდესაც მეზობელ ელექტროენერგეტიკული სისტემის შიდა გადამცემ ქსელში გადატვირთვის გამო დაგეგმილი ექსპორტისა და იმპორტის განხორციელება შეუძლებელი ხდება.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვების წარმოშობის დროს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა მიიღოს მდგომარეობის გამოსასწორებელი შესაბამისი ზომები, გადამცემ ქსელში შეზღუდვების აღკვეთის ან მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, რათა დაცული ან აღდგენილ იქნას ელექტროენერგეტიკული სისტემის ფუნქციონირება N-1 საიმედოობის კრიტერიუმის შესაბამისად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განსაზღვრავს გადაცემის ქსელის გადატვირთვის ხასიათიდან გამომდინარე მდგომარეობის გამოსასწორებელ ზომებს მათი ეფექტიანობის მიხედვით და დაუყოვნებლივ ახორციელებს მათ. ეს ზომებია:

ა) რეზერვების ამოქმედება;

ბ) დისპეტჩერიზაციის გეგმის შეცვლა (რედისპეტჩირება);

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ოპერატიული მართვის შესაბამისი პროცედურების შესრულება, ძაბვის შემცირების ჩათვლით;

დ) მოსარგებლეებისთვის დაგეგმილი მიწოდების შეზღუდვა ან შეწყვეტა;

ე) დაგეგმილი ექსპორტის და/ან იმპორტის შემცირება ან შეწყვეტა;

ვ) მომხმარებლის დატვირთვის გამორთვა.

4. მდგომარეობის გამოსასწორებლად სხვა ქმედითი ღონისძიებების მიღების შეუძლებლობის შემთხვევაში, უნდა მოხდეს დაგეგმილი მიწოდების შემცირება ან შეწყვეტა, ექსპორტის და/ან იმპორტის ჩათვლით. გადამცემი ქსელის გადატვირთვის მოხსნამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა შეამციროს ან შეწყვიტოს ელექტროენერგიის დაგეგმილი გამომუშავება და მიწოდება მოსარგებლეებისათვის არადისკრიმინაციული პირობებით და უზრუნველყოს პროცედურის გამჭვირვალობა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 - ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

მუხლი 47. მოქმედების გეგმა ავარიული სიტუაციის დროს

1. ავარიული სიტუაციის დროს ელექტროენერგეტიკული სისტემის ნაწილობრივ ან მთლიანად ჩაქრობის შემთხვევების თავიდან აცილების ან გამორთვის შემდეგ ნორმალური ფუნქციონირების

სწრაფად და უსაფრთხოდ აღდგენის მიზნით, უნდა განხორციელდეს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მასშტაბით შესაბამისი სწავლება.

2. ავარიის ლიკვიდაციისთვის მოსამზადებელი ნებისმიერი სასწავლო წვრთნა, რომელსაც ატარებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, გადაცემის ლიცენზიატი ან მოსარგებლე, შეთანხმებული უნდა იყოს მათ შორის და აგრეთვე ნებისმიერ იმ მოსარგებლესთან, რომელზეც შეიძლება გავლენა მოახდინოს აღნიშნულმა სწავლებამ.

3. ავარიული სიტუაციის დროს მოქმედების გეგმის შედგენის, სწავლებების ჩატარების პირობები და ვადები:

ა) ნაწილობრივი და სრული ჩაქრობის ლიკვიდაციის გეგმები უნდა ითვალისწინებდეს ავარიული მდგომარეობიდან სწრაფად და უსაფრთხოდ გამოსვლის ღონისძიებებს იმგვარად, რომ მოსარგებლეზე ამან მინიმალური გავლენა მოახდინოს;

ბ) ავარიული სიტუაციის დროს მოქმედების ყველა გეგმა პერიოდულად უნდა შემოწმდეს შესაძლებლობის ფარგლებში მაქსიმალურად რეალურ გარემოში ტესტირებით. თუ ასეთი ტესტირება საფრთხის წინაშე აყენებს მოსარგებლეს ან იწვევს დიდ ხარჯებს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ტესტირების ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს აღნიშნული საფრთხის და ხარჯების გათვალისწინებით. ტესტირების ხარჯებს უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების მფლობელი (მფლობელები);

გ) მოსარგებლეები ვალდებულნი არიან შეასრულონ ავარიული სიტუაციისას მოქმედების გეგმებთან დაკავშირებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნები;

დ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განსაზღვრავს ელექტროენერგიის მიწოდების ცვლილების მოთხოვნებს, მოსარგებლეებთან კონსულტაციების გავლის შემდეგ. მოსარგებლეებს უფლება აქვთ შესათანხმებლად წარადგინონ ალტერნატიული ვარიანტები;

ე) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი პასუხისმგებელია გადამცემი ქსელის საოპერაციო ზღვრების დადგენაზე;

ვ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა რეგულარულად უნდა ჩაატაროს სისტემის აუცილებელი კვლევები, რათა განსაზღვროს, რა გავლენა ექნება სხვადასხვა ელემენტის მწყობრიდან გამოსვლას გადამცემი ქსელის საიმედოობაზე. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნით, განაწილების ლიცენზიატებმა ასევე უნდა ჩაატარონ საჭირო კვლევები ქსელის მათ ნაწილში და აცნობონ შედეგები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს;

ზ) ავარიული სიტუაციის დროს, პირველ რიგში, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებმა უნდა უზრუნველყონ პერსონალისა და მოწყობილობის უსაფრთხოება. ხოლო შემდეგ, გადამცემი ქსელის ერთიანობის დასაცავად - შესაბამისი ოპერაციების განხორციელება;

თ) ავარიული სიტუაციისთვის მოსამზადებელი სასწავლო წვრთნები ტარდება წელიწადში მინიმუმ ერთხელ. სასწავლო წვრთნების დროს უნდა მოხდეს რეალური ავარიული სიტუაციის სიმულაცია. ამასთან, უნდა განხორციელდეს სასწავლო წვრთნების შეფასება, პროცედურებში

არსებული ნაკლოვანებების დაფიქსირება, მათი აღმოფხვრის გზების განსაზღვრა და შესაბამისი შესწორებების შეტანა;

ი) სისტემაში ავარიული სიტუაციების სამართავად, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებთან კონსულტაციების საფუძველზე შეიმუშაოს და განახორციელოს ავარიულ სიტუაციებში სამოქმედო გეგმა (გეგმები), რომელიც სხვა გარემოემებთან ერთად უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგს:

ი.ა) სიხშირის შემცირებით მოსარგებლეების (მომხმარებლების) გამორთვა;

ი.ბ) ძაბვის შემცირებით მოსარგებლეების (მომხმარებლების) გამორთვა;

ი.გ) კრიტიკული სიტუაციების მართვა (ბუნებრივი კატაკლიზმებისა და სხვა მოულოდნელი მოვლენების დროს);

ი.დ) მიერთების ყველა წერტილისთვის შესაძლო იძულებითი გათიშვა;

ი.ე) მიწოდების აღდგენა.

4. გადამცემი ქსელის ნაწილობრივ ან მთლიანად გათიშვის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა უზრუნველყოს ყველა მოსარგებლისათვის მიწოდების ნორმალური რეჟიმის აღდგენის სწრაფი და უსაფრთხო მექანიზმის შემუშავება, რაც მოიცავს:

ა) სისტემის აღდგენის ზოგადი სტრატეგიის უზრუნველყოფას;

ბ) სისტემის აღდგენის გეგმის შემუშავებასა და განხორციელებას;

გ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების ვალდებულებას, ითანამშრომლონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან სისტემის აღდგენის გეგმის შემუშავებასა და განხორციელებაში;

დ) დისპეტერიზაციის ლიცენზიატისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილის სათანადო პერსონალის სწავლებას.

5. გადამცემი ქსელის აღდგენის პროცესში ძაბვისა და სიხშირის სტანდარტული ზღვრები (ნორმალური და ავარიის შემდგომი) არ გამოიყენება.

6. ელექტროენერგეტიკული სისტემის აღდგენის გეგმა, რომელიც სავალდებულოა შესასრულებლად ყველა მონაწილისათვის, უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგს:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილებას, გასცეს განკარგულებები სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის შესაძლებლობის მქონე ენერგობლოკების/აგრეგატების გაშვების ინიცირების მიზნით;

ბ) ელექტროენერგიის მწარმოებლების ვალდებულებებს, რომელთა ენერგობლოკები/აგრეგატები უზრუნველყოფენ სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენას;

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილებას, კოორდინაცია გაუწიოს დამატებითი რეზერვების უზრუნველყოფას;

დ) შესაბამისი პროცედურის დასრულებისა და სისტემის აღდგენის შემდეგ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვალდებულებას, აცნობოს სისტემის მონაწილეებს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის ნორმალურ რეჟიმში დაბრუნების შესახებ;

ე) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელი ქვეყნების სისტემების ოპერატორებთან სიმძლავრის მიღების შესაძლებლობის შეთანხმების საკითხს.

7. ნაწილობრივ ან მთლიანად ჩაქრობისას ელექტროენერგეტიკული სისტემის აღდგენის ზოგადი სტრატეგია უნდა მოიცავდეს:

ა) ელეტროენერგეტიკულ სისტემაში კუნძულოვანი უბნების შექმნას;

ბ) ელეტროენერგეტიკულ სისტემის იზოლირებული ნაწილების ეტაპობრივ ინტეგრაციას შედარებით დიდ ნაწილებთან;

გ) ელეტროენერგეტიკულ სისტემის მთლიან აღდგენას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 - ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

მუხლი 48. საექსპლუატაციო ტესტირება

1. საექსპლუატაციო ტესტირების განსახორციელებლად საჭიროა:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ან ელექტროენერგეტიკული სისტემის სხვა მონაწილის მიერ ელექტროენერგეტიკული სისტემის სამოქმედო ტესტების ჩატარების პროცესის განსაზღვრა, ისე, რომ მაქსიმალურად იყოს დაცული პერსონალის, ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოება;

ბ) ასეთი ტესტების ჩატარების პროცედურის დადგენა.

2. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილემ გადამცემ ქსელზე ტესტირების ჩატარების საჭიროების შემთხვევაში, განაცხადით უნდა მიმართოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. განაცხადი უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) დაგეგმილი ტესტის მიზანსა და ხასიათს;

ბ) ტესტირებაში მონაწილე ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მასშტაბსა და მდგომარეობას;

გ) დაგეგმილი ტესტის პროცედურას, კომუტაციის (გადართვის) თანმიმდევრობისა და დროის მითითებით.

3. საექსპლუატაციო ტესტების ჩატარების მოთხოვნა უნდა ითვალისწინებდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შეთავაზებული ტესტის დასაგეგმად საჭირო გონივრულ ვადას. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ადგენს თითოეული ტიპის ტესტისთვის საჭირო დროს.

4. დაგეგმილი ტესტის დამტკიცებამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია, იმ შემთხვევაში თუ ტესტის ჩატარების შესახებ განაცხადში არასაკმარისი ინფორმაციაა ან დაგეგმილი ტესტის პროცედურა ვერ უზრუნველყოფს პერსონალისა და ქსელის უსაფრთხოებას.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ტესტირების ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას, სათანადო ინფორმაციასთან ერთად, ტესტირების მსურველის გარდა აცნობებს ელექტროენერგეტიკული სისტემის იმ მონაწილეებს, რომლებიც ხვდებიან დაგეგმილი ტესტის ზემოქმედების ქვეშ.

6. საექსპლოატაციო ტესტის ჩატარების ინიციატორი შეიძლება იყოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, თუ ეს ტესტი საჭიროა გადამცემი ქსელის უსაფრთხო, სტაბილური და საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად.

7. ტესტის ჩატარების შესახებ განაცხადის მიღებიდან არაუმეტეს ერთ თვეში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ატყობინებს ტესტირების მსურველ და ზემოქმედების ქვეშ მყოფ ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს დაგეგმილი ტესტის შესახებ. შეტყობინება უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) შემოთავაზებული ტესტის მიზანსა და ხასიათს, მასში მონაწილე ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მასშტაბსა და მდგომარეობას, ტესტირების მსურველისა და ზემოქმედების ქვეშ მყოფი სხვა მონაწილეების დასახელებას;

ბ) ტესტის კოორდინაციის მიზნით, შესაქმნელი ტესტირების ჯგუფის საქმიანობაში მონაწილეობისათვის წევრების წარმოდგენის თხოვნას;

გ) თუ ტესტი მოიცავს მაღალი ძაბვის ელექტრომოწყობილობასთან მუშაობას ან მის ტესტირებას, უნდა მოხდეს უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირის (პირების) ინფორმირება და ამ წესებით დადგენილი შესაბამისი უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულება.

8. ტესტირების მონაწილეებმა ტესტირების ჩატარებაზე შეტყობინების მიღებიდან ერთი თვის განმავლობაში უნდა წარუდგინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესაბამისი კანდიდატურები ტესტირების ჯგუფის შემადგენლობაში..

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ქმნის ტესტირების ჯგუფს და ნიშნავს ტესტირების კოორდინატორს. ტესტირების ჯგუფის შეხვედრების ჩატარების სიხშირეს განსაზღვრავს ტესტირების კოორდინატორი საჭიროებისამებრ.

10. ტესტირების ჯგუფის დღის წესრიგში უნდა იყოს გათვალისწინებული შემდეგი საკითხები:

ა) დაგეგმილი ტესტირების შესახებ დეტალური ინფორმაცია და მისი ხასიათი. ტესტის ჩატარების განაცხადში შემავალი სხვა საკითხები;

ბ) ტესტირების მსურველის მიერ მოწოდებული ტესტის პროცედურის შეფასება, მასში საჭირო ცვლილებების შეტანა და ტესტის პროცედურის საბოლოო ვერსიის ჩამოყალიბება;

გ) შესაძლებლობა, შემოთავაზებული ტესტი დაიგეგმოს ნებისმიერ სხვა ტესტთან (ტესტებთან) და მოწყობილობის სარემონტო სამუშაოებთან ერთდროულად, რომლის საჭიროება შეიძლება გაჩნდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ან ელექტროენერგეტიკული სისტემის სარემონტო გეგმის მოთხოვნების შესაბამისად;

დ) გადამცემი ქსელისთვის დაგეგმილი ტესტის ეკონომიკური, ოპერაციული შედეგები და მასთან დაკავშირებული რისკი. ენერგობლოკის/აგრეგატის საათობრივი გრაფიკების განსაზღვრა.

11. ტესტირების მსურველმა და სისტემის შესაბამისმა მონაწილემ (ჯგუფში წარმომადგენლის არ მქონე მონაწილეების ჩათვლით) მოთხოვნისთანავე უნდა უზრუნველყონ ტესტირების ჯგუფი ინფორმაციით.

12. ტესტირების ჯგუფი გადასცემს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ტესტირების მსურველსა და შესაბამის სისტემის მონაწილეებს დაგეგმილი ტესტის პროგრამას, რომელიც მოიცავს:

ა) ტესტირების გეგმას;

ბ) ტესტირების, მათ შორის, ტესტის მონიტორინგის პროცედურას;

გ) პასუხისმგებელი პირების სიას, უსაფრთხოების ზომების კოორდინირებაზე პასუხისმგებელი პირების (საჭიროების შემთხვევაში) და ტესტის განხორციელებაში მონაწილეთა ჩათვლით.

13. თუ ტესტირების ჯგუფი ვერ შეიმუშავებს ტესტირების პროგრამას ან ვერ მიაღწევს შეთანხმებას ტესტირების პროგრამის განხორციელების შესახებ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი იღებს ტესტის ჩატარების, ტესტირების პროგრამაში ცვლილებების შეტანის ან ჩატარებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილებას, იმის მიხედვით, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ტესტირების ჩატარება გადამცემი ქსელის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით.

14. ტესტის დასრულებიდან ერთი თვის განმავლობაში, ტესტირების ჯგუფის გადაწყვეტილების შესაბამისად, ტესტირების ინიციატორი ამზადებს და გადასცემს საექსპლოატაციო ტესტის ანგარიშს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, შესაბამისი ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებსა და ტესტირების ჯგუფის წევრებს.

მუხლი 49. ტესტირება მოსარგებლის ობიექტის მუშაობის მონიტორინგის, კვლევისა და შემოწმების მიზნით

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გადამცემი ქსელის უსაფრთხო და ეკონომიური მუშაობის უზრუნველყოფის მიზნით, საჭიროა, განხორციელდეს შესაბამისი ტესტების ჩატარება. სისტემის მონაწილის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მუშაობის მონიტორინგის მიზნით.

2. მონიტორინგის დროს შესამოწმებელი სამუშაო პარამეტრები, სხვა პარამეტრებთან ერთად მოიცავს შემდეგს:

ა) თითოეული ენერგობლოკის/აგრეგატის მიერ უზრუნველყოფილ პირველად, მეორეულ და მესამეულ რეზერვს;

ბ) თითოეული ენერგიბლოკის/აგრეგატის მიერ სიხშირის რეგულირებას;

გ) სტატიკური და დინამიკური რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფას;

დ) ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრეს.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, განახორციელოს კვლევა, რომლის დროსაც:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მოიპოვებს ინფორმაციას მონაწილის ელექტრომოწობილობა-დანადგარების საპროექტო, საექსპლუატაციო მონაცემებისა და ამ წესებითა და მიერთების ხელშეკრულებით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების თაობაზე;

ბ) შესაბამისი შეტყობინების გადაცემის შემდეგ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, შესაბამისი მონაწილის ობიექტზე გააგზავნოს თავისი წარმომადგენელი, ნებისმიერი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული პროცედურის შესამოწმებლად.

4. ტესტირება და შედეგების მოპოვება ხორციელდება მონაწილის ობიექტის ფუნქციონირების მონიტორინგის გზით.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ტესტირების მიზნებისთვის გამოსცეს სადისპეტჩერო განკარგულება და შექმნას ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ისეთი პირობები, როდესაც საჭირო იქნება სიხშირის ან ძაბვის რეგულირება იმისათვის, რომ დაადგინოს, მონაწილეობს თუ არა ენერგობლოკი/აგრეგატი ძაბვისა და სიხშირის რეგულირებაში გამოცხადებული მზადყოფნის შესაბამისად.

6. ექსპლუატაციაში გაშვების ტესტირება ერთ-ერთი ბოლო ქმედებაა ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის, დამცავი მექანიზმებისა და სხვა სისტემების ტესტირების მიზნით იმისათვის, რომ შემოწმდეს, სათანადოდ მუშაობს თუ არა ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარი.

7. გაშვების ტესტის ჩატარების დროს სავალდებულოა შემდეგი პროცედურის დაცვა:

ა) ამ წესებითა ან/და მიერთების ხელშეკრულებით განსაზღვრული ყველა ტესტირება ტარდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ექსპლუატაციაში გაშვების ტესტირების წინასწარ

დამტკიცებული პროგრამის მიხედვით. ტესტირების ჩატარების პროცესს უნდა დაესწროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წარმომადგენელი;

ბ) შესაბამისი მონაწილე ამზადებს გაშვების ტესტის პროგრამას (რომელშიც განსაზღვრულია სატესტო კრიტერიუმები) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებული ფორმის მიხედვით და განსახილველად და დასამტკიცებლად გადასცემს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ტესტირების თარიღამდე არანაკლებ ერთი თვით ადრე;

გ) შესაბამისი მონაწილე ვალდებულია, ტესტირებისთვის უზრუნველყოს ტესტის სწორად ჩასატარებლად საჭირო ყველა მოწყობილობა;

დ) შესაბამისი მონაწილე ვალდებულია, მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს განსახილველად და დასამტკიცებლად გაშვების ტესტისთვის გამოყოფილი პერსონალისა და მოწყობილობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;

ე) ტესტირების დროს ნაკლოვანებების გამოვლენის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა მოსთხოვოს შესაბამის მონაწილეს მათი გამოსწორება;

ვ) გაშვების ტესტირების დასრულების შემდეგ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი გასცემს მიერთებაზე თანხმობას ან დამატებითი ტესტირების ჩატარების მითითებას. თანხმობის შემთხვევაში, გადამცემ ქსელში ჩართვა განხორციელდება შესაბამისი მონაწილის მიერ გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების მიღებისთვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემდეგ.

8. ენერგობლოკის/აგრეგატის შესაძლებლობების ტესტი ტარდება შემდეგი მოთხოვნების დაკმაყოფილების დადასტურების მიზნით:

ა) ენერგობლოკების/აგრეგატების უნარი, იმუშაონ რეგისტრირებული პარამეტრების ფარგლებში;

ბ) ენერგობლოკების/აგრეგატების უნარი, დააკმაყოფილონ ამ წესებისა და მიერთების ხელშეკრულების მოთხოვნები;

გ) ენერგობლოკის/აგრეგატის უნარი, მიაწოდოს სისტემური მომსახურება, რომელიც მოეთხოვება ელექტროენერგიის მწარმოებელს.

9. ყველა ტესტს აღრიცხავენ და ამოწმებენ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და შესაბამისი მონაწილის უფლებამოსილი წარმომადგენლები;

10. ელექტროენერგიის მწარმოებელს უნდა შეეძლოს ტესტირების დროს გამოსაყენებელი ტესტირების ინსტრუმენტებისა და მოწყობილობის საიმედოობის და სიზუსტის დემონსტრირება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წინაშე.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს, ნებისმიერ დროს მოითხოვოს ნებისმიერი ენერგობლოკის/აგრეგატის ტესტის ჩატარება. ყველა ტესტი უნდა ჩატარდეს არანაკლებ

წელიწადში ერთხელ, ასევე იმ შეთხვევებისას, როდესაც არსებობს ტესტის ჩატარების დასაბუთებული მიზეზი.

12. თუ ენერგობლოკი/აგრეგატი ტესტს ვერ ჩააბარებს, ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, ხარვეზი აღმოფხვრას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებულ ვადაში.

13. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა ენერგობლოკზე/აგრეგატზე, რომელმაც ადრე ტესტირება ვერ გაიარა, ხარვეზების აღმოფხვრის შემდეგ, დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა უნდა მოითხოვოს ახალი ტესტის ჩატარება ხარვეზების აღმოფხვრის დადასტურების მიზნით.

14. ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის ტესტირება მოიცავს შემდეგს:

ა) რეაქტიული სიმძლავრის ტესტით ხდება ენერგობლოკის/აგრეგატის მიერ რეგისტრირებული რეაქტიული სიმძლავრის მოთხოვნების დაკმაყოფილების დემონსტრირება ამ წესების მოთხოვნათა შესაბამისად. ენერგობლოკის/აგრეგატის ტესტირების შედეგი ითვლება წარმატებულად, თუ გაზომილი სიდიდეები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მიწოდებული რეგისტრირებული სიმძლავრის ± 5 პროცენტის ფარგლებშია;

ბ) პირველადი რეაგირების ტესტით ხდება ენერგობლოკის/აგრეგატის პირველადი რეაგირების უნარის დემონსტრირება. ენერგობლოკი/აგრეგატი წარმატებით გაივლის ტესტირებას, თუ გაზომილი რეაგირება ხუთი წამის განმავლობაში მოთხოვნილი დონის ± 5 პროცენტის ფარგლებშია;

გ) სწრაფად გაშვების შესაძლებლობის ტესტით ხდება ენერგობლოკის/აგრეგატის გაშვებისა და გადამცემ ქსელთან ათი წუთის განმავლობაში სინქრონიზაციისა და შემოთავაზებულ სიმძლავრემდე დატვირთვის უნარის დემონსტრირება;

დ) სისტემის ნულოვანი მდგომარეობიდან აღდგენის გამოცდით ხდება ენერგობლოკის/აგრეგატის მიერ სისტემის ნულოვანი მდგომარეობის აღდგენის პროცედურის განხორციელების უნარის დემონსტრირება. ტესტირება წარმატებულად ჩაითვლება, თუ ელექტროსადგური შეძლებს დამოუკიდებლად გაშვებას, ქსელთან სინქრონიზაციასა და დატვირთვის კვებას ძაბვისა და სიხშირის დადგენილი (ავარიის შემდგომი) ზღვრების ფარგლებში;

ე) გამომუშავების ტესტირების საშუალებით ხდება იმის დემონსტრირება, რომ ენერგობლოკი/აგრეგატი გამომუშავების გრაფიკსა და პარამეტრებს აკმაყოფილებს. ენერგობლოკის/აგრაგატის ტესტირება ჩაითვლება წარმატებულად, თუ:

ე.ა) სინქრონიზაცია დადგენილი პერიოდის ± 5 წუთის ფარგლებში განხორციელდება;

ე.ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის გამომუშავება დადგენილი შესაძლებლობის ±2.5 პროცენტის ცდომილების ფარგლებშია;

ე.გ) დატვირთვის აღების სიჩქარის შემთხვევაში, ფაქტიური აღების სიჩქარე დადგენილი აღების სიჩქარის ± 5 პროცენტის ფარგლებშია;

ე.დ) დატვირთვის შემცირების სიჩქარის შემთხვევაში, ფაქტიური შემცირების სიჩქარე დადგენილი სიჩქარის ± 5 პროცენტია;

ე.ე) ენერგობლოკის/აგრეგატის მინიმალური დატვირთვის შემთხვევაში, ფაქტიური სიმძლავრე დადგენილის + 5 პროცენტია;

ე.ვ) ყველა სხვა პარამეტრების შემთხვევაში, ფაქტიური სიდიდეები გაცხადებული სიდიდეების ± 1.5 პროცენტის ფარგლებშია.

15. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, საჭიროებიდან გამომდინარე მოითხოვოს ენერგობლოკის/აგრეგატის დამატებითი ტესტის ჩატარება:

ა) მოკლე ჩართვით გამოწვეული ძაბვის ნახტომისებრი ცვლილება;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის გადასვლა საკუთარი მოხმარების რეჟიმზე მინიმუმ ერთი საათის განმავლობაში;

დ) ენერგობლოკის/აგრეგატის ძაბვისა და სიჩქარის რეგულატორების რეაგირება დატვირთვის მყისიერ ცვლილებაზე;

ე) გადატვირთვის უნარი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 - ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

თავი V
ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

მუხლი 50. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

არაოფიციალური ვერსია

თავი VI
ელექტროენერგიის წარმოების მზადყოფნის გრაფიკების შედგენისა და დისპეტჩერიზაციის წესი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

მუხლი 51. მიზანი

ამ თავის მიზანია განსაზღვროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგიის წარმოების მზადყოფნის გრაფიკების შედგენისა და ელექტროსადგურების დისპეტჩერიზაციის პროცედურები, რათა ნებისმიერ დროს დაცულ იქნეს ელექტროენერგიის მიწოდება-მოხმარების ბალანსი, ელექტროენერგიის ხარისხი და საიმედოობა და ელექტროენერგიის მწარმოებლებს გააჩნდეთ ზემოხსენებული მიზნების უზრუნველსაყოფად სიმძლავრის საკმარისი რეზერვი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 52. ელექტროენერგიის წარმოებისათვის გრაფიკების შედგენა

1. ელექტროსადგურები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ წესებით გათვალისწინებული პერიოდულობითა და ფორმატით უგზავნიან მათი ენერგობლოკების/აგრეგატების მზადყოფნისა და დისპეტჩერული პარამეტრების შესახებ განაცხადებს.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მიღებული განაცხადების საფუძველზე ყოველდღე შეიმუშავებს დასაგეგმი დღის ელექტროენერგიის წარმოებისათვის (დატვირთვისათვის) მზადყოფნის გრაფიკს (შემდგომში – მზადყოფნის გრაფიკი), რეალურ დროში ელექტროენერგიის მიწოდებისა და მოთხოვნის დაბალანსების, აუთვისებელი სიმძლავრეების მაქსიმალურად ეფექტურად გამოყენებისა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის საიმედოობის სათანადო დონის უზრუნველყოფის მიზნით. მზადყოფნის განაცხადის შემუშავების შემდეგ ელექტროენერგიის შესაბამის მწარმოებელს მიეწოდება მისთვის განკუთვნილი ინფორმაცია დასაგეგმ დღეს ენერგობლოკების/აგრეგატების მიერ ელექტროენერგიის წარმოებისთვის საჭირო მზადყოფნის უზრუნველყოფის შესახებ.

3. მზადყოფნის გრაფიკის მომზადებისათვის ელექტროენერგიის მწარმოებელმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მზადყოფნის განაცხადით უნდა წარუდგინოს მზადყოფნის გრაფიკის შემუშავებისათვის საჭირო მონაცემები ამ თავის მოთხოვნების შესაბამისად.

4. დასაგეგმი დღე გულისხმობს კალენდარულ დღეს, რომელიც იწყება დაგეგმვის მომდევნო დღის 00:00 საათიდან და გრძელდება 24 საათის განმავლობაში, მომდევნო დღის 24:00 საათის ჩათვლით და რომლისთვისაც ხდება შესაბამისი მზადყოფნის გრაფიკების მომზადება.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მონაცემები მიეწოდება ელექტრონულად. თუ მონაცემების მიწოდების შესაბამისმა პროგრამამ ან/და ელექტრონული კავშირის სისტემამ არ იმუშავა და არ არსებობს შეთანხმება სხვა ფორმით მონაცემების მიწოდებაზე, ისინი შეიძლება მიწოდებულ იქნეს ფაქსით, ხმოვანი ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებული კავშირის სხვა საშუალებებით.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის, ამ წესების შესაბამისად, მიწოდებული განაცხადების (მზადყოფნის განაცხადი, დისპეტჩერული პარამეტრები) მონაცემების ცვლილების შემთხვევაში ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 53. ელექტროენერგიის მწარმოებლის მზადყოფნის განაცხადი

1. ელექტროენერგიის მწარმოებელი, რომლის ელექტროსადგურიც მიერთებულია ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან (გარდა 5 მგვტ-მდე დადგმული სიმძლავრის ელექტროსადგურებისა), ვალდებულია, ყოველდღიურად მოამზადოს და გაუგზავნოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მზადყოფნის განაცხადი, ამ მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად.

1^1. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროსადგურებიდან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არჩევს იმ ელექტროსადგურების ჩამონათვალს, რომლებიც თავისი მახასიათებლებიდან გამომდინარე წარმოადგენენ დამატებითი/სასისტემო მომსახურების უზრუნველყოფის წყაროებს. შერჩევის მეთოდოლოგია განისაზღვრება „დამატებითი/სასისტემო მომსახურების გაწევის ინსტრუქციით.

2. ამ მუხლის 1^1 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, დადგენილი პერიოდულობით მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს განაცხადი დისპეტჩერიზაციისათვის საჭირო პარამეტრებისა და აღნიშნულ პარამეტრებში ნებისმიერი ცვლილების შესახებ.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეიმუშაოს მზადყოფნისა და დისპეტჩერიზაციის პარამეტრების შესახებ განაცხადების ფორმა, რომელსაც განათავსებს საკუთარ ვებგვერდზე.

4. მზადყოფნის განაცხადი უნდა მოიცავდეს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის მზადყოფნის პერიოდის შესახებ ინფორმაციას (თარიღი, საათი);

ბ) ინფორმაციას თითოეული ენერგობლოკის/აგრეგატის (ელექტროსადგურის):

ბ.ა) მუშა სიმძლავრის (მგვტ) საათობრივი მონაცემების შესახებ;

ბ.ბ) ქონებული სიმძლავრის (მგვტ) შესახებ;

ბ.გ) დასაგეგმ დღეს ენერგობლოკზე/აგრეგატზე (ელექტროსადგურზე) ტექნიკური შეზღუდვების შესახებ;

ბ.დ) დასაგეგმ დღეს ენერგობლოკზე/აგრეგატზე (ელექტროსადგურზე) მიმდინარე სარემონტო სამუშაოების შესახებ;

გ) ჰიდროელექტროსადგურების მიერ დამატებით წარმოდგენილ ინფორმაციას:

გ.ა) წყლის მოსალოდნელი შემოდინების შესახებ;

გ.ბ.) წყალსაცავში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) წყლის დონის შესახებ.

5. დისპეტჩერული პარამეტრების განაცხადი უნდა მოიცავდეს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის შეზღუდვების შესახებ ინფორმაციას (შეზღუდვის აღწერა, დაწყებისა და დასრულების თარიღი და დრო, შეზღუდული სიმძლავრის (მგვტ) სიდიდე);

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის გაშვებიდან სინქრონიზაციამდე საჭირო დროს (წთ);

გ) ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელიდან რეჟიმულად გამორთვისას მინიმალურ საჭირო დროს ხელმეორედ ჩართვამდე;

დ) ენერგობლოკის/აგრეგატის მინიმალური დატვირთვის სიმძლავრეს;

ე) ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელიდან გამორთვის მინიმალურ დროს;

ვ) ინფორმაციას ენერგობლოკის/აგრეგატის სინქრონიზაციის მეთოდის შესახებ;

ზ) მონაცემებს ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის გაზრდის სიჩქარის (მგვტ/წმ) შესახებ;

თ) მონაცემებს ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის შემცირების სიჩქარის (მგვტ/წმ) შესახებ;

ი) მონაცემებს ძაბვის გაზრდის სიჩქარის (კვ/წმ) შესახებ;

კ) მონაცემებს ძაბვის შემცირების სიჩქარის (კვ/წმ) შესახებ;

ლ) მონაცემებს ენერგობლოკზე/აგრეგატზე სიმძლავრის პირველადი და მეორეული რეგულირების მდგომარეობის შესახებ;

მ) მონაცემებს სადგურზე ჯგუფური რეგულირების მდგომარეობის შესახებ.

6. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მზადყოფნის განაცხადთან ერთად საჭიროების შემთხვევაში მიაწოდოს მზადყოფნაში მყოფ თითოეულ ენერგობლოკთან/აგრეგატთან დაკავშირებით შემდეგი ინფორმაცია:

ა) დეტალურად, განსაკუთრებული ფაქტორების შესახებ, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ზეგავლენა იქონიონ დასაგეგმ დღეს ენერგობლოკის/აგრეგატის გაცხადებულ დატვირთვის სიდიდეზე;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის შესაძლო ცვლილებებისა და ხანგრძლივობის შესახებ;

გ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ენერგობლოკის/აგრეგატის მიერ სისტემური მომსახურების (თუ მოეთხოვება) დროებითი შეზღუდვებისა და შესაძლო ხანგრძლივობის შესახებ.

7. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ყოველი სამუშაო დღის 10:00 საათამდე წარუდგინოს მზადყოფნის განაცხადი დასაგეგმი დღის/დღეებისთვის, ამ თავის მოთხოვნების შესაბამისად. თუ მომდევნო დღე წარმოადგენს დასვენების დღეს, მზადყოფნის განაცხადი წარედგინება ასევე მომდევნო პირველი სამუშაო დღის ჩათვლით პერიოდისათვის.

8. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებელი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არ გაუგზავნის (ან სრულად არ გაუგზავნის) მზადყოფნის განაცხადს დღის 10:00 საათამდე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ნაკლული ინფორმაციის შესავსებად გამოიყენოს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია, მათ შორის, წინა დღის/დღეების ფაქტობრივი მონაცემები.

9. ელექტროენერგიის მწარმოებელს უფლება აქვს, მზადყოფნის შეცვლილი განაცხადი გაუგზავნოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს 13:00 საათამდე, ცვლილების დასაბუთებული გარემოების არსებობის შემთხვევაში. ასეთ შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გაითვალისწინოს შეცვლილი განაცხადი დატვირთვის გრაფიკის მომზადების დროს ან განუცხადოს არგუმენტირებული უარი.

10. ყოველი სამუშაო დღის 17:30 საათამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგიის მწარმოებლებისგან მიღებული მზადყოფნის განაცხადების გათვალისწინებით შეიმუშავებს დასაგეგმი დღის (მომდევნო დღის 00:00 საათიდან 24:00 საათის ჩათვლით პერიოდისთვის) ელექტროენერგიის მზადყოფნის გრაფიკს. თუ მომდევნო დღე წარმოადგენს დასვენების დღეს, მზადყოფნის გრაფიკები მზადდება ასევე მომდევნო პირველი სამუშაო დღის ჩათვლით პერიოდისათვის.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, 17:45 საათამდე ელექტროენერგიის მწარმოებლებს გაუგზავნოს მზადყოფნის გრაფიკები დასაგეგმი დღისათვის.

12. მზადყოფნის გრაფიკი უნდა უზრუნველყოფდეს ამ წესების შესაბამისად დადგენილი ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედოობის კრიტერიუმების – ადეკვატურობისა და მდგრადობის სათანადო დონეზე შესრულებას სიმძლავრის რეზერვების მზადყოფნის ოპტიმალური სიდიდის განსაზღვრით (დაგეგმვით). მზადყოფნის განაცხადების შერჩევისას და

შესაბამისი გრაფიკის შემუშავებისას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი იყენებს შემდეგ კრიტერიუმებს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის გაშვების, სინქრონიზაციისა და საჭირო სიმძლავრის აღების დროს;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის ცვლილების სიჩქარეს;

გ) ქონებულ, მუშა და თავისუფალ სიმძლავრეებს;

დ) ენერგობლოკის/აგრეგატის მინიმალური დატვირთვის სიმძლავრეს;

ე) დროის ერთეულში სიმძლავრის ცვლილების აბსოლუტურ სიდიდეს;

ვ) სიხშირის რეგულირებაში მონაწილეობის შესაძლებლობას;

ზ) ელექტროსადგურის ქსელზე ფიზიკური მიერთების წერტილს;

თ) გამომუშავებული ელექტროენერგიის ერთეულის ღირებულებას.

13. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, გააჩნდეს მზადყოფნაში შესაბამისი გრაფიკით განსაზღვრული სიმძლავრე. თუ რაიმე მიზეზის გამო ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვერ ახერხებს ამ წესების შესაბამისად განსაზღვრული მზადყოფნის უზრუნველყოფას, იგი ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

14. მზადყოფნის გრაფიკის შემუშავების შემდეგ, დასაგეგმი დღის დაწყებამდე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მიზანშეწონილად ჩათვალოს შემუშავებულ დატვირთვის გრაფიკებში შესწორებების შეტანა, თუ:

ა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგიის მწარმოებლებისაგან მიიღებს შესაბამის შეტყობინებას ამ მუხლის მე-13 პუნქტის შესაბამისად;

ბ) შეიცვალა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შედგენილი ელექტროენერგიის მოხმარების პროგნოზი;

გ) შეიცვალა ინფორმაცია გადამცემი ქსელის (მათ შორის ტრანსსასაზღვრო გადადინებისთვის განკუთვნილი) გამტარუნარიანობის შესახებ;

დ) ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მოხდა ავარია და აშკარაა მზადყოფნის გრაფიკში ცვლილების შეტანის აუცილებლობა.

15. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ელექტროენერგიის მწარმოებლებს მიაწოდოს შესაბამისი ენერგობლოკების/აგრეგატების მზადყოფნის გრაფიკი ამ მუხლის მე-11 პუნქტით დადგენილ ვადაზე ადრე, თუკი ამ მწარმოებლის რომელიმე ენერგობლოკს/აგრეგატს

სინქრონიზაციისთვის სჭირდება იმაზე მეტი დრო, ვიდრე დარჩენილია დასაგეგმი დღის დაწყებამდე.

16. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგიის კონკრეტული მწარმოებლისთვის მიწოდებული მზადყოფნის გრაფიკი უნდა შეიცავდეს მხოლოდ ამ ელექტროენერგიის მწარმოებლის ენერგობლოკთან/აგრეგატებთან დაკავშირებულ ინფორმაციას.

17. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შემუშავებული ელექტროენერგიის მზადყოფნის გრაფიკი არ წარმოადგენს სადისპეტჩერო განკარგულებას ან მითითებას. იგი ატარებს მხოლოდ ინდიკატორულ ხასიათს და მიზნად ისახავს ელექტროენერგიის მწარმოებლის ინფორმირებას იმის შესახებ, თუ რა მოცულობის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მიწოდებას მოელის მისგან ელექტროენერგეტიკული სისტემა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 - ვებგვერდი, 08.01.2018 წ.

მუხლი 54. ელექტროსადგურების დისპეტჩერიზაცია

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ამ წესების მოთხოვნების შესრულების მიზნით, ელექტროენერგიის მწარმოებლებზე გასცემს დისპეტჩერულ განკარგულებებს მუშაობის რეჟიმების შესახებ, მიღებული განაცხადებისა და მზადყოფნის გრაფიკების საფუძველზე.

2. დისპეტჩერული განკარგულებები დასაგეგმ დღეს ენერგობლოკის/აგრეგატის მუშაობის რეჟიმის შესახებ გაიცემა უშუალოდ ელექტროენერგიის მწარმოებლებისათვის მზადყოფნის გრაფიკის მიწოდების შემდეგ, ნებისმიერ დროს. ელექტროენერგიის მწარმოებლები ვალდებული არიან, მზადყოფნაში გააჩნდეთ მათთვის მიწოდებულ მზადყოფნის გრაფიკებში მითითებული სიმძლავრეები.

3. ელექტროენერგიის მწარმოებლებს დისპეტჩერული განკარგულებები მიეწოდებათ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის სადისპეტჩეროს მიერ, ელექტროსადგურის ოპერატიული პერსონალის მეშვეობით.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგიის მწარმოებლისთვის გაცემული დისპეტჩერული განკარგულება შეიძლება შეიცავდეს მითითებას ენერგობლოკზე/აგრეგატზე სიმძლავრის შეცვლის, ქსელთან სინქრონიზაციისა და ქსელიდან გამორთვის დროების, მუშაობის რეჟიმის შეცვლის ან/და სისტემური მომსახურების გაწევის შესახებ.

5. დისპეტჩერული განკარგულება შეიძლება მოგვიანებით გაუქმდეს ან შეიცვალოს. რეალურ დროში ელექტროენერგიაზე მოთხოვნისა და ენერგობლოკების/აგრეგატების მზადყოფნის ცვალებადობის გამო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესწორებები შეაქვს ენერგობლოკების/აგრეგატების სიმძლავრის დატვირთვაში.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მზადყოფნის გრაფიკების ფარგლებში შეცვალოს ენერგობლოკების/აგრეგატების სიმძლავრე ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია მზადყოფნის გრაფიკების ფარგლებში მზადყოფნაში მყოფი სიმძლავრეების დატვირთვის ცვლილების თაობაზე გადაწყვეტილება მიიღოს 53-ე მუხლის შესაბამისად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია დაასაბუთოს (დაინტერესებული მხარის მიერ ასეთი მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში) დროის ნებისმიერ მონაკვეთში, თუ რომელი კრიტერიუმის ან კრიტერიუმების საფუძველზე მიიღეს კონკრეტული ენერგობლოკის/აგრეგატის დისპეტჩერიზაციის (სიმძლავრის ცვლილების) თაობაზე გადაწყვეტილება.

8. დისპეტჩერული განკარგულების მიღება დაუყოვნებლივ უნდა დადასტურდეს ელექტროენერგიის მწარმოებლის მიერ ან ელექტროენერგიის მწარმოებელმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ განკარგულების შეუსრულებლობის მიზეზი. შეუსრულებლობის ერთადერთი მიზეზი შეიძლება იყოს ეკოლოგიური საფრთხე, მომსახურე პერსონალის ან/და ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების დაზიანების საფრთხე.

9. დისპეტჩერულ განკარგულებაში გათვალისწინებული უნდა იყოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის სათანადო წესით მიწოდებულ განაცხადებში აღნიშნული დატვირთვის ზღვრები, სისტემური მომსახურების გაწევის შესაძლებლობები და საექსპლუატაციო მახასიათებლები იმ დროისა და პერიოდისათვის, რომელსაც სადისპეტჩერო განკარგულება ეხება.

10. ელექროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზებულ ენერგობლოკებს/აგრეგატებს ნებისმიერ დროს უნდა შეეძლოთ დატვირთვის შემცირება ტექნიკურ მინიმუმამდე (ენერგობლოკების/აგრეგატების მინიმალური დასაშვები სიმძლავრის გათვალისწინებით, რომლის ქვემოთაც ენერგობლოკის/აგრეგატის მუშაობა არ არის მიზანშეწონილი), ელექტროენერგიის წარმოებისა და მოხმარების დაბალანსებისათვის ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ყველაზე დიდი დატვირთვის (მომხმარებლის) ან ყველაზე დატვირთული გადამცემი ხაზის გამორთვის შემთხვევაში. აღნიშნული პირობა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გათვალისწინებული უნდა იყოს ელექტროსადგურების დისპეტჩერიზაციის, შესაბამისი გრაფიკების მომზადების ან/და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, მისთვის მინიჭებული დაგეგმვის ფუნქციების შესრულების ნებისმიერ ეტაპზე.

11. თუ დასაგეგმი დღისათვის შესაბამისი გრაფიკების შემუშავებისას ან დასაგეგმ დღეს რეალურ დროში ელექტროსადგურების დისპეტჩერიზაციისას დროის რომელიმე მონაკვეთში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი აღმოაჩენს, რომ ამ მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნები დარღვეულია, იგი უფლებამოსილია, დაუკავშირდეს შესაბამის ელექტროენერგიის მწარმოებელს და განიხილოს მასთან შესაბამისი განაცხადებით გაცხადებული ენერგობლოკის/აგრეგატის მანევრულობის (შესაძლო მინიმალური დატვირთვის) ან დატვირთვის (აქტიური სიმძლავრის) შეცვლის შესაძლებლობა. თუ აღნიშნული ღონისძიებები ვერ უზრუნველყოფს ზემოხსენებული მოთხოვნების შესრულებას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გასცეს განკარგულება შესაბამისი ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის შეზღუდვის, გათიშვის ან/და სიმძლავრის გადანაწილების შესახებ სხვადასხვა ენერგობლოკებს/აგრეგატებს შორის მხოლოდ იმ

პირობით, თუ განკარგულების/განკარგულებების გაცემის შემდეგ შესაძლებელი იქნება ამ მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

12. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებელი ფლობს იდენტურ ორ ან მეტ ენერგობლოკს/აგრეგატს, რომლებიც ქსელს უერთდება ერთ წერტილში, იგი უფლებამოსილია შეარჩიოს და აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, პირველად რომელი ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელთან მიერთებას ანიჭებს უპირატესობას.

13. თუ დისპეტჩერული განკარგულების შესრულების დროს გაჩნდება ეკოლოგიური, ასევე მომსახურე პერსონალის ან ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების დაზიანებასთან დაკავშირებული საფრთხე, ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია იმოქმედოს დამოუკიდებლად ასეთი საფრთხის თავიდან აცილების ან მინიმუმამდე დაყვანისათვის და დაუყოვნებლივ აცნობოს აღნიშნულის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

14. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია ნებისმიერ დროს ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელთან სინქრონიზაცია და ქსელიდან გამორთვა მოახდინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის შესაბამისი განკარგულების (ან წინასწარი ნებართვის) საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ადგილი აქვს ამ მუხლის მე-13 პუნქტით გათვალისწინებულ გარემოებას.

15. თუ ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელთან სინქრონიზაციის შესახებ გაცემული დისპეტჩერული განკარგულება არ შეიცავს მითითებას კონკრეტული სიმძლავრით დატვირთვის (მგვტ) შესახებ, იგულისხმება, რომ დისპეტჩერული განკარგულება მოითხოვს დატვირთვის გაზრდას (სინქრონიზაციის შემდეგ) დატვირთვის ტექნიკურად დაშვებულ მინიმალურ დონემდე.

16. როდესაც ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვერ ახერხებს თავისი ენერგობლოკის/აგრეგატის ქსელთან სინქრონიზაციას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გაცემული განკარგულების შესაბამისად, იგი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ შეატყობინოს ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და მიუთითოს სინქრონიზაციის ახალი სავარაუდო დრო.

17. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გასცეს განკარგულება (მათ შორის ავტომატურ რეჟიმში) ენერგობლოკის/აგრეგატის აქტიური სიმძლავრით დატვირთვის ცვლილებაზე ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში სიხშირის დასაშვებ ზღვრებში შესანარჩუნებლად.

18. ენერგობლოკის/აგრეგატის სიმძლავრის დატვირთვის დონის შეცვლის შესახებ დისპეტჩერული განკარგულების მიღებისა და დადასტურების შემდეგ ელექტროენერგიის მწარმოებელმა უნდა შეცვალოს სიმძლავრის დატვირთვა ახალ ნიშნულამდე, რომელიც უნდა იყოს ენერგობლოკის/აგრეგატის შესაბამის განაცხადში მითითებული მახასიათებლების ფარგლებში.

19. დისპეტჩერული განკარგულება შესრულებულად ჩაითვლება მაშინ, როდესაც ენერგობლოკი/აგრეგატი განკარგულებით მოთხოვნილ სიმძლავრის მიწოდებას (დატვირთვას) უზრუნველყოფს ±1% -ის სიზუსტით.

20. როდესაც ენერგობლოკი/აგრეგატი სიხშირის რეგულირების რეჟიმში მუშაობს და სიხშირე ნომინალური სიდიდისგან (50 ჰც) განსხვავდება, ენერგობლოკის/აგრეგატის აქტიური

სიმძლავრის დატვირთვის ცვლილება უნდა განხორციელდეს სიჩქარის რეგულატორის სტატიზმის რეგისტრირებული კოეფიციენტის სიდიდის შესაბამისად.

21. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, გასცეს რეაქტიულ სიმძლავრესთან დაკავშირებული დისპეტჩერული განკარგულება გადამცემი ქსელის კვანძებში ძაბვის რეჟიმისა და რეაქტიული სიმძლავრის რეზერვების შენარჩუნების მიზნით.

22. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავებასთან დაკავშირებული დისპეტჩერული განკარგულება უნდა შეასრულოს ±2%-იანი სიზუსტით ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებული სხვა სიზუსტით, რისთვისაც მან უნდა განახორციელოს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის აგზნების სისტემაში როტორის დენის რეგულირება;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის ხვიების გამომყვანების დისტანციური გადართვა დატვირთვის მოუხსნელად (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

23. ელექტროენერგიის მწარმოებელმა ძაბვის სიდიდის უზრუნველყოფის განკარგულება უნდა შეასრულოს ძაბვის ±1% სიზუსტით ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებული სხვა სიზუსტით, რისთვისაც მან უნდა განახორციელოს:

ა) ენერგობლოკის/აგრეგატის აგზნების სისტემის რეგულირება;

ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის ხვიების გამომყვანების გადართვა ტვირთის ქვეშ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

24. გადამცემ ქსელში ნომინალურზე დაბალი ძაბვის დროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია გასცეს განკარგულება ენერგობლოკის/აგრეგატის რეაქტიული დატვირთვის მაქსიმალურ შესაძლო ნიშნულზე გაზრდის შესახებ აქტიური სიმძლავრის შეუცვლელად. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია მიიღოს ყველა სათანადო ზომა აღნიშნული განკარგულების შესასრულებლად.

25. გადამცემ ქსელში ნომინალურზე მაღალი ძაბვის დროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია გასცეს განკარგულება ენერგობლოკის/აგრეგატის რეაქტიული სიმძლავრის დატვირთვის შემცირების ან რეაქტიული სიმძლავრის მოხმარების გაზრდის შესახებ აქტიური დატვირთვის შეუცვლელად. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია მიიღოს ყველა სათანადო ზომა აღნიშნული განკარგულების შესასრულებლად.

26. თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ სხვაგვარი მითითება არ არის გაცემული, აგზნების სისტემის მოქმედება რეაქტიული სიმძლავრის შემზღუდველების მუშაობის პირობებში უნდა მოხდეს მხოლოდ საგენერატორო სალტის ძაბვის რეგულირების რეჟიმში. ამ დროს რეაქტიული დატვირთვის მუდმივი სიდიდის კონტროლი ან სიმძლავრის მუდმივი კოეფიციენტის კონტროლი გათიშული უნდა იყოს (გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც განსხვავებული პირობა შეთანხმებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან) და გადამცემ ქსელში ძაბვის ნებისმიერი ცვლილების დროს ძაბვის ავტომატურმა რეგულატორმა აგზნება არ უნდა შეცვალოს დასაშვებ ზღვრებს გარეთ. იმ შემთხვევებში, თუ საჭირო გახდა

არაოფიციალური ვერსია

ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის შენარჩუნება, აგზნების რეგულატორმა უნდა შეძლოს ფორსირების რეჟიმში მუშაობა.

27. რეაქტიულ სიმძლავრის რეგულირებასთან დაკავშირებული დისპეტჩერული განკარგულება ელექტროენერგიის მწარმოებელმა უნდა შეასრულოს დაუყოვნებლივ ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მითითებულ ვადაში.

28. ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზაციის ან აქტიური სიმძლავრის დატვირთვის შესახებ დისპეტჩერულ განკარგულებასთან ერთად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატმა ელექტროენერგიის მწარმოებელს უნდა მისცეს მითითება რეაქტიულ სიმძლავრესთან დაკავშირებით (საჭიროების შემთხვევაში), თითოეული ენერგობლოკის/აგრეგატის მიხედვით.

29. ავარიულ რეჟიმში გადამცემი ქსელის მდგრადობის შესანარჩუნებლად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ელექტროენერგიის მწარმოებლებს მისცეს დისპეტჩერული განკარგულება, იმუშაონ ისეთი პარამეტრებით, რომლებიც სცილდება ამ წესებით ნორმალური რეჟიმისთვის დადგენილ ზღვრებს. ასეთ შემთხვევებში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეატყობინოს ელექტროენერგიის მწარმოებელს, რომ დისპეტჩერული განკარგულება გაიცა ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მოსალოდნელი ავარიული ან ავარიისშემდგომი მდგომარეობის გამო. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია, შეასრულოს ასეთი დისპეტჩერული განკარგულებები შესაძლებლობების ფარგლებში, ამ მუხლის მე-8 და მე-13 პუნქტების გათვალისწინებით.

30. თუ ელექტროენერგიის მწარმოებლის ენერგობლოკი/აგრეგატი სინქრონიზებულია ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან ან მიღებული აქვს სინქრონიზაციის ბრძანება და ამ დროს მისი ოპერირება შეუძლებელი გახდა ან შეიცვალა მის მიერ გაცხადებული შესაძლებლობები, მათ შორის, მისი მზადყოფნის ან/და დისპეტჩერიზაციის პარამეტრები, ელექტროენერგიის მწარმოებელმა დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და დაელოდოს ახალი განკარგულების გაცემას, რომელიც შეესაბამება ელექტროსადგურის მზადყოფნის ახალ გარემოებას.

31. ელექტროენერგიის მწარმოებელს ენერგობლოკების/აგრეგატების მუშაობის დროს მუდმივად მოქმედებაში უნდა ჰქონდეს ძაბვის ავტომატური რეგულატორები და რეაქტიული სიმძლავრის შემზღუდველები (ძაბვის შემზღუდველები).

32. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ზეპირად ან წერილობით (ელექტრონულად) გაცემული ყველა დისპეტჩერული განკარგულება და მითითება უნდა აისახოს ოპერატიულ ჟურნალში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

თავი VII

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ინფორმაციის მიწოდების წესი

მუხლი 55. მიზანი

ამ თავის მიზანია:

ა) იმ მონაცემებისა და ინფორმაციის ჩამონათვალის განსაზღვრა, რომელთა მიწოდებაც მოეთხოვება მოსარგებლეებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მასზე დაკისრებული გადამცემი ქსელის მართვის, დაგეგმვისა და მონაცემების გასაჯაროების მოვალეობის შესრულებისათვის;

ბ) ელექტროენერგიის გენერაციასთან, გადაცემასთან და მოხმარებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის იმ მინიმალური დონის განსაზღვრა, რომელიც საჯაროდ ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ბაზრის მონაწილე სუბიექტებისათვის;

გ) მონაცემების ცენტრალიზებულად შეგროვებისა და გამოქვეყნების საფუძვლების დადგენა;

დ) ევროპარლამენტისა და ევროსაბჭოს №543/2013 (EC) რეგულაციის მოთხოვნებისა და პრინციპების დანერგვა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.

მუხლი 56. ზოგადი ნორმები

1. მოსარგებლე ვალდებულია, აღრიცხოს და გადაცემის სისტემის ოპერატორს (დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს) დადგენილი პერიოდულობითა და კომუნიკაციის სტანდარტული ფორმებით მიაწოდოს:

ა) დაგეგმვის სტანდარტული მონაცემები ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების შესახებ;

ბ) დაგეგმვის დეტალური მონაცემები ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების შესახებ;

გ) ოპერატიული მონაცემები და ინფორმაცია ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების შესახებ;

დ) დანართი №13-ით გათვალისწინებული ინფორმაცია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში.

2. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მოთხოვნილი პერიოდულობით მიაწოდოს დაგეგმვის სტანდარტული და დეტალური მონაცემები, აგრეთვე დანართი №13-ით გათვალისწინებული ინფორმაცია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გამჭვირვალობის პლატფორმაზე ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად ინფორმაციის გამოქვეყნება გულისხმობს ENTSO-e-სთვის შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდებასა და მის გამჭვირვალობის პლატფორმაზე გამოქვეყნებას.

4. საქართველო გადამცემი ქსელი წარმოადგენს გადაცემის სისტემის ოპერატორის (დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი) მართვას დაქვემდებარებულ ერთ საკონტროლო არეალს და ამ წესებით გადაცემის სისტემის ოპერატორისთვის (დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი) დადგენილი ვალდებულებები გულისხმობს და ვრცელდება მთლიან საკონტროლო არეალზე.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, გულისხმობს საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის გადაცემის სისტემის ოპერატორს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.

მუხლი 57. ინფორმაციის შენახვა და დაარქივება

1. თითოეული მოსარგებლე ვალდებულია, დადგენილი პერიოდულობით ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნის თანახმად, წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს 1-9 დანართების ფორმებში აღნიშნული მონაცემები.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი პასუხს აგებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული მონაცემების შენახვასა და დაარქივებაზე.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული მონაცემები ისე უნდა იყოს შენახული და დაარქივებული, რომ საჭიროების შემთხვევაში არსებობდეს სრულფასოვანი შემოწმების საშუალება.

4. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებული არიან, შეინახონ ელექტროენერგეტიკული სისტემის დაგეგმვასა და ოპერატიულ მართვასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტი ორიგინალ ფორმაში, მისი შექმნის დღიდან მინიმუმ ხუთი წლის მანძილზე.

5. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებული არიან, უზრუნველყონ მონაცემებისა და ინფორმაციის ბაზების დაცვა არასანქცირებული წვდომისა და დაკარგვისაგან.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ დააარქივოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის დაგეგმვასა და ოპერატიულ მართვასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 58. მონაცემებისა და ინფორმაციის მიწოდება

1. მოსარგებლეთა მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გადამცემი ქსელის დაგეგმვასა და ოპერატიულ მართვასთან დაკავშირებული მონაცემები და ფორმები უნდა მიეწოდოს ამ წესების შესაბამისად.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მონაცემები და ფორმები უნდა მიეწოდოს ელექტრონულად ან წერილობით.

3. მოსარგებლე ვალდებულია, შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ წესების შესაბამისად მიწოდებულ მონაცემებში ნებისმიერი ცვლილების შესახებ.

4. თუ მოსარგებლე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ვერ მიაწვდის მონაცემებს, რომელთა მიწოდებაც მას მოეთხოვება ამ წესების შესაბამისად, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, თავად შეაფასოს აღნიშნული მონაცემები ადრე მიწოდებული მონაცემების ან/და მსგავსი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების მონაცემების საფუძველზე.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით მითითებული გარემოების არსებობის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, შეფასებული მონაცემების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ წერილობით მიაწოდოს ინფორმაცია შესაბამის მოსარგებლეს იმ შეფასებული მონაცემების თაობაზე, რომელთა გამოყენებასაც იგი აპირებს მითითებულ ელექტრომოწყობილობა-დანადგარებთან დაკავშირებით.

6. შეფასებული მონაცემების გამოყენებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი რისკი წარმოადგენს იმ მხარის პასუხისმგებლობას, რომელმაც მონაცემების მიწოდების ან მისი სწორად გამოყენების ვალდებულება სათანადო დონეზე ვერ შეასრულა.

7. მოსარგებლე ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწოდოს 1-9 დანართების შესაბამის ფორმებში მოყვანილი სტანდარტული დაგეგმვისა და დეტალური დაგეგმვის მონაცემები 32-ე მუხლის მე-6 და მე-7 პუნქტების შესაბამისად, ხოლო ოპერატიული დაგეგმვის მონაცემები – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დადგენილი პერიოდულობით.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის 1-9 დანართების ფორმებით მიწოდებული დაგეგმვის სტანდარტული და დეტალური მონაცემები ავტომატურად ითვლება რეგისტრირებულ მონაცემებად 32-ე მუხლის მე-8 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის პირობის გათვალისწინებით.

9. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია პირველი, მე-2 და მე-3 დანართების მონაცემების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის მიწოდებაზე.

10. მოსარგებლე (ელექტროენერგიის მწარმოებლის

გარდა) ვალდებულია, მე-4, მე-6, მე-7, მე-8 და მე-9 (მე-8 და მე-9 დანართები მხოლოდ განაწილების ლიცენზიატის შემთხვევაში) დანართების მონაცემები მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

11. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია მე-5 დანართის მონაცემები მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 58[1]. გამჭვირვალობის პლატფორმა

1. „გამჭვირვალობის პლატფორმა“ წარმოადგენს ინფორმაციის ცენტრალურ პლატფორმას, რომელიც დაარსებულია ელექტროენერგიის გადაცემის სისტემის ოპერატორების ევროპული ქსელის (შემდგომში – ENTSO-e) მიერ, “ევროპარლამენტისა და ევროსაბჭოს №543/2013 (EC) რეგულაციის შესაბამისად, შემდეგ ელექტრონულ მისამართზე – https://transparency.entsoe.eu/.

2. გამჭვირვალობის პლატფორმაზე ინფორმაციის მიწოდება უნდა განხორციელდეს ENTSO-e-ს მიერ დადგენილი ინსტრუქციის მიხედვით, რომელიც განსაზღვრავს:

ა) ინფორმაციის მიწოდების დეტალებსა და ფორმატს;

ბ) ინფორმაციის კომუნიკაციისა და გაცვლის სტანდარტულ გზებსა და ფორმატს, ინფორმაციის პირვანდელ მფლობელს, ინფორმაციის მიმწოდებელს;

გ) ტექნიკურ და საოპერაციო კრიტერიუმებს, რომლებიც ინფორმაციის მიმწოდებლებმა უნდა შეასრულონ ინფორმაციის გამჭვირვალობის ცენტრალური პლატფორმისთვის გადაცემისას;

დ) ელექტროენერგიის წარმოების ტიპების შესახებ კლასიფიკაციას, რომელიც ეხება დანართი №13-ის მე-11, მე-12 და მე-13 მუხლების პირველ პუნქტებს.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი პასუხისმგებელია ENTSO-e-სთან თანამშრომლობაზე და დანართი №13-ით განსაზღვრული ინფორმაციის ENTSO-e-ს მიერ დადგენილი ინსტრუქციის მიხედვით დამუშავებასა და მიწოდებაზე, თუ ეს სხვაგვარად არ არის განსაზღვრული ცალკეულ შემთხვევებში, 58[2]-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.

მუხლი 58[2]. ინფორმაციის გადაცემა და გამოქვეყნება

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვალდებულება, ინფორმაციის ENTSO-e-სთვის მიწოდებისა და ENTSO-e-სთან თანამშრომლობის შესახებ, შემოიფარგლება და მთლიანად მოიცავს მის კონტროლს დაქვემდებარებულ არეალს და ტრანსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებს.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს ამ წესებით დადგენილი ინფორმაციის შეგროვება როგორც საკუთარი ინფორმაციის წყაროებიდან, აგრეთვე მოსარგებლეებისგან და მათი დროული მიწოდება გამჭვირვალობის პლატფორმაზე გამოქვეყნების მიზნით.

3. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოსარგებლეები ვალდებული არიან, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწოდონ ამ წესებით დადგენილი ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო მათ ხელთ არსებული ინფორმაცია დანართი №13-ით დადგენილი ხარისხით, ფორმატითა და პერიოდულობით.

4. მოსარგებლე უფლებამოსილია თვითონ ან მესამე მხარის მეშვეობით განახორციელოს მის ხელთ არსებული ინფორმაციის მიწოდება გამჭვირვალობის პლატფორმისთვის, ამ წესებით დადგენილი მიზნობრიობის, ხარისხის, ფორმატისა და პერიოდულობის გათვალისწინებით. მოსარგებლის მიერ თავად ან მესამე მხარის მეშვეობით გამჭვირვალობის პლატფორმისთვის ამ წესებით დადგენილი ინფორმაციის მიწოდება ნებისმიერ შემთხვევაში უნდა განხორციელდეს გადაცემის სისტემის ოპერატორთან შეთანხმებით.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შეაფასოს, თუ რამდენად ასრულებს მოსარგებლე ამ წესებით დადგენილ ვალდებულებას, რომელიც მას მიენიჭა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდა, რომ მოსარგებლე სათანადოდ ვერ ასრულებს მასზე დაკისრებულ ვალდებულებას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია მოახდინოს სათანადო რეაგირება და თვითონ მიაწოდოს იგი გამჭვირვალობის პლატფორმას.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი წარმოადგენს დანართი №13-ით განსაზღვრული ინფორმაციის (მუხლები 3-14) პირველად მესაკუთრეს, თუ განსხვავებული პირობები არ არის დადგენილი ცალკეული შემთხვევებისათვის.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და მოსარგებლე უფლებამოსილი არიან, ENTSO-e-სთვის გადაცემული ინფორმაცია ასევე გამოაქვეყნონ საკუთარ ან მესამე პირის ვებგვერდებზე.

8. ინფორმაციის მესაკუთრე – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ან მოსარგებლე (იქ, სადაც ეს განსაზღვრულია ასე ამ მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად), ვალდებულია ინფორმაციის გამჭვირვალობის პლატფორმისთვის მიწოდებისას გაითვალისწინოს ENTSO-e-ს ვალდებულება ინფორმაციის დამუშავებისა და გამოქვეყნების შესახებ, რომელიც განსაზღვრულია ევროპარლამენტისა და ევროსაბჭოს №543/2013 (EC) რეგულაციით.

9. კომისია უფლებამოსილია შეამოწმოს ინფორმაციის მესაკუთრეებისა და ინფორმაციის მიმწოდებლების მიერ ამ წესებით დადგენილი მოთხოვნების შესრულების ხარისხი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.

მუხლი 58[3]. პასუხისმგებლობა საჯარო ინფორმაციის გამოუქვეყნებლობაზე

მონაცემთა თავდაპირველი მესაკუთრის და მონაცემების მიმწოდებლის ამ წესით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა დგება უხეში გაუფრთხილებლობით ან/და განზრახ ჩადენილი სამართალდარღვევის შემთხვევაში. ნებისმიერ შემთხვევაში, ამ წესით გათვალისწინებული ვალდებულებების დარღვევით გამოწვეული ნებისმიერი მიუღებელი შემოსავლის, ბიზნესში არსებული ზარალის, ან ნებისმიერი არაპირდაპირი შემთხვევითი, ცალკეული ან თანმდევი ზიანის გამო, მათ არ უნდა დაეკისროთ იმ პირებისათვის კომპენსაციის მიცემის ვალდებულება, რომლებიც იყენებენ აღნიშნულ მონაცემებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 - ვებგვერდი, 05.11.2018 წ.

მუხლი 58[4]. ინფორმაცია გადამცემ ქსელთან გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობის თაობაზე

1. გენერაციის ობიექტის მშენებლობის მსურველი პირის განცხადების საფუძველზე, გადაცემის ლიცენზიატი გასცემს წინასწარ ინფორმაციას გადამცემ ქსელთან გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობის თაობაზე.

2. გადამცემ ქსელთან გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობის თაობაზე ინფორმაციის გაცემის მიზანია:

ა) ამ განმცხადებლის ინფორმირება მის მიერ მოთხოვნილ მიერთების წერტილში გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობისა და ამ მოთხოვნამდე ბოლო 6 (ექვსი) თვის განმავლობაში გაცემული ყველა იმ ინფორმაციის თაობაზე, რომელიც უკავშირდება ამავე ქსელზე სხვა გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობის განსაზღვრას, მათი რაოდენობისა და სიმძლავრის მითითებით.

ბ) გენერაციის ობიექტის მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს ინფორმირება, შესაბამისი წარმოების დაწყების ეტაპზე ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით

გათვალისწინებული შესაძლებლობისა და სხვა მსგავსი მოთხოვნების თაობაზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია უნდა გაიცეს მოთხოვნიდან (განცხადების რეგისტრაციიდან) 1 (ერთი) თვის ვადაში.

4. ინფორმაციის გაცემის წესი და საფასური მტკიცდება გადაცემის ლიცენზიატის მიერ, რომელიც უნდა გამოქვეყნდეს გადაცემის ლიცენზიატის ვებგვერდზე.

5. გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, გადამცემ ქსელთან გენერაციის ობიექტის ინტეგრირების შესაძლებლობის თაობაზე ინფორმაციის მომზადებაზე განსაზღვროს მომსახურების განსხვავებული ღირებულება მის მიერ შესასრულებელი სამუშაოს მიხედვით. ამასთან, გადაცემის ლიცენზიატის მიერ განსაზღვრული მომსახურების ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს გაწეული მომსახურების ხარჯს და საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებულ გეგმური მოგების ნორმის გონივრულ ოდენობას. ამ მომსახურებით მიღებული შემოსავალი წარმოადგენს გადაცემის ლიცენზიატის შემოსავალს და მიღებული შემოსავალი გათვალისწინებულ იქნება გადამცემი ქსელით სარგებლობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ელექტროენერგიის გადაცემის ტარიფის გაანგარიშებისას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 30.04.2026 წ.

თავი VIII

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

აღრიცხვის წესი

მუხლი 59. მოქმედების სფერო და მიზნები

1. ამ წესით დადგენილი მოთხოვნები ვრცელდება ელექტროენერგეტიკული სისტემის ყველა მონაწილესა და მაძიებელზე, მათ შორის – საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე პირებზე (გარდა იმპორტიორებისა და ექსპორტიორებისა).

2. აღრიცხვის წესების მიზანს წარმოადგენს:

ა) ელექტროენერგიის აღრიცხვიანობის მოწყობისა და სიმძლავრის კონტროლის ორგანიზაციული პროცედურებისა და ტექნიკური მოთხოვნების ჩამოყალიბება;

ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების მიერ ელექტროენერგიის წარმოების, გადაცემის, მიწოდებისა და მოხმარების შესახებ ზუსტი და სარწმუნო ინფორმაციის ფორმირებისთვის საჭირო ერთიანი მეთოდოლოგიური პრინციპებისა და პროცედურების ჩამოყალიბება;

გ) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზებული (ესკაა) სისტემების მეშვეობით აღრიცხვის მონაცემთა ბაზების ფორმირება, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს გადამცემ ქსელში ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ფაქტობრივი ბალანსების შედგენასა და ძაბვის საფეხურების მიხედვით ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ფაქტობრივი დანახარჯების (მათ შორის დანაკარგების) დადგენას.

3. აღრიცხვის წესი განსაზღვრავს:

ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეების ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობას ელექტროენერგიის აღრიცხვის საკითხებში;

ბ) ელექტროენერგიის აღრიცხვის კვანძის მოწყობის, აღრიცხვის მონაცემთა გამოსახვის, შეკრების, გადაცემისა და ფორმირების წესებს;

გ) აღრიცხვის მოწყობილობების ტექნიკურ და საექსპლუატაციო მოთხოვნებს;

დ) აღრიცხვის მოწყობილობების დამოწმების, ტესტირებისა და ინსპექტირების მოთხოვნებს;

ე) ესკაა სისტემების მოწყობისა და ადმინისტრირების მოთხოვნებს;

ვ) კაას სისტემის მოწყობისა და ადმინისტრირების მოთხოვნებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 60. ზოგადი დებულებები

1. ყველა მოსარგებლე და გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია, აღრიცხოს მის მიერ წარმოებული, მიღებული, მიწოდებული, გადაცემული, გატარებული და მოხმარებული (მათ შორის, ელექტროსადგურისა და ქვესადგურის საკუთარი მოხმარებისა და სამეურნეო საჭიროებისათვის) ელექტროენერგია, ამ წესებისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პირების მიერ საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული მრიცხველები უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესებისა და მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნებს და შეტანილი უნდა იყოს საქართველოში დაკანონებული გაზომვის საშუალებების ტიპების რეესტრში.

3. აღრიცხვის მოწყობილობა უნდა აკმაყოფილებდეს ამ თავში მოცემულ ყველა ტექნიკურ მოთხოვნასა და სტანდარტს. აღრიცხვის მოწყობილობების დადგენილ სტანდარტებთან და

მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადასტურება ევალება სათანადო მოწყობილობების მფლობელ გადაცემის ლიცენზიატს ან მოსარგებლეს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 61. პასუხისმგებლობა ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) აღრიცხვაზე

1. გადამცემ ქსელზე ახალი მიერთების ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციის შემთხვევაში შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატს ეკისრება პასუხისმგებლობა თავის კუთვნილ ტერიტორიაზე აღრიცხვის კვანძის მოწყობის, ტესტირების, დამოწმებისა და ექსპლუატაციაში მიღებისთვის მზადყოფნის უზრუნველყოფაზე. იგივე პასუხისმგებლობა ვრცელდება ელექტრული ქსელის მფლობელ შესაბამის მოსარგებლეზეც, როდესაც მის ქსელზე ხდება სხვა მომხმარებლის მიერთება ან არსებული მიერთების მოდიფიკაცია, თუ მოქმედი კანონმდებლობით ან მხარეთა შეთანხმებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. განმცხადებლის კუთვნილ ტერიტორიაზე აღრიცხვის კვანძის მოწყობის შემთხვევაში ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა ეკისრება განმცხადებელს.

3. ქსელის მფლობელი შესაბამისი ლიცენზიატი ან მოსარგებლე სრულად არის პასუხისმგებელი შესრულებული სამონტაჟო სამუშაოების ხარისხსა და სრულყოფილებაზე, ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად.

4. გადამცემ ქსელზე ახალი მიერთების მაძიებელი ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციის შემთხვევაში მოსარგებლე პასუხისმგებელია აღრიცხვის უჯრედის მოწყობასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯის გაღებაზე, მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

5. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოსარგებლის კუთვნილ ელექტრულ ქსელზე სხვა მომხმარებლის მიერთების შემთხვევაში აღრიცხვის კვანძის მოწყობასთან დაკავშირებული ხარჯი ანაზღაურდება მხარეთა შეთანხმებით.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორი პასუხისმგებელია მონაცემთა ჰაბის ფუნქციონირებაზე, მისი მეშვეობით აღრიცხვის მონაცემების მიღებაზე, აღრიცხვის მონაცემთა სათანადო ბაზის ფორმირებასა და მართვაზე, ასევე, სხვადასხვა წყაროდან მიღებული დიდი მოცულობის დაუმუშავებელი და დამუშავებული, ინტეგრირებული და ისტორიული მონაცემების ცენტრალიზებული საცავის შექმნასა და მართვაზე.

7. ბაზრის ოპერატორი პასუხისმგებელია კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემის (კაას) შექმნასა და ადმინისტრირებაზე.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, გადაცემის ლიცენზიატები და მოსარგებლეები ვალდებული არიან უზრუნველყონ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის სრული წვდომა შესაბამისი დონის ესკაა სისტემების აღრიცხვის მონაცემებზე.

8^{1}. გადამცემი სისტემის ოპერატორი უზრუნველყოფს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის სრული წვდომის დაშვებას მის ვებპორტალზე.

9. მოსარგებლე უფლებამოსილია გააჩნდეს წვდომა აღრიცხვის იმ მონაცემებზე, რომლებიც მიღებულია მისი ქსელის აღრიცხვის წერტილებიდან.

10. ამ წესებით დადგენილი ფორმით გადაცემის ლიცენზიატს უნდა გააჩნდეს წვდომა ზედა დონის ესკაა სისტემის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზაზე იმ პირობის დაცვით, რომ იგი მიიღებს სრულ ინფორმაციას გადამცემი ქსელის ყველა საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილის აღრიცხვის მონაცემებზე.

11. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, მასზე დაკისრებული ენერგეტიკული ბაზრების მონიტორინგის ფუნქციის ჯეროვნად შესასრულებლად უნდა გააჩნდეს სრული წვდომა ზედა დონის ესკაა სისტემასა და ბაზრის ოპერატორის კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებულ სისტემაზე.

12. მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად, ბაზრის ოპერატორი პასუხისმგებელია აღრიცხვიანობის ერთიანი რეესტრის შექმნასა და ადმინისტრირებაზე, რომელიც მოიცავს საბითუმო აღრიცხვის წერტილების შესახებ სრულ ინფორმაციას. რეესტრი უნდა მოიცავდეს:

ა) აღრიცხვის წერტილის საიდენტიფიკაციო კოდს, ქვესადგურისა და მინაერთის (ელექტროგადამცემი ხაზის, ფიდერის, ტრანსფორმატორის) დასახელებას;

ბ) აღრიცხვის მოწყობილობის დასახელებას, ტიპს, საქარხნო ნომერსა და სიზუსტის კლასს;

გ) აღრიცხვის კვანძის მესაკუთრის ვანაობის შესახებ ინფორმაციას და მის საკონტაქტო მონაცემებს;

დ) იმ ლიცენზიატებისა და მოსარგებლეების დასახელებას, რომელთა ანგარიშსწორებაშიც მონაწილეობს აღნიშნული აღრიცხვის კვანძი;

ე) აღრიცხვის კვანძის შემოწმებისა და ტექნიკური მომსახურების დოკუმენტებს;

ვ) ესკაა სისტემასთან აღრიცხვის კვანძის მიერთების შესახებ დოკუმენტს;

ზ) ქსელთან მიერთების ტექნიკურ დოკუმენტს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

თ) აღრიცხვის მოწყობილობებზე შესაბამისი აკრედიტებული ორგანოს მიერ გაცემულ ყველა დამოწმების დოკუმენტს (ოქმი, სერტიფიკატი).

ი) ცალხაზოვან ელექტრულ სქემებს.

13. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი პასუხისმგებელია აღრიცხვის მოწყობილობების მონაცემთა ბაზის შექმნასა და მის ადმინისტრირებაზე. მონაცემთა ბაზა უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) აღრიცხვის მოწყობილობების დასახელებას, ტიპს/მოდიფიკაციას, საქარხნო ნომერს, სიზუსტის კლასსა და საიდენტიფიკაციო კოდს;

ბ) აღრიცხვის თითოეული მოწყობილობის მონტაჟის თარიღს;

გ) აღრიცხვის თითოეული მოწყობილობის ექსპლუატაციაში მიღების/გაშვების თარიღსა და შესაბამის დოკუმენტებს;

დ) იმ ლიცენზიატებისა და მოსარგებლეების დასახელებას, რომელთა ანგარიშსწორებაშიც მონაწილეობს აღნიშნული აღრიცხვის კვანძი;

ე) აღრიცხვის თითოეული მოწყობილობის დაზიანების, შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ისტორიას;

ვ) აღრიცხვის მოწყობილობიდან აღრიცხვის ავტომატიზებულ სისტემასთან კავშირის დასამყარებლად გამოყენებულ კომუნიკაციის საშუალებებს (ტელეფონის ნომრები, IP, ან/და სხვა.);

ზ) აღრიცხვის კვანძის მოწყობილობების ყველა დამოწმების/შემოწმების ოქმს, გაცემულს შესაბამისი აკრედიტებული ორგანოს მიერ;

თ) აღრიცხვის კვანძის მოწყობილობების შემოწმების/ინსპექტირების აქტებს.

14. მიერთების წერტილში აღრიცხვის კვანძის დამონტაჟებამდე აღრიცხვის კვანძის მონტაჟზე პასუხისმგებელმა პირმა დასამონტაჟებლად განკუთვნილი მრიცხველები პირველადი აღიარებისთვის ან დამოწმებისთვის უნდა წარუდგინოს, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, აღნიშნული მიზნებისათვის აკრედიტებულ ან უფლებამოსილ პირებს.

15. ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად, აღრიცხვის კვანძის მოწყობის დასრულების შემდეგ ყველა მრიცხველი და მასთან დაკავშირებული აღრიცხვის ყველა მოწყობილობა წარმოადგენს შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატის ან ქსელის მფლობელი მოსარგებლის საკუთრებას.

16. აღრიცხვის კვანძის, აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობებისა და წრედების ტექნიკურ გამართულობაზე (შეკეთება-შეცვლა), დაცულობაზე, დადებული ლუქების ხელშეუხებლობაზე, არასანქცირებული ჩარევისაგან გამოწვეულ დაზიანებასა და აღრიცხვისა და საკომუნიკაციო წრედების სიმრთელის დარღვევაზე პასუხისმგებელია ის ლიცენზიატი ან მოსარგებლე, ვის მფლობელობაში/მართვაშიც არის აღნიშნული მოწყობილობები და წრედები.

17. იმ შემთხვევებში, როდესაც აღრიცხვის კვანძი არ მდებარეობს შესაბამისი ქსელის ლიცენზიატის ან მოსარგებლის ტერიტორიაზე (ვის მფლობელობაშიც/მართვაშიც არის აღნიშნული აღრიცხვის კვანძი) და შეუძლებელია ამ აღრიცხვის კვანძის, აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობებისა და წრედების დაცულობაზე, დადებული ლუქების

ხელშეუხებლობაზე, არასანქცირებული ჩარევისაგან გამოწვეულ დაზიანებაზე მათზე ამ მუხლის მე-16 პუნქტის შესაბამისად დაკისრებული პასუხისმგებელობის შესრულება, აღნიშნული პასუხისმგებლობა ეკისრება იმ მოსარგებლეს, ვის ტერიტორიაზეც არის შესაბამისი აღრიცხვის მოწყობილობები და წრედები. ასეთ შემთხვევებში მხარეებს შორის უნდა გაფორმდეს აღრიცხვის კვანძის მოვლა-გამგებლობის შესახებ წერილობითი შეთანხმება.

18. ელექტროსადგურებსა და ქვესადგურებში უნდა წარმოებდეს საანგარიშსწორებო და ტექნიკური მრიცხველების ჩვენებების აღრიცხვის ჟურნალები, რომლებიც დამოწმებული უნდა იყოს დაინტერესებული მხარეების, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ. აღრიცხვის ჟურნალში იწერება მრიცხველის ჩვენებები ყოველდღიურად, ყოველი დღის 24.00 საათის მდგომარეობით, ხოლო ელექტროსადგურის გაჩერებისა და გაშვების მომენტში მრიცხველების ჩვენებები (მათ შორის საკუთარი მოხმარების მრიცხველების ჩვენებები) აღრიცხვის ჟურნალში უნდა ჩაიწეროს დამატებით, ელექტროსადგურის წარმოებისა და მოხმარების რეჟიმების ურთიერთგამიჯვნის მომენტებისთვის.

19. მოსარგებლისა და გადაცემის ლიცენზიატის ხელმძღვანელები მათ მფლობელობაში/მართვაში არსებული აღრიცხვის კვანძების გამართული მუშაობისა და ხელშეუხებლობის კონტროლისთვის ნიშნავენ პასუხისმგებელ პირს. აღრიცხვაზე პასუხისმგებელი პირის დანიშვნის, ასევე მისი შეცვლის შემთხვევაში შესაბამისი საწარმო ვალდებულია, აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ცვლილების შესახებ, აღრიცხვაზე პასუხისმგებელი პირის საკონტაქტო ინფორმაციის მითითებით. აღრიცხვის სისტემების გამართულ მუშაობაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია:

ა) განახორციელოს მონიტორინგი აღრიცხვის ჟურნალის წარმოებასა და მონაცემთა უტყუარობაზე;

ბ) დაუყოვნებლივ აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ნებისმიერი დარღვევის შესახებ.

20. მოსარგებლე ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მიაწოდოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ბაზრის ოპერატორს ინფორმაცია მის მფლობელობაში/მართვაში არსებული დაზიანებული აღრიცხვის კვანძისა და მისი აღდგენისათვის საჭირო ღონისძიებებისა და დროის შესახებ.

21. კვალიფიციური საწარმო, გადაცემის ლიცენზიატი და მაძიებელი ვალდებულია მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ყველა ინფორმაცია და დოკუმენტაცია, რომლებსაც მოითხოვს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი აღრიცხვასთან დაკავშირებით მასზე დაკისრებული მოვალეობების შესრულების მიზნით.

22. აღრიცხვის კვანძის მესაკუთრე ვალდებულია აღადგინოს დაზიანებული აღრიცხვის კვანძი დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით, დადგენილი წესების შესაბამისად.

23. მოსარგებლე და გადაცემის ლიცენზიატი, საჭიროების შემთხვევაში, ვალდებული არიან განახორციელონ ახალი აღრიცხვის კვანძის მოწყობა, მათ შორის, სისტემათაშორისო

ელექტროგადამცემ ხაზზე (ხაზებზე). ამასთან, ახალი აღრიცხვის კვანძის ექსპლუატაციაში მიღება უნდა განხორციელდეს ამავე წესების 70-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად.

24. აღრიცხვის კვანძის ტექნიკური სპეციფიკაციები, მიერთების სქემები და ნახაზები უნდა იყოს დოკუმენტირებული და ინახებოდეს იმ პირთან (გადაცემის ლიცენზიატი ან მოსარგებლე), ვის მფლობელობაშიც არის მოცემული აღრიცხვის კვანძი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 62. აღრიცხვის წერტილის განსაზღვრა

1. როგორც წესი, საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილის მდებარეობა უნდა ემთხვეოდეს მიერთების (საბალანსო გაყოფის) წერტილს. საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილის ზუსტი ადგილმდებარეობა განისაზღვრება შესაბამისი მიერთების ხელშეკრულებით ან/და ამ მუხლის მე–2 პუნქტით გათვალისწინებული წერილობითი ურთიერთშეთანხმებით.

2. გამონაკლის შემთხვევაში, როდესაც ტექნიკურ-ეკონომიკურად მიზანშეუწონელია მიერთების წერტილში აღრიცხვის კვანძის მოწყობა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ბაზრის ოპერატორს, შესაბამის გადაცემის ლიცენზიატსა და მოსარგებლეს ან მაძიებელს შორის შეთანხმების შემთხვევაში საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძის (მრიცხველის) განთავსების ფაქტობრივი წერტილი შეიძლება განსხვავდებოდეს მიერთების წერტილისაგან. ასეთ შემთხვევაში წერილობითი ურთიერთშეთანხმებით დადგენილი უნდა იქნეს ელექტროენერგიის ფაქტობრივი აღრიცხვის წერტილი და მასზე აღრიცხული ელექტროენერგიის გადაანგარიშების წესი, ქსელის უბანზე ელექტროენერგიის დანაკარგების გათვალისწინებით.

3. ელექტროსადგურებში საანგარიშსწორებო აღრიცხვა უნდა მოეწყოს:

ა) ელექტროსადგურის გადაცემის/განაწილების ქსელთან ან/და სხვა მოსარგებლესთან მიერთების წერტილში.

ბ) შემოვლითი სალტის ან სალტეთაშორის (სექციათაშორის) ყველა ამომრთველზე, რომელიც შესაძლებელია გამოყენებული იყოს რომელიმე იმ მინაერთისთვის, რომელიც განსაზღვრულია ამავე პუნქტის ა) ქვეპუნქტით.

4. ელექტროსადგურის გენერატორების მიერ გამომუშავებული, აგრეთვე საკუთარი და სამეურნეო საჭიროებისათვის დახარჯული ელექტროენერგია უნდა აღირიცხებოდეს ცალ-ცალკე, საანგარიშსწორებო, არანაკლებ 0.5 სიზუსტის კლასით. ამ მიზნით აღრიცხვა უნდა მოეწყოს:

ა) გენერატორზე;

ბ) საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე;

გ) აგზნების მოწყობილობებზე, თუ ისინი არ იკვებებიან საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებით;

დ) ხაზებზე ან ტრანსფორმატორებზე, რომლებითაც ხდება ელექტროენერგიის მიღება სამეურნეო საჭიროებისათვის.

4[1]. ელექტროსადგურებში, სადაც ტექნოლოგიურად გათვალისწინებული არ არის ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“ ან/და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული აღრიცხვის კვანძების ცალ-ცალკე მოწყობა, დასაშვებია ელექტროენერგიის აღრიცხვის კვანძის მოწყობა იმ წერტილში, რომელიც განკუთვნილია გენერაციის რეჟიმში კონკრეტული გენერატორის (აგრეგატის/გარდამქმნელის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის მოცულობასა და მხოლოდ ამ კონკრეტული გენერატორის (აგრეგატის/გარდამქმნელის) საკუთარი მოხმარების ხარჯს შორის სხვაობის, ხოლო აღნიშნული გენერატორის გაჩერების პერიოდში მხოლოდ ამ აგრეგატის/გარდამქმნელის საკუთარი მოხმარების ხარჯის აღრიცხვისათვის.

5. ელექტროენერგიის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილ ელექტროგადამცემ ხაზებზე საანგარიშსწორებო და საკონტროლო აღრიცხვა უნდა მოეწყოს გადამცემი ხაზის ორივე ბოლოში.

6. გადაცემის და განაწილების ლიცენზიატის ქვესადგურებში საკუთარ მოხმარებაზე გამოყენებულ მინაერთებზე ელექტროენერგიის მიწოდების უზრუნველყოფის მიზნით გადასატანი კომპაქტური სატრანსფორმატორო პუნქტის გამოყენების შემთხვევაში გადასატან კომპაქტურ სატრანსფორმატორო პუნქტზე უნდა მოეწყოს საანგარიშსწორებო აღრიცხვა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 9 იანვრის დადგენილება №1 - ვებგვერდი, 11.01.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 22 ივნისის დადგენილება №10 - ვებგვერდი, 27.06.2017 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 63. ძირითადი ტექნიკური მოთხოვნები აღრიცხვის კვანძის მოსაწყობად

არაოფიციალური ვერსია

1. ელექტროენერგიის მრიცხველები და საკომუნიკაციო მოწყობილობები უნდა განთავსდეს კარადაში/სათავსოში, ადვილად მისადგომ და კარგად განათებულ ადგილზე.

2. მრიცხველებს, მცველების მომჭერებს, შუალედურ მომჭერთა ამკრებებსა და მზომი ტრანსფორმატორების მეორად გამომყვანებს, რომლებმაც შესაძლებელია გავლენა იქონიონ ელექტროენერგიის აღრიცხვაზე, უნდა გააჩნდეს დალუქვის საშუალება.

3. კარადების/სათავსოების მახასიათებლები უნდა შეესაბამებოდეს მრიცხველების დამამზადებლის მიერ მითითებულ პარამეტრებს, უზრუნველყოფდეს მათ დაცვას დაზიანების, ტემპერატურული რეჟიმის დარღვევის, ტენიანობის, მტვრისა და სხვა არასასურველი ეფექტებისგან. მრიცხველების კარადები და მათში შემავალი კაბელების ეკრანები უნდა იყოს დამიწებული.

4. მრიცხველების კარადას/სათავსოს უნდა გააჩნდეს საკეტი, ხოლო მრიცხველების კარადის წინა ნაწილი უნდა იყოს გამჭვირვალე.

5. ძაბვისა და დენური წრედების მონტაჟის დროს გამოყენებული უნდა იქნეს კაბელები ფერადი იზოლაციის მქონე სადენებით, თითო წვერში სხვა ფერებთან კომბინაციის გარეშე, გარდა ნულოვანი სადენისა.

6. ყველა აღრიცხვის წერტილს უნდა მიენიჭოს სპეციალური საიდენტიფიკაციო ნომერი (კოდი).

7. აღრიცხვის მოწყობილობების პარამეტრებისა და სქემის შეცვლისათვის სავალდებულოა:

ა) ცვლილების განხორციელების აუცილებლობა დადასტურებული უნდა იყოს წერილობით, დასაბუთებული მიზეზის ჩვენებით, რომელიც წინასწარ (აღრიცხვის მოწყობილობების პარამეტრებისა და სქემის შეცვლამდე) ეგზავნება ყველა დაინტერესებულ მხარეს (მათ შორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ბაზრის ოპერატორს);

ბ) ცვლილება ხორციელდება ყველა შესაბამისი უფლებამოსილი მხარის წარმომადგენელთა მონაწილეობით;

გ) ცვლილების განხორციელებისათვის სავალდებულოა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობა. განხორციელებული ცვლილების შესახებ დგება შესაბამისი აქტი მონაწილე მხარეების მიერ. შესრულებული სამუშაოების შესახებ ჩანაწერი შეტანილი და ხელმოწერით დადასტურებული უნდა იქნეს აღრიცხვის ჟურნალში აღრიცხვაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ.

8. საკომუნიკაციო მოწყობილობების პარამეტრების შეცვლისათვის სავალდებულოა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ბაზრის ოპერატორის წინასწარ ინფორმირება.

9. ელექტროენერგიის მრიცხველები და აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობები აღჭურვილი უნდა იყოს ალტერნატიული კვების წყაროთი. მინაერთის

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

გამორთვამ არ უნდა გამოიწვიოს მრიცხველისა და საკომუნიკაციო მოწყობილობებისთვის ძაბვის შეწყვეტა.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის მოთხოვნა არ ვრცელდება იმ მრიცხველებსა და აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობებზე, რომლებიც არ მდებარეობს ელექტროსადგურში ან ქვესადგურში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 მარტის დადგენილება №6 - ვებგვერდი, 07.04.2021 წ.

მუხლი 64. ძირითადი ტექნიკური მოთხოვნები დენისა და ძაბვის ტრანსფორმატორების მიმართ

1. აღრიცხვაში გამოყენებული დენისა და ძაბვის ტრანსფორმატორები უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოში მოქმედ შესაბამის სტანდარტებს. მათი სიზუსტის კლასი უნდა იყოს არანაკლებ 0.5-ისა (ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე არანაკლებ 0.2 სიზუსტის კლასისა, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ დისპეტჩერიზაციის/გადაცემის ლიცენზიატსა და მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის ტექნიკურ ოპერატორს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად სხვა რამ არ არის განსაზღვრული).

2. სამფაზა საანგარიშსწორებო აღრიცხვაში გამოყენებული უნდა იყოს სამფაზა ძაბვის ტრანსფორმატორი ან ჯგუფი, რომელიც შედგება თითოეულ ფაზაში ცალფაზა ძაბვის ტრანსფორმატორებისგან.

3. საანგარიშსწორებო აღრიცხვისას მრიცხველის ნახევრად ირიბი და ირიბი ჩართვის დროს აუცილებელია დენის ტრანსფორმატორები დაიდგას ყველა ფაზაში, ხოლო 6–10 კვ ძაბვაზე დასაშვებია დენის ტრანსფორმატორები დაიდგას ორ ფაზაში (გარდა გენერატორებისა).

4. დენის ტრანსფორმატორების ნომინალური მეორადი დენის მნიშვნელობები უნდა ემთხვეოდეს მრიცხველების ნომინალური დენის მნიშვნელობებს.

5. დადგმის ადგილისა და მეთოდის შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იყოს დენისა და ძაბვის ტრანსფორმატორების ფირნიშიდან ყველა მონაცემის ვიზუალური წაკითხვის შესაძლებლობა, მოწყობილობის გამორთვის ან დემონტაჟის სამუშაოების განხორციელების გარეშე. დასაშვებია ფირნიშის მონაცემების გამოტანა ხილულ ადგილზე.

6. ძაბვის ტრანსფორმატორების გამთიშველების ამძრავების სახელურებზე გათვალისწინებული უნდა იყოს დალუქვის შესაძლებლობა. კამერების დალუქვის შეუძლებლობის შემთხვევაში ილუქება ძაბვის ტრანსფორმატორების გამომყვანები.

7. ძაბვის ტრანსფორმატორის თითოეულ ფაზაზე მეორად წრედებში ძაბვის ვარდნა არ უნდა აღემატებოდეს მეორადი ნომინალური ძაბვის 0.25 %-ს (0,5 სიზუსტის კლასის მზომი ტრანსფორმატორების შემთხვევაში), რაც უნდა დადასტურდეს შესაბამისი გაანგარიშებით. მეორადი ძაბვის წრედი უნდა იყოს განმხოლოებული და მიერთებული მხოლოდ მრიცხველზე. იქ, სადაც დიდია ელექტრომაგნიტური ველის გავლენა, მეორად წრედებში გამოყენებული უნდა იყოს ეკრანირებული კაბელი. ამასთან, ძაბვის წრედების კაბელის ეკრანი (წულოვანი გამტარი) ყრუდ უნდა დამიწდეს ერთ ადგილზე, ხოლო ტევადური ძაბვის ტრანსფორმატორების გამოყენების შემთხვევაში – ორივე მხრიდან.

8. სალტეთა რამდენიმე სისტემის შემთხვევაში, როცა ძაბვის ტრანსფორმატორები მიერთებულია მხოლოდ თავის სალტეთა სისტემაზე (ფიქსირებული სქემა), საჭიროა თითოეული აღრიცხვის კვანძისთვის სალტეთა ნებისმიერ სისტემაზე ძაბვის (აღრიცხვის) წრედების ავტომატური გადამრთველების გათვალისწინება აღრიცხვის პროცესის შესანარჩუნებლად (ფიქსირებული სქემის აღდგენამდე).

9. ძაბვის წრედების მომჭერები ისე უნდა მოეწყოს, რომ შესაძლებელი იყოს ძაბვის წრედების გათიშვა თითოეულ ფაზაზე მრიცხველების შეცვლის, სქემის გასწორებისა და შემოწმების დროს, აგრეთვე – ეტალონური მრიცხველის მიერთება კაბელებისა და გამომყვანების გათიშვის გარეშე.

10. დენის ტრანსფორმატორის ნომინალური მეორადი დენი უნდა იყოს 1 ან 5 ამპერი, დენური წრედი უნდა იყოს განმხოლოებული და მიერთებული მხოლოდ მრიცხველზე. ამასთან, დენური კაბელის ეკრანი უნდა იყოს ყრუდ დამიწებული ერთ ადგილზე.

11. საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძისთვის შესარჩევი დენის ტრანსფორმატორის პირველადი ნომინალური დენი თუ არ აკმაყოფილებს თერმული და ელექტროდინამიური მდგრადობის ან სალტეების დაცვის პირობებს, ამ შემთხვევაში დასაშვებია დენის ტრანსფორმატორის გამოყენება ტრანსფორმაციის გაზრდილი კოეფიციენტით თუ, მინაერთის მაქსიმალური დატვირთვის დროს დენის ტრანსფორმატორის მეორად გრაგნილში დენი იქნება არა ნაკლები მრიცხველის ნომინალური დენის 40%, მინიმალური დატვირთვის დროს - არანაკლები 5%, ხოლო სიზუსტის კლასის აღნიშვნაში „S” სიმბოლოს დამატების შემთხვევაში - არანაკლები 1%, ან გამოყენებული იქნეს ორ კოეფიციენტიანი დენის ტრანსფორმატორები.

12. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის ერთზე მეტი ამომრთველით მიერთების სქემით განხორციელებისას, თუ არსებობს სახაზო დენის ტრანსფორმატორი ან მისი მოწყობის ტექნიკური შესაძლებლობა (ხაზის იმედიანი მუშაობის პირობების გათვალისწინებით), საანგარიშსწორებო მრიცხველი უნდა მიერთდეს სახაზო დენის ტრანსფორმატორის წრედზე.

13. აღრიცხვაში გამოყენებული დენის წრედების მომჭერები ისე უნდა მოეწყოს, რომ შესაძლებელი იყოს დენის ტრანსფორმატორების მეორადი წრედების დამოკლება ან/და გათიშვა თითოეულ ფაზაზე მრიცხველების გამოცვლისას ან შემოწმებისას, აგრეთვე – ეტალონური მრიცხველის მიერთება კაბელებისა და გამომყვანების გათიშვის გარეშე.

14. დენის მზომი ტრანსფორმატორების ელექტროენერგიის აღრიცხვის მიზნებისთვის გამოყენებული გრაგნილები და საანგარიშსწორებო/საკონტროლო მრიცხველებთან მათი დამაკავშირებელი წრედები უნდა ემსახურებოდეს მხოლოდ აღრიცხვის მიზანს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა დენისა და ძაბვის წრედები გამოყენებულია სადისპეტჩერო მართვის უზრუნველმყოფი ელექტრომოწყობილობების კვებისთვის, იმ პირობის დაცვით, რომ უზრუნველყოფილი იყოს აღრიცხვის სიზუსტის მიმართ ამ წესებით დადგენილი მოთხოვნები.

15. იმ შემთხვევაში, თუ დენური წრედების ცალკე შეერთება მოითხოვს დამატებით დენის ტრანსფორმატორის გამოყენებას, მაშინ დასაშვებია დენურ წრედებთან მრიცხველის შემდეგ სხვა მოწყობილობების მიერთება, თუ ეს არ იწვევს დენის ტრანსფორმატორის სიზუსტის კლასისა და დენური წრედების საიმედოობის შემცირებას.

16. მოცემული სიზუსტის კლასში მუშაობისათვის დენის ტრანსფორმატორის მეორადი წრედის დატვირთვა ვოლტამპერებში (ან ომებში) არ უნდა იყოს ნომინალური მნიშვნელობის 25%-ზე ნაკლები და არ უნდა აღემატებოდეს ნომინალური მნიშვნელობის 100%-ს, რომელიც მოყვანილია მის ფირნიშზე.

17. მოცემული სიზუსტის კლასში მუშაობისათვის ძაბვის ტრანსფორმატორის მეორადი წრედის დატვირთვა ვოლტამპერებში (ან ომებში) არ უნდა აღემატებოდეს ნომინალურ მნიშვნელობას, რომელიც მოყვანილია მის ფირნიშზე.

18. დაუშვებელია საანგარიშსწორებო მრიცხველების მიერთება შუალედური დენის ტრანსფორმატორებით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.

მუხლი 65. ძირითადი ტექნიკური მოთხოვნები ელექტროენერგიის მრიცხველების მიმართ

1. სამფაზა მრიცხველები უნდა იყოს სამელემენტიანი (64-ე მუხლის მე-3 პუნქტის გათვალისწინებით), შეესაბამებოდეს საქართველოში მოქმედ შესაბამის სტანდარტებს და რეგისტრირებული იყოს საქართველოში დაკანონებული გაზომვის საშუალებების სახელმწიფო რეესტრში. მათი სიზუსტის კლასი უნდა იყოს არანაკლებ 0.5-ისა (ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე არანაკლებ 0.2 სიზუსტის კლასისა, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ დისპეტჩერიზაციის/გადაცემის ლიცენზიატსა და მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის ტექნიკურ ოპერატორს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად სხვა რამ არ არის

განსაზღვრული), ხოლო 0.4 კვ ძაბვაზე (0.380 და 0.220) მრიცხველის პირდაპირი ჩართვის დროს მისი სიზუსტის კლასი უნდა იყოს რანაკლებ 1.0-სა.

2. მრიცხველის კონსტრუქცია არ უნდა იძლეოდეს გაზომვის შედეგებზე არასანქცირებული ზემოქმედების საშუალებას.

3. საანგარიშსწორებო და საკონტროლო მრიცხველი უნდა იყოს ელექტრონული და თავსებადი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემებთან, რომლებიც, თავის მხრივ, თავსებადი უნდა იყოს ზედა დონის ესკაა და კაას სისტემებთან. ელექტროენერგიის მრიცხველს უნდა ჰქონდეს მონაცემთა ელექტრონულად ავტომატურ რეჟიმში გაცემის შესაძლებლობა.

4. საანგარიშსწორებო და საკონტროლო აღრიცხვაში გამოყენებული ელექტრონული მრიცხველი უნდა აღრიცხავდეს და ინდიკატორზე გამოჰქონდეს აქტიური სიმძლავრის (კვტ), აქტიური ენერგიის (კვტ.სთ), რეაქტიული სიმძლავრისა (კვარ) და რეაქტიული ენერგიის (კვარ.სთ) მიმდინარე მნიშვნელობები. ამასთან, მრიცხველი იმგვარად უნდა იყოს დაპროგრამებული, რომ მრიცხველში საანგარიშო კოეფიციენტის:

ა) გათვალისწინების შემთხვევაში მრიცხველის ეკრანზე გამოტანილი ენერგიების ჩვენების მნიშვნელობა გამოისახოს არანაკლებ 1 კვტ.სთ-მდე (კვარ.სთ-მდე) სიზუსტით;

ბ) გაუთვალისწინებლობის შემთხვევაში მრიცხველის ეკრანზე გამოტანილი ენერგიების ჩვენებების მნიშვნელობების სათანადო საანგარიშო კოეფიციენტზე გამრავლებით მიღებულ იქნეს ენერგიის მნიშვნელობა არანაკლებ 1 კვტ.სთ-მდე (კვარ.სთ-მდე) სიზუსტით.

5. ქსელის მიერთების თითოეულ წერტილში, სადაც ელექტროენერგიის გადადინება ხორციელდება ორი მიმართულებით, უნდა დამონტაჟდეს ორმიმართულებიანი მრიცხველი, სადაც აქტიური და რეაქტიული ელექტროენერგია აღირიცხება ცალ-ცალკე, მიღების და გაცემის რეჟიმში. იმ შემთხვევაში თუ, ელექტროენერგიის გადადინება ხორციელდება ერთი მიმართულებით, მრიცხველს (ერთმიმართულებიანი) უნდა გააჩნდეს შესაძლებლობა ცალ-ცალკე აღრიცხოს და აჩვენოს აქტიური და რეაქტიული ელექტროენერგია.

6. მრიცხველს უნდა გააჩნდეს შემდეგი მახასიათებლები:

ა) ელექტროენერგიის მიწოდების შეწყვეტის შემთხვევაში უნდა შეინარჩუნოს იმ დროისთვის შენახული ყველა მაჩვენებელი და მათი სიზუსტე;

ბ) ელექტროენერგიის მიწოდების ხანგრძლივი შეწყვეტის დროს შენახული ინფორმაციის დაცვის მიზნით საათი, კალენდარი და ყველა მონაცემი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კვებით თხუთმეტი დღის მანძილზე, გარეშე კვების წყაროს დაუხმარებლად;

გ) აღრიცხვის მონაცემთა წაკითხვის არც ერთი ოპერაცია არ უნდა იწვევდეს უკვე აღრიცხული და შენახული მონაცემების წაშლას ან შეცვლას.

7. მრიცხველებმა უნდა აღრიცხონ და შეინახონ ნახევარსაათიანი პერიოდების ჯამური მონაცემები, მინიმუმ 1 კალენდარული თვის განმავლობაში.

8. ყველა მრიცხველი უნდა აფიქსირებდეს დროს, საქართველოს სტანდარტული დროის მიხედვით.

9. მრიცხველი უნდა აფიქსირებდეს ძაბვის მოწოდების შეფერხებას, ძაბვის (ფაზის) წყვეტას, დენის მიმართულების ცვლილებას, ყველას სხვა სახის პროგრამულ ცვლილებასა თუ შეფერხებას იმისათვის, რომ მონაცემთა გამოკითხვის (შეგროვების) სისტემამ მოახდინოს არასრულყოფილი (მცდარი) მონაცემების იდენტიფიცირება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.

მუხლი 66. საანგარიშსწორებო და საკონტროლო აღრიცხვა

1. საანგარიშსწორებო აღრიცხვა უნდა ხორციელდებოდეს ქსელთან მიერთების თითოეულ წერტილში და უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. გადაცემის ლიცენზიატის კუთვნილ 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემ ხაზებზე (მათ შორის, ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე), საანგარიშსწორებო აღრიცხვის (მრიცხველის) გარდა, გამოყენებულ უნდა იქნეს საკონტროლო აღრიცხვა (მრიცხველი). საკონტროლო მრიცხველს უნდა გააჩნდეს სიზუსტის არანაკლებ ის კლასი, რომელიც გათვალისწინებულია საანგარიშსწორებო მრიცხველისათვის.

3. 110 კვ და უფრო მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემ ხაზებზე, საკონტროლო აღრიცხვა შესაძლებელია მოეწყოს ხაზის მეორე ბოლოში ან საანგარიშსწორებო აღრიცხვის იმავე წერტილში.

4. ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე საკონტროლო აღრიცხვა უნდა მოეწყოს საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილში, რისთვისაც აუცილებელია აღრიცხვის ცალკე მოწყობილობები ან იმავე მოწყობილობების იმავე კლასის დამოუკიდებელი გამომყვანები.

5. საკონტროლო აღრიცხვის მოწყობილობის დაცვა (დალუქვა) ხორციელდება იმავე პრინციპებით, როგორითაც საანგარიშსწორებო აღრიცხვის სისტემის დაცვა.

6. გადაცემის ლიცენზიატების ქვესადგურებსა და ელექტროსადგურებში უნდა წარმოებდეს ელექტროენერგიის აღრიცხვა, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს ქვესადგურებსა და

ელექტროსადგურებში ელექტროენერგიის ბალანსის გამოანგარიშებას (მათ შორის, ძაბვის საფეხურების მიხედვით).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №81 - ვებგვერდი, 30.12.2020 წ.

მუხლი 67. ესკაა სისტემები და მონაცემთა ჰაბი

1. მონაცემთა ჰაბის მეშვეობით გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეასრულოს შემდეგი სამუშაოები:

ა) საქართველოს მასშტაბით ელექტრონერგიის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული (მათ შორის, საკონტროლო და ტექნიკური) აღრიცხვის წერტილებიდან (ელექტრონული მრიცხველებიდან) აღრიცხვის მონაცემების წაკითხვა/შეგროვება (პირდაპირი ან ირიბი კავშირით), დამუშავება, აგრეგირება, ფორმირება და ყველა დაინტერესებული მხარისთვის (საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე პირებისთვის) ხელმისაწვდომობა;

ბ) აღრიცხვის მონაცემების აგრეგირება ცალ-ცალკე გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორების, პირდაპირი მომხმარებლების, მწარმოებლებისა (მათ შორის, ექსპლუატაციაში გაშვების მიზნით საცდელი გაშვების პროცესში მყოფი ელექტროსადგურებისთვის) და ტრანსსასაზღვრო ხაზებისთვის;

გ) გამომუშავებული (სალტეზე გაცემული) და მოხმარებული ელექტროენერგიის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქტების ფორმირება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის (აღნიშნული აქტები არ გამოიყენება ანგარიშსწორების მიზნებისთვის);

დ) ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე გადადინებული ელექტროენერგიის საათობრივი აქტების შედგენა/ფორმირება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის;

ე) ტრანსსასაზღვრო სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) და სატრანზიტო ელექტროენერგიის განაწილების აქტების შედგენა/ფორმირება;

ვ) მოსარგებლეებისთვის მონაცემთა დამუშავება და შესაბამისი პლატფორმის გამოყენებით წვდომის უზრუნველყოფა;

ზ) სხვადასხვა წყაროდან მიღებული, დიდი მოცულობის დაუმუშავებელი და დამუშავებული, ინტეგრირებული და ისტორიული მონაცემების ცენტრალიზებული საცავის საშუალებით ანალიტიკის და ანგარიშგების აქტივობების მხარდაჭერა.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორი, ბაზრის ოპერატორთან, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთან შეთანხმებით შეიმუშავებს და თავის ვებგვერდზე აქვეყნებს ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემების მიღების, დამუშავების, აგრეგირებისა და მიწოდების წესს.

3. გადაცემის და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორები ვალდებულნი არიან, ხოლო მოსარგებლე უფლებამოსილია, ფლობდეს ესკაა სისტემას. სისტემის ოპერატორების ესკაა სისტემები თავსებადი უნდა იყოს ერთმანეთთან, ხოლო მოსარგებლის ესკაა სისტემა – იმ სისტემის ოპერატორის ესკაა სისტემასთან, რომლის ქსელზეცაა იგი მიერთებული. ესკაა სისტემებს შორის ინფორმაციის გაცვლა უნდა ხდებოდეს შეუფერხებლად.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, ინფორმაციის მიმოცვლა გადამცემი სისტემის ოპერატორის და ესკაა სისტემის მესაკუთრეს შორის უნდა ხდებოდეს შესაბამისი ცვლილების (მათ შორის, აღრიცხვის კვანძის დამატების, მზომი ტრანსფორმატორის კოეფიციენტის და დროის სინქრონიზაციის) განხორციელების შესახებ ინფორმაციის მიღებისთანავე.

5. ესკაა სისტემის შემადგენლობაში შედის:

ა) ელექტროენერგიის აღრიცხვის პროგრამული უზრუნველყოფა და აღრიცხვის მონაცემთა ბაზა;

ბ) მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობები;

გ) ელექტროენერგიის აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობები;

დ) ელექტროენერგიის აღრიცხვის საკომუნიკაციო წრედები (მხოლოდ აღრიცხვის მიზნებისთვის გამოყენებული საკომუნიკაციო/ინტერფეისის სადენები);

ე) ელექტროენერგიის მრიცხველები.

6. ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზა იღებს ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემებს:

ა) მოსარგებლის ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზიდან;

ბ) მოსარგებლის მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებიდან;

გ) ელექტროენერგიის მრიცხველებიდან.

7. ესკაა სისტემებში შემავალი მოწყობილობები ერთმანეთთან უნდა იყოს სინქრონიზებული ზუსტი ასტრონომიული დროის შესაბამისად და გააჩნდეს უწყვეტი ელექტრომომარაგება.

8. ესკაა სისტემა დაცული უნდა იყოს ნებისმიერი არასანქცირებული ჩარევისაგან როგორც ცალკეული ელემენტების დალუქვის გზით, ასევე შესაბამისი პროგრამული საშუალებების გამოყენებით.

9. ელექტროენერგიის მრიცხველების დაპროგრამებას/კონფიგურირებას ახდენს აღრიცხვის კვანძის მოწყობაზე პასუხისმგებელი ელექტრული ქსელის მფლობელი, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ძირითადი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

10. მოსარგებლე უფლებამოსილია დამატებითი საფასურის გადახდის გარეშე მიიღოს წვდომა, მათ შორის შესაბამისი პლატფორმის გამოყენებით, ესკაა სისტემაში ან/და მონაცემთა ჰაბში არსებულ იმ მონაცემებზე, რომლებიც მიღებულია მის ანგარიშსწორებაში მონაწილე აღრიცხვის წერტილებიდან.

11. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა კომისიას, მასზე დაკისრებული ენერგეტიკული ბაზრების მონიტორინგის ფუნქციის ჯეროვნად შესასრულებლად, უნდა მისცეს სრული წვდომა ესკაა სისტემაზე ან/და მონაცემთა ჰაბის შესაბამის პლატფორმ(ებ)ზე (მათ შორის, მონაცემთა ცენტრალიზებულ საცავზე).

12. ესკაა სისტემის მფლობელი ვალდებულია ესკაა სისტემით მიღებული ინფორმაცია არანაკლებ 13 თვის ვადით შეინახოს ხელმისაწვდომ ფორმატში, ხოლო არანაკლებ 6 წლის განმავლობაში აწარმოოს აღრიცხვის მონაცემთა საარქივო ბაზა. საარქივო ბაზა უნდა აერთიანებდეს ყველა მრიცხველის აღრიცხვის მონაცემს. ამ პუნქტით დადგენილი ვადის გასვლის შემდგომ შესაძლებელია ინფორმაციის განადგურება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8 - ვებგვერდი, 06.06.2024წ.

მუხლი 68. კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემა (კაას)

1. კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემა (კაას) ახორციელებს ელექტროენერგიის სიმძლავრის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული საანგარიშწორებო და საკონტროლო მრიცხველებიდან ავტომატურ რეჟიმში მონაცემების მიღებას, შენახვასა და დამუშავებას საბითუმო ვაჭრობის ერთიანი ანგარიშწორების მიზნით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, გადაცემის ლიცენზიატი და მოსარგებლეები ვალდებული არიან უზრუნველყონ ავტომატურ რეჟიმში ბაზრის ოპერატორის კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემისათვის სრული და შეუფერხებელი წვდომა მათ მფლობელობაში მყოფ ესკაა სისტემების მონაცემთა ბაზებში ასახულ საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებულ მრიცხველებზე.

3. კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემის საშუალებით ბაზრის ოპერატორი ქმნის და აწარმოებს ბაზრის ოპერატორის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზას, რომელიც მოიცავს თითოეული საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილისთვის მინიმუმ შემდეგ ინფორმაციას:

ა) აღრიცხვის წერტილის საიდენტიფიკაციო მონაცემებს;

ბ) თითოეული საანგარიშო პერიოდისთვის აქტიური და რეაქტიული ენერგიის პირველად (უშუალოდ მრიცხველებიდან მიღებული) მონაცემებს;

გ) ბაზრის ოპერატორის მიერ თითოეული მოსარგებლისთვის დამუშავებულ და დაანგარიშებულ მონაცემებს, რომლებიც გამოთვლილია აღრიცხვის პირველადი მონაცემების გამოყენებით;

დ) მცდარი ან მონაცემთა არარსებობის შემთხვევაში ამ წესით დადგენილი უფლებამოსილი მხარეების მიერ დაანგარიშებულ, შესწორებულ ან ჩანაცვლებულ მონაცემებს.

4. კაას სისტემაში დაცული უნდა იყოს აღრიცხვის მონაცემების უსაფრთხოება და კონფიდენციალურობა. მონაცემები უნდა ინახებოდეს აღრიცხვის მონაცემთა ბაზაში ცამეტი თვის განმავლობაში წაკითხვის ფორმატით და ექვსი წლის განმავლობაში – დაარქივებული ფორმატით.

5. მოსარგებლეს უფლება აქვს წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში მიიღოს ინფორმაცია აღრიცხვის მონაცემთა ბაზაში საკუთარი აღრიცხვის წერტილისთვის და მოითხოვოს ნებისმიერი აღმოჩენილი და დადასტურებული უზუსტობის გასწორება.

6. ბაზრის ოპერატორი უფლებამოსილია აწარმოოს კონტროლი ესკაა სისტემებით მისაღები მონაცემების სისრულესა და სიზუსტეზე, მონაცემების მიუწოდებლობის შემთხვევაში მოითხოვოს აღნიშნული შეფერხების გამომწვევი მიზეზების დასახელება და მათი გამოსწორება, ხოლო ესკაა სისტემის მფლობელი ვალდებულია აღადგინოს მონაცემების მიწოდება უმოკლეს ვადაში. არაზუსტი მონაცემების გამოვლენისას ბაზრის ოპერატორი უფლებამოსილია მოითხოვოს აღრიცხვის კვანძის შემოწმება დადგენილი წესით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 69. მრიცხველის ჩვენებების მიღება, შენახვა და ხელმისაწვდომობა

1. ესკაა სისტემების მფლობელი ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებული არიან, შეინახონ ესკაა სისტემით მიღებული აღრიცხვის ინფორმაცია 13 თვის განმავლობაში, ხელმისაწვდომ ფორმატში.

2. ესკაა სისტემების მფლობელი ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეები ვალდებული არიან, 6 წლის განმავლობაში აწარმოონ აღრიცხვის მონაცემთა საარქივო ბაზა, რომელშიც შეტანილი უნდა იყოს ყველა მრიცხველის აღრიცხვის მონაცემი.

3. გადაცემის ლიცენზიატის ან/და მოსარგებლის მიერ მის ანგარიშსწორებაში გამოყენებული კონკრეტული მრიცხველების მონაცემებზე ავტომატიზებული წვდომის მოთხოვნის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია დააკმაყოფილოს აღნიშნული მოთხოვნა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის სპეციალური ვებპლატფორმის გამოყენებით. ვებპლატფორმაზე წვდომისთვის საჭირო ქსელური უსაფრთხოების მოწყობილობების უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელია მომთხოვნი მხარე.

4. იმ შემთხვევაში, როდესაც მრიცხველიდან აღრიცხვის მონაცემები არ გადაეცემა ზედა დონის ესკაა სისტემას, მრიცხველის ადგილზე წაკითხვა უნდა განხორციელდეს შესაბამისი ქსელის მფლობელი პირის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ან/და იმ მოსარგებლის მონაწილეობით, რომლის აღრიცხვაშიც გამოყენებულია აღნიშნული მრიცხველი. ელექტროენერგიის მრიცხველებიდან აღრიცხვის მონაცემების ამოღებისა და გადაცემის წესს ადგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

5. კომუნიკაციის ხანგრძლივი პრობლემის შემთხვევაში მისი ადგილზე წაკითხვა უნდა მოხდეს უსაფრთხო პროცედურის გამოყენებით, რომლის დროსაც მონაცემების ამოღება ხდება უშუალოდ მრიცხველის ან ჩამწერი მოწყობილობის მეხსიერებიდან.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 70. საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძის ექსპლუატაციაში მიღება, ტესტირება, ინსპექტირება/შემოწმება

1. ქსელთან მიერთების ახალ წერტილში (მაძიებლის ან/და მოსარგებლის შემთხვევაში) აღრიცხვის კვანძის ექსპლუატაციაში მიღებისათვის:

ა) მაძიებელი ან/და მოსარგებლე ვალდებულია ბაზრის ოპერატორსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგინოს წერილობითი მოთხოვნა თანდართული დოკუმენტაციით (ქსელთან მიერთების ტექნიკური პირობა, მისი შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გაცემული ზედა დონის ესკაა სისტემასთან ჩართვის/დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი) აღრიცხვის კვანძის შემოწმების შესახებ. ამ პუნქტით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის წარმოდგენის ვალდებულება არ ვრცელდება გადასატანი კომპაქტური სატრანსფორმატორო პუნქტის აღრიცხვის კვანძის შემოწმების შემთხვევაში.

ბ) ბაზრის ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად კომისიური წესით ამოწმებენ აღრიცხვის კვანძს და ადგენენ აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტს;

გ) აღრიცხვის კვანძის გამართულობის დადასტურების შემთხვევაში მას შემოწმების მომენტიდან იღებენ ელექტროენერგიის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენების მიზნით, ხოლო გაუმართაობის შემთხვევაში ბაზრის ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილი არიან შეაჩერონ აღრიცხვის წერტილის ექსპლუატაციაში მიღება გაუმართაობის აღმოფხვრამდე;

დ) ახალი აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტის ფორმას ამტკიცებს ბაზრის ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

1[1]. საცალო მომხარებლის აღრიცხვის კვანძის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენების მიზნით აღიარებისათვის მაძიებელმა ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორს და გადამცემი სისტემის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) ელექტროდანადგარებისა და მოწყობილობების ქსელთან მიერთების არსებული აღწერილობა, საბალანსო გაყოფის წერტილების მითითებით;

ბ) აღრიცხვის კვანძების ელემენტების საპასპორტო მონაცემები;

გ) აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის ზედა დონის ესკაა სისტემაში ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი;

დ) ქსელთან მიერთების ცალხაზოვანი სქემა. 6/10კვ. და დაბალი ძაბვის მინაერთებზე, ქსელთან მიერთების აღწერილობა;

ე) დენისა და ძაბვის მზომი ტრანსფორმატორების გაზომვის ოქმები;

ვ) ქსელის ოპერატორების მიერ გაცემული დოკუმენტი მაძიებლის ქსელისა და აღრიცხვის მოწყობილობების ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე.

2. მზომი ტრანსფორმატორების ტესტირება სიზუსტის კლასის საპასპორტო მონაცემებთან შესაბამისობის დადგენაზე ტარდება გადაცემის ლიცენზიატისა და დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით. დასაშვებია ტესტირების ჩატარება უფლებამოსილი მხარეების არასრული შემადგენლობით, მხოლოდ დისპეტჩერიზაციისა და შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატების მიერ დანარჩენ უფლებამოსილ მხარეებთან შეთანხმებით, რომელიც დასტურდება შესაბამისი აქტით:

ა) ახალი აღრიცხვის მოწყობილობების ექსპლუატაციაში მიღების წინ, განთავსების ადგილზე;

ბ) ახალი მიერთების ან არსებული მიერთების მოდიფიკაციისას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობით;

გ) დაზიანებული აღრიცხვის მოწყობილობების აღდგენითი სამუშაოების დასრულების ან ახალი აღრიცხვის მოწყობილობების დამონტაჟების შემდეგ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობით;

დ) გეგმურად, 6-წლიანი პერიოდულობით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობით.

3. ტესტირების ჩატარება და შესაბამისი ხარჯების ანაზღაურება უნდა უზრუნველყოს აღრიცხვის კვანძის მოწყობილობების მფლობელმა. გამართულობის ფაქტს ადასტურებს შესაბამისი ტესტირების დადებითი შედეგები. ტესტირების შედეგები ფორმდება შესაბამის ოქმში.

4. იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ეჭვი აღრიცხვის სიზუსტის მიმართ, დაინტერესებული მხარე უფლებამოსილია მოითხოვოს აღრიცხვის მოწყობილობების ლაბორატორიული შემოწმება სათანადო აკრედიტაციის მქონე ორგანიზაციის მიერ.

5 ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ქმედებების გატარების შედეგად ეჭვის დადასტურების შემთხვევაში ლაბორატორიული შემოწმების ხარჯებს ფარავს აღრიცხვის კვანძის მფლობელი, წინააღმდეგ შემთხვევაში – შემოწმების ინიციატორი დაინტერესებული მხარე.

6. დაინტერესებულ მხარეებს, ბაზრის ოპერატორსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წინასწარ წერილობით უნდა შეატყობინონ ტესტირების თარიღის, დროისა და ადგილის შესახებ 3 სამუშაო დღით ადრე.

7. აღრიცხვის მოწყობილობების ტესტირება არ უნდა იწვევდეს ელექტროენერგიის აღრიცხვის წყვეტას. იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული პირობის დაცვა შეუძლებელია, ელექტროენერგიის აღრიცხვის წყვეტა მინიმუმამდე უნდა იყოს დაყვანილი, ხოლო აღურიცხავი ელექტროენერგიის გაანგარიშება უნდა წარმოებდეს შესაბამისი წესით.

8. გადაცემის ლიცენზიატი ან/და მოსარგებლე მის მფლობელობაში არსებული აღრიცხვის მოწყობილობის დაზიანების შემთხვევაში ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მის ხელთ არსებული კომუნიკაციის საშუალებით შეატყობინოს აღნიშნულის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და შემდგომ შეძლებისდაგვარად უმოკლეს ვადაში წერილობით შეატყობინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ბაზრის ოპერატორს.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამოწმებს დაზიანებულ აღრიცხვის კვანძს დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად, ადგენს შესაბამის შემოწმების აქტს.

10. ქსელის მეპატრონე დაინტერესებულ მხარეებთან შეთანხმებულ ვადაში აღადგენს დაზიანებას და შეატყობინებს ამის შესახებ ყველა დაინტერესებულ მხარეს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ბაზრის ოპერატორს.

11. დაზიანების აღმოფხვრის შემდგომ აღრიცხვის კვანძის შემოწმებას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად და ადგენს შესაბამის შემოწმების აქტს.

12. დაზიანებული აღრიცხვის კვანძის გამართული ფუნქციონირება უნდა აღდგეს შეძლებისდაგვარად სწრაფად (გონივრულ ვადაში). ჩატარებული სამუშაოების დამადასტურებელი ოქმები უნდა ინახებოდეს არანაკლებ სამი წლის განმავლობაში.

13. ბაზრის ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, ნებისმიერ დროს განახორციელოს საბითუმო აღრიცხვის კვანძში განთავსებული აღრიცხვის მოწყობილობების

ინსპექტირება, რომელიც არ ითვალისწინებს დადებული ლუქების ახსნას. ინსპექტირების დროს აღრიცხვის კვანძის მოწყობის სისწორესთან დაკავშირებით წარმოშობილი ეჭვის შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს ბაზრის ოპერატორს/დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, შესაბამის გადაცემის ლიცენზიატს ან/და აღრიცხვის კვანძის მფლობელს.

14. აღრიცხვის კვანძის ინსპექტირებისას უნდა ჩატარდეს შემდეგი სამუშაოები:

ა) აღრიცხვის მოწყობილობების ვიზუალურ-გარეგანი დათვალიერება;

ბ) მრიცხველის კორპუსის მთლიანობის შემოწმება;

გ) მრიცხველისა და მომჭერების ხუფზე ლუქების მთლიანობის შემოწმება;

დ) დენისა და ძაბვის ტრანსფორმატორების ტრანსფორმაციის კოეფიციენტების ჩანაწერების შემოწმება ტრანსფორმატორების ფირნიშზე მინაერთის გამორთვის გარეშე (სადაც ეს შესაძლებელია) და მრიცხველის საანგარიშო კოეფიციენტის ჩანაწერებთან შედარება;

ე) მრიცხველის მიერთების სქემის შემოწმება (პროგრამულად, ლუქის ახსნის გარეშე);

ვ) აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტის გაფორმება ყველა მონაწილე მხარის ხელმოწერით;

ზ) მრიცხველის, დენისა და ძაბვის მზომი ტრანსფორმატორების გაზომვის ოქმებისა და პასპორტის არსებობის შემოწმება;

თ) აღრიცხვის ჟურნალის წარმოების შემოწმება.

15. გადამცემი ქსელის ტექნიკური აღრიცხვის (გადაცემის ლიცენზიატების ქვესადგურებში ელექტროენერგიის ბალანსის გამოანგარიშების მიზნით) მოწყობის, ექსპლუატაციაში მიღებისა და შემოწმების/ინსპექტირების პროცედურებსა და წესებს ადგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №13 - ვებგვერდი, 14.06.2021 წ.

მუხლი 71. აღრიცხვის მოწყობილობებზე დაშვება და დალუქვა

1. მოსარგებლემ და გადაცემის ლიცენზიატმა დროის ნებისმიერ მონაკვეთში დაუბრკოლებლად უნდა დაუშვან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის, ბაზრის ოპერატორისა და შესაბამისი

გადაცემის ლიცენზიატის უფლებამოსილი წარმომადგენლები აღრიცხვის კვანძის შესამოწმებლად. ტექნიკური მომსახურების საჭიროების შემთხვევაში, რომელიც შეიძლება იმავდროულად გულისხმობდეს ავტოტრანსპორტის, აპარატურის, მოწყობილობისა და ტექნიკური მომსახურებისათვის საჭირო მასალების შეტანას, მოსარგებლე ან გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს აღრიცხვის მოწყობილობის მფლობელის დაუბრკოლებელი დაშვება მის ტერიტორიაზე შესაბამისი სამუშაოების ჩატარების მიზნით.

2. აღრიცხვის კვანძის გამართულობის შემთხვევაში აღრიცხვის მოწყობილობები ილუქება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და სურვილის შემთხვევაში – აღრიცხვის მოწყობილობების მფლობელის მიერ.

3. აღრიცხვის მოწყობილობების ტესტირების ან მათზე სხვა მოქმედების ჩატარებამდე, ვიდრე გაიხსნება ლუქები, მონაწილე მხარეებმა უნდა შეამოწმონ მათი მთლიანობა და შეადარონ თითოეული ლუქის სერიული ნომერი მის ჩანაწერებში არსებულ ნომერს.

4. აღრიცხვის კვანძში ლუქი უნდა დაედოს შემდეგ მოწყობილობებს:

ა) მრიცხველს;

ბ) ძაბვის გადამრთველი მოწყობილობის ხუფს;

გ) მრიცხველის ჩვენების ჩამოყრის მექანიზმს;

დ) მრიცხველის მომჭერების ხუფს;

ე) დენურ და ძაბვის წრედების ნებისმიერ შუალედურ მომჭერებს;

ვ) სარეზერვო კვების წყაროს საკომუტაციო წრედებსა და გამთიშველებს;

ზ) აღრიცხვის კვანძის ნებისმიერ სხვა ადგილს, საიდანაც შესაძლებელია აღრიცხვის კვანძში არასანქცირებული შეღწევა.

5. თითოეული ლუქის დადება ან მოხსნა უნდა განხორციელდეს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ყველა სხვა უფლებამოსილი მხარის თანდასწრებით (71-ე მუხლის შესაბამისად), რის შემდეგაც უნდა გაფორმდეს აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტი შესაბამისი ლუქის მოხსნის მიზნის მითითებით. თითოეულ მხარეს უნდა გააჩნდეს ამ აქტის ასლი, რომელიც უნდა შეიცავდეს:

ა) ლუქის ნომერს;

ბ) ლუქის დადების თარიღს;

გ) ობიექტისა და მინაერთის დასახელებას;

დ) აღრიცხვის კვანძის კომპონენტის დასახელებას;

ე) ლუქის დადების ადგილს;

ვ) ლუქის დადების პროცესში მონაწილე და დამსწრე პირების ვინაობასა და თანამდებობას.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია აღრიცხვის წერტილში უზრუნველყოს აღრიცხვის ყველა მოწყობილობის დალუქვის ადგილებში (მრიცხველის ქვედა ხუფი, დენისა და ძაბვის წრედების მომჭერების ხუფები, ძაბვის ტრანსფორმატორის მეორადი წრედების ავტომატები, მათი კოლოფები და სხვა) სათანადო ლუქების დადება.

7. დადებული ლუქის სიმრთელის დაცულობაზე პასუხისმგებელია ის გადაცემის ლიცენზიატი ან ის მოსარგებლე, ვის მფლობელობაში/მართვაშიც არის აღრიცხვის მოწყობილობა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

მუხლი 71[1]. გამანაწილებელ ქსელზე მიერთებული მსხვილი მომხმარებლის და მწარმოებლის აღრიცხვის კვანძის დაკავშირება ესკაა სისტემასთან

1. გამანაწილებელ ქსელზე მიერთებული მსხვილი მომხმარებელი და ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი დაუშვას მის საკუთრებაში არსებულ აღრიცხვის კვანძებზე, აღნიშნული აღრიცხვის კვანძების გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ესკაა სისტემასთან დაკავშირებისა და შემდგომში მუდმივი კავშირის უზრუნველყოფის მიზნით, მათ შორის იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული აღრიცხვის კვანძები დაკავშირებული იყო გადამცემი სისტემის ოპერატორის ესკაა სისტემასთან.

2. გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია საკუთარი ხარჯებით უზრუნველყოს ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, მსხვილი მომხმარებლისა და ელექტროენერგიის მწარმოებლის საკუთრებაში არსებული აღრიცხვის კვანძების ესკაა სისტემასთან დაკავშირება და შემდგომი მუდმივი კავშირი. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებული მსხვილი მომხმარებლის ან ელექტროენერგიის მწარმოებლის საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძი უნდა ეკუთვნოდეს გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2023 წლის 31 იანვრის დადგენილება №3 - ვებგვერდი, 07.02.2023 წ.

მუხლი 72. აღრიცხვის მონაცემების შედარება და ფორმირება

1. ნებისმიერ ეტაპზე, თუ გამოვლინდა გადაცემის ლიცენზიატისა და მოსარგებლის აღრიცხვის ჟურნალის ჩანაწერებში აღრიცხვის მონაცემებსა და ზედა დონის ესკაა სისტემის მონაცემთა

ბაზებში დაფიქსირებულ დროის ერთსა და იმავე პერიოდის მონაცემებს შორის განსხვავება, უპირატესობა ენიჭება ზედა დონის ესკაა სისტემის აღრიცხვის მონაცემებს.

2. შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატი ან/და ის მოსარგებლე, ვის მფლობელობაში/მართვაშიც არის აღრიცხვის კვანძი, ვალდებულია, მიიღოს ზომები, რომ შესაძლებელი იყოს დადგენილი პერიოდულობით ელექტროენერგიის მაჩვენებლების დისტანციურად წაკითხვა.

3. საანგარიშსწორებო მრიცხველის ან შესაბამისი აღრიცხვის კვანძის სხვა მოწყობილობის დაზიანების შემთხვევაში აღრიცხვის მონაცემების ჩანაცვლება დასაშვებია შესაბამისი საკონტროლო მრიცხველის მონაცემებით. იმ შემთხვევაში, თუ საკონტროლო მრიცხველის მონაცემები არ არსებობს ან არასრულია, მაშინ ანგარიშსწორებისთვის აღრიცხვის მონაცემების დაზუსტებული მნიშვნელობები უნდა მომზადდეს ამ მუხლის მე-4 და მე-5 პუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად.

4. აღურიცხავი ელექტროენერგიის რაოდენობის დადგენის მიზნით უნდა მიეთითოს გადასაანგარიშებელი პერიოდი, რომელიც განისაზღვრება:

ა) ელექტროენერგიის აღრიცხვაში გაუმართაობის დადგომის მომენტიდან გაუმართაობის აღმოფხვრის მომენტამდე;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია ელექტროენერგიის აღრიცხვაში გაუმართაობის დადგომის მომენტის დადგენა, მაშინ ელექტროენერგიის აღრიცხვის კვანძის ბოლო შემოწმებიდან/ინსპექტირებიდან გაუმართაობის აღმოფხვრის მომენტამდე.

5. აღურიცხავი ელექტროენერგიის გამოვლენის შემთხვევაში გაანგარიშება შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი მეთოდების გამოყენებით:

ა) გაანგარიშება მინაერთის მეორე ბოლოში არსებული ელექტროენერგიის მრიცხველით – იმ შემთხვევაში, თუ მინაერთის მეორე ბოლოში არსებობს ელექტროენერგიის მრიცხველ(ებ)ი, რომელიც აღრიცხავს მხოლოდ ამ მინაერთში გამავალ (მიღებულ) ელექტროენერგიას და მისი სათანადო წესით შემოწმებით (კომისიური წესით) დადასტურდება აღრიცხვიანობის გამართულობა, მისი მაჩვენებლები შესაძლებელია ძირითადი ელექტროენერგიის მრიცხველის აღრიცხვიანობის მოშლის პერიოდისათვის გამოყენებულ იქნეს ანგარიშსწორებისათვის, მინაერთში დანაკარგების გათვალისწინებით;

ბ) გაანგარიშება გენერატორებისა და საკუთარი მოხმარების მრიცხველებზე აღრიცხული ელექტროენერგიით – იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროსადგურის მიერ სალტეზე გაშვებული ელექტროენერგიის აღრიცხვაში მონაწილე აღრიცხვის კვანძის (კვანძების) დაზიანების გამო შეუძლებელი ხდება სალტეზე გაშვებული ელექტროენერგიის რაოდენობის დადგენა, აღნიშნული რაოდენობის გათვლა უნდა განხორციელდეს გენერატორებისა და საკუთარი მოხმარების მრიცხველებზე აღრიცხული ელექტროენერგიისა და სასადგურე დანაკარგების გათვალისწინებით;

გ) გაანგარიშება შემასწორებელი კოეფიციენტის გამოყენებით – იმ შემთხვევაში, თუ მრიცხველის ან აღრიცხვის კვანძის დაზიანება გამოწვეულია ძაბვის ან/და დენის სადენების დაზიანებით (მომჭერებზე კონტაქტის მოშლა, სადენის გაწყვეტა, დაწვა ან სხვა) ან წრედის პოლარობის

არაოფიციალური ვერსია

შეცვლის გამო, აღურიცხავი ელექტროენერგიის გაანგარიშებისათვის გამოიყენება შემასწორებელი კოეფიციენტი, რომლის სიდიდეც დამოკიდებულია დაზიანებული წრედის გვაროვნებაზე (დენის ან ძაბვის), დაზიანებული ფაზების გვაროვნებასა (A, B ან C ფაზა) და რაოდენობაზე (1 ფაზა ან 2 ფაზა) და მრიცხველის მიერთების სქემაზე (სამფაზა ორელემენტიანი – არონის სქემა, ან სამფაზა სამელემენტიანი);

დ) გაანგარიშება საშუალო სიმძლავრის მეთოდით – ელექტროენერგიის არასწორად აღრიცხვის პერიოდის დადგენის შემდეგ აღურიცხავი ელექტროენერგიის რაოდენობის გაანგარიშება წარმოებს საშუალო სიმძლავრის მეთოდით, დაზიანებამდე პერიოდის ან აღრიცხვიანობის აღდგენის შემდგომი პერიოდის გათვალისწინებით;

ე) გაანგარიშება მხარეებს შორის ურთიერთშეთანხმებული სხვა მეთოდის ან გადაწყვეტის გამოყენებით, მათ შორის აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემის გაზომვის მონაცემების საფუძველზე.

6. აღურიცხავი ელექტროენერგიის გამოვლენად არ შეიძლება ჩაითვალოს და, შესაბამისად, არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნები, ესკაა სისტემის მიერ აღრიცხვის მოწყობილობიდან ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემების მიღების პროცესში შეფერხება, იმ პირობით, რომ შესაბამისი პერიოდის ელექტროენერგიის აღრიცხვის მონაცემების სრულად ამოღება შესაძლებელია ადგილზე მრიცხველიდან.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

თავი IX
ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07.05.2015წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016წ.

მუხლი 73. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 74. მიზანი

1. წინამდებარე წესი განსაზღვრავს გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებისა და გამანაწილებელი ქსელით სარ
შორის:

ა) ელექტროსადგურებისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტროსადგურისა) და 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე

ბ) ელექტროსადგურებისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტროსადგურისა) და 35-110 კვ ძაბვის ქსელზე მაძ

გ) იმ ინფორმაციის ჩამონათვალს, რომელიც ელექტროსადგურებისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტროსა

დ) ელექტროსადგურებისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტროსადგურისა) და 35-110 კვ ძაბვის ქსელზე მი

ე) გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებისათვის საჭირო ტექნიკურ მოთხოვნებს;

ვ) გამანაწილებელ ქსელში ელექტროენერგიის ხარისხის სტანდარტებს.

2. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წესის მიზანია:

ა) გამანაწილებელი ქსელისა და ამ ქსელზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების უსაფრთხ

ბ) გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წერტილებში გამანაწილებელი ქსელის მუშაობის რეჟიმების მახასი

გ) გამანაწილებელ ქსელთან ელექტროსადგურისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტროსადგურის) და 35-11

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 75. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების ზოგადი დებულებები

1. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების მოწყობა (მშენებლობა) უნდა სრულდებოდეს ამ წესებისა და საქართ

2. გამანაწილებელ ქსელთან ელექტროსადგურის ან 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე ახალი მომხმარებლის მი
აუცილებელ სამუშაოებთან დაკავშირებული ხარჯის გაღებაზე.

3. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს გამანაწილებელ ქსელში ძაბვის ამ წესებითა და

4. გამანაწილებელ ქსელზე ახალი მიერთების დროს მიერთების წერტილი განისაზღვრება განაწილების ლი

5. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების განაცხადის ფორმა მტკიცდება კომისიის გადაწყვეტილებით ამ წეს

მუხლი 76. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების განაცხადი

1. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების მაძიებელი (ამ წესების მიზნებისათვის მხოლოდ 35-110 კვ ძაბვის ქს

2. გამანაწილებელ ქსელთან 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე მომხმარებლის მიერთების განაცხადი უნდა შეიცავ

ა) მაძიებლის ობიექტის დასახელებასა და ადგილმდებარეობას (მისამართი, საკადასტრო კოდი);

ბ) მოთხოვნილ მაქსიმალურ აქტიურ ან/და სრულ სიმძლავრეს;

გ) მისაერთებელი ობიექტის ძირითადი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ტიპებს (ელექტრული ძრავ

დ) მოთხოვნილ მისაერთებელ სავარაუდო ნომინალურ ძაბვას;

3. განაწილების ლიცენზიატი, ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული მიერთების განაცხადით გათვ

ა) ელექტროენერგიის წლიური მოხმარება და დატვირთვის ტიპური გრაფიკი;

ბ) მიერთების მაძიებლის მიერ მისი კუთვნილი ობიექტის გარე ელექტრომომარაგების სამუშაოების დასრ

4. განაწილების ქსელთან ელექტროსადგურის მიერთების განაცხადი უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას

ა) ელექტროსადგურის დასახელებასა და ადგილმდებარეობას;

ბ) პირველადი ენერგიის წყაროს სახეობას (ჰიდრო, მზე და ა.შ.);

გ) გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებისათვის მოთხოვნილი ნომინალური ძაბვის საფეხური;

დ) ელექტროსადგურის საპროექტო სიმძლავრეს;

ე) ელექტროსადგურის რეგულირების ტიპს (პიკური, საბაზისო და სხვა);

ვ) გარე ელექტრომომარაგების სამუშაოების დასრულების სავარაუდო ვადას და ელექტროსადგურის გამან

ზ) სამინისტროს მიერ გაცემული წერილობითი დოკუმენტი ან შესაბამისი ხელშეკრულება, რომლი

5. მაძიებელი უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში მიერთების განაცხადს თან დაურთოს მოთხოვნი

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 12 ივნისი დადგენილება №

მუხლი 77. გამანაწილებელ ქსელთან ელექტროსადგურისა და 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე ახალი მომხმარე

1. თუ ადგილი აქვს გამანაწილებელ ქსელთან ელექტროსადგურისა და 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე ახა
ვალდებულია უფასოდ გასცეს მიერთების შეთავაზება (ტექნიკური პირობა) ამ მუხლის მე-11 პუნქტით გ
შესაბამისად.

2. მაძიებელი ვალდებულია გამანაწილებელ ქსელზე მიერთების მოთხოვნით (ელექტრონული ან წერილობ

3. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია განაცხადის ჩაბარებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში დაადგინოს
საშუალებით წერილობით ან ელექტრონულად (ხარვეზის დადგენის შემთხვევაში უარი უნდა იყოს დასაბუ

4. განაწილების ლიცენზიატი უფლებამოსილია დაადგინოს გამანაწილებელ ქსელზე მიერთების მოთხოვნი
ახალი განაცხადის წარდგენისას.

5. განაცხადში ხარვეზის დადგენისა და მისი განუხილველად დატოვების საფუძველს შეიძლება წარმოადგე

ა) თუ განაცხადი არ არის სრულყოფილი ან/და შევსებულია ხარვეზით (მათ შორის, თუ განაცხადი არ არის

ბ) მაძიებლის მიერ (გარდა ელექტროსადგურებისა) მოთხოვნილი სიმძლავრის უზრუნველყოფა გათვალ
მოხმარების წესების“ თანახმად, გარდა ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

გ) აშკარაა, რომ მოთხოვნილი სიმძლავრის უზრუნველყოფა შეუძლებელია განაწილების ლიცენზიატის მიე

დ) მაძიებლის მიერ მოთხოვნილი ნომინალური ძაბვის საფეხური განაწილების ლიცენზიატს არ გააჩნია.

6. განაწილების ლიცენზიატი არ არის უფლებამოსილი დაადგინოს მიერთების განაცხადის ხარვეზი ამ მუხ
გააჩნია სათანადო დასაბუთება.

7. განაცხადის ჩაბარებიდან 5 სამუშაო დღის გასვლის შემდეგ (იმ შემთხვევაში, თუ ხარვეზი არ დადგინდა)

8. განაწილების ლიცენზიატი განაცხადის მიღებიდან 20 სამუშაო დღის განმავლობაში შეიმუშავებს და დისპ
(ასეთის არსებობის შემთხვევაში). დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი შეისწავლის განაწილების ლიცენზია
მოთხოვნებს მიერთების შეთავაზების პროექტში ცვლილების შეტანის თაობაზე. განაწილების ლიცენზიატი

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მიერთების შეთავაზების პროექტის შესწავლის პროც

10. თუ ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული 15 სამუშაო დღის ვადაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზ
მიერთების შეთავაზების პროექტი.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

11. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების განაცხადის მიღებიდან 50 (ორმოცდაათი) სამუშაო დღის განმავ
განაცხადის განხილვის, შესაბამისი მაძიებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ქსელზე შესაძლო
შესაბამისი მიერთების შეთავაზების ასლი.

12. თუ განაწილების ლიცენზიატის მიერ მიერთების განაცხადის არსებითი შესწავლისას აშკარა გახდა,
გამანაწილებელი ქსელის უბნის საპროექტო გამტარუნარიანობის გათვალისწინებით), განაწილების ლიცენზ

13. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების შეთავაზება უნდა შეიცავდეს:

ა) ტექნიკურ პირობას;

ბ) ახალი მიერთების განხორციელების არეალში (ქვესადგური ან/და გადამცემი ხაზი, სადაც ფიზიკურად ხ

გ) მიერთების წერტილთან დაკავშირებულ ინფორმაციას (ადგილმდებარეობას, მისაერთებელ სიმძლავრესა

დ) მიერთების სავარაუდო ხარჯთან დაკავშირებულ ინფორმაციას (იმ შემთხვევაში, თუ მაძიებელსა და განა

ე) ამ მუხლის მე-18 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შესახებ ინფორმაციას.

14. განაწილების ლიცენზიატის მიერ გაცემული ტექნიკური პირობა შეიძლება შეიცავდეს მითითებებს შესა
აღრიცხვის კვანძის მოწყობის, გამანაწილებელ ქსელთან დამაკავშირებელი გადამცემი ხაზის/ხაზების
ქვესადგურ(ებ)ში საკომუტაციო მოწყობილობების ცვლილების მართვისა და რელეური დაცვის ღონისძიებე

15. საკომუტაციო მოწყობილობ(ებ)ის ცვლილებისა და ქსელის გაძლიერების მიზნით საჭირო ტექნიკური სა
ლიცენზიატი ვალდებულია მიაწოდოს შესაბამისი ინფორმაცია.

16. გამანაწილებელ ქსელზე მიერთების შეთავაზების მომზადებისას მიერთების წერტილი და ამ მიერთებ
ქსელზე მიერთება დაკავშირებული იყოს შესაძლო მცირე ხარჯებთან.

17. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების შეთავაზების (ტექნიკური პირობის) გაცემა უნდა მოხდეს იმავე ვა
ურთიერთშეთანხმებით.

18. მაძიებელმა განაწილების ლიცენზიატისაგან მიერთების შეთავაზების მიღებიდან 20 (ოცი) სამუშაო დღი
არსებობის შემთხვევაში), წინააღმდეგ შემთხვევაში შეთავაზება ავტომატურად გაუქმებულად ჩაითვლება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 78. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წერტილი

1. ელექტროსადგურისა და 35-110 კვ ძაბვაზე მიერთებული მოსარგებლის გამანაწილებელ ქსელთან მიერთ

2. განაწილების ლიცენზიატის საექსპლუატაციო პასუხისმგებლობა ვრცელდება განაწილების ლიცენზიატსა

3. მოსარგებლე უნდა ფლობდეს და ექსპლუატაციას უწევდეს მიერთების წერტილიდან თავის მხარეზე არს

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 79. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების პროცედურა

1. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება მხოლოდ ელექტროსადგურისა (გარდა მიკროსიმძლავრის ელექტრო

2. მაძიებელი ვალდებულია, გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების შეთავაზების მიღების შემდეგ, მაგრამ გამ

3. მაძიებელი, მას შემდეგ, რაც შეასრულებს მიერთების ტექნიკური პირობითა და შეთანხმებული პროექტი
უნდა ერთოდეს:

ა) აკრედიტებული პირის მიერ ჩატარებული მაძიებლის ქვესადგურის პირველადი და მეორადი კომუტაცი

ბ) სარელეო დაცვის დანაყენების ოქმი;

გ) საექსპერტო დასკვნა მისაერთებელი ობიექტის გამანაწილებელ ქსელთან დამაკავშირებელი ელექტროგად

დ) მაძიებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატაციაზე პასუხისმგებელი თანამშრომლების

ე) ზედა დონის ესკაა სისტემაში ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი (მოეთხოვება ელექტ

4. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია მაძიებლის მიერთების მზადყოფნის წერილობითი შეტყობინ
პროექტთან) შესაბამისობა (შემდგომში – შესაბამისობის შემოწმება).

5. შესაბამისობის შემოწმების ეტაპზე განაწილების ლიცენზიატმა უნდა განახორციელოს:

ა) ტექნიკური პირობის შესაბამისად, შეთანხმებული პროექტის შესრულებისა და საქართველოს მოქმედი კ

ბ) მისაერთებელი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ადგილზე დათვალიერება;

გ) ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული დოკუმენტების შემოწმება.

6. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია მაძიებელს განუსაზღვროს გონივრული ვადა შესაბამისობი
შეტყობინებას.

7. შესაბამისობის შემოწმების დადებითი შედეგით დასრულების შემთხვევაში განაწილების ლიცენზიატი
პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა), რითაც სრულდება გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების პრო

8. იმ შემთხვევაში, თუ მაძიებელს წარმოადგენს ელექტროსადგური ან ისეთი მომხმარებელი, რომელსაც სურ
ელექტროსადგურის კომპლექსური შემოწმება-ტესტირება ხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 80. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებისათვის საჭირო ტექნიკური მოთხოვნები

1. გამანაწილებელ ქსელზე ახალი მიერთებისას ყველა მისაერთებელი ელექტრომოწყობილობა–დანადგარი

2. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წერტილებში ელექტროენერგიის ძაბვის ხარისხი უნდა შეესაბამებო
ან/და შეცვლა შესაძლებელია მის მიერ.

3. გამანაწილებელ ქსელში წარმოქმნილი ავარიის გამო მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა–დანადგა
ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების სათანადო დამცავი მოწყობილობებით უზრუნველყოფაზე, რომელ

4. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა–დანადგარების დაცვების დანაყენები უნდა იყოს სელექტიური მი

5. როდესაც მიერთების წერტილი მდებარეობს განაწილების ლიცენზიატის ქვესადგურში, მაშინ მიერთების

6. განაწილების ლიცენზიატი უფლებამოსილია ახალი მოსარგებლის მიერთების ან არსებული მიერთების მ
უნდა ეცნობოს წინასწარ, ამ წესების 79-ე მუხლის შესაბამისად.

7. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა–დანადგარების დამცავი ან/და მუშა დამიწების მოწყობა უნდა მოხ

8. მოსარგებლის ობიექტზე შემსვლელი ელექტროგადამცემი ხაზის მართვა უნდა ხორციელდებოდეს შესაბა

9. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარები უნდა აკმაყოფილებდეს ე

ა) ძაბვის ციმციმის (ფლიკერი) სიდიდე უნდა იყოს შემდეგ ზღვრებში:

ა.ა) ხდომილების სიხშირე ინტერვალში: 0.22 – 600 წუთი

ძაბვის დონე	Pst	Plt
საშუალო ძაბვა, დაბალი ძაბვა	0.7	0.5

ა. ბ) ხდომილების სიხშირე ინტერვალში: 0.02 – 0.22 წუთი

დასაშვებია 3-მდე სიდიდე.

ა. გ) ხდომილების სიხშირე ინტერვალში: =< 0.02 წუთი

დასაშვებია 5-მდე სიდიდე.

ბ) ჰარმონიკული დამახინჯება:

არაოფიციალური ვერსია

ბ.ა) ძაბვის ჰარმონიკული დამახინჯების ზღვრები (%) მიერთების წერტილებში უნდა შეესაბამებოდეს ცხრი

მიერთების წერტილის ძაბვა	ინდივიდუალური ჰარმონიკული დამახინჯება IHD (%)	ჯამური ჰარმონიკული დამახინჯება THD (%)
35კვ და დაბალი	3	5.0
110კვ	1.5	2.5

ბ.ბ) მოსარგებლის დენის ჰარმონიკული დამახინჯების ზღვრები მიერთების წერტილებში უნდა შეესაბამებ

დენის მაქსიმალური ჰარმონიკული დამახინჯება პროცენტებში I_L –ის მიმართ						მაქსიმალური ჯამური
I_{SC}/ I_L	<11	11≤h<17	17≤h<23	23≤h<35	35≤h	TDD
<20*	4.0	2.0	1.5	0.6	0.3	5.0
20<50	7.0	3.5	2.5	1.0	0.5	8.0
50<100	10.0	4.5	4.0	1.5	0.7	12.0
100<1000	12.0	5.5	5.0	2.0	1.0	15.0
>1000	15.0	7.0	6.0	2.5	1.4	20.0

სადაც,

I_{SC} - მოკლე შერთვის დენის მაქსიმალური სიდიდეა მიერთების წერტილში;

I_L - მომხმარებლის მიერ მოთხოვნილი დენის მაქსიმალური მნიშვნელობა (ძირითადი მდგენელი);

TDD - მომხმარებლის დენის მაქსიმალური ჯამური ჰარმონიკული დამახინჯება %-ებში I_L- ის მიმართ.

გ) გამანაწილებელ ქსელზე მაძიებლის ელექტრომოწყობილობა–დანადგარების მიერთებით გამოწვეული ძა

10. ელექტროსადგურისა და გადაცემის ლიცენზიატის ქვესადგურების 6-10-35 კვ ძაბვის სალტეებზე, სადაც დატვირთვის რეჟიმის შემთხვევაში) 1.05$U_{ნომ}$ სიდიდემდე (მაქსიმალური დატვირთვის რეჟიმის შემთხვევაში ავტოტრანსფორმატორის დაბალი ძაბვის გრაგნილით.

11. გამანაწილებელ ქსელში ნორმალურ რეჟიმში ძაბვის სიდიდის გადახრა დასაშვებია შემდეგ ზღვრებში: კ

12. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებული მომხმარებლები ვალდებული არიან უზრუნველყონ მიერთების განაწილების ლიცენზიატი უფლებამოსილია მიერთების ტექნიკური პირობით განსაზღვროს განსხვავებულ

13. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთება ისე უნდა განხორციელდეს, რომ განაწილების ლიცენზიატს საჭირო

14. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წერტილის (ადგილმდებარეობის, ძაბვის) ან/და გარე ელექტრომ იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს მისაერთებელი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების გამართუ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 81. დამატებითი მოთხოვნები 35-110 კვ ძაბვაზე მიერთებული მოსარგებლეების მიმართ

1. მოსარგებლე ვალდებულია გააჩნდეს გასაგები და არაორაზროვანი ნიშანდების სისტემა, რომელიც უნდა

2. გამანაწილებელ ქსელზე მიერთებული ობიექტის ან/და ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ნიშანდებ ნომენკლატურა იწვევს გაუგებრობას ან ემთხვევა სხვა მოსარგებლის ობიექტის ან/და ელექტრომოწყობი დანადგარების დასახელების ან ნიშანდების შეცვლა.

3. მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების დამცავი ან/და მუშა დამიწება მიერთებული უნდა

4. მოსარგებლეების დამიწების სისტემები საფრთხეს არ უნდა უქმნიდეს სხვა მოსარგებლეებს. სახიფ დაუშვებელია გამანაწილებელი ქვესადგურისა და მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ძ

5. დაუსახლებელ ძნელად მისაღწევ ადგილებზე საჰაერო ხაზების ნორმალურ რეჟიმებში მუშაობის პირობ მნიშვნელობისას (აღნიშნულ უბნებზე ჰაერის მაქსიმალური ტემპერატურის პირობებში, დატვირთვის დენი

ადგილის დახასიათება	გაბარიტი, მეტრი
დაუსახლებელი ადგილი	6
ძნელად მისადგომი ადგილი	5
მიუდგომელი მთის კალთები, კლდეები, მთის ქიმები და ა.შ	3

6. შენობა-ნაგებობებიდან ჰორიზონტალური მანძილი 1 კვ-მდე ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ს

ა) 1.5 მეტრზე ნაკლები აივნებამდე, ტერასებამდე და ფანჯრებამდე;

ბ) 1 მეტრზე ნაკლები ყრუ კედლებამდე.

7. ჰორიზონტალური მანძილი შენობა-ნაგებობების გამოშვერილი ნაწილებიდან საჰაერო ელექტროგადამცე

ა) 2 მეტრზე ნაკლები 1-10 კვ ძაბვისათვის;

ბ) 4 მეტრზე ნაკლები 35-110 კვ ძაბვისათვის.

8. დასაშვებია ამ მუხლის მე-6 და მე-7 პუნქტებში მოყვანილი მანძილების შემცირება ელექტროგადამცემი ნაგებობას შორის არ უნდა იყოს იმაზე ნაკლები, რაც განსაზღვრულია მე-9 პუნქტში მოყვანილ ცხრილში.

9. საჰაერო ხაზების შენობებისა და ნაგებობების თავზე გატარება დაუშვებელია, იმ სამრეწველო შენობების შესრულებულია უწვადი მასალებით, ჩაღუნვის ისრის უდიდესი მნიშვნელობისას არ უნდა იყოს ცხრილში

ე.გ.ხ-ს მუშაობის პირობები	ნაკვეთი, ნაგებობა	უმცირესი დასაშვები მანძილი (მეტრი)	
		35 კვ-მდე ჩათვლით	110 კვ

ნორმალური რეჟიმი	მანძილი მიწის ზედაპირამდე	7	7
	მანძილი შენობებამდე ან ნაგებობებამდე	3	4
მეზობელ მალში გამტარის გაწყვეტა	მანძილი მიწის ზედაპირამდე	4.5	4.5

10. მაღალი ძაბვის გამანაწილებელი მოწყობილობა აღჭურვილი უნდა იყოს ოპერატიული ბლოკირებებით,

11. 110 კვ ძაბვის საფეხურზე მიერთებული ტრანსფორმატორის მონაცემებიდან გამომდინარე ნეიტრალის ი
ან გადამეტძაბვის შემზღუდველით.

12. გამანაწილებელი და გადამცემი ქსელის ფუნქციონირების საიმედოობის უზრუნველყოფის მიზნით მოს

13. მოსარგებლის ძალოვანი ტრანსფორმატორი, ნომინალური სიმძლავრიდან გამომდინარე, აღჭურვილი უ

14. მოსარგებლის გადამცემ ხაზზე საჭიროების შემთხვევაში განხორციელებული უნდა იყოს:

ა) 110 კვ ძაბვის საფეხურზე – დისტანციური დაცვა, სამსაფეხურიანი ნულოვანი მიმდევრობის დენური დაც

ბ) 35 კვ ძაბვის საფეხურზე – დისტანციური დაცვა, დენური მოკვეთა, მაქსიმალური დენური დაცვა, ერთფა

15. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს მოსარგებლეთათვის ყველა საჭირო ინფორმაც

16. განაწილების ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოსარგებლეს მოსთხოვოს შესაბ

ა) საკომუტაციო მოწყობილობების მდგომარეობა (ჩართული, გამორთული);

ბ) თითოეული გენერატორის, ენერგობლოკის/აგრეგატის აქტიური და რეაქტიული დატვირთვა გენერატორ

გ) საგენერატორო ძაბვის ჩვენება;

დ) ძალოვანი ტრანსფორმატორის ხვიათა გამომყვანის გადამრთველის პოზიცია;

ე) ელექტროსადგურის მაღალი ძაბვის სალტეზე ძაბვის მნიშვნელობა;

ვ) სიჩქარის რეგულატორის მახასიათებლები და სიმძლავრის ლიმიტები;

ზ) მომხმარებლის აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის სიდიდეები 35-110 კვ ძაბვის მხარეზე.

17. ამ მუხლის მე-16 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის მიუწოდებლობის შემთხვევაში მოსარგებ

18. თუ მოსარგებლეს გააჩნია საკუთარი სარეზერვო გენერატორი, რომელსაც შეუძლია კვებოს მოსარგებლის ქსელიდან განმხოლოების შესაძლებლობა შესაბამისი ბლოკირების სისტემით. მოსარგებლის ობიექტის ავტ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 82. დამატებითი მოთხოვნები გამანაწილებელ ქსელთან მიერთებული ელექტროსადგურების (გარდ

1. გამანაწილებელ ქსელზე ელექტროსადგურის მიერთება არ უნდა აუარესებდეს სხვა მოსარგებლის ელექტრ

2. ელექტროენერგიის მწარმოებელი პასუხისმგებელია თავისი ელექტროსადგურის მომსახურე პერსონალის

3. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია დაინტერესებულ მხარეებს შეუთანხმოს ელექტროსად კომპლექსური გასინჯვის დაგეგმვა და კოორდინაცია. ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაში მიღების მიზნ

4. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია განაწილებისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ნებ საჭიროა განაწილების ლიცენზიატის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის კანონმდებლობით დაწ

5. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია რომ:

ა) ელექტროსადგურის გენერატორის რელეური დაცვის მოქმედება კოორდინირებული იყოს განაწილებისა

ა.ა) მოკლე შერთვის დენის ლიკვიდაციის დრო;

ა.ბ) ავტომატური განმეორებითი ჩართვის დროის კოორდინაცია;

ა.გ) სახაზო ამომრთველის დაცვის დანაყენები, რომლებიც არ უნდა შეიცვალოს განაწილებისა და დისპეტჩე

ბ) ძაბვის მახასიათებლები შეესაბამებოდეს ამ წესების მე-80 მუხლის მოთხოვნებს;

გ) ჯამური ჰარმონიკული დამახინჯების ზღვრები შეესაბამებოდეს ამ წესების მე-80 მუხლის მოთხოვნებს.

6. იმ შემთხვევაში, როდესაც გამანაწილებელი ქსელის ნაწილი, რომელზეც არის მიერთებული ენერგობლ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებით გადაწყვიტოს, აღნიშნულმა ენერგობლოკმა/აგრეგატმა გ

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნის შემთხვევაში ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალ ენერგობლოკის/აგრეგატის ავტომატური გაშვების ჩათვლით.

8. ენერგობლოკის/აგრეგატის გამანაწილებელ ქსელთან სინქრონიზაცია უნდა მოხდეს იმ ამომრთველ(ებ)ის

ა) საგენერატორო ამომრთველი;

ბ) სამაღლებელი ტრანსფორმატორების დაბალი და მაღალი ძაბვის სატრანსფორმატორო ამომრთველები.

9. სინქრონიზაციის ავტომატურ მოწყობილობას უნდა შეეძლოს გენერატორის გამანაწილებელ ქსელთან სი

ა) სიხშირის 48-52 ჰც დიაპაზონში;

ბ) ქსელის ნომინალური ძაბვის ±10% ცვლილების დიაპაზონში.

10. ელექტროსადგურის პროექტირება ისე უნდა მოხდეს, რომ მაქსიმალურად იყოს შემცირებული რომელ
სამაღლებელი ტრანსფორმატორის დაბალი ძაბვის მხარეს ან/და ამ ენერგობლოკის/აგრეგატის დამხმარე მო

11. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია დისპეტჩერიზაციისა და განაწილების ლიცენზიატებს ა

12. სამაღლებელი ტრანსფორმატორი ისე უნდა იყოს შერჩეული, რომ არ შეიზღუდოს ელექტროსადგურის რ

13. ელექტროსადგურის სამაღლებელ ტრანსფორმატორს უნდა გააჩნდეს (განაწილების ან დისპეტჩერიზაცი

14. გენერატორის სამაღლებელი ტრანფორმატორების მაღალი ძაბვის გრაგნილები უნდა იყოს შეერთებული

15. ენერგობლოკი/აგრეგატი აღჭურვილი უნდა იყოს სიჩქარის რეგულატორით და სიხშირის ცვალებადობა

16. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს განაწილების ქსელში ძაბვების რ

17. ელექტროენერგიის მწარმოებელი ვალდებულია გააჩნდეს მაქსიმალური დენური დაცვა ან მაქსიმალურ

18. განაწილების ლიცენზიატი საჭიროების შემთხვევაში უფლებამოსილია მოითხოვოს ამ მუხლში გათვალ

19. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია უზრუნველყოს ელექტროსადგურის გამანაწილებელ ქსელთან

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილებ

მუხლი 83. განაწილების ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგიის მწარმოებლისათვის მისაწოდებელი ინფო

1. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, ელექტროენერგიის მწარმოებელს, რომლის ენერგობლოკი/აგრ

ა) მიერთების წერტილში ქსელის ეკვივალენტური წინააღმდეგობები ან მოკლე შერთვის დენების სიდიდეე

ბ) ინფორმაცია მიერთების წერტილში არსებული რელეური დაცვისა და ავტომატიკის შესახებ;

გ) პროექტირებისათვის საჭირო სხვა აუცილებელი ინფორმაცია.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 84. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთების წერტილის სქემები და ნახაზები

1. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება მხოლოდ ელექტროსადგურისა და 35-110 კვ ძაბვის საფეხურზე მიერ

2. მიერთების წერტილის ნახაზები მზადდება ყოველი მისაერთებელი ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის

3. მაძიებელი ამზადებს და გადასცემს განაწილების ლიცენზიატს მიერთების წერტილამდე მის მხარეს არსე

4. განაწილების ლიცენზიატი ამზადებს და განმცხადებელს გადასცემს მისაერთებელი ქვესადგურის სქემებს

5. თუ მიერთების წერტილი უნდა იყოს (ან არის) მაძიებლის მფლობელობაში არსებულ ობიექტზე, მაძიებელ

6. მიერთების წერტილის ნახაზები და სქემები ზუსტად უნდა ასახავდეს მიერთების წერტილში პირველადი

7. მიერთების წერტილების ნახაზების შტამპი უნდა მოიცავდეს უფლებამოსილი პირების სახელებსა და გვა

8. მიერთების წერტილების სქემები და ნახაზები დამტკიცებული უნდა იქნეს განაწილების ლიცენზიატის მ

9. მიერთების წერტილის ნახაზები გამოყენებული უნდა იქნეს მიერთების ობიექტთან დაკავშირებით განსა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

მუხლი 85. ობიექტებზე დაშვება

1. მოსარგებლე უზრუნველყოფს განაწილების ლიცენზიატის, აგრეთვე კანონმდებლობით უფლებამოსილი
ადგილზე (მიერთების წერტილის მოსარგებლის ობიექტზე არსებობის შემთხვევაში) და მოსარგებლის ტერ

2. განაწილების ლიცენზიატის ქვესადგურზე არსებული ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების ექსპლუატ

3. მოსარგებლის ობიექტზე ან ტერიტორიაზე არსებული განაწილების ლიცენზიატის ყველა ელექტრომოწყ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 86. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 87. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 88. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 89. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 90. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 91. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 92. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 93. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 94. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 95. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 96. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 97. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 98. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 99. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 100. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 101. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 102. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 103. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 104. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 105. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 106. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 107. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

მუხლი 108. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 22 აპრილის დადგენილება №9 - ვებგვერდი, 06.05.2016

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი, 17.10.20

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2017 წლის 26 დეკემბრის დადგენილება №46 -

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 22 აპრილის დადგენილება №8 - ვებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

მუხლი 109. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 -

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

საქართველოს ენერგეტ

მუხლი 110. მოქმედების სფერო, მიზნები და ამოცანები

1. ეს თავი განსაზღვრავს ელექტროსადგურების, მათ შორის, სინქრონული ელექტროსადგურების, სიმძლავრ
ელექტროენერგეტიკულ ბაზარზე კონკურენციის სამართლიანი პირობების არსებობას, სისტემის უსაფრთხოებას

2. ეს თავი ასევე ადგენს ვალდებულებებს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სისტემის ოპერატორების მხრიდან ადგ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 111. ტერმინთა განმარტებები

1. ამ თავის მიზნებისთვის გამოიყენება შემდეგი განმარტებები:

ა) **„ორგანო“** – კომისია, სისტემის ოპერატორი ან კანონმდებლობის საფუძველზე განსაზღვრული სხვა საჯარო ან

ბ) **„სინქრონული ზონა“** – ზონა, რომელიც მოიცავს სინქრონულად ურთიერთდაკავშირებულ გადამცემი სისტე
ესტონეთის (ბალტიისპირეთი) ენერგოსისტემა, რომლებიც ნაწილია უფრო ფართო სინქრონული ზონისა და საქა

გ) **„ძაბვა“** – ორ წერტილს შორის ელექტრონულ პოტენციალთა სხვაობა, გაზომილი, როგორც პირდაპირი მიმდე

დ) **„სრული სიმძლავრე**“ – ძირითადი სიხშირის პირობებში ძაბვისა და დენის ნამრავლი, სამფაზა ქსელის შემთხ

ე) **„ელექტროსადგური“** – სინქრონული ელექტროსადგური ან სიმძლავრის პარკი;

ვ) **„გენერაციის ობიექტი“** – ობიექტი, რომელიც პირველად ენერგიას გარდაქმნის ელექტროენერგიად და შეიცავს

ზ) **„გენერაციის ობიექტის მფლობელი“** – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც ფლობს გენერაციის ობიექ

თ) **„მთავარი მაგენერირებელი მოწყობილობა**“ – მოწყობილობის ერთი ან რამდენიმე ძირითადი ელემენტი, რომ

ი) **„სინქრონული ელექტროსადგური“** – მოწყობილობების განუყოფელი კომპლექტი, რომელსაც შეუძლია ელექტ

კ) **„ელექტროსადგურის დოკუმენტაცია**“ – ელექტროსადგურის მფლობელის მიერ შესაბამისი სისტემის ოპერატო
საჭირო მონაცემებსა და განცხადებებს, მათ შორის, შესაბამისობის განცხადების მიწოდებას;

ლ) **„შესაბამისი გადამცემი სისტემის ოპერატორი“** (შემდგომში „გადამცემი სისტემის ოპერატორი“), რომლის კ
სისტემა);

მ) **„ელექტრული ქსელი“ (შემდგომში – ქსელი**) – ერთმანეთთან დაკავშირებული ელექტრული დანადგარებისა დ

ნ) **„შესაბამისი სისტემის ოპერატორი**“ – ის გადამცემი სისტემის ოპერატორი ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერა

ო) **„მიერთების ხელშეკრულება“** – ხელშეკრულება შესაბამის სისტემის ოპერატორსა და გენერაციის ობიექტის მფ
გენერაციის ობიექტის, მოხმარების ობიექტის, გამანაწილებელი სისტემის, გამანაწილებელ სისტემასთან მიერთე

პ) **„მიერთების წერტილი“** – გაყოფის საზღვარი, სადაც ელექტროსადგური, მოხმარების ობიექტი, გამანაწილებელ
მიერთების ხელშეკრულებაში;

ჟ) **„მაქსიმალური სიმძლავრე“** „Pmax“ – უწყვეტი მაქსიმალური აქტიური სიმძლავრე, რომლის გენერაციაც შე
ხელშეკრულებით ან შეთანხმებულია შესაბამის სისტემის ოპერატორსა და გენერაციის ობიექტის მფლობელს შო

რ) **„სიმძლავრის პარკის ელექტროსადგური“** (შემდგომში „სიმძლავრის პარკი“) – აგრეგატი ან აგრეგატთა ერთობ
მათ შორის, დახურულ გამანაწილებელ სისტემასთან ან HVDC სისტემასთან მიერთების ერთი წერტილი;

ს) „არასახმელეთო **სიმძლავრის პარკის ელექტროსადგური“** (შემდგომში არასახმელეთო სიმძლავრის პარკი“)- სი

ტ) **„სინქრონული კომპენსაციის რეჟიმში მუშაობა“** – გენერატორის მუშაობის რეჟიმი, პირველადი ამძრავის გარე

უ) **„აქტიური სიმძლავრე“** – სრული სიმძლავრის რეალური მდგენელი ძირითად სიხშირეზე, გამოხატული ვატე

ფ) **„ჰიდრომააკუმულირებელი ელექტროსადგური“** – ერთი ან რამდენიმე ჰიდროაგრეგატი, რომელშიც წყლის აკ

ქ) **„სიხშირე“** – სისტემის ელექტრული სიხშირე წარმოადგენს 1 წამში ცვლადი დენის მიერ შესრულებული პერი
დროის ერთეულში, გაზომვის წერტილებს შორის უმნიშვნელო განსხვავებით მისი ნომინალური მნიშვნელობა ა

ღ) **„სტატიზმის კოეფიციენტი“** – ფარდობა სიხშირის დამყარებულ ცვლილებასა და ამ ცვლილების შედეგად დ
ცვლილება გამოისახება მაქსიმალურ სიმძლავრესთან ან ფაქტობრივ აქტიურ სიმძლავრესთან ფარდობით, შესაბა

ყ) **„მინიმალური რეგულირებადი დონე“** – მინიმალური აქტიური სიმძლავრე, განსაზღვრული ელექტროქსელთ
სიმძლავრის კონტროლი;

შ) **„დანაყენი“** – მართვის სისტემის პარამეტრის მიზნობრივი სიდიდე, რომელიც გამოყენებულია მართვის სქემებ

ჩ) **„ინსტრუქცია“** – სისტემის ოპერატორის მიერ, მისი უფლებამოსილების ფარგლებში, გაცემული ნებისმიერი გ
განხორციელების თაობაზე;

ც) **„დაზღვეული/დაცული ავარია“** – ავარია, რომელიც წარმატებით აღმოიფხვრება სისტემის ოპერატორის დაგეგ

ძ) **„რეაქტიული სიმძლავრე“** – სრული სიმძლავრის წარმოსახვითი კომპონენტი ძირითად სიხშირეზე, ჩვეულებრ

წ) **„ავარიის მიმართ მდგრადობა“** – ელექტრომოწყობილობის უნარი დარჩეს ქსელთან მიერთებული და იმუშაოს

ჭ) **„გენერატორი“** – მოწყობილობა, რომელიც მექანიკურ ენერგიას გარდაქმნის ელექტროენერგიად მბრუნავი მაგ

ხ) **„დენი“** – ელექტრული მუხტების მიმართული მოწესრიგებული მოძრაობა, რომელიც განისაზღვრება ძირითად

ჯ) **„სტატორი“** – მბრუნავი მანქანის ნაწილი, რომელიც შეიცავს უძრავ მაგნიტურ ნაწილებს, მასთან დაკავშირებუ

ჰ) **„ინერცია“** – მბრუნავი მყარი სხეულის თვისება, როგორიც არის ცვლადი დენის გენერატორის როტორი, შეინა

ჰ[1]) **„ხელოვნური ინერცია“** – სიმძლავრის პარკის ან HVDC სისტემის მიერ უზრუნველყოფილი მოწყობილობა, იმ

ჰ[2]) **„სიხშირის რეგულირება / კონტროლი“** – ელექტროსადგურის ან HVDC სისტემის უნარი შეცვალოს აქტიური ს

ჰ[3]) **„სიხშირის რეგულირების რეჟიმი“ (FSM)** – ელექტროსადგური და HVDC სისტემის საოპერაციო რეჟიმი, რომე

ჰ[4]) **„სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი – სიხშირის აწევა (LFSM-O)**“ – ელექტროსადგურის ან HVDC ს
შემცირება;

ჰ[5]) **„სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი - სიხშირის დაწევა (LFSM-U)**“ – ელექტროსადგურის ან HVDC გაზრდა;

ჰ[6]) **„სიხშირის საპასუხო რეაქციის მკვდარი ზონა“** – დადგენილი შუალედი, რომელიც გამოიყენება იმისათვის, რ

ჰ[7]) **„სიხშირის საპასუხო რეაქციის უგრძნობლობა“** – კონტროლის სისტემის დამახასიათებელი თვისება, რომელი

ჰ[8]) „**P-Q დიაგრამა**“ – ელექტროსადგურის რეაქტიული სიმძლავრის მიერთების წერტილში აქტიური სიმძლავრი

ჰ[9]) **„სტატიკური მდგრადობა“** – ქსელის ან სინქრონული ელექტროსადგურის შესაძლებლობა, დაუბრუნდეს ან შ

ჰ[10]) **„იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობა**“ – ქსელის ნაწილის ან მთლიანად ქსელის დამოუკიდებლად მუშაობა, აკონტროლებს სიხშირესა და ძაბვას;

ჰ[11]) **„საკუთარ მოხმარებაზე მუშაობა“** – რეჟიმი, როდესაც უზრუნველყოფილია ელექტროსადგურის შესაძლებლ

ჰ[12]) **„ნულიდან გაშვების შესაძლებლობა“** – სრულად გამორთვის შემდეგ ელექტროსადგურის აღდგენის უნარი დ

ჰ[13]) **„ავტორიზებული სერტიფიკაციის ორგანო“** – უწყება, რომელიც გასცემს მოწყობილობის სერტიფიკატებს და

ჰ[14]) **„მოწყობილობის სერტიფიკატი“** – ავტორიზებული სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ გაცემული დოკუმენტი მო მისი მოქმედების ფარგლებს ეროვნულ ან სხვა დონეზე, რომელზეც კონკრეტული სიდიდე შეირჩევა ევროპულ იქნა ფაქტობრივი ტესტის შედეგების საფუძველზე;

ჰ[15]) **„აგზნების მართვის სისტემა“** – უკუკავშირით მართვის სისტემა, რომელიც თავის თავში მოიცავს სინქრონულ

ჰ[16]) **„U-Q/Pmax-მახასიათებელი“** – მახასიათებელი, რომელიც წარმოადგენს ელექტროსადგურის ან HVDC გარდა

ჰ[17]) **„სტაბილური ოპერირების მინიმალური დონე“** – აქტიური სიმძლავრის მინიმალური სიდიდე, განსაზღვრ ელექტროსადგურის სტაბილურად ოპერირება უსაზღვრო დროით;

ჰ[18]) **„გადამეტაგზნების შემზღუდველი“** – ძაბვის ავტომატურ რეგულატორში შემავალი მართვის მოწყობილობა,

ჰ[19]) **„ქვეაგზნების შემზღუდველი“** – ძაბვის ავტომატურ რეგულატორში შემავალი ქვეაგზნების კონტროლის მოწ

ჰ[20]) **„ძაბვის ავტომატური რეგულატორი ან „AVR“**– უწყვეტად მოქმედი ავტომატური მოწყობილობა, რომელიც მ

ჰ[21]) **„ენერგოსისტემის სტაბილიზატორი“** – სინქრონული ელექტროსადგურის ძაბვის ავტომატური რეგულატორ

ჰ[22]) **„სწრაფი მოკლედ შერთვის დენი“** – სიმძლავრის პარკის ან HVDC სისტემის მიერ დენის მიწოდება მოკლე შე ეტაპზე ძაბვის შენარჩუნება და დაზიანების აღმოფხვრის შემდეგ სისტემის ძაბვის აღდგენა;

ჰ[23]) **„სიმძლავრის კოეფიციენტი“** – აქტიური სიმძლავრის აბსოლუტური სიდიდის ფარდობა სრულ სიმძლავრეს

ჰ[24]) **„ძაბვის რეგულატორის სტატიზმის კოეფიციენტი**“ – ფარდობა ბაზისურ 1 ფ.ე. ძაბვასთან მიმართებაში გამოს

ჰ[25]) „არასახმელეთო ქსელის მიერთების სისტემა“ – სრული ურთიერთკავშირი არასახმელეთო მიერთების წერტი

ჰ[26]) „სახმელეთო ქსელის მიერთების წერტილი“ – მიერთების წერტილი, სადაც არასახმელეთო ქსელის მიერთებ

ჰ[27]) „სამონტაჟო დოკუმენტი“ – მარტივი სტრუქტურის მქონე დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას A ტი

ჰ[28]) „შესაბამისობის დოკუმენტი“ – გენერაციის ობიექტის მფლობელის, მოხმარების ობიექტის მფლობელის, მოთხოვნებთან შესაბამისობის არსებული სტატუსი;

ჰ[29]) „საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება“ (FON) – შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ იმ გენერაციის ობი შესაბამის მახასიათებლებსა და მოთხოვნებს და რომელიც ნებართვას აძლევს განახორციელონ ელექტროსადგურ

ჰ[30]) „ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება“ (EON) – შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გენერა ძაბვის ქვეშ დაყენებამდე;

ჰ[31]) შუალედური ოპერატიული შეტყობინება“ (ION) – შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გენერაციის ობიექ მათ განახორციელონ ელექტროსადგურების, მოხმარების ობიექტების, გამანაწილებელი სისტემის ან HVDC ს დაკმაყოფილება;

ჰ[32]) „შეზღუდული ოპერირების შეტყობინება“ (LON) – შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გენერაციის ობ მიიღო ოპერირებაზე საბოლოო შეტყობინების სტატუსი, მაგრამ დროებით ექვემდებარება ძირეულ მოდიფიკაცი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 112. მოქმედების სფერო

1. ამ თავით განსაზღვრული მიერთების მოთხოვნები ვრცელდება ახალ ელექტროსადგურებზე, რომლებიც ითვ

2. სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს იმ ელექტროსადგურის მიერთებაზე, რომელიც არ უარს ატყობინებს გენერაციის ობიექტის მფლობელს და კომისიას.

3. ამ თავის მოთხოვნები არ ვრცელდება:

ა) ელექტროსადგურებზე, რომლებიც დამონტაჟდა სარეზერვო სიმძლავრის უზრუნველსაყოფად და რომელიც პარალელური მუშაობა შეკეთების ან გაშვების ტესტების დროს არ უნდა აღემატებოდეს 5 წუთს;

ბ) ელექტროსადგურებზე, რომელთაც არ აქვთ მუდმივი მიერთების წერტილი და გამოიყენებიან სისტემის ოპერ

გ) ენერგიის შემნახველ მოწყობილობებზე, გარდა ჰიდრომააკუმულირებელი ელექტროსადგურებისა, 115-ე მუხ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 113. მოთხოვნები არსებული ელექტროსადგურების მიმართ

1. ამ თავით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება არსებულ ელექტროსადგურებზე, გარდა ქვემოთ ჩამოთ

ა) C ან D ტიპის ელექტროსადგურები მოდიფიცირებულია იმდენად, რომ მათი მიერთების ხელშეკრულება (მიერ

ა.ა) გენერაციის ობიექტის მფლობელმა, რომელიც გეგმავს განახორციელოს ელექტროსადგურის მოდერნიზაცია

ა.ბ) თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მიიჩნევს, რომ მოწყობილობა-დანადგარების მოდერნიზაცია ან შეცვლ

ა.გ) კომისიამ უნდა გადაწყვიტოს არსებული მიერთების შეთანხმების (მიერთების ტექნიკური პირობების) განახ

ბ) კომისია გადაწყვეტს არსებულ ელექტროსადგურებზე გავრცელდეს თუ არა ამ თავის ყველა ან რამდენიმე მოთ

2. ამ თავის მიზნებისათვის, ელექტროსადგური შესაძლოა ჩაითვალოს არსებულ ელექტროსადგურად თუ:

ა) ის უკვე მიერთებულია ქსელთან ამ თავის ძალაში შესვლის დღეს; ან

ბ) გენერაციის ობიექტის მფლობელს მთავარი მაგენერირებელი მოწყობილობის შესყიდვისთვის დადებული აქ
სისტემის ოპერატორს ხელშეკრულების დადების შესახებ, ამ თავის ძალაში შესვლიდან 30 თვის განმავლობაში.
მცირე ხელშეკრულების სახელწოდებას, მისი ხელმოწერის და ძალაში შესვლის თარიღებს და ასაშენებელი, ასაწყ
სისტემის ოპერატორისთვის წარდგენილი შეტყობინება უნდა მოიცავდეს სულ მცირე ხელშეკრულების სახელწო

გ)კომისიის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით ელექტროსადგური მიჩნეულ იქნება „

3. 119-ე მუხლის შესაბამისად გამართული საჯარო კონსულტაციების შედეგად და ფაქტობრივ გარემოებებში მნი
განაწილებული გენერაცია ან მოხმარების საპასუხო რეაქცია, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა შეს
ხარჯსარგებლიანობის რაოდენობრივი ანალიზი, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

ა) ელექტროსადგურების მხრიდან ამ თავის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად საჭირო ინვესტიციების მოცულ

ბ) ამ თავის მოთხოვნების დაკმაყოფილების შედეგად მიღებულ სოციალურ-ეკონომიკურ სარგებელს; და

გ) ალტერნატიული ღონისძიების პოტენციალის შეფასებას, იმისათვის რომ მიღწეული იყოს მოთხოვნილი შესრ

4. მე-3 პუნქტში ნახსენები რაოდენობრივი ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის ჩატარებამდე, გადამცემი სისტემის ო

ა) ჩაატაროს ხარჯებისა და სარგებლების წინასწარი ხარისხობრივი შედარება;

ბ) მიიღოს თანხმობა კომისიისგან.

5. კომისიამ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება ამ თავის მოთხოვნების არსებულ ელექტროსადგურებზეც გავრცელე

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა გაითვალისწინოს გენერაციის ობიექტების მფლობელების კანონიერი

არაოფიციალური ვერსია

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა შეაფასოს ამ თავის ყველა ან ზოგიერთი დებულების გავრცელები

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 114. მნიშვნელობის განსაზღვრა

1. ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ ქსელთან მიერთების წერტილში ძაბვის დონეებისა და მათ ელექტროსადგურებისათვის განსაზღვრება დანართ №31-ში მოცემული ცხრილის შესაბამისად.

2. მნიშვნელოვნად ჩაითვლება შემდეგი კატეგორიის ელექტროსადგურები:

ა) 110 კვ-ზე დაბალი მიერთების წერტილის ძაბვითა და 0.8 კვტ ან მეტი სიმძლავრით (A ტიპი);

ბ) 110 კვ-ზე დაბალი მიერთების წერტილის ძაბვითა და მაქსიმალური სიმძლავრის დონით, რომელიც უტოლდე

გ) 110 კვ-ზე დაბალი მიერთების წერტილის ძაბვითა და მაქსიმალური სიმძლავრის დონით, რომელიც უტოლდე

დ) 110 კვ ან უფრო მაღალი ძაბვის მიერთების წერტილთან დაკავშირებული ელექტროსადგური (D ტიპი). ელექტ მოცემულ ზღვარს D ტიპის ელექტროსადგურებისთვის.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტითა და 31-ე დანართით განსაზღვრული ელექტროსადგურების ტიპების ზღვრების ცვლ

4. გენერაციის ობიექტის მფლობელებმა ხელი უნდა შეუწყონ ამ მუხლით განსაზღვრულ პროცესს და წარადგინო

5. თუკი ზღვრების ცვლილების შედეგად ელექტროსადგური შეიცვლის ტიპს, არსებულ ელექტროსადგურებთან

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 115. მოთხოვნები ელექტროსადგურების, ჰიდრომააკუმულირებელი ელექტროსადგურების, კომბინირებ

1. არასახმელეთო ზონაში მიერთებულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით გამოიყენება სახმელეთო ელექტ ძაბვის მუდმივი დენის ხაზით ან იმ ქსელის საშუალებით, რომელიც სინქრონულად არ არის დაკავშირებული ძი

2. ჰიდრომააკუმულირებელმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ ყველა შესაბამისი მოთხოვნა, როგ კონსტრუქციით. ჰიდრომააკუმულირებელის ცვლადი სიჩქარის მქონე ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფი

3. ელექტროსადგურების კუთხით, რომლებიც დაკავშირებულია სამრეწველო ობიექტის ქსელებთან, ელექტროს დათანხმდნენ სისტემის ოპერატორის ქსელიდან ამგვარი ელექტროსადგურების გათიშვის პირობებს კრიტიკულ

4. 121-ე მუხლის მე-2 და მე-4 პუნქტების მოთხოვნების გარდა (ან როცა კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვა უნართან, არ ვრცელდება თბოელექტროცენტრალებზე, რომლებიც მიერთებულია სამრეწველო ობიექტების ქსელ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

(ა) აღნიშნული ტიპის სადგურების ძირითადი მიზანია სითბოს წარმოება სამრეწველო ობიექტთან დაკავშირებუ

(ბ) სითბოს და სიმძლავრის გამომუშავება ხდება განუყოფლად და ურთიერთდაკავშირებულად, რაც ნიშნავს, რო

(გ) ელექტროსადგურები არის A, B ან C ტიპის 114-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტების შესაბამი

5. თბოელექტროცენტრალები უნდა შეფასდეს მათი მაქსიმალური ელექტრული სიმძლავრის საფუძველზე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 116. მარეგულირებელი ასპექტები

1. საერთო გავრცელების მოთხოვნები, რომლებიც ამ თავის საფუძველზე უნდა განსაზღვროს შესაბამისი სისტემი

2. სპეციალური მოთხოვნები, რომელიც უნდა დადგინდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტ

3. ამ თავის გავრცელებისას კომისიამ, უფლებამოსილმა ორგანოებმა და სისტემის ოპერატორებმა უნდა:

(ა) გამოიყენონ პროპორციულობის და არადისკრიმინაციულობის პრინციპები;

(ბ) უზრუნველყონ გამჭვირვალობა;

(გ) გამოიყენონ ოპტიმიზაციის პრინციპი უმაღლეს საერთო ეფექტურობასა და უმცირეს ჯამურ ხარჯებს შორის,

(დ) გაითვალისწინონ გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობები, რათა უზრუნველყონ სისტემის უს

(ე) გაიარონ კონსულტაციები შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთან და მხედველობაში მიიღონ

(ვ) მხედველობაში მიიღონ საქართველოში აღიარებული ევროპული სტანდარტები და ტექნიკური მახასიათებლე

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა კომისიას შესათანხმებლად უნდა წარ
განმავლობაში.

5. როდესაც ეს წესები მოითხოვს შესაბამისი სისტემის ოპერატორისგან, გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან, გე
მიერ სხვა მხარეებისათვის პირველი წინადადების წარდგენიდან ექვსი თვის განმავლობაში. თუ აღნიშნულ ვადა

6. კომისიამ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება შეთავაზებების თაობაზე მოთხოვნებთან ან მეთოდოლოგიებთან და

7. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი საჭიროდ მიიჩნევს პირველი და მე-2
ჩათვლით განსაზღვრული მოთხოვნები. სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, რომლე
არსებობის შემთხვევაში, თავდაპირველად შემუშავებული და შეთანხმებული მოთხოვნებისა და მეთოდოლოგიე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

8. ნებისმიერ მხარეს, რომელსაც აქვს საჩივარი შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატ
გადაწყვეტილებას იღებს საჩივრის მიღებიდან ორი თვის ვადაში. ეს ვადა შესაძლოა გაგრძელდეს ორი თვით, კ
სავალდებულოა მხარეებისათვის შესასრულებლად.

9. როდესაც ამ თავით გათვალისწინებული მოთხოვნები უნდა დადგინდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის
შესაბამისი მოთხოვნები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვე

მუხლი 117. გადამცემი სისტემის რამდენიმე ოპერატორი

1. ერთზე მეტი გადამცემი სისტემის ოპერატორის არსებობის შემთხვევაში, ეს წესები უნდა გავრცელდეს ყველა მ

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობა, რათა შეასრულოს ამ წესებით გათვალისწინებული ერთ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 118. ხარჯების ანაზღაურება

1. სისტემის ოპერატორის მიერ გაწეულ ხარჯებს, რომლებიც ექვემდებარება ქსელის სატარიფო წესებით რეგული

2. კომისიის მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში, პირველი პუნქტით გათვალისწინებულმა სისტემის ოპერატორებმა მ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 119. საჯარო კონსულტაცია

1. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორმა არანაკლებ ერთი თვის განმავლ
დაკავშირებით:

ა) არსებულ ელექტროსადგურებზე ამ თავის გავრცელების ვადის გახანგრძლივების შესახებ, 113-ე მუხლის მე-3 პ

ბ) წინადადება 114-ე მუხლის მე-3 პუნქტის ზღვრებთან დაკავშირებით;

გ) 147-ე მუხლის მე-3 მუხლის შესაბამისად მომზადებული ანგარიშის შესახებ;

დ) ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის შესახებ, რომელიც განხორციელებულია 171-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამ

2. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა დროულად უნდა გაითვალისწი
კომისიაში წარდგენამდე. ნებისმიერ შემთხვევაში, დაინტერესებული მხარეების მოსაზრებების გათვალისწინები

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 120. კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულებები

1. ამ თავის შესაბამისად მიღებული, გაცვლილი ან გაგზავნილი ნებისმიერი კონფიდენციალური ინფორმაცია, ექ

2. კომერციული საიდუმლოების დაცვის ვალდებულება ვრცელდება ყველა პირზე, კომისიასა თუ ორგანიზაციაზ

3. კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მიღებულ იქნა მე-2 პუნქტში განსაზღვრული პირების ან კომისიის

4. კომისია ან სხვა პირები, რომლებიც იღებენ კონფიდენციალურ ინფორმაციას ამ თავის შესაბამისად, იგი უნდა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 121. ზოგადი მოთხოვნები A ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. A ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს სიხშირის მდგრადობასთან დაკავ

(ა) სიხშირის დიაპაზონთან დაკავშირებით:

ა.ა) ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს დარჩეს მიერთებული ქსელთან და შეძლოს ოპერირება სიხშირის დიაპაზ

ცხრილი 2. მინიმალური დროის პერიოდები როდესაც, ელექტროსადგურს შეუძლია ოპერირება სხვადასხვა სიხშ

47.0 –
47.5 –
48.5 –
49.0 –
51.0 –
51.5 –

52.5 –

ა.ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორი, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, და გენერაციის ობიექ
მოთხოვნებზე, ელექტროსადგურების ტექნიკური შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით, სისტ

ა.გ) გენერაციის ობიექტის მფლობელმა დაუსაბუთებლად არ უნდა თქვას უარისიხშირის უფრო ფართო დიაპაზო

ბ) სიხშირის ცვლილების სიჩქარისადმი მედეგობის უნართან დაკავშირებით, ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს
ძირითადი დაცვის მტყუნებით გამოწვეული მიზეზის გარდა. ძირითადი დაცვის მტყუნების სიხშირის დროში ც

2. სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმთან - სიხშირის აწევასთან (LFSM-O) დაკავშირებით, რომელიც გა

ა) ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის (სიხშირის ცვლილება
დანაყენებში, რომლებიც განსაზღვრულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ.

ბ) იმ შესაძლებლობების გარდა რომელიც „ა“ ქვეპუნქტშია მითითებული, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შეს
უფლება, რომელსაც აქვს შეზღუდული გავლენა სისტემათაშორის ხაზებზე და ინარჩუნებს უსაფრთხო მუშაობ
სისტემის ოპერატორმა გენერაციის ობიექტის მფლობელებთან ურთიერთთანამშრომლობით შესაძლებელია წარ

გ) სიხშირის ზღვრები უნდა იყოს 50.2 - 50.5 ჰც ზღვრებს შორის და ჩათვლით;

დ) სტატიზმის კოეფიციენტი უნდა იყოს 2 – 12 %-მდე ფარგლებში.

ე) ელექტროსადგურებმა უნდა შეძლონ სიხშირის ცვლილებაზე აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლ
წარუდგინოს ტექნიკური დასაბუთება.

ვ) გადამცემი სისტემის ოპერატორს მინიმალური რეგულირების დონის მიღწევისას შეუძლია ელექტროსადგურს

ვ.ა) ოპერირების გაგრძელება არსებულ დონეზე; ან

ვ.ბ) შეამციროს აქტიური სიმძლავრის გამომუშავება;

ზ) ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს სტაბილური მუშაობა სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში - სიხ
აქტიური სიმძლავრის ნებისმიერ სხვა დანაყენზე.

3. სიხშირის ცვლილებების მიუხედავად, ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს სიმძლავრის სტაბილური გამომუშა
მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ ცვლილებებს.

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს აქტიური სიმძლავრის დასაშვები შემცირება მაქსიმალუ

ა) სიხშირის 49 ჰც-ზე მეტად შემცირებისას, სადგურის 50 ჰც-ის შესაბამისი მაქსიმალური სიმძლავრის 2%-ით შემ

ბ) სიხშირის 49,5 ჰც-ზე მეტად შემცირებისას, სადგურის 50 ჰც-ის შესაბამისი მაქსიმალური სიმძლავრის 10%-ით შ

5. მაქსიმალური სიმძლავრიდან აქტიური სიმძლავრის დასაშვებმა შემცირებამ უნდა:

ა) მკაფიოდ განსაზღვროს გარემო პირობები;

ბ) გაითვალისწინოს ელექტროსადგურის ტექნიკური შესაძლებლობები.

6. ელექტროსადგური უნდა აღიჭურვოს ლოგიკური ინტერფეისით (შეყვანის პორტი) აქტიური სიმძლავრის გამ
დისტანციურად ოპერირების უზრუნველყოფის მიზნით.

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს პირობები, რომელშიც ელექტროსადგური შეძლებს ქსელ

ა) სიხშირის დიაპაზონებს, რომლის ფარგლებში დასაშვებია ავტომატური მიერთება და შესაბამისი დაყოვნების დ

ბ) აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების ზრდის მაქსიმალური დასაშვები სიდიდე.

8. ავტომატური მიერთება დასაშვებია, თუ სხვაგვარად არ განსაზღვრავს შესაბამისი სისტემის ოპერატორი გადამ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

მუხლი 122. საერთო მოთხოვნები B ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. B ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, გარდ

2.B ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს სიხშირის მდგრადობასთან დაკავშ

ა) აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების კონტროლის მიზნით, ელექტროსადგური უნდა აღიჭურვოს ლოგიკური

ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს განსაზღვროს მოთხოვნები დამატებითი მოწყობილობისთვის,

3. B ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს საიმედოობასთან და მდგრადობა

ა) ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მდგრადობის უნართან დაკავშირებით:

ა.ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ძაბვის დროზე დამოკიდებულების გრაფიკი 26-ე და
ენერგოსისტემაში შეშფოთების შემდეგ - დაზღვეული ავარიის შედეგად გადამცემ სისტემაზე.

ა.ბ) ძაბვის დროზე დამოკიდებულების გრაფიკი უნდა გამოხატავდეს ხაზური ძაბვების ქვედა ზღვარის ფაქტობრ

ა.გ) „ა.ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ქვედა ზღვარს განსაზღვრავს გადამცემი სისტემის ოპერატორი 26-ე და

ა.დ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ გამოაქვეყნოს, ავარიის მიმართ მდგრად

ა.დ.ა) მოკლე შერთვამდე მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრის ანგარიში მიერთების წერტილში;

ა.დ.ბ) მოკლე შერთვამდე ელექტროსადგურის აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის მუშა წერტილი, მიერთების

ა.დ.გ) მოკლე შერთვის შემდეგ მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრის სიდიდე მიერთების წერტილში.

ა.ე) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა გენერაციის ობიექტის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე, უნდა წარუდ
როგორც განსაზღვრულია (ა.დ) ქვეპუნქტში შემდეგთან დაკავშირებით

ა.ე.ა) მოკლე შერთვამდე მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე ყოველ მიერთების წერტილში გამოხატული მ

ა.ე.ბ) მოკლე შერთვამდე ელექტროსადგურის მუშა წერტილი, გამოხატული აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრ

ა.ე.გ) მოკლე შერთვის შემდეგ მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე მიერთების ყოველ წერტილში გამოხატულ

ა.ე.დ) ამ ქვეპუნქტის მოთხოვნის ალტერნატივის სახით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა წარმოადგი

ა.ვ)ელექტროსადგურს უნდა გააჩნდეს უნარი დარჩეს მიერთებული ქსელთან და გააგრძელოს სტაბილური მუ
გათვალისწინებით ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ა.დ“ და „ა.ე“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, დარჩება ამ მუხლის მე-3 პ
ქსელიდან. რელეური დაცვის სქემები და დანაყენები შიდა ელექტრულ დაზიანებებთან დაკავშირებით უნდა გან

ა.ზ.) ამ პუნქტის „ა.ვ“ ქვეპუნქტის შეზღუდვის გარეშე, ძაბვის ვარდნისგან დაცვა (ავარიის მიმართ მდგრადობის
ფარგლებში, გარდა იმ შემთხვევისა თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მკაცრ (ვიწრო) დანაყენებს არ მოითხოვ

ბ) ასიმეტრიული მოკლე შერთვის შემთხვევაში ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარები უნდა განსაზღვროს გადა

4. B ტიპის ელექტროსადგურებმა სისტემის სამუშაო რეჟიმის აღდგენასთან დაკავშირებით უნდა დააკმაყოფილო

ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს პირობები, რომლის მიხედვითაც, ელექტროსადგურს ექ

ბ) ავტომატური ხელახლა მიერთების სისტემების დამონტაჟება უნდა დაექვემდებაროს, როგორც შესაბამისი სის

5.B ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი ძირითადი მოთხოვნები სისტემის საერთო მარ

ა) კონტროლის სქემებთან და დანაყენებთან დაკავშირებით:

ა.ა) ელექტროსადგურის სხვადასხვა კონტროლის მოწყობილობების სქემები და დანაყენები, რაც საჭიროა გადამც
ელექტროსადგურის მფლობელს შორის;

ა.ბ) ნებისმიერი ცვლილება ამ პუნქტის „ა.ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნულ სხვადასხვა კონტროლის მოწყობილობების ს

ბ) ელექტრული სქემებთან და დანაყენებთან დაკავშირებით:

ბ.ა) შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს სქემები და დანაყენები, რომელიც საჭიროა ქსელის დ
და შეთანხმებული უნდა იყოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორსა და გენერაციის ობიექტის მფლობელს შორის. შ

ბ.ბ)ელექტროსადგურის ელქტრულ დაცვას უპირატესობა უნდა მიენიჭოს ოპერატიულ მართვასთან შედარებით,

ბ.გ) დაცვის სქემები უნდა მოიცავდეს შემდეგ ასპექტებს:

ბ.გ.ა) შიდა და გარე მოკლე შერთვა;

ბ.გ.ბ) ასიმეტრიული დატვირთვა (ფაზების უკუმიმდევრობა);

ბ.გ.გ) სტატორის და როტორის გადატვირთვა;

ბ.გ.დ) გადააგზნება- / არასაკმარისი აგზნება;

ბ.გ.ე) ძაბვის აწევა / დაწევა მიერთების წერტილში;

ბ.გ.ვ) ძაბვის აწევა / დაწევა გენერატორის მომჭერებზე;

ბ.გ.ზ) შიდა სასისტემო რყევებისგან დაცვა;

ბ.გ.თ) გამშვი დენისგან განრიდება (ტრანსფორმატორის დამაგნიტების დენისაგან ბლოკირება);

ბ.გ.ი) ასინქრონული რეჟიმი (ასინქრონული სვლა);

ბ.გ.კ) დაცვა ლილვის დაუშვებელი გრეხვისგან (მაგალითად, სუბსინქრონული რეზონანსი);

ბ.გ.ლ) ელექტროსადგურის ხაზის დაცვა;

ბ.გ.მ) ბლოკის ტრანსფორმატორის დაცვა;

ბ.გ.ნ) ამომრთველის უარის რეზერვირება

ბ.გ.ო) (U/f) გადააგზნებისგან დაცვა;

ბ.გ.პ) სიმძლავრის შეტრიალება(ძრაულ რეჟიმში გადასვლისგან დაცვა);

ბ.გ.ჟ) სიხშირის ცვლილების სიჩქარე; და;

ბ.გ.რ) ნეიტრალის ძაბვის წანაცვლება, (ნულოვანი მიმდევრობის ძაბვით დაცვა)

ბ.დ)ცვლილებები ელექტროსადგურის და ქსელის დაცვის სქემებში და დანაყენებში, შეთანხმებული უნდა იყოს

გ) გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს თავისი დაცვის და კონტროლის მოწყობილობების

გ.ა) ქსელის და ელექტროსადგურის დაცვა;

გ.ბ) ხელოვნური ინერცია, საჭიროების შემთხვევაში;

გ.გ) სიხშირის კონტროლი (აქტიური სიმძლავრის რეგულირება);

გ.დ) სიმძლავრის შეზღუდვა; და

გ.ე)სიმძლავრის ცვლილების სიჩქარის შეზღუდვა.

დ) ინფორმაციის გაცვლასთან დაკავშირებით:

დ.ა) ელექტროსადგურებმა უნდა შეძლონ ინფორმაციის გაცვლა შესაბამისი სისტემის ოპერატორთან ან გადამცემ

დ.ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით უნდა განსაზღვროს

მუხლი 123. საერთო მოთხოვნები C ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. C ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ 121-ე და 122-ე მუხლებში მოცემულ მოთხოვნებს, გარდ

2. C ტიპის ელექტროსადგურები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს სიხშირის მდგრადობასთან დაკავ

ა) აქტიური სიმძლავრის კონტროლის უნართან და რეგულირების დიაპაზონთან დაკავშირებით ელექტროსადგუ
მფლობელისთვის მიწოდებული ინსტრუქციის შესაბამისად;

შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს პერიოდი, რომლის
შესაძლებლობიდან გამომდინარე) ახალი მუშა წერტილის მიმართ და დროის ის ფარგლები, რომელშიც უნდა იქ

ბ) ავტომატური დისტანციური მართვის მოწყობილობების მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში დასაშვები უნდ

გ) 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტზე დამატებით, სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმთან - სიხშირის დაწევა

გ.ა)ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის ამოქმედება იმ სიხშირ

გ.ა.ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული სიხშირის ზღვრები უნდა იყოს 49.8 - 49.5 ჰც ზღვრ

გ.ა.ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული სტატიზმის კოეფიციენტი უნდა იყოს 2 – 12 %-მდე

გ.ბ) სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში - სიხშირის დაწევა (LFSM-U) აქტიური სიმძლავრის სიხშირუ

გ.ბ.ა) გარემო პირობებს, საპასუხო რეაქციის დაწყებისას.

გ.გ.ბ) ელექტროსადგურის სამუშაო პირობებს, კონკრეტულად, შეზღუდვებს დაბალ სიხშირეზე მაქსიმალურთან

გ.ბ.გ) პირველადი ენერგო წყაროების ხელმისაწვდომობას.

გ.გ) ელექტროსადგურების მიერ აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის ამოქმედება არ უნდა იყოს დ

გ.დ)სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში - სიხშირის დაწევა (LFSM-U) ელექტროსადგურს უნდა შეეძ

გ.ე)ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს სტაბილური მუშაობა სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში - სი

დ) მე-2 პუნქტის (გ) ქვეპუნქტის დამატებით, ერთობლივად გამოყენებული უნდა იქნეს შემდეგი პირობები, სიხშ

დ.ა) ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უზრუნველყოფა
გაითვალისწინოს შემდეგი ფაქტები:

დ.ა.ა) მაღალი სიხშირის შემთხვევაში, აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებელი შემოიფარგლება მინიმ

დ.ა.ბ) დაბალი სიხშირის შემთხვევაში, აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებელი შემოიფარგლება მაქსი

დ.ა.გ) აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის ფაქტობრივი უზრუნველყოფა დამოკიდებულია ელე
პუნქტების შესაბამისად და ხელმისაწვდომ პირველად ენერგო წყაროებზე.

დ.ბ) სიხშირის გადახრის და სტატიზმის კოეფიციენტის სიხშირის საპასუხო რეაქციის მკვდარი ზონა უნდა განის

დ.გ) სიხშირის ნახტომისებური ცვლილების შემთხვევაში ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს სრული აქტიური სიმ
რხევების თავიდან არიდების მიზნით). გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული პარამეტრების შ

დ.დ) აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის საწყისი აქტივაცია არ უნდა დაყოვნდეს ზედმეტად.
ოპერატორისთვის წარდგენილ უნდა იქნეს აღნიშნული სიდიდის დროით დაყოვნების საჭიროების ტექნიკური
ობიექტის მფლობელს არ შეუძლია ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილება, მათ გადამცემი სისტემის ოპერატორს უნდა წ

დ.ე) ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს სრული აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უზრუნველყ
მარაგი და პირველადი ენერგიის წყარო;

დ.ვ) მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში და მე-5 პუნქტში მოცემულ დროის ზღვრებში აქტიური სიმძლავრის კონტრო

ე) სიხშირის აღდგენის კონტროლთან (მეორეულ რეგულირებასთან) დაკავშირებით, ელექტროსადგურმა უნდა
სიმძლავრის მიმოცვლის შენარჩუნება რეგულირების არეალებს შორის მათ დაგეგმილ სიდიდეებზე.

ვ) დატვირთვის რეჟიმში მუშაობის უნარის მქონე ელექტროსადგურებს, მათ შორის, ჰიდრომააკუმულირებელ ე

ზ) FSM რეჟიმის რეალურ დროში მონიტორინგთან დაკავშირებით:

ზ.ა)აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის ოპერირების მონიტორინგის მიზნით, საკომუნიკაციო ინ
გადამცემი სისტემის ოპერატორის მართვის ცენტრში, რეალურ დროში და უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით

ზ.ა.ა) FSM (სიხშირის რეგულირების რეჟიმი) მდგომარეობის სიგნალი (on/off - ჩართვა/გამორთვა);

ზ.ა.ბ) დაგეგმილი აქტიური სიმძლავრის გამომუშავება;

ზ.ა.გ) აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების ფაქტობრივი სიდიდე;

ზ.ა.დ) პარამეტრების ფაქტობრივი მნიშვნელობა აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლისთვის; და

ზ.ა.ე) სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა.

ზ.ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, უნდა განსაზღვროს დამატებითი ს
მახასიათებლის უზრუნველყოფის ეფექტურობის შემოწმების მიზნით.

3. ძაბვის მდგრადობის კუთხით, C ტიპის ელექტროსადგურს უნდა გააჩნდეს ქსელიდან ავტომატური გამორ
კოორდინაციის შედეგად. ელექტროსადგურის ფაქტობრივი ავტომატური გამორთვის პირობები და პარამეტრებ

4. C ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი მოთხოვნები მდგრადობასთან და საიმედოობა

ა) სიმძლავრის რხევების შემთხვევაში, ელექტროსადგურებმა უნდა შეინარჩუნონ სტატიკური მდგრადობა P-Q -

ბ) 121-ე მუხლის, მე-4 და მე-5 პუნქტების შეზღუდვის გარეშე, ელექტროსადგურებს უნდა შეეძლოთ დარჩნენ მი

გ) ელექტროსადგურებს უნდა შეეძლოთ დარჩნენ მიერთებული ქსელთან ერთფაზა ან სამფაზა ავტომატურ განმე
სქემებისა და პარამეტრების შესახებ 122-ე მუხლის მე-5 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამის კოორდინაციას და შე

5. C ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი მოთხოვნები სისტემის აღდგენასთან დაკავშირ

ა) ნულიდან გაშვების შესაძლებლობასთან დაკავშირებით:

ა.ა) ნულიდან გაშვების შესაძლებლობა არ არის სავალდებულო.

ა.ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნისას, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა წარმოადგინოს ე
შემთხვევაში თუ ჩათვლის, რომ მისი კონტროლის ზონაში, ნულიდან გაშვების შესაძლებლობის არქონის გამო, რ

ა.გ) ელექტროსადგურს, რომელსაც აქვს ნულიდან გაშვების შესაძლებლობა, უნდა შეეძლოს ნულიდან გაშვება გა

ა.დ) ელექტროსადგურს, რომელსაც აქვს ნულიდან გაშვების შესაძლებლობა, უნდა შეეძლოს სინქრონიზაცია 12
პუნქტით განსაზღვრულ ფარგლებში;

ა.ე) ელექტროსადგურს, რომელსაც აქვს ნულიდან გაშვების შესაძლებლობა, უნდა გააჩნდეს დატვირთვების მიერ

ა.ვ) ნულიდან გაშვების შესაძლებლობის მქონე ელექტროსადგურებს:

ა.ვ.ა) უნდა შეძლოს ბლოკურ დატვირთვაში არსებული დატვირთვის მიერთებების რეგულირება;

ა.ვ.ბ) უნდა შეეძლოთ იმუშაონ LFSM-O და LFSM-U-ს დროს, როგორც განსაზღვრულია 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტ

ა.ვ.გ) სიხშირის რეგულირება მაღალი ან დაბალი სიხშირის შემთხვევაში აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების ს

არაოფიციალური ვერსია

ა.ვ.დ) უნდა შეძლოს ერთი იზოლირებული კუნძულის ფარგლებში პარალელურ რეჟიმში ოპერირება; და

ა.ვ.ე) ძაბვის ავტომატური რეგულირება სისტემის აღდგენის რეჟიმში.

ბ) იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობაში მონაწილეობის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით:

ბ.ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მხრიდან, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის მოთხოვნის

ბ.ა.ა) სიხშირის ზღვრები იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობისთვის განსაზღვრული უნდა იყოს 121-ე მუხლის პირვ

ბ.ა.ბ) ძაბვის ზღვრები იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობისთვის განსაზღვრული უნდა იყოს 123-ე მუხლის მე-3 პუნ

ბ.ბ) ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს სიხშირის რეგულირების რეჟიმში (FSM) ოპერირება იზოლირებულ რეჟი
შესაძლებლობა ოპერირების წინა წერტილიდან ნებისმიერი ახალ წერტილამდე P-Q დიაგრამის ფარგლებში. ამას
55%-მდე.

ბ.გ) მეთოდი, რომელიც გამოავლენს ელექტროენერგეტიკული სისტემის პარალელური მუშაობის რეჟიმიდან იზო
ოპერატორის გამანაწილებელი მოწყობილობის მდგომარეობის სიგნალებზე.

ბ.დ) ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს იმუშაოს იზოლირებულ რეჟიმში LFSM-O და LFSM-U-ს დროს, 121-ე მუხ

გ) სწრაფი განმეორებითი სინქრონიზაციის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით:

გ.ა) ელექტროსადგურის ქსელიდან გამორთვის შემთხვევაში, მას უნდა შეეძლოს სწრაფი განმეორებითი სინქრ
კოორდინაციის შედეგად;

გ.ბ) ელექტროსადგური, რომლის განმეორებითი სინქრონიზაციის მინიმალური დრო გარე ქსელიდან გამორთვ
მოხმარებაზე მუშაობის დადასტურება არ უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ სისტემის ოპერატორის გამანაწილებელ

გ.გ) ელექტროსადგურებმა უნდა შეძლონ უწყვეტი მუშაობა საკუთარ მოხმარებაზე გადართვის შემდეგ, გარეშე ქ
პირველადი ენერგიის მამოძრავებლის ტექნოლოგიის კონკრეტული მახასიათებლების გათვალისწინებით.

6. C ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი მოთხოვნები სისტემის საერთო მართვასთან დ

ა) კუთხური მდგრადობის ან კონტროლის დაკარგვასთან დაკავშირებით, ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს ქსე
გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად უნდა შეთანხმდეს კუთხური მდგრადობის ან კონტ

ბ) მოწყობილობით აღჭურვასთან დაკავშირებით:

ბ.ა) ელექტროსადგურები აღჭურვილი უნდა იყოს მოწყობილობით, რომელიც განახორციელებს გაუმართაობის ჩ

ბ.ა.ა) ძაბვა;

ბ.ა.ბ) აქტიური სიმძლავრე;

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ბ.ა.გ) რეაქტიული სიმძლავრე; და

ბ.ა.დ) სიხშირე.

შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უნდა ჰქონდეს უფლება განსაზღვროს, ენერგომომარაგების ხარისხის პარამეტ

ბ.ბ) გაუმართაობების ჩამწერი მოწყობილობის პარამეტრები, მათ შორის, გაშვების კრიტერიუმები და მისაწოდებ

ბ.გ) სისტემის დინამიკური ქცევის მონიტორინგი უნდა მოიცავდეს რხევების ტრიგერს, რომელიც განსაზღვრულ

ბ.დ) ენერგომომარაგების ხარისხის და სისტემის დინამიკური ქცევის მონიტორინგთან დაკავშირებით მოწყობილ
მონაცემების კომუნიკაციის პროტოკოლები შეთანხმებულ უნდა იქნეს გენერაციის ობიექტის მფლობელს, შესაბა

გ) სიმულაციურ მოდელებთან დაკავშირებით:

გ.ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, გენერაცი
ან ელექტრომაგნიტური გარდამავალი მდგომარეობის სიმულაციებში. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა
გადამცემი სისტემის ოპერატორს;

გ.ბ) გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ წარმოდგენილი მოდელები უნდა მოიცავდეს ქვემოდელებს, რომლ

გ.ბ.ა) გენერატორი და პირველადი ენერგიის მამოძრავებელი;

გ.ბ.ბ) სიჩქარის და სიმძლავრის რეგულატორი;

გ.ბ.გ) ძაბვის რეგულირება, მათ შორის,, შესაბამის შემთხვევაში ენერგოსისტემის სტაბილიზატორის (PSS) ფუნქც

გ.ბ.დ) ელექტროსადგურის დაცვის მოდელები, რომელიც შეთანხმებულია შესაბამისი სისტემის ოპერატორსა და

გ.ბ.ე) გარდამქმნელის მოდელები სიმძლავრის პარკებისთვის;

გ.გ) „გ.ა“ ქვეპუნქტში მოცემული შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნა კოორდინირებული უნდა იქნეს გ

გ.გ.ა) წარსადგენი მოდელების ფორმატს;

გ.გ.ბ) მოდელების სტრუქტურის და ბლოკური დიაგრამების დოკუმენტაციას;

გ.გ.გ) მიერთების წერტილში მინიმალური და მაქსიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრის შეფასებას, წარმოდგენ

გ.დ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში, გ
შეუძლია მოითხოვოს ამგვარი ინფორმაცია მოდელების ჩანაწერებთან შედარების მიზნით;

დ) სისტემის ოპერირებისა და უსაფრთხოებისთვის საჭირო მოწყობილობის დამონტაჟებასთან დაკავშირებით,
შენარჩუნების ან აღდგენის მიზნით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა და

ე) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად, უნდა განსა
როგორც ზედა, ასევე ქვედა მიმართულებისათვის, პირველადი ამძრავის ტექნოლოგიის კონკრეტული მახასიათე

ვ) ამამაღლებელი ტრანსფორმატორების ნეიტრალის დამიწება ქსელის მხარეს, განხორციელებული უნდა იქნეს ს

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

მუხლი 124. საერთო მოთხოვნები D ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. 121-ე მუხლში მითითებული მოთხოვნების შესრულების გარდა, 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტისა დ
მოთხოვნები.

2. D ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ ძაბვის მდგრადობასთან დაკავშირებული შემდეგი მოთ

ა) ძაბვის დიაპაზონებთან დაკავშირებით:

ა.ა) 127-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და ქვემოთ მოცემული მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შეუზღუდავა
წერტილში, 1 ფ.ე. ძაბვასთან მიმართებაში, 30-ე დანართით განსაზღვრულ დროის პერიოდებში.

ა.ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს დროის უფრო ხანმოკლე პერიოდები, რომლის განმ

ა.გ) ქსელის 400 კვ ძაბვის დროს (ან ალტერნატიულად - 380 კვ), 1 ფ.ე.-ს მნიშვნელობა არის 400 კვ.

ბ) ძაბვის უფრო ფართო დიაპაზონები ან უფრო ხანგრძლივი მინიმალური ვადები ოპერირებისთვის შესაძლოა შ
დიაპაზონები ან უფრო ხანგრძლივი მინიმალური ვადები ოპერირებისთვის ეკონომიკურად და ტექნიკურად მიზ

გ) „ა“ ქვეპუნქტის შეუზღუდავად, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდ
პარამეტრები უნდა შეთანხმდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორსა და გენერაციის ობიექტის მფლობელს შორის.

3. D ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი მოთხოვნები ელექტროსადგურების მდგრადო

ა) ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მდგრადობის უნართან დაკავშირებით:

ა.ა) ელექტროსადგურს უნდა შეეძლოს დარჩეს მიერთებული ქსელთან და განაგრძოს სტაბილური მუშაობა ელ
შესაბამისი, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ავარიის ტიპისთვის. ძაბვის დროზე დამოკიდებ
ქვედა ზღვარი ასევე შესაძლოა განსაზღვრული იქნეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, მოცემული 110 კ
გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, 26-ე დანართში განსაზღვრული 110 კვ-ზე დაბალი ძაბვის დონეზე მიერ

ა.ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს პირობები მოკლე შერთვის წარმოქმნამდე და მისი შემ
შერთვის წარმოქმნამდე და მოკლე შერთვის შემდეგ ავარიის მიმართ მდგრადობის უნართან დაკავშირებით უნდ

ბ) გენერაციის ობიექტის მფლობელის მოთხოვნის შემთხვევაში, შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა უზრუ
„ა.დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული გაანგარიშების შედეგს მიერთების წერტილში შემდეგ საკითხებთან დაკავშირ

ბ.ა) დაზიანებამდე მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე თითოეული მიერთების წერტილზე გამოხატული მ

ბ.ბ) დაზიანებამდე ელექტროსადგურის მუშა წერტილი, გამოხატული აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრით მი

ბ.გ) დაზიანების შემდეგ მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე მიერთების თითოეულ წერტილში გამოხატულ

გ) **ავარიის მიმართ მდგრადობის** უნარი ასიმეტრიული დაზიანების შემთხვევაში უნდა განსაზღვროს გადამცემი

4. D ტიპის ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილოს შემდეგი მოთხოვნები სისტემის საერთო მართვასთან დ

ა) სინქრონიზაციასთან დაკავშირებით, ელექტროსადგურის გაშვებისას, სინქრონიზაცია უნდა განახორციელოს ე

ბ) ელექტროსადგური აღჭურვილი უნდა იყოს საჭირო სინქრონიზაციის მოწყობილობებით.

გ) ელექტროსადგურების სინქრონიზაცია შესაძლებელი უნდა იყოს 121-ე მუხლის „ა.ა“ ქვეპუნქტში მითითებულ

დ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორი და გენერაციის ობიექტის მფლობელი ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაშ

დ.ა) ძაბვა;

დ.ბ) სიხშირე;

დ.გ) ფაზური ძვრის კუთხის ფარგლები;

დ.დ) ფაზის მიმდევრობა;

დ.ე) ძაბვის და სიხშირის გადახრა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 125. მოთხოვნები B ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. B ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ მოთხოვნები, რომლებიც მოცემულია 12

2. B ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებით მოთხოვნები ძაბვის

ა) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს

ბ) ძაბვის რეგულირების სისტემასთან დაკავშირებით, სინქრონული ელექტროსადგური აღჭურვილი უნდა იყ
ელექტროსადგურის მთლიანი საოპერაციო დიაპაზონის ფარგლებში.

3. მდგრადობასთან/საიმედოობასთან დაკავშირებით, B ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებს უნდა ჰქონდეთ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

მუხლი 126. მოთხოვნები C ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. C ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ 121-ე, 122-ე, 123-ე და 125-ე მუხლებში მო

2. C ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებითი მოთხოვნები ძაბვ

ა) რეაქტიულ სიმძლავრესთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა განსაზღვროს რეაქტი
(მაღალი ძაბვის საფეხურზე) და არც გენერატორის მომჭერებზე ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის არარსებობ
ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის მაღალი ძაბვის სალტეებსა და მიერთების წერტილს შორის და უზრუნველყო

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფა მაქსიმალური სიმძლავრის შემთხვევაში:

ბ.ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად, უნდა განს
ფარგლებში, რომელშიც სინქრონულ ელექტროსადგურს შეეძლება რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფა
შემთხვევაში, რეაქტიული სიმძლავრის გენერაციისა და დაბალი ძაბვის შემთხვევაში რეაქტიული სიმძლავრის მ

ბ.ბ) U-Q/Pmax პროფილი განისაზღვრება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გადამცემი სისტემის ოპერატორ

ბ.ბ.ა) U-Q/Pmax პროფილი არ უნდა აღემატებოდეს U-Q/Pmax პროფილის ზონას, რომელიც წარმოდგენილია შიდ

ბ.ბ.ბ) U-Q/Pmax-პროფილის ზონის ზომები (Q/Pmax დიაპაზონი და ძაბვის დიაპაზონი) განსაზღვრულია თითოეულ

ბ.ბ.გ) U-Q/Pmax-პროფილის ზონის პოზიცია უნდა იყოს ფიქსირებული გარე ზონის ფარგლებში, 28-ე დანართის შ

ბ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფის შესაძლებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ვრცელდება
სიმძლავრის სრული დიაპაზონი არ იქნება ხელმისაწვდომი დამყარებული ძაბვების დიაპაზონის ფარგლებში.

ბ.დ) სინქრონულმა ელექტროსადგურმა უნდა შეძლოს ოპერირების ნებისმიერ წერტილზე გადასვლა U-Q/Pmax პ

გ) მაქსიმალურ სიმძლავრეზე დაბლა რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით, აქტიურ
ელექტროსადგურის გენერატორის P-Q დიაგრამის თითოეულ შესაძლო მუშა წერტილზე, მინიმალურ მდგრად ს
სინქრონული ელექტროსადგურის გენერატორის P-Q დიაგრამას, ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის არსებობის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 127. მოთხოვნები D ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. D ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ 121-ე მუხლი, გარდა 121 მუხლის მე-2
ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ 123-ე მუხლი, გარდა 123 მუხლის მე-3 პუნქტისა, უნდა დააკმაყოფ

2. D ტიპის სინქრონულმა ელექტროსადგურებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებითი მოთხოვნები ძაბვ

ა) ძაბვის კონტროლის სისტემის კომპონენტების პარამეტრები შეთანხმებულ უნდა იქნეს გენერაციის ობიექტის მ

ბ) „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული შეთანხმება უნდა მოიცავდეს ძაბვის ავტომატური რეგულატორის (AVR) სპეც
მაჩვენებლებს, ეს უკანასკნელი მოიცავს:

ბ.ა) გამომავალი სიგნალის ზონის შეზღუდვა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სიხშირის უმაღლესმა საპასუხო რეა

ბ.ბ) უკმარაგზნების შემზღუდველი, რომელიც ხელს შეუშლის ძაბვის ავტომატურ რეგულატორს შეამციროს გენე

ბ.გ) გადააგზნების შემზღუდველი, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ გენერატორის აგზნება არ შეიზღუდება მაქს

ბ.დ) სტატორის დენის შემზღუდველი; და

ბ.ე) PSS (სისტემის მასტაბილიზირებელი) ფუნქცია სიმძლავრის რხევების შესამცირებლად, თუ სინქრონული ელ

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა და გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა დადონ შეთანხმება ელექტროს

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 128. მოთხოვნები B ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

1. B ტიპის სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილონ 121-ე და 122-ე მუხლებით დადგენილი მოთხოვნები, გა

2. B ტიპის სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებითი მოთხოვნები ძაბვის მდგრადობას

ა) რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავების შესაძლებლობასთან დაკავშირებით, შესაბამის სისტემის ოპერატორს

ბ) შესაბამის სისტემის ოპერატორს, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად, უფლება აქვს მ

ბ.ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მიწოდების აქტივაცია შემდეგი რომელიმე

ბ.ა.ა) უზრუნველყოს სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მიწოდება მიერთების წერტილში, ან

ბ.ა.ბ) გაზომოს ძაბვის გადახრები სიმძლავრის პარკის თითოეული გენერატორების მომჭერებზე და უზრუნველყ

ბ.ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად უნდა განსა

ბ.ბ.ა) როგორ და როდის უნდა დადგინდეს ძაბვის გადახრები, ისევე როგორც ამ გადახრების დასრულება.

ბ.ბ.ბ) სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მახასიათებლები, რომელიც მოიცავს დროში გაზომილ ძაბვის გადახრას და

ბ.ბ.გ) სწრაფი მოკლე შერთვის დენის დროები და სიზუსტე, რომელიც შესაძლოა შეიცავდეს რამდენიმე საფეხურ

გ) სწრაფმოქმედი სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მიწოდებასთან დაკავშირებით ასიმეტრიული (1-ფაზა ან 2-ფ
მიწოდებასთან დაკავშირებით.

3. B ტიპის სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილონ ქვემოთ მითითებული დამატებითი მოთხოვნები ელექტ

(ა)გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ავარიის შემდგომი აქტიური სიმძლავრის აღდგენა, რომ

ა.ა) ავარიის შემდგომი აქტიური სიმძლავრის აღდგენის დაწყება, ძაბვის კრიტერიუმის საფუძველზე;

ა.ბ) აქტიური სიმძლავრის აღდგენის მაქსიმალური დასაშვები დრო;

ა.გ) აქტიური სიმძლავრის აღდგენის ამპლიტუდა და სიზუსტე;

(ბ) მახასიათებლები უნდა შეესაბამებოდეს შემდეგ პრინციპებს:

ბ.ა) ურთიერთდამოკიდებულება მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტების შესაბამის სწრაფი მოკლე შერთვის დენი

ბ.ბ) დამოკიდებულება აქტიური სიმძლავრის აღდგენის დროებსა და ძაბვის გადახრის ხანგრძლივობას შორის;

ბ.გ) აქტიური სიმძლავრის აღდგენის მაქსიმალური დასაშვები დროის დადგენილი ზღვრები;

ბ.დ) ადეკვატურობა ძაბვის აღდგენის დონესა და აქტიური სიმძლავრის აღდგენის მინიმალურ ამპლიტუდას შო

ბ.ე) აქტიური სიმძლავრის რხევების ადეკვატური დემპფერირება (ჩახშობა).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 129. მოთხოვნები C ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

1. C ტიპის სიმძლავრის პარკმა უნდა დააკმაყოფილოს მოთხოვნები, რომელსაც მოიცავს 121-ე მუხლი, გარდა 12
მუხლები, გარდა 128-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტისა, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული მე-3 პუნქ

2. C ტიპის სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებითი მოთხოვნები სიხშირის მდგრადო

(ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორს აქვს უფლება, განსაზღვროს სიმძლავრის პარკების მიერ ხელოვნური ინერც

(ბ) ხელოვნური ინერციის უზრუნველყოფისთვის საჭირო საკონტროლო სისტემების ოპერირების პრინციპები დ

3. C ტიპის სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილონ შემდეგი დამატებითი მოთხოვნები ძაბვის მდგრადობას

ა) რეაქტიულ სიმძლავრესთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა მოითხოვოს დამატ
მომჭერებზე, ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის არარსებობის შემთხვევაში. ამ დამატებითმა რეაქტიულმა სიმ
სალტეებსა და მიერთების წერტილს შორის და უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ზემოაღნიშნული გადამცემი ხაზ

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით მაქსიმალურ სიმძლავრეზე:

ბ.ა) შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა, გადამცემის სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად, უნდა გ
პროფილი, რომელსაც შესაძლოა ჰქონდეს ნებისმიერი ფორმა იმ ფარგლებში, რომლის დროსაც სიმძლავრის პარ

ბ.ბ) U-Q/Pmax-პროფილი განისაზღვრება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გადამცემი სისტემის ოპერატორ

ბ.ბ.ა) U-Q/Pmax-პროფილი არ უნდა აღემატებოდეს U-Q/Pmax-პროფილის ზონას, რომელიც წარმოდგენილია შიდ

ბ.ბ.ბ) U-Q/Pmax-პროფილის ზონის განზომილება (Q/Pmax დიაპაზონი და ძაბვის დიაპაზონი) განსაზღვრულია თ

ბ.ბ.გ)_ U-Q/Pmax-პროფილის ზონის პოზიცია უნდა იყოს ფიქსირებული გარე ზონის ფარგლებში, რომელიც მოცე

ბ.ბ.დ) განსაზღვრულ U-Q/Pmax- პროფილს შესაძლოა ჰქონდეს ნებისმიერი ფორმა, მაღალი ძაბვების შემთხვევაში,
მოხმარების შესაძლებლობის მიწოდებასთან.

ბ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფის შესაძლებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ვრცელდებ
დიაპაზონი აქედან გამომდინარე არ იქნება ხელმისაწვდომი დამყარებული ძაბვების დიაპაზონის ფარგლებში.

გ) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით მაქსიმალურზე დაბალი სიმძლავრეების შემთხვ

გ.ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად, უნდა განსა
ნებისმიერი ფორმა იმ ფარგლებში, რომელშიც სიმძლავრის პარკი შეძლებს ან უზრუნველყოფს რეაქტიულ სიმძლ

გ.ბ) P-Q/Pmax- -პროფილს განსაზღვრავს თითოეული შესაბამისი სისტემის ოპერატორი გადამცემი სისტემის ოპე

გ.ბ.ა) P-Q/Pmax- -პროფილი არ უნდა აღემატებოდეს P-Q/Pmax -პროფილის ზონას, რომელიც წარმოდგენილია შიდ

გ.ბ.ბ) P-Q/Pmax-პროფილის ზონის Q/Pmax დიაპაზონი თითოეული სინქრონული ზონისთვის განსაზღვრულია 2

გ.ბ.გ) P-Q/Pmax-პროფილის ზონის აქტიური სიმძლავრის დიაპაზონი ნულოვან რეაქტიულ სიმძლავრეზე უნდა ი

გ.ბ.დ) P-Q/Pmax-პროფილს შესაძლოა ჰქონდეს ნებისმიერი ფორმა და უნდა მოიცავდეს პირობებს რეაქტიული ს

გ.ბ.ე) P-Q/Pmax-პროფილის ზონის პოზიცია უნდა იყოს ფიქსირებული გარე ზონის ფარგლებში რომელიც მოცემ

გ.გ) მაქსიმალურზე დაბალი აქტიური სიმძლავრით ოპერირებისას (P<Pmax), სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს
ტექნიკურად ხელმისაწვდომია (ე.ი. არ არის უმოქმედო ტექნიკური მომსახურების ან გაუმართაობის გამო). სხვა

გ.დ) სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს მის P-Q/Pmax პროფილის ნებისმიერ საოპერაციო წერტილზე გადასვლა, ს

დ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმებთან დაკავშირებით:

დ.ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფა ავტომატურად ძაბვის კონტრო

დ.ბ) ძაბვის კონტროლის რეჟიმის მიზნებისთვის, სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს მონაწილეობის მიღება მი არაუმეტეს 0,01 ფარდობითი ერთეული ბიჯის საშუალებით, ასევე სულ მცირე 2-დან 7%-მდე ძაბვის გადახრის ფ

დ.გ) დანაყენებმა შესაძლოა იმუშაოს, როგორც ქსელის ძაბვის 0-დან ±5%-მდე მკვდარი ზონით არაუმეტეს 0,5 ბიჯ

დ.დ) ძაბვის საფეხურებრივი ცვლილების შემდგომ, სიმძლავრის პარკს უნდა შეეძლოს რეაქტიული სიმძლავრ განსაზღვრულ სიდიდეზე სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულ t_2 დროში 5-60 წმ-მდე, მაქსიმალური რეაქ

დ.ე) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმისთვის, სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს რეაქტიული სიმძ მთლიანი რეაქტიული სიმძლავრის 5%-ზე მეტი ან 5 მეგავარზე მეტი (აღნიშნულ სიდიდეებს შორის უმცირესი), მ

დ.ვ) სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის მიზნებისთვის, სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს სიმძლა „ა“ და 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით, , მიზნობრივი სიმძლავრის კოეფიციენტით, ცვლი უნდა იქნეს მიღწეული სასურველი სიდიდე, აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების უეცარი ცვლილების შემდგო იყოს აბსოლუტური სიდიდით ან სიმძლავრის პარკის მაქსიმალური რეაქტიული სიმძლავრის პროცენტებით.

დ.ზ) შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა გადამცემი სისტემის ოპერატორთან და სიმძლავრის პარკის მფლობელ რომელი გამოიყენოს და რა დამატებითი მოწყობილობა იქნება საჭირო შესაბამისი დანაყენის დისტანციურად მა

ე) აქტიური ან რეაქტიული სიმძლავრის ნაკადების რეგულირებაში მონაწილეობის პრიორიტეტების განსაზღვრ განმავლობაში, რომლისთვისაც მოითხოვება ავარიის მიმართ მდგრადობის შესაძლებლობა. თუ პრიორიტეტი მი

ვ) ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლთან დაკავშირებით, თუ მოითხ მახასიათებლებმა არ უნდა მოახდინოს უარყოფითი გავლენა სიმძლავრის რხევების ჩახშობაზე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილ

მუხლი 130. მოთხოვნები D ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

D ტიპის სიმძლავრის პარკმა უნდა დააკმაყოფილოს 121-ე მუხლი, გარდა, 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნ ასევე, უნდა დააკმაყოფილონ 124-ე, 129-ე, 128-ე მუხლები, გარდა 125-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტისა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 131. საერთო დებულებები

1. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ცვლად ძაბვაზე მიერთებულ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკების ქსელთ
სახმელეთო სიმძლავრის პარკად და ამ სახით უნდა დააკმაყოფილოს სახმელეთო სიმძლავრის პარკის ელექტროს

2. ცვლად ძაბვაზე მიერთებულ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკის არასახმელეთო მიერთების წერტილი უნდა გ

3. ცვლადი დენით დაკავშირებული არასახმელეთო სიმძლავრის პარკები იყოფა არასახმელეთო ქსელის მიერთებ

ა) კონფიგურაცია 1: არასახმელეთო ცვლადი ძაბვის სისტემის შექმნის მიზნით ერთმანეთთან არასახმელეთო კავ

ბ) კონფიგურაცია 2: ძლიერ დაკავშირებული ცვლადი დენის კავშირები, რომლის დროსაც არასახმელეთო სიმძლ
ქსელის მიერთების წერტილში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 132. ცვლად დენზე მიერთებული არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებისადმი წაყენებული სიხშირის მდგ

სიხშირის მდგრადობის მოთხოვნები, რომელიც განსაზღვრულია 121-ე მუხლის 1-5 პუნქტების ჩათვლით, გარდა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 133. ცვლად დენზე მიერთებული არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებისადმი წაყენებული ძაბვის მდგრად

1. 121-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 124-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის დებულებების გათ
ფარგლებში, რომელიც განსაზღვრულია მიერთების წერტილში არსებული ძაბვის ფარდობით ბაზისურ 1 ფ.ე. ძაბ

ცხრილი 3. ეს ცხრილი ასახავს იმ მინიმალურ პერიოდს, რომელშიც ცვლადი დენით მიერთებულმა არასახმელეთ

სინქრონული ზონა	**ძაბვის დიაპაზონი, ფ.ე.**	**საექსპლუატაციო ვადა**
საქართველო	0.90 – 1.10	შეუზღუდავი დროით

2. ცვლადი დენით მიერთებულ ნებისმიერ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკზე უნდა გავრცელდეს 128-ე მუხლის

3. 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობა მაქსიმა

ცხრილი 4. პარამეტრები ცვლადი დენით მიერთებულ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებზე

სინქრონული ზონა	Q/Pmax დიაპაზონი	დამყარებული ძაბვის დონის მაქსიმალური დიაპაზონი ფ.ე.-ში
საქართველო	0.66	0.218

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 134. ცვლად დენზე მიერთებული არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებისთვის წაყენებული მოთხოვნები ე

1. ელექტროსადგურის მდგრადობის მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრულია 126-ე მუხლის მე-4 და 131-ე მუხლ

2. ავარიის მიმართ მდგრადობის უნართან დაკავშირებული მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრულია 125-ე მუხლ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 135. ცვლადი დენზე მიერთებული არასახმელეთო **სიმძლავრის პარკებისადმი წაყენებული მოთხოვნები**

ცვლადი დენით დაკავშირებულ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებზე ვრცელდება სისტემის აღდგენის მოთხოვ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 136. ცვლადი დენით დაკავშირებულ არასახმელეთო **სიმძლავრის პარკებისადმი წაყენებული მოთხოვნებ**

ცვლადი დენით დაკავშირებულ არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებზე ვრცელდება სისტემის საერთო მართვის მ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 137. საერთო დებულებები - ახალი ელექტროსადგურების მიერთება

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა დაუდასტუროს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს მის მიერ 121-136 როგორც განსაზღვრულია 138-145-ე მუხლების ჩათვლით.

2. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურის დეტალები უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ ხელმისაწვდომი გახა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 138. A ტიპის ელექტროსადგურების ოპერატიული შეტყობინება

1. თითოეული ახალი A ტიპის ელექტროსადგურის მიერთებასთან დაკავშირებით ოპერატიული შეტყობინების ოპერატორისთვის. გენერაციის ობიექტში შემავალი თითოეული ელექტროსადგურისთვის სამონტაჟო დოკუმე ოპერატორისთვის.

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს სამონტაჟო დოკუმენტის შინაარსი, რომელიც უნდა მო

(ა) მიერთების წერტილს;

(ბ) მიერთების თარიღს;

(გ) მისაერთებელი ობიექტის მაქსიმალურ სიმძლავრეს, კვტ-ში;

(დ) პირველადი ენერგოწყაროს სახე;

(ე) ელექტროსადგურის კლასიფიკაცია, როგორც ახალი ტექნოლოგია, 174-178-ე მუხლების შესაბამისად.

(ვ) სამონტაჟო სამუშაოებში გამოყენებული მოწყობილობისთვის განკუთვნილი ავტორიზებული სერტიფიკაციის

(ზ) გამოყენებული მოწყობილობისთვის, რომელზეც არ იქნა მიღებული შესაბამისი სერტიფიკატი, წარმოდგენი

(თ) გენერაციის ობიექტის მფლობელის და მემონტაჟის საკონტაქტო რეკვიზიტები და მათი ხელმოწერები.

3. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს სისტემის ოპერატორთან შეტყობინების გაგზავნა აგრეგატორის მხრიდანაც.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 139. B, C და D ტიპის ელექტროსადგურების ოპერატიული შეტყობინება

ოპერატიული შეტყობინების პროცედურისას თითოეული ახალი B, C და D ტიპის ელექტროსადგურების ნებადა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 140. პროცედურები B და C ტიპის ელექტროსადგურებისთვის

1. თითოეული ახალი B და C ტიპის ელექტროსადგურების მიერთების ოპერატიული შეტყობინების მიზნით, ობიექტში შემავალი თითოეული ელექტროსადგურისათვის წარდგენილი უნდა იქნეს ცალკე დამოუკიდებელი დ

2. დოკუმენტის ფორმატი და მასში ასახული ინფორმაცია უნდა განსაზღვროს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა

(ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და ელექტროსადგურის მფლობელს შორის შეთანხმების მტკიცებულებას დ

(ბ) დეტალურ შუალედურ შესაბამისობის დოკუმენტს;

(გ) ელექტროსადგურის დეტალურ ტექნიკურ მონაცემებს, ქსელთან მიერთებასთან დაკავშირებით, რომელიც გან

(დ) სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ გაცემულ მოწყობილობის სერტიფიკატებს ელექტროსადგურთან დაკავშირებ

(ე) 123-ე მუხლის მე-6 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამის სიმულაციურ მოდელებს C ტიპის ელექტროსადგურის

(ვ) 152-158-ე მუხლების ჩათვლით მოცემული დებულებების შესაბამისად მოთხოვნილი დამყარებული რეჟიმ ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი დეტალიზაციის დონით.

(ზ) 159-167-ე მუხლების ჩათვლით მოთხოვნილი დამყარებული რეჟიმისა და დინამიკის შესრულების ხარისხის

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა სრული და ადეკვატური „ელექტროსადგურის დოკუმენტის“ მიღების დრო

4. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა შეატყობინოს სისტემის ოპერატორს ელექტროსადგურის ექსპლუატა

5. საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა უზრუნველყოს, B და C ტიპის ელექტროსა

6. „ელექტროსადგურის დოკუმენტი“ შესაძლოა გაცემული იყოს შესაბამისი ოფიციალური სერტიფიკაციის ორგა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 141. პროცედურები D ტიპის ელექტროსადგურებისთვის

ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა ყოველი ახალი D ტიპის ელექტროსადგურის მიერთებასთან დაკავშირ

(ა) ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON);

(ბ) შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION); და

(გ) საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 142. მაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) D ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირ

1. მაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) გენერაციის ობიექტის მფლობელს ანიჭებს უფლ
წერტილისთვის.

2. მაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მოს
დაკავშირებული დაცვისა და კონტროლის დანაყენების შესახებ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 143. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) D ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) გენერაციის ობიექტის მფლობელს ანიჭებს უფლებას მოახდინო

2. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, შესაბამისი მო

3. მონაცემების და კვლევის განხილვასთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს მოითხ

(ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი;

(ბ) ელექტროსადგურის დეტალური ტექნიკური მონაცემები, ქსელთან მიერთების კუთხით, რომელიც განსაზღვრ

(გ) ოფიციალური სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით გაცემული ელექტროსა

(დ) სიმულაციურ მოდელებს, 123-ე მუხლის მე-6 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად და როგორც მოითხოვს შესა

(ე) 159-167-ე მუხლების ჩათვლით მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული მოსალოდნელი დამყარებული და ო

(ვ) შესაბამისობის ტესტების დეტალები, 152-დან 158-ე მუხლების ჩათვლით მოცემული დებულებების შესაბამის

4. მაქსიმალური პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც გენერაციის ობიექტის მფლობელიშეინარჩუნებს შუალედუ
ვადა. შუალედური ოპერატიული შეტყობინების მოქმედების ვადის გაგრძელების უფლება გაიცემა მხოლოდ იმ შ
მოთხოვნის მომენტში.

5. გახანგრძლივებული პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც გენერაციის ობიექტის მფლობელსშეუძლია შეინარჩუ
გაკეთდა ზემოაღნიშნული პერიოდის ამოწურვამდე 168-ე მუხლში მოცემული გადავადების პროცედურის შესაბა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 144. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) D ტიპის ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) გენერაციის ობიექტის მფლობელს უფლებას აძლევს მოახდინოს ე

2. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გაიცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, შუალედუ
დასრულების შემთხვევაში.

3. მონაცემების და კვლევების ანალიზის მიზნით, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა შესაბამისი სისტემის ოპერ

ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი; და

ბ) გამოყენებული ტექნიკური მონაცემების სიმულაციური მოდელების და კვლევების განახლებული ვერსია, 143

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინების (FON) გაცემასთან დაკავშირებით შეუსაბამობის დადგენის შემთხვევ
საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, თუ ელექტროსადგ

5. გადავადების მოთხოვნაზე უარის შემთხვევაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია არ დაკ
აკმაყოფილებს ამ თავის მოთხოვნებს.

6. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი და გენერაციის ობიექტის მფლობელი ვერ გადაწყვეტენ შეუსაბამობის ს
მიმართოს კომისიას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 145. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინება (LON) D ტიპის ელექტროსადგურებისთვის

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელები, რომელსაც გადაეცა საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON), ვალდებ

ა) მოწყობილობა-დანადგარები ექვემდებარება ან მნიშვნელოვან მოდიფიკაციას ან ოპერირების იმგვარად შეზღუ

ბ) მოწყობილობის გაუმართაობა, რის გამოც შეუძლებელია ზოგიერთი შესაბამისი მოთხოვნების შესრულება.

2. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა მიმართოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეზღუდული ოპერატიუ

3. (LON) გაიცემა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ ქვემოთ მითითებული საკითხების მკაფიო განსაზღვრი

(ა) გადაუჭრელი საკითხები, რომელიც ასაბუთებს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) გაცემას;

(ბ) პასუხისმგებლობები და საკითხების სავარაუდო გადაჭრის ვადები; და

(გ) შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების მაქსიმალური ვადა არ უნდა აღემატებოდეს
მტკიცებულება, რის თანახმადაც მიღწეულ იქნა მნიშვნელოვანი პროგრესი სრული შესაბამისობის მიმართულებ

არაოფიციალური ვერსია

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა შეჩერდეს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON)

5. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების პერიოდი შესაძლოა გახანგრძლივდეს შესაბამის პროცედურის შესაბამისად.

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს უარი განაცხადოს ელექტროსადგურის სისტემაში მუშაობაზე,

7. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი არ გასცემს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების მოქმედების ვა მომენტიდან ამ მუხლის მეექვსე პუნქტის შესაბამისად, გენერაციის ობიექტის მფლობელს შეუძლია აღნიშნული

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 146. არსებულ ელექტროსადგურებზე მოთხოვნების გავრცელებით გამოწვეული ხარჯებისა და სარგებლ

1. არსებულ ელექტროსადგურებზე ამ თავით განსაზღვრული ნებისმიერი მოთხოვნის გავრცელებამდე, 113-ე მ არსებული შედარება უნდა ითვალისწინებდეს ქსელზე დაფუძნებულ ან ბაზარზე დაფუძნებულ ხელმისაწვდო შესაძლო სარგებელი აღემატება შესაძლო ხარჯს. თუმცა, თუ ჩაითვლება, რომ ხარჯი მაღალია ან სარგებელი დაბ

2. პირველი პუნქტის შესაბამისად ჩატარებული მოსამზადებელი ეტაპის შემდგომ გადამცემი სისტემის ოპერა შესაბამისად ჩატარებული მოსამზადებელი ეტაპის შედეგად აჩვენეს პოტენციური სარგებელი.

3. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის დასრულებიდან სამი თვის განმავლობაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა

(ა) მოიცავდეს ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს და შემდგომი მოქმედების შესახებ რეკომენდაციებს;

(ბ) მოიცავდეს შეთავაზებას გარდამავალი პერიოდისთვის, რომელიც საჭიროა მოთხოვნების გასავრცელებლად ა

გ) იყოს საჯარო განხილვების საგანი, 118-ე მუხლის შესაბამისად

4. საჯარო განხილვების დამთავრებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის შემდეგ გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა კომისიას და ელექტროსადგურის მფლობელს, ან საჭიროების შემთხვევაში უნდა ეცნობოს მისი შინაარსის შესახე

5. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ კომისიისთვის მე-4 პუნქტის შესაბამისად წარდგენილი შეთავაზება უ

(ა) ოპერატიული შეტყობინების პროცედურას არსებული გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ მოთხოვნების

(ბ) გარდამავალ პერიოდს მოთხოვნების შესრულებისთვის, რომელიც უნდა ითვალისწინებდეს ელექტროსად განხორციელების კუთხით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 147. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის პრინციპები

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელებმა, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა და დახურული გამანაწილ
შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი აუცილებელი მონა
მიერ ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის მომზადების მიზნით, აფასებენ რა 170-ე მუხლის შესაბამის მოსალოდნე
მიიღონ ხარჯსარგებლიანობის ანალიზში და წარმოადგინონ გენერაციის ობიექტის მფლობელის ან პერსპექტიულ
პერსპექტიულ მფლობელთან.

2. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზი უნდა შეესაბამებოდეს ქვემოთ მითითებულ პრინციპებს:

(ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა ან

ა.ა) წმინდა დისკონტირებული ღირებულება;

ა.ბ) ამონაგები ინვესტიციაზე;

ა.გ) უკუგების განაკვეთი; და

ა.დ) ნულოვან მოგებაზე გასვლის დრო.

(ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა ა
მოიცავდეს მინიმუმ:

ბ.ა) მიწოდების შეწყვეტის ალბათობის შემცირებას მოდიფიკაციის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში;

ბ.ბ) მიწოდების ამგვარი შეწყვეტის ალბათობის ხარისხს და ხანგრძლივობას; და

ბ.გ) მიწოდების ამგვარი შეწყვეტის საათობრივად დათვლილი სოციალური ღირებულებას;

(გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, სისტემის ოპერატორმა, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა ან პერსპექტიულ
მოიცავს მინიმუმ:

გ.ა) აქტიური სიმძლავრის სიხშირულ მახასიათებელს;

გ.ბ) საბალანსო რეზერვებს;

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფას;

გ.დ) გადატვირთვის მართვას; და

გ.ე) სისტემის დაცვის ზომებს.

(დ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა რაოდენობრივად უნდა შეაფასოს არსებულ ელექტროსადგურებზე გავრცე

დ.ა) პირდაპირი ხარჯები მოთხოვნების შესრულებაზე;

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

დ.ბ) ალტერნატიული ხარჯი და/ან

დ.გ) მომსახურებასა და ექსპლუატაციაში ცვლილებებით გამოწვეული ხარჯები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 148. გენერაციის ობიექტის მფლობელის პასუხისმგებლობა

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ თითოეული ელექტროსადგური აკმაყოფილებდ
მოწყობილობა-დანადგარის სერტიფიკატებს.

2. გენერაციის ობიექტის მფლობელი ვალდებულია, შეატყობინოს ენერგოსისტემის ოპერატორს ელექტროსადგ
შესაბამისობაზე.

3. გენერაციის ობიექტის მფლობელი ვალდებულია დაუყოვნებლივ, ყოველგვარი გაუმართლებელი დაგვიანები
ახდენს ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე.

4. ელექტროსადგურის ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემოწმების მიზნით, ნებისმიერი გეგმიური შემო
წინასწარ უნდა დაამტკიცოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ ამგვარი

5. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა შესაძლებელია მონაწილეობა მიიღოს ამგვარ ტესტში და აღრიცხოს ელექტრ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 149. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ამოცანები

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა რეგულარულად უნდა შეაფასოს ელექტროსადგურის შესაბამისობა ამ წეს
შედეგების შესახებ.

A ტიპის ელექტროსადგურებისთვის, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უნდა დაეყრდნოს მოწყობილობა-დანად

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს მოთხოვოს გენერაციის ობიექტის მფლობელს განახორციელო
შესაძლოა ზემოქმედება მოახდინოს ელექტროსადგურების შესაბამისობაზე ამ წესებით განსაზღვრულ მოთხოვნ

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა საჯაროდ ხელმისაწვდომი უნდა გახადოს გენერაციის ობიექტის მფლობელ
მოიცავდეს სულ მცირე ქვემოთ ჩამოთვლილ ინფორმაციას, დოკუმენტებს და მოთხოვნებს:

(ა) გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ წარმოსადგენი ყველა დოკუმენტაცია და სერტიფიკატები;

(ბ) ქსელთან მიერთებასთან დაკავშირებით ელექტროსადგურის ტექნიკური მონაცემების დეტალები;

(გ) სისტემის სტატიკური და დინამიკური მოდელებისადმი წაყენებული მოთხოვნები.

(დ) კვლევების შესრულებისთვის საჭირო სისტემის მონაცემების მიწოდების გრაფიკი;

(ე) გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ ჩატარებული კვლევები, რომლებიც აჩვენებს მოსალოდნელ შედეგებ

(ვ) პირობები და პროცედურები მოწყობილობის სერტიფიკაციის რეგისტრაციისთვის;

(ზ) გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ შესაბამისი მოწყობილობის სერტიფიკატის გამოყენების პირობები დ

4. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა გაასაჯაროვოს პასუხისმგებლობის განაწილება გენერაციის ობიექტის

5. შესაბამის სისტემის ოპერატორს შეუძლია მთლიანად ან ნაწილობრივ გადასცეს შესაბამისობის მონიტორის ვალდებულების აღებას უფლებამოსილ პირთან.

6. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა დაუსაბუთებლად არ უნდა დააბრკოლოს ნებისმიერი ოპერატიული შეტყო ობიექტის მფლობელს შორის, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიზეზით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 150. საერთო დებულებები შესაბამისობის ტესტირებისთვის

1. გენერაციის ობიექტის ფარგლებში ინდივიდუალური ელექტროსადგურების შესრულების ხარისხის ტესტირებ

2. შესაბამისობის შემოწმებასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, რომელიც განსაზღვ

(ა) ნება მისცეს გენერაციის ობიექტის მფლობელს განახორციელოს ალტერნატიული გამოცდები, იმ პირობით, რ

(ბ) მოთხოვოს გენერაციის ობიექტის მფლობელს განახორციელოს დამატებითი ან ალტერნატიული გამოცდებ შემოწმებასთან დაკავშირებით არ იქნება საკმარისი ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის დასადასტურებლად

(გ) მოთხოვოს გენერაციის ობიექტის მფლობელს შესაბამისი ტესტირებების ჩატარება ელექტროსადგურების შესრ უნდა ჩატარდეს შემოწმება.

3. გენერაციის ობიექტის მფლობელი პასუხისმგებელია განახორციელოს შემოწმებები 152-158-ე მუხლებში მითი

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს შესაბამისობის ტესტირებაში ადგილზე ან ტესტირების-სიგნალისა და გაზომვების ჩაწერისთვის, ასევე უნდა უზრუნველყოს, რომ გენერაციის ობიექ უზრუნველყოფილი უნდა იყოს იმ შემთხვევაში, თუ შერჩეული ტესტირებებისთვის, შესაბამისი სისტემის ოპ მიღებაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 151. საერთო დებულებები შესაბამისობის სიმულაციის შესახებ

1. გენერაციის ობიექტისთვის ინდივიდუალური ელექტროსადგურების შესრულების სიმულაციის მიზანია ამ თ

2. შესაბამისობის შემოწმებასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, რომელიც განსაზღვ

ა) ნება მისცეს გენერაციის ობიექტის მფლობელს განახორციელოს ალტერნატიული გამოცდები, იმ პირობით, რო

ბ) მოთხოვოს გენერაციის ობიექტის მფლობელს განახორციელოს დამატებითი ან ალტერნატიული გამოცდები, შემოწმებასთან დაკავშირებით არ იქნება საკმარისი ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის დასადასტურებლად

3. ამ თავის მოთხოვნების შესაბამისობის დადასტურების მიზნით, გენერაციის ობიექტის მფლობელი ვალდებულ და წარმოადგინოს დამოწმებული მოდელი მოცემული ელექტროსადგურისთვის. მოდელების შემცველობა აღწე

4. შესაბამის სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს შეამოწმოს ელექტროსადგურის შესაბამისობა ამ თავის მოთხოვნ

5. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა გენერაციის ობიექტის მფლობელს უნდა მიაწოდოს ტექნიკური მონაცემები

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 152. შესაბამისობის ტესტები B ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურებისთვის

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელებმა უნდა ჩაატარონ სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში (LFSM-

შესაბამისი ტესტის ჩატარების ნაცვლად, გენერაციის ობიექტის მფლობელები შესაძლოა დაეყრდნონ მოწყობი დანადგარის სერტიფიკატები უნდა წარედგინოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს.

2. სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში (LFSM-O) სიხშირის აწევაზე რეაგირების ტესტთან დაკავშირებ

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი კონტროლის ტექნიკური შესაძლებ სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა, და ასევე დინამიკური პარამეტრები, მათ შორის, სიხშირის საფეხურ

ბ) ტესტების დროს სიხშირის საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სისწრაფის სიდიდეები იმდენად დიდი უ შემთხვევაში იმიტირებული სიხშირის გადახრის სიგნალი ერთდროულად უნდა მიეწოდოს მართვის სისტემის,

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) ტესტის შედეგები, როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური პარამეტრებისთვის, აკმაყოფილებს 121-ე მუხლი

გ.ბ) სიხშირის ნახტომისებრ ცვლილებაზე რეაგირებისას არ წარმოიქმნება არამილევადი რხევები.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 153. შესაბამისობის ტესტები C ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურებისთვის

1. B ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურების შესაბამისობის ტესტების გარდა, რომელიც აღწერილია 152
ელექტროსადგურებისთვის. იმ შემთხვევაში თუ ელექტროსადგურს აქვს ნულიდან გაშვების უნარი, გენერაციის ო
ორგანოს მიერ გაცემული მოწყობილობა-დანადგარების სერტიფიკატები შესაბამის მოთხოვნებთან თავსებადობი

2. სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმში (LFSM-U), სისტემაში სიხშირის დაწევაზე რეაგირების ტესტთა

ა) ელექტროსადგურმა უნდა გამოავლინოს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მართვის ტექნიკური შესაძლებლობებ

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს აქტიური სიმძლავრის შესაბამის დატვირთვის წერტილების სიმულაციით, სიხშირის ა
დანაყენების და მკვდარი ზონის გათვალისწინებით. საჭიროების შემთხვევაში იმიტირებული სიხშირის გადახრ

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) ტესტის შედეგი, როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური პარამეტრებისთვის, აკმაყოფილებს 123-ე მუხლის მ

გ.ბ) სიხშირის ნახტომისებრ ცვლილებაზე რეაგირებისას არ წარმოიქმნება არამილევადი რხევები.

3. შემდეგი მოთხოვნები გამოიყენება სიხშირეზე რეგულირების რეჟიმის (FSM) რეაგირების ტესტთან დაკავშირებ

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მართვის ტექნიკური შესაძლებლობ
რეგულირების სისტემის სტატიკური პარამეტრები, როგორიცაა სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა, და

ბ) ტესტირება უნდა ჩატარდეს სიხშირის საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სისწრაფის იმ სიდიდეების სი
უნარის გათვალისწინებით, რომელიც ეხება აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების გაზრდას და შემცირებას შესაბ
და დატვირთვის კონტროლერის შემავალ ნაწილს.

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ჩაბარებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევ

გ.ა) სრული აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დიაპაზონის აქტივაციის დრო საფეხურებრივი ს

გ.ბ) სიხშირის ნახტომისებრ ცვლილებაზე რეაგირებისას არ წარმოიქმნება არამილევადი რხევები;

გ.გ) თავდაპირველი დაყოვნების დრო შეესაბამება 124-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებ

გ.დ) სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენები ხელმისაწვდომია 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში განსა

გ.ე) აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლების უგრძნობლობა ნებისმიერ შესაბამის საოპერაციო წერტ

4. შემდეგი მოთხოვნები გამოიყენება სიხშირის აღდგენის კონტროლის ტესტთან დაკავშირებით:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) ელექტროსადგურმა უნდა გამოავლინოს სიხშირის აღდგენის კონტროლში მონაწილეობის ტექნიკური შესაძლ

ბ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ ტესტის შედეგები როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკურ

5. ნულიდან გაშვების შესაძლებლობის ტესტთან დაკავშირებით ვრცელდება შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ნულიდან გაშვების შესაძლებლობის მქონე ელექტროსადგურებისთვის, დადასტურებული უნდა იქნეს აღნიშნ

ბ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ გაშვების დრო არ აღემატება 123-ე მუხლის მე-5 პუნქტის

6. საკუთარ მოხმარებაზე გადართვის ტესტთან დაკავშირებით ვრცელდება შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ნაჩვენები უნდა იქნეს ელექტროსადგურების საკუთარ მოხმარებაზე გადართვის და მათზე სტაბილურად მუშა

ბ) ტესტი უნდა განხორციელდეს ელექტროსადგურის მაქსიმალურ სიმძლავრეზე და ნომინალურ რეაქტიულ სიმ

გ) შესაბამის სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს განსაზღვროს დამატებითი პირობები 123-ე მუხლის მე-5 პუნქტ

დ) ტესტი ჩაბარებულად ითვლება, თუ საკუთარ მოხმარებაზე გადართვა არის წარმატებული და ელექტროსადგუ

7. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტთან დაკავშირებით გამოიყენება შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ნაჩვენები უნდა იყოს ელექტროსადგურის მიერ რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავებისა და მოხმარების უნა

ბ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

ბ.ა) ელექტროსადგური მუშაობს მაქსიმალური რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავებისა და მოხმარების რეჟიმში

ბ.ა.ა) სტაბილური მუშაობის მინიმალური დონე ;

ბ.ა.ბ) მაქსიმალური სიმძლავრით დატვირთვა; და

ბ.ა.გ) მაქსიმალურ და მინიმალურ დონეებს შორის არსებული აქტიური სიმძლავრის მუშა წერტილზე;

ბ.ბ) დადასტურებული უნდა იქნეს ელექტროსადგურის შესაძლებლობა გადავიდეს რეაქტიული სიმძლავრის ნებ

მუხლი 154. შესაბამისობის ტესტები D ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურებისთვის

1. D ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურები ექვემდებარება 152-ე და 153-ე მუხლებში აღწერილ B და C ტიპის

2. შესაბამისი ტესტის ნაცვლად, გენერაციის ობიექტის მფლობელს შეუძლია გამოიყენოს მოწყობილობა-დანადგ
სერტიფიკატები უნდა წარუდგინოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 155. შესაბამისობის ტესტები B ტიპის სიმძლავრის პარკებისათვის

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელებმა უნდა ჩაატარონ B ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის განკუთვნილი სიხში
სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ გაცემული მოწყობილობის სერტიფიკატი, შესაბამის მოთხოვნებთან თავსებადობ

2. B ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით სიხშირის რეგულირების რეჟიმში (LFSM-O) სიხშირის აწევაზე

3. სიხშირის რეგულირების რეჟიმში (LFSM-O) სიხშირის აწევაზე რეაქციის ტესტებთან დაკავშირებით უნდა გავრ

ა) დადასტურებული უნდა იყოს სიმძლავრის პარკის მიერ აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მართვის ტექნიკური მ
კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა, ასევე დინამიკური პარამეტრები;

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს სიხშირის სიდიდის ისეთი საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის სიმულ
ჩასატარებლად სიხშირის გადახრის სიგნალები ერთდროულად უნდა იქნეს მიწოდებული მართვის სისტემის შე

გ) ტესტი ჩაითვლება ჩაბარებულად იმ პირობით, თუ ტესტის შედეგები როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 156. შესაბამისობის ტესტები C ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის

1. 155-ე მუხლში მითითებული B ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის შესაბამისობის ტესტების დამატებით, გენერა
ნაცვლად, ელექტროსადგურის მფლობელმა შესაძლოა გამოიყენოს მოწყობილობა-დანადგარის სერტიფიკატები,
შესაბამისი სისტემის ოპერატორს.

2. აქტიური სიმძლავრის მართვის უნართან და რეგულირების დიაპაზონის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმა

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს ტექნიკური შესაძლებლობა იმუშაოს დატვირთვის დონეზე, რომელიც

ბ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ჩაბარებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევ

ბ.ა) სიმძლავრის პარკის დატვირთვის დონე შენარჩუნებულია დანაყენზე დაბლა.

ბ.ბ) დანაყენი ხორციელდება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული მოთხოვნების შესაბამის

ბ.გ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში განსაზღვრულ სიდიდეს.

3. სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი (LFSM-U) – სიხშირის დაწევაზე რეაქციის ტესტთან დაკავშირებ

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს ტექნიკური უნარი აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მართვისა სიხშირი

ბ) ტესტირება უნდა ჩატარდეს სიმულაციის გზით სიხშირის საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სიჩქარი
დანაყენების და მკვდარი ზონის გათვალისწინებით;

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ჩაბარებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევ

გ.ა) ტესტის შედეგები როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური პარამეტრებისთვის, შეესაბამება 123-ე მუხლის მე

გ.ბ) საფეხურებრივი ცვლილებისას ადგილი არ აქვს მიულევად რხევებს.

4. სიხშირეზე რეგულირების რეჟიმის (FSM) მახასიათებლის ტესტთან დაკავშირებით ვრცელდება შემდეგი მოთხ

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მოდულაციის ტექნიკური შესაძლ
სტატიკური პარამეტრები, როგორიცაა უგრძნობლობა, სტატიზმის კოეფიციენტი, მკვდარი ზონა და რეგულირებ

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს სიმულაციის გზით სიხშირის საფეხურების და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის ისეთ
გათვალისწინებით. ამ ტესტის შესასრულებლად მიწოდებული უნდა იქნეს სიხშირის გადახრის სიმულაციური ს

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) სიხშირის საფეხურებრივი ცვლილების შედეგად აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის სრულ ფ

გ.ბ) სიმძლავრის საფეხურებრივი ცვლილების მახასიათებლის შემდეგ ადგილი არ აქვს მიულევად რხევებს;

გ.გ) თავდაპირველი დაყოვნების დრო შეესაბამება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებ

გ.დ) სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენები მდებარეობს 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვ

გ.ე) აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლების უგრძნობლობა არ აღემატება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტ

5. სიხშირის აღდგენის კონტროლის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს სიხშირის აღდგენის რეგულირებაში მონაწილეობის ტექნიკური შესა

ბ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ჩაბარებულად იმ პირობით, თუ ტესტის შედეგები როგორც დინამიკური, ა

6. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნ

ა) სიმძლავრის პარკის ტექნიკური შესაძლებლობა მოახდინოს რეაქტიული სიმძლავრის გენერაცია და მოხმარება

ბ) უნდა განხორციელდეს მაქსიმალური სიდიდის რეაქტიული სიმძლავრის გენერაცია და მოხმარება და უნდა შ

ბ.ა) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 60%-ზე გადაჭარბებით 30 წუთის განმავლობაში;

ბ.ბ) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 30 – 50 % დიაპაზონში 30 წუთის განმავლობაში; და

ბ.გ) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 10 – 20 % დიაპაზონში 60 წუთის განმავლობაში.

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) სიმძლავრის პარკი მუშაობს მაქსიმალურ რეაქტიულ სიმძლავრეზე, როგორც მისი გამომუშავების, ასევე მოხმ

გ.ბ) სიმძლავრის პარკი ადასტურებს შესაძლებლობას შეცვალოს რეაქტიული სიმძლავრე ნებისმიერ წინასწარ გან

გ.გ) დაცვის/ავტომატიკის არანაირი ქმედება არ ხორციელდება რეაქტიული სიმძლავრის დიაგრამით განსაზღვრ

7. ძაბვის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს შესაძლებლობა იმუშაოს ძაბვის რეგულირების რეჟიმში 129-ე მუხლი

ბ) ძაბვის რეგულირების რეჟიმის ტესტმა უნდა შეამოწმოს შემდეგი პარამეტრები:

ბ.ა) 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განხორციელებული სტატიზმის კოეფიციენტი და

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე;

ბ.გ) რეგულირების უგრძნობლობა; და

ბ.დ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) რეგულირების დიაპაზონი და რეგულირებადი სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა შეესაბამება შეთ

გ.ბ) ძაბვის კონტროლის უგრძნობლობის დიაპაზონი არ აღემატება 0.01 ფ.ე.-ს, 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქ

გ.გ) ძაბვის საფეხურებრივი ცვლილების შემდეგ, რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავების 90%-იანი ცვლილება მ

8. რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთ

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშაოს რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირების რეჟ

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირების რეჟიმის ტესტი უნდა ჩატარდეს რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლ

გ) რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირების რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების შესამოწმებლად:

გ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის ფარგლები და ნაზრდი;

გ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

დ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

დ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის ფარგლები და ნაზრდი უზრუნველყოფილია 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტი

დ.ბ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის მითითებულ პირობებს.

9. სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მო

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს შესაძლებლობა იმუშაოს სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რე

ბ) სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების შესამოწმებლად

ბ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის ფარგლები;

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

ბ.გ) აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივ ცვლილებით გამოწვეული რეაქტიული სიმძლავრის მახასიათებელი.

გ) ტესტი ჩაითვლება წარმატებულად ქვემოთ მითითებული პირობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში:

გ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის ფარგლები და ნაზრდი უზრუნველყოფილია 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტ

გ.ბ) აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივი ცვლილების შედეგად გამოწვეული რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაც

გ.გ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში მითითებულ სიდიდეს.

10. ამ მუხლის მე-7, მე-8 და მე-9 პუნქტებით დადგენილ ტესტებთან დაკავშირებით შესაბამის სისტემის ოპერატო

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 157. შესაბამისობის ტესტები D ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის

1. D ტიპის სიმძლავრის პარკები ექვემდებარება B და C ტიპის სიმძლავრის პარკების შესაბამისობის ტესტებს, რო

2. შესაბამისი ტესტის ნაცვლად გენერაციის ობიექტის მფლობელმა შესაძლოა გამოიყენოს მოწყობილობა-დანა
სერტიფიკატები უნდა მიეწოდოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 158. შესაბამისობის ტესტები, არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებისთვის

შესაბამისობის ტესტები, რომელიც განსაზღვრულია 152-ე მუხლის მე-2 პუნქტში, ასევე 156-ე მუხლის მე-2, მე-3, მ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 159. შესაბამისობის სიმულაციები B ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურებისთვის

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელებმა უნდა ჩაატარონ B ტიპის სიმძლავრის პარკების - LFSM-O რეაქციის სიმუ
ორგანოს მიერ რათა დაადასტურონ თავსებადობა შესაბამის მოთხოვნებთან. ამ შემთხვევაში მოწყობილობა-დანა

2. სიხშირის აწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმის - LFSM-O რეაქციის სიმულაციასთან დაკავ

ა) სიმულაციის დროს ელექტროსადგურის მიერ უნდა დადასტურდეს აქტიური სიმძლავრის მართვის შესაძლებ

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს მაღალი სიხშირის საფეხურების და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის საშუა

გ) სიმულაციის შედეგები ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ:

გ.ა) ელექტროსადგურის მოდელი დამოწმდება 152-ე მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული - LFSM-O რეაქციის

გ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნებთან.

3. B ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურებისთვის ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან და

ა) სიმულაციის დროს ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი 122-ე მუხ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ დადასტურდება შესაბამისობა 122-ე მუხლის მე-3 პუ

4. დაზიანების შემდგომ აქტიური სიმძლავრის აღდგენის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს დაზიანების შემდეგ აქტიური სიმძლავრის აღდგენის შესაძლებლობ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ დადასტურდება შესაბამისობა 125-ე მუხლის მე-3 პუ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 160. შესაბამისობის სიმულაციები C ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. 159-ე მუხლში განსაზღვრული B ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურების შესაბამისობის შემოწმების ტესტ
გენერაციის ობიექტის მფლობელს შეუძლია გამოიყენოს მოწყობილობა-დანადგარის სერტიფიკატები, რომელიც

2. სიხშირის დაწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმის - LFSM-U რეაქციის სიმულაციასთან დაკ

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის დაბალ სიხშირეებზე მართვის შესაძლებლობა

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს სიხშირის დაბალი საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის ცვლ

გ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად იმ პირობით, თუ:

გ.ა) ელექტროსადგურის მოდელი დამოწმდება 153-ე მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული LFSM-U რეაქციისთ

გ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებთან.

3. FSM რეაქციის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს შესაძლებლობა მოახდინოს აქტიური სიმძლავრის მართვა სიხშირის

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს სიხშირის საფეხურების და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის იმ სიდიდის
გათვალისწინებით.

გ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ:

გ.ა) ელექტროსადგურის მოდელი დამოწმდება 153-ე მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული FSM რეაქციისთვის

გ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა, 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით მოთხოვნებთან.

4. იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობის სიმულაციასთან დაკავშირებით, შემდეგი მოთხოვნები უნდა დაკმაყოფილდ

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს შესრულების ხარისხი იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობის დროს 123-

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ ელექტროსადგური შეამცირებს ან გაზრდის აქტიური სიმძლავრის
სიხშირის აწევის ან დაწევის შედეგად ელექტროსადგურის იზოლირებული მუშაობიდან გამორთვის გარეშე.

5. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მო

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავებისა და მოხმარების შესაძლებ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი პირობები:

ბ.ა) ელექტროსადგურის მოდელი დამოწმებულია 153-ე მუხლის მე-7 პუნქტში მოცემული რეაქტიული სიმძლავრ

ბ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა 126-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში მითითებულ მოთხოვნე

მუხლი 161. შესაბამისობის სიმულაციები D ტიპის სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

1. 159-ე და 160-ე მუხლებით გათვალისწინებული შესაბამისობის სიმულაციებზე დამატებით, რომელიც ტარდე
უნარის სიმულაციისა) D ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურები ექვემდებარებიან მე-2 და მე-3 პუნქტებით გ
იქნეს იმ პირობით, თუ ისინი მიეწოდება შესაბამისი სისტემის ოპერატორს.

2. სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლთან დაკავშირებით უნდა შესრულდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) უნდა დადასტურდეს ელექტროსადგურის კონტროლის სისტემის შესრულების ხარისხი, რომელიც ცხადყოფს

ბ) პარამეტრების დარეგულირების შედეგად უნდა გაუმჯობესდეს სიმძლავრის რხევების ჩახშობა ძაბვის ავტომ
მხოლოდ ძაბვის ავტომატური რეგულატორის აქტიური სიმძლავრის მახასიათებელი.

გ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი მოთხოვნები:

გ.ა) „ენერგოსისტემის სტაბილიზატორი“ ახშობს ელექტროსადგურის აქტიური სიმძლავრის არსებულ რხევებს
მოსალოდნელ რხევებს; და

გ.ბ) ელექტროსადგურის დატვირთვის მოულოდნელი შემცირება მაქსიმალური სიმძლავრის 1 ფ.ე. დან 0.6 ფ.ე.-მ

3. D ტიპის სინქრონული ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან დაკავში

ა) ელექტროსადგურმა უნდა დაადასტუროს ავარიის მიმართ მდგრადობის შესაძლებლობა, 124-ე მუხლის მე-3 პ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ დაკმაყოფილდება 124-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 162. შესაბამისობის სიმულაციები B ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

1. B ტიპის სიმძლავრის პარკები ექვემდებარება ამ მუხლის მე-2-მე-5 პუნქტებში განსაზღვრულ შესაბამისობის სი
ყველა სიმულაციის ან მათი ნაწილის ნაცვლად, იმ პირობით, თუ ისინი მიეწოდება შესაბამისი სისტემის ოპერატ

2. სიხშირის აწევისას LFSM-O რეაქციის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხო

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის მაღალ სიხშირეზე მართვის შესაძლებლობა 12

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს მაღალი სიხშირის საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის საშუ

გ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება, თუ:

გ.ა) სიმძლავრის პარკის მოდელი დამოწმდება 155-ე მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ LFSM-O რეაქციის მო

გ.ბ) დადასტურდება 121-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნებთან შესაბამისობა.

3. სწრაფმოქმედი დამატებითი რეაქტიული დენის ინჟექციის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილ

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა მოახდინოს მოკლე შერთვის დენის სწრაფი ინჟექცია 128-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ"

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება თუ დადასტურდება 128-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტში მოთ

4. B ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის, ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან დაკავშირებით ვრ

ა) უნდა დადასტურდეს სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობა განაგრძოს მუშაობა დაზიანებების დროს 122-ე მუხლ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ დადასტურდება 122-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტში განს

5. დაზიანების შემდგომი აქტიური სიმძლავრის აღდგენის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდ

ა) უნდა დადასტურდეს დაზიანების შემდგომი აქტიური სიმძლავრის აღდგენის შესაძლებლობა 128-ე მუხლის მ

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ დადასტურდება 128-ე მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებულ მოთხო

მუხლი 163. შესაბამისობის სიმულაციები C ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

1. 162-ე მუხლში მოცემული B ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის განსაზღვრულ შესაბამისობის სიმულაციებზე
ობიექტის მფლობელს შეუძლია გამოიყენოს ავტორიზებული სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ გაცემული მოწყობ

2. სიხშირის დაწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმის - LFSM-U რეაქციის სიმულაციასთან დაკ

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის მართვის შესაძლებლობა დაბალ სიხშირეებზე

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს დაბალი სიხშირის საფეხურებისა და სიხშირის ცვლილების სიჩქარით სიმ

გ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ:

გ.ა) სიმძლავრის პარკის მოდელი დამოწმდება 156-ე მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებული LFSM-U რეაქციის ტეს

გ.ბ) დადასტურდება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „გ" ქვეპუნქტის მითითებული მოთხოვნების თავსებადობა.

3. FSM რეაქციის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა მოახდინოს აქტიური სიმძლავრის მართვის შესაძლებლობა სიხშირის სრულ დიაპაზ

ბ) სიმულაცია უნდა განხორციელდეს სიხშირის საფეხურების და სიხშირის ცვლილების სიჩქარის იმდენად დიდ
ზონის გათვალისწინებით.

გ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ:

გ.ა) სიმძლავრის პარკის მოდელი დამოწმდება LFSM-U რეაქციასთან დაკავშირებულ თავსებადობის ტესტით, რო

გ.ბ) დადასტურდება 123-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში მოცემულ მოთხოვნებთან შესაბამისობა.

4. იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მოთხოვნე

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს შესრულების ხარისხი იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობის დროს, 123-

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ სიმძლავრის პარკი შეამცირებს ან გაზრდის აქტიური სიმძლავრის
მაღალი ან დაბალი სიხშირის გამო სიმძლავრის პარკის იზოლირებული მუშაობიდან გამორთვის გარეშე; და

5. ხელოვნური ინერციის უზრუნველყოფის შესაძლებლობის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილ

ა) სიმძლავრის პარკის მოდელმა უნდა დაადასტუროს ხელოვნური ინერციის უზრუნველყოფის შესაძლებლობა

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ აღნიშნული მოდელი დაადასტურებს129-ე მუხლის მე-2 პუნქტში

6. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი მო

ა) სიმძლავრის პარკმა უნდა დაადასტუროს რეაქტიული სიმძლავრის გენერაციის და მოხმარების უზრუნველყო

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი პირობები:

ბ.ა) სიმძლავრის პარკის მოდელი დამოწმდება 156-ე მუხლის მე-6 პუნქტში განსაზღვრული რეაქტიული სიმძლავ

ბ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა იმ მოთხოვნებთან, რომლებიც განსაზღვრულია 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „

7. სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლის სიმულაციასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი

ა) სიმძლავრის პარკის მოდელმა უნდა დაადასტუროს აქტიური სიმძლავრის რხევების ჩახშობის შესაძლებლობა

ბ) სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ აღნიშნული მოდელი დაადასტურებს 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის

მუხლი 164. შესაბამისობის სიმულაციები D ტიპის სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

1. B და C ტიპის სიმძლავრის პარკებისთვის განკუთვნილ შესაბამისობის სიმულაციების დამატებით, რომლებ
ექვემდებარება სიმძლავრის პარკების მიერ ავარიის მიმართ მდგრადობის შესაძლებლობის შესაბამისობის სიმულ

2. ავტორიზებული სერტიფიკაციის ორგანოსგან გაცემული მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებუ

3. სიმძლავრის პარკის მოდელმა უნდა დაადასტუროს ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან თა

4. სიმულაცია ჩაითვლება წარმატებულად, თუ აღნიშნული მოდელი დაადასტურებს 124-ე მუხლის მე-3 პუნქტის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 165. არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებზე გავრცელებული შესაბამისობის სიმულაციები

შესაბამისობის სიმულაციები, როგორც განსაზღვრულია 162-ე მუხლის მე-3 და მე-5 და 163-ე მუხლის მე-4, მე-5 დ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 166. არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები

ENTSO-E-ის მიერ გამოქვეყნებული არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები აღწერს ტექნიკურ ასპექტ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 167. მონიტორინგი

1. ENTSO-E უზრუნველყოფს ამ თავის განხორციელების მონიტორინგს ხელშემკვრელი მხარეებისთვის, რომ
განხორციელების მონიტორინგს ხელშემკვრელი მხარეებისათვის, რომელთა შესაბამისი სისტემის ოპერატორებ
მიზნით შექმნილი სააგენტოს (ACER) მიერ და ის მოიცავს შემდეგ საკითხებს:

ა) ნებისმიერი შეუთავსებლობის გამოვლენას, ამ თავის განხორციელებაში;

ბ) შეფასება იმისა, თუ რამდენად რეალურია/ადეკვატურია სიდიდეები და ზღვრები, რომლებიც შერჩეულია ელე

ENTSO-E საკუთარ დასკვნებს ანგარიშის სახით წარუდგენს ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს და ენერგ
თავის განხორციელების მონიტორინგის შედეგად.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს, ენერგეტიკული გაერთიანების მ

კომისიის მოთხოვნის საფუძველზე გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა გადამცემი სისტემის ოპერატორ
გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს ან ENTSO-E-ს, განხორციელების მონიტორინგის ამოცანების ფარგლებში

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 168. გადავადების მინიჭების უფლებამოსილება

1. კომისია უფლებამოსილია გენერაციის ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი, შესაბამისი სისტემი
მოთხოვნის საფუძველზე, გაათავისუფლოს ამ თავის ერთი ან მეტ დებულებისგან ან გადაუვადოს ამ თავის ერთ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 169. ზოგადი დებულებები

1. კომისიამ, შესაბამის სისტემის ოპერატორებთან და ელექტროსადგურების მფლობელებთან და სხვა დაინ
მოთხოვნებთან. კომისია ამ კრიტერიუმებს აქვეყნებს საკუთარ ვებგვერდზე და ატყობინებს ენერგეტიკულ
კომისიას. გადავადების უფლების მინიჭების საჭირო კრიტერიუმების ცვლილება არ ახდენს გავლენას შესაბ

2. თუ სასისტემო მოთხოვნების განვითარებასთან დაკავშირებით კომისია საჭიროდ მიიჩნევს, მას შეუძლია გად
რომელზეც მოთხოვნა უკვე წარდგენილია.

3. კომისიას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ ელექტროსადგურებს, რომელზეც გადავადების მოთხოვნა იქნა წარდ
გადაწყვეტილების მიღებამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №81 - ვ

მუხლი 170. გადავადების მოთხოვნა გენერაციის ობიექტის მფლობელის მიერ

1. გენერაციის ობიექტის მფლობელებს ან პოტენციურ მფლობელებს შეუძლიათ მოითხოვონ გადავადება ამ თავი

2. გადავადების მოთხოვნა უნდა წარედგინოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და უნდა მოიცავდეს:

ა) გენერაციის ობიექტის მფლობელის ან პოტენციური მფლობელის და ნებისმიერი სახის კომუნიკაციისთვის საჭ

ბ) ელექტროსადგურის ან ელექტროსადგურების აღწერას, რომელზედაც გაკეთებულია გადავადების მოთხოვნა;

გ) თავის იმ დებულებების მითითებას, რომელზეც მოითხოვება გადავადება, მოთხოვნილი გადავადების დეტალ

დ) დეტალურ დასაბუთებას, შესაბამისი დამხმარე დოკუმენტაციითა და 147-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამის ხ

ე) იმის დასაბუთებას, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანსსასაზღვრო ვაჭრობაზ

3. გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უგზავნის დასტურ
წარმოდგენილი, გენერაციის ობიექტის მფლობელმა ან პოტენციურმა მფლობელმა უნდა წარუდგინოს დამატებით
გადავადების შესახებ მოთხოვნა ითვლება გაუქმებულად.

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან და ზეგავლენის ქვეშ მყოფ ნებისმიერ მ
და წარმოდგენილი ხარჯსარგებლიანობის ანალიზი და მხედველობაში მიიღოს კომისიის მიერ 169-ე მუხლის შეს

5. თუ გადავადების მოთხოვნა შეეხება გამანაწილებელ სისტემასთან, მათ შორის, დახურულ გამანაწილებელ სი
მოთხოვნის შეფასებაც. გადამცემი სისტემის ოპერატორი საკუთარ შეფასებას წარმოადგენს შესაბამისი სისტემის

6. გადავადებაზე მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მოთხოვნას უგზავნი
მფლობელისგან ან პოტენციური მფლობელისგან მოითხოვს დამატებით ინფორმაციას და ორი თვით, როდესაც შ

7. კომისიამ უნდა მიიღოს გადავადებაზე ნებისმიერ მოთხოვნასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება ამ მოთხოვ
მფლობელისგან ან ნებისმიერი დაინტერესებული მხარისგან. დამატებითი პერიოდის ათვლა იწყება სრული ინფ

8. გენერაციის ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი კომისიის მიერ მოთხოვნილ ნებისმიერ დამატებ
ითვლება გაუქმებულად, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ვადის გასვლამდე:

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) გენერაციის ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი დასაბუთებული მიმართვის საფუძველზე კომი

9. კომისია გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას - ინდივიდუ

10. კომისია გადაწყვეტილებას აცნობებს შესაბამის გენერაციის ობიექტის მფლობელს ან პოტენციურ მფლობელს

11. კომისიას შეუძლია გააუქმოს გადავადების თაობაზე გადაწყვეტილება იმ შემთხვევაში, როცა გადავადების
გაერთიანების მარეგულირებელი საბჭოს დასაბუთებული რეკომენდაციები გადავადების შეხვლაზე/გაუქმებაზე

12. A ტიპის ელექტროსადგურებისათვის, ამ მუხლის შესაბამისად გადავადების მოთხოვნა შესაძლოა წარადგინო
უკანასკნელ შემთხვევაში, თუ საერთო მაქსიმალური სიმძლავრე არის განსაზღვრული, მესამე პირს შეუძლია მე-2

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 171. გადავადების მოთხოვნა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიე

1. შესაბამის სისტემის ოპერატორს ან გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მოითხოვოს გადავადება იმ ელე

არაოფიციალური ვერსია

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი გადავადების მოთხოვნას წარუდგენს კო

ა) ინფორმაციას შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორისა და საკონტაქტო პირს შ

ბ) იმ ელექტროსადგურის აღწერილობას, რომლისთვისაც გადავადება არის მოთხოვნილი, ელექტროსადგურების

გ) ამ თავის მოთხოვნას ან მოთხოვნებს, რომელთან დაკავშირებით გადავადება არის მოთხოვნილი, გადავადების

დ) დეტალურ დასაბუთებას ყველა შესაბამისი დამხმარე დოკუმენტაციით;

ე) დასაბუთებას იმის შესახებ, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანსსასაზღვრო ვ

ვ) 147-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამის ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს. საჭიროების შემთხვევაში, ხარჯ-სარგ
არსებობის შემთხვევაში).

3. როდესაც გადავადების მოთხოვნა წარდგენილია შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან დახუ
მუხლის შესაბამისად, კომისიის მიერ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე.

4. შეფასების თაობაზე მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში გადამცემი სისტემის ოპერატორი აცნობებს შეს
რომ მოთხოვნა არასრულია, შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან დახურული გამანაწილებელი

5. გადავადებაზე მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი კომისიას წარუდგე
ოპერატორის ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორისგან გამოითხოვს დამატებით ინფორმაციას

6. კომისია მოთხოვნის მიღებიდან 3 თვის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას გადავადების მოთხოვნასთან დაკავ
ათვლა იწყება მე-5 პუნქტის შესაბამისად გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ შეფასების მიღების მომდევნო დ

7. მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული ექვსთვიანი ვადა მის გასვლამდე შესაძლოა გაგრძელდეს დამატებით 3 თ
ინფორმაციის მიღების მომდევნო დღიდან. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი კომისიის მიერ მოთხოვნილ დამა
გადავადების მოთხოვნა ჩაითვლება გაუქმებულად, გარდა იმ შემთხვევისა, თუკი აღნიშნული ვადის ამოწურვამდ

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორი დასაბუთებული მიმართვის საფუძველზე კომისიას შესაბამის ვადაში აცნობ

8. კომისია გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას - ინდივიდუ

9. კომისია თავის გადაწყვეტილებას აცნობებს შესაბამის სისტემის ოპერატორს, გადამცემი სისტემის ოპერატორს

10. კომისიას შეუძლია დაადგინოს დამატებითი მოთხოვნები შესაბამისი სისტემის ოპერატორების მიერ გადავა
სისტემის ოპერატორებთან, გენერაციის ობიექტის მფლობელებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შო

11. კომისიას შეუძლია გაააუქმოს გადავადების თაობაზე გადაწყვეტილება იმ შემთხვაში, როდესაც გადავადების ა
მარეგულირებელი საბჭოს დასაბუთებული რეკომენდაციები.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 172. გადავადების რეგისტრაცია ამ თავის მოთხოვნებთან დაკავშირებით

1. კომისიამ უნდა აწარმოოს მათ მიერ ყველა დაკმაყოფილებული ან უარყოფილი გადავადების რეგისტრაცია და ხოლო ასლი გაუგზავნოს ENTSO-E-ს.

2. აღნიშნული რეგისტრაცია უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

ა) მოთხოვნას ან მოთხოვნებს, რომელთან დაკავშირებით გადავადება დაკმაყოფილდა ან უარყოფილ იქნა;

ბ) გადავადების შინაარსს;

გ) გადავადების მინიჭების ან უარყოფის მიზეზებს; და

დ) გადავადების მინიჭებით გამოწვეულ შედეგებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 173. გადავადების მონიტორინგი

1. ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭო და ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნო ახორციე სამდივნოს აწვდის ყველა საჭირო ინფორმაციას.

2. ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს ან ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს შეუძლი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 174. განვითარებადი ტექნოლოგიები

1. ამ თავის მოთხოვნები გარდა, 138-ე მუხლით გათვალისწინებულისა, არ უნდა გავრცელდეს ელექტროსადგურ

2. ელექტროსადგურს უფლება უნდა ჰქონდეს კლასიფიცირებულ იქნეს როგორც განვითარებადი ტექნოლოგია,

ა) ის არის A ტიპის;

ბ) ის არის კომერციულად ხელმისაწვდომი ელექტროსადგურის ტექნოლოგია; და

გ) ელექტროსადგურის ტექნოლოგიის ჯამური გაყიდვები, განვითარებად ტექნოლოგიად კლასიფიცირებაზე მო

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 175. ზღვრების განსაზღვრა განვითარებად ტექნოლოგიებად კლასიფიკაციისათვის

ელექტროსადგურების ჯამური მაქსიმალური სიმძლავრე, კლასიფიცირებული, როგორც განვითარებადი ტექნოლ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 176. მიმართვა განვითარებად ტექნოლოგიად კლასიფიკაციისთვის

1. ამ თავის განხორციელებისათვის განსაზღვრული ვადის ამოწურვის შემდეგ, 6 თვის განმავლობაში, A ტიპის ელ
თაობაზე.

2. პირველი პუნქტის შესაბამის მოთხოვნასთან დაკავშირებით, მწარმოებელმა/დამამზადებელმა უნდა აცნობოს კ

3. მწარმოებლების/დამამზადებლების მიერ დადასტურებული უნდა იყოს, რომ პირველი პუნქტის შესაბამისად წ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 177. განვითარებად ტექნოლოგიად კლასიფიკაციის მოთხოვნების შეფასება და დამტკიცება

1. ამ თავის ძალაში შესვლიდან 12 თვის განმავლობაში, კომისიამ, უნდა გადაწყვიტოს, თუ რომელი ელექტროს
საბჭოსგან, რომელიც გაიცემა მოთხოვნის მიღებიდან სამი თვის ვადაში. კომისიის გადაწყვეტილება უნდა ითვალ

2. კომისიის მიერ უნდა გამოქვეყნდეს განვითარებად ტექნოლოგიებად დამტკიცებული ელექტროსადგურების სი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 178. განვითარებად ტექნოლოგიად კლასიფიკაციის გაუქმება

1. კომისიის მიერ 177-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად მიღებული გადაწყვეტილების თარიღიდან, განვი
გაყიდვების განახლებული ვერსია. კომისიამ საჯაროდ ხელმისაწვდომი უნდა გახადოს განვითარებად ტექნოლო

2. იმ შემთხვევაში, თუკი ქსელებთან მიერთებული, განვითარებად ტექნოლოგიებად კლასიფიცირებული ელექ
შესახებ გადაწყვეტილება უნდა გამოქვეყნდეს.

3. პირველი და მეორე პუნქტების დებულებების დარღვევის გარეშე, კომისიას შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილ
მოთხოვნის მიღებიდან სამი თვის ვადაში. საჭიროების შემთხვევაში კომისიის გადაწყვეტილება უნდა ითვალისწ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ელექტროსადგურები, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც განვითარებადი ტექნოლოგიები და მიერთებულ
113-ე მუხლის მე-2 პუნქტის, 146-ე და 147-ე მუხლების დებულებების შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 179. ხელშეკრულებების და საერთო პირობებისა და დებულებების შესწორება

1. კომისიამ უნდა უზრუნველყოს, რომ მიერთების ხელშეკრულებებში არსებული ყველა შესაბამისი პუნქტები, ს

2. ხელშეკრულების ყველა შესაბამისი პუნქტები და ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების ზოგადი დებ
შესაბამისად, უნდა შესწორდეს ამ თავის მოთხოვნების უზრუნველსაყოფად. შესაბამისი პუნქტები უნდა შესწორ

3. კომისიამ უნდა უზრუნველყოს, რომ ქსელზე მიერთების წესები, შეთანხმებები და მოთხოვნები სისტემის ოპერ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტ

მუხლი 180. მოქმედების სფერო, მიზნები და ამოცანები

1. ეს თავი ადგენს წესებს, რომელიც აყალიბებს მოთხოვნებს ქვემოთ მოცემული მოწყობილობების/სისტემების ქ

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტები;

ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობები;

გ) გამანაწილებელი სისტემები, მათ შორის, დახურული გამანაწილებელი სისტემები;

დ)მომხმარებლის მოხმარების ბლოკები, რომლებიც გამოყენებულია მომხმარებლების ან დახურული გამანაწილ

2. ეს წესები ხელს უწყობს ელექტროენერგიის ბაზარზე კონკურენციის სამართლიანი პირობების, ელექტროენერგ

3. აღნიშული წესები აწესებს ვალდებულებას იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სისტემის ოპერატორების მხრიდან ა
პირობები ენერგეტიკული გაერთიანების მასშტაბით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 181. განსაზღვრებები

1. ამ თავის ფარგლებში გამოიყენება შემდეგი განსაზღვრებები:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) **„მოხმარების ობიექტი“** მოწყობილობა, რომელიც მოიხმარს ელექტროენერგიას და მიერთებულია გადამცემ
მოხმარების ობიექტად;

ბ) **„გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტი“** – მოხმარების ობიექტი, რომელსაც გააჩნია გადამცემ ქ

გ) **„გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობა“** – გამანაწილებელი სისტემა ან ელექტროსა

დ) **„მოხმარების ბლოკი“** – მოწყობილობების განუყოფელი ერთობლიობა, რომელიც შეიცავს აპარატურას, რომლ
გაერთიანებული მოხმარების ნაწილი;

ე) **„დახურული გამანაწილებელი სისტემა“** – გამანაწილებელი სისტემა, რომელიც კომისიის მიერ კლასიფიცირე
ფარგლებში და არ აწვდის ელექტროენერგიას საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებს, გარდა მცირე რაოდენობის ოჯახ

ვ) **„მოხმარების მთავარი მოწყობილობა“** – ძრავები, ტრანსფორმატორები, მაღალი ძაბვის მოწყობილობა ან/და ტ

ზ) **„გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემა“** – გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებე

თ) **„მაქსიმალური აქტიური სიმძლავრის მიღების შესაძლებლობა“** – მაქსიმალური უწყვეტი აქტიური სიმძლავრე
ან შეთანხმებულია შესაბამის სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელთან დაკავშირებული მოხმარების ობიექტ

ი) **„მაქსიმალური აქტიური სიმძლავრის გაცემის შესაძლებლობა“** – მაქსიმალური უწყვეტი აქტიური სიმძლავრ
შეთანხმებულია შესაბამის სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელთან მიერთებული მოხმარების ობიექტის მ

კ) **„დაბალი სიხშირით მოხმარების გამორთვა“** – მოქმედება, როდესაც მოხმარება გამოირთვება დაბალი სიხშირი

ლ) **„დაბალი ძაბვით მოხმარების გამორთვა“ (დძაგ-ი)** – აღდგენითი ქმედება, როდესაც მომხმარებელი გამოირთ

მ) **„დატვირთვის ქვეშ ძაბვის რეგულირების მოწყობილობის გამომყვანის გადამრთველი“** – მოწყობილობა ტრანს

ნ) **„დატვირთვის ქვეშ ძაბვის რეგულირების მოწყობილობის გამომყვანის გადამრთველის ბლოკირება“** – ქმედება,
თავიდან აცილების მიზნით;

ო) **„კონტროლის ოთახი“** – შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მართვის ცენტრი;

პ) **„ბლოკური დატვირთვა“** – სრული ჩაქრობის შემდეგ სისტემის აღდგენის დროს ხელახლა მიერთებული მოხმა

ჟ) **„მოხმარების რეაქცია აქტიური სიმძლავრის კონტროლზე“** – მოხმარების ობიექტში შემავალი მოხმარება ან დ
რაც გამოიწვევს აქტიური სიმძლავრის ცვლილებას;

რ) **„მოხმარების რეაქცია რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლზე“** – მოხმარების ობიექტის ან დახურულ გამანაწი
სისტემის ოპერატორის მხრიდან მოდულაციისთვის;

ს) **„მოხმარების რეაქცია გადაცემის შეზღუდვის მართვაზე“** – მოხმარების ობიექტში ან დახურულ გამანაწილე
შეზღუდვების მართვის მიზნით;

ტ) „მოხმარების აგრეგირება“ – მოხმარების ობიექტების ერთობლიობა ან დახურული გამანაწილებელი სისტემებ

უ) „მოხმარების რეაქცია - სისტემის სიხშირის კონტროლზე“ – მოხმარების ობიექტში ან დახურული გამანაწილებ
გამანაწილებელი სისტემის ავტონომიური საპასუხო რეაქციით, ასეთი რხევების შემცირების მიზნით;

ფ) „მოხმარების რეაქცია აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედ რეგულირებაზე“ – მოხმარების ობიექტის ან დახურ

ქ) „მოხმარების საპასუხო რეაქციის მოწყობილობის დოკუმენტი“ – დოკუმენტი, გაცემული მოხმარების ობიექტ
მოხმარების ბლოკზე, რომელიც ადასტურებს მოხმარების ბლოკის შესაბამისობას ამ თავით განსაზღვრულ ტექნი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლის 182. მოქმედების სფერო

1. ამ თავით განსაზღვრული მიერთების მოთხოვნები ვრცელდება:

(ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებულ ახალ მოხმარების ობიექტებზე;

(ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებულ ახალ გამანაწილებელ მოწყობილობებზე;

(გ) ახალ გამანაწილებელ სისტემაზე, მათ შორის, დახურულ გამანაწილებელ სისტემებზე;

(დ) ახალ მოხმარების ბლოკებზე, რომელიც გამოიყენება მოხმარების ობიექტის ან დახურული გამანაწილებელი

2.არსებული თავი არ ვრცელდება დამაგროვებელ მოწყობილობებზე, გარდა ჰიდრომააკუმულირებელი ელექტრ

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია უარი თქვას გადამცემ ქსელზე მისაერთებელი ახალი მო
რომლებზეც არ ვრცელდება კომისიის მიერ ამ წესების ცალკეული მოთხოვნების გადავადება. შესაბამისმა სისტე

4. 206–212-ე მუხლების შესაბამისად განსაზღვრული შესაბამისობის მონიტორინგის საფუძველზე, გადამცემი სი
წესებით განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

5. ერთზე მეტი მოხმარების ბლოკის შემცველი მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწილებელი სისტემ
მათი გაერთიანებული სახით განხილვა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 183. აღიშნული თავის გავრცელება მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურების გამწევ გადამცემ ქსელ

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული არსებულ მოხმარების ობიექტებს და გამანაწილებელ მოწყობილობებს, არსებ
გაწეულ იქნეს მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურება შესაბამის სისტემის ოპერატორისთვის ან გადამცემი

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული არსებული მოხმარების ობიექტი და გამანაწილებელი მოწყობილობა, არსებ
მოდიფიცირებულ იქნა იმგვარად, რომ მისი მიერთების ხელშეკრულება/მიერთების ტექნიკური პირობა უნდა გა

ა.ა) მოხმარების ობიექტის მფლობელებმა, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა ან დახურული გამანაწილ
ობიექტის და გამანაწილებელი მოწყობილობის, გამანაწილებელი სისტემის ან მოხმარების ბლოკის მოწყობილობ

ა.ბ)თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი თვლის, რომ ზემოაღნიშნული მოდერნიზაციისა თუ მოწყობილობების

ა.გ)კომისიამ, უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება მიერთების არსებული ხელშეკრულების განახლების ან მიერთების

ბ) კომისია, იღებს გადაწყვეტილებას გადამცემ ქსელზე მიერთებული არსებული მოხმარების ობიექტებსა და გ
პუნქტების მიხედვით გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ წარმოდგენილი შეთავაზების შესაბამისად.

2. ამ თავის მიზნით, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტები, გამანაწილებელი მოწყობილობები
ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურებით უზრუნველყ

ა) 2021 წლის 12 ივლისის მდგომარეობით ის უკვე მიერთებულია ქსელზე; ან

ბ) მოხმარების ობიექტის მფლობელმა, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორმა ან დახურული გამანაწილებელ
განმავლობაში. მოხმარების ობიექტის მფლობელმა, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორმა, დახურული გამან
ვადის ამოწურვის შემდეგ 30 თვის ვადაში.

გ) მოხმარების ობიექტის მფლობელის, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან დახურული გამანაწილებელი
მისი ხელმოწერის და მისი ძალაში შესვლის თარიღებს და ასაშენებელი, ასაწყობი ან შესასყიდი მოხმარების მთავ

დ) განსაზღვრულ სიტუაციებში, კომისია უფლებამოსილია განსაზღვროს, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმ

3. 188-ე მუხლის შესაბამისად გამართული საჯარო კონსულტაციების შედეგად და გარემოებების მნიშვნელოვანი
ან მოხმარების საპასუხო რეაქციის ინტეგრაცია, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა შესთავაზოს კომ
რომლებიც გამოიყენება მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის მიერ შესაბამისი სი
ხარისხიანი და გამჭვირვალე ხარჯსარგებლიანობის რაოდენობრივი ანალიზი, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული არსებული მოხმარების ობიექტის და გამანაწილებელი მოწყობილობის, არსებ

ბ) ამ თავის მოთხოვნების დაკმაყოფილების შედეგად მიღებულ სოციალურ-ეკონომიკურ სარგებელს;

გ) შესრულების ხარისხის მოთხოვნილი დონის მიღწევისთვის საჭირო ალტერნატიული ღონისძიებების პოტენც

4. მე-3 პუნქტში ნახსენები რაოდენობრივი ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის ჩატარებამდე, გადამცემი სისტემის ო

ა) ჩაატაროს ფასების და სარგებლების წინასწარი ხარისხობრივი შედარება;

ბ) შეათანხმოს კომისიასთან.

5. კომისიამ, 227-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან ანგარიშისა და რეკ
გამანაწილებელ მოწყობილობებზე, არსებულ გამანაწილებელ სისტემებზე თუ მოხმარების ბლოკებზე.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა გაითვალისწინოს მოხმარების ობიექტის მფლობელების, გამანაწილე
გამანაწილებელ მოწყობილობებზე, არსებულ გამანაწილებელ სისტემებზე ან არსებულ მოხმარების ბლოკებზე გ

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა შეაფასოს ამ თავის ყველა მოთხოვნის ან მხოლოდ მათი ნაწილ
წელიწადში, ამ მუხლის მე-3-დან მე-5 პუნქტების ჩათვლით მოცემული მოთხოვნებისა და პროცესების შესაბამის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 184. ამ თავის გავრცელება ჰიდრომააკუმულირებელ ელექტროსადგურებზე და საწარმოო ობიექტებზე

1. ეს თავი არ ვრცელდება ჰიდრომააკუმულირებელ ელექტროსადგურებზე, რომელთაც აქვთ როგორც გენერაცი

2. ჰიდრომააკუმულირებელი სადგურის თითოეული მააკუმულირებელი ელექტროსადგური, რომელიც უზრუნ

3. იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროსადგური ინტეგრირებულია ობიექტის საწარმოო ციკლში, საწარმოო ობიექტი
გადამცემი სისტემის ოპერატორთან შეთანხმებით, შეჯერდნენ შესაბამისი სისტემიდან კრიტიკულად მნიშვნელო

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 185. მარეგულირებელი ასპექტები

1. საერთო გავრცელების მოთხოვნები, რომლებიც ამ თავის საფუძველზე უნდა განსაზღვროს შესაბამისი სისტემის
ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, ამ თავის საფუძველზე, უნდა შეთანხმდეს კომისიასთან.

3. ამ თავის გავრცელებისას კომისიამ, უფლებამოსილმა ორგანოებმა და სისტემის ოპერატორებმა უნდა:

(ა) გამოიყენონ პროპორციულობის და არადისკრიმინაციულობის პრინციპები;

(ბ) უზრუნველყონ გამჭვირვალობა;

(გ) გამოიყენონ ოპტიმიზაციის პრინციპი უმაღლეს საერთო ეფექტურობასა და უმცირეს ჯამურ ხარჯებს შორის,

(დ) გაითვალისწინონ გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობები, რათა უზრუნველყონ სისტემის უს

(ე) გაიარონ კონსულტაციები შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთან და მხედველობაში მიიღონ

(ვ) მხედველობაში მიიღონ საქართველოში აღიარებული ევროპული სტანდარტები და ტექნიკური მახასიათებლ

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა კომისიას შესათანხმებლად უნდა წარუ
განმავლობაში.

5. როდესაც ეს წესები მოითხოვს შესაბამისი სისტემის ოპერატორისგან, გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან, მ
მათ უნდა ჰქონდეთ აღნიშნულის განხორციელების მიზანმიმართული მცდელობა ერთი მხარის მიერ სხვა მხარე
მიღება 6 თვის განმავლობაში.

6. კომისიამ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება შეთავაზების თაობაზე მოთხოვნებთან ან მეთოდოლოგებთან დაკავშ

7. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი საჭიროდ მიიჩნევს პირველი და მე-2
პუნქტებით განსაზღვრული მოთხოვნები. სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, რომ
მოწყობილობის მწარმოებლების და სხვა დაინტერესებული პირების ლეგიტიმური მოლოდინები, მათი არსებობ

8. ნებისმიერი მხარეს, რომელსაც აქვს საჩივარი შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერა
გადაწყვეტილებას იღებს საჩივრის მიღებიდან ორი თვის ვადაში. ეს ვადა შესაძლოა გაგრძელდეს ორი თვით, კ
სავალდებულოა მხარეებისათვის შესასრულებლად.

9. როდესაც ამ თავით გათვალისწინებული მოთხოვნები უნდა დადგინდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის
შესაბამისი მოთხოვნები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 186. გადამცემი სისტემის რამდენიმე ოპერატორი

1. ერთზე მეტი გადამცემი სისტემის ოპერატორის არსებობის შემთხვევაში, ეს წესები უნდა გავრცელდეს ყველა მ

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობა შეასრულოს ამ წესებით გათვალისწინებული ერთი, რამდ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 187. ხარჯების ანაზღაურება

1. სისტემის ოპერატორის მიერ გაწეული ხარჯები, რომლებიც ექვემდებარება ქსელის სატარიფო წესებს და გამო
ქსელის ტარიფებით ან სხვა შესაბამისი მექანიზმის გზით.

2. კომისიის მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში, პირველი პუნქტით გათვალისწინებულმა სისტემის ოპერატორებმა მ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 188. საჯარო კონსულტაცია

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა უნდა ჩაატარონ კონსულტაციები

ა) წინადადებები 183-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად არსებულ გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების

ბ) 227-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად მომზადებული ანგარიშის შესახებ;

გ) ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის შესახებ, რომელიც განხორციელებულია 232-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამ

დ) მოხმარების ბლოკისთვის წაყენებული მოთხოვნების შესახებ, რომლებიც განსაზღვრულია 207-ე მუხლის მე-2

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა დროულად უნდა გაითვალისწინ
დაკავშირებით, კომისიისთვის დამტკიცების მიზნით წინასწარი წინადადების წარდგენამდე. ნებისმიერ შემთხვევ
ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის ან მოხმარების ბლოკისთვის წაყენებულ მოთხოვნების გამოქვეყნების პარალელ

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული კონსულტაციები უნდა გაგრძელდეს არანაკლებ ერთი თვ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 189. დაინტერესებულ მხარეთა მონაწილეობა

ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელი საბჭო ENTSO-E-თან მჭიდრო თანამშრომლობით ორგანიზებ
(რომლებიც გამოიყენება მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის მიერ შესაბამისი სის
განხორციელების სხვა ასპექტებთან დაკავშირებით. ეს მოიცავს დაინტერესებულ მხარეებთან სისტემატურ შეხ
მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის მიერ შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 190. კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულებები

1. ამ თავის შესაბამისად მიღებული, გაცვლილი ან გაგზავნილი ნებისმიერი კონფიდენციალური ინფორმაცია, ექ

2. კომერციული საიდუმლოების დაცვის ვალდებულება ვრცელდება ყველა პირზე, ვისზეც ვრცელდება ამ თავის

3. კონფიდენციალური ინფორმაცია რომელიც მიღებულ იქნა მე-2 პუნქტში ნახსენები პირების, კომისიის თუ ორგ

4. კომისიამ ან სხვა პირებმა, რომლებიც იღებენ კონფიდენციალურ ინფორმაციას ამ თავის შესაბამისად, უნდა გა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 191. ძირითადი მოთხოვნები სიხშირესთან დაკავშირებით

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტებს, გამანაწილებელ მოწყობილობებს და გამანაწილებელ ს

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
დიაპაზონი ან ექსპლუატაციისთვის უფრო ხანგრძლივი მინიმალური ვადები ტექნიკურად მიზანშეწონილი იქნ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 192. ძაბვასთან დაკავშირებული ძირითადი მოთხოვნები

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტებს, გამანაწილებელ მოწყობილობებს და გამანაწილებელ ს

2. გამანაწილებელი სისტემის მოწყობილობა/დანადგარს, რომელიც მიერთებულია იმავე ძაბვაზე, რა ძაბვაზეც არ
დანართ №15-ში.

3. ძაბვის ფარგლები მიერთების წერტილში გამოსახული უნდა იქნეს ძაბვით, ფარდობით ერთეულებში. 400 კვ ძ

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიე
შეთანხმდეს გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტის მფლობ

5. 110 კვ-ზე დაბალი ძაბვით გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემებისთვის, გადამცემი სისტ
გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა უნდა დააპროექტონ იმავე ძაბვის საფეხურზე მიერთებული მათ მფლ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 193. მოკლე შერთვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. საკუთარი გადამცემი ქსელის ელემენტების საპროექტო მოკლე შერთვის გაძლების უნარის საფუძველზე, გადამ
ქსელზე მიერთებულმა გამანაწილებელმა სისტემამ.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელს და გამან

3. დაუგეგმავი შემთხვევის შემდეგ, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეატყობინოს აღნიშნული შემთხვევი
არაუგვიანეს ერთ კვირაში, მაქსიმალური მოკლე შერთვის დენების ზღვრების ცვლილებების შესახებ, რომელსაც

4. გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა გამან

5. დაგეგმილ შემთხვევამდე, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეატყობინოს აღნიშნული შემთხვევის ზ
არაუგვიანეს ერთი კვირით ადრე, მაქსიმალური მოკლე შერთვის დენების ზღვრების ცვლილებების შესახებ, რომ

6. გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა გამან

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა მოითხოვოს ინფორმაცია გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარებ
როგორც მინიმუმ, ქსელის პირდაპირი, უკუ და ნულოვანი მიმდევრობის ეკვივალენტური მოდელები უნდა იქნე

8. დაუგეგმავი შემთხვევის შემდეგ, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამა
მონაწილეობის დადგენილი ზღვრის გადაცდომის შესახებ.

9. დაგეგმილ შემთხვევამდე, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამანაწილ
მონაწილეობის დადგენილი ზღვრის გადაცდომის შესახებ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 194. მოთხოვნები რეაქტიულ სიმძლავრესთან დაკავშირებით

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა გამანაწილებელ სისტემებმა და მოხმარების ობიექტებმა უნდა შეინარჩუნონ

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტებისთვის, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ რეაქტი
როდესაც გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტების მფლობელისგან გადამცემ ქსელზე მიერთებ

ბ) გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სისტემის ტექნიკური ან ფინანსური სარგებელის ანალიზი წარმოდგენი
გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული ზღვარი ფაქტობრივი რეაქტიული სიმძლავრის მიღების

ბ.ა) მაქსიმალური მიღებული რეაქტიული სიმძლავრე არ უნდა აღემატებოდეს აქტიური სიმძლავრის 48 პროცენ

ბ.ბ) მაქსიმალური გაცემული რეაქტიული სიმძლავრე არ უნდა აღემატებოდეს აქტიური სიმძლავრის 48 პროცენ

გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
კონკრეტული მახასიათებლების, სიმძლავრის გაცვლის ცვალებადი სტრუქტურის, ორმხრივი ნაკადების და გამა

დ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა დააწესოს სიმძლავრის კოეფიციენტის გარდა სხვა მაჩვენებლები

ე) რეაქტიული სიმძლავრის დიაპაზონთან დაკავშირებული მოთხოვნილი სიდიდეები უნდა იყოს დაკმაყოფილე

ვ) „ე“ ქვეპუნქტის მოთხოვნების გადავადებისათვის, იქ, სადაც მიერთების წერტილი განაწილებულია ელექტრო

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მოითხოვოს, რომ გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელ სი
ზე ნაკლები ნაკადის შემთხვევაში. კომისიას საჭიროების შემთხვევაში შეუძლია მოსთხოვოს, გადამცემი სისტ
ერთობლივი ანალიზის საფუძველზე, გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამა

3. პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული პირობების დაურღვევლად, გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუ
მიერთების წერტილში. გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი
ორივე მხარისთვის. ზემოთხსენებული მაჩვენებლების საჭირო დონის დადასტურება უნდა მოიცავდეს სამოქმედ

4. მე-3 პუნქტის შესაბამისად, გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს შეუძლია გა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 195. დაცვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს გადამცემი ქსელის დაცვისთვის საჭირო მოწყობილობე
გამანაწილებელ სისტემასთან დაკავშირებული დაცვის სქემები და პარამეტრები შეთანხმებულ უნდა იქნეს გადა

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის ან გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი ს
გათვალისწინებით.

3. დაცვის სქემის მოწყობილობები შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგ ელემენტებს:

(ა) მოკლე შერთვა დაცვის მოქმედების ზონაში და ზონის გარეთ;

(ბ) მაღალი და დაბალი ძაბვა გადამცემ სისტემასთან მიერთების წერტილში;

(გ) სიხშირის აწევა და დაწევა;

(დ) მოხმარების წრედის დაცვა;

(ე) ბლოკის ტრანსფორმატორის დაცვა; და

(ვ) დაცვის და გამანაწილებელი მოწყობილობის გაუმართაობის რეზერვირება.

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელი ან გამ
მიერთებულ მოხმარების ობიექტის ან გამანაწილებელი სისტემის დაცვის სქემების მოწყობაზე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 196. კონტროლთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელს ან გ
სქემები და პარამეტრები სისტემის უსაფრთხოების მიზნით.

2. ეს შეთანხმება უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგ ელემენტებს:

(ა) ქსელის ოპერირებას იზოლირებულ რეჟიმში;

(ბ) რხევების ჩახშობას;

(გ) შეშფოთებებს გადამცემ ქსელში;

(დ) ავტომატურ გადართვას ავარიულ კვებაზე და ქსელის ნორმალური ტოპოლოგიის აღდგენას; და

(ე) ამომრთველის ავტომატურ განმეორებით ჩართვას (აგჩ) (1-ფაზა მოკლე შერთვაზე).

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელს ან გამ
მოწყობილობების სქემებსა და პარამეტრებში სისტემის უსაფრთხოების მიზნით.

4. დაცვის და კონტროლის პრიორიტეტების მინიჭებასთან დაკავშირებით, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმ
კონტროლის მოწყობილობების მონტაჟი, ქვემოთ მითითებული პრიორიტეტულობის დაცვით, რომელიც დალაგ

ა) გადამცემი ქსელის დაცვა;

ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის ან გამანაწილებელი სისტემის დაცვა.

ბ) სიხშირის კონტროლი (აქტიური სიმძლავრის რეგულირება); და

გ) სიმძლავრის შეზღუდვა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 197. ინფორმაციის გაცვლა

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტები აღჭურვილი უნდა იყოს გადამცემი სისტემის ოპერა
განსაზღვრული პერიოდულობით. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა მის მიერ განსაზღვრული სტანდარტი საჯა

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემა აღჭურვილი უნდა იყოს გადამცემი სისტემის ოპე
მიზნით განსაზღვრული პერიოდულობით. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა მის მიერ განსაზღვრული სტანდარ

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ინფორმაციის გაცვლის სტანდარტები. გადამცემი სისტე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 198. მოხმარების მოწყობილობის გამორთვა და მოხმარების ხელახლა მიერთება

1.გადამცემ ქსელზე მიერთებული ყველა მოხმარების ობიექტი და გამანაწილებელი სისტემა, უნდა აკმაყოფილებ

არაოფიციალური ვერსია

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული თითოეული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი და სადაც განსაზღვრულ
განსაზღვრული პროპორციით ავტომატური გამორთვის შესაძლებლობები. გამორთვის გამშვები სიგნალი გადამ

ბ) საგ-ის ფუნქციური შესაძლებლობები უნდა იძლეოდეს მომხმარებლების საფეხურებრივ გამორთვის საშუალებ

გ) საგ-ის ფუნქციური შესაძლებლობები უნდა აძლევდეს მუშაობის საშუალებას შესაბამისი სისტემის ოპერატორ

გ.ა) სიხშირის დიაპაზონი: მინიმუმ 47-50 ჰც, რეგულირებადი 0.05 ჰც-ის საფეხურით;

გ.ბ) ოპერირების დრო: არაუმეტეს 450 მილიწამისა სიხშირის დანაყენის გაშვების შემდეგ;

გ.გ) ძაბვის ბლოკირება: ბლოკირება შესაძლებელი უნდა იყოს ძაბვის არსებობისას ბაზისური 1 ფ.ე. ძაბვის 30-90%

გ.დ) უზრუნველყოს აქტიური სიმძლავრის ნაკადის მიმართულება გამორთვის წერტილთან.

დ) ცვლადი დენის ძაბვის წყარო, რომელიც გამოყენებულია საგ-ების ფუნქციური შესაძლებლობის უზრუნველსა
შესაძლებლობის მკვებავი ძაბვა ეკვივალენტურია ქსელის ძაბვის.

2. დძაგ-ის ფუნქციონალურ შესაძლებლობებთან დაკავშირებით, უნდა გავრცელდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთ

ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელთან კოო

გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ სისტემის უსაფრთხოების შეფასების საფუძველზე, სავალდებულოა გ

დ) თუ გადამცემი სისტემის ოპერატორი გადაწყვეტს განახორციელოს მძაგ-ის ფუნქციური შესაძლებლობა, როგო

ე) დძაგ-ის მეთოდი უნდა განხორციელდეს რელეს მეშვეობით ან ეროვნული სადისპეტჩეროს ცენტრის ინიციატო

ვ) დძაგ-ის ფუნქციონალური შესაძლებლობები უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

ვ.ა) დძაგ-ის ფუნქციონალური შესაძლებლობები ახორციელებს ძაბვის მონიტორინგს სამივე ფაზის გაზომვის გზ

ვ.ბ) რელეების მუშაობის ბლოკირება დაფუძნებული უნდა იყოს აქტიური ან რეაქტიული სიმძლავრის მიმართუ

3. დატვირთვის ქვეშ რეგულირების ბლოკირებასთან დაკავშირებით ვრცელდება შემდეგი მოთხოვნები:

ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში გადამცემ ქსელზე მიერთებულ ტრანსფორმატორს

ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს დატვირთვის ქვეშ რეგულირების ავტომატური ბლოკი

4. გადამცემ ქსელთან მიერთებული ყველა მოხმარების ობიექტი და გადამცემ ქსელთან მიერთებული გამანაწი
დაკავშირებით:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) გამორთვის შემდეგ ხელახლა ჩართვის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა
მიერთების ავტომატური სისტემების დამონტაჟება უნდა მოხდეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის წინასწარი ნ

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთებული მოხმარების ობიექტის ან გადამცემ ქსელთან მიერთებული გამანაწილებელ
სინქრონიზაცია 191-ე მუხლში მითითებულ ფარგლებში. გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელთ
გადამცემ ქსელთან მიერთებული მოხმარების ობიექტის ან გადამცემ ქსელთან მიერთებული გამანაწილებელი სი

გ) გადამცემ ქსელთან მიერთებულ მოხმარების ობიექტს ან გადამცემ ქსელთან მიერთებულ გამანაწილებელ
დატვირთვისთვის მომზადების კუთხით სისტემის კონფიგურაციის შეცვლისთვის საჭირო ავტომატური გამორთ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 199. ენერგიის ხარისხი

გადამცემ ქსელთან მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელებმა და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
აღემატებოდეს, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ მათთვის განსაზღვრულ დონეს (რომელიც ეფუძნება ამ წ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 200. მოდელები

1.გადამცემ ქსელთან მიერთებულმა მოხმარების ობიექტებმა და გამანაწილებელმა სისტემებმა უნდა დააკმაყოფი

2.თითოეულ გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მოითხოვოს მოდელები ან ეკვივალენტური ინფორმაცი

3.გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს, ზემოაღნიშნული მოდელების ან ეკვივალენტური ინფო

ა) დამყარებულ და დინამიკურ რეჟიმებს, 50 ჰერცის კომპონენტის ჩათვლით;

ბ) ელექტრომაგნიტური გარდამავალი პროცესის სიმულაციას მიერთების წერტილზე;

გ) სტრუქტურულ და ბლოკურ დიაგრამებს.

4. დინამიკური სიმულაციის მიზნებისთვის, მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში წარმოდგენილი მოდელი ან ეკვივალე

ა) სიმძლავრის კონტროლს;

ბ) ძაბვის კონტროლს;

გ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის და გამანაწილებელი სისტემის დაცვის მოდელებს;

დ) შემადგენელი მოხმარების ტიპებს, სადაც იგულისხმება მოხმარების ელექტროტექნიკური მახასიათებლები; დ

ე) გარდამქმნელის მოდელებს.

5. შესაბამისი სისტემის თითოეულმა ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს, მო
მოდელის აღნიშნულ ჩანაწერებთან შედარების მიზნით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილე

მუხლი 201 . ძირითადი დებულებები - ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა

1. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა გადამცემ ქსელზე მისაერთებელი თითოეული ახალი მოხმარების ო

ა) ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინებას (EON);

ბ) შუალედური ოპერატიული შეტყობინებას (ION); და

გ) საბოლოო ოპერატიული შეტყობინებას (FON).

2. თითოეულმა გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამანაწილებელი სისტემ
მოთხოვნების შესრულება, ოპერატიული შეტყობინების პროცედურის წარმატებით განხორციელებით თითოეუ

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ ხელმისაწვდომი გახადოს ოპერატიული შ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 202. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON)

1. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტ
რომელიც განისაზღვრება მიერთების წერტილისთვის.

2. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მომზ
შორის დადებულ შეთანხმებას მიერთების წერტილთან დაკავშირებული დაცვის და კონტროლის დანაყენების შ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 203. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION)

არაოფიციალური ვერსია

1. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლ
ოპერირება და შესაბამისად სიმძლავრის გენერაცია ქსელზე მიერთების გამოყენებით, შეზღუდული დროით.

2. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მონაცემების დ

3. მონაცემების და კვლევის განხილვასთან დაკავშირებით, გადამცემი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს მოითხ

(ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი;

(ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის, გამანაწილებელი მოწყობილობის ან გამანაწილებელი

(გ) ავტორიზებული სერტიფიკაციის ორგანოს მიერ გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტებთან, გ

(დ) სიმულაციურ მოდელებს, როგორც მითითებულია 200-ე მუხლში და როგორც მოითხოვს გადამცემი სისტემი

(ე) 222-ე, 225-ე და 226-ე მუხლების მოთხოვნები შესაბამისი მოსალოდნელი დამყარებული და დინამიკური რეჟი

(ვ) შესაბამისობის ტესტების პრაქტიკული მეთოდების დეტალები, 215-220-ე მუხლების შესაბამისად.

4. მაქსიმალური პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლ
შუალედური ოპერატიული შეტყობინების უფრო ხანმოკლე მოქმედების ვადა. შუალედური ოპერატიული შეტყ
არსებით პროგრესს მიაღწევს სრული შესაბამისობის მიმართულებით. გადაუჭრელი საკითხები უნდა იყოს მკაფი

5. გახანგრძლივებული პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტი
გადამცემი სისტემის ოპერატორისთვის წაყენებული გადავადების მოთხოვა გაკეთდა ამ პერიოდის ამოწურვამდე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 204. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON)

1. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელ
ქსელთან კავშირის გამოყენებით.

2. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გაიცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, შუალედუ
დასრულების შემთხვევაში.

3. მონაცემების და კვლევების ანალიზის მიზნით, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობ

ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი; და

ბ) გამოყენებული ტექნიკური მონაცემების სიმულაციური მოდელების და კვლევების განახლებული ვერსია, რომ

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინების (FON) გაცემასთან დაკავშირებით შეუსაბამობის დადგენის შემთხვევაში ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, თუ გადამცემ ქსელზე მიერთე

5. გადავადების მოთხოვნაზე უარის შემთხვევაში გადამცემი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს ნება არ დარ მფლობელი ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი და გადამცემი სისტემის ოპერატორი არ გადაწყვეტს შეუს ამ თავის მოთხოვნებს.

6. თუ გადამცემი სისტემის ოპერატორი და გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელი ვადაში თითოეულ მხარეს შეუძლია აღნიშნულ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად მიმართოს კომისიას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 205. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინება

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელები ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორ შემდეგი გარემოებების შესახებ:

ა) მოწყობილობა-დანადგარები დროებით ექვემდებარება მნიშვნელოვან მოდიფიკაციას ან შესაძლებლობის იმგვ

ბ) ადგილი აქვს მოწყობილობის გაუმართაობას, რის გამოც შეუძლებელია ცალკეული მოთხოვნების დაკმაყოფიც

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორ სისტემის ოპერატორის მოლოდინით 1 პუნქტით აღწერილი გარემოებები გასტანს სამ თვეზე მეტ ხანს.

3. LON გაიცემა გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ ქვემოთ მითითებული საკითხების მკაფიო განსაზღვრით

(ა) გადაუჭრელი საკითხები, რომელიც ასაბუთებს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) გაცემას;

(ბ) პასუხისმგებლობები და საკითხების სავარაუდო გადაჭრის ვადები; და

(გ)შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების მაქსიმალური ვადა არ უნდა აღემატებოდეს თო რის თანახმადაც მიღწეულ იქნა მნიშვნელოვანი პროგრესი სრული შესაბამისობის მიმართულებით.

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა შეჩერდეს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON

5. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების პერიოდი შესაძლოა გახანგრძლივდეს გადამცემ შესაბამისად.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს უარი განაცხადოს გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარები საბოლო ოპერატიული შეტყობინება ავტომატურად კარგავს შესრულების ხარისხს.

7. თუ გადამცემი სისტემის ოპერატორი არ გასცემს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების მოქმედების ვადის
შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების მოქმედების ვადის ამოწურვის მომენტიდან მე-6 პუნქტის შესაბამის
კომისიას გადამცემი სისტემის ოპერატორის გადაწყვეტილების თაობაზე ზემოთხსენებული შეტყობინების მიღე

8. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული გადამცემი სისტემის ოპერატორთან შეტყობინების უფრო ხანგრ
(ინციდენტის შედეგად) ბუნებაზე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 206. ძირითადი დებულებები - სისტემის ოპერატორების მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურების ს

1. სისტემის ოპერატორებისთვის მიწოდებული მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურება კლასიფიცირდება

(ა) დისტანციურად მართვადი:

ა.ა) მოხმარების საპასუხო რეაქცია აქტიური სიმძლავრის კონტროლზე;

ა.ბ) მოხმარების საპასუხო რეაქცია რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლზე;

ა.გ) მოხმარების რეაქცია გადაცემის შეზღუდვის მართვაზე.

(ბ) ავტონომიურად მართვადი:

ბ.ა) მოხმარების საპასუხო რეაქცია სისტემის სიხშირის კონტროლზე;

ბ.ბ) მოხმარების საპასუხო რეაქცია აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედ კონტროლზე.

2. მოხმარების ობიექტებმა და დახურულმა გამანაწილებელმა სისტემებმა შესაძლოა უზრუნველყონ მოხმარების
ცალ ცალკე, დატვირთვის სიმძლავრის ცვლილებას დადებითი ან უარყოფითი მიმართულებით.

3. პირველ პუნქტში აღნიშნული კატეგორიები და ეს წესები ხელს არ უშლის სხვა კატეგორიის შემუშავებას. ეს წე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 207. კონკრეტული დებულებები მოხმარების ბლოკის აქტიური/რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლზე დ

1. მოხმარების ობიექტებმა და დახურულმა გამანაწილებელმა სისტემებმა შესაძლოა შესთავაზონ შესაბამისი სის

2. მოხმარების ბლოკის საპასუხო რეაქცია აქტიური/რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლზე ან გადაცემის შეზღუ
მეშვეობით - უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

არაოფიციალური ვერსია

(ა) უნდა შეძლოს მუშაობა 191-ე მუხლის პირველ პუნქტში დადგენილ სიხშირის ზღვრებში და 191-ე მუხლის მე-

(ბ) უნდა შეძლოს მუშაობა 192-ე მუხლით დადგენილი ძაბვის ზღვრებში, თუ მიერთებულია 110 კვ-ზე ან უფრო მ

(გ) შეძლოს მუშაობა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულ სისტემის ნომინალურ სამუშაო ძაბ
შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან 188-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად;

(დ) შეძლოს ქსელიდან სიმძლავრის მოხმარების კონტროლი, კონტრაქტით დადგენილ ფარგლებში პირდაპირ ან

(ე) უნდა იყოს აღჭურვილი შესაბამისი სისტემის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან ინსტრუქციის მისაღებ
გახადოს დამტკიცებული ტექნიკური სპეციფიკაციები, რათა შესაძლებელი გახდეს ინფორმაციის გადაცემა. მოხმ
მხარეებთან 188-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად;

(ვ) უნდა შეძლოს საკუთარი სიმძლავრის მოხმარების დარეგულირება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გა
დამტკიცებამდე უნდა გადიოდეს კონსულტაციას შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან 188-ე მუხლის პირველ

(ზ) უნდა შეძლოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ გაცემული ინ
დაკავშირებული მეთოდი ხელშეკრულებით არაა შეთანხმებული შესაბამის სისტემის ოპერატორთან ან გადამცემ

(თ) როდესაც ადგილი აქვს სიმძლავრის მოხმარებაში ცვლილებას აღნიშნული ცვლილებისთვის განსაზღვრულ
ეს მოთხოვნილია შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, გარდა იმ შემთხვ
მესამე მხარის გავლით დაჯგუფებული მოხმარების ობიექტების მოხმარება). ინსტრუქციას სიმძლავრის მოხმარე

(ი)აცნობოს შესაბამის სისტემისი ოპერატორს ან გადამცემი სისტემის ოპერატორს მოხმარების საპასუხო რეაქციი

(კ) სადაც შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი, პირდაპირ ან ირიბად მესამე მ
შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, მოხმარების ობიექტის მფლობელი

(ლ) უნდა ჰქონდეს მდგრადობის უნარი, რაც გულისხმობს სისტემასთან კავშირის შენარჩუნებას, გადამცემი სის
გაანგარიშებული 500 მილიწამამდე დროის ინტერვალებით. 110 კვ-ზე დაბალ ძაბვაზე მიერთებული მოხმარე
შესაბამისად;

მ) თუკი სიხშირის ან ძაბვის კონტროლის ან ორივეს მეშვეობით განსაზღვრულია სიმძლავრის მოხმარების ცვლ
მესამე მხარის მეშვეობით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორისგან ან გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან ინსტრ
ხელმისაწვდომი გახადოს დამტკიცებული ტექნიკური სპეციფიკაციები, რათა შესაძლებელი გახდეს ამ ინფორმაც
უნდა გადიოდეს კონსულტაციას შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან 188-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბ

3. სტატიკური კომპენსატორის მოწყობილობის გამორთვის ან ხელმეორედ ჩართვის მეშვეობით ძაბვის რეგული
ან გამორთვა, პირდაპირ ან ირიბად, ინდივიდუალურად ან ერთობლივად, როგორც მოხმარების აგრეგირების ნა
გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების პირობების თანახმად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 208. მოხმარების ბლოკის მიმართ განსაზღვრული დებულებები მოხმარების საპასუხო რეაქციის სისტემი

1. მოხმარების ობიექტებმა და დახურულ გამანაწილებელმა სისტემებმა შესაძლოა შესთავაზოს შესაბამისი სისტე

2. სიხშირის რეგულირების საპასუხო რეაქციის სისტემის მქონე მოხმარების ბლოკები, უნდა აკმაყოფილებდეს შემ
ნაწილს:

(ა) უნდა შეძლოს მუშაობა მუხლი 191-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ სიხშირის ზღვრებში და მუხლი

(ბ) უნდა შეძლოს მუშაობა 192-ე მუხლით დადგენილი ძაბვის ზღვრებში, თუ მიერთებულია 110 კვ-ზე ან უფრო მ

გ) შეძლოს მუშაობა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულ სისტემის ნომინალურ სამუშაო ძაბვ
შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებთან 188-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად;

დ) აღჭურვილი უნდა იყოს მართვის სისტემით, რომელიც არ იმუშავებს ნომინალური სისტემის სიხშირის 50 ჰე
მიერთებული მოხმარების ბლოკისთვის, აღნიშნული სპეციფიკაციები 185-ე მუხლის შესაბამისად დამტკიცებამდ

ე) უნდა ჰქონდეს უნარი, მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში აღნიშნული სიხშირის მკვდარი ზონის ფარგლებში აღდ

ნომინალური 50 ჰერცის სიდიდიდან სიხშირის მაქსიმალური გადახრა, რომლის დროსაც ამოქმედდება მოხმარებ
მოხმარების ბლოკისთვის, რომელიც მიერთებულია 110 კვ ძაბვაზე ქვემოთ, აღნიშნული სპეციფიკაციები 185-ე მ

მოხმარება უნდა გაიზარდოს ან შემცირდეს ნომინალური (50 ჰერცის) სიხშირის მკვდარი ზონის ქვემოთ ან ზემო

ვ) უნდა იყოს აღჭურვილი კონტროლერით, რომელიც ზომავს სისტემის სიხშირის ფაქტობრივ სიდიდეს. გაზომვ

ზ) უნდა აღიქვას სისტემაში სიხშირის 0,01 ჰერცით ცვლილება, რათა განახორციელოს სისტემის წრფივი პროპორ

3. ერთეულ მომხმარებლებს უნდა ჰქონდეთ უნარი სწრაფად აღმოაჩინონ და იმოქმედონ სისტემის სიხშირის ცვ
დასაშვებია 0.05 ჰერცამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 209. სპეციალური მოთხოვნები მოხმარების საპასუხო რეაქციის მიერ აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედ

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი შესაბამისი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით შესაძლოა შეთანხმდე
რეაქციის აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედი რეგულირების უზრუნველყოფისთვის;

2) თუ ადგილი აქვს პირველ პუნქტში აღნიშნულ ხელშეკრულებას, მაშინ მასში გათვალისწინებული უნდა იყოს მ

ა) აქტიური სიმძლავრის ცვლილება სიხშირის ცვლილების სიჩქარეზე დამოკიდებულებით, აღნიშნული ტიპის კ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ბ) მართვის სისტემის მუშაობის პრინციპი და მასთან დაკავშირებული შესრულების ხარისხის პარამეტრები;

გ) რეაგირების დრო აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედი ცვლილებისთვის, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 2

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 210. ძირითადი დებულებები - ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა

1. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა მოხმარების ბლოკებისთვის, რომლებიც გამოიყენება მოხმარების ობ

(ა) მოხმარების ობიექტში ან დახურულ გამანაწილებელ სისტემაში შემავალი მოხმარების ბლოკი, რომელიც მიერ

ბ) მოხმარების ობიექტში ან დახურულ გამანაწილებელ სისტემაში შემავალი მოხმარების ბლოკი, რომელიც მიერ

2. თითოეული მოხმარების ობიექტის მფლობელმა, ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორმა, რ
ოპერატორს, პირდაპირ ან ირიბად მესამე მხარის მეშვეობით, უნდა დაუდასტუროს ტექნიკურ პროექტირებასთან

3. მოხმარების ობიექტის მფლობელმა, ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორმა, პირდაპირ ან ირ
საპასუხო რეაქციის მოხმარების მქონე მოხმარების ბლოკის ქსელიდან სამუდამოდ გამორთვის თაობაზე ნებისმი

4. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ ხელმისაწვდომი გახადოს დამატებითი დ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 211. პროცედურები 1000 ვოლტზე ან უფრო დაბალ ძაბვაზე მიერთებული მოხმარების ობიექტების ან დას

1.მოხმარების ბლოკის ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა, 1000 ვ ან უფრო დაბალ ძაბვაზე მიერთებული მ

2.სამონტაჟო დოკუმენტის შაბლონი უნდა უზრუნველყოს შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა, და პირდაპირ ან ი

3.სამონტაჟო დოკუმენტის საფუძველზე, მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან დახურული გამანაწილებელი ს
თარიღი წინ უნდა უსწრებდეს ბაზარზე მოხმარების ბლოკის მიერ გაკეთებულ შეთავაზებას მოხმარების საპასუ
კატეგორია.

4.მოხმარების საპასუხო რეაქციის მქონე მომდევნო მოხმარების ბლოკისთვის წარდგენილი უნდა იქნეს ინდივიდ

5.ინდივიდუალური მოხმარების ბლოკის სამონტაჟო დოკუმენტის შინაარსი შესაძლოა გაერთიანდეს შესაბამისი

6.სამონტაჟო დოკუმენტის შინაარსი უნდა მოიცავდეს შემდეგ საკითხებს:

ა) ადგილმდებარეობას, სადაც მოხმარების საპასუხო რეაქციის მქონე მოხმარების ბლოკი, მიერთებულია ქსელთა

ბ) მოხმარების საპასუხო რეაქციის მაქსიმალურ სიმძლავრეს, კვტ-ში;

გ) მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურებების სახეს;

დ) მოხმარების ბლოკის სერტიფიკატს და მოწყობილობის სერტიფიკატს, მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახ

ე) მოხმარების ობიექტის მფლობელის, დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის საკონტაქტო ინფორ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 212. პროცედურები1000 ვ-ზე მაღალ ძაბვაზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტებსა ან დახურულ გამანაწი

1. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა 1000 ვოლტზე უფრო მაღალ ძაბვაზე მიერთებული მოხმარების ობ
დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს თავსებადობის განცხადებას, რომელიც მოიცავს 216-227-ე მუხლებით განსაზღვრ
გამანაწილებელი სისტემებისთვის შესაძლოა გამარტივდეს ოპერატიული შეტყობინების ერთი საფეხურის სახემ
სისტემის ოპერატორს.

2. მოხმარების ბლოკებმა უნდა წარმოადგინონ მოხმარების საპასუხო რეაქციის მქონე მოხმარების ბლოკის ინდივ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 213. მოხმარების ობიექტის მფლობელის ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის და დახურული გამა

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა მოხმარების ობიექტის მფლობელებმა და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
ობიექტის მფლობელი ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი რომელიც შესაბამისი სისტემის
მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

2. თუკი ამ თავის მოთხოვნები ვრცელდება მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწილებელი სისტემების
ობიექტის მფლობელს ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მესამე მხარეს ნაწილობ
დოკუმენტაციის მოპოვება მოხმარების ობიექტის მფლობელებისგან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებისგ

მესამე მხარეები განხილულ უნდა იქნენ როგორც ერთი მოხმარება შესაბამისი დოკუმენტაციის შეკრებისა და თავ
და დახურულმა გამანაწილებელმა სისტემებმა, რომლებიც შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და გადამცემი სისტ

3. მესამე მხარეების მეშვეობით ვალდებულების შესრულების შემთხვევაში, მესამე მხარეები ვალდებული არიან მ

4. თუკი მოთხოვნები მითითებულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ ან განსაზღვრულია მის კონტროლ

5. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის და გამანაწილებელი მოწყობილობის, ასევე გამანაწილ
თავსებადობაზე, პირდაპირ ან არაპირდაპირ უნდა ეცნობოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და ასეთი მოდიფი

6. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის და გამანაწილებელი მოწყობილობის, გამანაწილებელ
ინციდენტის დადგომიდან შესაძლო მოკლე დროში პირდაპირ ან არაპირდაპირ უნდა ეცნობოს შესაბამისი სისტე

7. ნებისმიერი დაგეგმილი ტესტირება და პროცედურა, რომლის მიზანია გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმა
სისტემის ოპერატორს მის მიერ დადგენილ და შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ დამტკიცებულ დროის ფ

8. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს ამგვარ ტესტში და ჩაიწეროს გადამცემ ქსელ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 214. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ამოცანები

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეაფასოს გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის
განმავლობაში. ამ შეფასების შედეგების შესახებ უნდა ეცნობოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებე

მოხმარების ობიექტის ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის მიერ გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოხმარ
მიერ, საჭიროების შემთხვევაში, მოხმარების აგრეგირებაში მონაწილე მესამე მხარესთან კოორდინაციის გზით.

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება უნდა ჰქონდეს მოთხოვოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამან
დაზიანების, მოწყობილობის შეცვლის ან ჩანაცვლების შემდეგ, რასაც შესაძლოა ზეგავლენა ჰქონდეს გადამცემ ქ
ტესტების და სიმულაციების შედეგები უნდა ეცნობოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტ

3. წარმოსადგენი ინფორმაციის და დოკუმენტების, ასევე მოხმარების ობიექტის მფლობელების, გამანაწილებელ
ოპერატორმა უნდა გახადოს საჯარო. აღნიშნული სია უნდა მოიცავდეს სულ მცირე შემდეგ ინფორმაციას, დოკუმ

ა) მოხმარების ობიექტის მფლობელების, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორების ან დახურული გამანაწილებ

ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის, გამანაწილებელი მოწყობილობის და გამანაწილებელი

გ) მოთხოვნებს სისტემის სტატიკური და დინამიკური კვლევებისთვის საჭირო სიმულაციასთან დაკავშირებით;

დ) კვლევების ჩატარებისთვის საჭირო სისტემის მონაცემების მიწოდების გრაფიკს;

ე) მოხმარების ობიექტის მფლობელის ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან დახურული გამანაწილებელ

ვ) პირობებს და პროცედურებს, მათ შორის, აღწერილობას მოწყობილობის სერტიფიკატების რეგისტრაციისთვის

ზ) პირობებს და პროცედურებს, მოხმარების ობიექტის მფლობელის, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა საჯაროდ ხელმისაწვდომი უნდა გახადოს მოვალეობების განაწილება მოხმ
და მონიტორინგის პროცესისათვის.

5. შესაბამის სისტემის ოპერატორს შეუძლია სრულად ან ნაწილობრივ გადააბაროს საკუთარი თავსებადობის ჩა
თაობაზე.

6. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა დაუსაბუთებლად არ უნდა დააბრკოლოს 191-212-ე მუხლებში მოცემულ
ოპერატორს, მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს ან დახურული გამანაწი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 215. საერთო დებულებები შესაბამისობის ტესტირების შესახებ

1. აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლზე ან გადამცემი ქსელის შეზღუდვების მართვაში მონაწილე
მოთხოვნების შესრულების დადასტურებას.

2. ამ წესებით განსაზღვრული შესაბამისობის ტესტირების მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, შესაბამისი ს

ა) ნება მისცეს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს ან დახურული გამანა
მხრიდან ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის დასადასტურებლად; და

ბ) მოთხოვოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს ან დახურული გამანაწი
მიწოდებული შესაბამისობის ტესტირებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია არ იქნება საკმარისი ამ თავის მოთხ

3. მოხმარების ობიექტის მფლობელი, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან დახურული გამანაწილებელი სი
დააბრკოლოს აღნიშნული ტესტების ჩატარება.

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უნდა მიეცეს შესაძლებლობა მონაწილეობა მიიღოს თავსებადობის შემოწმება
სისტემის ოპერატორმა უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი ტესტის სიგნალისა და გაზომვების ჩაწერისთვის საჭირ
ოპერატორის შესაბამისი წარმომადგენლების დასწრება. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული
მიზნით. შესაბამის სისტემის ოპერატორს აქვს სრული თავისუფლება შემოწმებაში მონაწილეობის შესახებ გადაწ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 216. შესაბამისობის ტესტირებები გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობების გა

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებულმა გამანაწილებელმა მოწყობილობებმა უნდა დააკმაყოფილონ გამორთვასა და ხ

2. ქსელში მომხდარი შეშფოთების გამო გაუთვალისწინებელი გამორთვის შემდეგ ხელახლა მიერთების შესაძლებ

3. სინქრონიზაციის ტესტთან დაკავშირებით, გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელ მოწყობილობებს ჯ
ფაზური ძვრის კუთხის ფარგლები, ძაბვის და სიხშირის გადახრა.

4. დისტანციური გამორთვის ტესტთან დაკავშირებით, გადამცემ ქსელთან მიერთებულმა გამანაწილებელმა მოწყ
დისტანციური გამორთვის ტექნიკური შესაძლებლობა.

5. დაბალი სიხშირის დროს მოხმარების გამორთვის ტესტთან დაკავშირებით, უნდა გამოვლინდეს დაბალ ს
კოორდინაციით, თუკი ეს განსაზღვრულია 198-ე მუხლის შესაბამისად.

6. დაბალი სიხშირის დროს მოხმარების ობიექტის გამორთვის რელეების ტესტირებასთან დაკავშირებით, უნდა
თანახმად. ცვლადი დენის კვების წყარო უნდა განსაზღვროს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა.

7. დაბალი ძაბვის დროს მოხმარების გამორთვის ტესტირებასთან დაკავშირებით, 198-ე მუხლის მე-2 პუნქტის
პუნქტით განსაზღვრულ ერთჯერად მოქმედებაზე დატვირთვის ქვეშ ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების

8. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს პირველ პუნქტში მოცემული ტესტების ნაწილის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 217. შესაბამისობის ტესტირებები გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობების ინ

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელ სისტემის ოპერატორს შ
განსაზღვრული სტანდარტის დაცვის ტექნიკური შესაძლებლობა.

2. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს პირველ პუნქტით განსაზღვრული ტესტების ნაწ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 218. შესაბამისობის ტესტირებები გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტების გამორთვასთა

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტები უნდა აკმაყოფილებდეს 201-ე მუხლში მითითებულ მ

2. ქსელში დაუგეგმავი შეშფოთების გამო გამორთვის შემდეგ ხელახლა მიერთების შესაძლებლობის ტესტირებას

3. სინქრონიზაციის ტესტირებასთან დაკავშირებით, გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტმა უნდ

4. დისტანციური გამორთვის ტესტთან დაკავშირებით, გადამცემ ქსელთან მიერთებულმა მოხმარების ობიექტ
დისტანციური გამორთვის ტექნიკური შესაძლებლობა.

5. დაბალი სიხშირის დროს მოხმარების ობიექტის გამორთვის რელეების ტესტირებასთან დაკავშირებით, უნდა
ცვლადი დენის კვების წყარო უნდა განსაზღვროს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა.

6. დაბალი ძაბვის დროს მოხმარების გამორთვის ტესტირებასთან დაკავშირებით, 198-ე მუხლის მე-2 პუნქტის
პუნქტით განსაზღვრულ ერთჯერად მოქმედებაზე დატვირთვის ქვეშ ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების

7. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს პირველ პუნქტში მოცემული ტესტების ნაწილის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 219 . შესაბამისობის მოწყობილობების ინფორმაციის გაცვლასთან დაკავშირებით

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელ სისტემის ოპერატორს შ განსაზღვრული სტანდარტის დაცვის ტექნიკური შესაძლებლობა.

2. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს პირველ პუნქტით განსაზღვრული ტესტების ნაწ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 220. მოხმარების საპასუხო რეაქციის აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის და გადამცემი ქ

1. მოხმარების ცვლილების ტესტირებასთან დაკავშირებით:

ა) დადასტურებული უნდა იქნეს, მოხმარების საპასუხო რეაქციის აქტიური სიმძლავრის კონტროლის, რეაქტიულ შესაძლებლობა შეცვალოს სიმძლავრის მოხმარება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ო ერთობლივად, როგორც მესამე მხარის მეშვეობით მოხმარების აგრეგირების ნაწილი.

ბ) ტესტირება უნდა ჩატარდეს ინსტრუქციით ან, ნაცვლად ამისა, სისტემური ოპერატორის ან გადამცემი სისტემ

გ) ტესტირება ჩაითვლება ჩაბარებულად, თუ კმაყოფილდება სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპე

დ) მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული ტ

2. სტატიკური კომპენსაციის მოწყობილობის გამორთვის ან ხელმეორე ჩართვის ტესტირებასთან დაკავშირებით:

ა) დადასტურებული უნდა იქნეს, მოხმარების საპასუხო რეაქციის აქტიური სიმძლავრის კონტროლის, რეაქტიულ ტექნიკური შესაძლებლობა გამორთოს, ხელმეორედ ჩართოს ან ორივე ერთად, საკუთარი სტატიკური კომპენს ინდივიდუალურად ან ერთობლივად, როგორც მესამე მხარის მეშვეობით მოხმარების აგრეგირების ნაწილი.

ბ) ტესტირება უნდა ჩატარდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორისგან ან გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან ი სიმულირებისა და ზემოთხსენებული მოწყობილობის შემდგომი ხელმეორედ ჩართვის გზით.

გ) ტესტირება ჩაითვლება ჩაბარებულად, თუ კმაყოფილდება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 221. საერთო დებულებები შესაბამისობის სიმულაციის შესახებ

1. ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის და დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობის ან მოხმარების დადგინდეს, სრულდება თუ არა ამ თავის მოთხოვნები.

2. სიმულაცია უნდა განხორციელდეს შემდეგ გარემოებებში:

ა) გადამცემ სისტემასთან ახალი კავშირის საჭიროებისას;

ბ) 209-ე მუხლის შესაბამისად ხელშეკრულება გაფორმდა ახალ ერთეულ მოხმარებასთან, რომელიც გამოიყენე უზრუნველყოფის მიზნით;

გ) ადგილი აქვს მოწყობილობის შემდგომ განვითარებას, შეცვლას ან მოდერნიზაციას;

დ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ ამ თავის მოთხოვნებთან სავარაუდო შეუსაბამობის შემთხვევაში.

3.შესაბამისობის სიმულაციასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, რომელიც განსაზღვ

ა) ნება დართოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს ან დახურული გამა სისტემის მხრიდან ამ თავის ან ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადასტურებისთვი

ბ) მოთხოვოს მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს ან დახურული გამან მუხლებით განსაზღვრული თავსებადობის სიმულაციასთან დაკავშირებით არ იქნება საკმარისი ამ თავის მოთხო

4.გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის მფლობელი ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეიმუშაოს და წარმოადგინ 2 პუნქტებით.

5. მოწოდებული სიმულაციის შედეგების, სიმულაციის მოდელებისა და შესაბამისობის ტესტირების გაზომვების სისტემა ამ თავის მოთხოვნებს.

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა მოხმარების ობიექტის მფლობელს, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს სიმულაციების განსახორციელებლად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 222. შესაბამისობის სიმულაციები გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელი მოწყობილობებისათვ

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობის რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ს

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი სისტემის ქსელის დამყარებული რეჟიმის ნაკადგანაწილების

არაოფიციალური ვერსია

ბ) სიმულაციის ნაწილი უნდა იყოს დამყარებული რეჟიმის მინიმალური და მაქსიმალური დატვირთვის და გენე

გ) 191-ე მუხლით განსაზღვრული სიმულაციის ნაწილი უნდა იყოს რეაქტიული სიმძლავრის გაცემის გაანგარიშე

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა დაადგინოს მეთოდი 194-ე მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ

3. სიმულაცია ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ შედეგები აჩვენებს194-ე მუხლის მოთხოვნებთან შესაბამისობას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 223. შესაბამისობის სიმულაციები გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტებისათვის

1. გადამცემ ქსელზე მიერთებული, ადგილობრივი გენერაციის არმქონე მოხმარების ობიექტის რეაქტიული სიმძ

ა) დადასტურებული უნდა იქნეს გადამცემ ქსელზე მიერთებული, ადგილობრივი გენერაციის არმქონე მოხმარებ

ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის ნაკადგანაწილების მოდელი უნდა იქნეს გამოყენებულ მიერთების წერტილში რეაქტიული სიმძლავრის მიმოცვლის მინიმალურ და მაქსიმალურ დონეებს;

გ) სიმულაცია ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ შედეგები აჩვენებს 194-ე მუხლის პირველ და მე-2 პუნქტების მოთხ

2. გადამცემ ქსელზე მიერთებული, ადგილობრივი გენერაციის მქონე მოხმარების ობიექტის რეაქტიული სიმძლა

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის ნაკადგანაწილების მოდელი უნდა იქნეს გამოყენებულ

ბ) სიმულაციის ნაწილი უნდა იყოს დატვირთვის და გენერაციის მინიმუმისა და მაქსიმუმის კომბინაცია, რომელ

გ) სიმულაცია ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ შედეგები გამოავლენს 194-ე მუხლის პირველ და მე-2 პუნქტების მ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 224. შესაბამისობის სიმულაციები მოხმარების საპასუხო რეაქციის აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედი

1. მოხმარების საპასუხო რეაქციის აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედი კონტროლის მიზნით მოხმარების ობიე მიერ აქტიური სიმძლავრის სწრაფმოქმედი კონტროლის ტექნიკური შესაძლებლობა, 209-ე მუხლით განსაზღვრუ

2. სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ აღნიშნული მოდელი გამოავლენს 209-ე მუხლში აღწ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 225 . შესაბამისობის მონიტორინგი გადამცემ ქსელზე მიერთებულ გამანაწილებელ მოწყობილობებთან დ

გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობებისადმი წაყენებული რეაქტიული სიმძლავრის

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული გამანაწილებელი მოწყობილობა, აღჭურვილი უნდა იყოს 194-ე მუხლის შესაბ

ბ) შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა მიუთითოს ვადები შესაბამისობის მონიტორინგისთვის.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 226. შესაბამისობის მონიტორინგი გადამცემ ქსელზე მიერთებულ მოხმარების ობიექტთან დაკავშირებით

გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტებისადმი წაყენებული რეაქტიული სიმძლავრის მოთხოვნებ

ა) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტი, აღჭურვილი უნდა იყოს 194-ე მუხლის შესაბამისად აქტ

ბ) შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა მიუთითოს ვადები შესაბამისობის მონიტორინგისთვის.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 227. არსებულ გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტებზე და გამანაწილებელი მოწყობილ

1. არსებულ გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტებზე და გამანაწილებელ მოწყობილობებზე, არს
ოპერატორმა უნდა განახორციელოს ხარჯების და სარგებელის ხარისხობრივი შედარება, რომელიც უკავშირდებ
გადავიდეს ხარჯსარგებლიანობის რაოდენობრივი ანალიზის ჩატარებაზე მე-2-დან მე-5 პუნქტების შესაბამისად მ
სისტემის ოპერატორმა აღარ უნდა გააგრძელოს რაოდენობრივი ანალიზი.

2. პირველი პუნქტის შესაბამისად ჩატარებული მოსამზადებელი ეტაპის შემდგომ გადამცემი სისტემის ოპერატო
გამანაწილებელ მოწყობილობებზე, არსებულ გამანაწილებელ სისტემებზე და არსებულ მოხმარების ბლოკებზე,

3. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის დასრულებიდან სამი თვის განმავლობაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი

(ა) მოიცავდეს ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს და რეკომენდაციებს შემდგომი მოქმედების შესახებ;

(ბ) მოიცავდეს შეთავაზებას გარდამავალი პერიოდისთვის, რომელიც საჭიროა მოთხოვნების გასავრცელებლად
პერიოდი არ უნდა აღემატებოდეს ორ წელს კომისიის გადაწყვეტილების დღიდან.

გ) იყოს საჯარო განხილვების საგანი, 189-ე მუხლის შესაბამისად.

4. საჯარო კონსულტაციების დამთავრებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის შემდეგ გადამცემი სისტემის ოპერატორ
არსებულ გამანაწილებელ სისტემებზე და არსებულ მოხმარების ბლოკებზე მოთხოვნების გავრცელების თაობა
საჭიროების შემთხვევაში უნდა ეცნობოს მისი შინაარსის შესახებ მესამე მხარეს.

5.გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ კომისიისთვის მე-4 პუნქტის შესაბამისად წარდგენილი შეთავაზება უნ

(ა) ოპერატიული შეტყობინების პროცედურას, რომლის მიზანია მოხმარების ობიექტების ან დახურული გამანაწ
ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტების და გამანაწილებელი მოწყობილობების, არსებული გამანაწილებე

(ბ)მოთხოვნების განხორციელების გარდამავალი პერიოდი, რომელიც ითვალისწინებს ქსელთან მიერთებული მო
რათა წარუდგინოს მომხმარებლის საპასუხო რეაქციის მომსახურება შესაბამის სისტემის ოპერატორს და გადამც

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 228. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის პრინციპები

1. მოხმარების ობიექტის მფლობელებმა, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა და დახურული გამანაწილებ
შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი საჭირო მონაცემები
გამანაწილებელი/დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან პერსპექტიული ოპერატორის მიერ ხა
დაეხმაროს და მონაწილეობა მიიღოს ხარჯსარგებლიანობის ანალიზში და წარმოადგინოს მოხმარების ობიექტის
მიღებიდან სამი თვის განმავლობაში, თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული მოხმარების ობიექტის მფლობელ

2. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზი უნდა შეესაბამებოდეს ქვემოთ მითითებულ პრინციპებს:

ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან პერსპექტიულმა მფლობელმა, გამან
პრინციპზე:

ა.ა) წმინდა დისკონტირებული ღირებულება;

ა.ბ) ამონაგები ინვესტიციაზე;

ა.გ) უკუგების განაკვეთი; და

ა.დ) ნულოვან მოგებაზე გასვლის დრო.

(ბ)გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან პერსპექტიულმა მფლობელმა, გამა
გაუმჯობესების თვალსაზრისით და უნდა მოიცავდეს მინიმუმ:

ბ.ა) ელექტრომომარაგების შეწყვეტის ალბათობის შემცირებას მოდიფიკაციის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობა

ბ.ბ) ელექტრომომარაგების ამგვარი შეწყვეტის ალბათობის ხარისხი და ხანგრძლივობა; და

ბ.გ) ელექტრომომარაგების ამგვარი შეწყვეტის საათობრივად დათვლილი სოციალური ღირებულება;

(გ)გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მოხმარების ობიექტის მფლობელმა ან პერსპექტიულმა მფლობელმა, გამა
განახლებადი ენერგორესურსების ინტეგრაციის სარგებელი, რომელიც მოიცავს მინიმუმ:

გ.ა) აქტიური სიმძლავრის სიხშირულ მახასიათებელს;

გ.ბ) საბალანსო რეზერვებს;

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფას;

გ.დ) გადატვირთვის მართვას; და

გ.ე) სისტემის დაცვის ზომებს.

(დ)გადამცემი სისტემის ოპერატორმა რაოდენობრივად უნდა შეაფასოს გადამცემ ქსელზე მიერთებულ არსებულ

დ.ა) პირდაპირი ხარჯები მოთხოვნების შესრულებაზე;

დ.ბ) ალტერნატიული ხარჯები; და/ან

დ.გ) მომსახურებასა და ექსპლუატაციაში ცვლილებებით გამოწვეული ხარჯები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 229. გადავადების მინიჭების უფლებამოსილება

კომისიას შეუძლია მოხმარების ობიექტის მფლობელს ან პოტენციურ მფლობელს, და გამანაწილებელი სისტემის
გადავადება ამ თავის ერთ ან მეტ დებულებას 230-232-ე მუხლების შესაბამისად, ახალ და არსებულ გადამცემ ქსე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 230. ზოგადი დებულებები

1. კომისიამ, შესაბამის სისტემის ოპერატორებთან, მოხმარების ობიექტის მფლობელებთან, გამანაწილებელ
მინიჭების კრიტერიუმები, რომლებიც შესაბამისობაში უნდა იყოს ამ წესების 231-232-ე მუხლებთან. კომ
კრიტერიუმები არ შეესაბამება ამ წესების მოთხოვნებს, იგი აღნიშნულის თაობაზე აცნობებს კომისიას. გადა

2. როდესაც სასისტემო მოთხოვნების განვითარებასთან დაკავშირებით გარემოებების ცვლილების გამო კომისი
ცვლილება არ ვრცელდება იმ გადავადებებზე, რომელზეც მოთხოვნა უკვე წარდგენილია.

3. კომისიას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ გადამცემ ქსელთან მიერთებულ მოხმარების ობიექტებს, გამანაწილებ
მოთხოვნებთან შესაბამისობა, რომლებზეც გადავადება იქნა მოთხოვნილი, მოთხოვნის წარდგენის დღიდან კომი

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №81 - ვ

მუხლი 231. გადავადების მოთხოვნა მოხმარების ობიექტის მფლობელის, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორ

1. მოხმარების ობიექტის მფლობელებს ან პოტენციურ მფლობელებს და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
მიერთებული მოხმარების ობიექტებისთვის, გამანაწილებელი მოწყობილობებისთვის, გამანაწილებელ სისტემ
ოპერატორის მოხმარების საპასუხო რეაქციის მომსახურებით უზრუნველყოფისათვის.

2. გადავადების მოთხოვნა უნდა წარედგინოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და უნდა მოიცავდეს:

ა) მოხმარების ობიექტის მფლობელის ან პოტენციური მფლობელის, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან

ბ) გადამცემ ქსელთან მიერთებულ მოხმარების ობიექტის, გამანაწილებელი მოწყობილობის, გამანაწილებელი სი

გ) იმ დებულებებზე მითითებას, რომელზეც მოითხოვება გადავადება, მოთხოვნილი გადავადების დეტალური ა

დ) დეტალურ დასაბუთებას, შესაბამისი დამხმარე დოკუმენტებითა და 228-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამის ხ

ე) იმის დადასტურებას, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანსსასაზღვრო ვაჭრობ

3. გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უგზავნის დასტ
მოთხოვნა სრული სახით წარმოდგენილი. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მიიჩნევს, რომ მოთხოვნა სრულა
ოპერატორმა უნდა წარუდგინოს დამატებით მოთხოვნილი ინფორმაცია ამ უკანასკნელის მოთხოვნის მიღებიდა
ოპერატორი არ მიაწვდის მოთხოვნილ ინფორმაციას დადგენილ ვადაში, გადავადების შესახებ მოთხოვნა ითვლ

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან და კავშირში მყოფ ნებისმიერ მოსაზღ
კომისიის მიერ 230-ე მუხლის შესაბამისად დადგენილი კრიტერიუმები.

5. გადავადებაზე მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მოთხოვნას უგზავნის

ა) ერთი თვით, როდესაც შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მოხმარების ობიექტის მფლობელისგან ან პოტენციურ

ბ) ორი თვით, როდესაც შესაბამისი სისტემის ოპერატორი გადამცემი სისტემის ოპერატორს სთხოვს გადავადების

6. კომისიამ გადავადებაზე ნებისმიერ მოთხოვნასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს ამ მოთხო
მფლობელისგან, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორისგან ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატო
ინფორმაციის მიღების დღიდან.

7. მოხმარების ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან დახ
ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან დახურული გამა
გასვლამდე:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) მოხმარების ობიექტის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან და

8. კომისია გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას. როდესაც კ

9. კომისია გადაწყვეტილებას აცნობებს შესაბამის მოხმარების ობიექტის მფლობელს ან პოტენციურ მფლობელ
ოპერატორს.

10. კომისიას უფლება აქვს გააუქმოს გადავადების თაობაზე გადაწყვეტილება იმ შემთხვევებში, როცა შესაბამისი გ

11. მოხმარების ობიექტის ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ფარგლებში არსებული მოხმარების ბლოკ
პოტენციური მფლობელის ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან პოტენციური ოპერატო
უკანასკნელ შემთხვევაში, თუ საერთო მაქსიმალური სიმძლავრე არის განსაზღვრული, მესამე პირს შეუძლია მე-2

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 232. გადავადების მოთხოვნა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მი

1.შესაბამისი სისტემის ოპერატორებს ან გადამცემი სისტემის ოპერატორებს უფლება აქვთ მოითხოვონ გადავა
ბლოკებისთვის და დახურული გამანაწილებელი სისტემისთვის, რომლებიც მიერთებულია ან უნდა მიუერთდეს

2.შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი გადავადების მოთხოვნას წარუდგენს კო

ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის იდენტიფიცირებას და საკონტაქტო პი

ბ) გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ობიექტის და გამანაწილებელი მოწყობილობის, გამანაწილებელ
გამანაწილებელი მოწყობილობის, გამანაწილებელი სისტემის ან მოხმარების ბლოკის რაოდენობას;

გ) ამ თავის მოთხოვნას ან მოთხოვნებს, რომელთან დაკავშირებით გადავადება არის მოთხოვნილი, გადავადების

დ) დეტალურ დასაბუთებას ყველა შესაბამისი დამხმარე დოკუმენტაციით;

ე) დამადასტურებელ საბუთს იმის შესახებ, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანს

ვ) 228-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად ჩატარებულ ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს. საჭიროების შემთხვევა

3. როდესაც გადავადების მოთხოვნა წარდგენილია შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის მიერ,
კრიტერიუმების გათვალისწინებით.

4. შეფასების თაობაზე მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში გადამცემი სისტემის ოპერატორი აცნობებს შესა
სისტემის ოპერატორი მოთხოვნილ დამატებით ინფორმაციას წარადგენს მოთხოვნის მიღებიდან ერთი თვის ვად

5. გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი კომისიას წარუდგენს სა
ოპერატორისგან მოითხოვს დამატებით ინფორმაციას.

6. კომისია მოთხოვნის მიღებიდან 3 თვის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას გადავადების მოთხოვნასთან დაკავ
ოპერატორის შეფასების მიღების მომდევნო დღიდან.

7. მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული სამთვიანი ვადა, მის გასვლამდე, შესაძლოა გაგრძელდეს დამატებით 3 თ
სრულყოფილი ინფორმაციის მიღების მომდევნო დღიდან.

შესაბამისი სისტემის ოპერატორი კომისიის მიერ მოთხოვნილ დამატებით ინფორმაციას წარადგენს მოთხოვნის
იმ შემთხვევისა, როცა ვადის გასვლამდე:

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორი დასაბუთებული წარდგენის საფუძველზე კომისიას აცნობებს, რომ გადავად

8.კომისია გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას. მარეგული

9.კომისია თავის გადაწყვეტილებას აცნობებს გადავადების მომთხოვნ შესაბამის სისტემის ოპერატორს, გადამცემ

10. კომისიას უფლება აქვს დაადგინოს დამატებითი მოთხოვნები შესაბამისი სისტემის ოპერატორების მიერ გად
კონსულტაციებს სისტემის ოპერატორებთან, მოხმარების ობიექტის მფლობელებთან და სხვა დაინტერესებულ მ

11. კომისიას შეუძლია გააუქმოს გადაწყვეტილება გადავადების თაობაზე იმ შემთხვევაში, როცა შესაბამისი გარე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 233. გადავადების რეგისტრაცია ამ თავის მოთხოვნებთან დაკავშირებით

1. კომისიამ უნდა აწარმოოს ყველა დაკმაყოფილებული ან უარყოფილი გადავადების რეგისტრაცია და ენერგეტი
გადამცემი სისტემის ოპერატორების ევროპულ ქსელს (ENTSO-E-ს).

2. რეგისტრაცია უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

ა) მოთხოვნას ან მოთხოვნებს, რომელთან დაკავშირებით გადავადება იქნა დაკმაყოფილებული ან უარყოფილი;

ბ) გადავადების შინაარსს;

გ) გადავადების მინიჭების ან უარყოფის მიზეზებს; და

დ) გადავადების მინიჭების შედეგებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 234. გადავადების მონიტორინგი

1. ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭო და ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნო ახორციე
ორგანოები ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს და ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნო

2. ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს ან ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს შეუძლი
გაუქმების თაობაზე, არასაკმარისი დასაბუთების გამო.

3. ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს შეუძლია მოითხოვოს ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 235. განხორციელების არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები

ENTSO-E-ის მიერ გამოქვეყნებული არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები აღწერს ტექნიკურ ასპექ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 236. მონიტორინგი

1. ENTSO-E უზრუნველყობს ამ თავის განხორციელების მონიტორინგს ხელშემკვრელი მხარეებისთვის, რომელთა
განხორციელების მონიტორინგს ხელშემკვრელი მხარეებისათვის, რომელთა შესაბამისი სისტემის ოპერატორებ
შექმნილი სააგენტოს მიერ (ACER) და ის მოიცავს შემდეგ კონკრეტულ საკითხებს.

ა) ნებისმიერი შეუთავსებლობის გამოვლენას, ამ თავის ეროვნულ დონეზე განხორციელებაში;

ბ) შეფასებას იმისა, თუ რამდენად რეალურია/ადეკვატურია სიდიდეები და ფარგლები, რომლებიც შერჩეულ
მოთხოვნებში.

ENTSO-E საკუთარ დასკვნებს ანგარიშის სახით წარუდგენს ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს და ენერგ
თავის განხორციელების მონიტორინგის შედეგად.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს, ენერგეტიკული გაერთიანების მა

კომისიის მოთხოვნის საფუძველზე გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა გადამცემი სისტემის ოპერატორს
მარეგულირებელ საბჭოს და/ან ENTSO-E-ს, შესაბამისი მონიტორინგის ფარგლებში, ინფორმაციის დუბლირების

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 237. ხელშეკრულებების და ძირითადი პირობებისა და დებულებების ცვლილებები

1. კომისია უზრუნველყოფს, რომ შესაბამის გადამცემ ქსელზე მიერთებული მოხმარების ახალი ობიექტების, გ
პირობები შესაბამისობაში იქნეს მოყვანილი ამ თავის მოთხოვნებთან.

2. ხელშეკრულებების ყველა შესაბამისი პუნქტები და ძირითადი დებულებები და პირობები, რომელიც დაკავში
მიერთებასთან და რომელიც ექვემდებარება ამ თავის ყველა ან ზოგიერთ მოთხოვნას 183-ე მუხლის პირველი პუნ
პირველი პუნქტის შესაბამისად.

3. კომისია უზრუნველყოფს, რომ შეთანხმებები სისტემის ოპერატორებსა და მოხმარების ახალ ან არსებულ ობიე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

თავი XVII. მაღალი ძაბვის მ

საქართველოს ენერგეტ

მუხლი 238. მოქმედების სფერო, მიზნები და ამოცანები

ეს თავი განსაზღვრავს მაღალი ძაბვის მუდმივი დენის სისტემების (შემდგომში - HVDC) და მუდმივ დენზე მიერ
სისტემის უსაფრთხოებასა და ენერგიის განახლებადი წყაროების ინტეგრაციას, ასევე ენერგეტიკული გაერთიანე
დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების შესაძლებლობების გამჭვირვალე და არადისკრიმინაციულ გამოყენებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 239. განსაზღვრებები

ამ თავის მიზნებისთვის გამოიყენება შემდეგი განსაზღვრებები:

ა) **„HVDC სისტემა“** – ელექტროენერგეტიკული სისტემა, რომელიც გადასცემს ენერგიას მაღალი ძაბვის მუდმივი

ბ) **„მუდმივ დენზე (DC) მიერთებული სიმძლავრის პარკი“** – სიმძლავრის პარკი, რომელიც მიერთებულია ერთი

გ) **„ჩაშენებული HVDC სისტემა“** – კონტროლის ზონაში მიერთებული HVDC სისტემა, რომელიც არ იქნა დამონტ

დ) **„HVDC გარდამქმნელი სადგური“** – HVDC სისტემის ნაწილი, რომელიც შედგება ერთი ან მეტი HVDC გარდამ
გაზომვის და დამხმარე მოწყობილობებთან ერთად;

ე) **„HVDC მიერთების წერტილი“** – წერტილი, სადაც HVDC მოწყობილობა დაკავშირებულია ცვლადი დენის ქსე

არაოფიციალური ვერსია

ვ) **„მუდმივ დენზე (DC) მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი“** – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომ

ზ) **„HVDC აქტიური სიმძლავრის გადაცემის მაქსიმალური შესაძლებლობა“** (Pmax) – მაქსიმალური უწყვეტი აქ
სისტემის ოპერატორსა და HVDC სისტემის მფლობელს შორის;

თ) **„HVDC აქტიური სიმძლავრის გადაცემის მინიმალური შესაძლებლობა“** (Pmin) – მინიმალური უწყვეტი აქტიუ
ოპერატორსა და HVDC სისტემის მფლობელს შორის;

ი) **„HVDC სისტემის მაქსიმალური დენი“** – მაქსიმალური ფაზური დენი, რომელიც U-Q/Pmax-პროფილის ფარგლ

კ) **„HVDC გარდამქმნელი ბლოკი“** – არის ბლოკი, რომელიც შედგება ერთი ან მეტი გარდამქმნელი ხიდისგან, ე
აპარატურისგან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომლებიც გამოიყენება გარდაქმნისათვის.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 240. მოქმედების სფერო

1. ამ თავის მოთხოვნები ვრცელდება:

ა) HVDC სისტემებზე, რომლებიც აკავშირებენ სინქრონულ ან კონტროლის ზონებს, მათ შორის, მუდმივი დენის

ბ) HVDC სისტემებზე, რომლებიც აკავშირებს სიმძლავრის პარკებს გადამცემ ან გამანაწილებელ ქსელთან, მე-2 პუ

გ) HVDC სისტემებზე, რომლებიც ჩართულია კონტროლის ერთ ზონაში და მიერთებულია გადამცემ ქსელზე; და

დ) HVDC სისტემებზე, რომლებიც ჩართულია კონტროლის ერთ ზონაში და მიერთებულია გამანაწილებელ ქსელ

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უნდა შესთავაზოს კომ
ზონის ნაწილი, 242-ე მუხლის შესაბამისად. ყველა სხვა სიმძლავრის პარკი, რომლებიც იკრიბება ცვლადი დენის

3. 292-296, 306-311 და 321-ე მუხლები არ ვრცელდება პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ პუნქტებში მოცემულ კონტრო

ა) HVDC სისტემას აქვს მინიმუმ ერთი HVDC გარდამქმნელი სადგური, რომელიც ეკუთვნის გადამცემი სისტემის

ბ) HVDC სისტემა ეკუთვნის იმ პირს, რომელიც კონტროლს არის დაქვემდებარებული გადამცემი სისტემის ოპერ

გ) HVDC სისტემა ეკუთვნის იმ პირს, რომელსაც პირდაპირ ან ირიბად მართავს ისეთი კომპანია, რომელიც ასევე

4. 248-274-ე მუხლებში განსაზღვრული მიერთების მოთხოვნები HVDC სისტემებისთვის ვრცელდება ამ სისტემ
წერტილზე) და 256-ე მუხლის პირველ პუნქტზე, რომელიც ვრცელდება HVDC გარდამქმნელი ქვესადგურის მომ

5. მიერთების მოთხოვნები მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების და შორ დისტანციაზე მყოფი
ქვეპუნქტისა და 284-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნებისა, რომლებიც გამოიყენება სინქრონული ზონის მიერთ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია უარი განაცხადოს ახალი HVDC გარდამქმნელი სადგურის
სისტემის ოპერატორმა აღნიშნულის შესახებ არგუმენტირებულად, დასაბუთებულად წერილობითი ფორმით უ

7. ეს წესები არ ვრცელდება იმ HVDC სისტემებზე, რომლის მიერთების წერტილი არის 110 კვ-ზე ქვემოთ, და თუ
განვითარება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

მუხლი 241. მოთხოვნების გავრცელება არსებულ HVDC სისტემებსა და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრ

1. გარდა 263-ე, 268-ე, 270-ე და 297-ე მუხლებისა, არსებულ HVDC სისტემებზე და არსებულ მუდმივ დენზე მიერ

ა) HVDC სისტემამ ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკმა განიცადა ცვლილება იმდენად, რომ მისი

ა.ა) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა, რომელიც აპირებს სადგ
გეგმის შესახებ;

ა.ბ) თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ჩათვლის, რომ მოდერნიზაციის ხარისხი ან მოწყობილობის შეცვლა მ

ა.გ) კომისიამ უნდა გადაწყვიტოს, საჭიროა მიერთების არსებული ხელშეკრულების გადახედვა თუ მიერთების ა

ბ) კომისია, იღებს გადაწყვეტილებას, არსებული HVDC სისტემა ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პა

2. ამ თავის შესაბამისად, HVDC სისტემა და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი უნდა ჩაითვალოს ა

ა) ის უკვე მიერთებულია ქსელზე ამ თავის ძალაში შესვლის დღისათვის; ან

ბ) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა გააფორმა საბოლოო და სავა
მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა შეატყობინოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და გადამც

გ) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ შესაბამისი სისტემის
და ასაშენებელი, ასაწყობი ან შესასყიდი მთავარი მაგენერირებელი დანადგარის ან HVDC მოწყობილობის მახასი

დ) კომისიას შეუძლია განსაზღვროს HVDC სისტემა ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი განხილ

3. 245-ე მუხლის შესაბამისად ჩატარებული საჯარო კონსულტაციების შემდგომ და გარემოებების მნიშნელოვან
რეაქციის ქსელში ინტეგრაცია, გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა შესთავაზოს კომისიას, ამ თავის გავრ

ამ მიზნით, ჩატარებულ უნდა იქნეს ხარისხიანი და გამჭვირვალე ხარჯსარგებლიანობის რაოდენობრივი ანალიზ

ა) ხარჯებს, რომლებიც საჭიროა არსებული HVDC სისტემების ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკ

ბ) სოციალურ-ეკონომიკურ სარგებელს, რომელიც მიიღწევა ამ თავის მოთხოვნების გავრცელების შედეგად; და

გ) ალტერნატიული ზომების პოტენციალს, შესრულების ხარისხის მოთხოვნილი დონის მისაღწევად.

4. მე-3 პუნქტში განსაზღვრულ ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის ჩატარებამდე, გადამცემი სისტემის ოპერატორმ

ა) ჩაატაროს ხარჯებისა და სარგებელის წინასწარი ხარისხობრივი შედარება;

ბ) შეათანხმოს კომისიისთან.

5. კომისიამ, უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება არსებულ HVDC სისტემებზე და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძ
განმავლობაში. კომისიის გადაწყვეტილება გამოქვეყნებულ უნდა იქნეს.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა გაითვალისწინოს HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული ს

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია შეაფასოს არსებულ HVDC სისტემებსა და მუდმივ დენზე მიერთებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 242. მარეგულირებელი ასპექტები

1. საერთო გავრცელების მოთხოვნები, რომლებიც ამ თავის საფუძველზე უნდა განსაზღვროს შესაბამისი სისტემ

2. სპეციალური მოთხოვნები, რომლებიც უნდა დადგინდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სის

3. ამ თავის გავრცელებისას კომისიამ, უფლებამოსილმა ორგანოებმა და სისტემის ოპერატორებმა უნდა:

(ა) გამოიყენონ პროპორციულობის და არადისკრიმინაციულობის პრინციპები;

(ბ) უზრუნველყონ გამჭვირვალობა;

(გ) გამოიყენონ ოპტიმიზაციის პრინციპი უმაღლეს საერთო ეფექტურობასა და უმცირეს ჯამურ ხარჯებს შორის,

(დ) გაითვალისწინონ გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობები, რათა უზრუნველყონ სისტემის უ

(ე) გაიარონ კონსულტაციები შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთან და მხედველობაში მიიღონ

(ვ) მხედველობაში მიიღონ საქართველოში აღიარებული ევროპული სტანდარტები და ტექნიკური მახასიათებლ

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა ან გადამცემი სისტემის ოპერატორმა კომისიას შესათანხმებლ
პუნქტის ძალაში შესვლიდან ოთხი წლის განმავლობაში.

5. როდესაც ეს წესები მოითხოვს შესაბამისი სისტემის ოპერატორისგან, გადამცემი სისტემის ოპერატორისგან, HV
განხორციელების მიზანმიმართული მცდელობა ერთი მხარის მიერ სხვა მხარეებისათვის პირველი წინადადების

არაოფიციალური ვერსია

6. კომისიამ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება შეთავაზების თაობაზე მოთხოვნებთან ან მეთოდოლოგიებთან დაკავ

7. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი საჭიროდ მიიჩნევს პირველი და მე-2 ჩათვლით განსაზღვრული მოთხოვნები. სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, რომლ დაინტერესებული პირების ლეგიტიმური მოლოდინები, მათი არსებობის შემთხვევაში, თავდაპირველად შემუშა

8. ნებისმიერ მხარეს, რომელსაც აქვს საჩივარი შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატ გადაწყვეტილებას იღებს საჩივრის მიღებიდან ორი თვის ვადაში. ეს ვადა შესაძლოა გაგრძელდეს ორი თვით, კ სავალდებულოა მხარეებისთვის შესასრულებლად.

9. როდესაც ამ თავით გათვალისწინებული მოთხოვნები უნდა დადგინდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორის შესაბამისი მოთხოვნები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2023 წლის 21 სექტემბრის დადგენილება №41 -

მუხლი 243. გადამცემი სისტემის რამდენიმე ოპერატორი

1. ერთზე მეტი გადამცემი სისტემის ოპერატორის არსებობის შემთხვევაში, ეს წესები უნდა გავრცელდეს ყველა მ

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორის პასუხისმგებლობა, რათა შეასრულოს ამ წესებით გათვალისწინებული ერთ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 244. ხარჯების ანაზღაურება

1. სისტემის ოპერატორის მიერ გაწეული ხარჯები, რომლებიც ექვემდებარება სატარიფო რეგულირებას და გამო ტარიფით ან სხვა შესაბამისი მექანიზმით.

2. კომისიის მოთხოვნის შემთხვევაში, პირველი პუნქტში წარმოდგენილმა სისტემის ოპერატორებმა მოთხოვნიდ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 245. საჯარო კონსულტაცია

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა უნდა ჩაატარონ კონსულტაციებ
პარკებზე, ამ თავის გავრცელების ვადის გახანგრძლივების შესახებ, წინადადებები 241-ე მუხლის მე-3 პუნქტში გ
მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად. კონსულტაციები უნდა გაგრძელდეს სულ მცირე ერთი თვის განმავლობაში.

2. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორებმა და გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა დროულად უნდა გაითვალისწი
შეთავაზებების გათვალისწინების ან გაუთვალისწინებლობის მყარი დასაბუთება წარდგენილი და გამოქვეყნებუ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 246. დაინტერესებულ მხარეთა მონაწილეობა

ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელი საბჭო ENTSO-E-თან თანამშრომლობით ორგანიზებას უწევს დ
სხვა ასპექტებთან დაკავშირებით. ეს მოიცავს დაინტერესებულ მხარეებთან სისტემატურ შეხვედრებს, პრობლემ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 247. კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულებები

1. ამ თავის შესაბამისად მიღებული, გაცვლილი ან გაგზავნილი ნებისმიერი კონფიდენციალური ინფორმაცია, ექ

2. პროფესიული საიდუმლოების დაცვის ვალდებულება ვრცელდება ყველა პირზე, რომლებზეც ვრცელდება ეს ო

3. კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მიღებულ იქნა მე-2 პუნქტით განსაზღვრული პირების მიერ, მათი

4. პირებმა, რომლებიც იღებენ კონფიდენციალურ ინფორმაციას ამ თავის შესაბამისად, უნდა გამოიყენონ აღნიშნ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 248. სიხშირის დიაპაზონები

1. HVDC სისტემას უნდა ჰქონდეს უნარი დარჩეს მიერთებული ქსელთან და შეძლოს ოპერირება დანართი №16
პუნქტში.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორი და HVDC სისტემის მფლობელი, სისტემის უსაფრთხოების დაცვის ან აღდგ
ექსპლუატაციისთვის უფრო ხანგრძლივი მინიმალური ვადები ეკონომიკურად და ტექნიკურად მიზანშეწონილი

3. პირველ პუნქტში მოცემული ჩანაწერის შეუზღუდავად, HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს ავტომატური გამორთვ

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების მაქსიმალური

მუხლი 249. სიხშირის ცვლილების სიჩქარისადმი მედეგობის უნარი

HVDC სისტემას უნდა შეეძლოს დარჩეს მიერთებული ქსელთან და შეძლოს ოპერირება თუ ქსელის სიხშირე იცვ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 250. აქტიური სიმძლავრის კონტროლის შესაძლებლობა, კონტროლის დიაპაზონი და ცვლილების სიჩქარ

1. გადაცემული აქტიური სიმძლავრის კონტროლის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემას უნდა შეეძლოს გადაცემული აქტიური სიმძლავრის ცვლილება მის მაქსიმალურ აქტიურ სიდ

გადამცემი სისტემის ოპერატორს:

ა.ა) შეუძლია განსაზღვროს მაქსიმალური და მინიმალური სიმძლავრის საფეხურის სიდიდე გადაცემული აქტიუ

ა.ბ) შეუძლია განსაზღვროს HVDC სისტემით გადაცემული მინიმალური აქტიური სიმძლავრე ორივე მიმართულ

ა.გ) უნდა განსაზღვროს მაქსიმალური დაყოვნება, რომლის ფარგლებშიც HVDC სისტემა შეძლებს დაარეგულირო

ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს, თუ რამდენად შეუძლია HVDC სისტემას მის მიერ გა
გაშვების სიგნალის მიღებიდან ცვლილების დაწყებამდე არის 10 მილიწამზე მეტი, ეს სათანადოდ უნდა იქნეს დ

გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს, რომ HVDC სისტემას შეეძლოს აქტიური სიმძლავ
სიმძლავრის გადმოდინებით, შესაძლებელია იმდენად სწრაფად რამდენადაც ეს ტექნიკურად მიზანშეწონილია დ

დ)HVDC სისტემები, რომლებიც აკავშირებს სხვადასხვა კონტროლის ან სინქრონულ ზონებს, აღჭურვილი უნდა

2. HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის ცვლილების სიჩქარის დარეგულირება საკუთარი ტექნიკუ
შესაბამისად, ადგილი არ უნდა ჰჰქონდეს ცვლილების სიჩქარის დარეგულირებას.

3. თუ განსაზღვრულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, მოსაზღვრე გადამცემი სისტემის ოპერატორთან
აწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმის (LFSM-O), სიხშირის დაწევისას სიხშირის შეზღუდულ
განისაზღვროს მოქმედი ეროვნული მარეგულირებელი სტრუქტურის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 251. ხელოვნური ინერცია

1. თუ განსაზღვრულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს ხელოვნური ინერ
სიმძლავრის მოხმარების სწრაფი დარეგულირებით, რათა შეზღუდულ იქნეს სიხშირის ცვლილების სიჩქარე. მო

2. კონტროლის სისტემის პრინციპი და შესრულების ხარისხის სათანადო პარამეტრები შეთანხმებული უნდა იქნ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 252. წაყენებული მოთხოვნები სიხშირის რეგულირების რეჟიმის (FSM), სიხშირის აწევისას სიხშირის შეზ

მოთხოვნები სიხშირის რეგულირების რეჟიმის (FSM), სიხშირის აწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 253. სიხშირის რეგულირება

1. თუ განსაზღვრულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, HVDC სისტემა აღჭურვილი იყოს დამოუკიდე
სტაბილური სისტემური სიხშირეების შენარჩუნების მიზნით.

2. პირველ პუნქტში მოცემული სიხშირის რეგულირების მუშაობის პრინციპი, შესრულების ხარისხის პარამეტრე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 254. აქტიური სიმძლავრის მაქსიმალური დანაკარგი

1. HVDC სისტემა მოწყობილი უნდა იქნეს იმგვარად, რომ სინქრონულ ზონაში მის მიერ მიწოდებული აქტიური
HVDC სისტემის ზეგავლენის საფუძველზე.

2. თუ HVDC სისტემა უერთდება კონტროლის ორ ან მეტ არეალს, გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა კონსულ
რეჟიმის ერთიდაიგივე მიზეზით დარღვევების გათვალისწინებით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 255. ძაბვის დიაპაზონი

1. 262-ე მუხლის დებულებების შეზღუდვის გარეშე, HVDC სადგურმა უნდა შეძლოს დარჩეს მიერთებული ქსელ
მიმართებაში და დროის პერიოდებში, რომელიც მითითებულია მე-18 დანართის მე-4 და მე-5 ცხრილებში. ერთი

2. HVDC სისტემის მფლობელი და შესაბამისი სისტემის ოპერატორი, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდ
უფრო ხანგრძლივ მინიმალურ ვადებზე ექსპლუატაციისთვის, სისტემის უსაფრთხოების დაცვის და აღდგენის შ
მფლობელის მიერ თანხმობა დაუსაბუთებლად არ უნდა შეფერხდეს.

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით უნდა განსაზღვროს ძ
და HVDC სისტემის მფლობელს შორის, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით.

4. მიერთების წერტილებთან დაკავშირებით ცვლადი ძაბვის ერთი ფარდობითი ერთეულისთვის, რომელიც არ შ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 256. მოკლე შერთვაში მონაწილეობა დაზიანებების დროს

1. თუ განსაზღვრულია შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, გადამცემის სისტემის ოპერატორთან კოორდინა

2. თუ HVDC სისტემას მოეთხოვება ჰქონდეს პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შესაძლებლობები, შესაბა

ა) როგორ და როდის უნდა განისაზღვროს ძაბვის გადახრა, ასევე ძაბვის გადახრის დასრულება;

ბ) სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მახასიათებლები;

გ)სწრაფი მოკლე შერთვის დენის დროის ინტერვალები და სიზუსტე, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს რამდენიმე

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, შეუძლია განსაზღვრო

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 257. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობა

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უნდა განსაზღვროს
ფარგლებშიც HVDC გარდამქმნელ სადგურს ექნება რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფის უნარი აქტიური

2. პირველ პუნქტში განსაზღვრული U-Q/Pmax-პროფილი უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგ პრინციპებს:

ა) U-Q/Pmax-პროფილი არ უნდა აღემატებოდეს U-Q/Pmax-პროფილის ზონას, რომელიც წარმოდგენილია მე-19 დ

ბ) U-Q/Pmax-პროფილის ზონის ზომები უნდა შეესაბამებოდეს მე-19 დანართის ცხრილში მოცემულ სიდიდეებს,

გ) U-Q/Pmax-პროფილის ზონის პოზიცია უნდა ხვდებოდეს მე-19 დანართის ნახაზში მოცემული ფიგურის ფიქსი

3. HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს ნებისმიერ საოპერაციო წერტილზე გადასვლა მისი U-Q/Pmax პროფილის ფარგ

არაოფიციალური ვერსია

4. მაქსიმალურ აქტიურ სიმძლავრეზე ქვემოთ (P<Pmax) ოპერირებისას HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შ
შესაძლებლობის შესაბამისად, რომელიც განსაზღვრულია პირველიდან მესამე პუნქტის ჩათვლით მოცემული U-

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 258. ქსელთან მიმოცვლილი რეაქტიული სიმძლავრე

1. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ მისი HVDC გარდამქმნელი სადგურის მიერ ქსელთან მ

2. რეაქტიული სიმძლავრის ცვლილებები, რომელიც გამოწვეულია HVDC გარდამქმნელი სადგურის რეაქტიულ
შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციის შედეგად უნდა დაადგინ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 259. რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმი

1. HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძლოს ოპერირება კონტროლის სამიდან ერთ ან მეტ რეჟიმში, რომელ

ა) ძაბვის კონტროლის რეჟიმი;

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმი;

გ) სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმი.

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს, გადამცემის სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უფლება აქვს HVDC გ

3. ძაბვის კონტროლის რეჟიმის მიზნებისთვის, თითოეულმა HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძლოს მ
შესაბამისად:

ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით უნდა განსაზღვროს ძ

ბ) ძაბვის კონტროლი შესაძლოა განხორციელდეს მკვდარი ზონით ან მკვდარი ზონის გარეშე დანაყენების ფარგლ
კოორდინაციით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულის შესაბამისად.

გ) ძაბვის საფეხურებრივი ცვლილების შემდეგ, HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძლოს:

გ.ა) მიაღწიოს 90%-იან ცვლილებას რეაქტიულ სიმძლავრეში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ გადამცემი

გ.ბ) მოექცეს სტატიზმის მუშა კოეფიციენტით განსაზღვრულ სიდიდეში გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორ
რეაქტიული სიმძლავრის პროცენტებში.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

დ) ძაბვის კონტროლის რეჟიმი უნდა მოიცავდეს რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავების ცვლილების შესაძლ
გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ფარგ

4. რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა მიუ
შესაძლებლობების გამოყენებით, 257-ე და 258-ე მუხლების დაცვით.

5. სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის მიზნებისთვის, HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძ
შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული მაქსიმალურად დასაშვები საფეხურისა.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს კ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 260. პრიორიტეტულობა აქტიური ან რეაქტიული სიმძლავრის მონაწილეობაში

ამ თავის შესაბამისად განსაზღვრული HVDC სისტემის შესაძლებლობების გათვალისწინებით, გადამცემი სისტ
მოითხოვება ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი. თუ პრიორიტეტი მიენიჭება აქტიური სიმძლავრის რეგულირ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 261. ენერგიის ხარისხი

HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ HVDC სისტემის მიერთებამ არ გამოიწვიოს მიერთების
დონეს. ჩასატარებელი კვლევების პროცესი, და პროცესში ჩართული ქსელის ყველა მოხმარების მიერ მისაწოდებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 262. ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, 255-ე მუხლის დაცვით, უნდა განსაზღვროს ძაბვის დროზე დამოკიდებულ
წერტილებზე მოკლე შერთვის დროს, როდესაც HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძლოს დარჩეს მიერთ
მოკლე შერთვების განმავლობაში მიერთების წერტილში არსებული ხაზური ძაბვის მიმდინარე მნიშვნელობის
სისტემის ოპერატორის მიერ, 255-ე მუხლის დაცვით.

2. შესაბამისი სიტემის ოპერატორმა, HVDC სისტემის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე, უნდა წარმოადგინო

ა) მოკლე შერთვამდე არსებული მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე მიერთების თითოეულ წერტილში გა

ბ) HVDC გარდამქმნელი სადგურის მოკლე შერთვამდე არსებული მუშა წერტილი, გამოსახული აქტიური და რეა

გ) მოკლე შერთვის შემდეგ არსებული მინიმალური მოკლე შერთვის სიმძლავრე მიერთების თითოეულ წერტილ

დ) ალტერნატიულად, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია წარმოადგინოს ტიპიური შემთხვევებ

3. HVDC გარდამქმნელ სადგურს უნდა ჰქონდეს უნარი დარჩეს მიერთებული ქსელთან და გააგრძელოს სტაბი
შემდგომ პირობების გათვალისწინებით, რჩება 20-ე დანართში მოცემული ნახაზის ქვედა ზღვარს ზემოთ, გა
ზემოაღნიშნული დაცვის სქემები და მისი დანაყენები უნდა შემუშავდეს იმგვარად, რომ არ დაზიანდეს მოკლე შ

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს განსაზღვროს ძაბვები მიერთების წერტილებში ქსელის კონკრე
სიმძლავრის მიმოცვლის გარეშე, გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და HVDC სისტემის მფლობელს შორის შეთან

5. 271-ე მუხლის შესაბამისად, ძაბვის ვარდნისგან დაცვა უნდა განსაზღვროს HVDC სისტემის მფლობელმა, აღნი
მუხლთან შესაბამისობაში მყოფი ნაკლებად ფართო დანაყენები.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი ასიმეტრიული მო

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 263. აქტიური სიმძლავრის ავარიის შემდგომი აღდგენა

გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს აქტიური სიმძლავრის აღდგენის მოცულობა და დროის პრ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 264. მუდმივი დენის წრედებში ავარიის შემდგომი სწრაფი აღდგენა

HVDC სისტემებს, რომლებიც მოიცავს მუდმივი დენის საჰაერო ხაზებს უნდა შეეძლოს სწრაფი აღდგენა HVDC
დაკავშირებით, 271-ე მუხლის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 265. HVDC გარდამქმნელი სადგურების ძაბვის ქვეშ დაყენება და სინქრონიზაცია

თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, HVDC გარდამქმნელი სადგურ
გარდამქმნელ სადგურს უნდა შეეძლოს შეზღუდოს ძაბვის ყველანაირი ცვლილება დამყარებულ დონემდე, რომე
5 %-ს. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი, გადამცემის სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, განსაზღვრავს ძა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 266. ურთიერთქმედება HVDC სისტემებს ან სხვა დანადგარებსა და მოწყობილობას შორის

1. როდესაც რამდენიმე HVDC გარდამქმნელი სადგური ან სხვა დანადგარი და მოწყობილობა მდებარეობს ელექტ
ურთიერთ ზეგავლენას. უკანასკნელის გამოვლენის შემთხვევაში, კვლევაში განსაზღვრული უნდა იყოს შესაძლო

2. კვლევები უნდა ჩატარდეს დამაკავშირებელი HVDC სისტემის მფლობელის მიერ, გადამცემი სისტემის ოპერა
ჩატარების ვალდებულება დაეკისროს გადამცემი სისტემის ოპერატორს. ყველა მხარე ინფორმირებული უნდა იყ

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ თითოეული მიერთების წერტილისთვის დადგენილმა ყველა მხარემ, მ
სისტემის ოპერატორმა უნდა შეაგროვოს საწყისი ინფორმაცია და, საჭიროების შემთხვევაში, გადასცეს კვლევების

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეაფასოს კვლევების შედეგი მათი მოცულობის და ფარგლების საფუძ
დამატებითი კვლევები პირველი პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული მოცულობის და ფარგლების დაცვით.

5. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განიხილოს ან გაიმეოროს ზოგიერთი ან ყველა სახის კვლევა. HVDC

6. მე-2 დან მე-5 პუნქტების ჩათვლით მოცემული პროცედურის შესაბამისად გამოვლენილი და გადამცემი სისტე
ნაწილი.

7. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს შესრულების ხარისხის გარდამავალი დონეები, დაკა
სისტემის ოპერატორის მოწყობილობის, ასევე ქსელის მომხმარებლების მთლიანობის დაცვის მიზნით, ეროვნულ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 267. სიმძლავრის რხევების ჩახშობის შესაძლებლობა

HVDC სისტემას უნდა შეეძლოს მონაწილეობის მიღება მასთან დაკავშირებული ცვლადი დენის ქსელებში სიმძლა
რომლის დროსაც კონტროლის სქემა დადებითი მიმართულებით მიიღებს მონაწილეობას რხევების ჩახშობაში
დინამიკური მდგრადობის შეფასების ნებისმიერ კვლევაში გათვალისწინებისთვის. კონტროლის პარამეტრების დ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 268. ქვესინქრონული ტორსიონალური ურთიერთქმედების ჩახშობის შესაძლებლობა

1. ქვესინქრონული ტორსიონალური ურთიერთქმედების (SSTI) ჩახშობის კონტროლთან დაკავშირებით, HVDC ს

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს, ქვესინქრონული ტორსიონალური ურთიერთქმედებ
დაკავშირებით. ქვესინქრონული ტორსიონალური ურთიერთქმედების (SSTI) კვლევები უნდა განახორციელოს H
მოსაზრება ნებისმიერი საჭირო შემარბილებელი პროცედურის თაობაზე. კომისიაი შეუძლია უზრუნველყოს, რო

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილმა ყველა მხარემ, მიერთების თითოეული წერტილის შესა
სისტემის ოპერატორმა უნდა შეაგროვოს საწყისი ინფორმაცია და საჭიროების შემთხვევაში გადასცეს ის კვლევებ

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეაფასოს ქვესინქრონული ტორსიონალური ურთიერთქმედების (S
ურთიერთქმედების (SSTI) დამატებითი კვლევები იმავე მოცულობით და ხარისხით.

5. გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განიხილოს ან გაიმეოროს კვლევა. HVDC სისტემის მფლობელი ვაღ

6. ამ მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული პროცედურის შესაბამისად გამოვლენილი და გადამცემ
მიერთების ნაწილი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 269. ქსელის მახასიათებლები

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ გამოაქვეყნოს მეთოდი და მოკლე შერთვამ

2. HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს ოპერირება შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულ მოკლე შერთ

3. თითოეულმა შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა HVDC სისტემის მფლობელს უნდა წარუდგინოს ქსელის ეკვ
ჰარმონიკული და დინამიკური მდგრადობის კუთხით HVDC სისტემის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 270. HVDC სისტემის მდგრადობა/საიმედოობა

1. HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს მდგრადი სამუშაო წერტილების მოძებნა აქტიური სიმძლავრის ნაკადგანაწილე
სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ცვლილებები სისტემის რეჟიმებში, რომლის დროსაც HVDC სისტემებ

2. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ HVDC გარდამქმნელი სადგურის, როგორც მრავალ
განსაზღვრულ ფარგლებს გარეთ.

3. HVDC სისტემამ უნდა გაუძლოს გარდამავალ ავარიებს მაღალი ძაბვის ცვლადი დენის ხაზებზე HVDC სისტემ
გამო.

4. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა წარუდგინოს ინფორმაცია შესაბამისი სისტემის ოპერატორს HVDC სისტემ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 271. ელექტრული დაცვების სქემები და დანაყენები

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უნდა განსაზღვრო
სისტემასთან დაკავშირებული დანაყენები კოორდინირებული და შეთანხმებული უნდა იყოს შესაბამისი სისტემ
რომ არ დააზიანოს HVDC სისტემის შესრულების ხარისხი ამ თავის შესაბამისად.

2. HVDC სისტემის ელექტრულ დაცვას აქვს პრიორიტეტი ოპერატიულ კონტროლთან შედარებით სისტემის უსა

3. ნებისმიერი ცვლილება რელეური დაცვის სქემებსა და ქსელთან დაკავშირებულ მათ დანაყენებში უნდა შეთანხ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 272. დაცვის და კონტროლის პრიორიტეტულობა

1. HVDC სისტემის მფლობელის მიერ განსაზღვრული კონტროლის სქემები, რომელიც მოიცავს კონტროლის სხ
სისტემის მფლობელს შორის.

2. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დაცვის და
მითითებული პრიორიტეტების თანმიმდევრობით, რომელიც დალაგებულია მნიშვნელობის კლებადობის თანმი

ა) ქსელის სისტემის და HVDC სისტემის დაცვა;

ბ) აქტიური სიმძლავრის კონტროლი ავარიულ სიტუაციაში დახმარების გაწევის მიზნით.

გ) ხელოვნური ინერცია (შესაბამის შემთხვევაში);

დ) უწესივრობის აღმოფხვრის ავტომატური ქმედებები, რომელიც განსაზღვრულია 250-ე მუხლის მე-3 პუნქტით

ე) სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი (LFSM);

ვ) FSM რეჟიმის და სიხშირის კონტროლი;

(ზ) სიმძლავრის გრადიენტის შეზღუდვა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 273. ცვლილებები დაცვის და კონტროლის სქემებსა და დანაყენებში

1. HVDC გარდამქმნელ სადგურში შესაძლებელი უნდა იყოს HVDC სისტემის დაცვის პარამეტრების და სხვადასხ

2. ნებისმიერი ცვლილება HVDC სისტემის დაცვის და კონტროლის სხვადასხვა რეჟიმის პარამეტრების დანაყენებ

3. შესაძლებელი უნდა იყოს HVDC სისტემების კონტროლის რეჟიმების და მასთან დაკავშირებული დანაყენების

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 274. ნულიდან გაშვება

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა მიიღოს წინადადება HVDC სისტემის მფლობელისაგან ნულიდან

2. ნულიდან გაშვების შესაძლებლობის მქონე HVDC სისტემას, იმ შემთხვევაში, როდესაც ძაბვის ქვეშ არის ერთი გ
სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული დროის ფარგლებში. HVDC სისტემას უნდა შეეძლოს სინქრონიზაცი
სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა განსაზღვროს სიხშირის და ძაბვის უფრო ფართო დიაპაზონები სისტემის უსაფ

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორი და HVDC სისტემის მფლობელი უნდა შეთანხმდნენ ნულიდან გაშვების შესა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 275. მოქმედების სფერო - მოთხოვნები მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებსა და მოშორებულ

1. მოთხოვნები, რომელიც ვრცელდება არასახმელეთო სიმძლავრის პარკებზე, XIV თავის 121-130-ე მუხლების
მოთხოვნები. ეს მოთხოვნები უნდა გავრცელდეს მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების HVDC სის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 276. მოთხოვნები სიხშირის მდგრადობასთან დაკავშირებით

1. სიხშირულ მახასიათებელთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკს უნდა შეეძლოს სწრაფი სიგნალის მიღება მიერთების წერტ
დასრულებამდე 0.1 წამის ფარგლებში. სიხშირე უნდა გაიზომოს მიერთების წერტილზე სინქრონულ ზონაში, რო

ბ) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებს, მიერთებულს HVDC სისტემების საშუალებით, რომელიც

2. სიხშირის დიაპაზონებთან და მახასიათებლებთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკს უნდა შეეძლოს დარჩეს მიერთებული მოშორებულ ბოლოს არს
თუ გამოიყენება 50 ჰც-სგან განსხვავებული, ან კონსტრუქციიდან გამომდინარე ცვლადი სიხშირე გადამცემი ს
მოთხოვნების გათვალისწინებით;

ბ) სიხშირის უფრო ფართო დიაპაზონები ან ექსპლუატაციის უფრო ხანგრძლივი მინიმალური ვადები შესაძლოა
მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით, სისტემის უსაფრთხოების დაცვის ან აღდგენის საჭიროების შემთხვევაში
სიმძლავრის პარკის მფლობელმა დაუსაბუთებლად არ უნდა შეაფერხოს თანხმობის მიცემა.

გ) მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის დებულებების დაცვით, მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდ
შეთანხმებულ უნდა იქნეს გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკ

3. სიხშირის ცვლილების სიჩქარისადმი მედეგობის უნართან დაკავშირებით, მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლა
+/-2 ჰც/წმ-მდე ცვლილების შემთხვევაში (გაზომილი დრო
მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის HVDC სისტემით მიერთების წერტილთან, მოშორებულ ბოლო

4. მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებს უნდა ჰქონდეს LFSM-O რეჟიმში მუშაობის შესაძლებლობა

5. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების შესაძლებლობა მუდმივი სიმძლავრის შენარჩუნების კუთ

6. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობა აქტიური სიმძლავრის რეგულირების კუთხ
თუ ავტომატური დისტანციური მართვის მოწყობილობები გამორთული იქნება.

7. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობა LFSM-U რეჟიმში მუშაობის კუთხით უნდა გ
სიხშირის მქონე სისტემისთვის.

8. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობა FSM რეჟიმში მუშაობასთან დაკავშირებით
ნომინალური სიხშირის მქონე სისტემისთვის.

9. მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობა სიხშირის აღდგენის თაობაზე უნდა განისაზღ

10. თუ გამოიყენება 50 ჰც-გან განსხვავებული მუდმივი ნომინალური სიხშირე, კონსტრუქციიდან გამომდინარ
განსაზღვრული შესაძლებლობები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 277. მოთხოვნები რეაქტიულ სიმძლავრესთან და ძაბვასთან დაკავშირებით

1. ძაბვის ფარგლებთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკს უნდა შეეძლოს დარჩეს მიერთებული მოშორებულ ბოლოს არს
ცხრილებში. განსაზღვრული მოქმედი ძაბვის ზღვრები და დროის პერიოდები შერჩეულია ბაზისური 1 ფ.ე. ძაბვ

ბ) ძაბვის უფრო ფართო ზღვრები ან ოპერირების უფრო ხანგრძლივი მინიმალური დროები შესაძლოა შეთანხმებ
მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით, სისტემის უსაფრთხოების აღდგენის ან შენარჩუნების საჭიროების შემთხვ
დაუსაბუთებლად არ უნდა შეაფერხოს თანხმობის მიცემა.

გ) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებისთვის, რომელთაც აქვთ HVDC სისტემით მიერთების წერტ
აღნიშნულ მიერთების წერტილზე, რა სიდიდეებზეც მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი შეძლებს ა
სიმძლავრის პარკის მფლობელს შორის.

დ) ცვლად დენებზე HVDC სისტემით მიერთების წერტილებთან დაკავშირებით, რომელიც არ შედის 22-ე დანარ

ე) 50 ჰც-ისგან განსხვავებული სიხშირით ოპერირების შემთხვევაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან შეთანხმ
მე-10 ცხრილში მითითებული მაჩვენებლების პროპორციული.

2. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებ

ა) იმ შემთხვევაში, თუ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი შეძლებს ორმხრივი შეთანხ
შემდეგი მოთხოვნა:

ა.ა)უნდა ჰქონდეს უნარი, დამატებითი დანადგარით ან მოწყობილობით და/ან პროგრამული უზრუნველყოფით
შესაბამისად და უნდა:

ა.ა.ა) ჰქონდეს „ბ“ პუნქტის შესაბამისი რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობები მის რამდენიმე ან ყველა მოწ
შესვლის დროს; ან

ა.ა.ბ) წარმოადგინოს, და შემდეგ მიაღწიოს შეთანხმებას შესაბამისი სისტემის ოპერატორთან და გადამცემი სისტ
ერთზე მეტი წერტილით დაკავშირებულია ცვლადი დენის ქსელთან, ან მოშორებული ბოლოს არსებული HVDC
სისტემა. ეს შეთანხმება მოიცავს მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის (ან ნებისმიერ
სიმძლავრის პარკებისთვის, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდ
პარკის მფლობელს ნებისმიერი მიზანმიმართული განვითარების სავარაუდო დასრულების თარიღი, რომელიც მ

ა.ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უნდა გაითვალ
განსაზღვრისას, რომლისთვისაც გადაიარაღება უნდა განხორციელდეს. განრიგი უნდა წარმოადგინოს მუდმივ დ

ბ)მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებმა უნდა დააკმაყოფილოს ძაბვის მდგრადობასთან დაკავშირ

ბ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით HVDC სადგურის გადაცემის მაქსიმალური აქტ
ძაბვის ცვალებადობის კუთხით, რომელიც დადგენილია შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, გადამცემი სი
მოცემულ ფარგლებში, რომელშიც სიმძლავრის პარკს შეეძლება რეაქტიული სიმძლავრის მიწოდება HVDC სად
განვითარება აღნიშნული ფარგლების განსაზღვრისას, ასევე საპროგნოზო ხარჯები, რომელიც საჭიროა სიმძლავრ

თუ გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიან გეგმაში მითითებულია, რომ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლ

ბ.ა.ა) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკს უნდა ჰქონდეს 133-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ

ბ.ა.ბ) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა აჩვენოს და შემდეგ შესაბამისი სისტ
გათვალისწინებული რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობა იმ მომენტში, როდესაც მუდმივ დენზე მიერთებულ

გ) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა შესაძლოა მო
ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის მაღალი ძაბვის სალტეზე და არც ცვლადი დენის გენერატორის სალტეებზე

რომელიც არსებობს მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის ამამაღლებელი ტრანსფორმატორის მაღა
კაბელის პასუხისმგებელი მფლობელის მიერ.

3. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებისთვის აქტიური ან რეაქტიული სიმძლავრის რეგულირებაშ
აქვს პრიორიტეტი თუ რეაქტიული სიმძლავრის მონაწილეობას ავარიების დროს, რისთვისაც საჭიროა ავარიის
განსაზღვრულია შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 278. კონტროლთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის ცვლადი ძაბვის შემკრებ ქსელთან სინქრონიზაციის დრო
ოპერატორის მიერ, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით. აღნიშნული სიდიდე არ უნდა აღემატებ
ხანგრძლივობა და გაზომვის ინტერვალები.

2. მუდმივი დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს გამომავალი სიგნალები

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 279. ქსელის მახასიათებლები

ქსელის მახასიათებლებთან დაკავშირებით, მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებზე უნდა გავრცელდ

ა) თითოეულმა შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ გამოაქვეყნოს მეთოდი და ა

ბ) მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდა შეძლოს სტაბილური ოპერირება მოკლე შერთვის სი
სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით.

გ) თითოეულმა შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა და HVDC სისტემის მფლობელმა მუდმივ დენზე მიერთებულ ს
თავიანთი სისტემები ჰარმონიკებთან დაკავშირებით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 280. დაცვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

1. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების ელექტრული დაცვის სქემები და დანაყენები უნდა განი
თავისებურებების, ასევე სიმძლავრის პარკის ტექნოლოგიის ტექნიკური თავისებურებების გათვალისწინებით დ

2. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების დაცვის და კონტროლის პრიორიტეტულობა უნდა გან
ოპერატორთან კოორდინაციით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 281. ენერგიის ხარისხი

მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების მფლობელებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ქსელზე მათი
კოორდინაციით დადგენილ ზღვარს. ქსელის მომხმარებლების, მათ შორის,, და არა მხოლოდ, არსებული მუდმივ
კვლევის პროცესი და ყველა მონაწილე მხარის მიერ წარმოსადგენი შესაბამისი მონაცემები, ასევე განსაზღვრულ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 282. მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებზე გავრცელებული სისტემის საერთო მართვის მოთ

სისტემის საერთო მართვის მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრულია 122-ე მუხლის მე-5, 123-ე მუხლის მე-6 და

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილე

მუხლი 283. მოქმედების სფერო - მოთხოვნები მოშორებულ ბოლოს არსებული HVDC გარდამქმნელ სადგურებთ

248-276-ე მუხლის ჩათვლით მითითებული მოთხოვნები ვრცელდება შორ დისტანციაზე არსებულ HVDC გარდა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 284. მოთხოვნები სიხშირის მდგრადობასთან დაკავშირებით

1. თუ გამოიყენება 50 ჰც-სგან განსხვავებული, ან კონსტრუქციიდან გამომდინარე ცვლადი სიხშირე მუდმივ დენ
სადგურზე გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული სიხშირის ფარგლებით და დროის პერიოდებ

2. სიხშირულ მახასიათებელთან დაკავშირებით, მოშორებული ბოლოს არსებული HVDC გარდამქმნელი სადგუ
სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს ქსელის სიხშირის მიწოდება მიე
დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის შესაძლებლობით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 285. მოთხოვნები რეაქტიულ სიმძლავრესთან და ძაბვასთან დაკავშირებით

1. ძაბვის ფარგლებთან დაკავშირებით:

ა) მოშორებულ ბოლოს არსებულმა HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა შეძლოს დარჩეს მიერთებული მოშორ
პერიოდებში. განსაზღვრული მოქმედი ძაბვის ზღვრები და დროის პერიოდები შერჩეულია ბაზისური 1 ფ.ე. ძაბ

ბ) ძაბვის უფრო ფართო ზღვრები ან უფრო ხანგრძლივი მინიმალური დროები ოპერირებისათვის შესაძლოა შეთან

გ)ცვლად ძაბვებზე HVDC სისტემის მიერთების წერტილებთან დაკავშირებით, რომლებზეც არ ვრცელდება 23
წერტილებზე;

დ) 50 ჰც-სგან განსხვავებული სიხშირეების გამოყენების შემთხვევაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორის შეთან
ცხრილებში მითითებული მაჩვენებლების პროპორციული.

2. მოშორებული ბოლოს არსებულმა HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა დააკმაყოფილოს შემდეგი მოთხოვნ

ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უნდა განსაზღვროს
კოორდინაციით, უნდა განსაზღვროს ნებისმიერი ფორმის მქონე U-Q/Pmax პროფილი იმ ზღვრებში, რომელშიც მ

ბ) U-Q/Pmax პროფილი უნდა განსაზღვროს თითოეულმა შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა, გადამცემი სისტ
საზღვრები უნდა იყოს მე-19 დანართში მითითებული ფიქსირებული გარე ზონის ფარგლებში. შესაბამისი სისტე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 286. ქსელის მახასიათებლები

ქსელის მახასიათებლებთან დაკავშირებით, მოშორებულ ბოლოს არსებული HVDC გარდამქმნელი სადგურის მფ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 287. ენერგიის ხარისხი

მოშორებულ ბოლოს არსებულმა HVDC გარდამქმნელი სადგურის მფლობელებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ მა
კოორდინაციის შედეგად, მათთვის განსაზღვრულ დონეზე მეტად. ქსელის მომხმარებლების, მათ შორის,, და არ
უნდა შეფერხდეს. ჩასატარებელი კვლევის პროცესი და ყველა მონაწილე მხარის მიერ წარმოსადგენი შესაბამისი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 288. HVDC სისტემის ოპერირება

1. ოპერირებისთვის საჭირო მზომ მოწყობილობებთან დაკავშირებით, HVDC სისტემის თითოეული გარდამქმნელ
კონტროლერმა უნდა შეძლოს HVDC სისტემის გარდამქმნელი ბლოკის ოპერირება კოორდინირებული გზით. შე

2. პირველ პუნქტში მოცემულ HVDC სისტემის ავტომატურ კონტროლერს უნდა შეეძლოს ქსელის ოპერატორთან

ა) ოპერაციული სიგნალები, რომელიც მოიცავს სულ მცირე შემდეგს:

ა.ა) გაშვების სიგნალი;

ა.ბ) ცვლადი და მუდმივი ძაბვის გაზომვები;

ა.გ) ცვლადი და მუდმივი დენის გაზომვები;

ა.დ) აქტიური და რეაქტიული სიმძლავრის გაზომილი სიდიდე ცვლადი ძაბვის მხარეს;

ა.ე) მუდმივი ძაბვის სიმძლავრის გაზომილი სიდიდე;

ა.ვ) HVDC გარდამქმნელი ბლოკის დონის ოპერირება მრავალპოლარული ტიპის HVDC გარდამქმნელში;

ა.ზ) ელემენტები და ტოპოლოგიური სტატუსი; და

ა.თ) FSM რეჟიმის, სიხშირის აწევისას სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმის (LFSM-O), სიხშირის დაწე

ბ) განგაშის სიგნალები, რომელიც მოიცავს სულ მცირე შემდეგს:

ბ.ა) ავარიული ბლოკირება;

ბ.ბ) მკვეთრი ცვლილების ბლოკირება;

ბ.გ) აქტიური სიმძლავრის სწრაფი რევერსი.

3.პირველ პუნქტში მოცემულ HVDC სისტემის ავტომატურ კონტროლერს უნდა შეეძლოს შემდეგი ტიპის სიგნალ

ა) ოპერაციული სიგნალები, რომელიც მოიცავს სულ მცირე შემდეგს:

ა.ა) გაშვების ბრძანება;

ა.ბ) აქტიური სიმძლავრის დანაყენები;

ა.გ) სიხშირის რეგულირების რეჟიმის დანაყენები;

ა.დ) რეაქტიული სიმძლავრის, ძაბვის ან მსგავსი დანაყენები;

ა.ე) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმები;

ა.ვ) სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლი; და

ა.ზ) ხელოვნური ინერცია.

ბ) განგაშის სიგნალები, რომელიც მოიცავს სულ მცირე შემდეგს:

ბ.ა) ავარიული ბლოკირების ბრძანება;

ბ.ბ) ცვლილების სიჩქარის ბლოკირების ბრძანება;

ბ.გ) აქტიური სიმძლავრის გადადინების მიმართულება;

ბ.დ) აქტიური სიმძლავრის სწრაფი რევერსირების ბრძანება.

4. თითოეულ სიგნალთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება ექნება განსაზღვროს მოწოდ

მუხლი 289. პარამეტრები და დანაყენები

HVDC სისტემის მთავარი საკონტროლო ფუნქციების პარამეტრები და დანაყენები შეთანხმებულ უნდა იქნეს HVD
იერარქიული წესით, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელს გახდის მათ ცვლილებას. კონტროლის მ

ა) ხელოვნური ინერცია, შესაბამის შემთხვევაში, როგორც განსაზღვრულია 251-ე და 278-ე მუხლებში;

ბ) სიხშირის რეგულირების რეჟიმები (FSM, LFSM-O, LFSM-U რეჟიმები), რომელიც მოხსენიებულია 252-254-ე მუ

გ) სიხშირის რეგულირება, შესაბამის შემთხვევაში, რომელიც განსაზღვრულია 253-ე მუხლში;

დ) რეაქტიული სიმძლავრის განსაზღვრულია 259-ე მუხლში;

ე) სიმძლავრის რხევების ჩახშობის შესაძლებლობა, მოხსენიებული 267-ე მუხლში;

ვ) ქვესინქრონული რომელიც მოცემულია 268-ე მუხლში.

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 290. დაზიანების ჩაწერა და მონიტორინგი

1. HVDC სისტემა აღჭურვილი უნდა იყოს მოწყობილობით, რომელიც განახორციელებს დაზიანების ჩაწერას და

ა) ცვლადი და მუდმივი ძაბვა;

ბ) ცვლადი და მუდმივი დენი;

გ) აქტიური სიმძლავრე;

დ) რეაქტიული სიმძლავრე; და

ე) სიხშირე.

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია განსაზღვროს, HVDC სისტემის მიერ დასაკმაყოფილებელი კვების

3. პირველ პუნქტში მოხსენიებული დაზიანების ჩაწერის მოწყობილობის თავისებურებები, მათ შორის, ანალოგ
გადამცემი სისტემის ოპერატორს შორის.

4. სისტემის დინამიკური ქცევის მონიტორინგის ყველა მოწყობილობა უნდა მოიცავდეს რხევის გამშვებ სიგნალს

5. მოწყობილობები კვების ხარისხის და დინამიკური პროცესის მონიტორინგთან დაკავშირებით უნდა მოიცავდე
უნდა იქნეს HVDC სისტემის მფლობელს, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს და გადამცემი სისტემის ოპერატორს

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 291. მათემატიკური მოდელები

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან კოორდინაციით, უფლება აქვს მოსთხოვ
და ელექტრომაგნიტური გარდამავალი რეჟიმის სიმულაციისას.

წარსადგენი მოდელების ფორმატი, ასევე მათი სტრუქტურის და ბლოკური დიაგრამების დოკუმენტაცია უნდა დ

2. დინამიკური სიმულაციების მიზნებისთვის წარმოდგენილი მოდელები უნდა მოიცავდეს სულ მცირე, მაგრამ

ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკის მოდელები;

ბ) ცვლადი ძაბვის შემდგენის მოდელები;

გ) მუდმივი დენის ქსელის მოდელები;

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

დ) ძაბვის და სიმძლავრის კონტროლერი;

ე) შესაბამის შემთხვევაში, კონტროლის სპეციალური ფუნქციები, მაგალითად, სიმძლავრის რხევების ჩახშობის ფ

ვ) შესაბამის შემთხვევაში, მრავალკვანძიანი კონტროლი;

ზ) HVDC სისტემის დაცვის მოდელები, რომელიც შეთანხმებულია გადამცემი სისტემის ოპერატორსა და HVDC ს

3. მოდელები უნდა დამოწმდეს HVDC სისტემის მფლობელის მიერ 304-313-ე მუხლების შესაბამისად განხორცი
გათვალისწინებული მოთხოვნების დამოწმების მიზნით, მათ შორის,, და არა მხოლოდ, 304-313-ე მუხლებით გან

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის და გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, HVDC სისტ

5. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის და გადამცემი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, HVDC ს
ელექტრულ სიახლოვეში მყოფ სხვა კავშირებისთვის. ეკვივალენტური მოდელი უნდა მოიცავდეს ყველა საჭირო

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 292. ძირითადი დებულებები -ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა მიერთებებთან დაკავშირებით

1. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა უჩვენოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს მის მიერ 248-291-ე მუხლებით
განსაზღვრულია 293-296-ე მუხლებით.

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს ოპერატიული შეტყობინების პროცედურის ნებისმიერი

3. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა თითოეული ახალი HVDC სისტემის მიერთებასთან დაკავშირებით უ

ა) ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიულ შეტყობინებას (EON);

ბ) შუალედურ ოპერატიულ შეტყობინებას (ION); და

გ) საბოლოო ოპერატიულ შეტყობინებას (FON).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 293. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) HVDC სისტემებთან დაკავშირებით

1. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) HVDC სისტემის მფლობელს უფლებას ანიჭებს მოახ

2. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, მო
მოიცავდეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორსა და HVDC სისტემის მფლობელს შორის მიერთების წერტილთან დ

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 294. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) HVDC სისტემებთან დაკავშირებით

1. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) HVDC სისტემის მფლობელს ან გარდამქმნელი ბლოკის მფლობ

2. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, მონაცემების დ

3. მონაცემების და კვლევის განხილვის დასრულებასთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლ

ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი;

ბ) HVDC სისტემის დეტალური ტექნიკური მონაცემები ქსელთან მიერთებასთან დაკავშირებით, რომელსაც განსა

გ) HVDC სისტემების ან HVDC გარდამქმნელი ბლოკების მოწყობილობის სერტიფიკატები, რომელიც წარმოდგენ

დ) მათემატიკური მოდელები ან ზუსტი კონტროლის სისტემის ასლი, როგორც განსაზღვრულია 291-ე მუხლით

ე) კვლევები, რომლებიც ასახავს მოსალოდნელ დამყარებულ რეჟიმს და დინამიურ შესრულების ხარისხს, როგორ

ვ) შესაბამისობის განსაზღვრული ტესტების დეტალები 309-ე მუხლის შესაბამისად;

ზ) შესაბამისობის დასკვნითი ტესტების განსაზღვრული პრაქტიკული მეთოდის დეტალები 304-313-ე მუხლების

4. მე-5 პუნქტით განსაზღვრული შეთხვევების გარდა, HVDC სისტემის მფლობელის ან HVDC გარდამქმნელი ბლ
აქვს განსაზღვროს შუალედური ოპერატიული შეტყობინების მოქმედების უფრო ხანმოკლე ვადა. შუალედური ო
უფლება გაიცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ HVDC სისტემის მფლობელი აჩვენებს არსებით პროგრესს სრულ

5. HVDC სისტემის ან HVDC გარდამქმნელი ბლოკის მფლობელის შუალედური ოპერატიული შეტყობინების (
მოთხოვნის შემთხვევაში. ეს მოთხოვნა უნდა გაკეთდეს ოცდაოთხთვიანი ვადის ამოწურვამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 295. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) HVDC სისტემებთან დაკავშირებით

1. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) HVDC სისტემის მფლობელს ანიჭებს HVDC სისტემის ან HVDC გა

2. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, შუალედური ოპ

3. მონაცემების და კვლევის განხილვის დასრულების პროცესთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატო

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) შესაბამისობის დეტალური განცხადება; და

ბ) მოქმედი ტექნიკური მონაცემების, მათემატიკური მოდელების კონტროლის არსებული სისტემის ზუსტი ასლ

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინების (FON) გაცემის მიზნით, შეუსაბამობის გამოვლენის შემთხვევაში, გადა
სისტემის ოპერატორმა, თუ HVDC სისტემა შეესაბამება გადავადების დებულებებს.

გადავადების მოთხოვნის უარყოფის შემთხვევაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება ექნება უარი განაც
სისტემის ოპერატორი არ გადაწყვეტს შეუსაბამობის საკითხს და შესაბამისი სისტემის ოპერატორი არ მიიჩნევს, რ

იმ შემთხვევაში, თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი და HVDC სისტემის მფლობელი ვერ გადაჭრიან შეუსაბამო
გადაწყვეტის მიზნით მიმართოს კომისიას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 296. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინება (LON) HVDC სისტემებთან/გადავადებებთან დაკავშირები

1. HVDC სისტემის მფლობელები, რომელთაც გადაეცათ საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON), ვალდებულ

ა) HVDC სისტემა დროებით ექვემდებარება მნიშვნელოვან ცვლილებას ან შესაძლებლობის დაკარგვას, მის შესრ

ბ) მოწყობილობის დაზიანების გამო შესაბამისი ზოგიერთი მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში.

2. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა მიმართოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეზღუდული ოპერატიული შ

3. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა ქვემოთ მითითებ

ა) გადაუჭრელი საკითხები, რომელიც ასაბუთებს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) გაცემას.

ბ) პასუხისმგებლობები და გადაწყვეტების მოსალოდნელი ვადები; და

გ) შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების მაქსიმალური ვადა არ უნდა აღემატებოდეს თ
წარმოდგენილი იქნება მტკიცებულება, რომ მიღწეული იქნა არსებითი პროგრესი სრული შესაბამისობის მიღწევ

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) შესაძლოა შეჩერდეს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (

5. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების ვადის შემდგომი გაგრძელების უფლება შესაძლ

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია უარი განაცხადოს HVDC სისტემის ექსპლუატაციაზე, თუ შეზღუდ
ძალას.

7. თუ შესაბამისი სისტემის ოპერატორი არ გასცემს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედებ
არის ძალაში მე-6 პუნქტის შესაბამისად, HVDC სისტემის მფლობელს შეუძლია მიმართოს ამ საკითხის გადასაწყვ

მუხლი 297. ძირითადი დებულებები - ახალი მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების მიერთება

1. ეს თავი ეხება მხოლოდ მუდმივ დენზე მიერთებულ ახალ სიმძლავრის პარკებს.

2. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა უჩვენოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების მიერთებისთვის, 298-303-ე მუხლების შესაბამისად.

3. შესაბამისმა სისტემის ოპერატორმა უნდა განსაზღვროს და საჯაროდ ხელმისაწვდომი გახადოს ოპერატიული

4. ოპერატიული შეტყობინების პროცედურა მუდმივი დენზე მიერთებული ახალი სიმძლავრის პარკების მიერთ

ა) ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON)**;**

ბ) შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION); და

გ) საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 298. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პ

1. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის წერტილით.

2. ძაბვის ქვეშ დაყენების ოპერატიული შეტყობინება (EON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, მისი საფუძველზე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 299. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებთა

1. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს

2. შუალედური ოპერატიული შეტყობინება (ION) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, მონაცემების დ

3. მონაცემების და კვლევის განხილვასთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის საფუძ

ა) დეტალური შესაბამისობის დოკუმენტი;

ბ) მუდმივ დენზე მიერთებული პარკის დეტალური ტექნიკური მონაცემები ქსელთან მიერთებასთან დაკავშირებ

გ) მუდმივ დენზე მიერთებული პარკის მოწყობილობის სერტიფიკატები, რომელიც წარმოდგენილია შესაბამისო

დ) მათემატიკური მოდელები, როგორც განსაზღვრულია 291-ე მუხლში და მოთხოვნილია შესაბამისი სისტემის ო

ე) კვლევები, რომლებიც ასახავს მოსალოდნელ დამყარებულ რეჟიმს და დინამიურ შესრულების ხარისხს, როგორ

ვ) შესაბამისობის განსაზღვრული ტესტების დეტალები 310-ე მუხლის შესაბამისად;

4. მე-5 პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევების გარდა, მუდმივ დენზე მიერთებული პარკის მფლობელის შუალედ
შეტყობინების მოქმედების უფრო ხანმოკლე ვადა. შუალედური ოპერატიული შეტყობინების (ION) მოქმედების
მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი აჩვენებს არსებით პროგრესს სრული შესაბამისობ

5. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის შუალედური ოპერატიული შეტყობინების (
მოთხოვნის შემთხვევაში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 300. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკებთან დ

1. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს ან

2. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, შუალედური ოპ

3. მონაცემების და კვლევის განხილვის დასრულების პროცესთან დაკავშირებით, შესაბამისი სისტემის ოპერატო

ა) შესაბამისობის დეტალური განცხადება; და

ბ) მოქმედი ტექნიკური მონაცემების, მათემატიკური მოდელების და კვლევების განახლებები, რომელიც მითითე

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინების (FON) გაცემის მიზნით, შეუსაბამობის გამოვლენის შემთხვევაში, გ
შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა, თუ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლა
მფლობელის მოთხოვნა გადავადების შესახებ უარყოფილ იქნა, სანამ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის
თავსებადია.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 301. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინება (LON) მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებთა

1. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელები, რომელთაც გადაეცათ საბოლოო ოპერატიულ

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი დროებით ექვემდებარება მნიშვნელოვან ცვლილებას ან შესა

ბ) მოწყობილობის დაზიანების გამო შესაბამისი ზოგიერთი მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში.

2. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა მიმართოს შესაბამისი სისტემის ოპერატო

3. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) უნდა გასცეს გადამცემი სისტემის ოპერატორმა ქვემოთ მითითებ

ა) გადაუჭრელი საკითხები, რომელიც ასაბუთებს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) გაცემას.

ბ) პასუხისმგებლობები და გადაწყვეტების მოსალოდნელი ვადები; და

გ) შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების მაქსიმალური ვადა არ უნდა აღემატებოდეს თ
წარმოდგენილი იქნება მტკიცებულება, რომ მიღწეული იქნა არსებითი პროგრესი სრული შესაბამისობის მიღწევ

4. საბოლოო ოპერატიული შეტყობინება (FON) შესაძლოა შეჩერდეს შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (

5. შეზღუდული ოპერატიული შეტყობინების (LON) მოქმედების ვადის შემდგომი გაგრძელების უფლება შესაძლ

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია უარი განაცხადოს მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის
(FON) ავტომატურად კარგავს ძალას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 302. არსებულ HVDC სისტემებზე და მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებზე მოთხოვნების გ

1. არსებულ HVDC სისტემებზე და მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებზე ამ წესებით განსაზღვრუ
რომელიც უკავშირდება განსახილველ მოთხოვნას. არსებული შედარება უნდა ითვალისწინებდეს ქსელზე დაფ
პუნქტამდე მოცემული პროცედურის შესაბამისად იმ შემთხვევაში, თუ ხარისხობრივი შედარებისას შესაძლო ს
ჩატარების საჭიროება.

2. პირველი პუნქტის შესაბამისად ჩატარებული მოსამზადებელი ეტაპის შემდგომ გადამცემი სისტემის ოპერა
სიმძლავრის პარკებზე, რომელთაც აჩვენეს პოტენციური სარგებელი პირველი პუნქტის შესაბამისად ჩატარებულ

3. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის დასრულებიდან სამი თვის განმავლობაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი

ა) მოიცავდეს ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს და რეკომენდაციებს შემდგომ მოქმედებასთან დაკავშირებით;

ბ) მოიცავდეს შეთავაზებას გარდამავალი პერიოდისთვის, რომელიც საჭიროა HVDC სისტემებსა და მუდმივ დენ

გ) იყოს საჯარო განხილვების საგანი, 245-ე მუხლის შესაბამისად.

4. საჯარო კონსულტაციების დამთავრებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის შემდეგ გადამცემი სისტემის ოპერატორმა
თაობაზე. ეს მოხსენება და შეთავაზება უნდა ეცნობოს კომისიას და HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებ

5. გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ სემეკისთვის მე-4 პუნქტის შესაბამისად წარდგენილი შეთავაზება უნდ

ა) ოპერატიული შეტყობინების პროცედურას არსებული HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლ

ბ) გარდამავალ პერიოდს მოთხოვნების შესრულებისთვის, რომელიც უნდა ითვალისწინებდეს HVDC სისტემის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 303. ხარჯ - სარგებლიანობის ანალიზის პრინციპები

1. HVDC სისტემების მფლობელებმა, მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების მფლობელებმა და გა
ჩატარებულია 302-ე და 317-ე მუხლების შესაბამისად და წარმოადგინონ შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გად
HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის ან პერსპექტიული მფლო
ოპერატორი, მათ შორის, დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი უნდა დაეხმარონ და მონაწილეო
აუცილებელი მონაცემები მოთხოვნის მიღებიდან სამი თვის განმავლობაში, თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებუ

2. ხარჯსარგებლიანობის ანალიზი უნდა შეესაბამებოდეს ქვემოთ მითითებულ პრინციპებს:

(ა) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფ

ა.ა) წმინდა დისკონტირებული ღირებულება;

ა.ბ) ამონაგები ინვესტიციაზე;

ა.გ) უკუგების განაკვეთი; და

ა.დ) ნულოვან მოგებაზე გასვლის დრო.

(ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის
მოიცავდეს მინიმუმ:

ბ.ა) ელექტროენერგიის მიწოდების შეწყვეტის ალბათობის შემცირებას მოდიფიკაციის შემდგომ ტლიან საექსპლ

ბ.ბ) ელექტროენერგიის მიწოდების ამგვარი შეწყვეტის ალბათობას და ხანგრძლივობას; და

ბ.გ) ელექტროენერგიის მიწოდების ამგვარი შეწყვეტის სოციალურ საათობრივ ღირებულებას;

(გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა, HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლ
სარგებელი, რომელიც მოიცავს მინიმუმ:

გ.ა) აქტიური სიმძლავრის სიხშირულ მახასიათებელს;

გ.ბ) საბალანსო რეზერვებს;

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფას;

გ.დ) გადატვირთვის მართვას; და

გ.ე) სისტემის დაცვის ღონისძიებებს.

(დ) გადამცემი სისტემის ოპერატორმა რაოდენობრივად უნდა შეაფასოს წესების გავრცელების ხარჯები არსებულ

დ.ა) პირდაპირი ხარჯები მოთხოვნების შესრულებაზე;

დ.ბ) ალტერნატიული ხარჯები; და/ან

დ.გ) მომსახურებასა და ექსპლუატაციაში ცვლილებებით გამოწვეული ხარჯები.

მუხლი 304. საერთო დებულებები შესაბამისობის ტესტირებისთვის

1. HVDC სისტემების და მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკების შესრულების ხარისხის ტესტირების

2. შესაბამისობის შემოწმებასთან დაკავშირებული მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, რომელიც განსაზღვ

ა) ნება მისცეს HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს განახორციელო
შესაბამისობის ჩვენებისთვის;

ბ) მოთხოვოს HVDC სისტემების და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების მფლობელს განახორციე
დებულებებით გათვალისწინებულ შესაბამისობის შემოწმებასთან დაკავშირებით, არ იქნება საკმარისი ამ თავის

3. HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი პასუხისმგებელი არის განახ
ჩატარება.

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს შესაბამისობის ტესტირებაში ადგილზე ა
მოწყობილობა, რომელიც საჭიროა ყველა შესაბამისი ტესტირების სიგნალის და გაზომვების ჩაწერისთვის, ასევე
განმავლობაში. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული სიგნალები უზრუნველყოფილი უნდა ი
აქვს ერთპიროვნული უფლება ტესტირებაში მისი მონაწილეობის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში.

მუხლი 305. საერთო დებულებები შესაბამისობის სიმულაციის შესახებ

1. HVDC სისტემების და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების შესრულების ხარისხის სიმულაციი

2. შესაბამისობის სიმულაციისთვის ამ წესებით განსაზღვრული მინიმალური მოთხოვნების მიუხედავად, შესაბა

ა) ნება მისცეს HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს განახორციელო
ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის ჩვენებისთვის;

ბ) მოთხოვოს HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს განახორციე
შესაბამისობის სიმულაციასთან დაკავშირებით არ იქნება საკმარისი ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის საჩვ

3. ამ თავის მოთხოვნებთან შესაბამისობის ჩვენების მიზნით, HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული
ინდივიდუალური HVDC სისტემისთვის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკისთვის. HVDC სისტე
პარკისთვის. მოდელების შემცველობა აღწერილია 275-ე და 291-ე მუხლში.

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს უფლება აქვს შეამოწმოს HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სი
ტესტის გაზომვებზე.

5. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 306. HVDC სისტემის მფლობელის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის პას

1. HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ HVDC სისტემა და HVDC გარდამქმნელი სადგურები

2. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა უზრუნველყოს, რომ სიმძლავრის პარკი

3. HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელი სადგურის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის ტექნ
მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა, ზემოთხსენებული პროცესის დაწყებამდე, აღნიშ

4. HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელი სადგურის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის სამ
მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა აცნობოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს, შეძლებისდაგვ

5. ნებისმიერი გათვალისწინებული ტესტირების განრიგი და პროცედურა, HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელ
პარკის მფლობელმა უნდა აცნობოს შესაბამისი სისტემის ოპერატორს დროულად და მათ დაწყებამდე დაამტკიცო

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორს აქვს შესაძლებლობა მონაწილეობა მიიღოს ამგვარ ტესტში და ჩაიწეროს HVD

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 307. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ამოცანები

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა რეგულარულად უნდა შეაფასოს HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელი
განმავლობაში. HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი ინფორმირებუ

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორის მოთხოვნის საფუძველზე, HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებუ
შესაბამისად, არამედ სისტემატიურად, HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელი სადგურის ან მუდმივ დენზე მიერ
ნებისმიერი მოწყობილობის მწყობრიდან გამოსვლის, მოდიფიკაციის ან შეცვლის შემდეგ, რომელმაც შესაძლოა
სისტემის მფლობელი ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი ინფორმირებული უნდა

3. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა საჯაროდ უნდა გამოაქვეყნოს HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებ
ასეთი ჩამონათვალი უნდა მოიცავდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ ინფორმაციას, დოკუმენტებს და მოთხოვნებს:

(ა) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ წარმოსადგენი ყველა

(ბ) HVDC სისტემის, HVDC გარდამქმნელი სადგურის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის ტექნი

(გ) დამყარებული რეჟიმის და სისტემის დინამიკური მდგრადობის კვლევებისთვის საჭირო მოდელებთან დაკავ

(დ) კვლევების შესრულებისთვის საჭირო სისტემის მონაცემების მოწოდების გრაფიკი;

(ე) კვლევები HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ მოსალოდნ

(ვ) პირობები და პროცედურები, მათ შორის, მოწყობილობის სერტიფიკატების რეგისტრაციის მიზანი; და

(ზ) პირობები და პროცედურები, მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ მოწყობილ

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა საჯაროდ ხელმისაწვდომი უნდა გახადოს HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზ

5. შესაბამისი სისტემის ოპერატორს შეუძლია მთლიანად ან ნაწილობრივ გადასცეს შესაბამისობის მონიტორინგ
ვალდებულებებით უფლებამოსილ პირისგან.

6. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა დაუსაბუთებლად არ უნდა დააბრკოლოს ნებისმიერი ოპერატიული შეტყო
და HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს შორის, იმ მიზეზების გამო,

7. შესაბამისი სისტემის ოპერატორმა გადამცემი სისტემის ოპერატორს, მოთხოვნის შემთხვევაში, უნდა წარუდგი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 308. შესაბამისობის ტესტირებები HVDC სისტემებთან დაკავშირებით

1. მოწყობილობის სერტიფიკატი გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მითითებული ტესტების ნაცვლად, იმ პირო

არაოფიციალური ვერსია

2. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC გარდამქმნელმა ბლოკმა ან HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა გამოავლინოს რეაქტიული სიმძლავ

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტი უნდა ჩატარდეს მაქსიმალურ რეაქტიულ სიმძლავრეზე როგ

ბ.ა) მუშაობა აქტიური სიმძლავრის მინიმალურ გადაცემაზე;

ბ.ბ) მუშაობა აქტიური სიმძლავრის მაქსიმალურ გადაცემაზე; და

ბ.გ) მუშაობა აქტიური სიმძლავრის დანაყენზე, რომელიც არის მოქცეული აქტიური სიმძლავრის მინიმალურ და

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

გ.ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკი ან HVDC გარდამქმნელი სადგური მუშაობს არანაკლებ 1 საათის განმავლობაში

გ.ბ) HVDC გარდამქმნელი ბლოკი ან HVDC გარდამქმნელი სადგური ავლენს შესაძლებლობას შეცვალოს რეაქტიუ
; და

გ.გ) ადგილი არ აქვს დაცვის რაიმე ქმედებას რეაქტიული სიმძლავრის დიაგრამით დადგენილ საოპერაციო ზღვრ

3. ძაბვის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC გარდამქმნელმა ბლოკმა ან HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშა

ბ) ძაბვის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება ქვემოთ მოცემული პარამეტრების დამოწმებასთან დაკავშირე

ბ.ა) ძაბვის რეგულატორის სტატიკური მახასიათებლის სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა;

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე;

ბ.გ) რეგულირების უგრძნობლობა; და

ბ.დ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა კრიტერი

გ.ა) რეგულირების დიაპაზონი, რეგულირებადი სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა შეესაბამება შეთანხ

გ.ბ) ძაბვის კონტროლის უგრძნობლობის დიაპაზონი არ აღემატება 0.01 ფ.ე.-ს, 259-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქ

გ.გ) ძაბვის საფეხურებრივი ცვლილების შემდეგ, მიღწეული იქნა 90 %-იანი ცვლილება რეაქტიული სიმძლავრის

4. რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

არაოფიციალური ვერსია

ა) HVDC გარდამქმნელმა ბლოკმა ან HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშა

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტი უნდა ჩატარდეს რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლო

გ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების დამოწმებასთან და

გ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური;

გ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

დ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

დ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური უზრუნველყოფილია 259-ე მუხლის მე-4 პუნ

დ.ბ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 250-ე მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებულ პირობებს.

5. სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC გარდამქმნელმა ბლოკმა ან HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშა

ბ) სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების დამოწმებასთან

ბ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის დიაპაზონი;

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

ბ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის საპასუხო რეაქცია აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივ ცვლილებაზე.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

გ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური უზრუნველყოფილია 259-ე მუხლის მე-5 პუ

გ.ბ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივი ცვლილების შედეგად არ

გ.გ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 259-ე მუხლის მე-5 პუნქტის მითითებულ სიდიდეს.

6. FSM რეჟიმის საპასუხო რეაქციის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მოდულაციის ტექნიკური შესაძლებლობ
რეგულირების დამყარებული რეჟიმის პარამეტრები, როგორიცაა სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა, დ

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს სიხშირის საფეხურებრივი და მკვეთრი ცვლილების გზით, რომელიც იმდენად დიდი
გადახრის სიმულაციური სიგნალები შეყვანილი უნდა იქნეს HVDC გარდამქმნელი ბლოკის ან HVDC გარდამქმნ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ყველა პირობა:

გ.ა) სიხშირის საფეხურებრივი ცვლილების პასუხად, სიხშირის რეგულირებაში მონაწილე სრული აქტიური სიმძ

გ.ბ) საფეხურებრივი ცვლილების მახასიათებელის შემდეგ ადგილი არ აქვს მიულევად რხევებს;

გ.გ) თავდაპირველი დაყოვნების დრო შეესაბამება დანართი მე-17 დანართით განსაზღვრულს;

გ.დ) სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენები ხელმისაწვდომია მე-17 დანართში განსაზღვრულ ფარგლებში და მკვ

გ.ე) აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლების უგრძნობლობა ნებისმიერ შესაბამის საოპერაციო წერტ

7. LFSM-O რეჟიმის საპასუხო რეაქციის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მოდულაციის ტექნიკური შესაძლებლობ
სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა, და ასევე დინამიკური პარამეტრები, მათ შორის, სიხშირის საფეხურ

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს სიხშირის საფეხურებისა და მკვეთრი ცვლილების სიმულაციით, რომელიც იმდენად
სიხშირის გადახრების სიმულაციური სიგნალები ერთდროულად უნდა იქნეს შეყვანილი HVDC გარდამქმნელი

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ყველა პირობა:

გ.ა) ტესტის შედეგი როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური პარამეტრებისთვის შეესაბამება მე-17 დანართში მი

გ.ბ) საფეხურებრივი ცვლილების მახასიათებლის შემდეგ ადგილი არ აქვს მიულევად რხევებს.

8. LFSM-U რეჟიმის რეაქციის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მოდულაციის ტექნიკური შესაძლებლობ
შემცირების შემთხვევაში.

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს სიმულაციით აქტიური სიმძლავრის შესაბამის დატვირთვის წერტილებზე დაბალი
აქტივაცია, სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენების და მკვდარი ზონის გათვალისწინებით. სიხშირის გადახრის

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ყველა პირობა:

გ.ა) ტესტის შედეგი როგორც დინამიკური, ასევე სტატიკური პარამეტრებისთვის შეესაბამება მე-17 დანართში მი

გ.ბ) საფეხურებრივი ცვლილების მახასიათებლის შემდეგ ადგილი არ აქვს მიულევად რხევებს.

9. აქტიური სიმძლავრის კონტროლის უნარის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს აქტიური სიმძლავრის უწყვეტი მოდულაციის ტექნიკური შესაძლებლობა

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ გაცემული ხელით მართვის და ავტომატურ რ

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი ყველა პირობა:

გ.ა) HVDC სისტემა გამოავლენს მუშაობის მდგრად რეჟიმს.

გ.ბ) აქტიური სიმძლავრის რეგულირების დრო ნაკლებია 250-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბ

გ.გ) გამოვლინდება HVDC სისტემის დინამიკური რეაქცია ინსტრუქციების მიღებისას, რეზერვების გაცვლის ა
მოთხოვნებთან თავსებადობა.

10. სწრაფი ცვლილების სიჩქარის მოდიფიცირების ტესტთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს თავისი ტექნიკური შესაძლებლობა დაარეგულიროს სიმძლავრის სწრაფი

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ სიმძლავრის სწრაფი ცვლილების მოდიფიკაც

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი ყველა პირობა:

გ.ა) სწრაფი ცვლილების სიჩქარე რეგულირებადია;

გ.ბ) HVDC სისტემა გამოავლენს მუშაობის მდგრად რეჟიმს სიმძლავრის სწრაფი ცვლილების პერიოდებში.

11. ნულიდან გაშვების ტესტთან დაკავშირებით, შესაბამის შემთხვევაში:

ა) HVDC სისტემამ უნდა გამოავლინოს თავისი ტექნიკური შესაძლებლობა დისტანციურად მოახდინოს მასთან დ

ბ) ტესტი უნდა ჩატარდეს იმ პირობებში, როდესაც HVDC სისტემა გაეშვება გათიშვის შემდეგ.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი ყველა პირობა:

გ.ა) HVDC სისტემა გამოავლენს შესაძლებლობას დისტანციურად მოახდინოს მასთან დაკავშირებული ცვლადი დ

გ.ბ) HVDC სისტემა ოპერირებს მდგრადი სამუშაო წერტილიდან შეთანხმებული სიმძლავრით 274 მუხლის მე-3 პ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 309. შესაბამისობის შემოწმების ტესტები მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებთან და მუდმივ

1. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს ქვემოთ მოცემული ტესტების ნაწილის ნაცვლად

2. მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკების რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტთან დაკავ

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს რეაქტიული სიმძლავრის მოხმარების დ

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტი უნდა ჩატარდეს მაქსიმალურ რეაქტიულ სიმძლავრეზე როგ

ბ.ა) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 60%-ს ზემოთ 30 წუთის განმავლობაში;

ბ.ბ) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 30 – 50 %-ის ფარგლებში 30 წუთის განმავლობაში; და

ბ.გ) მუშაობა მაქსიმალური სიმძლავრის 10 – 20 %-ის ფარგლებში 60 წუთის განმავლობაში.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა კრიტერი

გ.ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი მუშაობს მოთხოვნილზე არანაკლები დროის განმავლობაში

გ.ბ) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი ავლენს რეაქტიული სიმძლავრის სიდიდის ნებისმიერ სამ
განსაზღვრული მიზნობრივი მაჩვენებლების ფარგლებში; და

გ.გ) რელეური დაცვის არანაირი ქმედება არ ხორციელდება რეაქტიული სიმძლავრის დიაგრამით განსაზღვრულ

3. მუდმივი დენის ხაზების HVDC გარდამქმნელი ბლოკის რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის ტესტთან დ

ა) HVDC გარდამქმნელმა ბლოკმა ან HVDC გარდამქმნელმა სადგურმა უნდა გამოავლინოს თავისი ტექნიკური შე

ბ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა კრიტერი

ბ.ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკი ან HVDC გარდამქმნელი სადგური მუშაობს მაქსიმალურ რეაქტიულ სიმძლავრ

ბ.ა.ა) მინიმალური აქტიური სიმძლავრის გადაცემა;

ბ.ა.ბ) მაქსიმალური აქტიური სიმძლავრის გადაცემა; და

ბ.აგ) მუშაობა აქტიური სიმძლავრის გადაცემის სამუშაო წერტილით, რომელიც მდებარეობს მაქსიმალურ და მინ

ბ.ბ) ბლოკი ან HVDC გარდამქმნელი სადგური ავლენს შესაძლებლობას შეცვალოს რეაქტიული სიმძლავრის ნების
და

ბ.გ) დაცვის არანაირი ქმედება არ ხორციელდება რეაქტიული სიმძლავრის დიაგრამით განსაზღვრული საოპერაც

4. ძაბვის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს თავისი ტექნიკური შესაძლებლობა რო

ბ) ძაბვის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება ქვემოთ მოცემული პარამეტრების შემოწმებასთან დაკავშირებ

ბ.ა) ძაბვის რეგულატორის სტატიკური მახასიათებლის სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა;

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე;

ბ.გ) რეგულირების უგრძნობლობა; და

ბ.დ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა კრიტერი

გ.ა) რეგულირების დიაპაზონი, რეგულირებადი სტატიზმის კოეფიციენტი და მკვდარი ზონა შეესაბამება შეთანხ

გ.ბ) ძაბვის კონტროლის უგრძნობლობის დიაპაზონი არ აღემატება 0.01 ფ.ე.-ს 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვ

გ.გ) ძაბვის საფეხურებრივი ცვლილების შემდეგ, 90 %-იანი ცვლილება რეაქტიული სიმძლავრის გამომუშავებაში

5. რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშაოს რეაქტიული სი

ბ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტი უნდა ჩატარდეს რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლო

გ) რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების შესამოწმებლად:

გ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური;

გ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

გ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო.

დ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

დ.ა) რეაქტიული სიმძლავრის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური უზრუნველყოფილია 129-ე მუხლის მე-3 პუნ

დ.ბ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 129-ე მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის მითითებულ პირობებს.

6. სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდა გამოავლინოს შესაძლებლობა იმუშაოს სიმძლავრის კ

ბ) სიმძლავრის კოეფიციენტის კონტროლის რეჟიმის ტესტი გამოიყენება შემდეგი პარამეტრების შემოწმებასთან

ბ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის დიაპაზონი;

ბ.ბ) რეგულირების სიზუსტე; და

ბ.გ) რეაქტიული სიმძლავრის მახასიათებელი აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივ ცვლილებაზე.

გ) ტესტი წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

გ.ა) სიმძლავრის კოეფიციენტის დანაყენის დიაპაზონი და საფეხური უზრუნველყოფილია 129-ე მუხლის მე-3 პუ

გ.ბ) რეაქტიული სიმძლავრის აქტივაციის დრო აქტიური სიმძლავრის საფეხურებრივი ცვლილების შედეგად არ

გ.გ) რეგულირების სიზუსტე შეესაბამება 129-ე მუხლის მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის მითითებულ სიდ

7. 241-ე, 242-ე და 243-ე მუხლში დადგენილ ტესტებთან დაკავშირებით გადამცემი სისტემის ოპერატორს შეუძლი

8. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის LFSM-O რეჟიმის მახასიათებელთან დაკავშირებით, ტესტებ

9. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის LFSM-U რეჟიმის მახასიათებელთან დაკავშირებით, ტესტებ

10. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის აქტიური სიმძლავრის კონტროლის უნართან დაკავშირები

11. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის FSM რეჟიმის მახასიათებელთან დაკავშირებით, ტესტები შ

12. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის სიხშირის აღდგენის კონტროლთან დაკავშირებით, ტესტებ

13. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის სწრაფი სიგნალის მახასიათებელთან დაკავშირებით, ტესტ

14. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის ტესტებთან დაკავშირებით, როდესაც ცვლადი დენის შემკ
უნდა შეუთანხმოს ჩასატარებელი შესაბამისობის ტესტები.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 310. შესაბამისობის სიმულაციები HVDC სისტემებთან დაკავშირებით

1. მოწყობილობის სერტიფიკატი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს ქვემოთ მოცემული სიმულაციების ნაწილის ნაცვ

2. სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მიწოდების სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკის მფლობელმა ან გარდამქმნელი სადგურის მფლობელმა უნდა მოახდინოს სწრაფ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება 256-ე მუხლის შესაბამისად გათვალ

3. ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა მოახდინოს ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაცია 259-ე მუხლ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება 262-ე მუხლის შესაბამისად გათვალ

4. დაზიანების შემდგომი აქტიური სიმძლავრის აღდგენის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

არაოფიციალური ვერსია

ა) HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა მოახდინოს ავარიის შემდეგ აქტიური სიმძლავრის აღდგენის სიმულაცია 2

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება 263-ე მუხლის მოთხოვნებთან შესაბ

5. რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკის მფლობელმა ან გარდამქმნელი სადგურის მფლობელმა უნდა განახორციელოს რ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება შემდეგი ყველა პირობა:

ბ.ა) HVDC გარდამქმნელი ბლოკის ან გარდამქმნელი სადგურის მათემატიკური მოდელი შემოწმდება რეაქტიულ

ბ.ბ) თუ დადასტურდება 257-ე მუხლის მე-2, მე-3 და მე-4 პუნქტებში მითითებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობა.

6. სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა გამოავლინოს კონტროლის სისტემის შესაძლებლობა (POD ფუნქცია) მოახ

ბ) რეგულირების შედეგად, HVDC სისტემის აქტიური სიმძლავრის მახასიათებლის და POD (სიმძლავრის რხევებ

გ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ყველა შემდეგი პირობა:

გ.ა) POD ფუნქცია ახშობს HVDC სისტემის არსებულ სიმძლავრის რხევებს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიე

გ.ბ) HVDC სისტემის აქტიური სიმძლავრის გადაცემის ცვლილება, როგორც განსაზღვრულია გადამცემი სისტემი

7. აქტიური სიმძლავრის მოდიფიკაციის სიმულაციასთან დაკავშირებით, შეშფოთების შემთხვევაში:

ა) HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა განახორციელოს აქტიური სიმძლავრის სწრაფი ცვლილების შესაძლებლობ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება ყველა შემდეგი პირობა:

ბ.ა) HVDC სისტემა სტაბილურად მუშაობს აქტიური სიმძლავრის ცვლილების წინასწარ განსაზღვრული თანამიმ

ბ.ბ) აქტიური სიმძლავრის დარეგულირების თავდაპირველი დაყოვნება ნაკლებია 250-ე მუხლის პირველი პუნქტ

8. აქტიური სიმძლავრის სწრაფი რევერსირების სიმულაციასთან დაკავშირებით, შესაბამის შემთხვევაში:

ა) HVDC სისტემის მფლობელმა უნდა განახორციელოს აქტიური სიმძლავრის სწრაფი ცვლილების შესაძლებლობ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, რომ შესრულდება შემდეგი ყველა პირობა:

ბ.ა) HVDC სისტემა მუშაობს სტაბილურად.

ბ.ბ) აქტიური სიმძლავრის დარეგულირების თავდაპირველი დრო ნაკლებია 250-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 311. შესაბამისობის სიმულაციები მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკებთან და მოშორებულ ბ

1. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკები ექვემდებარება ამ მუხლში განსაზღვრულ შესაბამისობის ოპერატორს.

2. სწრაფი მოკლე შერთვის დენის მიწოდების სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა მოახდინოს სწრაფი მოკლე შერთვის დენ

ბ)სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება128-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპ

3. მოკლე შერთვის შემდეგ აქტიური სიმძლავრის აღდგენის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა მოახდინოს მოკლე შერთვის შემდეგ აქტ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება მოთხოვნის შესაბამისობა 128-ე მუხ

4. მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკების რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის სიმულაციასთა

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა მოახდინოს რეაქტიული სიმძლავრის მო

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ შესრულდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

ბ.ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მათემატიკური მოდელი დამოწმდება რეაქტიული სიმძლა

ბ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა მოთხოვნებთან, რომელიც მითითებულია 277-ე მუხლის მე-2 პუნქტში.

5. მუდმივი დენის ხაზების HVDC გარდამქმნელი ბლოკების რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობის სიმულაც

ა) მუდმივი დენის ხაზების HVDC გარდამქმნელი ბლოკის ან გარდამქმნელი სადგურის მფლობელმა უნდა მოახდ

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ შესრულდება ქვემოთ მითითებული ყველა პირობა:

ბ.ა) მუდმივი დენის ხაზების HVDC გარდამქმნელი ბლოკი ან გარდამქმნელი სადგური დამოწმდება რეაქტიული

ბ.ბ) დადასტურდება შესაბამისობა მოთხოვნებთან, რომელიც მითითებულია 285-ე მუხლის მე-2 პუნქტში.

6. სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა უნდა მოახდინოს სიმძლავრის რხევების ჩახშო

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ აღნიშნული მოდელი გამოავლენს 129-ე მუხლის მე-

7. ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სიმულაციასთან დაკავშირებით:

ა) მუდმივ დენზე მიერთებულმა სიმძლავრის პარკმა უნდა მოახდინოს ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარის სი

ბ) სიმულაცია წარმატებულად ჩაითვლება იმ პირობით, თუ დადასტურდება მოთხოვნის შესაბამისობა 124-ე მუხ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 312. შესრულების არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები

ENTSO-E-ის მიერ გამოქვეყნებული არასავალდებულო მეთოდოლოგიური მითითებები აღწერს ტექნიკურ ასპექ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 313. მონიტორინგი

1. ENTSO-E უზრუნველყოფს ამ თავის განხორციელების მონიტორინგს ხელშემკვრელი მხარეებისთვის, რომელთ
ხელშემკვრელი მხარეებისათვის, რომელთა შესაბამისი სისტემის ოპერატორებიც არ არიან ENTSO-E-ს წევრები. მ

ა) ამ თავის განხორციელების პროცესში ნებისმიერი შეუთავსებლობის გამოვლენას;

ბ) იმის შეფასებას, თუ რამდენად სამართლიანია/აქტუალურია HVDC სისტემებისა და მუდმივ დენზე მიერთებუ

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს, ენერგეტიკული გაერთიანებ
შესასრულებლად საჭირო ინფორმაცია.

3. კომისიის მოთხოვნის საფუძველზე გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა გადამცემი სისტემის ოპერატ
გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს ან ENTSO-E-ს, ინფორმაციის დუბლირების თავიდან აცილების მიზნით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 314. გადავადების მინიჭების უფლებამოსილება

კომისიას შეუძლია HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელს ან პოტენ
მიერთებული სიმძლავრის პარკებზე ამ თავის ერთი ან მეტი დებულების გავრცელებასთან დაკავშირებით, 315-3

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 315. ზოგადი დებულებები

1. კომისიამ, შესაბამის სისტემის ოპერატორებთან, HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრი
კრიტერიუმები, რომელიც შესაბამისობაში უნდა იყოს 316-318-ე მუხლებში მოცემულ დებულებებთან. კომისია აქ
შეცვლა, თუ მიიჩნევს, რომ ისინი არ შეესაბამება ამ თავის მოთხოვნებს. გადავადებების გაცემისთვის საჭირო კრ

2. სასისტემო მოთხოვნების განვითარებასთან დაკავშირებული გარემოებების ცვლილების შემთხვევაში, თუკი
ვრცელდება იმ გადავადებებზე, რომელზეც მოთხოვნაც უკვე წარდგენილია.

3. კომისიას შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის
მოთხოვნილი, მოთხოვნის წარდგენის დღიდან კომისიის მიერ გადაწყვეტილების მიღებამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 316. HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ გადავადებ

1. HVDC სისტემის და მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელებს ან პოტენციურ მფლობელ

2. გადავადების მოთხოვნა წარდგენილ უნდა იქნეს შესაბამისი სისტემის ოპერატორისთვის და ის უნდა მოიცავდ

ა) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის ან პოტენციური მფლობელ

ბ) HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის აღწერას, რომელსაც ეხება გადავადების

გ) თავის იმ დებულებებზე მითითებას, რომელზეც მოითხოვება გადავადება, მოთხოვნილი გადავადების დეტალ

დ) დეტალურ დასაბუთებას, აქტუალურ დამხმარე დოკუმენტაციასთან ერთად და 303-ე მუხლის მოთხოვნების შ

ე) დასაბუთებას იმის შესახებ, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანსსასაზღვრო ვ

ვ) თუ მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკი დაკავშირებულია შორ დისტანციაზე არსებულ ერთ ან მ
მფლობელის თანხმობას შემოთავაზებულ გადავადებაზე.

3. გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი აცნობებს HVDC
მოთხოვნა არასრულყოფილია, HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელ
მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი ან პოტენციური მფლობელი არ მიაწვდის მოთხოვ

4. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი, გადამცემი სისტემის ოპერატორთან და მოსაზღვრე გამანაწილებელი სის
მხედველობაში იღებს კომისიის მიერ 315-ე მუხლის შესაბამისად დადგენილ კრიტერიუმებს.

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

5. თუ გადავადების მოთხოვნა შეეხება გამანაწილებელ სისტემასთან, მათ შორის, დახურულ გამანაწილებელ სის
გადავადების მოთხოვნის თაობაზე. გადამცემი სისტემის ოპერატორი საკუთარ შეფასებას წარმოადგენს შესაბამის

6. გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, შესაბამისი სისტემის ოპერატორი მოთხოვნას უგზავნის
დამატებით ინფორმაციას HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის ან მ

7. კომისია გადავადების ნებისმიერ მოთხოვნასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს მოთხოვნის მიღებიდ
მფლობელისგან ან მათი პოტენციური მფლობელისგან ან ნებისმიერი დაინტერესებული მხარისგან. დამატებით

8. HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელმა ან მათმა პოტენციურმა მფლ
ან მათი პოტენციური მფლობელი არ წარმოადგენს მოთხოვნილ ინფორმაციას დადგენილ ვადაში, გადავადების

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) HVDC სისტემის მფლობელი ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელი ან მათი პოტენც

9. კომისია გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით. გადავადებ

10. კომისია საკუთარ გადაწყვეტილებას აცნობებს შესაბამის HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმ

11. კომისია უფლებამოსილია, ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს ან ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგუ
და მიზეზები ან 320-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

მუხლი 317. გადავადების მოთხოვნა შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიე

1. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია მოითხოვოს გადავად

2. შესაბამისი სისტემის ოპერატორი ან გადამცემი სისტემის ოპერატორი გადავადების მოთხოვნას წარუდგენს კო

ა) შესაბამისი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი სისტემის ოპერატორის იდენტიფიცირებას და ინფორმაციას ს

ბ) იმ HVDC სისტემის ან მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის აღწერას, რომლისთვისაც გადავადება

გ) იმ დებულებებზე მითითებას, რომელზეც მოითხოვება გადავადება, მოთხოვნილი გადავადების დეტალური ა

დ) დეტალურ დასაბუთებას ყველა შესაბამისი დამხმარე დოკუმენტაციით;

ე) დასაბუთებას იმისა, რომ მოთხოვნილ გადავადებას არ ექნება უარყოფითი გავლენა ტრანსსასაზღვრო ვაჭრობა

ვ) მე-300 მუხლის მოთხოვნების შესაბამის ხარჯსარგებლიანობის ანალიზს. საჭიროების შემთხვევაში, ხარჯ-სარგ

3. როდესაც გადავადების მოთხოვნა წარდგენილია შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ან დახუ
მუხლის შესაბამისად კომისიის მიერ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე.

4. შეფასების თაობაზე მოთხოვნის მიღებიდან ორი კვირის ვადაში გადამცემი სისტემის ოპერატორი აცნობებს შეს
რომ მოთხოვნა არასრულია, შესაბამისი გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ან დახურული გამანაწილებელი

5. გადავადებაზე მოთხოვნის მიღებიდან 6 თვის ვადაში, გადამცემი სისტემის ოპერატორი კომისიას წარუდგე
ოპერატორის ან დახურული გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორისგან მოითხოვს დამატებით ინფორმაციას.

6. კომისია გადავადების მოთხოვნის მიღებიდან 3 თვის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას მოთხოვნასთან დაკავშ
მე-5 პუნქტის შესაბამისად გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ შეფასების მიღების მომდევნო დღიდან.

7. მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული ვადა, ამ უკანასკნელის ამოწურვამდე, შესაძლოა გაგრძელდეს დამატებით
დამატებითი ვადის ათვლა იწყება სრულყოფილი ინფორმაციის მიღების მომდევნო დღიდან. შესაბამისი სისტემ
მოთხოვნილ ინფორმაციას დადგენილ ვადაში, მოთხოვნა გადავადებაზე ჩაითვლება გაუქმებულად, გარდა იმ შე

ა) კომისია გადაწყვეტს ვადის გაგრძელებას; ან

ბ) შესაბამისი სისტემის ოპერატორი დასაბუთებული მიმართვის საფუძველზე კომისიას აცნობებს, რომ გადავად

8. კომისია გამოსცემს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას გადავადების მოთხოვნასთან დაკავშირებით. კომისია გა

9. კომისია საკუთარ გადაწყვეტილებას აცნობებს შესაბამის სისტემის ოპერატორს, რომელიც ითხოვს გადავადება

10. კომისიას შეუძლია დაადგინოს დამატებითი მოთხოვნები შესაბამისი სისტემის ოპერატორების მიერ გადავა
სისტემის ოპერატორებთან, ელექტროსადგურების მფლობელებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შ

11. კომისიას ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს ან ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელი საბჭ
მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 318. გადავადების მოთხოვნა მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის მიერ.

1. გადავადების მოთხოვნა 277-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და გ“ ქვეპუნქტების, 277-ე მუხლის მე-2 პუნქტის
ეხება მუდმივ დენზე მიერთებულ სიმძლავრის პარკს, რომელსაც აქვს ან ექნება ერთი კავშირი ერთ სინქრონულ

2. კომისიას შეუძლია დაურთოს ნებისმიერი პირობა იმ გადაწყვეტილებას, რომელიც ეხება პირველ პუნქტში მო
გამოიწვევს გადავადების ხელახალ შეფასების საჭიროებას კომისიის მიერ ან მის შეჩერებას. კომისიას შეუძლია
როგორც მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის მფლობელის ლეგიტიმური მოლოდინი გადავადების

მუხლი 319. გადავადების რეგისტრაცია ამ თავის მოთხოვნებთან დაკავშირებით

1. კომისიამ უნდა აწარმოოს ყველა დაკმაყოფილებული ან უარყოფილი გადავადების რეგისტრაცია და ენერგეტ
საჭიროების შემთხვევაში გაუგზავნოს ელექტროენერგიის გადამცემი სისტემის ოპერატორების ევროპულ ქსელს

2. რეესტრი უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

ა) მოთხოვნ(ებ)ს, რომელთან დაკავშირებით გადავადება იქნა დაკმაყოფილებული ან უარყოფილი;

ბ) გადავადების შინაარსს;

გ) გადავადების მინიჭების ან უარყოფის მიზეზებს; და

დ) გადავადების მინიჭების შედეგებს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 320. გადავადების მონიტორინგი

1. ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭო და ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნო ახორციე
სამდივნოს აწვდის ყველა საჭირო ინფორმაციას.

2. ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს ან ენერგეტიკული გაერთიანების მარეგულირებელ საბჭოს შეუძლი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 321. ხელშეკრულებების და საერთო პირობებისა და დებულებების შესწორება

1. კომისია უზრუნველყოფს, რომ ხელშეკრულებებში არსებული ყველა შესაბამისი პუნქტი, ასევე ტექნიკური პირ

2. ხელშეკრულებებში არსებული ყველა შესაბამისი პუნქტი, ასევე ტექნიკური პირობები, რომელიც უკავშირდება
შესაბამისად, უნდა შესწორდეს ამ მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. შესაბამისი პუნქტები უნდ

3. კომისია უზრუნველყოფს, რომ შეთანხმებები სისტემის ოპერატორებსა და არსებულ და ახალ HVDC სისტემებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

არაოფიციალური ვერსია

მუხლი 322. ევროპული კანონმდებლობის მოქმედების ფარგლებს გარეთ მყოფ სინქრონულ ან კონტროლის ზონე

1. თუ HVDC სისტემა, რომელზეც ვრცელდება ამ თავის მოთხოვნები, უკავშირდება სინქრონულ ან კონტროლის ზ
შემთხვევაში, HVDC სისტემის მფლობელი უნდა მიისწრაფოდეს ისეთი შეთანხმების განხორციელებისთვის, რომ

2. თუკი შეუძლებელია პირველ პუნქტში მოცემული შეთანხმების განხორციელება, გადამცემი სისტემის ოპერატ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტ

მუხლი 323. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებით გადავადებული ვალდებულებები

1. ამ წესების პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“-„ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული პირების მიერ შესასრულებელი ვა

2. კონკრეტული გარემოების არსებობისას, კომისია უფლებამოსილია შეიტანოს ცვლილება ამ მუხლის პირველ პ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 324. გამანაწილებელ ქსელთან მიერთება, ქსელის დაგეგმვა და აღრიცხვა გარდამავალ პერიოდში

1. ამ წესების 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ელექტროენერგიის გამანაწილებელი ქსელის ელექტრონული რ

2. იმ მომხმარებლებთან მიმართებაში, რომლებიც მიერთებული იყვნენ ელექტროენერგიის გამანაწილებელ ქსე
მოწყობილობებთან მიმართებაში დააკმაყოფილოს:

ა) კომისიის მიერ ელექტროენერგიის განაწილების კონკრეტული ლიცენზიატის მიმართ მიღებული ინდივიდუა

ან

ბ) თუ ხორციელდება მოხმარების გამანაწილებელ ქსელზე მიერთების წერტილის მოდიფიკაცია – შესაბამისი მო

3. „ელექტროენერგიის პირდაპირი მომხმარებლისთვის სავალდებულო კრიტერიუმების დამტკიცების შესახებ“ ს
პირები, რომელთა მფლობელობაში არსებული აღრიცხვის კვანძ(ებ)ი არ აკმაყოფილებს(ენ) „ქსელის წესებით
შესაბამისობაში კომისიის მიერ კონკრეტული პირის მიმართ მიღებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სა

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გ

ა) ბაზრის ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, შესაბამისი საცალო მომხმარებელი და ქსელის მფლო
აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტებს;

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი აღრიცხვის კვანძების შემოწმების დასრულებიდან არაუგვიანეს 45 კალენ
მოთხოვნებთან შესაბამისობის შეფასებას, რომელიც ერთობლივად მზადდება ბაზრის ოპერატორისა და დისპეტ

გ) ამ პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დოკუმენტებს/ინფორმაციას კომისია საჯარო სხდომაზ
მხარის მონაწილეობით და გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს ქსელის წესებით

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ

6. იმ შემთხვევაში, როდესაც ახალი მომხმარებლის მიერ მოთხოვნილია გამანაწილებელ ქსელზე მიერთება 10 მგ
დადგენილების დანართის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის ითვლება, რომ ამ მომხმარ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 324[1]. მსხვილი მომხმარებლის სტატუსის განსაზღვრის მიზნით აღრიცხვის მოწესრიგება

1. იმ საბოლოო არასაყოფაცხოვრებო მომხმარებლებთან მიმართებით, რომლებიც აკმაყოფილებენ კომისიის 2020
კრიტერიუმებს და რომელთა ელექტროენერგიის მრიცხველები ვერ აკმაყოფილებს ამ წესების 65-ე მუხლის მოთხ

ა) ელექტროენერგიის მრიცხველები ამ წესების 65-ე მუხლის მოთხოვნების დაცვით უნდა მოწესრიგდეს მსხვილი

ა.ა) 35/110 და 6/10 კვ ძაბვაზე – არაუგვიანეს 2021 წლის 31 დეკემბრამდე;

ა.ბ) 0.4 კვ ძაბვაზე – არაუგვიანეს 2021 წლის 31 დეკემბრამდე, თუ მრიცხველების რაოდენობა არ აღემატება ათს;

ა.გ) 0.4 კვ ძაბვაზე – არაუგვიანეს 2021 წლის 31 დეკემბრამდე, თუ მრიცხველების რაოდენობა აღემატება ათს.

ბ) მსხვილი მომხმარებლის ქსელზე დაერთებული განაწილების ლიცენზიატის (გამანაწილებელი სისტემის ოპერ

ბ.ა) 35/110 და 6/10 კვ ძაბვაზე – არაუგვიანეს 2021 წლის პირველ სექტემბრამდე;

ბ.ბ) 0.4 კვ ძაბვაზე – განაწილების ლიცენზიატების (გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორები) მიერ წარმოდგენი

გ) მსხვილი მომხმარებელი უფლებამოსილია, 0.4 კვ ძაბვაზე განთავსებული ცალფაზა ელექტროენერგიის მრიცხ
ძაბვაზე განთავსებული ცალფაზა ელექტროენერგიის მრიცხველს არ წაეყენება ამ წესებით განსაზღვრული საბით

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად შემუშავებული გეგმა-გრაფიკი განაწილების ლიც

3. სისტემის ოპერატორები, არაუგვიანეს 2021 წლის 31 დეკემბრისა, ადგენენ შესაბამისი აღრიცხვის
მოწყობის ფაქტობრივი მდგომარეობის ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობის შეფასებას. შეს
შეფასების დოკუმენტებს ან/და შემოწმების აქტებს წარუდგენს კომისიასა და სხვა შესაბამის მხარეე

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული შემოწმების შედეგად აღრიცხვის კვანძებში გამოვლენილი შეუსაბამ
წარდგენიდან 2 წლის ვადაში.

არაოფიციალური ვერსია

5. იმ პირებზე, რომელთა მიმართებითაც კომისიას ამ წესების 324-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად მიღებ
შესაბამისი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებით განსაზღვრული ვადები.

6. მსხვილი მომხმარებლის სტატუსის განსაზღვრის მიზნებისათვის. ამ მუხლის პირველ, მე-4 და
მუხლის შესაბამისი პუნქტებით გათვალისწინებული ვადების ამოწურვამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 მარტის დადგენილება №

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 15 სექტემბრის დადგენილ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილ

მუხლი 324². ელექტროენერგიის პირდაპირი მომხმარებლებად სავალდებულო რეგისტრაციის მიზნით აღრიცხვ

1. „ელექტროენერგიის ბაზრის მოდელის კონცეფციის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020
დადგენილების მეორე მუხლის თანახმად რეგისტრირდებიან ელექტროენერგიის პირდაპირ მომხმარებლებად ა
წესებით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში შემდეგი პირობების დაცვით:

ა) 65-ე მუხლით განსაზღვრული მოთხოვნები – 324¹ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილ ვად

ბ) 62-64-ე მუხლებით განსაზღვრული მოთხოვნები – 324¹ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილ ვადებში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ელექტროენერგიის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციას და
განსაზღვრული ზედა დონის ესკაა სისტემასთან ჩართვის/დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმ

3. განაწილების ლიცენზიატები ვალდებული არიან, ამ მუხლის შესაბამისი პუნქტებით გათვალისწინებული ვად

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 10 ივნისის დადგენილება №

მუხლი 324³. ელექტროენერგიის გადამცემ სისტემაზე 110 კვ ძაბვამდე არსებული ზოგიერთი მიერთების წერტილ

1. ამ წესების მიზნებისათვის, ელექტროენერგიის განაწილების ლიცენზიატი (შესაბამისი სალიცენზიო არეალის
ქსელზე) არსებული ყველა იმ მიერთების წერტილის პირდაპირ მფლობელად (მიუხედავად ამ მიერთების წ
ელექტროენერგიის განაწილება/მიწოდებას, ვინც კომისიის აქტით დამტკიცებული „ელექტროენერგიის გამანაწი

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულის გარდა, ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცეზიანტის, ელექტროენ
უნდა გადაეცეს შესაბამისი სალიცენზიო არეალის მიხედვით მოქმედ ელექტროენერგიის განაწილების ლიცენზი

3. სისტემის ოპერატორებმა უზრუნველყონ ინფორმაციის ურთიერთგაცვლა ამ მუხლის მოთხოვნების შესრულე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 30 ივნისის დადგენილება №35 - ვებ

მუხლი 324[4]. გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ ქსელზე საკუთრების/მფ

1. ელექტროენერგიის გადამცემი სისტემის ოპერატორის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებული ქსელის ნაწი

2. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში შესაბამისად გამოიყენება კანონის 16[1] მუხლით გათვალისწინებუ

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ ქსელის ნაწილზე მიერთების ის განაცხადი, რომელიც წარდ
მომენტისათვის მიერთება:

ა) არ არის დასრულებული, მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობით, მათ შორის კომისიის ნორმატიული აქტ

ა.ა) ელექტროენერგიის გადამცემ ქსელზე მიერთების საფასურის მიღების სანაცვლოდ მიერთების დასრულების

ა.ბ) გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი არ არის უფლებამოსილი მესამე პირს მოსთხოვოს ასეთი მიერთების
ან დამატებითი მოთხოვნები;

ა.გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია ქსელის ნაწილზე საკუთრების/მფლობელობის უფლების გა
ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ ქსელზე მიერთებასთან დაკავშირებული ყველა ის განცხადებ

ა.დ) გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია გადამცემი სისტემის ოპერატორს მისცეს საშუალე
მიერთებისათვის საჭირო ელექტრომოწყობილობების შესანახად;

ა.ე) გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ, მიერთების ხელშეკრულებით მასზე დაკისრებული ვალდებულებე
ხელშეკრულებით მასზე დაკისრებული ვალდებულებების სრულად შესრულება დასტურდება გადამცემი სის
შესრულებული სამუშაოს შესახებ. ასეთ დროს გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორისთვის შესაბამისად გამოი

ბ) არის დასრულებული იმ ფორმით, რომ მიერთების ფარგლებში შექმნილია მხოლოდ მიერთების წერტილი,
გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორს აღნიშნული ქსელის საკუთრებაში/მფლობელობაში მიღებიდან 2 წლის გ
კომისიისთვის ამ ვადის გასვლამდე არაუგვიანეს ექვსი თვით ადრე წარდგენილი განცხადების საფუძველზე.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ა.ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, კონკრეტული მიერთების განხორციელებისას, თუ:

ა) მიერთება ხორციელდება გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის განაცხადის საფუძველზე:

ა.ა) კანონმდებლობით დადგენილი საფასურის ფარგლებში და მიერთებისას გაწეულმა ხარჯმა გადააჭარბა აღ
აქტივების ბაზაში, მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ა.ბ) ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული საფასურის ფარგლებში, შექმნილი აქტივი გადამცემი სისტემის ო
დადგენილი წესით;

ბ) მიერთება ხორციელდება მესამე პირის განაცხადის საფუძველზე:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ბ.ა) კანონმდებლობით დადგენილი საფასურის ფარგლებში და მიერთებისას გაწეულმა ხარჯმა გადააჭარბა აღნიშ
აქტივების ბაზაში ნულოვანი ღირებულებით;

ბ.ბ) ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული საფასურის ფარგლებში, შექმნილი აქტივი გადამცემი და გამანაწილ

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში:

ა) მიერთების ხელშეკრულების ფარგლებში ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ იმ ქსელის ნაწი
გათვალისწინებული მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმების მომენტიდან, ჩაითვლება გამანაწილებელი სისტემის

ბ) თუ კონკრეტული მიერთების განხორციელებისას გაწეული ხარჯი ნაკლებია მიერთებისათვის კანონმდებლობ
ბაზა ექვემდებარება აღნიშნული დადებითი სხვაობით შემცირებას დანახარჯების მარეგულირებელი აუდიტის წ

6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ მიერთებებთან მიმართებით შესაბამისად გამო
ჩაითვლება შემთხვევა, როდესაც მიერთება ვერ ხერხდება შესაბამისი მიერთების ხელშეკრულებით გათვალისწი

7. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ ქსელის ნაწილზე საკუთრების/მფლობელობის უფლების
კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაცვით.

8. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში კომისია, ამ მუხლის მე-4 და მე-5 პუნქტებით განსაზღვრული მ
შემთხვევებისა, როდესაც აქტივების გადაცემა ხდება პრივატიზაციით ან აქტივების გაცვლით (ბარტერით). ასეთ

ა) პრივატიზების შემთხვევაში – საპრივატიზებო ღირებულებით;

ბ) გაცვლის (ბარტერის) შემთხვევაში – გაცემული აქტივის რეგულირებადი აქტივების ბაზაში არსებული ნარჩენი
პრინციპების დაცვით.

8[1]. ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული გაცვლის (ბარტერის) შემთხვევაში, კომისია, მიღებულ აქტივ
ღირებულებით. იმ შემთხვევაში, თუ გაცემული აქტივი არ შედიოდა საწარმოს რეგულირებადი აქტივების ბაზაშ

9. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ტრანზაქციის განხორციელება დაუშვებელია კომისიის წი

10. ამ მუხლის მე-2 პუნქტისგან დამოუკიდებლად, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ტრანზა
(საბალანსო ღირებულებისა და საკადასტრო კოდების (უძრავი ქონების შეთხვევაში) მითითებით) რომელიც წარ

11. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის საფუძველზე კომისია გადაწყვეტილებით გასცემს თანხმობას იმ შემთხვევაში, თუ

12. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ტრანზაქცია გულისხმობს ნებისმიერ ტრანზაქციას ან
საკუთრებაში/მფლობელობაში გადაცემა, მათ შორის როგორც უშუალოდ გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ
ფორმით გატანით ან/და გადამცემი სისტემის ოპერატორის მფლობელობაში არსებული, მისი პარტნიორის კუთვ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2025 წლის 27 ნოემბრის დადგენილება

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვე

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მუხლი 324[5]. გარდამავალი დებულებები გენერაციის ობიექტების გადამცემ ქსელთან მიერთებასთან დაკავშირებ

1. ამ მუხლის მოქმედება ვრცელდება 2026 წლის პირველი მაისისთვის არსებულ, გადამცემ ქსელთან გენერაციის

ა) მიერთების მსურველის ყოველი შემდგომი მოქმედება უნდა შესრულდეს, ამ მოქმედების მომენტისთვის მოქმ

ბ) გენერაციის ობიექტებზე, რომლებიც გადამცემ ქსელთან მიერთების პირველ ეტაპზეა (დოკუმენტების დამუშ
(სამი) თვის ვადაში უნდა გამოითხოვოს ინფორმაცია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამ
დადასტურება);

გ) გენერაციის ობიექტებზე, რომლებიც გადამცემ ქსელთან მიერთების მეორე ეტაპზეა (წარდგენილია გადამცემ
პროცესშია, 2026 წლის პირველი მაისიდან 3 (სამი) თვის ვადაში გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია წერილობ
მიერთების პროცესის ამ წესებთან შესაბამისობაში მოყვანა, მათ შორის, გენერაციის ობიექტების ტექნიკურ-ეკო
წარმოსადგენად უნდა განისაზღვროს 3 (სამი) თვე.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის საქართველოს ეკონომიკისა დ
აღმოაჩნდათ მოთხოვნილი დოკუმენტი (გენერაციის ობიექტი არ იქნება ტექნიკურ-ეკონომიკური განხორციელებ

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის მიღებისთანავე თუ აღმოჩნდა, რ
(მიერთებაზე შეთავაზების გაუქმების ან ხელშეკრულების შეწყვეტის) საფუძველს. შესაბამისად, გადაცემის ლიც

ა) გაგზავნილი მოქმედი მიერთების შეთავაზების შემთხვევაში – დაუყოვნებლივ გააუქმოს იგი და დასაბუთებუ

ბ) გაფორმებული, მიმდინარე მიერთების ხელშეკრულების შემთხვევაში მიიღოს გადაწყვეტილება ხელშეკრულე

4. თუ ამ მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული წესით ინფორმაციის გამოთხოვის/განახლების შედეგად
(მიერთებაზე შეთავაზების გაუქმების ან ხელშეკრულების შეწყვეტის) შეწყვეტის საფუძველს. ასეთ შემთხვევაში,
შეტყობინება მიერთების მაძიებელს.

5. თუ ამ მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული წესით ინფორმაციის გამოთხოვის/განახლების შედეგად
მისაერთებელ სიმძლავრეზე, რაც დასტურდება (მოცემულია) სამინისტროსთან გაფორმებული განხორციელების

ა) გენერაციის იმ ობიექტებს, რომელთა მიერ წარდგენილი განაცხადები გადამცემ ქსელთან მიერთების პირველ
მაძიებელს უფლებას, რომ ახალი განაცხადით მიმართოს გადაცემის ლიცენზიატს);

ბ) წარდგენილი მიერთების შეთავაზების შემთხვევაში – გააუქმოს შეთავაზება, რის შესახებაც წერილობით უნდა

გ) გაფორმებული მიერთების ხელშეკრულების შემთხვევაში – ამ გარემოების გამოვლენიდან 1 (ერთი) თვის ვად
ვერ შეთანხმდებიან ხელშეკრულების პირობების შეცვლაზე, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია შეწყვიტოს
შესახებ წერილობითი შეტყობინება მიერთების მაძიებელს.

5[1]. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროდან მიღებუ
მიერთების ხელშეკრულება არ იმყოფება ტექნიკურ-ეკონომიკური განხორციელებადობის (კვლევის) ან განხ
განსაზღვრისგან. ასეთ შემთხვევაში, გადამცემი ქსელის დაგეგმარებისა და საჯარო ინტერესის დაცვის მიზნით, გ

და წერილობით აცნობოს მიერთების მაძიებელს აღნიშნულის თაობაზე. ამასთან, ის მიერთების მაძიებელი, რ
განხორციელებადობის (კვლევის) ან განხორციელების (მშენებლობის) შესახებ ხელშეკრულებას, გადამცემ ქსელ

5^2. იმ შემთხვევაში თუ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროდან მიღებული ი
სამინისტროსთან გაფორმებული კვლევის/სამშენებლო დოკუმენტაციით), ასეთ შემთხვევაში, გადაცემის ლიც
ლიცენზიატმა უნდა იმოქმედოს ამავე მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული პირობებისა და პროცედურებ

6. ამ მუხლის შესაბამისად მიერთების შეთავაზების გაუქმების ან ხელშეკრულების შეწყვეტის შემთხვევაში მიერ

7. გადაცემის ლიცენზიატის მიერ, ამ მუხლში მოცემული პირობის საფუძველზე ხელშეკრულების შეწყვეტის შემთ
მეორე ეტაპისთვის გადახდილი საფასური.

8. ყველა იმ მიერთების მაძიებლის შემთხვევაში, რომელთანაც გადაცემის ლიცენზიატს გაფორმებული აქვს მი
გაფორმებულია შესაბამისი განხორციელების (სამშენებლო) ხელშეკრულება, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულ
დღის ვადაში) წერილობით მიმართოს მიერთების მაძიებელს, მოსთხოვოს მიერთების პროცესის ამ წესებთან შესა
ამ მიზნით მიერთების მაძიებელს უნდა მიეცეს 2 (ორ)-თვიანი ვადა ხელშეკრულების წესებთან შესაბამისობაში მ
ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველს. ასეთ შემთხვევაში, გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია აღნიშნული

8^1. იმ გენერაციის ობიექტის შემთხვევაში, რომლის თაობაზეც მიერთების მაძიებელს გადაცემის ლიცენზიატ
გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე იმყოფება ტექნიკურ-ეკონომიკური განხორციელებადობის (კვლევ
მოქმედების ვადის ერთჯერადად, არაუმეტეს 2 (ორი) წლის ვადით, გაზრდის მოთხოვნით. ამავდროულად, მი
მოქმედების ვადის განხორციელების (მშენებლობის) ხელშეკრულების ვადასთან შესაბამისობაში მოყვანის მი
წარმოადგენს გადამცემ ქსელთან მიერთების ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველს. ასეთ შემთხვევაში გადაცე

9. 2026 წლის 1 მაისამდე გაფორმებული ხელშეკრულებებისთვის, წესების 11^2 მუხლის 3^2 პუნქტით გათვალისწინ

10. 2026 წლის 1 მაისიდან 4 (ოთხი) თვის ვადაში გადაცემის ლიცენზიატმა უნდა დაასრულოს გადამცემ ქსელთან

11. 2026 წლის 1 მაისიდან 2 (ორი) თვის ვადაში გადაცემის ლიცენზიატმა კომისიას წარუდგინოს ამ მუხლის შესრ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 30 აპრილის დადგენილება №10 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2026 წლის 12 ივნისი დადგენილება №

მუხლი 325. ქსელის წესებით გათვალისწინებული ზოგიერთი ინფორმაციის წარდგენა გარდამავალ ეტაპზე

1. დანართი №13-ის მე-8 მუხლის

ა) პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია გამჭვირვალეობის პლატფორმას უნდა მ

ბ) მე-2 პუნქტის „გ“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ინფორმაციის გამოქვეყნება უნდა დაიწყოს შ

გ) მე-9 მუხლის პირველი პუნქტის:

გ.ა) „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიეწოდოს „ერთი ფ

გ.ბ. „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიეწოდოს არაცხად

გ.გ) „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიეწოდოს ამავე ქვ

დ) მე-10 და მე-14 მუხლებით გათვალისწინებული ინფორმაცია გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიეწოდოს

2. ინფორმაციის პირველადი მფლობელები, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ „ინფორმაციის წარდგენისა ფ

3. გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია არაუგვიანეს 2019 წლის 1 ნოემბრამდე უზრუნველყოს დანარი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მუხლი 326. ელექტროენერგიის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქტები

გამომუშავებული (სალტეზე გაცემული) და მოხმარებული ელექტროენერგიის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქ
მთავრობის 2020 წლის 16 აპრილის №246 დადგენილებით დამტკიცებული ელექტროენერგიის ბაზრის მოდელი

ა) კვალიფიციურის საწარმოს სახელწოდება;

ბ) საიდენტიფიკაციო კოდი;

გ) ობიექტის დასახელება;

დ) ბაზრის მონაწილის სტატუსი: მწარმოებელი, მომხმარებელი, სისტემის ოპერატორი, მიმწოდებელი;

ე) შედგენის თარიღი;

ვ) საანგარიშო პერიოდი, საათობრივად ჩაშლილი, შესაბამისი თარიღების მითითებით;

ზ) ქვესადგურის/სადგურის დასახელება;

თ) მინაერთის/აღრიცხვის კვანძის დასახელება;

ი) მინაერთის ძაბვა;

კ) მინაერთის საანგარიშო კოეფიციენტი;

ლ) მინაერთის მრიცხველის ნომერი;

მ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილი თითოეული მინაერთისთვის;

არაოფიციალური ვერსია

ნ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მიღებული ელექტროენერგია (მიღება);

ო) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული გაცემული ელექტროენერგია (გაცემა);

პ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული გამომუშავებული ელექტროენერგია (ელე

ჟ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სულ საკუთარი მოხმარებისათვის მოხმარ

რ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სულ ფაქტობრივი დანაკარგი (ელექტროს

ს) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სალტეზე გაცემული ელექტროენერგია (ე

ტ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მოხმარებული ელექტროენერგია (მომხმა

უ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მოხმარებული ელექტროენერგია (ელექტ

ფ) ენერგიის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული ქსელში დანაკარგი (სისტემის ოპერატორი

ქ) ამასთანავე საკონტროლოდ - საანგარიშო პერიოდისათვის მინაერთის მრიცხველის საწყისი და ბოლო ჩვენებებ

ღ) შენიშვნა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2024 წლის 30 მაისის დადგენილება №8

კომპანიის დასახელება:							
ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება/ნომერი:							
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი:						
ფაქსი:	ელ.ფოსტა:						
მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული	წელი 1	წელი 2	წელი 3	წელი 4	წელი 5
ელექტროსადგურის მაქსიმალური სიმძლავრე	სტანდარტილი	მგვტ					
		მვარ					
ელექტროსადგურის სიმძლავრე ელექტროენერგეტიკული სისტემის პიკური დატვირთვის მომენტში	დეტალური	მგვტ					
		მგვარ					
ელექტროსადგურის სიმძლავრე ელექტროენერგეტიკული სისტემის მინიმალური დატვირთვის მომენტში	დეტალური	მგვტ					
		მგვარ					
ქსელში მიწოდებული სიმძლავრე ელექტროსადგურის ნომინალური დატვირთვის დროს	დეტალური	მგვტ					
		მგვარ					

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ქონებული სიმძლავრე	სტანდარტული	მგვტ					
მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული	ენერგობლოკი/აგრეგატი				
			U_1	U_2	U_3	…	Un
მაქსიმალური ხანგრძლივი დატვირთვა	სტანდარტული	მგვტ					
გენერატორის ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ					
მინიმალური ხანგრძლივი დატვირთვა	სტანდარტული	მგვტ					
ბრუნთა რიცხვი	სტანდარტული	ბრ/წთ					
გენერატორის ტიპი და მუშაობის მოსალოდნელი განსაკუთრებული რეჟიმ(ებ)ი	სტანდარტული	ტექსტი					
მოკლე შერთვის ფარდობა	სტანდარტული						
ინფორმაცია მიერთების წერტილების შესახებ (გეოგრაფიული და ელექტრულ ქსელთან მიერთების მდებარეობა) და ძაბვები	სტანდარტული	ტექსტი					
გენერატორის ინერციის მუდმივა	დეტალური	წამი					
როტორის ნომინალური დენი	დეტალური	ამპერი					
გენერატორის სიმძლავრის მახასიათებელი	დეტალური	დიაგრამა					
მოკლე შერთვის და უქმი სვლის მახასიათებლები	დეტალური	დიაგრამა					
წინაღობები							
გრძივი რეაქტიული წინაღობა Xd	დეტალური	ფ.ე. (%)					
გრძივი გარდამავალი წინაღობა Xd’	დეტალური	ფ.ე. (%)					
გრძივ იზეგარდამავალი წინაღობა Xd’’	სტანდარტული	ფ.ე. (%)					
განივი სინქრონული წინაღობა Xq	დეტალური	ფ.ე. (%)					
განივი გარდამავალი წინაღობა Xq’	დეტალური	ფ.ე. (%)					
განივი ზეგარდამავალი წინაღობა Xq’’	დეტალური	ფ.ე. (%)					
დროის მუდმივა							
გრძივი გარდამავალი დროის მუდმივა Td’	დეტალური	წმ					
გრძივი ზეგარდამავალი დროისმუდმივა Td’’	დეტალური	წმ					
განივი გარდამავალი დროის მუდმივა Tq’	დეტალური	წმ					
განივი ზეგარდამავალი დროის მუდმივა Tq’’	დეტალური	წმ					
გენერაციის ბლოკის სამაღლებელი ტრანსფორმატორი							

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ნომინალური სიმძლავრე	სტანდარტული	მგვა	
ნომინალური ძაბვები	სტანდარტული	კვ	
მოკლე შერთვის ძაბვა $U_{ა.ა.}$	სტანდარტული	%	
გრაგნილთა რიცხვი	სტანდარტული	ტექსტი	
ტრანსფორმაციის კოეფიციენტი	სტანდარტული		
ხვიების გამომყვანების გადამრთველის სახეობა	სტანდარტული	დატვირთვის ქვეშ / გარეშე	
ძაბვის გადამრთველის მდებარეობა (რომელ ძაბვაზეა)	სტანდარტული	მაღალ ძაბვა/საშუალო ძაბვა	
ძაბვის გადამრთველის დიაპაზონი	სტანდარტული	±%	
ძაბვის გადამრთველის ბიჯი	სტანდარტული	%	
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა (მოკლე შერთვის ძაბვა) მაქსიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი (%)	
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა(მოკლე შერთვის ძაბვა) მინიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი (%)	
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა(მოკლე შერთვის ძაბვა) ნულოვანი განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი (%)	
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა მაქსიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი	
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა მინიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი	
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა ნომინალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი	
უქმი სვლის დენი ($I_{უ.ს.}$),	სტანდარტული	%	
უქმი სვლის აქტიური სიმძლავრის დანაკარგი ($\Delta P_{უ.ს.}$)	სტანდარტული	კვტ	
მ.შ-ის აქტიური სიმძლავრის დანაკარგი ($\Delta P_{ა.ა.}$)	სტანდარტული	კვტ	
იზოლაციის დონე მეხის სტანდარტული იმპულსისათვის (იმპულსური სიმტკიცის დონე)	სტანდარტული	კვ	
იზოლაციის დონე ყველა მაღალი ძაბვის ტრანსფორმატორისათვის	სტანდარტული	კვ	
იზოლაციის დონე მოჭრილი იმპულსისათვის, 230 კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ	
იზოლაციის დონე კომუტაციური იმპულსისათვის 230 კვ და უფრო	სტანდარტული	კვ	

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის			
აგზნების სისტემა			
ტიპი (მაგ: სტატიკური ან მბრუნავი)	დეტალური	ტექსტი	
დამამზადებელი და მოდელი	დეტალური	ტექსტი	
დენით გაძლიერების კოეფიციენტი	დეტალური		
ჭერული ძაბვა	დეტალური	ვოლტი	
ჭერული დენი	დეტალური	ამპერი	
ამგზნების მინიმალური ძაბვა	დეტალური	ვოლტი	
ამგზნები ძაბვის ცვლილების მაქსიმალური სიჩქარე	დეტალური	ვ/წმ.	
ამგზნები ძაბვის ცვლილების მინიმალური სიჩქარე	დეტალური	ვ/წმ.	
ზედმეტად გადააგზნების შემზღუდველის დინამიური მახასიათებლები	დეტალური	ვოლტი	
მინიმალური აგზნების შემზღუდველის დინამიური მახასიათებლები	დეტალური	ვოლტი	
ელექტროსადგურის საექსპლუატაციო მონაცემები			
ბლოკის დატვირთვა სინქრონიზაციის შემდეგ	დეტალური	მგვტ	
დატვირთვის შემცირების დონე ნომინალურ დატვირთვასთან შედარებით	დეტალური	მგვტ.წთ	
რეგულირების არე	დეტალური	მგვტ	
დატვირთვის მოხსნის უნარი,	დეტალური	მგვტ	
საკუთარი მოხმარების მონაცემები			
თითოეული გენერატორის ნომინალური დატვირთვის პირობებში საკუთარი მოხმარების სიმძლავრე	დეტალური	მგვტ	
თითოეული გენერატორის გაშვების პირობებში საკუთარი მოხმარების სიმძლავრე	დეტალური	მგვტ	
საერთო სასადგურო საკუთარი მოხმარების სიმძლავრე	დეტალური	მგვტ	
საკუთარი მოხმარების სქემის აღწერა	დეტალური	ტექსტი	

არაოფიციალური ვერსია

კომპანიის დასახელება:					
ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება/ნომერი:					
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა/მისამართი:				
ფაქსი:	ელ.ფოსტა:				
მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული	წელი 1	წელი 2	წელი n
გათიშვის გამო დაკარგული სიმძლავრე	ოპერატიული	მგვტ			
ელექტროსადგურის დარჩენილი აქტიური სიმძლავრე	ოპერატიული	მგვტ			
გათიშვის ხანგრძლივობა	ოპერატიული	დღეები			
დაწყების სავარაუდო თარიღი და დრო	ოპერატიული	თარიღი/დრო			
გეგმიური გათიშვა მოქნილი ან ფიქსირებული თარიღებით	ოპერატიული	მოქნილი/ ფიქსირებული			
მოქნილი გეგმიური გათიშვის პერიოდი	ოპერატიული	დღეები			

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 0

კომპანიის დასახელება:					
ენერგობლოკის/აგრეგატის ან ელექტროსადგურის დასახელება (საიდენტიფიკაციო ნომერი):					
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი:				
ფაქსი:	ელ.ფოსტა:				
მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემები	ერთეული	ენერგობლოკი/ აგრეგატი		
			U_1	U_2	Un
ორთქლის ტურბინიანი ენერგობლოკები					
სინქრონიზაციის შესახებ წინასწარი შეტყობინების მინიმალური ვადა ქვემოთ ჩამოთვლილ შემთხვევებში:					
ცხელი გაშვების დროს	ოპერატიული	წთ			
თბილი გაშვების დროს	ოპერატიული	წთ			
ცივი გაშვების დროს	ოპერატიული	წთ			
მინიმალური დრო სინქრონიზაციებს შორის	ოპერატიული	წთ			
სინქრონიზაციის შემდეგ მინიმალური დატვირთვა	ოპერატიული	მგვტ			
დატვირთვის ცვლილების სიჩქარე					
ცხელი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
თბილი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
ცივი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

დატვირთვის მოხსნის მაქსიმალური სიჩქარე	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
მინიმალური დრო დესინქრონიზაციასა და სინქრონიზაციას შორის	ოპერატიული	წთ			
აირტურბინული ენერგობლოკები					
ქსელთან სინქრონიზაციისათვის საჭირო მინიმალური დრო	ოპერატიული	წთ			
მინიმალური დრო სინქრონიზაციებს შორის	ოპერატიული	წთ			
სინქრონიზაციის შემდეგ მინიმალური დატვირთვა	ოპერატიული	მგვტ			
დატვირთვის ცვლილების სიჩქარე					
ცხელი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
თბილი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
ცივი გაშვების დროს	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
დატვირთვის მოხსნის მაქსიმალური სიჩქარე	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
მინიალური დრო დესინქრონიზაციას / სინქრონიზაციას შორის	ოპერატიული	წთ			
ჰიდროაგრეგატები					
რეჟიმების შეცვლის (სინქრონული კომპენსატორიდან გენერაციაზე და პირიქით) მინიმალური ვადა	ოპერატიული	წთ			
ქსელთან სინქრონიზაციისათვის საჭირო მინიმალური დრო	ოპერატიული	წთ			
მინიმალური დრო სინქრონიზაციებს შორის	ოპერატიული	წთ			
სინქრონიზაციის შემდეგ მინიმალური დატვირთვა	ოპერატიული	მგვტ			
კავიტაცია (მგვტ-დან მგვტ-მდე)	ოპერატიული	მგვტ			
მაქსიმალური დატვირთვის სიჩქარე	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
დატვირთვის მოხსნის მაქსიმალური სიჩქარე	ოპერატიული	მგვტ/წთ			
მინიალური დრო დესინქრონიზაციას / სინქრონიზაციას შორის	ოპერატიული	წთ			
სხვა სახის ენერგობლოკები/აგრეგატები (მაგ: ქარის)					
ზემოთ მოყვანილი პარამეტრების მსგავსად	ოპერატიული				

კომპანიის დასახელება:	
ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის დასახელება (საიდენტიფიკაციო ნომერი):	
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ფაქსი:	ელ.ფოსტა:	
მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული
საჰაერო ხაზების და კაბელების პარამეტრები მოსარგებლის ქვესადგურიდან გადამცემ ქსელთან მიერთების წერტილამდე		
ნომინალური და მუშა ძაბვა	სტანდარტული	კვ
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური და რეაქტიული წინაღობა	სტანდარტული	ომი
პირდაპირი მიმდევრობის განივი რეაქტიული გამტარობა	სტანდარტული	სიმენსი
ნულოვანი მიმდევრობის აქტიური და რეაქტიული წინაღობა	სტანდარტული	ომი
ნულოვანი მიმდევრობის განივი რეაქტიული გამტარობა	სტანდარტული	სიმენსი
გადამცემ ქსელსა და მოსარგებლეებს შორის განთავსებული ტრანსფორმატორები		
ნომინალური სიმძლავრე	სტანდარტული	მგვა
ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ
გაგრილების საფეხურები და ყოველ საფეხურისათვის ნომინალური მგვა	სტანდარტული	ტექსტი
გრაგნილთა რიცხვი და განლაგება	სტანდარტული	ტექსტი
გრაგნილთა ნომინალური ძაბვები	სტანდარტული	
ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების საფეხურების გადამრთველის სახეობა (დატვირთვის ქვეშ მყოფი ან დატვირთვის გარეშე მყოფი)	სტანდარტული	ტექსტი-
ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების მოწყობილობის მდებარეობა (მაღალი ძაბვის ან საშუალო ძაბვის ხვიებზე)	სტანდარტული	მაღალი ძაბვის მხარე/საშუალო ძაბვის მხარე
ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების დიაპაზონი	სტანდარტული	±%
ტრანსფორმატორის ძაბვის რეგულირების ბიჯი	სტანდარტული	%
დამიწების მოწყობილობის აღწერა	სტანდარტული	ტექსტი
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა მაქსიმალური და ნორმალური საფეხურის დროს	სტანდარტული	%
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა მაქსიმალური და ნორმალური საფეხურის დროს	სტანდარტული	%
ელვის იმპულსის იზოლაციის სტანდარტული დონე	სტანდარტული	კვ
გამოსაცდელი ძაბვა ყველა ტრანსფორმატორისთვის სამრეწველო სიხშირის (50ჰც) დროს	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე მოჭრილი იმპულსისათვის, 230 კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

იზოლაციის დონე კომუტაციური იმპულსისათვის 230 კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
გადამრთველები (წრედის ამომრთველები, გამთიშველები და მაიზოლირებლები)		
ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ
ნომინალური დენი	სტანდარტული	ა
სიმეტრიული (სამფაზა) მოკლე ჩართვის დენის მოქმედი მნიშვნელობა	სტანდარტული	კა
არასიმეტრიული მოკლე ჩართვის დენის მოქმედი მნიშვნელობა	სტანდარტული	კა
გამორთვის დრო	სტანდარტული	მწმ
იზოლაციის დონე მეხის სტანდარტული იმპულსისათვის (იმპულსური სიმტკიცის დონე)	სტანდარტული	კვ
გამორთვის დენი თითოეული წრედისათვის	სტანდარტული	კა
გამორთვის დრო თითოეული წრედისათვის	სტანდარტული	წმ
სიმეტრიული მოკლე შერთვისას თითოეული წრედის ამომრთველის თერმული მდგრადობის ხანგრძლივობა	სტანდარტული	წმ
სამრეწველო სიხშირის დასაშვები ძაბვა ყველა წრედის ამომრთველისთვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე მოჭრილი იმპულსისათვის, 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე კომუტაციური იმპულსისათვის 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
მოსარგებლის ჩამიწების სისტემის დეტალები		
ხანმოკლე მაქსიმალური დასაშვები დატვირთვის დენი	სტანდარტული	კა
ნულოვანი მიმდევრობის სრული წინაღობა (იმპედენსი)	სტანდარტული	ომი
დამიწების მოწყობილობის ნომინალური ხანმოკლე დასაშვები დატვირთვის დენის ხანგრძლივობა	სტანდარტული	წმ
მიერთების წერტილში და/ან მოსარგებლის ქვესადგურში განლაგებული რეაქტიული სიმძლავრის მაკომპენსირებელი მოწყობილობის მონაცემები		
ნომინალური სიმძლავრე	სტანდარტული	მგვარ
ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ
ტიპი (მაკომპენსირებელი რეაქტორი, მაკომპენსირებელი კონდენსატორი, სტატიკური კომპენსატორი)	სტანდარტული	ტექსტი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

საოპერაციო და მართვის დეტალები (ფიქსირებული ან ცვლადი, ავტომატური ან ხელით მართვადი)	სტანდარტული	ტექსტი
თუ მოსარგებლის მოთხოვნის მნიშვნელოვანი ნაწილი შესაძლებელია დაკმაყოფილდეს ალტერნატიული მიერთების წერტილებიდან, ამ წილის შესახებ შემდეგი ინფორმაცია უნდა იყოს მოწოდებული:		
ალტერნატიული მიერთების წერტილი(ები)	სტანდარტული	ტექსტი
დატვირთვა თითოეული ალტერნატიული მიერთების წერტილიდან	სტანდარტული	მგვტ
დატვირთვა, რომელიც შეიძლება გადაცემულ იქნას თითოეული ალტერნატიული მიერთების წერტილიდან ან მიერთების წერტილში	სტანდარტული	მგვტ
მართვის (მაგ. ხელით ან ავტომატური) უზრუნველყოფა იმ დროის მითითებით, რომელიც საჭიროა ამ ოპერაციის განსახორციელებლად იძულებითი გათიშვების ან დაგეგმილი გათიშვების დროს.	სტანდარტული	ტექსტი
თუ მოსარგებლის სისტემა მოიცავს ენერგობლოკს/აგრეგატს ან/და დიდი სიმძლავრის ძრავებს, მაშინ განაწილების კომპანიებმა (ან სხვა გადამცემ ქსელთან მიერთებულმა მოსარგებლეებმა, რომელთა ქსელშიც მდებარეობს აღნიშნული ენერგობლოკი/აგრეგატი ან/და ძრავები) უნდა გამოთვალოს გენერატორების და დიდი სიმძლავრის ძრავების მოკლე ჩართვის დენის სიდიდე მიერთების წერტილში.	სტანდარტული	კა
თუ მოსარგებლის დატვირთვა ფლუქტუაციას (შემთხვევითი გადახრას) განიცდის, უნდა მოწოდებულ იქნეს შემდეგი ინფორმაცია		
აქტიური ენერგიის ციკლური ცვლილება დროში	სტანდარტული	მგვტ/დრო
რეაქტიული ენერგიის ციკლური ცვლილება დროში	სტანდარტული	მგვარ/დრო
აქტიური ენერგიის ცვლილების მაქსიმალური სიჩქარე	სტანდარტული	მგვტ/წმ
რეაქტიული ენერგიის ცვლილების მაქსიმალური სიჩქარე	სტანდარტული	მვარ/წმ
აქტიური ენერგიის ცვლილების უდიდესი ბიჯი	სტანდარტული	მგვტ
რეაქტიული ენერგიის ცვლილების უდიდესი ბიჯი	სტანდარტული	მგვარ
თუ მოსარგებლის სისტემას გააჩნია კომუტირებადი ელექტროდატვირთვა, ისეთი	სტანდარტული	ტექსტი

დეტალური ინფორმაცია, როგორიცაა პულსების რიცხვი, მაბვის მაქსიმალური ნახტომი		
თითოეული მაღალი მაბვის ძრავისათვის:		
ტიპი	დეტალური	ტექსტი
აქტიური სიმძლავრე	დეტალური	მგვტ
სიმძლავრის კოეფიციენტი	დეტალური	
სრული დატვირთვის დენის სიდიდე	დეტალური	ა
ამუშავების მეთოდი და გაშვების დენი	დეტალური	ტექსტი, ა
გაშვების რაოდენობები დღის განმავლობაში	დეტალური	ტექსტი
ძრავის მომენტის/სიჩქარის მახასიათებლები	დეტალური	დიაგრამა
შესაბამისი დატვირთვის მომენტის/სიჩქარის მახასიათებლები	დეტალური	დიაგრამა
ძრავის-დატვირთვის ინერციის მუდმივა	დეტალური	წმ
დინამიკური პარამეტრები (სინქრონული ძრავებისათვის)	დეტალური	% მგვა
მოკლევადიანი გადამეტძაბვის მონაცემების შესწავლა იზოლაციის შესახებ კოორდინირებული კვლევის ჩასატარებლად		
სალტის განლაგება, ყოველი მასთან დაკავშირებული დენის ტრანსფორმატორის, ძაბვის ტრანსფორმატორის, შემყვანი და დამხმარე იზოლატორების ზომების, გეომეტრიული და ელექტრული პარამეტრების ჩათვლით	დეტალური	სქემა
ხაზების, კაბელების, ტრანსფორმატორების, რეაქტორების და მაშუნტირებელი კომპენსატორების ფიზიკური და ელექტრული პარამეტრები, რომლებიც მიერთებულია სალტესთან ხაზით/კაბელით.	დეტალური	ტექსტი
სალტეზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობების-დანადგარების სპეციფიკაცია	დეტალური	ტექსტი
სალტეზე და სალტესთან მიერთებული კაბელების და ხაზების დაბოლოებებზე გადამეტძაბვის დაცვის მახასიათებლები	დეტალური	ტექსტი
გენერატორის/სადგურის ტრანსფორმატორზე მოთხოვნილი მონაცემები: სამი ან ხუთი გულარის ან ცალფაზა მოწყობილობის სპეციფიკაცია, საოპერაციო პიკური მაგნიტური ინდუქცია ნომინალურ მაბვაზე	დეტალური	ტექსტი
მოსარგებლის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვის და ავტომატიკის მონაცემები		

არაოფიციალური ვერსია

მოსარგებლის სისტემაზე დაყენებული ყველა რელეური დაცვის და ავტომატიკის სისტემის პარამეტრების სრული აღწერა	დეტალური	ტექსტი
ელექტრული ავარიებისას გენერატორის გამორთვის დრო	დეტალური	მწმ
გადაცემის ქსელთან მიერთებული მომხმარებლების სისტემების ყველაზე ალბათური ავარიების გამორთვის დრო	დეტალური	მწმ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07

კომპანიის დასახელება:			
ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის დასახელება/ნომერი:			
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი:		
ფაქსი:	ელ.ფოსტა:		
ქვესადგურის საკომუტაციო სქემა		დეტალური	
საჰაერო ხაზების და კაბელების პარამეტრები			
ნომინალური და მუშა ძაბვა		სტანდარტული	კვ
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური და რეაქტიული წინაღობა		სტანდარტული	ომი
პირდაპირი მიმდევრობის განივი რეაქტიული გამტარობა		სტანდარტული	სიმენსი
ნულოვანი მიმდევრობის აქტიური და რეაქტიული წინაღობა		სტანდარტული	ომი
ნულოვანი მიმდევრობის განივი რეაქტიული გამტარობა		სტანდარტული	სიმენსი
ქვესადგურის ტრანსფორმატორი და ავტოტრანსფორმატორი			
ნომინალური სიმძლავრე		სტანდარტული	მგვა
ნომინალური ძაბვები		სტანდარტული	კვ
მოკლე შერთვის ძაბვა $U_{ა.შ.}$		სტანდარტული	%
გრაგნილთა რიცხვი		სტანდარტული	ტექსტი
ტრანსფორმაციის კოეფიციენტი		სტანდარტული	
ხვიების გამომყვანების გადამრთველის სახეობა		სტანდარტული	დატვირთვის ქვეშ / გარეშე
ძაბვის გადამრთველის მდებარეობა (რომელ ძაბვაზეა)		სტანდარტული	მაღალი ძაბვა/საშუალო ძაბვა
ძაბვის გადამრთველის დიაპაზონი		სტანდარტული	±%
ძაბვის გადამრთველის ბიჯის ზომა		სტანდარტული	%
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა (მოკლე შერთვის ძაბვა) მაქსიმალური განშტოებისათვის		სტანდარტული	ომი (%)
პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა (მოკლე შერთვის ძაბვა) მინიმალური განშტოებისათვის		სტანდარტული	ომი (%)

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

პირდაპირი მიმდევრობის რეაქტიული წინაღობა (მოკლე შერთვის ძაბვა) ნულოვანი განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი (%)
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა მაქსიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა მინიმალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი
პირდაპირი მიმდევრობის აქტიური წინაღობა ნომინალური განშტოებისათვის	სტანდარტული	ომი
უქმი სვლის დენი (Iუ.ს.),	სტანდარტული	%
უქმი სვლის აქტიური სიმძლავრის დანაკარგი (ΔPუ.ს.)	სტანდარტული	კვტ
მ.შ-ის აქტიური სიმძლავრის დანაკარგი (ΔPმ.შ.)	სტანდარტული	კვტ
იზოლაციის დონე მეხის სტანდარტული იმპულსისათვის (იმპულსური სიმტკიცის დონე)	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე ყველა მაღალი ძაბვის ტრანსფორმატორისათვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე მოჭრილი იმპულსისათვის, 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე კომუტაციური იმპულსისათვის 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
გადამრთველები (წრედის ამომრთველები, გამთიშველები და მაიზოლირებლები)		
ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ
ნომინალური დენი	სტანდარტული	ა
სიმეტრიული (სამფაზა) მოკლე ჩართვის დენის მოქმედი მნიშვნელობა	სტანდარტული	კა
არასიმეტრიული მოკლე ჩართვის დენის მოქმედი მნიშვნელობა	სტანდარტული	კა
გამორთვის დრო	სტანდარტული	მწმ
იზოლაციის დონე მეხის სტანდარტული იმპულსისათვის (იმპულსური სიმტკიცის დონე)	სტანდარტული	კვ
გამორთვის დენი თითოეული წრედისათვის	სტანდარტული	კა
გამორთვის დრო თითოეული წრედისათვის	სტანდარტული	წმ
სიმეტრიული მოკლე შერთვისას თითოეული წრედის ამომრთველის თერმული მდგრადობის ხანგრძლივობა	სტანდარტული	წმ
სამრეწველო სიხშირის დასაშვები ძაბვა ყველა წრედის ამომრთველისთვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე მოჭრილი იმპულსისათვის, 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
იზოლაციის დონე კომუტაციური იმპულსისათვის 230კვ და უფრო მაღალი ნომინალური ძაბვის ტრანსფორმატორებისათვის	სტანდარტული	კვ
ჩამიწების სისტემის დეტალები		
ნომინალური ხანმოკლე მაქსიმალური დასაშვები დენი	სტანდარტული	კა
ნულოვანი მიმდევრობის სრული წინაღობა (იმპედენსი)	სტანდარტული	ომი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

დამიწების მოწყობილობის ნომინალური ხანმოკლე დასაშვები დატვირთვის დენის ხანგრძლივობა	სტანდარტული	წმ
ქვესადგურში განლაგებული რეაქტიული სიმძლავრის მაკომპენსირებელი მოწყობილობის მონაცემები		
ნომინალური სიმძლავრე	სტანდარტული	მგვარ
ნომინალური ძაბვა	სტანდარტული	კვ
ტიპი (მაკომპენსირებელი რეაქტორი, მაკომპენსირებელი კონდენსატორი, სტატიკური კომპენსატორი)	სტანდარტული	ტექსტი
საოპერაციო და მართვის დეტალები (მაგ: ფიქსირებული ან ცვლადი, ავტომატური ან ხელით მართვადი)	სტანდარტული	ტექსტი
თუ ქვესადგურის დატვირთვა ფლუქტუაციას (შემთხვევითი გადახრას) განიცდის, უნდა მოწოდებულ იქნეს შემდეგი ინფორმაცია		
აქტიური ენერგიის ციკლური ცვლილება დროში	სტანდარტული	მგვტ/დრო
რეაქტიული ენერგიის ციკლური ცვლილება დროში	სტანდარტული	მგვარ/დრო
აქტიური ენერგიის ცვლილების მაქსიმალური სიჩქარე	სტანდარტული	მგვტ/წმ
რეაქტიული ენერგიის ცვლილების მაქსიმალური სიჩქარე	სტანდარტული	მგვარ/წმ
აქტიური ენერგიის ცვლილების უდიდესი ბიჯი	სტანდარტული	მგვტ
რეაქტიული ენერგიის ცვლილების უდიდესი ბიჯი	სტანდარტული	მგვარ
მოკლევადიანი გადამეტძაბვის მონაცემების შესწავლა იზოლაციის შესახებ კოორდინირებული კვლევის ჩასატარებლად		
სალტის განლაგება, ყოველი მასთან დაკავშირებული დენის ტრანსფორმატორის, ძაბვის ტრანსფორმატორის, შემყვანი და დამხმარე იზოლატორების ზომების, გეომეტრიული და ელექტრული პარამეტრების ჩათვლით	დეტალური	სქემა
ხაზების, კაბელების, ტრანსფორმატორების, რეაქტორების და მაშუნტირებელი კომპენსატორების ფიზიკური და ელექტრული პარამეტრები, რომლებიც მიერთებულია სალტესთან ხაზით/კაბელით.	დეტალური	ტექსტი
სალტეზე მიერთებული ელექტრომოწყობილობების-დანადგარების სპეციფიკაცია	დეტალური	ტექსტი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

სალტეზე და სალტესთან მიერთებული კაბელების და ხაზების დაბოლოებებზე გადამეტძაბვის დაცვის მახასიათებლები	დეტალური	ტექსტი
ტრანსფორმატორზე მოთხოვნილი მონაცემები: სამი ან ხუთი გულარის ან ცალფაზა მოწყობილობის სპეციფიკაცია, საოპერაციო პიკური მაგნიტური ინდუქცია ნომინალურ ძაბვაზე	დეტალური	ტექსტი
ქვესადგურის ელექტრომოწყობილობა-დანადგარების რელეური დაცვის და ავტომატიკის მონაცემები		
გადაცემის ლიცენზიატის სისტემაში დაყენებული ყველა რელეური დაცვის და ავტომატიკის პარამეტრების სრული აღწერა	დეტალური	ტექსტი
ელექტრული ავარიებისას გენერატორის გამორთვის დრო	დეტალური	მწმ
გადაცემის ქსელთან მიერთებული მომხმარებლების სისტემების ყველაზე ალბათური ავარიების გამორთვის დრო	დეტალური	მწმ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 07

მიერთების წერტილის პარამეტრები

კომპანიის დას
ელექტრომოწყ
ტელეფონი:
ფაქსი:
მონაცემთა
მომხმარებლის ელექტროენერგ სისტემის წლიუ დროს
მომხმარებლის ელექტროენერგ სისტემის წლიუ დროს
მონაცემები და
ალტერნატიულ წერტილის დას
დატვირთვა, რ შესაძლებელია

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

გადანაწილების გზა (მაგ. ხელი ავტომატური)
გადანაწილების დრო

კომპანიის დასახელება:			
ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის დასახელება (საიდენტიფიკაციო ნომერი):			
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი		
ფაქსი:	ელ. ფოსტა:		
მონაცემთა აღწერილობა		მონაცემთა კატეგორია	ერთეული
მოთხოვნილების მგრძნობიარობა ძაბვის ცვლილების მიმართ მიერთების წერტილში პიკური დატვირთვისას		დეტალური	მგვტ/კვ
			მგვარ/კვ
მოთხოვნილების მგრძნობიარობა სიხშირის ცვლილების მიმართ მიერთების წერტილში პიკური დატვირთვისას		დეტალური	მგვტ/ჰერცი
			მგვარ/ჰერცი
სისტემის მოსალოდნელი მაქსიმალური ფაზური ასიმეტრია		დეტალური	%
სისტემის მოსალოდნელი ფაზური ასიმეტრიის საშუალო მნიშვნელობა		დეტალური	%
მოსარგებლის მიერ მოსალოდნელი მაქსიმალური ჰარმონიკული დამახინჯება მიერთების წერტილში		დეტალური	%
დატვირთვა, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს მიერთების წერტილში 5 მგვტ-ზე მეტი ცვალებადობა		დეტალური	მგვტ
დატვირთვის პრიორიტეტულობა: მაღალი პრიორიტეტი, საშუალო პრიორიტეტი, დაბალი პრიორიტეტი		დეტალური	მგვტ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 0

კომპანიის დასახელება:	
ელექტრომოწყობილობა-დანადგარის დასახელება (საიდენტიფიკაციო ნომერი):	
ტელეფონი:	ადგილმდებარეობა, მისამართი:
ფაქსი:	ელ.ფოსტა:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

მონაცემთა აღწერილობა	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული
მიერთების წერტილში მოსარგებლის მხრიდან ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მოკლე შერთვის დენის მიწოდება		
სიმეტრიული სამფაზა მოკლე შერთვის დენის საწყისი მნიშვნელობა	დეტალური	კა
არასიმეტრიული ერთფაზა მოკლე შერთვის დენი	დეტალური	კა
სიმეტრიული სამფაზა მოკლე შერთვის დენის დამყარებული მნიშვნელობა	დეტალური	კა
მიერთების წერტილის მიმართ ნულოვანი მიმდევრობის წყაროს სრული წინაღობის მნიშვნელობები	დეტალური	ომი
პირდაპირი მიმდევრობის X/r შეფარდება მოკლე შერთვის დროს	დეტალური	

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2015 წლის 23 აპრილის დადგენილება №11 - ვებგვერდი, 0

განაწილების ლიცენზიატის დასახელება:	
ტელეფონი:	მისამართი:
ფაქსი:	ელფოსტა:

ელექტროენერგიაზე წლიური მოთხოვნა (ყველა მიერთების წერტილის მიხედვით დაჯამებული) განაწილების ლიცენზიატისთვის საშუალო პირობებში

მოხმარების სექტორი	მონაცემთა კატეგორია	ერთეული	წელი 1	წელი 2	წელი 3	წელი 4	წელი 5
საყოფაცხორებო	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
სოფლის მეურნეობა	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
კომერციული	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
ტრანსპორტი	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
საბიუჯეტო	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
სამრეწველო	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
ქუჩის განათება	სტანდარტული	მგვტ.სთ					
სხვა მომხმარებლები	სტანდარტული	მგვტ.სთ					

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საპროგნოზო დანაკარგები	სტანდარტული	მგვტ.სთ					

ძაბვის საფეხური, კვ	მიერთების უზრუნველყოფის პირველი ეტაპის პერიოდი-ვადა (სამუშაო დღე)	მიერთების უზრუნველყოფის პირველი ეტაპის ვადაში გადაცემის ლიცენზიატის მიერ განაცხადის განხილვის ვადა (სამუშაო დღე)	მიერთების უზრუნველყოფის პირველი ეტაპის ვადაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ განაცხადის განხილვის ვადა (სამუშაო დღე)	მიერთების პირველი ეტაპის საფასური, ლარი (დღგ-ის ჩათვლით)
6-10 და 35	35	15	15	3000
110	45	15	25	3000
220 და ზევით	65	15	45	4000

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი,

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2025 წლის 29 დეკემბრის დადგენილება

ელექტროენერგიის გადამ

ძაბვის საფეხური, კვ	მიერთების უზრუნველყოფის მეორე ეტაპის პერიოდი - ვადა	მიერთების მეორე ეტაპის საფასური, ლარი (დღგ-ის ჩათვლით)
6-10 კვ	მიერთების ხელშეკრულების მოქმედების ვადის განმავლობაში	60,000
35 კვ ღია გამანაწილებელზე მიერთებისას		218,000
35 კვ დახურულ გამანაწილებელზე მიერთებისას		300,000
110 კვ		820,000
220 კვ		1,410,000

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი,

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2025 წლის 29 დეკემბრის დადგენილება

ელექტროენერგიის

*** შენიშვნა:** გადაცემის ლიცენზიატის გადამცემ ხაზში შეჭრის შემთხვევაში ელექტროენერგიის გად
საფასურის ჯამისგან.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2016 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება №24 - ვებგვერდი,

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2025 წლის 29 დეკემბრის დადგენილება

დანართი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილება №23 -

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. ამ ინსტრუქციის მიზანია:

ა) ამ წესებით განსაზღვრული ინფორმაციის მიწოდების დეტალებისა და ფორმატის განსაზღვრა;

ბ) ინფორმაციის კომუნიკაციისა და გაცვლის სტანდარტულ გზებისა და ფორმატის განსაზღვრა, ინ

გ) ტექნიკური და საოპერაციო კრიტერიუმების განსაზღვრა, რომლებიც ინფორმაციის მიმწოდებლ

დ) ინფორმაციის შესაბამისი ტიპების კლასიფიკაცია.

2. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია, ამ ინსტრუქციის მოთხოვნების შესრულების მი
შესაბამისობაში უნდა იყოს ENTSO-e-ს მეთოდოლოგიურ მითითებებთან ინფორმაციის გამჭვირვალ

მუხლი 2. ინსტრუქციაში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

1. ამ ინსტრუქციის მიზნებისათვის ტერმინთა განმარტებებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობები:

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ა) გამჭვირვალობის პლატფორმა – ინფორმაციის ცენტრალური პლატფორმა, რომელიც დაარსებულ
შესაბამისად, შემდეგ ელექტრონულ მისამართზე - https://transparency.entsoe.eu/;

ბ) საბალანსო რეზერვი – გულისხმობს ყველა რესურსს, რომელიც შესყიდულია წინასწარ ან რეა
დაბალანსების მიზნებისთვის;

გ) დაბალანსების დროის ინტერვალი – პერიოდი, რომლისთვისაც საბალანსო რეზერვების ფასის ფ

დ) სატენდერო ზონა – საფასო ბიჯების (განაცხადების) განთავსების უდიდესი გეოგრაფიული არეა

ე) გამტარუნარიანობის განაწილება – გულისხმობს ზონათაშორისი (ტრანსსასაზღვრო) გამტარუნარ

ვ) მოხმარების ელემენტი – გულისხმობს დატვირთვას, რომელიც იღებს ელექტროენერგიას საკუთა

ზ) საკონტროლო არეალი – ურთიერთდაკავშირებული სისტემის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც

თ) კოორდინირებული წმინდა გამტარუნარიანობა – გულისხმობს გამტარუნარიანობის გაანგარიშე

ი) ქსელის კრიტიკული ელემენტი – გულისხმობს ელემენტს, როგორც სატენდერო ზონის შიგნით, ა
(სიმძლავრის) მაქსიმალურ გადადინებას;

კ) ჯვარედინ კონტროლს დაქვემდებარებული ტერიტორიის დაბალანსება – გულისხმობს დაბალან
საფასო განაცხადი. ის არ მოიცავს რედისპეტჩირებას ან ავარიულ სიტუაციებში ენერგიის მიწოდებ

ლ) ზონათაშორისი გამტარუნარიანობა – გულისხმობს ურთიერთდაკავშირებული სისტემების შეს

მ) დასრულების დრო – გულისხმობს იმ მომენტს, როდესაც გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა ყ
რომლებიც მოიცავენ უბალანსობის კორექტირებასა და რეზერვების განაწილებას;

ნ) საპირისპირო ვაჭრობა – გულისხმობს ზონათა შორის ენერგიით ვაჭრობას (გაცვლას), რომელსაც

ო) ინფორმაციის მიმწოდებელი – გულისხმობს პირს, რომელიც აგზავნის ინფორმაციას გამჭვირვა

პ) ცხადი განაწილება – გულისხმობს გამტარუნარიანობის, როგორც სიმძლავრის განაწილებას ენერ

ჟ) არაცხადი განაწილება – გულისხმობს გადატვირთვის მართვის მეთოდს, რომლის დროსაც ენერგ

რ) ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის ინტერვალი – გულისხმობს პერიოდს, რომლისთვისაც ბ
ერთმანეთისაგან განსხვავებულია;

ს) შეთავაზებული გამტარუნარიანობა – გულისხმობს გადასაცემი სიმძლავრის გამანაწილებლის მი

ტ) დაგეგმილი - გულისხმობს მოვლენას, რომელიც წინასწარ იცოდა ინფორმაციის პირველადმა მფ

უ) ენერგიის გადადინების განაწილების ფაქტორი – გულისხმობს ქსელის კრიტიკულ ელემენტზე ფ

ფ) ინფორმაციის პირველადი მფლობელი – გულისხმობს პირს, რომელიც ქმნის ინფორმაციას;

ქ) პროფილი – გულისხმობს გეოგრაფიულ საზღვარს ერთ სატენდერო ზონასა და მეზობელ სატენდ

ღ) რედისპეტჩირება – გულისხმობს გენერაციის ან/და დატვირთვის გეგმის შესაცვლელად ერთი ა
ნაწილობრივი აღმოფხვრა;

ყ) მთლიანი დატვირთვა – გულისხმობს დატვირთვას, რომელიც ტოლია გენერაციასა და იმპორტი

შ) გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი – გულისხმობს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ უ

ჩ) ვერტიკალური დატვირთვა – გულისხმობს სრულ სიმძლავრის ნაკადს, რომელიც გადამცემი ქსე

ც) წლით ადრე პროგნოზირების ზღვარი – გულისხმობს ხელმისაწვდომ წლიურ გენერაციის სიმძ
დამატებითი/სასისტემო მომსახურებების სახით დაკონტრაქტებულ სარეზერვო სიმძლავრის პროგ

ძ) დრო გულისხმობს თბილისის ადგილობრივ დროს.

მუხლი 3. ინფორმაცია მთლიანი დატვირთვის შესახებ

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორმა, თავის კონტროლს დაქვემდებარებული არეალისა და თითოე

ა) მთლიანი დატვირთვა ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითოეული ინტერვალისთვის;

ბ) მთლიანი დატვირთვის ერთი დღით ადრე პროგნოზი ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითო

გ) მთლიანი დატვირთვის კვირით ადრე პროგნოზი მომდევნო კვირის თითოეული დღისათვის, რ

დ) მთლიანი დატვირთვის თვით ადრე პროგნოზი მომდევნო თვის თითოეული კვირისთვის, რომ

ე) მთლიანი დატვირთვის წლით ადრე პროგნოზი მომდევნო წლის თითოეული კვირისთვის, რომ

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა ქვეყნდებოდეს:

ა) „ა“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია – არაუგვიანეს სისტემის ოპერირების პერიოდიდან (ფაქ

ბ) „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია – არაუგვიანეს ერთი დღით ადრე ბაზარზე განაცხადებ

გ) „გ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია – ყოველი კვირის პარასკევს, ერთი დღით ადრე ბაზარ
ადგილი;

დ) „დ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს საპროგნოზო თვისთვის არაუგვი

ე) „ე“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს არაუგვიანეს იმ თვის 15 რიცხვამდ

3. ელექტროენერგიის მწარმოებლები ვალდებული არიან გადაცემის სისტემის ოპერატორს მია
მწარმოებლები ითვლებიან იმ მონაცემების პირველად მფლობელებად, რომელსაც ისინი მიაწოდებ

4. განაწილების ლიცენზიატები ვალდებული არიან გადაცემის სისტემის ოპერატორს მიაწოდონ მ
ითვლებიან იმ მონაცემების პირველად მფლობელებად, რომელსაც ისინი მიაწოდებენ გადაცემის ს

მუხლი 4. ინფორმაცია მოხმარების ელემენტის გათიშვის შესახებ

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორმა გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიაწოდოს შემდეგი სახ

ა) 100 მგვტ და მეტი სიმძლავრის მომხმარებლის გეგმური გათიშვების/შეზღუდვის შესახებ, რომელ

ა.ა) სატენდერო ზონა;

ა.ბ) ქსელიდან მოთხოვნილი სიმძლავრე;

ა.გ) გეგმური გათიშვის/შეზღუდვის მიზეზი;

ა.დ) გათიშვის დაწყების და დასრულების სავარაუდო დრო და თარიღი (რიცხვი, საათი);

ბ) 100 მგვტ და მეტი სიმძლავრის მომხმარებლის ქსელიდან მოთხოვნილი სიმძლავრის ფაქტობრივ

ბ.ა) სატენდერო ზონა;

ბ.ბ) ქსელიდან მოთხოვნილი სიმძლავრე;

ბ.გ) გეგმური გათიშვის/შეზღუდვის მიზეზი;

ბ.დ) გათიშვის/შეზღუდვის დაწყების და დასრულების სავარაუდო დრო და თარიღი (რიცხვი, საა

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს გა
ინტერვალისთვის, შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ ასეთი მომხმარებლების გათიშვის/სიმძლ

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს გა
ინტერვალისთვის, შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ ასეთი მომხმარებლების ფაქტობრივი გათ

4. მომხმარებლები ვალდებული არიან გამოიანგარიშონ და გადაცემის სისტემის ოპერატორს მიაწ
მონაცემების პირველად მფლობელებად, რომელსაც ისინი მიაწვდიან გადაცემის სისტემის ოპერატ

მუხლი 5. წლით ადრე პროგნოზირების ზღვარი

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორმა უნდა გამოიანგარიშოს და გამჭვირვალობის პლატფორმას მიაწ
წლით ადრე ზონათაშორისი გამტარუნარიანობის განაწილებამდე ერთი კვირით ადრე, მაგრამ არა

2. ელექტროენერგიის მწარმოებლები და განაწილების ლიცენზიანტები ვალდებული არიან მიაწოდ
მწარმოებლები და განაწილების ლიცენზიატები ითვლებიან იმ მონაცემების პირველად მფლობელ

მუხლი 6. გადამცემი ქსელის ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებული ინფორმაცია

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორმა გამჭვირვალობის პლატფორმას უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია
ეხება ქსელის განვითარებას ან ქსელის ელემენტის ექსპლუატაციიდან გამოყვანას. აღნიშნული ი
არანაკლებ 100 მეგავატით ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის ერთ ან მეტი ინტერვალისთვის. მიწო

ა) მოცემული აქტივის (ელემენტის) იდენტიფიკაციას;

ბ) ადგილმდებარეობას;

გ) აქტივის ტიპს;

დ) სატენდერო ზონებს შორის ტრანსსასაზღვრო გამტარუნარიანობაზე ზეგავლენას თითოეული მ

ე) პროექტის დასრულების სავარაუდო თარიღებს. ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს წლით ადრე
გამტარუნარიანობის განაწილება. მოცემული ინფორმაციის განახლება უნდა მოხდეს იმ წლის მარ

2. პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ ინფორმაციასთან დაკავშირებ
საბჭოს 2008/114/EC დირექტივის მე-2 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად ამ ინფორმაციას ხე
ათავისუფლებს მათ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებების შ

მუხლი 7. გადამცემი ქსელის გათიშვების შესახებ ინფორმაცია

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორმა უნდა გამოიანგარიშონ და გამჭვირვალობის პლატფორმას მია

ა) ტრანსსასაზღვრო გადამცემი ხაზების გეგმური გათიშვების/შეზღუდვების (მათ შორის გეგმ
გამტარუნარიანობა არანაკლებ 100 მგვტ-ით ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის ერთი ან მეტი ინტ

ა.ა) მოცემული აქტივის (ელემენტის) იდენტიფიკაციას;

ა.ბ) ადგილმდებარეობას;

ა.გ) აქტივის ტიპს;

ა.დ) ინფორმაციას სატენდერო ზონებს შორის ზონათაშორის გამტარუნარიანობაზე ზეგავლენას თ

ა.ე) გათიშვის/შეზღუდვის მიზეზს;

ა.ვ) გათიშვის დასრულების სავარაუდო თარიღებს (დღე, საათი).

ბ) ტრანსსასაზღვრო გადამცემი ხაზების ან იმ შიდა სასისტემო გადამცემი ხაზების ფაქტიურ ხელმ
ანგარიშსწორების დროის ერთი ან მეტი ინტერვალისთვის. მოცემული ინფორმაცია უნდა განსაზღ

ბ.ა) მოცემული აქტივის (ელემენტის) იდენტიფიკაციას;

ბ.ბ) ადგილმდებარეობას;

ბ.გ) აქტივის ტიპს;

ბ.დ) ინფორმაციას სატენდერო ზონებს შორის ზონათაშორის გამტარუნარიანობაზე ზეგავლენას თ

ბ.ე) გათიშვის/შეზღუდვის მიზეზს;

ბ.ვ) გათიშვის/შეზღუდვის დასრულების სავარაუდო თარიღებს (დღე, საათი).

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს შეძლე

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს შეძლე

4. პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ ინფორმაციასთან დაკავშირებ
საბჭოს 2008/114/EC დირექტივის მე-2 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად ამ ინფორმაციას ხე
ათავისუფლებს მათ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებების შ

მუხლი 8. ზონათაშორისი გამტარუნარიანობის შეფასებასა და შეთავაზებასთან დაკავშირებული ინ

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ან გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი ვალდებულია გამოთ

ა) სატენდერო ზონებს შორის გამტარუნარიანობის საპროგნოზო და შეთავაზებული მოცულობები
განაწილებას ან

ბ) ნაკადგანაწილების პარამეტრები, იმ შემთხვევაში თუ ადგილი აქვს ნაკადგანაწილებაზე დაფუძნ

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა ქვეყნდებოდეს

	გამტარუნარიანობის განაწილების პერიოდულობა	პროგნოზული ზონათაშორისი გამტარუნარიანობა უნდა განაწილდეს:	შეთავაზებული ზონათაშორისი გამტარუნარიანობა უნდა განაწილდეს:
ა	წლის	გამტარუნარიანობის წლით ადრე განაწილების პროცესამდე ერთი კვირით ადრე, მაგრამ არაუგვიანეს 15 დეკემბრისა, მომდევნო წლის ყველა თვისთვის	გამტარუნარიანობის წლით ადრე განაწილების პროცესამდე ერთი კვირით ადრე, მაგრამ არაუგვიანეს 15 დეკემბრისა
ბ	თვის	გამტარუნარიანობის თვით ადრე განაწილების პროცესამდე ორი სამუშაო დღით ადრე, მომდევნო თვის ყველა დღისთვის	გამტარუნარიანობის თვით ადრე განაწილების პროცესამდე ორი სამუშაო დღით ადრე
გ	კვირის	ყოველ პარასკევს, მავალი კვირის ყველა დღისთვის	გამტარუნარიანობის კვირით ადრე განაწილების პროცესამდე ერთი დღით ადრე,
დ	ერთი დღით ადრე		საათობრივი ბაზარზე განაცხადების მიღების დასრულებამდე ერთი საათით ადრე, ბაზარზე ანგარიშსწორების თითოეული ინტერვალისთვის
ე	დღიური		დღის შიგნით პირველ განაწილებამდე (აუქციონამდე) ერთი საათით ადრე და შემდეგ რეალურ დროში, ბაზარზე ანგარიშსწორების თითოეული ინტერვალისთვის

3. მუდმივი დენის ჩანართთან დაკავშირებით, გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია გამ
სიმძლავრის მომატება-მოკლების ან დღიური გამტარუნარიანობის გამოყენების შეზღუდვის შესახ
წარმოადგენს ამ ინფორმაციის პირველად მფლობელს.

4. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ან გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი, წარმოადგენს ამ მუხ

5. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ან გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი ვალდებულია გამჭვი

ა) ქსელის ძირითადი კრიტიკული ელემენტი, რომელიც ახდენს გავლენას შეთავაზებულ გამტარუნ

ბ) კონტროლის არეალი, რომელსაც კრიტიკული ელემენტი მიეკუთვნება;

გ) ინფორმაცია, თუ რამდენად შეიძლება გაიზარდოს შეთავაზებული გამტარუნარიანობა კრიტიკუ

დ) ყველა შესაძლო ღონისძიების შესახებ ინფორმაცია, რომელსაც შეუძლია გაზარდოს შეთავაზებუ

6. ანგარიშის მომზადებისას გადამცემი სისტემის ოპერატორმა შეიძლება აირჩიოს, რომ არ მოახდინ
აღნიშნულ ინფორმაციას ხელშემკვრელი მხარეები აძლევენ კრიტიკული ინფრასტრუქტურის დაცვ

7. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ან გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი წარმოადგენს ამ მუხლ

მუხლი 9. ზონათაშორისი გამტარუნარიანობის გამოყენებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია მიაწოდოს გამჭვირვალობის პლატფორმას შემდ

ა) ცხადი განაწილების შემთხვევაში, ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითოეული ინტერვალისა

ა.ა) ბაზრის მიერ მოთხოვნილი სიმძლავრე (მგვტ);

ა.ბ) ბაზარზე განაწილებული სიმძლავრე (მგვტ);

ა.გ) სიმძლავრის საფასური;

ა.დ) აუქციონიდან მიღებული შემოსავალი თითოეული სატენდერო ზონის საზღვრის მიხედვით;

ბ) ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითოეული ინტერვალისათვის და სატენდერო ზონის თით

გ) გამტარუნარიანობის ყოველი განაწილების პროცესის წინ უკვე განაწილებული ჯამური გამტარუ

დ) სატენდერო ზონის ერთი დღით ადრე ბაზრის ფასები, ანგარიშსწორების დროის თითოეული ინ

ე) არაცხადი განაწილება შემთხვევაში, ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითოეული ინტერვალ

ვ) ერთი დღით ადრე აგრეგირებული კომერციული გადადინებების გეგმები თითოეული სატენდე

ზ) სატენდერო ზონებს შორის ფიზიკური გადადინებები ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თით

თ) ენერგეტიკული გაერთიანების ხელშემკვრელ მხარეებისა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) პროდუქტისა და პერიოდულობის მითითებით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტში მოცემული ინფორმაცია:

ა) „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტისთვის უნდა გამოქვეყნდეს გამტარუნარიანობის განაწილებიდან არაუგვიან

ბ) „ბ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს ნომინაციის თითოეული ეტაპიდან

გ) პირველი პუნქტის „ა.გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს არა

დ) „დ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს განაცხადების მიღების დასრულე

ე) „ვ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს ყოველ დღე დასრულების დროიდა

ვ) „ზ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის

ზ) „თ“ ქვეპუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს გამტარუნარიანობის განაწილებიდ

3. გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი და იქ, სადაც შესაძლებელია ბაზრის ოპერატორი ან ენერგ
გამოსათვლელად. გამტარუნარიანობის გამანაწილებელი და იქ სადაც შესაძლებელია ბაზრის ოპერ

მუხლი 10. გადატვირთვის მართვასთან დაკავშირებული ინფორმაცია

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია მიაწოდოს გამჭვირვალობის პლატფორმას შემდ

ა) რედისპეტჩირებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითოე

ა.ა.) გატარებული ზომები (გენერაციის მომატება/მოკლება, დატვირთვის მომატება/მოკლება);

ა.ბ.) გატარებულ ზომებთან დაკავშირებული ქსელის ელემენტის იდენტიფიცირება, ადგილმდებარ

ა.გ) გატარებული ზომების მიზნობრიობა;

ა.დ.) სიმძლავრის ცვლილება გატარებული ღონისძიების შედეგად (მგვტ).

ბ) ჯვარედინ ვაჭრობასთან დაკავშირებული ინფორმაცია ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის თითო

ბ.ა.) გატარებული ზომები (ზონათაშორისი გადადინების მომატება/მოკლება);

ბ.ბ) გატარებულ ზომებთან დაკავშირებული სატენდერო ზონები;

ბ.გ) გატარებული ზომების მიზნობრიობა;

ბ.დ) ზონათაშორისი გადადინების ცვლილება (მგვტ).

გ) ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ღონისძიებებთან ან სხვა შემარბილებელ ღო

2. პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნ
გამოქვეყნდეს შესაძლო მოკლე დროში, მაგრამ არაუგვიანეს საოპერაციო პერიოდიდან 1 დღის განმ

მუხლი 11. ელექტროენერგიის წარმოების პროგნოზირება

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია გამოთვალოს და გამჭვირვალობის პლატფორმას

ა) 1 მგვტ და უფრო მეტი დადგმული სიმძლავრის ელექტროსადგურების ჯამური სიმძლავრე, წარმ

ბ) 100 მგვტ და უფრო მეტი დადგმული სიმძლავრის ელექტროსადგურების (არსებული და დაგეგმ

ბ.ა) ელექტროსადგურის დასახელებას;

ბ.ბ) დადგმულ სიმძლავრეს (მგვტ);

ბ.გ) ადგილმდებარეობა;

ბ.დ) ქსელზე მიერთების ძაბვა;

ბ.ე) სატენდერო ზონა;

ბ.ვ) ელექტროენერგიის წარმოების ტექნოლოგიური სახეობა.

გ) მომდევნო დღის საპროგნოზო გენერაცია (მგვტ) თითოეული სატენდერო ზონისა და ბაზარზე ან

დ) მზის და ქარის ელექტროსადგურების მომდევნო დღის გენერაციის პროგნოზი თითოეული სატ

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული ინფორმაციის გამოქვეყნების ვადებია:

ა) „ა“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს ყოველწლიურად არაუგვიანეს

ბ) „ბ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს ყოველწლიურად მომდევნო სა

გ) „გ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს მიწოდების დაწყებამდე ერთი

დ) „დ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს მიწოდების დაწყებამდე ერთი
დღის 8:00 საათზე და შემდგომ. ინფორმაცია წარმოდგენილ უნდა იქნეს მხოლოდ ენერგეტიკული

3. ელექტროენერგიის მწარმოებლები ვალდებული არიან მიაწოდონ გადაცემის სისტემის ოპერატ
მიწოდებული ინფორმაციის პირველად მფლობელებს.

მუხლი 12. ელექტროსადგურებისა და ენერგობლოკის/აგრეგატების მზადყოფნის შესახებ ინფორმა

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია გამოთვალოს და გამჭვირვალობის პლატფორმას

ა) 100 მგვტ და უფრო მეტი სიმძლავრის ენერგობლოკის/აგრეგატის გეგმური გათიშვების შესახებ, მ
ანგარიშსწორების დროის ერთი ინტერვალიდან სამ წლამდე, შემდეგი ინფორმაციის დაზუსტებით

ა.ა) ელექტროსადგურის დასახელება;

ა.ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება;

ა.გ) ადგილმდებარეობა;

ა.დ) სატენდერო ზონა;

ა.ე) დადგმულ სიმძლავრე (მგვტ);

ა.ვ) წარმოების ტექნოლოგიის ტიპი;

ა.ზ) გათიშვის (შეზღუდვის) პერიოდში ნარჩენი ხელმისაწვდომი სიმძლავრე;

ა.თ) გათიშვის (შეზღუდვის) მიზეზი;

ა.ი) მზადყოფნის ცვლილების დაწყებისა და სავარაუდო დასრულების დრო (დღე, საათი).

ბ) 100 მგვტ და უფრო მეტი სიმძლავრის ენერგობლოკის/აგრეგატის არაგეგმური გათიშვების შესახ

ბ.ა) ელექტროსადგურის დასახელება;

ბ.ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება;

ბ.გ) ადგილმდებარეობა;

ბ.დ) სატენდერო ზონა;

ბ.ე) დადგმულ სიმძლავრეს (მგვტ);

ბ.ვ) წარმოების ტექნოლოგიის ტიპი;

ბ.ზ) გათიშვის (შეზღუდვის) დროს ნარჩენი ხელმისაწვდომი სიმძლავრე;

ბ.თ) გათიშვის მიზეზი;

ბ.ი) მზადყოფნის ცვლილების დაწყებისა და სავარაუდო დასრულების დრო (დღე, საათი).

გ) 200 მგვტ და უფრო მეტი სიმძლავრის ელექტროსადგურების გეგმური გათიშვების შესახებ, მათ შ
და რომელიც შეიძლება გაგრძელდეს ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის ერთი ინტერვალიდან სა

გ.ა) ელექტროსადგურის დასახელება;

გ.ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება;

გ.გ) ადგილმდებარეობა;

გ.დ) სატენდერო ზონა;

გ.ე) დადგმულ სიმძლავრე (მგვტ);

გ.ვ) წარმოების ტექნოლოგიის ტიპი;

გ.ზ) გათიშვის (შეზღუდვის) დროს ნარჩენი ხელმისაწვდომი სიმძლავრე;

გ.თ) გათიშვის მიზეზი;

გ.ი) მზადყოფნის ცვლილების დაწყებისა და სავარაუდო დასრულების დრო (დღე, საათი).

დ) ელექტროსადგურების ფაქტობრივი ხელმისაწვდომი სიმძლავრის 100 მგვტ და უფრო მეტი სი
რომელიც შეიძლება გაგრძელდეს ბაზარზე ანგარიშსწორების დროის ერთი ინტერვალიდან სამ წუ

დ.ა) ელექტროსადგურის დასახელება;

დ.ბ) ენერგობლოკის/აგრეგატის დასახელება;

დ.გ) ადგილმდებარეობა;

დ.დ) სატენდერო ზონა;

დ.ე) დადგმულ სიმძლავრე (მგვტ);

დ.ვ) წარმოების ტექნოლოგიის ტიპი;

დ.ზ) გათიშვის (შეზღუდვის) დროს ნარჩენი ხელმისაწვდომი სიმძლავრე;

დ.თ) გათიშვის მიზეზი;

დ.ი) მზადყოფნის ცვლილების დაწყებისა და სავარაუდო დასრულების დრო (დღე, საათი).

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ინფორმაცია უნდა გამოქვ

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნ

4. ელექტროენერგიის მწარმოებლები ვალდებული არიან მიაწოდონ გადაცემის სისტემის ოპერატ
მიწოდებული ინფორმაციის პირველად მფლობელებს.

მუხლი 13. ფაქტობრივი გენერაცია

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ვალდებულია გამოთვალოს და გამჭვირვალობის პლატფორმას

ა) 100 მგვტ და უფრო მეტი სიმძლავრის ენერგობლოკის/აგრეგატის ფაქტობრივი დატვირთვა (მგვტ

ბ) აგრეგირებული გამომუშავება წარმოების ტექნოლოგიების ტიპების მიხედვით ანგარიშსწორების

გ) მზის და ქარის ელექტროსადგურების ფაქტობრივი და საპროგნოზო გამომუშავება (მგვტ) სატენ

დ) წყალსაცავიანი ჰიდროელექტროსადგურებისა და ჰიდრომააკუმულირებელი ელექტროსადგურ

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა ქვეყნდებოდეს შემდეგი პირობების

ა) „ა“ ქვეპუნქტი – ოპერირების პერიოდიდან 5 დღეში;

ბ) „ბ“ ქვეპუნქტი – ოპერირების პერიოდიდან არაუგვიანეს 1 საათში;

გ) „გ“ ქვეპუნქტი – ოპერირების პერიოდიდან არაუგვიანეს 1 საათში და მისი განახლება უნდა მოხდ
რომლის ქარის ან მზის ენერგიის გენერაცია წელიწადში აღემატება ჯამური გენერაციის;

დ) „დ“ ქვეპუნქტი – იმ კვირის მომდევნო კვირის მესამე სამუშაო დღეს, რომელ კვირასაც აღნიშნულ
10%-ს.

3. ელექტროენერგიის მწარმოებლები ვალდებული არიან მიაწოდონ გადაცემის სისტემის ოპერატო
მიერ მიწოდებული ინფორმაციის პირველად მფლობელებს.

მუხლი 14. დაბალანსება

1. გადაცემის სისტემის ოპერატორი ან საბალანსო ბაზრის ოპერატორი, ასეთის არსებობის შემთხვე

ა) დაბალანსების წესების შესახებ, რომელიც მოიცავს:

ა.ა) საბალანსო სიმძლავრისა და საბალანსო ენერგიის შესყიდვის წესებს და პროცესებს;

ა.ბ) საბალანსო სიმძლავრისა და გააქტიურებული საბალანსო ენერგიის ანაზღაურების მეთოდოლო

ა.გ) უბალანსობის საფასურის გამოთვლის მეთოდოლოგიას;

ა.დ) თუ შესაძლებელია, ორ ან მეტ საკონტროლო არეალს შორის ტრანსსასაზღვრო დაბალანსების

ბ) გადაცემის სისტემის ოპერატორის მიერ ხელშეკრულებით შესყიდული საბალანსო სიმძლავრის

ბ.ა) სიმძლავრის წყარო (გენერატორი ან დატვირთვა);

ბ.ბ) სარეზერვო სიმძლავრის სახეობა (სიხშირის შენარჩუნების, სიხშირის აღდგენისა და სიხშირის

ბ.გ) პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც სარეზერვო სიმძლავრე არის შესყიდული (საათი, დღე, კვი

გ) გადაცემის სისტემის ოპერატორის მიერ თითოეული სარეზერვო სიმძლავრის სახეობისთვის და

დ) დაბალანსების დროის თითოეული ინტერვალში მიღებული აგრეგირებული შეთავაზებები, საბ

ე) აქტივირებული საბალანსო ენერგიის მოცულობა (მგვტ) დაბალანსების დროის თითოეული ინტ

ვ) გადაცემის სისტემის ოპერატორის მიერ აქტივირებულ საბალანსო ენერგიაზე გადახდილი ფა
სიმძლავრის მომატებისა და მოკლებისთვის;

ზ) უბალანსობის ფასები დაბალანსების დროის თითოეული ინტერვალისათვის;

თ) უბალანსობის მოცულობა დაბალანსების დროის თითოეული ინტერვალისათვის;

ი) საკონტროლო არეალის თვის ფინანსური ბალანსი, რომელიც მოიცავს:

ი.ა) გადაცემის სისტემის ოპერატორის მიერ გაწეული ხარჯებს სარეზერვო სიმძლავრის შესყიდვას

ა.ბ) გადაცემის სისტემის ოპერატორის ნეტო შემოსავალს დაბალანსებაზე პასუხისმგებელ მხარეებ

კ) თუ შესაძლებელია, ინფორმაცია ჯვარედინ კონტროლს დაქვემდებარებული ტერიტორიის დაბა

კ.ა) ურთიერთგაცვლილი განაცხადების (შეთავაზებების) მოცულობის შესახებ შესყიდვის დროის

კ.ბ) ურთიერთგაცვლილი განაცხადების (შეთავაზებების) მინიმალური და მაქსიმალური ფასები შ

კ.გ) საკონტროლო არეალებში გააქტიურებული საბალანსო ენერგიის მოცულობა. საბალანსო ბაზრ

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს შემდეგი პერიოდულო

ა) „ბ.ა“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ არაუგვიანე

ბ) „გ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ არაუგვიანეს

გ) „დ“, „ვ“ და „კ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ინფორმაცია შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ

დ) „ე“ და „თ.ზ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ინფორმაცია შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მაგრამ

ე) „ზ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია შეძლებისდაგვარად სწრაფად;

ვ) „ი“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ინფორმაცია არაუგვიანეს ოპერირების თვიდან 3 კალენდარულ

სიხშირის ზღვრები და დროის პერიოდები

ცხრილი 1: ცხრილი ასახავს მინიმალური დროის პერიოდებს, რომლის განმავლობაშიც გადამცემ ქს
ნომინალურიდან გადახრილ სხვადასხვა მნიშვნელობაზე.

სინქრონული ზონა	სიხშირის ზღვრები, ჰც	დროის პერიოდები
საქართველო	47.0 – 47.5	არანაკლებ 20 წამი
	47.5 – 48.5	არანაკლებ 30 წუთით
	48.5 – 49.0	არანაკლებ 60 წუთით
	49.0 – 51.0	შეუზღუდავი დროით
	51.0 – 51.5	არანაკლებ 30 წუთით
	52.5 – 53.0	არანაკლებ 10 წამი
	51.5 – 52.5	არანაკლებ 30 წამი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვ

ძაბვის ზღვრები და დროის პერიოდები

ცხრილი 1: ცხრილი ასახავს მინიმალურ დროის პერიოდებს, რომლის განმავლობაშიც გადამცემ ქსე
ძაბვის ბაზისური 1 ფ.ე. სიდიდიდან გადახრის შემთხვევაში, გადამცემი ქსელიდან გამორთვის გარ

სინქრონული ზონა	ძაბვის ზღვრები, ფ.ე.	დროის პერიოდები
საქართველო	0.85 – 0.90	30 წუთი

არაოფიციალური ვერსია

	0.90 – 1.12	შეუზღუდავი დროით
	1.12 – 1.15	20 წუთი

ცხრილი 2: ეს ცხრილი ასახავს მინიმალური დროის პერიოდებს, რომლის განმავლობაშიც გადამცე
ფ.ე. სიდიდიდან გადახრის შემთხვევაში, გადამცემი ქსელიდან გამორთვის გარეშე, 300 კვ-დან 500

სინქრონული ზონა	ძაბვის ზღვრები, ფ.ე.	დროის პერიოდები
საქართველო	0.85 – 0.90	20 წუთი
	0.90 – 1.10	შეუზღუდავი დროით
	1.10 – 1.15	20 წუთი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - 3

სიხშირის ზღვრები

ცხრილი 1: მინიმალური დროის პერიოდები, რომლის განმავლობაშიც HVDC სისტემამ უნდა შეძლ

სიხშირის ზღვრები, ჰც	დროის პერიოდები
47.0 – 47.5	20 წამი
47.5 – 48.5	განისაზღვრება გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ
48.5 – 49.0	განისაზღვრება გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ
49.0 – 51.0	შეუზღუდავი დროით

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

51.0 – 51.5	განისაზღვრება გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ
51.5 – 52.0	განისაზღვრება გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ

FSM, LFSM-O და LFSM-U რეჟიმების შესაბამისად განსაზღვრული მოთხოვნები

ა. სიხშირის რეგულირების რეჟიმი

1. FSM რეჟიმში ოპერირებისას:

(ა) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს რეაგირება სიხშირის გადახრებზე მასთან დაკავშირებულ თით
ცხრილში მოცემული ფარგლების დაცვით გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული
სამართლებრივი ბაზის შესაბამისად.

(ბ)აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დარეგულირება შემოიფარგლება HVDC სის

ნახაზი 1: HVDC სისტემის აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უნარი FSM რეჟიმ
ცვლილება HVDC სისტემის აქტიური სიმძლავრის გადადინებაში. fn არის სიხშირის დაგეგმილი სი
FSM რეჟიმის მომსახურება.

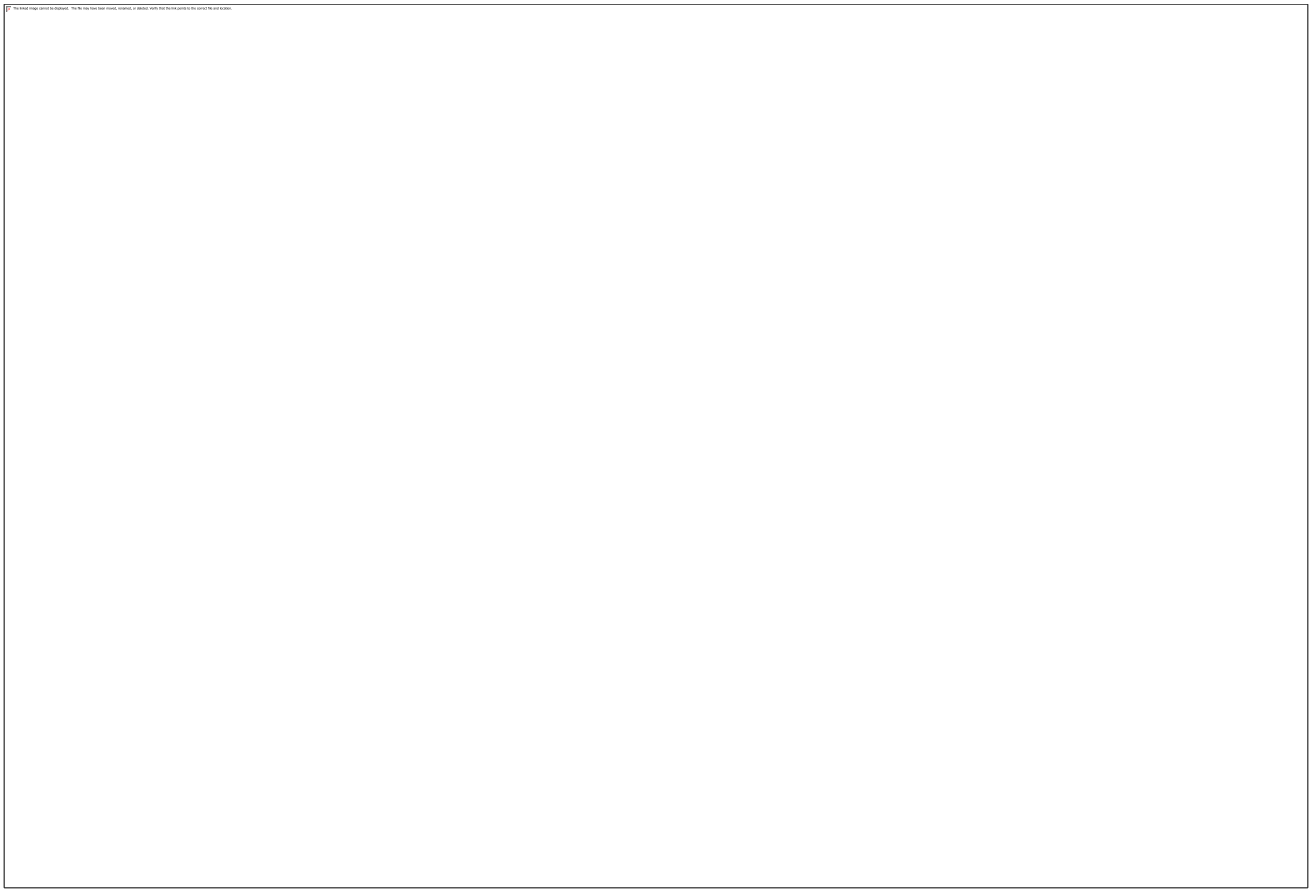

ცხრილი 2: აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის პარამეტრები FSM რეჟიმში

გ) HVDC სისტემას უნდა შეეძლოს, გადამცემი სისტემის ოპერატორის ინსტრუქციების შესაბამისად FSM რეჟიმისთვის ხელმისაწვდომ აქტიური სიმძლავრის ფარგლებში, რომელიც განსაზღვრულია გაგზავნის საშუალებები უნდა განისაზღვროს მოქმედი ეროვნული სამართლებრივი ბაზის შესაბამ

(დ) სიხშირის საფეხურებრივი ცვლილების შედეგად, HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმ

დ.ა) შეძლებისდაგვარად სწრაფი, რამდენადაც ეს ტექნიკურად განხორციელებადია; და

დ.ბ) მდებარეობდეს ნახაზ 2-ზე მოცემულ უწყვეტ ხაზზე ან მის ზემოთ, გადამცემი სისტემის ოპერ

დ.ბ.ა) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების ცვლილება DP გადამცე და t2 - სრული აქტივაციის დრო. t1 და t2-ის სიდიდეები უნდა განსაზღვროს გადამცემი სისტემის საფუძველზე.

დ.ბ.ბ) აქტივაციის თავდაპირველი დაყოვნება თუ აღემატება 0.5 წამს, აღნიშნული სათანადოდ უნ

არაოფიციალური ვერსია

პარამ
სიხში
სტატი
სტატი
სიხში

ნახაზი 2: HVDC სისტემის აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უნარი. ΔP არის ცვლ

ცხრილი 3: სიხშირის საფეხურებრივი ცვლილებებით გამოწვეული აქტიური სიმძლავრის სიხშირ

(ე) HVDC სისტემამ, რომელიც აკავშირებს სხვადასხვა კონტროლის ან სინქრონულ ზონებს, FSM რე

(ვ) სიხშირის გადახრის განმავლობაში, აქტიური სიმძლავრის კონტროლს არ უნდა ჰქონდეს უარყ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ბ. LFSM-O რეჟიმი

1. 248-ე მუხლის მოთხოვნების დამატებით, LFSM-O რეჟიმთან დაკავშირებით გამოიყენება შემდეგ

ა) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დარეგულირ
მათი ჩათვლით, სტატიზმის კოეფიციენტით S3, რომლის დარეგულირება ხდება 0.1 %-დან ზემოთ

ბ) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის დარეგულირება მის აქტიური სიმძლავრი

გ) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დარეგუ
განსაზღვრული და კომისიასთან შეტყობინების სახით გაგზავნილი თავდაპირველი დაყოვნებითა

დ) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს სტაბილური მუშაობა LFSM-O რეჟიმით ოპერირებისას. როდესა

2. სიხშირის ზღვარი და სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენები, რომელიც წარმოდგენილია პირველ

ნახაზი 3: HVDC სისტემების აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებელი LFSM-O რეჟიმით
სიმძლავრის მიღების შემცირებაში ან სიმძლავრის გაცემის ზრდაში. *f*n არის ცვლადი დენის ქსელის
HVDC სისტემა. სიხშირის აწევისას, როდესაც *f* აღემატება *f*1-ს, HVDC სისტემამ უნდა შეამციროს აქ

გ. LFSM-U რეჟიმი

1. 248-ე მუხლის მოთხოვნების დამატებით, სიხშირის დაწევისას შეზღუდული LFSM-U რეჟიმთან

(ა) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დარეგული
შორის მათი ჩათვლით, სტატიზმის კოეფიციენტით S4, რომლის დარეგულირება ხდება 0.1 %-დან

(ბ) LFSM-U რეჟიმში HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის დარეგულირება მის აქტ

გ) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის დარეგუ
განსაზღვრული და კომისიასთან შეტყობინების სახით გაგზავნილი თავდაპირველი დაყოვნებითა

დ) HVDC სისტემამ უნდა შეძლოს სტაბილური მუშაობა სიხშირის დაწევისას LFSM-U რეჟიმით ოპ

2. სიხშირის ზღვარი და სტატიზმის კოეფიციენტის დანაყენები, რომელიც მოცემულია პირველი პ

ნახაზი 4: HVDC სისტემების აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებელი LFSM-U რეჟიმით ო
ან სიმძლავრის გაცემის ზრდით. *f*n არის ცვლადი დენის ქსელის ან ქსელების ნომინალური სიხში
აწევისას, როდესაც *f* ნაკლებია *f*2-ზე, HVDC სისტემამ უნდა გაზარდოს აქტიური სიმძლავრე *s4* სტა

252-ე მუხლში მითითებული ძაბვის ზღვრები

ცხრილი 1 - მინიმალური დროის პერიოდები, როდესაც HVDC სისტემას შეუძლია ოპერირება ძაბ
ებში მოცემული ძაბვის შესაბამის ბაზისურ სიდიდეებზე 110 კვ-დან 300 კვ-მდე (ძაბვის ამ დონეებ

ცხრილი 2 - მინიმალური დროის პერიოდები, როდესაც HVDC სისტემას შეუძლია ოპერირება ძაბ
ებში მოცემული ძაბვის შესაბამის ბაზისურ სიდიდეებზე 300 კვ-დან 400 კვ-მდე (ძაბვის ამ დონეებ

არაოფიციალური ვერსია

U-Q/Pmax-პროფილისთვის წაყენებული მოთხოვნები, 254-ე მუხლის შესაბამისად

ნახაზი 1: დიაგრამაზე მოცემულია U-Q/Pmax-პროფილის ფარგლები, სადაც U წარმოადგენს ძაბვას მ
Q/Pmax - რეაქტიული სიმძლავრის ფარდობას HVDC-ის აქტიური სიმძლავრის გადაცემის მაქსიმალ
შიდა ზონის ფარგლებში. ასეთი შემთხვევის შესაბამისი პროფილის ფორმისთვის, ძაბვის ფარგლებ
არ იქნება რეაქტიული სიმძლავრის სრული დიაპაზონი, რაც სრულად თავისუფალია გამოსაყენებლ

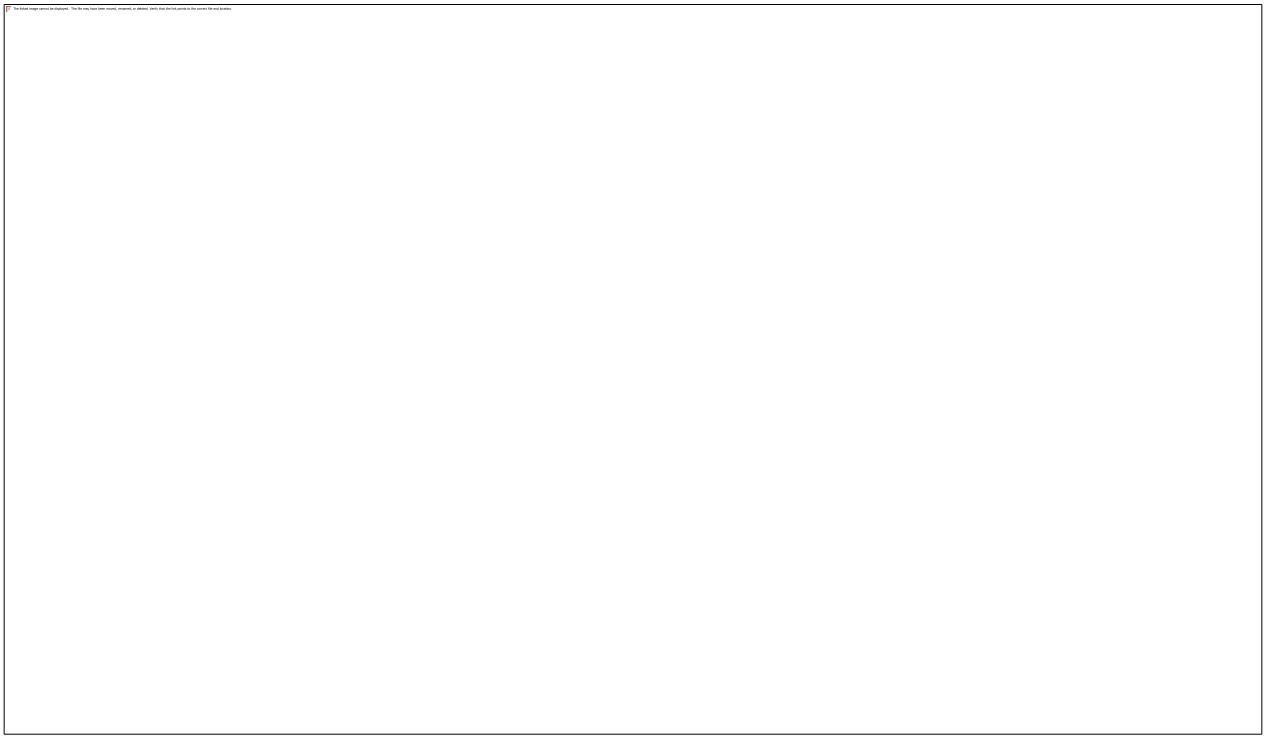

ცხრილი 1: ნახაზზე წარმოდგენილი პარამეტრები შიდა ზონისთვის

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ძაბვის დროზე დამოკიდებულების გრაფიკი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ნახაზი 1: HVDC გარდამქმნელი სადგურის ავარიის მიმართ მდგრადობის პროფილი. დიაგრამა წ
სიდიდესთან (ფ.ე.-ებში) მოკლე შერთვამდე, მის განმავლობაში და შემდეგ. U_{ret} არის დამყარებული
ზღვარი, რომელსაც ადგილი აქვს მშ-ის მოხსნის შემდეგ, U_{block} წარმოადგენს მაბლოკირებელ ძაბვას

ცხრილი 1: HVDC გარდამქმნელი სადგურის ავარიის მიმართ მდგრადობის უნართან დაკავშირებუ

ძაბვ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

სიხშირის ზღვრები და დროის პერიოდები, 273-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად

ცხრილი 1: დროის მინიმალური პერიოდები 50 ჰც ნომინალური სიხშირის მქონე სისტემისთვის, რ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

სიხშ
47.0–
47.5 – 4
49.0 –
51.0 –
51.5 –

ძაბვის ზღვრები და დროის პერიოდები, 274-ე მუხლის შესაბამისად.

ცხრილი 2: დროის მინიმალური პერიოდები, რომლის განმავლობაშიც მუდმივ დენზე მიერთებულ
უკანასკნელის ჩაუთვლელად).

ძაბვ
0.85
0.90
1.10
1.11

ცხრილი 3: დროის მინიმალური პერიოდები, რომლის განმავლობაშიც მუდმივ დენზე მიერთებულ
(ამ უკანასკნელის ჩათვლით).

ძაბვის
0.85
0.90

1.05

ნახაზი 1: მუდმივ დენზე მიერთებული სიმძლავრის პარკის U-Q/Pmax-პროფილი მიერთების წე
მოცემული მისი ფაქტობრივი სიდიდის ნომინალურ 1 ფ.ე.-თან ფარდობასა და რეაქტიული სიმ
მართკუთხედისგან განსხვავებული ფორმები, შიდა ზონის ფარგლებში. ამ უკანასკნელი შემთხვევ
რეაქტიული სიმძლავრის სრული დიაპაზონი, რაც სრულად თავისუფალია გამოყენებისთვის დამ

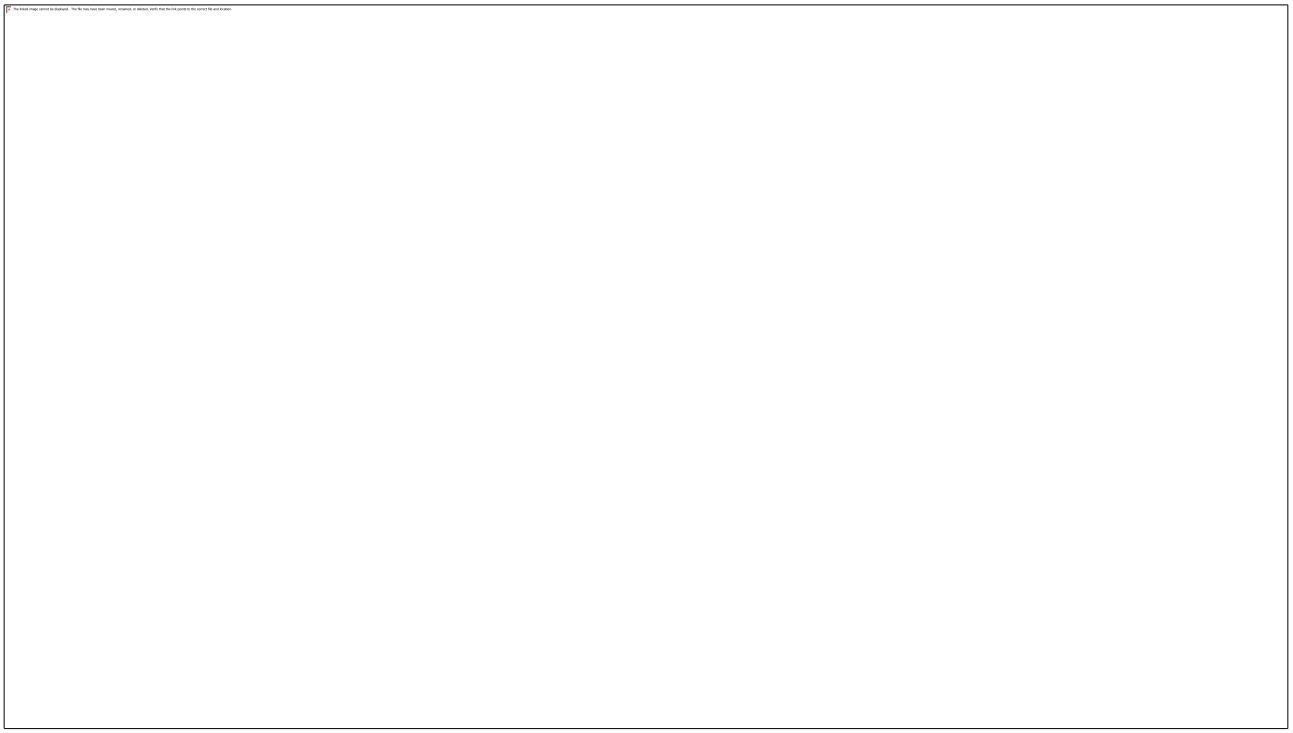

ცხრილი 4: Q/Pmax ფარდობის და დამყარებული ძაბვის დონის მაქსიმალური და მინიმალური ზღ

Q/Pm

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

მოთხოვნები **რეაქტიულ**
282-ე მუხლის შესაბამისად

ცხრილი 1: დროის მინიმალური პერიოდები, რომლის განმავლობაშიც მოშორებულ ბოლოს არსებ
300 კვ-მდე (ამ უკანასკნელის ჩაუთვლელად).

0.85 –	
0.90 –	
1.10 –	
1.12 –	

ცხრილი 2: მინიმალური დროის პერიოდები, რომლის განმავლობაშიც მოშორებულ ბოლოს არსებ
400 კვ-მდე (ამ უკანასკნელის ჩათვლით).

0.85 –	
0.90 –	
1.05 –	

ცხრილი 3: Q/Pmax ფარდობის და დამყარებული ძაბვის დონის მაქსიმალური და მინიმალური დი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

0.95

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ელექტროსადგურების აქტიური
121-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

ნახაზი 1: ელექტროსადგურების აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის შესაძლებლობ

Pref არის ბაზისური აქტიური სიმძლავრე, რომელიც დაკავშირებულია ΔP-სთან და შესაძლოა გამომუშავებაში. fn არის ნომინალური სიხშირე (50 ჰც) ქსელში და Δf არის სიხშირის გადახრა ქსელ S2 შესაბამისად.

სიმძლავრის მაქსიმალური დასაშვები შემცირების მახასიათებელი 121-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შეს

ნახაზი 1. სიმძლავრის მაქსიმალური დასაშვები შემცირება სიხშირის ვარდნით

დიაგრამა წარმოადგენს იმ ზღვრებს, რომლის შიგნითაც გადაცემის სისტემის ოპერატორმა შესაძლ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

სიმძლავრის მაქსიმალური
122-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად.

ნახაზი 1. ელექტროსადგურის ავარიის მიმართ მდგრადობის პროფილი

დიაგრამა წარმოადგენს ძაბვის დროზე დამოკიდებულების გრაფიკის ქვედა ზღვარს ძაბვით მიე
მნიშვნელობა მიერთების წერტილში მოკლე შერთვის განმავლობაში, tclear არის დროის ის მყისა მ
ქვედა ზღვრების კონკრეტულ წერტილებს.

ცხრილი 1: პირველი ნახაზის პარამეტრები სინქრონული ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მ

ძაბვის პარამეტრები [ფ.ე.]		**დროის პარამეტრები [წამები]**	
Uret:	0.05 – 0.3	tclear:	0.14 – 0.15
Uclear:	0.7 – 0.9	trec1:	tclear
Urec1:	Uclear	trec2:	trec1 – 0.7
Urec2:	0.85 – 0.9 და ≥ Uclear	trec3:	trec2 – 1.5

ცხრილი 2: პირველი ნახაზის პარამეტრები სიმძლავრის პარკების ავარიის მიმართ მდგრადობის უ

ძაბვის პარამეტრები [ფ.ე.]		**დროის პარამეტრები [წამები]**	
Uret:	0.05 – 0.15	tclear:	0.14 – 0.15
Uclear:	Uret – 0.15	trec1:	tclear
Urec1:	Uclear	trec2:	trec1
Urec2:	0.85	trec3:	1.5 – 3.0

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ცხრილი 3. ამ დანართის პირველი ნახაზის პარამეტრები 110 კვ ან უფრო მაღალ ძაბვაზე მიერთებულ

ძაბვის პარამეტრები [ფ.ე.]		დროის პარამეტრები [წამები]	
Uret:	0	tclear:	0,14-0.25
Uclear:	0.25	trec1:	tclear – 0.45
Urec1:	0.5-0,7	trec2:	trec1 – 0.7
Urec2:	0.85-0,9	trec3:	trec2 – 1.5

ცხრილი 4. ამ დანართის პირველი ნახაზის

ძაბვის პარამეტრები [ფ.ე.]		დროის პარამეტ	
Uret:	0	tclear:	0,
Uclear:	Uret	trec1:	Tc
Urec1:	Uclear	trec2:	tre
Urec2:	0.85	trec3:	1,

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

ელექტროსადგურების **აქტიური**
123-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად.

ნახაზი 1: ელექტროსადგურების აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უნარი სიხშირ

P_{ref} არის საწყისი აქტიური სიმძლავრე, რომელთანაც დაკავშირებულია ΔP და შესაძლოა სხვადასხვა
f_n არის ნომინალური სიხშირე (50 ჰც) ქსელში და Δf არის სიხშირის გადახრა ქსელში. სიხშირის
შესაბამისად.

ცხრილი 1. აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის პარამეტრები FSM (სიხშირის რეგუ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ნახაზი 2. ელექტროსადგურების აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლების პარამეტრებ

P_{ref} არის საწყისი აქტიური სიმძლავრე, რომელსაც უკავშირდება ΔP. ΔP არის ცვლილება ელექტროს

ნახაზი 3. აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის უნარი.

P_{max} არის მაქსიმალური სიმძლავრე ΔP არის ელექტროსადგურის აქტიური სიმძლავრის გამომუშ
სიდიდეებით, რომელიც განსაზღვრულია გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ ამ დანართის მე

ცხრილი 2. პარამეტრები აქტიური სიმძლავრის სიხშირული მახასიათებლის სრული აქტივაციისთ

ელექტროსადგურებისთვის აქტიური სიმძლავრის დიაპაზონი მიმართებაში მაქსიმალურ სიმძლავ
ელექტროსადგურებისთვის (ინერციით) მაქსიმალური დასაშვები თავდაპირველი დაყოვნება t_1 , თ
ელექტროსადგურებისთვის (ინერციის გარეშე) მაქსიმალური დასაშვები თავდაპირველი დაყოვნებ
სრული აქტივაციის დროის t_2 მაქსიმალური დასაშვები არჩევანი, თუ უფრო ხანგრძლივი აქტივაცი

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

სინქრონული ელექტროსადგურის U-Q/Pmax მახასიათებელი

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

ნახაზი 1. სინქრონული ელექტროსადგურის U-Q/Pmax-პროფილი.

ნახაზი წარმოადგენს U-Q/Pmax-პროფილის ფარგლებს, რომელიც გამოსახულია მიერთების წერტი
საორიენტაციო ხასიათს.

ცხრილი 1. პარამეტრები პირველი ნახაზის შიდა ზონისთვის

სინქრონული ზონა	Q/Pmax მაქსიმალური დიაპაზონი	დამყარებული ძაბვის დონის მაქსიმალური დიაპაზონი ფ.ე.-ში
საქართველო	1.0	0.220

სიმძლავრის პარკის U-Q/Pmax მახასიათებელი.

ნახაზი 1. სიმძლავრის პარკის U-Q/Pmax-პროფილი.

ნახაზი წარმოადგენს U-Q/Pmax-პროფილის ფარგლებს, რომელიც გამოსახულია ძაბვით ფარდობი
საორიენტაციო ხასიათს.

ცხრილი 1. პარამეტრები პირველი ნახაზისთვის (შიდა ზონისთვის).

სინქრონული ზონა	Q/Pmax მაქსიმალური დიაპაზონი	დამყარებული ძაბვის დონის მაქსიმალური დიაპაზონი ფ.ე.-ში
საქართველო	0.80	0.220

ნახაზი 2. სიმძლავრის პარკის P-Q/Pmax-პროფილი

ნახაზი წარმოადგენს მიერთების წერტილში P-Q/Pmax -პროფილის ფარგლებს, რომელიც გამოხატ
სიმძლავრის (Pmax) ფარდობით. შიდა ზონის პოზიცია, მოცულობა და ფორმა ატარებს საორიენტაც

არაოფიციალური ვერსია

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 19 ივლისის დადგენილება №16 - ვე

ცხრილი 1:

ეს ცხრილი ასახავს დროის მინიმალურ პერიოდს, როდესაც ელექტროსადგურს შეუძლია ოპერირე

სინქრონული ზონა	ძაბვის დიაპაზონი, ფ.ე.	საექსპლუატაციო ვადა
საქართველო	0.85 – 0.90	60 წუთი
	0.90 – 1.12	შეუზღუდავი დროით
	1.12 – 1.15	20 წუთი

ცხრილი 2:

ეს ცხრილი ასახავს მინიმალურ დროის პერიოდს, როდესაც ელექტროსადგურს შეუძლია ოპერირე

სინქრონული ზონა	ძაბვის დიაპაზონი, ფ.ე.	საექსპლუატაციო ვადა
საქართველო	0.85 – 0.90	60 წუთი
	0.90 – 1.10	შეუზღუდავი დროით
	1.10 – 1.15	20 წუთი

ცხრილი 1. ზღვრები A, B, C და D ტიპის ელექტროსადგურებისთვის

სიმძლავრის ზღვარი საიდანაც ელექტროსადგური არის A ტიპის	სიმძლავრის ზღვარი საიდანაც ელექტროსადგური არის B ტიპის	სიმძლავრის ზღვარი საიდანაც ელექტროსადგური არის C ტიპის	სიმძლავრის ზღვარი საიდანაც ელექტროსადგური არის D ტიპის
0.8 კვტ	1.5 მგვტ	10 მგვტ	30 მგვტ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

არაოფიციალური ვერსია

ცხრილი 1. ზოგადი მოთხოვნები ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

მოთხოვნები	მუხლი	A ტიპი	B ტიპი	C ტიპი	D ტიპი
სიხშირის ზღვრები	მუხლი 121, პუნქტი 1, ცხრილი 2	•	•	•	•
სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი - სიხშირის აწევა (LFSM-O)	მუხლი 121 პუნქტი 2	•	•	•	•
სიხშირის ცვლილების სიჩქარისადმი მედეგობის უნარი	მუხლი 121, პუნქტი 1 (ბ)	•	•	•	•
სიმძლავრის სტაბილური გამომუშავების შენარჩუნების უნარი აქტიური სიმძლავრის წინასწარ განსაზღვრული სიდიდის შესაბამისად	მუხლი 121, პუნქტი 3	•	•	•	•
მაქსიმალური აქტიური სიმძლავრის შემცირება სიხშირის დაცემისას	მუხლი 121, პუნქტი 4	•	•	•	•
ავტომატური მიერთება	მუხლი 121, პუნქტი 7	•			
დისტანციური ჩართვა/გამორთვა	მუხლი 121, პუნქტი 6	•	•		
აქტიური სიმძლავრის შემცირება	მუხლი 122, პუნქტი 2 (ა)		•		
აქტიური სიმძლავრის კონტროლის უნარი და რეგულირების დიაპაზონი	მუხლი 123, პუნქტი 2(ა)			•	•
დატვირთვის გამორთვა სიხშირის შემცირების დროს	მუხლი 123, პუნქტი 2 (ვ)			•	•
სიხშირის აღდგენის კონტროლი	მუხლი 123, პუნქტი 2 (ე)			•	•
სიხშირის რეგულირების რეჟიმი (FSM)	მუხლი 123, პუნქტი 5(ბ.ბ)			•	•
სიხშირის შეზღუდული რეგულირების რეჟიმი - სიხშირის დაწევა (LFSM-U)	მუხლი 123 პუნქტი 2 (გ)			•	•
სიხშირის რეაქციის მონიტორინგი (FSM)	მუხლი 123, პუნქტი 2 (ზ)			•	•
110 კვ-ზე დაბლა მიერთებული ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი	მუხლი 122, პუნქტი 3, (ა)		•	•	
კონტროლის სქემები და დანაყენები	მუხლი 122, პუნქტი 5 (ა)		•	•	•
ინფორმაციის გაცვლა	მუხლი 122, პუნქტი 5 (დ)		•	•	•

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.

დაცვების და კონტროლის პრიორიტეტულობა	მუხლი 122, პუნქტი 5 (გ)		•	•	•
ტრანსფორმატორის ნეიტრალის დამიწება	მუხლი 123, პუნქტი 6 (ვ)			•	•
მოწყობილობა-დანადგარების მოდერნიზაცია ან შეცვლა	მუხლი 113, პუნქტი 1 (ა.ბ)			•	•
ელექტრული დაცვის სქემები და დანაყენები	მუხლი 122, პუნქტი 5 (ბ)		•	•	•
სისტემის ოპერირებისთვის და უსაფრთხოებისთვის საჭირო მოწყობილობების დამონტაჟება	მუხლი 123, პუნქტი 6 (დ)			•	•
გაუმართაობის და სისტემის დინამიკური ქცევის ჩაწერის და მონიტორინგის მოწყობილობით აღჭურვა	მუხლი 123, პუნქტი 6 (ბ)			•	•
კონტროლის დაკარგვა	მუხლი 123, პუნქტი 6 (ა)			•	•
აქტიური სიმძლავრის გამომუშავების ცვლილების სიჩქარე	მუხლი 123, პუნქტი 6 (ე)			•	•
სიმულაციური მოდელები	მუხლი 123, პუნქტი 6 (გ)			•	•
სინქრონიზაცია	მუხლი 124, პუნქტი 4(ა)				•
ავტომატური განმეორებითი ჩართვა	მუხლი 123, პუნქტი 4 (გ)			•	•
სტატიკური მდგრადობა	მუხლი 123, პუნქტი 4 (ა)			•	•
ავარიული გამორთვის შემდგომ სისტემასთან ავტომატურად მიერთება	მუხლი 122, პუნქტი 4 (ბ);		•	•	•
ნულიდან გაშვება	მუხლი 123, პუნქტი 5 (ა)			•	•
სისტემის იზოლირებულ რეჟიმში მუშაობის შესაძლებლობა	მუხლი 123, პუნქტი 5 (ბ)			•	•
სწრაფი განმეორებითი სინქრონიზაციის უნარი	მუხლი 123, პუნქტი 5 (გ)			•	•
მაღალი/დაბალი ძაბვის დროს გამორთვის უნარი	მუხლი 123, პუნქტი 3			•	
110 კვ-ზე მაღლა მიერთებული ელექტროსადგურების ავარიის მიმართ მდგრადობის უნარი	მუხლი 124, პუნქტი 3 (ა)				•
ძაბვის ზღვრები	მუხლი 124, პუნქტი 2, დანართი 30				•

ცხრილი 2. მოთხოვნები სინქრონულ ელექტროსადგურებთან დაკავშირებით

არაოფიციალური ვერსია

მოთხოვნები	მუხლი	A ტიპი	B ტიპი	C ტიპი	D ტიპი
ავარიის შემდგომ აქტიური სიმძლავრის აღდგენა	მუხლი 125, პუნქტი 3		•	•	•
რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფა მაქსიმალური სიმძლავრის დროს	მუხლი 126, პუნქტი 2 (ბ)			•	•
რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით მაქსიმალურზე დაბალი სიმძლავრეების შემთხვევაში	მუხლი 126, პუნქტი 2 (გ)			•	•
რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობა (მარტივი)	მუხლი 125, პუნქტი 2 (ა)		•		
ძაბვის კონტროლის სისტემა	მუხლი 125, პუნქტი 2 (ბ); მუხლი 127, პუნქტი 2 (ა)		•	•	•

ცხრილი 3. მოთხოვნები სიმძლავრის პარკებთან დაკავშირებით

მოთხოვნები	მუხლი	A ტიპი	B ტიპი	C ტიპი	D ტიპი
ხელოვნური ინერციის უნარი	მუხლი 129, პუნქტი 2 (ა)			•	•
ავარიის შემდგომ აქტიური სიმძლავრის აღდგენა	მუხლი 128, პუნქტი 3 (ა,ა);		•	•	•
სწრაფი მოკლე შერთვის დენის უზრუნველყოფის შესაძლებლობა	მუხლი 128, პუნქტი 2 (ბ)		•	•	•
რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობა (მარტივი)	მუხლი 128, პუნქტი 2 (ა)		•		
აქტიური ან რეაქტიული სიმძლავრის ნაკადების რეგულირებაში მონაწილეობის პრიორიტეტულობა	მუხლი 129, პუნქტი 3 (ე)			•	•
რეაქტიული სიმძლავრის უზრუნველყოფა მაქსიმალური სიმძლავრის დროს	მუხლი 129, პუნქტი 3 (ბ)			•	•
რეაქტიული სიმძლავრის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით მაქსიმალურზე დაბალი სიმძლავრეების შემთხვევაში	მუხლი 129, პუნქტი 3 (გ)			•	•
რეაქტიული სიმძლავრის კონტროლის რეჟიმები	მუხლი 129, პუნქტი 3 (დ)			•	•
ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში სიმძლავრის რხევების ჩახშობის კონტროლი	მუხლი 129, პუნქტი 3 (ვ)			•	•

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 26 ოქტომბრის დადგენილებ

ბოლო განახლება: 01 ივლისი, 2026 წ.